Kotz, Louise B

9091.

Szendrő.

A háttérben látjuk a bástyakkal és őrtornyokkal megerősitett várat, mig az előtért szelő folyót a fellobogózott ZRINYI hajó élénkiti. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt:

SEMENDRIA
Türkische Festung
SERBIEN

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 10.2:18.5 cm.

Szn. 141-909
1775-909-8

9092.

Szlavoniai részlet.

A hegyes előtérben középütt egy szikla tetején erod romja köti le figyelmünket, mig az uton balról két hazikó jobbról pedig fakereszt van a topolyfan innen. Felirata a kép alatt:

SLAVONIEN

alól balra: N.d.N.gez.v.Louise B. Kotz.
jobbra: Venc Merklas sc. Prag

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 16.5:13.2 cm.

Szn. 142-909
1775-909-9

9100.

Rakovácz.

A hegyes vidék előterének tisztását a kolostor foglalja el két tornyával, a melyek közül az egyiken kettős kereszt van. Kissé idább jobbról lombos fa alatt puskat tarto pap beszél a padon ülő fiatal emberrel. Kissé hátrább balrol kápolna köti le figyelmünket. Felirata a kép alatt:

KLOSTER RAKOVAC
(SYRMIEN)

alól balra: N. d. Nat. gz. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a vonalkeretnek 9.9:14.9 cm.

Szn. 150-909
1475-909-17

Máriavölgy. T.5971.

A házak egyikéhez lajtorját támasztottak s közelükben harangláb van; az előtérben pedig balra a fatörzsön egy asszony ül és jobbra két tót beszélget egymással. Felirata:

GLASHÜTTE MARIENTHAL
(SLAVONIEN)

alól balra: N. d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.4: 17.5 cm.

Szn. 556-98.
112-98-1551.

Körmöczbánya. T. 5847.

Az előtérben látjuk a Szent András tornyát gotikus ajtajával és ablakaival. Felirata:

DER ANDREAS THURM IN KREMNITZ
in Ungarn.

alól balra: N. d. N. g. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.1: 10.3 cm.

140-95

Körmöczbánya. T. 5848.

Az ábrázolt épületen (az ablaktól balra az 1291 évszám olvasható. Felirata:

KREMNITZ
in Ungarn.

alól balra: N. d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz.

Mezzotinto, mér. a vk. 11.8: 10.4 cm.

140-95

Krusedol. T. 5756.

A kolostor felé, melynek tornyain kettős és hármas keresztek vannak, széles ut vezet, melytől jobbra és balra hármas facsoport köti le figyelmünket. Az előtérben egy nyilású korlátos hid van. Felirata:

KLOSTER KRUSCHEDOL
(SYRMIEN)

alól balra: Nach d. Nat. gz. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotintó, mér. a vk. 10.2 : 15.2 cm.

Szn. 549-98
112-98-1515.

Gödöllő. T. 5563.

A gödöllői park egyik részletét ábrázoló ezen látképen pihenő sátor van, alatta a két karosszék között pamlaggal. Felirata:

GARTENPARTIE IN GÖDÖLLÖ
(UNGARN)

alól balra: N. d. Nat. g.v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.8: 13.9 cm.

140-95

Vihnye. T. 4640.

A hegyes vidék előterében a fák között a fürdő épületei képeznek csoportot, mig az utat egy hölgy és két ~~uram~~ úr élénkiti egy csoportban. Felirata:

VICHNYE
in Ungarn.

alól balra: N.d.N. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. 10.7 : 17.9 cm.

126-94-446.

Tiszolcz. T. 4637.

A hegyes vidék előterében jobbra a községi házak közül a templom válik ki, melyen innen kétnyilásu bolthajtásos hid tünik szemünkben, mig balra két háziko van. Felirata:

Theisholz in Oberungarn.

alól balra: Nach der Natur gez. von Louise B. Kotz.
jobbra: Leop. Rottmann in München.

Mezzotintó, mér. a rl. 21.6 : 30.3 cm.

124-94-405.

Tátra. T. 4636.

A háttért a Tátra foglalja el, a közép- és az előtérben pedig házcsoportok bontakoznak ki. Felirata:

Die Tatra in Oberungarn.

alól középütt: Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz.

Mezzotinto, mér. a rl. 22.6: 29.3 cm.

126-94-191.

Balaton. T. 4549.

A középtérben a Balatont látjuk a partjain lévő hegyektől körülvéve, az előtérben pedig a facsoportok közt házak vannak, a melyek felé utak vezetnek. Felirata:

Der Plattensee in Ungarn.

jobbra: Nach der Natur gez. von Louise R. Kotz.
jobbra: Leop. Rottmann in München.

Mezzotinto, mér. a rl. 22.6: 30.6 cm.

126-94-6.

Almás. T. 5172.

Balra látjuk a községet, melynek temploma a domb tetején van. és a melynek kikötőjét fellobogózták. Jobbra a folyón gőzhajó halad. Felirata:

ALMÁS.

alól balra: N.d. Nat. gez. v.Louise B. Kotz.
jobbra: Lith.v. C.
legalól középütt:?

Kny. [illegible] alányomással, melynek mér. 10 :16 cm.

Szn. 864-98
415-98-17.

Vihnye. T. 6624.

A hegyes vidék előterében a fák között a fürdő épületei képeznek csoportot, míg az utat egy hölgy és két úr élénkíti egy csoportban. Felirata:

VICHNYE
in Ungarn.

alól balra: N. d. N. gez. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas scul.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. a vk. 10.7: 17.7 cm.

140-95

Simontornya. T. 6699.

A templomon innen harangláb áll, melynek közelében kőrakás köti le figyelmünket; mig a téren a kétfogatos szekér körül, melyben egy úr ül, ~~mit~~ a földmives és a kocsis alakja élénkiti a vidéket. Felirata:

SIMONTORNYA
(UNGARN).

alól balra: N.d.N.g.v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. a vk. 11.2: 9.3 cm.

140-95

Drenkova. T. 4557.

A hegyes vidék előterében kanyargó folyón a vitorlás csolnakban hárman vannak; balra pedig a parton ház látszik keritett udvarral és az ut mentén deszkákkal. Felirata:

Drenkova in Ungarn.

alól középütt: Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz.

Mezzotinto, mér. a rl. 22.5: 30 cm.

126-94-32.

Tolna. T. 6701.

A halászcsárda ajtajában álló asszony felé földmives közeledik vállra vetett szürrel, az ablak alatt pad van és jobbra a keritès melletti fatörzsön paraszt ül. Felirata:

FISCHERWIRTSHAUS
in Tolna
(UNGARN).

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. a vk. 9.9: 10.1 cm.

140-95

Csákvár. T. 5353.

Az előtérben a jobbra emelkedő sziklán, melynek tövében szalmafedeles házikók látszanak, van a kolostor, az innenső parton pedig középütt egy guggoló nő és botjára támaszkodó férfi élénkiti. Felirata:

DAS [redacted]AUFGEHOBENE KLOSTER MAIK BEI CSÁKVÁR

alól balra: N. d. Nat. gez. v. Loiuse B. Kotz.
jobbra: Lith. v. C. Würba
legalól középütt: Druck d. Lithographie v. Gottlieb Haase Söhne, Prag.

Kny., mér. alányomással, mér. a vk. 9.9 : 16 cm.

Szn. 867-98
415-98-20.

Tolna. T. 6702.

Az előtérbeli facsoport közelében látjuk a feliratos római emlékkövet. Jelzése:

RÖMISCHER DENKSTEIN
zu Tolna
(UNGARN).

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, már. 14: 12.3 cm.

140-95

Pécs. T. 6700.

Az előtért a vár romja foglalja el, melytől jobbra négy jegenye fa köti le figyelmünket, mig kapuján át a háttérben lévő templomra nyerünk kilátást. Felirata:

FÜNFKIRCHEN
in Ungarn.

alól balra: N. d. N. gez. v. Louise B. Kötz.
jobbra: Venc. Merklas sc. Pragae.

Mezzotinto barna nyomás, mér. 12.5: 22.1 cm.

140-95

9093.

Szlavon ház.

Az előtérben lévő földszintes ház udvarát deszkakerités veszi körül. Előtte két lombos fa van, a melyeknek egyike alatt botra támaszkodó paraszt áll és hallgatja a fa törzsén ülőnek beszédét. Felirata a kép alatt:

SLAVONISCHES BAUERNHAUS

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 13.7:12 cm.

Szn. 143-909
1775-909-10

9094.

Baziás.

Az előtért szelő folyónak kövekkel kirakott tulsó partján jobbrafordult leány beszélget a fegyvert viselő férfival, kissé hátrább az őrháznál fegyveres katona jár-kál, a háttérben pedig a környékbeli hegyek emelkednek. Felirata a kép alatt:

BASIASH
im Banat

alól balra: Nach d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 18:13 cm.

Szn. 144-909
1775-909-II

Kamenitz.

A kertnek ábrázolt részében jobbról virágokkal diszitett faragott pad van, a mely előtt kerek asztal áll és a melynek közelében házikó részlete látszik. A kőfalon túl lévő fák lombosak. Felirata a kép alatt:

GARTENPARTIE IN KAMENITZ
(SYRMIEN)

alól balra: N. d. Nat. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 16.8:13 cm.

Szn. 145-909
1775-909-12

9096.

Ráma.

A folyótól szelt előtérben, hol vitorlás élénkíti a vizet balról várrom köti le figyelmünket tövében földszintes házzal és rondellával; a háttérben pedig erdőtől boritott hegység tünik szemünkbe. Felirata a kép alatt:

RÁMA
SERBIEN

alól balra: N.d. Nat.gz. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 13.2:19.8 cm.

Szn. 146-909
1775-909-13

9098.

Besnyőfalva.

A hegyes vidék előterében látjuk a lombos fáktól körülvett és rácscsal körülkeritett emeletes kolostort, két különböző tornyával. Felirata a kép alatt:

KLOSTER BESENOVA
(SYRMIEN)

alól balra: N. d. Nat. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a vonalkeretnek 10:15.3 cm.

Szn. 148-909
1775-909-15

9101.

Remeta.

A hegyes vidék előterében szemközt van az emeletes kolostor két tornyának egyikén kettős kereszttel. Feléje rácskeritéssel körülvett út vezet, melynek elején három pap képez csoportot. Felirata a kép alatt:

KLOSTER GROSS-REMETA
(SYRMIEN)

alól balra: N.d.Nat.g.v.Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a vonalkeretnek 10:15.3 cm.

Szn. 151-909
1775-909-18

9097.

Varasd.

Az előtérben balról rácskerítéssel körülvett fahaz köti le figyelmünket, a melynek közelében lombos fák vannak, mig jobbról ásora támaszkodo földmives beszélget a kendőjébe burkolozott és fején vizet hozó asszonynyal. Felirata a kép alatt:

BEI WARASDIN
(Kroatien)

alól balra: N. d. N. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Rézmetszet, méretei a rézlapnak 11.5:16.6 cm.

Szn. 147-909
1775-909-14

9099.

Gödöllő.

A dombos vidék előterében, hol tó vize csillog, szemközt látjuk a virágokkal és narancsfákkal diszitett lövölde előtti kerti részt, mig hátul lombos fák kötik le figyelmünket. Felirata a kép alatt:

GARTENPARTIE IN GÖDÖLLŐ
(UNGARN)

alól balra: N. d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a vonalkeretnek 10.6:13.9 cm.

Szn. 149-909
1775-909-16

9102.

Pécs.

Szemközt látjuk a török kutat homlokzatán czimerpajzszsal, csöve alatt pedig dézsával, mely a vizet fogja fel és a melynek közelében láncz tünik szemünkbe. Felirata a kép alatt:

TÜRKISCHER BRUNNEN
in Fünfkirchen

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 11.8:11.2 cm.

Szn. 152-909
1775-909-19

Krusedol.

Elől van a török kút, melynek kibugyogó vizét alafalazott kőmedencze fogja föl és a melynek deszkaórhazában két szerb pap látható mellig. Felirata a kép alatt:

TÜRKISCHER BRUNNEN
im griechischen Kloster Kruschedol
(SYRMIEN)

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 12.1:10 cm.

Szn. 153-909
1775-909-20

Nagy-Remeta. T. 6015.

A hegyes vidék középterében látjuk az emeletes kolostort templomának magas tornyával, melyhez széles út vezet, a hol legelől három pap beszélget. Felirata:

KLOSTER GROSS-REMETA
(SYRMIEN).

alól balra: N. d. Nat. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10: 15.5 cm.

Szn. 571-98.
112-98-1767.

9088.

Vaál.

A dombos előtérben balról látjuk a kastély-kertben lévő zsindely tetejű házikót, melynek tornya és ajtaja felett kereszt van és a mely előtt korlát és egy fából összerott nyers fa-kereszt köti le figyelmünket. Felirata a kép alatt:

IM SCHLOSSGARTEN ZU VAÁL

alól balra: N.d.N.gez.v.Louise B.Kotz
jobbra: Lith.v.C.Würbs
legalól középütt: Druck der Lithographie v.Gottlieb Haase Söhne Prag.

Kőnyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 10:16.1 cm.

Szn. 138-909
1775-909-E

9085.

Boz.

Az előtért a község épületei foglalják el balról a hegy tetején templommal, a fák alatt piheno, az uton pedig távozó alakokkal, a ~~középtért a Fertő~~ középtérben a Fertőt három vitorlás élénkiti; a háttérben pedig hegyek terülnek el felettük felhozött égbolttal. Felirata a kép alatt:

HOLLING AM NEUSIEDLER SEE

alól balra: N.d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: Lith. v.C. Würbs
legalól középütt: Druck d. Lithographie v. Gottlieb Haase Söhne, Prag.

Kőnyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 10:15.9 cm.

Szn. 135-909
1775-909-2

9089.

Táth

Középütt a felszökő szikla tetején látjuk az erdei kápolnát, a melytől balra négy madár röpül, míg tövében a bekeritett házon innen, a melytől jobbra egy lombos vén fa diszlik, botra támaszkodo földmives beszélget egy asszonynyal. Az égbolt felhőzött. Felirata a kép alatt:

WALDKAPELLE BEI TÁTH IN UNGARN

alól balra: N.d. Nat. gez.v.Louise B. Kotz
jobbra: Lith. v.C. Würbs
legalól középütt: Druck d. Lithographie v. Gottlieb Haase Söhne, Prag.

Kőnyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 15.8:9.8cm.

Szn. 139-909
1775-909-6

9090.

Péterváred.

A dombos előtérben látjuk a Havi Boldogasszony kápolnáját, közelében kúttal és két földszintes házzal, a melyek felé széles út vezet. Az égbolt felhőzött. Felirata a kép alatt:

KIRCHE ZU MARIA SCHNEE
bei Petervardein

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Szines mezzotinto, méretei a vonalkeretnek 11.5:19.6 cm.

Szn. 140-909
1775-909-7

9084.

Balf.

Az előtért a város egy része balról a hegy tetején kápolnával, jobbról pedig a dombon egy pihenő paraszttal foglalja el; a középtérben a Fertő tavat három vitorlás élénkíti, a háttérben pedig a környékbeli hegyek látszanak. Az égbolt felhőzött. Felirata:

BAD WOLFS AM NEUSIEDLER SEE

alól balra: N.d. Nat. gez.v.Louise B.Kotz.
jobbra: Lith. v. C. Würbs
legalól középütt: Druck d. Lithographie v.Gottlieb Haase Söhne, Prag.

Könyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 10:16 cm.

Szn. 134-909
1775-909-1

Privina Glava. T. 6106.

A hegyes vidék előterében a kolostrot látjuk, melyen innen a földön ülővel egy zarándok beszélget. Felirata:

KLOSTER PRIVINA GLAVA
(Syrmien.)

alól balra: N. d. N. gzt. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 9.8: 15.1 cm.

Szn. 570-98.
112-98-1757.

Pétervárad. T. 6123.

A hegyes vidék előterében egy tornyú templomot látunk homlokzatán fülkébe helyezett szentekkel. Előtte házikó és kút köti le figyelmünket, mig mögötte szintén egy ház van. Felirata:

KIRCHE ZU MARIA SCHNEE
bei Petervardein.

alól balra: Nach der Nat. gez. v. Louise B. Kotz.

Mezzotinto, mér. a vk. 11.5: 20 cm.

140-95

Késmárk. T. 5828.

A várat feltüntető lapon a kaputól jobbra egy magános fa tünik szemünkbe. Felirata:

KESMARK
in Ungarn.

alól balra: N. d. N. gez. v. Louise B. Kotz.
jobbra: Venc. Merklas sc. Prag.

Mezzotinto, mér. a rl. (Y) 13.7: 23.3 cm.

140-95

Kuvezdin. T. 5757.

Az emeletes kolostor felé hintó hajt négyes fogattal, mögötte pedig hegyek látszanak. Felirata:

KLOSTER KUVEŽDIN
(SYRMIEN)

alól balra: N. d. Nat. gz. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 9.9 : 15.2 cm.

Szn. 551-98
112-98-1517.

9086.

Martonvásár.

Szemközt látjuk az emeletes kastélyt, a melyen túl balról a községbeli házak bontakoznak ki és a melyen innen a hattyúktól élénkitett tó partja mentén, a pad közelében, két jobbra haladó hölgy beszélget. Az égbolt felhőzött. Felirata a kép alatt:

IM SCHLOSSGARTEN ZU MARTONVÁSÁR

alól balra: N.d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz
jobbra: Lith. v.C. Würbs
legalól középütt: Druck d. Lithographie v.Gottlieb Haase Söhne, Prag.

Kőnyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 10:15.9 cm.

Szn. 136-909
1775-909-3

Balaton. T.5526.

A középtért a Balaton foglalja el, a háttért hegyek képezik, mig az előtérben és a benyuló földnyelven házak vannak. Felirata:

PLATTENSEE
in Ungarn.

alól balra: N. d. N. gez v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc. Prag.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.4: 11.2 cm.

Lőcse. T. 4607.

Az előtérbeli hegy-nyereg Lőcse épületeire enged kilátást, melyek fölött a törnyok uralkodnak; a háttérben pedig a Tátra látszik. Felirata:

Leutschau mit den Spitzen der Tatra
in Oberungarn.

alól középütt: Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz.

Mezzotinto, mér. a rl. 22.3: 30 cm.

126-94-191.

9087.

Pozsony.

A háttérben jobbról látjuk a hegy tetejét elfoglaló négyszögletes várat, míg az előtért, a hol több apró ház és keresztes képoszlop (Bildstock) tűnik szemünkbe, az út mentén, de a keritésen innen beszélgető férfi és leány élénkíti. Felirata a kép alatt:

PRESBURG

alól balra: N.d. Nat. gez.v. Louise B. Kotz
jobbra: Lith. v.C. Würbs
legalól középütt: Druck d. Lithographie v.Gottlieb
Haase Söhne, Prag.

Kőnyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 10:16.1 cm.

Szn. 137-909
1775-909-4

9560

Ledinze.

Hegyes és erdős vidék, a hol az előtérben három földszintes ház, egy magános jegenyefa és balról a hegy tetején egy csonka torony látszik. Felirata
a kép alatt: Ledinze in Syrmien
alól jobbra: N. d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz

Kőnyomat, méretei a papirosnak 14.2:20.1 cm.

Sz. n. 245-912
Át. lelt. 7747
812-912-2

9561

Bogad.

Sik területet ábrázol parkrészlettel, a melynek fái mögött egyemeletes épület van kapuja felett fedett erkélylyel. Felirata

a kép alatt: Bogad in Ungarn

alól balra: N.d.Nat.gez.v.Louise B. Kotz.

Kőnyomat, méretei a papirosnak 14.2:20.8 cm.

Sz.n. 246-912
Át.lelt.7747
812-913-3.

9559.

Slavon részlet.

Fáktól körülvett csonka köröndöt ábrázol, mely előtt négyszögletes torony van három ablakkal és gulaalaku tetővel. Feliratai

a kép alatt: SLAVONIEN
alól balra: N. d. N. gez. v. Louise B. Kotz.
és jobbra: V. Merklas sc. Prag.

Mezzotinto, méretei a rézlapnak 17.1:13.2 cm.

Sz. n. 244-912
Át. lelt. 7746
812-912-1

Buziás. T. 5183.

A hegyes vidék középterében egy dombon zsindelylyel fedett házikó köti le figyelmünket, mely mellett szuronyra szegezett fegyverrel őr járkál, kinek társa balra egy leánynyal beszélget. Felirata:

BASIASH
im Banat

alól balra: Nach d. Nat. gez. v. Louise B. Kotz
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 15 : 11 cm.

140-95.

Besenyő. T. 5324.

A hegyes vidék előterét a templom és a hozzája csatlakozó zárda foglalja el, mely léczkeritéssel van körülvéve. Felirata:

KLOSTER BESENOVA.
(SYRMIEN.)

alól balra: N. d. Nat. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.1: 15.3 cm.

Sz. n. 513-98.
112-98-1132.

Lőcse:

A város és a Tátra látképe:

A középtérben, a völgyön keresztül, a városra nyerünk kilátást, azon ~~mélyen~~ túl pedig a Tátra hóborította csucsai tűnnek szemünkbe. Az égbolt balról kissé felhős. Felirata a kép alatt két sorban:

„Leutschau mit den Spitzen der Tatra
in Oberungarn"

s alól középütt: „Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz."

Méretei a vonalkeretnek 17.2 : 24.3 s a rézlapnak 22.3 : 30 cm.

Ltsza 4607.

126/94 No 191.

Baronin L.A. K o t z.

"Kesmark in Ungern.N.d.Natur gez.v. L.A.Kotz." Szines kőnyomat 8°.
"Partie bei Csákvár.Baronin Kotz del. Kol.Lith.v.Würbs.qu-8°."
~~/GÖDÖLLŐ.Fenstérpartie aus dem Schlosse/ Aquarell v.Baronin Kotz.Sign.8°/~~
Lovasberényi templom."Baronin Kotz del." Szines kőrajz.qu-8°.
Ludány.Paraszttház."Baronin Kotz del."
Mária-Gyüd.Wallfahrtskirche."Baronin Kotz del".Szines kőrajz.qu-fol.
"Im Schlossgarten zu Vaál".Baronin Kotz del".Szines kőrajz Würbstől. qu-8°.

Lantos X.Aukciója 412.sz.
Gilh-Ranschb.94.Kat.267,1015,1021,1057,1310,1804.sz.

Drenkova:

~~A vár látképe.~~

A magas hegyek közt kanyargó Dunába benyúló
földnyelven ~~látjuk~~ látképben szemléljuk a vár romjait. Balról, az út mentén,
ház áll és közelében fák diszlenek. Jobbról a hatalmas folyón
vitorlás dereglye halad, melynek orrán ~~két~~ férfi beszélget
s a melyet zsákokkal ~~van meg~~ raktak meg. Hátul a kormányos
ül. Felirata a kép alatt:

„Drenkova in Ungarn"

s alól középütt: „Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz."

Acélmetszet, méretei a vonalkeretnek 17.9: 24.4 s az acél-
lapnak 22.5: 30 cm.

Ltsza 4557.

126/94 Nº 32.

A Balaton:

A háttérben lévő hegyeken innen látszik ~~a Balaton~~ ható
és az előtérben elterülő síkságon, különféle facsoportok és házak mellett, utak kanyarognak. Az égbolt felhős. Felirata a keretes vonalkeretbe foglalt kép alatt:

„Der Plattensee in Ungarn";

alól balra: „Nach der Natur gez. von Louise B. Korz"

s jobbra: „Leop. Rottmann in München."

Acélmetszet, méretei a vonalkeretnek 20.3 : 28.3 s az acéllapnak 22.6 : 30.8 %m.

Lefza 4540

126/94 № 6.

A Tátra

~~A magas Tátra látkége.~~

A háttérben ~~a Tátrahegységnek~~ hóborította csucsai emelkednek s ~~[illegible]~~ a ~~[illegible]~~ tövükben elterülő síkságon a facsoportok közül templom és épületek válnak ki. Balról, az ~~úton~~ útmentén, kissé idább és az előtérben balra, egyes házak vannak. Feliratai a kép alatt:

„Die Tatra in Oberungarn".

s alól középütt: „Nach der Natur gez. v. Louise B. Kotz".

Méretei a vonalkeretnek 17.7 : 24.3 s az acéllapnak 22.1 : 29.4 c/m.

Ltfra 4636

126/94 № 191.

Vihnye:

~~A fürdő látképe~~:

Épületei az ~~Az~~ erdőktől borisott hegyek közt a völgyben ~~a fürdőépületek~~ vannak, mig a balról jobbra kanyarodó út mentén két ház látható. Az előtérben ~~pedig~~ két úr és egy hölgy beszélgetnek. Felirata a kép alatt két sorban:

„VICHNYE
in Ungarn"

alól balra: „N. d. N. gez. v. Louise B. Kosz"
s jobbra: „V. Merklas sc."

Méretei a vonalkeretnek 10.7 : 17.9 c/m.
Metszette: Merklas V.

Ltsa 4640

126/94 № 446.

Tiszolcz:

~~A helység látképe:~~

A háttért képező hegység tövében fekszik s benne jobbról a templomot és a közelében lévő színeket és házakat látjuk, a melyek mögött facsoport diszlik. Az előtérbeli folyón kettős bolthajtás on nyugvó hid veret át, balról pedig két házikó van. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt:

„Theisholz in Obernugarn"

s alól balra: „Nach der Natur gez. von Louise B. Rotz"

s jobbra: „Leop. Rottmann in München."

Méretei a vonalkeretnek 17.9 : 24.7 s az acéllapnak 22.8 : 31.2 cm.

Ltfra 4637

126/94 № 405.

Kötz, L. A.

Nagy Zoltán adatai

L. A. Kotz

TLS. xxi.(07)

Vaal. Im Schlossgarten zu V.-
Baronin Kotz del. Kolor. Lithogr.
v. Würbs. qu= 8.
Selten.
Gilh.- Rauschb. 94. Kal.- 1804.

ma-
ntos
ap-
ép
hogy
néé-
ett és nagyrabecsült
szt-
és
ter-
mint
há-
sze-
ei-

Plattensee. Baronin Kotz del. Merklas sc.

Aquar. in Farben. qu.-8.

Gilh.: Rauschb. 94. Kat. 1310.

er éven át determinálta az európai
t,az első szazadoktól egészen a XVIII
omig,amikor más áramlatok és tényezők
lésének irányitását.De ekkor sem szünt
művészet között.Egészen a XVIII.sza
az egyházi liturgikus szükséglet volt
alakitó tényezője.Az Egyház művészi
ti és keleti,római és bizanci ókeresz
a gotikát,a reneszánszot és a barokot,
zaknak a fejlődése egységes nemcsak
jezési eszközök,a forma szempontjából
szelleme születik meg s keres magá
szellem alakitja ki a kor stilusát.
ot,hangulatot,a kor érzésvilágát,szel-
tudni olvasni az emlékeken.Ha az óke
zigoru,hieratikus formaira,megkötött,
ara,merev sikábrazolására gondolunk s
ét,nyugtalan alakjait,tüzes szineit,
zeljük magunk elé,akkor látjuk,hogy
dulásának végső konkluziója volt a
gén és a XIX.század elején vége szak
lődésnek.Mintha kifaradt volna a mü-
roblémák,törekvések felléptek a XIX.
k napjainkban alakul ki.A XIX.század
osszu századokon lejátszódó stiljei-
való ujraélése.A gotika pl.a XII.szá-
rországban,s bár a XV.század elején az
séges továbbfejlődését,sok helyütt
ar ötvösségben még a XVII.szazadban
XIX.szazadi neogotika nem egyéb,mint
aknak két évtizedre terjedő ujraélése,
zicizmus végig csinalta az egyiptomi,
etet.Az esztergomi bazilika kript ja
tve,mig maga a bazilika inkább a ró-
kapcsolatban.Az egyes stilusok gyors

Mária-Gyüd. Wallfahrtskirche. Baronin
Kotz del. Kolor. Lithogr. qu.-8.
Gilhofer-Rauschburg 94. Katalog 1057.

er éven át determinalta az európai
t,az első szazadoktól egészen a XVIII.
omig,amikor más áramlatok és tényezők
ésének irányitását.De ekkor sem szünt
művészet között.Egészen a XVIII.sza-
an egyházi liturgikus szükséglet volt
alakitó tényezője.Az Egyház művészi
ti és keleti,római és bizánci ókeresz
a gotikát,a reneszánszot és a barokot.
zaknak a fejlődése egységes nemcsak
jezési eszközök,a forma szempontjából
szelleme születik meg s keres magá-
szellem alakitja ki a kor stilusát.
ot,hangulatot,a kor érzésvilágát,szel-
tudni olvasni az emlékeken.Ha az óke-
zigoru,hieratikus formaira,megkötött,
ára,merev sikábrazolására gondolunk s
ét,nyugtalan alakjait,tüzes szineit,
eljük magunk elé,akkor látjuk,hogy
ulásának végső konkluziója volt a
ién és a XIX.század elején vége sza
ődésnek.Mintha kifáradt volna a mü-
roblémák,törekvések felléptek a XIX.
napjainkban alakul ki.A XIX.század
sszu századokon lejátszódó stiljei-
való ujraélése.A gotika pl.a XII.szá-
országban,s bár a XV.század elején az
éges továbbfejlődését,sok helyütt
r ötvösségben még a XVII.században
XIX.szazadi neogotika nem egyéb,mint
knak két évtizedre terjedő ujraélése,
icizmus végig csinalta az egyiptomi,
tet.Az esztergomi bazilika kript
ve,mig maga a bazilika inkább a ró-
apcsolatban.Az egyes stilusok gyors

Ludány. (Obermagyar). Bauernhaus.

Baronin Kotz del. Farbendr. qu-8.

Gilh - Rauschb. 94. - Katalog 1021.

er éven át determinálta az európai
t,az első századoktól egészen a XVIII.
omig,amikor más áramlatok és tényezők
ésének irányítását.De ekkor sem szünt
művészet között.Egészen a XVIII.szá-
an egyházi liturgikus szükséglet volt
alakító tényezője.Az Egyház művészi
ti és keleti,római és bizánci ókeresz-
a gotikát,a reneszánszt és a barokot.
zaknak a fejlődése egységes nemcsak
jezési eszközök,a forma szempontjából
szelleme születik meg s keres magá-
szellem alakitja ki a kor stilusát.
ot,hangulatot,a kor érzésvilágát,szel-
tudni olvasni az emlékeken.Ha az óke-
zigoru,hieratikus formaira,megkötött,
ara,merev sikábrazolására gondolunk s
ét,nyugtalan alakjait,tüzes szineit,
zeljük magunk elé,akkor látjuk,hogy
dulásának végső konkluziója volt a
gén és a XIX.század elején vége sza-
lődésnek.Mintha kifáradt volna a mi-
roblémák,törekvések felléptek a XIX.
k napjainkban alakul ki.A XIX.század
osszu századokon lejátszódó stiljei-
való ujraélése.A gotika pl.a XII.szá-
rszágban,s bár a XV.század elején az
séges továbbfejlődését,sok helyütt
ar ötvösségben még a XVII.században
XIX.szazadi neogotika nem egyéb,mint
aknak két évtizedre terjedő ujraélése,
zicizmus végig csinálta az egyiptomi,
etet.Az esztergomi bazilika kript
tve,mig maga a bazilika inkább a ró-
kapcsolatban.Az egyes stilusok gyors

Lovasberény. Kirche. Baronin Kotz del. Kolor.
Lithogr. qu.-8°. – Selten.
Gilh.-Rauschb. 94. Katalog 1015.

zer éven át determinálta az európai
ét, az első századoktól egészen a XVIII.
lomig, amikor más áramlatok és tényezők
jének irányitását. De ekkor sem szünt
művészet között. Egészen a XVIII. sz
az egyházi liturgikus szükséglet volt
alakitó tényezője. Az Egyház művészi
ati és keleti, római és bizánci ókeresz
a gotikát, a reneszánszot és a barokot.
zaknak a fejlődése egységes nemcsak
ejezési eszközök, a forma szempontjából
szelleme születik meg s keres magá-
szellem alakitja ki a kor stilusát.
ot, hangulatot, a kor érzésvilágát, szel-
tudni olvasni az emlékeken. Ha az óke-
szigoru, hieratikus formaira, megkötött,
jara, merev sikábrazolására gondolunk s
ét, nyugtalan alakjait, tüzes szineit,
zeljük magunk elé, akkor latjuk, hogy
ndulásának végső konkluziója volt a
égén és a XIX. század elején vége sza-
lődésnek. Mintha kifaradt volna a mü-
roblémák, törekvések felléptek a XIX.
k napjainkban alakul ki. A XIX. század
osszu századokon lejátszódó stiljei-
való ujraélése. A gotika pl. a XII. szá-
országban, s bár a XV. század elején az
séges továbbfejlődését, sok helyütt
ar ötvösségben még a XVII. században
XIX. szazadi neogotika nem egyéb, mint
aknak két évtizedre terjedő ujraélése,
zicizmus végig csinalta az egyiptomi,
etet. Az esztergomi bazilika kript
tve, mig maga a bazilika inkább a ró-
kapcsolatban. Az egyes stilusok gyors

Partie bei Csákovár. Baronin Kotz

del.- kolor. Lithogr. v. Würbs.

qu.-8°

Gilh.-Ranschb. 94. Katalog. 267. Nr.

Gödöllö. Fensterpartie aus dem Schlosse.
Aquarell v. Baronin Kotz. Sign. B.

oka az,hogy mivel nem volt eredeti
ni az uj stilust,nanem készen kap-
zeválogatták.Az Egyháznak tovább is
.De a stilust nem ő alakitotta ki,ha-
lusát.Igy keletkeztek neoklasszikus,
,s más egyházmüvészeti alkotások.A
egyházi szellemből,nanem a francia
ncia forradalom utáni politikának és
Róma berendezését,társadalmi életet
hez fordultak inspirációért.Az Egy-
napjainkban lép fel.Egész biztos,
kitasában,különösen az épitészetben
nak,a templomnak.De beleszól a fes-
is,ha nem is olyan nagy mértékben,
oka?Az,hogy a mai kor a mult század
spirituális,miként az volt a közép-
gy szerep jut a metafizikának,amiál-
ak.Metafizikai,spirituális a modern
maga a modern ember is.A mai ember,
keres,aminek két fő utja a vallás és
kozati viszonyba az élet,a tudomany,
ismét az Egyház kezébe a müvészet
dern müvészetnek spirituális törek-
sebb,minthogy ezek találkoztak az Egy-
észet még alighogy lezárta a kisérle-
k tapogatózást,sok tulzást esetleg
gyháznak ezek ellen a tulzások ellen
is.A kisérletek a müvész müterme-
ók az Isten házába.Ez az egyik vé-
ben felállit a másik az,hogy az egy
eljen meg a liturgiai követelmények-
mára dolgozik,annak ismernie kell a
ellentétbe a dogmákkal,mig a világ
ghat.Az 1932.évi októberi német ka-

Kesmark in Ungarn.

N. J. Natur gef. v. L. A. Kóh
Kines könyomat 8°.

Lantos X. aukció 4/12.

alkotásoknoz mérik.Azért tételezik f
hogy az a kor,vagy művész nem tudta
művészi problémákat,holott Riegl mag
látszik a barbár népek művészete azé
ni és csak annyit adtak,amennyi az ő
ők ugy akarták,ahogy csinálták,nem n
az a karásuknak megfelelő módonakart
az a nagyon tetszetős teória sok tek
,mely a "primitiv művészet" kifej
st fejlődöttnek,vagy kezdetleges
n tartotta.Ahhoz mérte,hogy a
vissza.Ma már nem az általuk kezd
ászert mondjuk primitivnek.Mindenk
iotto sokkal magasabb fokán áll a m
ista,aki pedig a valósághoz közeleb
égis primitivebb,mert nem a maga st
terét utánozza,s a valóságot nem tud
művészileg átformálni egy művészi ké
hozzáadással csak lemásolja.Hogy ez
terjedt,abban nagy része van Riegl t
pitásainak,melyeket nemcsak a barbár
az egyetemes művészetre is alkalmazt
is beigazolódik később tétele,egyold
ciális anyagából vezeti le következt
amikor nem veszi tekintetbe,hogy a mi
tudásnak is meg van a maga fontos sz
nyugtató művészi alkotás csak akkor
más bélyegzővel ellátva ezeket az all
kusoknak- ha a művészi tudás,a Kunstl
a művészi szándékot,a Kunstwollent.Al
maga szándékát,művészi elképzelését,a
zését,ha megvan hozzá a technikai es
azt,amit elképzel.Ezzel a javitással

N. d. N. ger v.
Louise B. Kotz

Abaligether Höhle.
Rézn aquat.
N. d. N. g. v. fenti
gelzés

Merklas sc.

Plattensee - fenti gelzés.
V. Merklas sc Prag
Aquatint 8°.

Der Plattensee in Ungarn
fenti gelz. es Leop. Rott-
mann in München.
Aquatint k. folio

 m. D. K.

Kotz Lujza, grafikus: Közelebbi élet adatai ismeretlenek. Rajzokat készített Felsőmagyarországi tájakról. Rajzait felhasznált ák könyvilusztrá-ciók részére és acélmetszetek is készül-tek rajzai után. A szepesi várról készült rajza után Merklas Vencel, lő-csei gimnáziumi tanár készített acélmet-szetet.

Anna Petrová - Plesková: Slovenské vý-tvarné umenie obdobia národného ...dania.

1966. 54. és 76. old.

Kotz Lujza br
Merklas Vince

tovább

Pécsi romok

l.

Gil Ram

1270. k.

B[illegible]m

.....65.....pengő .....50.....fillér, azaz:.....

.....50.....fillérről, mely összeget a Budape

utca, ~~tér~~ .....21.....szám alatt fekvő .....bár

donát képező és müemléki jellegű épüle

után a m.kir.pénzügyminiszter urnak 19

valamint a Müemlékek Országos Bizottsá

kiadott engedélyirata alapján, a Müeml

%-os járulék fejében a Müemlékek Orszá

tem.

Budapest, 1936.....ápr.

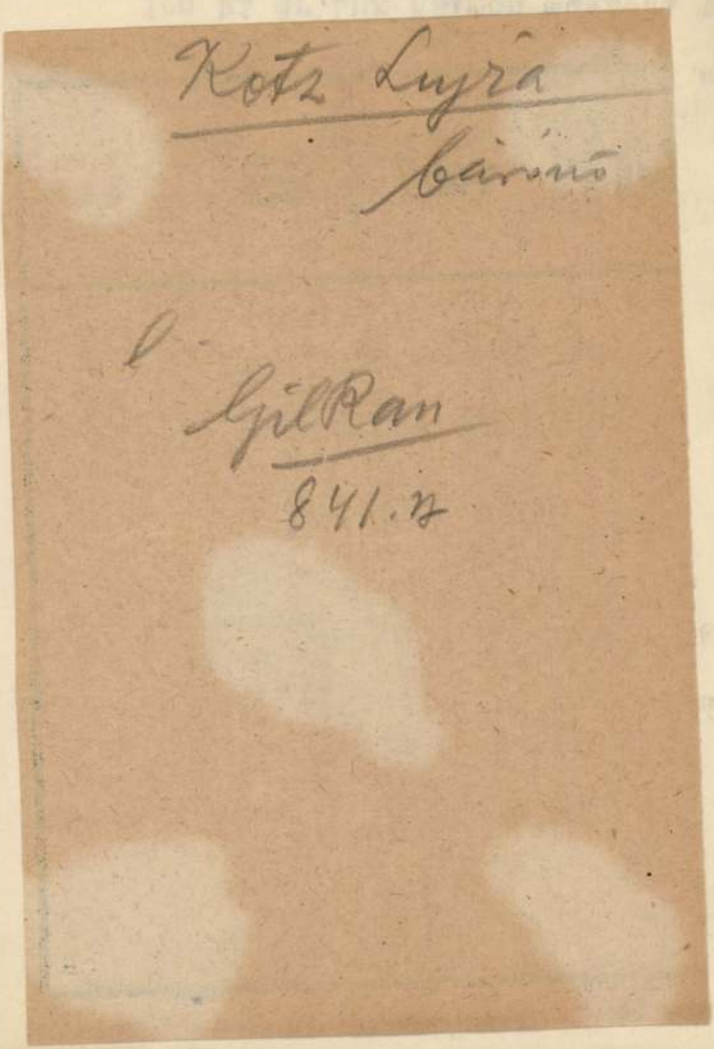

Kotz Luyra

Cáruno

l

Gil Ran

841.17

A m.kir. vallás- és közoktatásü

szám alatt a keb. számvevőség V

másolata.

Utasitom, hogy a l

jon ki dr.Lux Kálmán müszaki tan

Kotz Lujza br.
Würbs.
tovább A vaáli kastély-
s Gerben, nincs litogr.

l.
Gil Ran
1804. sz.

lo./ az esztergomi vár és királyi

tására 10000 P-t, azaz:Tizezer P

12.-én. A miniszter rendeletéből

teri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fináncz

miniszteri irodatiszt.

Kotz Lupa br

Ludányi parasztház. Szinnyomat fenti rajza ulan

237/1946

X-14.

az-

ele-

Gil Ram

1021. 17.

A magyar vallás-és közoktatá
alatt a keb.számv.X.osztályá

A keb. Számvevőség

Utalvány.

Költségvetési év: 1946/47. I
Művészeti célok támogatása.
Bélyegilleték: nincs.

Felhivom a Számvevő
csekkszámla terhére utaljon
számu postatakarékpénztári c
Bizottsága 1946.évi október
beszerzési költsége
elhelyezési költség

Háromszáztiz forintot négy s

Kotz báróné

festi

l.

Gilkan

469. sz.

470. sz.

II

$$\begin{array}{r} 69 \\ 38 \\ 108 \\ 104 \\ 41 \\ \hline 360 \end{array}$$

Kotz Louise baronin

festő

Körmöcbánya

latkepe.

Fenti rajza utan

rezre m. Merklas

Gil Ran

783-st.

A magyar vallás- és k
VII. ü.o. szám alatt
intézett rendeletének

Költségvetési év: 194
cim. Müvészeti célok
5. Alrovat: -. Ptkp.

Felhivom, h
Müemlékek Országos Bi
pénztári csekkszámlá

M.D.K.

Kotz Luise

A martonvásári Brunswick kastély rajza, XI. sz. első fele, repr.

Műemlékvédelem 1 60/4. 210.1.

Kotz Lujza br

Merklas Vince

tovább

l.

Gil Ran

1359. n.

29 30 31 32 33 34

7.–
28.–
35.–

1.20
3.–
7.80
2.–
2.20
13.60
3.20
1.20
34.20

42 43 44 45 46 47 48

1020.–
5.80

Kotz Lujza br.

festi

Mária gyüdi bu-

csújáró templom

l.

Gilkan

1057. r.

9	[illegible]		"	"	"	"	"	"	"		
10	Obuda (Bürgstein	5		3	2	2		3			
11	Előre neu [illegible]	15	5	5	5	5	5	5	5	5	5
		35	34	38	49	59	57	47	26	5	5

Kotz Lujza báróně
festě

Lovasberenyi templom
mnicrott litografia

l.

Gil Ran

1015. 4

sügyi miniszter jelen kelet és ügyszám
hoz intézett rendeletének másolata.

X.Osztályának.

'ejezet: XVIII. .Számadási ág: 11. Cim.
Rendes kiadások. Rovat: 4. Alrovat: 1.2.

séget, hogy a 127.688 számu kiadási
át a Műemlékek Orsz.Bizottsága 16.136
sekszámlája javára a Műemlékek Orsz.
havi dologi ellátmánya címén
kre . . . . . 110 Ft-t
ekre . . . . . 200 "
összesen: 310 Ft-t, azaz:
gyenlő /:77.50 - 77.50 Ft-os/ részlet-

Kotz, Louise M.d.K.

A martonvásári Brunswick-kastély / rajza után Wurbs litográfiája/

repr.

Kerestury-Vécsey-Zolnay: A magyar zenetörténet képeskönyve ~p. 1960. 125.1.

Kotz Simon

Székesfehérvári kőműves

1752-ben iratkozott be.

Kotz Simon, székesfehérvári kőműves, 1752 febr. 6-án iratkozott be az építészeti szakosztályba.

lásd Fleischer Béés Co. l.

T. 2414.

és bástyákkal megerősített várhoz a
háttért hegyek képezik, az előtérben
elmünket és jobbra három katona kár-
a lebegő mondatszalagon, mely fölött

zwantzigste Aufgab olvasható.

.2 : 11.2 cm.

9.

Kotzebus

kapitany

kartogr. 1809

Eperjesy 1929

90-l.

nyestituranarcot. O hívta össze az első nyugati egyetemes zsinatot, mely I. lateráni zsinat néven szerepel az egyháztörténelemben (1123). — *III. C.* (1168—78). Barbarossa Frigyes harmadik ellenpápája. Állítólag magyar ember, János strumai apát volt. A velencei békekötés után ő is meghódolt a törvényes III. Sándor pápának. — *III. C.* (1455—58). A spanyol Borgia-családból származott. Mint pápa minden erejével a török veszedelem elhárításán fáradozott. Támogatta Hunyadi Jánost és Capistranói sz. Jánost a nándorfehérvári győzelem kivívásában, de a tervezett nagy keresztes hadjáratot létrehoznia nem sikerült.

Calles, *P. E.* 1925 óta Mexikó közt. elnöke; erőszakos eszközökkel hajtja végre a kath. egyház ellen alkotott törvényeket.

Callot (kalló), *Jacques* (1592—1635). Francia rézkarcoló. Ő az első francia művész, ki ezt a technikát, mint önálló műfajt művészi tökéletességre emeli.

Calomel, l. *Kalomel.*

Calpurnia, l. *Calpurnius Pisók.*

Calpurnius-ok. Római plebejusi nemzetség. Egyik ága a Pisóké. Nem a Pisókhoz tartoznak *L(ucius) C. Bestia,* Kr. e. 111-ben mint konzul Jugurtha ellen harcolt, de általa megvesztegettette magát. — *M(arcus) C. Bibulus* Kr. e. 59-ben Caesar konzultársa. Özvegye, Cato leánya, Porcia, később Brutus felesége.

Calpurnius Pisók. Római plebejusi család. Egy *C(aius) C. P.* Nero ellen összeesküvést sző, amelybe Seneca is bele van keverve. Felvágja ereit. — *Cn(aeus) C. Piso,* Germanicus özvegye őt és feleségét azzal vádolta, hogy férjét megmérgezték. Öngyilkos lett. — *L(ucius) C. P. Caesoninus,* Lepu[illegible]

Cambrai-i liga (kambré). XII. Lajos francia kir., Miksa német-római csász. és II. Gyula pápa kötötték 1508-ban Velence feldarabolása céljából; II. Ulászló magy. kir.nak csatlakozás esetén Dalmátországot ígérték.

Cambridge (kembridzs). Híres angol város. Oxforddal együtt a legrégibb angol egyetemmel, melyet a XIII. sz.-ban alapítottak 59.000 l.

Cambronne (kambronn), *Pierre Jaque. Étienne gróf* (1770—1824). Francia tábornoks Tévesen neki tulajdonítják a szállóigévé vált. «a gárda meghal, de magát meg nem adja!» kijelentést, amelyet a waterlooi csatában hangoztatott volna. Ő maga mindig tiltakozott ellene.

Camelot (fr. kamló), utcai árus, rikkancs.

Camembert (fr. kamámber). Pogácsa formájú zsíros lágy sajt. Főleg észak Franciaorsz.-ban készítik. A 26 C° mellett beoltott sajtanyagot különösebb kidolgozás nélkül formákba helyezik, 25 napig forgatják és sózzák s 30 napig érlelik. 100 liter teljestejből 12—15 kg sajt készíthető. 3 és ½ kg-os darabokban kerül forgalomba.

Camenák. A gör. múzsáknak megfelelő latin istennők, kiknek ereje a dalban és a jóslásban van.

Cameo. Alakos díszű domborúan metszett kő. L. *Gemma.*

Camera obscura (sötét kamra). Elzárt tér, amelybe a fénysugarak csak egy szűk nyíláson (v. gyűjtőlencsék) át juthatnak és a nyílással szemben levő falra vetik az előtte álló tárgyak képét. L. *Fotografia.*

Camerarius, *Rudolf Jakab* (1665—1721). [illegible] botanikus, a növények ivarosságáról [illegible]

Kotzer István

Pécs 1843.

Sagüvegesipar

261. l.

MDK

Kotzig Károly főhadnagy

Bevásárló tisztek megérkeznek a városból. Repr.
Cigányok muzsikálnak a tiszteknek. Repr.
Kotzig Károly főhadnagy rajzai.

Vas.Ujs. 1918. 47.sz. 654.lap

Kotz báróné

festő

l.

Gil Ran.

267. H.

Az összeg kiutalvány

Budapest, 1946.évi j

A hivatalos másolat hiteléül

Mátrahá

irodavezető.

Kotz báráné

festi

Eresi láskope, vörf-

l.

Gil Ran

350. n.

ha 45 éves életkoruak betöl
szünetelne.

Végezetül megjegyz
zések szerint az arcképes i
a hivatali főnök fegyelmi é
felmerülő kárért a kedvezmé
felelős.

Budapest, 1946. sz

A kiadvány hiteléül:

irodavezető.

Rotz Lujza br.

Merklas V.

tovább

Plattensee

(Balaton)

l

Gil Ran

1310. n.

~~9891/808~~

yugtatvány

Hatvanöt .....pengő

st. I. kerület Fortuna .....

ó Hatvany Péter .....tulaj-

ten végzendő átalakitási munkálatok

33.évi 148.728/VII.a.számu rendelete,

gának 1935 évi 465 szám alatt

ékek Országos Bizottságát illető 1/2

gos Bizottságának pénztárába befizet-

lis .....hó 9 napján.

Dessy Kendy

.....

.....

MDK

Kotzig Károly főhadnagy

Szennyes beadás a barakkban. Kotzig Károly főhadnagy rajza. Repr.
A tábor helyettes parancsnoka. Kotzig Károly főhadnagy rajza. Repr.

Vas.Ujs. 1918. 47.sz. 655.lap és 656.lap

Kotzián Imre

1914/15

Ferképzomfoiskévk
104. C.

Kótzián József

mérnök

l.

Goszt Pécs 1763

39. l.

NYOMDA, BUDAPEST.

Kotzián József

A miskolci Művésztelep művészeit
vasárnapra összehívja.
A művésztelepen /Csabai kapu 20./
szabadiskolát indít.

Hírek
Szabad Magyarország 1945. márc. 22.

Koczián József.

A Északmagyarországi Képzőművészek Szövetsége értesíti az érdeklődőket hogy festészeti /alapiskolát/ iparművészeti, szobrászatot (keramiát) felölelő képzőművészeti szabadiskolát indít a miskolci Művésztelepen. Felvételre Koczián festőnél jelentkezhetnek.

Szabad Magyarország 1945 máj. 30.

Kotzián József

A festők nevében a miskolci művészek szervezetének alakuló ülésén ő mondott üdvözlő beszédet

Szabad Magyarország 1945. jan. 21

Kóczián József

Színházi díszünnepéllyel megalakult a miskolci művészek egyetemes szakszervezete. Ezen ő beszédet mondott

Szabad Magyarország 1945. febr. 1

Kotrián József.

A miskolci Képzőművészeti Szabadiskola hétfőn nyit. A festészeti szakot Kotrián vezeti.

Felsőmagyarországi Művész Szövetség tagjai május 1.-én kiállítást rendeznek.

Szabad Magyarország 1945 ápr. 3.

M.D.K.

Kotzián József festő

A Miskolci Művésztelepen lakik 1945

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 241.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Kotzián József

Részt vett a Borsod- Miskolci Képzőművészek Szabadszervezetének kiállitásán, amely 1945 jun.17-én nyilt meg Miskolcon.

Megnyilt a Képzőművészek Szabadszervezetének kiállitása
Szabad Magyarország 1945. jun. 20. 2.1.

M.D.K.

Kótzián József mérnök

baranya-vármegyei hites földmérő, készíti el Novák Simon városi mérnökkel együtt a pécsi Széchényi-tér első rendezési tervét és az ezzel kapcsolatos felméréseket.

Gosztonyi Gyula: Pécs műemlékei. Pécs 1763-ban. Pécs, 1944. 39.old.

Kotzian József

festő

I. Tavaszi Szalon

XV. 62. 27

112. 27

A m. kir. postatakarékpénztártól

BUDAPEST 44 X. -3. 17 54

16136

69.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest 71

IX. Hőgyes Endre u. 10.

— 130.—
13
— 178.40
18
140.000.—

Hivatalból
Díj átalányozva

Kotzián József

l. Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 105. l.

min. shiv. igazgató.

csekkszámla terhére:
öltségekre 20 P azaz

i március hó 24-én.

A miniszter megbizásából:

dr.Takács Menyhért s.k.

miniszteri osztálytanácsos.

éül:

Kótzián József

Önarcképe a Műegyetemi Napok
1947. V. 11-én nyílt tárlatán.

Északmagyarország 1966. szept. 18. 6.l.
H.B.: Mütörténeti adatok görbe tükörben

ÁGHÁZ ELŐTT. *Vajda Manó felvétele.*

EGY PILLANTÁS A TÖMEGRE. *Vajda Manó felvétele.*

ZTÁRSASÁGOT.

A VÁRAKOZÓ TÖMEG AZ ORSZÁGHÁZ ELŐTT.

IAS DALOKAT JÁTSZIK.

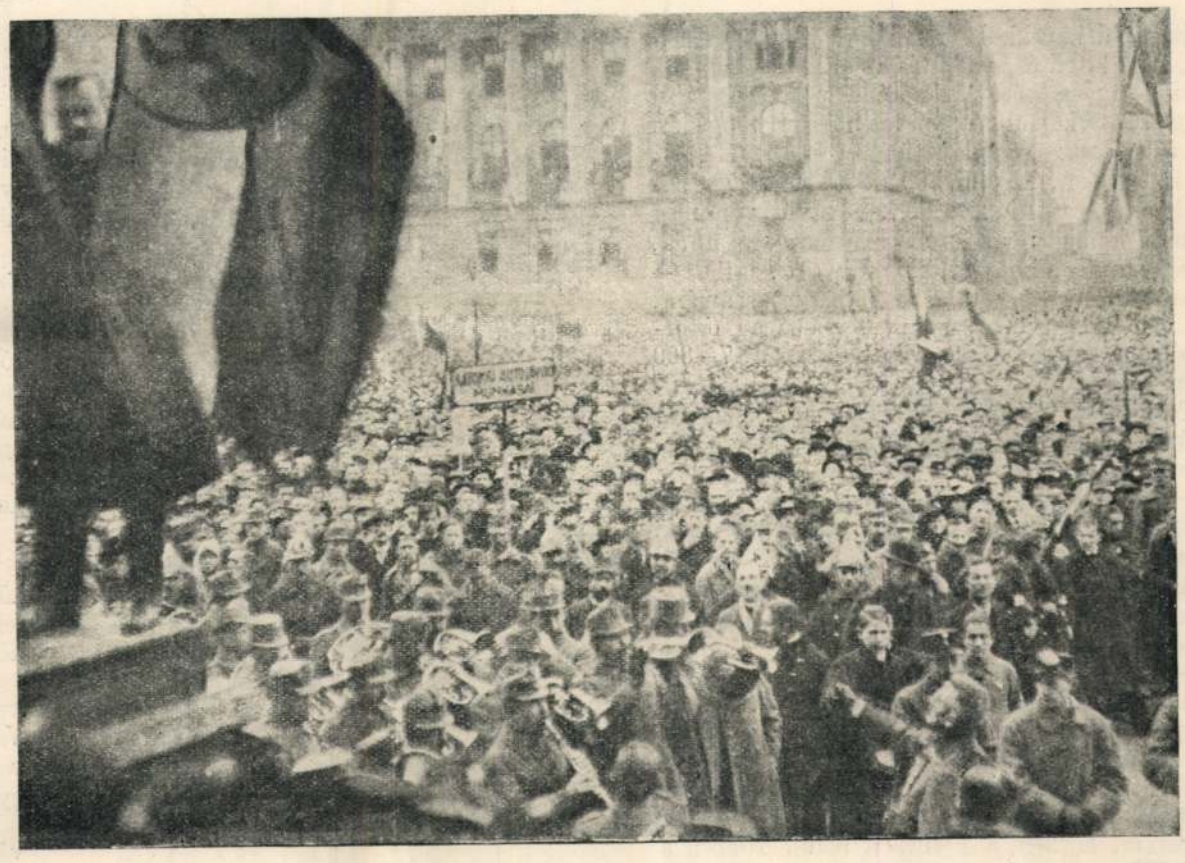

A KATO NABANDA A MARSEILLAISET FÚJJA.

Kiállitási épület a táborban. Legénységi lakás. *Bányay Kornél rajzai.*

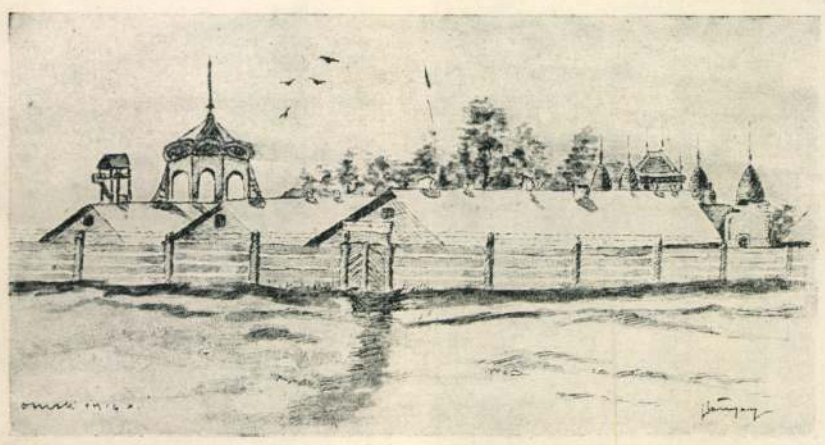

A tiszti tábor látképe.

ÉLET AZ OMSZKI FOGOLYTÁBORBAN.

Az omszki fogolytábor alig 2 km.-nyire fekszik a várostól. Keletre tőle a szibériai steppe kezdődik, honnan tavasszal virágillatot, nyáron forró homokot, télen éles hózivatart hord feléje az állandóan fúvó szél.

Mikor egy hónapi transzport után megérkeztünk a tábor elé, furcsastilű fatornyos kapuja, négy sarkán emelkedő őrbástyái és magas deszkafal mögül kilátszó hangárszerű épületei visszaidézték bennünk azt a képet, melyet diákkorunkban Priszkosz rétor jelentése rajzolt elénk, olvasván az ő csodálkozó leírását Atilla hún fejedelem fából épült palotájáról. A tábor területe körülbelül akkora, mint egy alföldi város vásártere, másfél öl magas szöges dróttal csipkézett palánkkal van bekerítve, sarkain őrtornyokkal, bent két sorban 17 barakkal és néhány bizarr épülettel — mindezek fából. Helyén 1910-ben a szibériai mezőgazdasági kiállítás volt és a barakkokon kívül a többi épületek kopott színükkel, letöredezett faragványaikkal még abból az időből maradtak fenn. Itt helyeztek el bennünket, adván lakásul

Lámpa mint világító és forraló eszköz.
Mészáros Jenő zászlós rajza.

— Ma tüdőleves és hagymás szósz lesz gombóczczal ebédre, májpörkölt vacsorára!

A kiknek engedélyük van kimenőre, indulnak az irodába és szuronyos őr kiséretében sietnek a városba fürödni vagy bevásárolni. Megérkezett e közben az orosz rikkancs is friss lapokkal és az oroszul tudó tisztek mohón fordítják a körülállóknak a legújabb és legmegbízhatatlanabb hireket. De a legártatlanabb jelentés is, míg a barakkokig jut, képtelen öröm- vagy rémhírré növekedik. A fogság pszichológiájához tartozik, hogy senki se tud benne objektiv maradni és önkénytelenül túloz.

— Megkötötték a békét!... Holnap szabadok leszünk!... A jövő héten indulunk haza! s kötöttek száz fogadást pro és kontra béke, megvitatták a politikai és harcztéri eseményeket, csatákat döntöttek..... és végre kisült, hogy korai volt az ujjongás, béke nincs és nem is lesz egyhamar. De azért minden reggel így köszöntik egymást foglyok és orosz katonák:

— Mir bugyet... Jön a béke...

Ha szép idő kedvez, a barakkok között fölállnak ifjak s öregek csuklógyakorlatokra. A választott vezető katonásan vezényel:

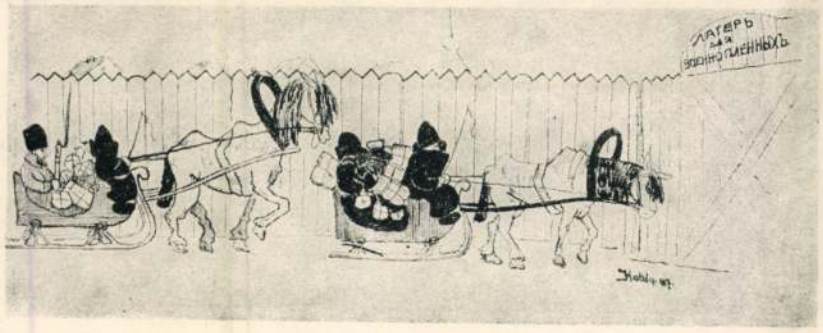

Bevásárló tisztek megérkeznek a városból.
Kotzig Károly főhadnagy rajza.

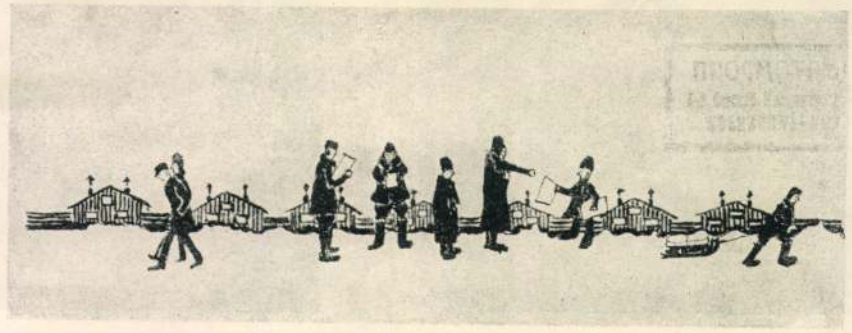

Orosz rikkancs a táborban.
Mérey László zászlós rajza.

pajtaszerű barakkokat, minden belső berendezés, ágyak, fűtés, világítás és takarítás nélkül. A tiszt ügyességétől, izlésétől és pénztárczájától függött, miképen tudta berendezni magának azt a 2 négyszögméter területet, mely reá esett. Eleinte 70-en, később 160-an laktunk egy barakkban. A tiszti barakkokon kívül van még néhány épület: az orosz parancsnoki iroda, őrség, kantin, konyha, maródiszoba, lafka — (szatócsüzlet) és katalaska (áristom) számára. A kerítésen kívül és belül, továbbá az őrtornyokban szuronyos konvojok őrzik a 7—800 főnyi tiszti tábort.

Télen reggel 7-kor, nyáron 6-kor jön az inspekciós konvoj csengővel és harsányan ordítja:

— Sztaváj, sztaváj goszpoda csáj kusáty, záftrákáty!... kelj, kelj föl uram teát inni, früstökölni!...

A reggeli toalett elvégzése és a tea elfogyasztása után beállít az orosz starzsi (altiszt) és vezényel:

— Povierka! Számlálás...

A barakklakók sorakoznak a középen és nagyfontosan, többszöri ismétléssel megtörténik a foglyok összeolvasása, legtöbbször azzal az eredménynyel, hogy ismét megszökött 1—2 tiszt. Ezután reggeli sétára indul a nép a tábor udvarára, körben, a kerítésen belül. Többen a konyhához sietnek és megnézvén a kifüggesztett étlapot, örvendezve hirdetik:

Indulás fürdőbe.

Czigányok muzsikálnak a tiszteknek.
Kotzig Károly főhadnagy rajzai.

— Törzshajlítás előre és hátra!

— Futólépés háromszor a barakk körül!

A sport és atletika kedvelői ezalatt püfölik az ököllabdát, nagymétát játszanak, vagy treniroznak különféle versenyekre. Télen korcsolyáznak a magukkészítette jégpályán — 40° hidegben.

Reggeli séta után 9-kor a tisztek nagyobb része visszamegy a barakkokba tanulni. Összegyülnek kisebb-nagyobb csoportokba és az előadó szigorú arczczal magyaráz a figyelmes hallgatóságnak. Diákkorukban nem tanultak ily szorgalmasan. Az órákat és leczkét komolyan veszik, a ki mulaszt, birságot fizet. Serényen folynak nyelvi, irodalmi, művészettörténeti, jogi, kereskedelmi, közgazdasági, műszaki és egyéb kurzusok. Angoltól törökig tanulják a földkerekség minden megtanulható nyelvét.

Tíz órakor megnyilik a könyvtár és fut, a ki könyvet akar kapni. A könyvtárban természetesen mindenféle nyelvű könyv található, még héber is, de magyar nincsen.

A tisztek kisebb része a tanulási idő alatt a kantinban gyülekezik ének- és zenepróbára. Van magyar, német és osztrák zenekar, melyek versenyeznek egymással. Legnépszerűbb a magyar.

Vannak szép számmal a foglyok között művészek és művészkedők. Ezek rajzolnak, festenek, faragnak, szönyegeket szőnek... vagy ruhát foltoznak és harisnyát stoppolnak. Ha

itthon lesznek, kiállítást akarnak nyitni a produkált munkákból. Akad néhány poéta is. Ezek jó és rossz verseket faragnak, naplót, regényeket ... sőt színdarabokat is írnak, melyeket elő akarnak adatni a Nemzeti Színházban. Ez persze sok kópéságra ad alkalmat. Minden barakknak megvan a maga házi poétája és ennek minden napra kell írnia legalább egy verset és ezt felolvasnia. Akár jó, akár rossz, felolvasás után vállra emelik, körülhordozzák és megkoszorúzzák őt. Hogy könnyebben menjen nekik a versírás, néhányan pénzért árulnak rímeket a megszorult poétáknak.

Legkevesebben vannak azok, a kik nem foglalkoznak komoly munkával. Ezek reggeltől estig kártyáznak, lovacskáznak, vagy lovagias ügyeket intéznek. Ezek boksza fölött ilyen felírásokat lehet olvasni:

— Ma játszuk meg a 100,000-ik alsóspártit. Kibiczeket szívesen látunk. Belépőjegy egy koczka czukor!

— Itt lovagias ügyek jutányosan elintéztetnek! Első vérig egy csésze czukros csája, harczképtelenségig egy adag sonka, végkimerülésig előbbieken kívül még egy szelet torta.

Így sikerül eltölteni az időt délelőtt 11-ig. Ekkorra a tisztek mind megéheznek és izgatottan várják az ebédet. A bokszokban mind sürűbb és hangosabb lesz a tányérok és evőeszközök csörömpölése és ez a kiáltás:

— Mahlzeit!

Ezt a köszöntést annyira elsajátítottuk a németektől, hogy évek mulva fogunk csak leszokni róla. Végül felharsan az ajtó felől az örömrivalgás:

— Jönnek a betlehemesek

Így nevezik az ételhordókat, mert csöngetyűvel hívják őket össze.

Ebéd alatt szidják a menázsmájert, hogy a koszt méregdrága és mégis komisz. Ha a jámbor menázstiszt mentegetődzik, lehurrogják.

— Eláll! Mondjon le!

És ha csakugyan lemond, újból megválasztják és körülhordozzák a barakkban.

Ebéd után, ha van mire, rágyujtanak a többnyire éhen maradt tisztek és kedélyesen társalognak vagy elkeseredetten vitatkoznak, míg ki nem kiáltja a barakkparancsnok segédtisztje:

— Déli pihenő!

Ezt a többség meg szeretné tartani, de a lármás kisebbség fütyül a házszabályokra, akárcsak a parlamentben. Nyáron kifekszik a nép mezítelen a barakk tetejére napfürdőzni és sütteti magát a 45°-os melegen. Míg a tisztek szieszt áznak, azalatt összegyűlnek a katalaskában a tábor hirlapírói és kiollózzák az orosz és semleges lapokból a tábori újságot. A postatiszt pedig megy a levelekért, csomagokért és pénzekért.

Háromkor csengetyű szava jelenti, hogy vége a déli pihenőnek. Megérkezik a postatiszt, legtöbbször üres kézzel. Mélységes lehangoltság fekszik a lelkekre, a miből csak akkor derülnek föl, ha valakinek csomagja érkezik — üresen. Félnégyig uzsonnaidő annak, kinek van mit aprítani a kávéba vagy teába, de legtöbbnek csak keserű teára telik.

Négy órakor kitódul a sportűző ifjúság a játszótérre, a barakkban pedig kezdetét veszi a délutáni tanulás. A futball-pályán most dől el az elsőség a magyarok és németek között. Ebben az egyben azonban nem birunk a némettel. Az atletika és sport más ágaiban mindig vertük őket. Az 1917 augusztus 16-án rendezett olimpiai versenyeken 10 versenyszámból a németek nyertek egyet, az osztrákok kettőt, a magyarok hetet.

Két tiszt lakása saját gyártmányú butorokkal az omszki fogolytáborban.

Mészáros Jenő zászlós rajza.

Míg az ifjúság játszik, az idősebbek sétálnak vagy nézik a versenyzőket, lelkes kiáltásokkal buzdítják őket és Argus-szemekkel vigyáznak a veteményes és virágos ágyakra, hogy kárt ne okozzon bennük a labda. Mert kertészkedő tisztek is vannak, a kik ellátják a konyhát zöldséggel és a színpadon szereplő férfi-primadonnákat virágbokrétával.

Este hétkor ismét megszólala csengő a konyhakiildöncz kezében és egy perez alatt üres lesz a tábor udvara. Benépesednek a barakkok és ha van petróleum, kigyulnak az apró bádoglámpák, melyek nemcsak világítási, hanem forralási czélt is szolgálnak. Fölöttük melegszik a tea számára szükséges «kipjatok», forró víz. Igen sokszor sötétben kell vacsorázni, mert nincsen petróleum és sötétben tölteni a hosszú estéket ... A vacsora általában kevés és rossz. Ismét szőnyegre kerül a konyha, a menázsibizottság, az egsész háború kérdése ... és addig páholják őket pattogó beszéddel, míg el nem rikkantja magát a barakk ujságnója:

— Haditudósítás!

Erre elcsöndesedik az éhesen zajongó társaság és megkezdődik a «hadi duma», vagyis a tábori ujság felolvasása, melyben minden van, vezérczikktől kezdve az apróhirdetésekig. Ebből tudják meg a háború eseményeit, a béke kilátásait. A hirdetések közlik, hogy holnap lesz a «Tatárjárás» hatodik előadása, melyre minden jegy elkelt; X. kapitány macskája ötöt kölykezett, melyekből négyet örökbe ad; J. főhadnagy foksziját «Lulu» névre keresztelte ... ki mit ad el vagy vesz, mikor lesz a legközelebbi kabaré, hangverseny, ki cseréli be nadrágját, zubbonyát, csizmáját jobbal ráfizetés ellenében ... Végül jönnek a táborparancs, a 101 különféle komité jelentése ... és előzetes figyelmeztetések, hogy elsején ismét stájgerol a menázs-bizottság és mennyit kell fizetni a számtalan fondokra ... E két utóbbi hirdetés kerül mindig a legvégére, mert ezek hallatára olyan obstrukcziós zaj keletkezik, hogy lehetetlen volna a további olvasás ... Legalább egy óra azzal telik el, hogy mindenki rekedtté beszéli magát elégedetlenségében.

De végre is lecsillapodnak a kedélyek, mert megérkeznek a vendégek, kiket mosolygó arczczal illik fogadni. Este 9 órakor ugyanis kezdődik a zsúr. Ekkor mennek a tisztek egymáshoz látogatóba. És a vendéglátó gazda ősi szokás szerint erején felül kitesz magáért, csakhogy minél fényesebben megtraktálja vendégeit — még a fogságban is. Bizalmas beszélgetés közben kiöntik egymásnak szíveiket. Emlékeznek hazáról, családról, feleségről, gyermekekről, bajtársakról ... Mutogatják egymásnak a hazulról érkezett fényképeket és titokban törölgetik könnyeiket ... Aztán önkénytelenül valami szomorú dalba fog az egyik és valamennyien énekelnek csordultig teli szívvel, reszkető hangon, lehorgasztott fővel, míg elő nem kerül valahonnan néhány szál czigány ... A lámpából már rég kiégett az olaj, a tisztek egymásután

Ételhordók. — *Mészáros Jenő zászlós rajza.*

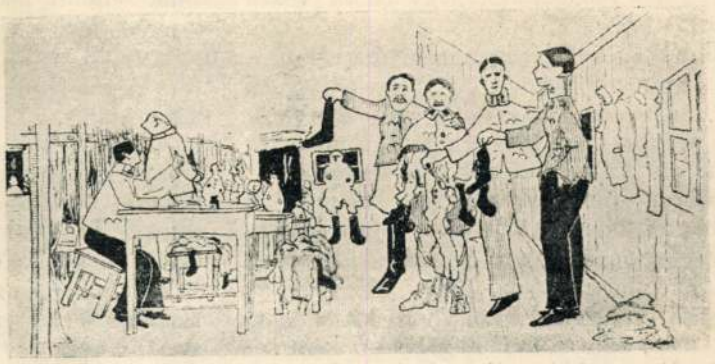

Szennyes leadás a barakkban. — *Kotzig Károly fehaenoty rajza.*

Zsúr a bokszban czukorhiány idejében.
Mezey László zászlós rajza.

elhallgatnak és a czigány húzza keservesen, szívesen, mert jószántából húzza ...

A kint fagyoskodó orosz őr odatámaszkodik a barakk ablakához és hallgatja a gyönyörű, szomorú nótákat, megérti a foglyok baját s ha tőle függne, mind haza eresztené őket ...

De ime jön az inspiczióló starzsi és durva hangon rászól a busúló tisztekre:

— Szpaty nada ... lampe puk!... Aludni kell... oltsátok el a lámpákat!...

Pedig már csak egy hüvelyknyi gyertya ég.

És feküdni tér a barakk, de nem alszik el még sokáig, mert néha hajnalig eltart a hajtóvadászat patkányok és egyéb háziállatok után ...

Váry Rezső.

A tábor helyettes parancsnoka.
Kotzig Károly főhadnagy rajza.

PÁTER BROWN, A JÁMBOR DETEKTIV.

G. K. Chesterton kalandos történetei.

(Folytatás.)

— Ebben az esetben — szólt a fiatalember komolyan — azt mondanám, hogy hozza vissza a kalácsot.

— Előbb meg kell hallgatnia a történetet — mondta Laura makacsul. — Hogy az elején kezdjem, az apám korcsmáros volt a «Vörös Hal»-hoz czímzett korcsmának Ludburybern és én szolgáltam ki az embereket a söntésben.

— Gyakran csodálkoztam, — mondta a fiatalember — miért van valami olyan keresztényi levegője körül az egy czukrász-bolt körül.

— Ludbury egy álmos, füves kis lyuk az egyik keleti grófságban s a Vörös Halba nem igen járt más, mint alkalmilag betérő kereskedelmi utazók, a többi pedig a legborzalmasabb népség, a mit csak láthat, — persze ön soha nem látta őket. Úgy értem, semmittevő kis emberek, a kiknek ép annyiuk volt, a miből megélhettek és nem csináltak egyebet, minthogy ott könyököltek a korcsmában és fogadtak a lovakra, rossz ruhákban, a melyek azonban túlságos jók voltak nekik. Még ezek a haszontalan fiatal naplopók sem voltak mindennapi vendégek nálunk; de volt köztük kettő, a ki nagyon is mindennapi volt a szónak mindenféle értelmében. Mind a ketten a pénzükből éltek, untatóan lusták és kicziczomázottak voltak. Én azért mégis sajnáltam őket, mert féligmeddig azt hittem, azért osontak be mindennap a mi üres kis korcsmánkba, mert mindegyiküknek volt valami kis testi hibája, valami olyanféle, a min némely csúfondárosok nevetni szoktak. Nem is voltak azok tulajdonképen testi hibák, mint inkább furcsaságok. Az egyik rendkívül kicsiny ember volt, alig nagyobb egy törpénél, körülbelül akkora, mint egy jockey. Csöppet sem volt azonban jockey-szerű, kerek, fekete feje volt és jól ápolt fekete szakálla, a szeme csillogó volt, mint egy madáré; a zsebében pénzt csörgetett, a mellén vastag arany óralánczot himbált s mindig úgy volt öltözve, hogy sokkal inkább hasonlított egy gentlemanhez, semhogy az lehetett volna. Nem volt bolond ember, csak üres semmittevő; meglepően ügyes volt mindenféle olyan dologban, a minek nem lehetett semmi hasznát venni; rögtönzött bűvészkedésben; tizenöt gyufát úgy tudott összeállítani, hogy az egyik a másikról gyuladt meg, mint valami annak rendje és módja szerint való tüzijáték; banánból vagy más efféléből táncoló babát tudott faragni. A neve Isidore Smythe volt és szinte most is látom kis fekete arczát, a mint a pénztár-asztalhoz jön és ugráló kengurut csinál öt szivarból.

A másik ficzkó csöndesebb és közönségesebb volt, de valahogy jobban nyugtalanított engem, mint a szegény kis Smythe. Nagyon magas és nyulánk ember volt és világos hajú; az orrának magas nyerge volt s a maga módja szerint akár csinosnak is lehetett volna mondani, de a legrémítőbb módon kancsal volt, a milyet soha életemben nem láttam. Ha egyenesen nézett rám, azt se tudtam, hol vagyok s még kevésbbé tudtam, mire néz. Azt hittem, ez az eltorzultsága kissé elkeserítette szegény ficzkót, mert míg Smythe kész volt akárhol bemutatni majmos ügyességeit, James Welkin (így hívták a kancsal embert) soha nem tett egyebet, minthogy a mi korcsmai szobánkban hencsergett vagy nagy sétákat tett gyalog a lapos, szürke tájékon a város körül. Általában véve azt hiszem, Smythe is kissé érzékeny volt a kicsiny voltára, ámbár derekasabban viselte sorsát. Így hát igazán zavarban voltam, meg voltam lepetve és nagyon el voltam szomorodva, mikor mind a ketten egy és ugyanazon a héten megkérték a kezemet.

Nos hát akkor azt tettem, a mi — azóta már rájöttem — alighanem ostobaság volt. De hát ezek a hóbortosok mégis csak a barátaim voltak valahogy és én borzadtam attól, hogy azt higyjék, azért utasítom vissza őket, a mi az igazi okom volt, hogy t. i. olyan lehetetlenül csunyák voltak. Így hát fecsegtem nekik valami olyasfélét, hogy sohase tudnék olyan emberhez férjhezmenni, a ki nem maga verekedte ki magának a helyét a világban. Azt mondtam, elvem, hogy nem akarok csupán csak örökölt pénzből élni, mint az övék. Két nappal azután, hogy ezen a jóindulatú módon beszéltem hozzájuk, megkezdődött az egész baj. Akkor hallottam meg, hogy mind a ketten elmentek megkeresni a szerencséjüket, mintha valami buta tündérmese hősei volnának.

Ettől a naptól fogva aztán nem hallottam róluk semmit máig. A kis Smythetől ellenben kaptam két levelet, a melyek igazán izgató tartalmúak voltak.

— A másikról nem hallott semmit? — kérdezte Augus.

— Nem, sohasem írt — mondta a leány pillanatnyi habozás után. — Smythe első levele mindössze annyit mondott, hogy Welkinnel együtt Londonba indult gyalog, de Welkin olyan jó gyalogló volt, hogy ő kidőlt mellőle és leült pihenni az útszélre. Egy vándor czirkusztársulat járt arra, abba beállott részint azért, mert csaknem törpe volt, részint mert csakugyan olyan ügyes ficzkó volt, meglehetős jól boldogult a czirkuszi pályán és csakhamar a londoni aquáriumba került, a hol már elfelejtettem, miféle kunsztokat csinált. Ez volt az első levélben. A másik levél még meglepőbb volt; ezt a mult héten kaptam.

Az Angus nevű fiatalember kiitta a kávéját s szelid és türelmes szemmel nézett a leányra. Ennek az arcza egy kis nevetésre görbült, mikor folytatta:

— Bizonyára látta a palánkokon mindenütt a plakátokat: «Smythe-féle néma cselédség!» Ha nem látta, akkor maga az egyetlen ember, a ki nem látta. Én nem sokat tudok róla, csak annyit, hogy valami óraművel felszerelt találmány, a mely gépezettel végez el minden házi munkát. Ismeri a hirdetéseiről: «Nyomj meg egy gombot — Inas, a ki soha nem eszik.» «Forgass meg egy fogantyút — Szobalány, a ki nem tart udvarlót.» Bizonyosan látta ezeket a felírásokat. Nos hát, akármilyenek ezek a gépezetek, rakásszámra jövedelmezik a pénzt, és pedig annak a csöppségnek, a kit én odalenn Ludburyban ismertem. Nem tehetek róla, de nekem tetszik, hogy a szegény kis ficzkó így talpra esett; de viszont az is tény, hogy váltig attól rettegek, hogy bármely pillanatban beállíthat ide és elmondja nekem, hogy kiverekedte magának az útját a világban — a mint hogy ki is verekedte.

— És a másik ember? — ismételte Angus bizonyos makacs nyugalommal.

Laura Hope hirtelen felugrott.

— Barátom — mondta — maga boszorkány. Igazán eltalálta. Nem láttam a másik embertől egy sor írást és a leghalványabb sejtelmem sincs róla, hol lehet. De ő tőle vagyok megijedve. Ő az, a ki mindig a sarkamban van. Ő az, a ki miatt már félig megőrültem. Igazán, azt hiszem, megőrültem miatta, mert éreztem őt ott, a hol nem lehet és hallottam a hangját, a mikor nem szólhatott.

— Jól van, kedvesem — mondotta a fiatalember nyájasan — ha maga volna a sátán, akkor is vége volna most, hogy maga beszélt róla valakinek. Az ember magában bolondul meg. De hát mikor képzelte vagy érezte vagy látta kancsalszemű barátunkat?

— Oly tisztán hallottam James Welkint nevetni, mint a hogyan most magát beszélni hallom — mondta a leány határozottan. — Nem volt ott jelen senki, mert épen az üzlet előtt állottam a sarkon és végig láttam mind a két utczán. Egészen elfelejtettem már, hogyan szokott nevetni, ámbár a nevetése ép oly furcsa volt, mint a kancsalítása. Nem gondoltam rá csaknem egy éve. De annyi szent igaz, hogy néhány másodpercz mulva jött a levél a vetélytársától.

— Hallotta ezt a kisértetet beszélni is, vagy kiáltani? — kérdezte Augus némi érdeklődéssel.

Laura hirtelen megrezzent és aztán szilárd hangon mondta:

— Igen. Abban a pillanatban, mikor elolvastam Isidore Smythe második levelét, a melyben értesített a sikeréről, akkor hallottam Welkin szavát. Ezt mondta: «És maga mégse lesz az övé!» Olyan tisztán hallottam, mintha a szobában lett volna. Rémes dolog ez; azt hiszem, meg vagyok bolondulva.

— Ha igazán meg volna bolondulva, — mondta a fiatalember — akkor azt hinném magáról, hogy józaneszű. Annyi bizonyos, hogy ugylátszik, csakugyan van valami furcsaság ennek a láthatatlan úriembernek a dolgában. Két fej többet ér, mint egy — hogy a több szemekről ne is beszéljünk — és igazán, ha megengedné nekem, mint kemény, praktikus embernek, hogy visszahozzam a lakodalmi kalácsot az ablakból...

Mialatt beszélt, valami aczélos sikítás hallatszott odakinn az utczán — aztán egy kis automobil vágtatott ördögi sebességgel a bolt elé és ott megállott. Ugyanabban a pillanatban egy ragyogó czilinderes kis emberke állott meg kopogva a külső szobában.

Angus, a ki mostanáig szellemi higiénia okából vidám könnyedséggel mulatott, most azzal árulta el lelke feszült állapotát, hogy hirtelen kilépett a belső szobából és szembeállott a jövevénnyel. Csak egy pillantást kellett rávetni és megbizonyosodott, hogy szerelmes gyanúja igaz volt. Ugyanaz a fürge, de törpe alak, a hetykén előreálló fekete szakáll, az okos nyugtalan szemek, a csinos, de nagyon ideges ujjak, — mindez nem lehetett másé, mint az előtte imént

ORSZÁGHÁZ ELŐTT. *Vajda Manó felvétele.*

EGY PILLANTÁS A TÖMEGRE. *Vajda Manó felvétele.*

A KÖZTÁRSASÁGOT.

A VÁRAKOZÓ TÖMEG AZ ORSZÁGHÁZ ELŐTT.

AZAFIAS DALOKAT JÁTSZIK.

A KATONABANDA A MARSEILLAISET FÚJJA.

PESTEN, 1918 NOVEMBER 16-ÁN.

Kiállitási épület a táborban. Legénységi lakás.

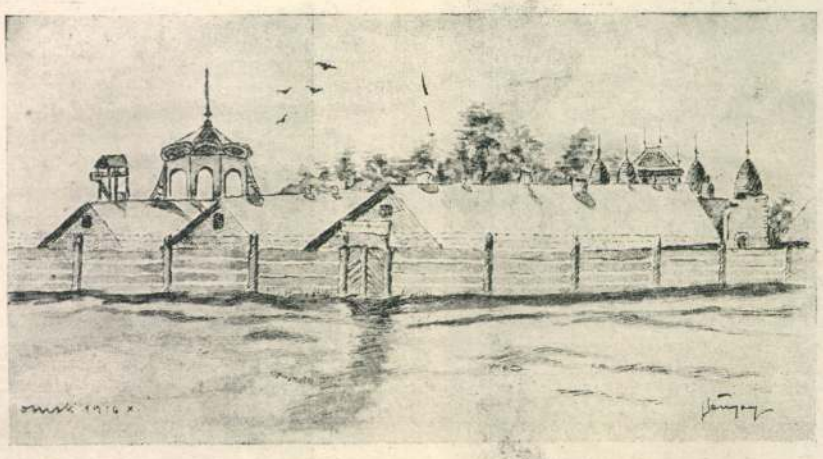

Bányay Kornél rajzai.

A tiszti tábor látképe.

ÉLET AZ OMSZKI FOGOLYTÁBORBAN.

Az omszki fogolytábor alig 2 km.-nyire fekszik a várostól. Keletre tőle a szibériai steppe kezdődik, honnan tavasszal virágillatot, nyáron forró homokot, télen éles hózivatart hord feléje az állandóan fúvó szél.

Mikor egy hónapi transzport után megérkeztünk a tábor elé, furcsastilű fatornyos kapuja, négy sarkán emelkedő őrbástyái és magas deszkafal mögül kilátszó hangárszerű épületei visszaidézték bennünk azt a képet, melyet diákkorunkban Priszkosz rétor jelentése rajzolt elénk, olvasván az ő csodálkozó leírását Atilla hún fejedelem fából épült palotájáról. A tábor területe körülbelül akkora, mint egy alföldi város vásártere, másfél öl magas szöges dróttal csipkézett palánkkal van bekerítve, sarkain őrtornyokkal, bent két sorban 17 barakkal és néhány bizarr épülettel — mindezek fából. Helyén 1910-ben a szibériai mezőgazdasági kiállítás volt és a barakkokon kívül a többi épületek kopott színükkel, letöredezett faragványaikkal még abból az időből maradtak fenn. Itt helyeztek el bennünket, adván lakásul pajtaszerű barakkokat, minden belső berendezés, ágyak, fűtés, világítás és takarítás nélkül. A tiszt ügyességétől, izlésétől és pénztárcájától függött, miképen tudta berendezni magának azt a 2 négyszögméter területet, mely reá esett. Eleinte 70-en, később 160-an laktunk egy barakkban. A tiszti barakkokon kívül van még néhány épület: az orosz parancsnoki iroda, őrség, kantin, konyha, maródiszoba, lafka — (szatócsüzlet) és katalaska (áristom) számára. A kerítésen kívül és belül, továbbá az őrtornyokban szuronyos konvojok őrzik a 7—800 főnyi tiszti tábort.

Télen reggel 7-kor, nyáron 6-kor jön az inspekciós konvoj csengővel és harsányan ordítja:

— Sztaváj, sztaváj goszpoda csáj kusáty, záftrákáty!... kelj, kelj föl uram teát inni, früstökölni!...

A reggeli toalett elvégzése és a tea elfogyasztása után beállít az orosz starzsi (altiszt) és vezényel:

— Povierka! Számlálás...

A barakklakók sorakoznak a középen és nagyfontosan, többszöri ismétléssel megtörténik a foglyok összeolvasása, legtöbbször azzal az eredménnyel, hogy ismét megszökött 1—2 tiszt. Ezután reggeli sétára indul a nép a tábor udvarára, körben, a kerítésen belül. Többen a konyhához sietnek és megnézvén a kifüggesztett étlapot, örvendezve hirdetik:

Lámpa mint világító és forraló eszköz.
Mészáros Jenő zászlós rajza.

— .Ma tüdőleves és hagymás szósz lesz gombóczczal ebédre, májpörkölt vacsorára!

A kiknek engedélyük van kimenőre, indulnak az irodába és szuronyos őr kiséretében sietnek a városba fürödni vagy bevásárolni. Megérkezett e közben az orosz rikkancs is friss lapokkal és az oroszul tudó tisztek mohón fordítják a körülállóknak a legújabb és legmegbízhatatlanabb hireket. De a legártatlanabb jelentés is, míg a barakkokig jut, képtelen öröm- vagy rémhírré növekedik. A fogság psziehológiájához tartozik, hogy senki se tud benne objektiv maradni és önkénytelenül túloz.

— Megkötötték a békét!... Holnap szabadok leszünk!... A jövő héten indulunk haza! s kötöttek száz fogadást pro és kontra béke, megvitatták a politikai és harcztéri eseményeket, csatákat döntöttek..... és végre kisült, hogy korai volt az ujjongás, béke nincs és nem is lesz egyhamar. De azért minden reggel így köszöntik egymást foglyok és orosz katonák:

— Mir bugyet... Jön a béke...

Ha szép idő kedvez, a barakkok között föllállnak ifjak s öregek csuklógyakorlatokra. A választott vezető katonásan vezényel:

Bevásárló tisztek megérkeznek a városból.
Kotzig Károly főhadnagy rajza.

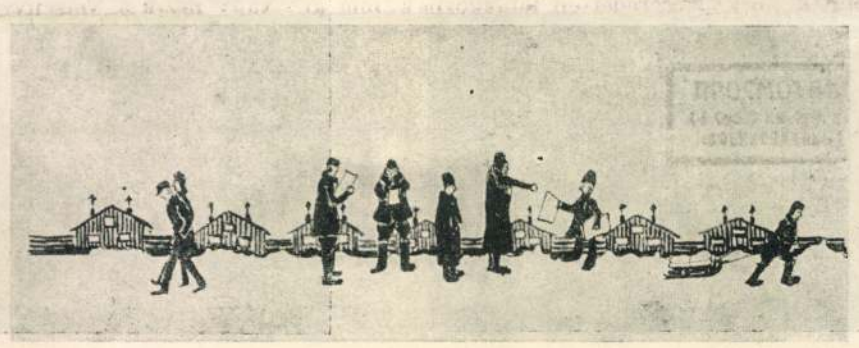

Orosz rikkancs a táborban.
Mérey László zászlós rajza.

— Törzshajlítás előre és hátra! ül

— Futólépés háromszor a barakk kör !

A sport és atletika kedvelői ezalatt püfölik az ököllabdát, nagymétát játszanak, vagy treniroznak különféle versenyekre. Télen korcsolyáznak a magukkészítette jégpályán — 40° hidegben.

Reggeli séta után 9-kor a tisztek nagyobb része visszamegy a barakkokba tanulni. Összegyülnek kisebb-nagyobb csoportokba és az előadó szigorú arczczal magyaráz a figyelmes hallgatóságnak. Diákkorukban nem tanultak ily szorgalmasan. Az órákat és leczkét komolyan veszik, a ki mulaszt, birságot fizet. Serényen folynak nyelvi, irodalmi, művészettörténeti, jogi, kereskedelmi, közgazdasági, műszaki és egyéb kurzusok. Angoltól törökig tanulják a földkerekség minden megtanulható nyelvét.

Tíz órakor megnyilik a könyvtár és fut, a ki könyvet akar kapni. A könyvtárban természetesen mindenféle nyelvű könyv található, még héber is, de magyar nincsen.

A tisztek kisebb része a tanulási idő alatt a kantinban gyülekezik ének- és zenepróbára. Van magyar, német és osztrák zenekar, melyek versenyeznek egymással. Legnépszerűbb a magyar.

Vannak szép számmal a foglyok között művészek és művészkedők. Ezek rajzolnak, festenek, faragnak, szőnyegeket szőnek... vagy ruhát foltoznak és harisnyát stoppolnak. Ha

Indulás fürdőbe.

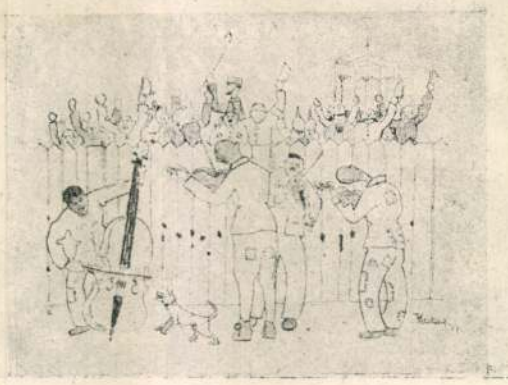

Czigányok muzsikálnak a tiszteknek.
Kotzig Károly főhadnagy rajza.

itthon lesznek, kiállítást akarnak nyitni a produkált munkákból. Akad néhány poéta is. Ezek jó és rossz verseket faragnak, naplót, regényeket ... sőt színdarabokat is írnak, melyeket elő akarnak adatni a Nemzeti Színházban. Ez persze sok kópéságra ad alkalmat. Minden barakknak megvan a maga házi poétája és ennek minden napra kell írnia legalább egy verset és ezt felolvasnia. Akár jó, akár rossz, felolvasás után vállra emelik, körülhordozzák és megkoszorúzzák őt. Hogy könnyebben menjen nekik a versírás, néhányan pénzért árulnak rímeket a megszorult poétáknak.

Legkevesebben vannak azok, a kik nem foglalkoznak komoly munkával. Ezek reggeltől estig kártyáznak, lovacskáznak, vagy lovagias ügyeket intéznek. Ezek boksza fölött ilyen felírásokat lehet olvasni:

— Ma játszuk meg a 100,000-ik alsóspártit. Kibiczeket szívesen látunk. Belépőjegy egy koczka czukor!

— Itt lovagias ügyek jutányosan elintéztetnek! Első vérig egy csésze czukros csája, harczképtelenségig egy adag sonka, végkimerülésig előbbieken kívül még egy szelet torta.

Így sikerül eltölteni az időt délelőtt 11-ig. Ekkorra a tisztek mind megéheznek és izgatottan várják az ebédet. A bokszokban mind sürűbb és hangosabb lesz a tányérok és evőeszközök csörömpölése és ez a kiáltás:

— Mahlzeit!

Ezt a köszöntést annyira elsajátítottuk a németektől, hogy évek mulva fogunk csak leszokni róla. Végül felharsan az ajtó felől az örömrivalgás:

— Jönnek a betlehemesek

Így nevezik az ételhordókat, mert csöngetyűvel hívják őket össze.

Ebéd alatt szidják a menázsmájert, hogy a koszt méregdrága és mégis komisz. Ha a jámbor menázstiszt mentegetődzik, lehurrogják.

— Eláll! Mondjon le!

És ha csakugyan lemond, újból megválasztják és körülhordozzák a barakkban.

Ebéd után, ha van mire, rágyujtanak a többnyire éhen maradt tisztek és kedélyesen társalognak vagy elkeseredetten vitatkoznak, míg ki nem kiáltja a barakkparancsnok segédtisztje:

— Déli pihenő!

Ezt a többség meg szeretné tartani, de a lármás kisebbség fütyül a házszabályokra, akárcsak a parlamentben. Nyáron kifekszik a nép mezítelen a barakk tetejére napfürdőzni és sütteti magát a 45°-os melegen. Míg a tisztek szieszt áznak, azalatt összegyűlnek a katalaskában a tábor hirlapírói és kiollózzák az orosz és semleges lapokból a tábori újságot. A postatiszt pedig megy a levelekért, csomagokért és pénzekért.

Háromkor csengetyű szava jelenti, hogy vége a déli pihenőnek. Megérkezik a postatiszt, legtöbbször üres kézzel. Mélységes lehangoltság fekszik a lelkekre, a miből csak akkor derülnek föl, ha valakinek csomagja érkezik — üresen. Félnégyig uzsonnaidő annak, kinek van mit aprítani a kávéba vagy teába, de legtöbbnek csak keserű teára telik.

Négy órakor kitódul a sportűző ifjúság a játszótérre, a barakkban pedig kezdetét veszi a délutáni tanulás. A futball-pályán most dől el az elsőség a magyarok és németek között. Ebben az egyben azonban nem bírunk a némettel. Az atletika és sport más ágaiban mindig vertük őket. Az 1917 augusztus 16-án rendezett olimpiai versenyeken 10 versenyszámból a németek nyertek egyet, az osztrákok kettőt, a magyarok hetet.

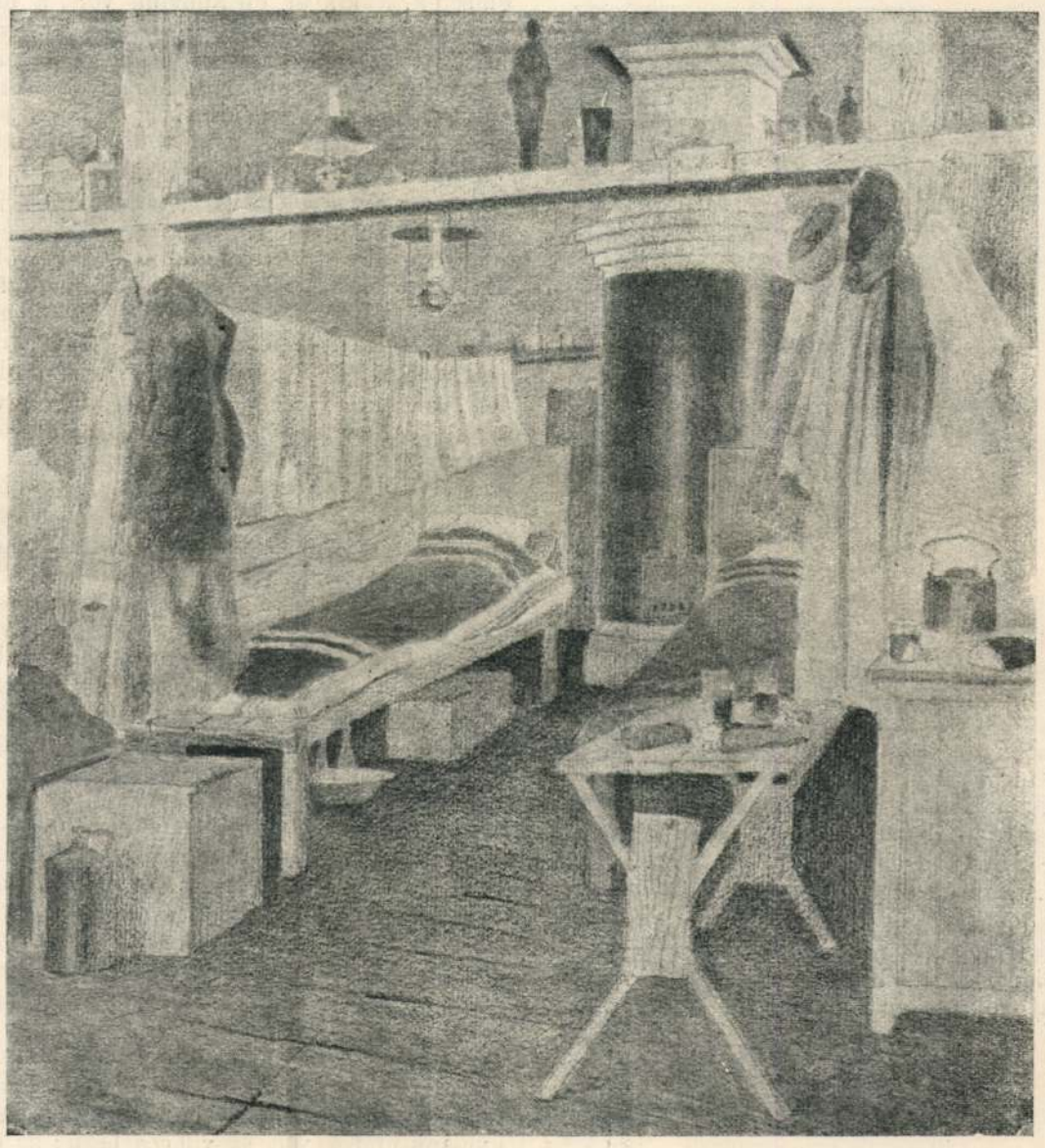

Két tiszt lakása saját gyártmányú butorokkal az omszki fogolytáborban.

Mészáros Jenő zászlós rajza.

Míg az ifjúság játszik, az idősebbek sétálnak vagy nézik a versenyzőket, lelkes kiáltásokkal buzdítják őket és Argus-szemekkel vigyáznak a veteményes és virágos ágyakra, hogy kárt ne okozzon bennük a labda. Mert kertészkedő tisztek is vannak, a kik ellátják a konyhát zöldséggel és a színpadon szereplő férfi-primadonnákat virágbokrétával.

Este hétkor ismét megszólala csengő a konyhaküldöncz kezében és egy perez alatt üres lesz a tábor udvara. Benépesednek a barakkok és ha van petróleum, kigyulnak az apró bádoglámpák, melyek nemcsak világítási, hanem forralási czélt is szolgálnak. Fölöttük melegszik a tea számára szükséges «kipjatok», forró víz. Igen sokszor sötétben kell vacsorázni, mert nincsen petróleum és sötétben tölteni a hosszú estéket ... A vacsora általában kevés és rossz. Ismét szőnyegre kerül a konyha, a menázsibizottság, az egész háború kérdése ... és addig páholják őket pattogó beszéddel, míg el nem rikkantja magát a barakk ujságírója:

— Haditudósítás!

Erre elcsöndesedik az éhesen zajongó társaság és megkezdődik a «hadi duma», vagyis a tábori ujság felolvasása, melyben minden van, vezérczikktől kezdve az apróhirdetésekig. Ebből tudják meg a háború eseményeit, a béke kilátásait. A hirdetések közlik, hogy holnap lesz a «Tatárjárás» hatodik előadása, melyre minden jegy elkelt; X. kapitány macskája ötöt kölykezett, melyekből négyet örökbe ad; J. főhadnagy fokszíját «Lulu» névre keresztelte ... ki mit ad el vagy vesz, mikor lesz a legközelebbi kabaré, hangverseny, ki cseréli be nadrágját, zubbonyát, csizmáját jobbal ráfizetés ellenében ... Végül jönnek a táborparancs, a 101 különféle komité jelentése ... és előzetes figyelmeztetések, hogy elsején ismét stájgerol a menázs-bizottság és mennyit kell fizetni a számtalan fondokra ... E két utóbbi hirdetés kerül mindig a legvégére, mert ezek hallatára olyan obstrukcziós zaj keletkezik, hogy lehetetlen volna a további olvasás ... Legalább egy óra azzal telik el, hogy mindenki rekedtté beszéli magát elégedetlenségében.

De végre is lecsillapodnak a kedélyek, mert megérkeznek a vendégek, kiket mosolygó arczczal illik fogadni. Este 9 órakor ugyanis kezdődik a zsúr. Ekkor mennek a tisztek egymáshoz látogatóba. És a vendéglátó gazda ősi szokás szerint erején felül kitesz magáért, csakhogy minél fényesebben megtraktálja vendégeit — még a fogságban is. Bizalmas beszélgetés közben kiöntik egymásnak szíveiket. Emlékeznek hazáról, családról, feleségről, gyermekekről, hajtásakról ... Mutogatják egymásnak a hazulról érkezett fényképeket és titokban törölgetik könnyeiket ... Aztán önkénytelenül valami szomorú dalba fog az egyik és valamennyien énekelnek csordultig teli szívvel, reszkető hangon, lehorgasztott fővel, míg elő nem kerül valahonnan néhány szál czigány ... A lámpából már rég kiégett az olaj, a tisztek egymásután

Ételhordók. — *Mészáros Jenő zászlós rajza.*

Szennyes beadás a barakkban. — *Kotzig Károly főhadnagy rajza.*

Zsúr a bokszban czukorhiány idejében.
Mezey László vázlata rajzv.

elhallgatnak és a czigány húzza keservesen, szívesen, mert jószántából húzza ...

A kint fagyoskodó orosz őr odatámaszkodik a barakk ablakához és hallgatja a gyönyörű, szomorú nótákat, megérti a foglyok baját s ha tőle függne, mind haza eresztené őket ...

De ime jön az inspicziáló starzsi és durva hangon rászól a busúló tisztekre:

— Szpaty nada ... lampe puk!... Aludni kell... oltsátok el a lámpákat!...

Pedig már csak egy hüvelyknyi gyertya ég.

És feküdni tér a barakk, de nem alszik el még sokáig, mert néha hajnalig eltart a hajtóvadászat patkányok és egyéb háziállatok után ...

Váry Rezső.

A tábor helyettes parancsnoka.
Kotzig Károly főhadnagy rajza.

PÁTER BROWN, A JÁMBOR DETEKTIV.

G. K. Chesterton kalandos történetei.

(Folytatás.)

— Ebben az esetben — szólt a fiatalember komolyan — azt mondanám, hogy hozza vissza a kalácsot.

— Előbb meg kell hallgatnia a történetet — mondta Laura makacsul. — Hogy az elején kezdjem, az apám korcsmáros volt a «Vörös Hal»-hoz czímzett korcsmának Ludburybern és én szolgáltam ki az embereket a söntésben.

— Gyakran csodálkoztam, — mondta a fiatalember — miért van valami olyan keresztényi levegő e körül az egy czukrász-bolt körül.

— Ludbury egy álmos, füves kis lyuk az egyik keleti grófságban s a Vörös Halba nem igen járt más, mint alkalmilag betérő kereskedelmi utazók, a többi pedig a legborzalmasabb népség, a mit csak láthat, — persze ön soha nem látta őket. Úgy értem, semmittevő kis emberek, a kiknek ép annyiuk volt, a miből megélhettek és nem csináltak egyebet, minthogy ott könyököltek a korcsmában és fogadtak a lovakra, rossz ruhákban, a melyek azonban túlságos jók voltak nekik. Még ezek a haszontalan fiatal naplopók sem voltak mindennapi vendégek nálunk; de volt köztük kettő, a ki nagyon is mindennapi volt a szónak mindenféle értelmében. Mind a ketten a pénzükből éltek, untatóan lusták és kicziczomázottak voltak. Én azért mégis sajnáltam őket, mert féligmeddig azt hittem, azért osontak be mindennap a mi üres kis korcsmánkba, mert mindegyiküknek volt valami kis testi hibája, valami olyanféle, a min némely csúfondárosok nevetni szoktak. Nem is voltak azok tulajdonképen testi hibák, mint inkább furcsaságok. Az egyik rendkívül kicsiny ember volt, alig nagyobb egy törpénél, körülbelül akkora, mint egy jockey. Csöppet sem volt azonban jockey-szerű, kerek, fekete feje volt és jól ápolt fekete szakálla, a szeme csillogó volt, mint egy madáré; a zsebében pénzt csörgetett, a mellén vastag arany óralánczot himbált s mindig úgy volt öltözve, hogy sokkal inkább hasonlított egy gentlemanhez, semhogy az lehetett volna. Nem volt bolond ember, csak üres semmittevő; meglepően ügyes volt mindenféle olyan dologban, a minek nem lehetett semmi hasznát venni; rögtönzött bűvészkedésben; tizenöt gyufát úgy tudott összeállítani, hogy az egyik a másikról gyuladt meg, mint valami annak rendje és módja szerint való tüzijáték; banánból vagy más effélékből táncoló babát tudott faragni. A neve Isidore Smythe volt és szinte most is látom kis fekete arczát, a mint a pénztár-asztalhoz jön és ugráló kengurut csinál öt szivarból.

A másik ficzkó csöndesebb és közönségesebb volt, de valahogy jobban nyugtalanított engem, mint a szegény kis Smythe. Nagyon magas és nyulánk ember volt és világos hajú; az orrának magas nyerge volt s a maga módja szerint akár csinosnak is lehetett volna mondani, de a legrémítőbb módon kancsal volt, a milyet soha életemben nem láttam. Ha egyenesen nézett rám, azt se tudtam, hol vagyok s még kevésbbé tudtam, mire néz. Azt hittem, ez az eltorzultsága kissé elkeserítette szegény ficzkót, mert míg Smythe kész volt akárhol bemutatn, majmos ügyességeit, James Welkin (így hívták a kancsal embert) soha nem tett egyebet, minthogy a mi korcsmai szobánkban hencsergett vagy nagy sétákat tett gyalog a lapos, szürke tájékon a város körül. Általában véve azt hiszem, Smythe is kissé érzékeny volt a kicsiny voltára, ámbár derekasabban viselte sorsát. Így hát igazán zavarban voltam, meg voltam lepetve és nagyon el voltam szomorodva, mikor mind a ketten egy és ugyanazon a héten megkérték a kezemet.

Nos hát, akkor azt tettem, a mi — azóta már rájöttem — alighanem ostobaság volt. De hát ezek a hóbortosok mégis csak a barátaim voltak valahogy és én borzadtam attól, hogy azt higyjék, azért utasítom vissza őket, a mi az igazi okom volt, hogy t. i. olyan lehetetlenül csunyák voltak. Így hát fecsegtem nekik valami olyasfélét, hogy sohase tudnék olyan emberhez férjhezmenni, a ki nem maga verekedte ki magának a helyét a világban. Azt mondtam, elvem, hogy nem akarok csupán csak örökölt pénzből élni, mint az övék. Két nappal azután, hogy ezen a jóindulatú módon beszéltem hozzájuk, megkezdődött az egész baj. Akkor hallottam meg, hogy mind a ketten elmentek megkeresni a szerencséjüket, mintha valami buta tündérmese hősei volnának.

Ettől a naptól fogva aztán nem hallottam róluk semmit máig. A kis Smythetől ellenben kaptam két levelet, a melyek igazán izgató tartalmúak voltak.

— A másikról nem hallott semmit? — kérdezte Augus.

— Nem, sohasem írt — mondta a leány pillanatnyi habozás után. — Smythe első levele mindössze annyit mondott, hogy Welkinnel együtt Londonba indult gyalog, de Welkin olyan jó gyalogló volt, hogy ő kidőlt mellőle és leült pihenni az útszélre. Egy vándor czirkusztársulat járt arra, abba beállott részint azért, mert csaknem törpe volt, részint mert csakugyan olyan ügyes ficzkó volt, meglehetős jól boldogult a czirkuszi pályán és csakhamar a londoni aquáriumba került, a hol már elfelejtettem, miféle kunsztokat csinált. Ez volt az első levélben. A másik levél még meglepőbb volt; ezt a mult héten kaptam.

Az Angus nevű fiatalember kiitta a kávéját s szelid és türelmes szemmel nézett a leányra. Ennek az arcza egy kis nevetésre görbült, mikor folytatta:

— Bizonyára látta a palánkokon mindenütt a plakátokat: «Smythe-féle néma cselédség!» Ha nem látta, akkor maga az egyetlen ember, a ki nem látta. Én nem sokat tudok róla, csak annyit, hogy valami óraművel felszerelt találmány, a mely gépezettel végez el minden házi munkát. Ismeri a hirdetéseiből: «Nyomj meg egy gombot — Inas, a ki soha nem eszik.» «Forgass meg egy fogantyút — Szobalány, a ki nem tart udvarlót.» Bizonyosan látta ezeket a felirásokat. Nos hát, akármilyenek ezek a gépezetek, rakásszámra jövedelmezik a pénzt, és pedig annak a csöppségnek, a kit én odalenn Ludburyban ismertem. Nem tehetek róla, de nekem tetszik, hogy a szegény kis ficzkó így talpra esett; de viszont az is tény, hogy váltig attól rettegek, hogy bármely pillanatban beállíthat ide és elmondja nekem, hogy kiverekedte magának az útját a világban — a mint hogy ki is verekedte.

— És a másik ember? — ismételte Angus bizonyos makacs nyugalommal.

Laura Hope hirtelen felugrott.

— Barátom — mondta — maga boszorkány. Igazán eltalálta. Nem láttam a másik embertől egy sor irást és a leghalványabb sejtelmem sincs róla, hol lehet. De ő tőle vagyok megrémülve. Ő az, a ki mindig a sarkamban van. Ő az, a ki miatt már félig megőrültem. Igazán, azt hiszem, megőrültem miatta, mert éreztem őt ott, a hol nem lehet és hallottam a hangját, a mikor nem szólhatott.

— Jól van, kedvesem — mondotta a fiatalember nyájasan — ha maga volna a sátán, akkor is vége volna most, hogy maga beszélt róla valakinek. Az ember magában bolondul meg. De hát mikor képzelte vagy érezte vagy látta kancsalszemű barátunkat?

— Oly tisztán hallottam James Welkint nevetni, mint a hogyan most magát beszélni hallom — mondta a leány határozottan. — Nem volt ott jelen senki, mert épen az üzlet előtt állottam a sarkon és végig láttam mind a két utczán. Egészen elfelejtettem már, hogyan szokott nevetni, ámbár a nevetése ép oly furcsa volt, mint a kancsalítása. Nem gondoltam rá csaknem egy éve. De annyi szent igaz, hogy néhány másodpercz mulva jött a levél a vetélytársától.

— Hallotta ezt a kisértetet beszélni is, vagy kiáltani? — kérdezte Augus némi érdeklődéssel.

Laura hirtelen megrezzent és aztán szilárd hangon mondta:

— Igen. Abban a pillanatban, mikor elolvastam Isidore Smythe második levelét, a melyben értesített a sikeréről, akkor hallottam Welkin szavát. Ezt mondta: «És maga mégse lesz az övé!» Olyan tisztán hallottam, mintha a szobában lett volna. Rémes dolog ez; azt hiszem, meg vagyok bolondulva.

— Ha igazán meg volna bolondulva, — mondta a fiatalember — akkor azt hinném magáról, hogy józaneszű. Annyi bizonyos, hogy ugylátszik, csakugyan van valami furcsaság ennek a láthatatlan úriembernek a dolgában. Két fej többet ér, mint egy — hogy a több szemekről ne is beszéljünk — és igazán, ha megengedné nekem, mint kemény, praktikus embernek, hogy visszahozzam a lakodalmi kalácsot az ablakból...

Mialatt beszélt, valami aczéles sikítás hallatszott odakinn az utczán — aztán egy kis automobil vágtatott ördögi sebességgel a bolt elé és ott megállott. Ugyanabban a pillanatban egy ragyogó czilinderes kis emberke állott meg kopogva a külső szobában.

Angus, a ki mostanáig szellemi higiénia okából vidám könnyedséggel mulatott, most azzal árulta el lelke feszült állapotát, hogy hirtelen kilépett a belső szobából és szembeállott a jövevénnyel. Csak egy pillantást kellett rávetni és megbizonyosodott, hogy szerelmes gyanúja igaz volt. Ugyanaz a fürge, de törpe alak, a hetykén előreálló fekete szakáll, az okos nyugtalan szemek, a csinos, de nagyon ideges ujjak, — mindez nem lehetett másé, mint az előtte imént

Kotzka

verin

l.

Szent György Céh

XXXV. aukc (1917)

195. sz.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

CSÓK ISTVÁN, GLATZ OSZKÁR, FÉNYES A
PÉCSI PILCH DEZSŐ, SZÓNYI ISTV

A fentnevezett magya
egybetömörülve szépm
külföldön s eréven fe
vészet egy kétségtele
megvalósitása érdekéb
kézi szinezésü, sorsz
kőrajz gyüjtemény köz
papiron van nyomva s
mappák kereskedelmi f
ára 9 műlappal együtt
Midőn eme nem csekél
Nagyságod nagybecsü

Koczka
vajzelő: ? Kaczko ?
art hiszen ez
a hefes nere

Kis Kun felegyházi fi.
1. Főherceg Ferdinand regimentje
8 r. metszé Prof. Conti.
2. Gróf Wurmser regimentje, metszé
Czetter. (L. Hadi Történetek. Bécs. 1789–
1790. 8 r. I és III K.)

Nagy Iván. Magyarországi képző
művészek a legrégibb időktől 1850-
ig. Száradok. 1874. évf 91. l.

...NIAI VEZÉRKÉPVISELETE
...ADOLF HADRASKI
BUCUREȘTI
...R. GENERAL BERTHELOT № 16.

MEGNYILT
SZENKOVITS
TODOR
FEHÉRNEMŰ VÁSZON, MENYASSZONYI
KELENGYÉK, ÁGYNEMŰ, PAPLAN, MÁTRÁC,
HARISNYA ÁRUHÁZA
CLUJ, STR. MEMORANDULUI 9. (UNIÓ-U. 9)

SÁMSON
URISZABÓS
EGYETEM-UTC
TELEFON

Ajánlja állandó r
elsőrendü minőségi
teit, melyekből utol
ruhát mérsékelt ára

ERIKA

DROGERIE

Kotzka

budai építész

Nefelejts. 1869. 287

l. (Katonai kórházat, akarnak építeni Budán, a Krisztinavárosban.)

fenti ajánlatát fogadtár el.

Kovačević Ferdo, ~~tanár~~
az erdészeti akadémia ta-
nára zágrábban, festő,
született 1870 április 8. án
zágrábban. Az ipariskolát
szülővárosában végezte;
Bécsben Kargerom I. tanár-
nál a műipariskolában
(Kunstgewerbeschule) tanult.

Strossmayer Koledar
za god. 1909. 197 old.

Kounráth lásd: Conrath János György.

MDK

Bónisné, Wallon Emma: Conrath János György építőmester.

Művészettörténeti Tanulmányok. Bp. 1961. 65-85.l.

 M. D. K.

Kontnik W. F., grafikus

Rajzot készitett a Slovák népgyülésről (valószinűleg fényképután), ahol a Slovákok a bécsi udvar igéreteinek teljesitését követelték. A rajz 1864. ben megjelent könyvmatban Lévan Malik A. F. kiadásában. 97. Képt bla 205. old.

Anna Petrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 52. old.

Kótzó Emil

Gyulán 12.7

Petuniák, of

Szeged 1938/6.

A.
A.

Peter Krafft

Szabó Gyula: A XIX. sz. festivalte Mon
Sz., 1985,
11, 117 (59-es kép)

Kotzó Dezső

könyvkötő

l.

Budkönyvkötők

25. l.

I.B.1911.

Műemlékek Orsz.Bizottsága

Tekintetes Elnökségének.

Budapest.

F. é. május hó 29-én lesz 30

Orsz. Magy. Iparművészeti Muzeum igazgatój

Van szerencsém erre a körülm

Kotzka

Viselet. T. 2008.

Gyulai regiment.

Az előtérben jobbra fordulva álló tiszt parancsára a legénység, melynek lobogóján kétfejü sas van, sortüzet ad. A folyótól szelt hegyes vidéken az erődök körül portyázók küzdenek. Felirata:

GRÓF GYULAY SÁMUEL REGEMENTJE.

alól balra: K.K. Félegyházi [illegible], Kotzka irta.
jobbra: mettzette Professor Conti 1789.

Szines rm., mér. a rl. 17.8: 12.6 cm.

Kotzka

rézmetsző (ogyil

F 1789-ben működött van a

(kabátjainak

Kacskó-nak olvasta és ~~[illegible]~~ Kotz-
kát, a ~~[illegible]~~ többször említett válla-
lat (ügyes rajzolóját. Tőzi ~~[illegible]~~
magyar ember volt, ki a nagy ma-
gyar alföldön, kis Kun Félegyházán
született. Mikor került Bécsbe, a
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ - hogy a forrásban
a rajzolásban képezte magát
a bécsi Képzőművészeti akadémián.
Rajzait rendszerint így jelzi:
„Kis Kun Félegyházi Kotzka ista."
Azt rajza a „Gróf Grevén Rege-
mentje" c. Cretter által metszett
kép (Hadi történelmek I. köt.) a
„Fő Herzeg Ferdinánd Regimentje"
metszette Professor Conti 1789
(u. o.); „Gróf Gyulay Sámuel
Regimentje", metszette Profess.
Conti 1789. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

Kova József

Plakát. Repr.

Kovalik, Kolowrat XXII. 1963. 3. 323. old.

Kova József

Plakátja szerepelt a bukaresti országos grafikai kiállításon

Dimény István: Plakát és városkép
Kovacs, Kolocsvár XXII. 1963. 3. 362-ohal.

A Pesterzsébeti Múzeum Gaál Imre Galériája
szeretettel meghívja Önt és barátait

LÁSZLÓ KOVA

festőművész
(Hamburg)

kiállításának megnyitására

1992. január 10-én 17 órára

Megnyitja: dr. Botos Balázs
helyettes államtitkár

Közreműködik: Dézsi Erika fuvolán

Költői Est kezdődik 18.30-kor,
ahol verseit felolvassa László Kova

A kiállítás nyitva: 1992. február 9-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Gaál Imre Galéria
Budapest XX., Kossuth Lajos utca 39.
Telefon: 127-8017

92 / 2.

Drága Csilla!

Nagy szeretettel várlak! Egyébként nagyon boldog és évet kívánok.

Remélem tudtam annyira hatni Kova Lacira, hogy ne csak ezeket a csendéleteit hozza, hanem az általad is jobbnak ítélt figurális műveit. Hát, majd meglátjuk. Ha tudu, gyere el, s hozd az írást, amit kamil kért tőled.

Addig is sok puszi

Gitöl

MTV házinyomda

KOVA LÁSZLÓ

Gaál Galéria

Meghívó

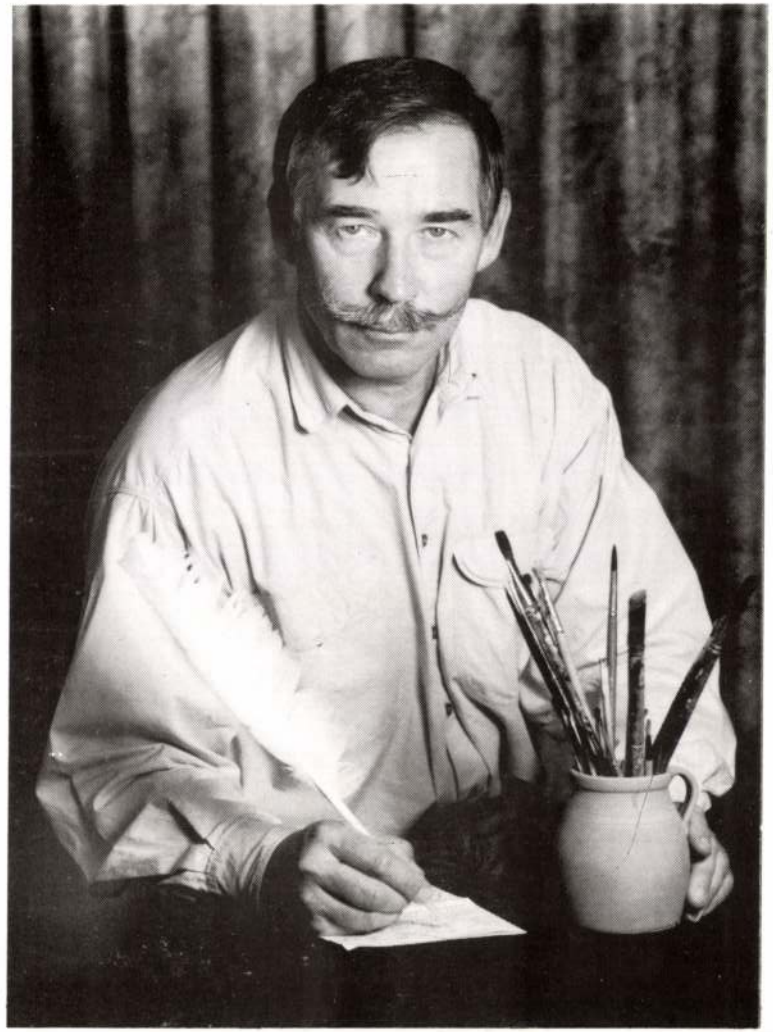

Életrajz

– 1940 november 14-én született Budapesten.
– Gyermekévek: Pesterzsébeten, a Jutadombon, Átlós utcában, Kakastónál, a soroksári Duna partján, a Téglagyári tavaknál.
– 1959–63: tanulmányok az Egri Tanárképző Főiskolán (diploma). Jakuba tanszékvezető-festőművész képeinek tanulmányozása.
– 1968: Diploma a Budapesti Közgazdasági Egyetem levelező szakán, 1974-ben doktorál.
– 1972-től saját verseinek illusztrálása.
– 1974: Önkéntes áttelepülés Németországba.
– 1980–82 a Hamburgi Képzőművészeti Főiskola szabad művészeti szakának vendéghallgatója Günther Cordes professzornál.
– 1983-tól Bujdosó Ernő, Dienes Gábor, Korga György, Szily Géza festőművészek alkotói technikájának tanulmányozása.
1964-től csoportos és egyéni kiállítások: Delmenhorst, Hamm, Zürich, Stuttgart, Dortmund, Stade, Elmshorn, Lübeck, Kiel, Stocholm, Worpswede, Paris.
– Képei Németország, Magyarország, Svájc, Svédország, Franciaország, Olaszország magángyűjteményeiben és múzeumainak tulajdonában találhatók.
Költői pályája:
– 1973: A – Kárpáti Kamil költő által vezetett – Fiatal Írók Klubjának tagja.
– 1974-től publikációi jelennek meg a jelentősebb nyugati magyar nyelvű lapokban.
– 1988-tól a Lübecki Íróklub tagja.
– 1976-ban és 1982-ben Stuttgartban és Hamburgban jelent meg Tollsuhintás és Örködő című magyar nyelvű verseskötete.
– 1985–1991-ig négy német nyelvű kötetben adta ki a verseit.

A Pesterzsébeti Múzeum Gaál Imre Galériája
szeretettel meghívja Önt és barátait

LÁSZLÓ KOVA

festőművész
(Hamburg)

kiállításának megnyitására

1992. január 10-én 17 órára

Megnyitja: dr. Botos Balázs
helyettes államtitkár

Közreműködik: Dézsi Erika fuvolán

Költői Est kezdődik 18.30-kor,
ahol verseit felolvassa László Kova

A kiállítás nyitva: 1992. február 9-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Gaál Imre Galéria
Budapest XX., Kossuth Lajos utca 39.
Telefon: 127-8017

KOVA László

MTV házinyomda

Gaál Galéria

Meghívó

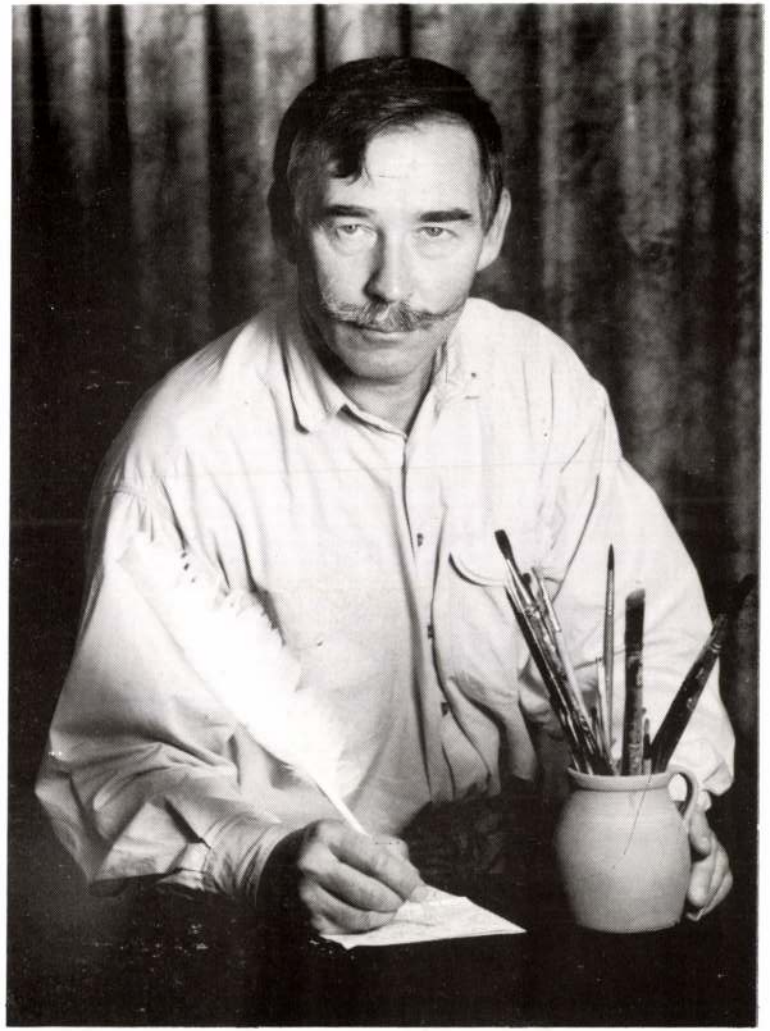

Életrajz

- 1940 november 14-én született Budapesten.
- Gyermekévek: Pesterzsébeten, a Jutadombon, Átlós utcában, Kakastónál, a soroksári Duna partján, a Téglagyári tavaknál.
- 1959–63: tanulmányok az Egri Tanárképző Főiskolán (diploma). Jakuba tanszékvezető-festőművész képeinek tanulmányozása.
- 1968: Diploma a Budapesti Közgazdasági Egyetem levelező szakán, 1974-ben doktorál.
- 1972-től saját verseinek illusztrálása.
- 1974: Önkéntes áttelepülés Németországba.
- 1980–82 a Hamburgi Képzőművészeti Főiskola szabad művészeti szakának vendéghallgatója Günther Cordes professzornál.
- 1983-tól Bujdosó Ernő, Dienes Gábor, Korga György, Szily Géza festőművészek alkotói technikájának tanulmányozása.

  1964-től csoportos és egyéni kiállítások: Delmenhorst, Hamm, Zürich, Stuttgart, Dortmund, Stade, Elmshorn, Lübeck, Kiel, Stocholm, Worpswede, Paris.
- Képei Németország, Magyarország, Svájc, Svédország, Franciaország, Olaszország magángyűjteményeiben és múzeumainak tulajdonában találhatók.

  Költői pályája:
- 1973: A – Kárpáti Kamil költő által vezetett – Fiatal Írók Klubjának tagja.
- 1974-től publikációi jelennek meg a jelentősebb nyugati magyar nyelvű lapokban.
- 1988-tól a Lübecki Íróklub tagja.
- 1976-ban és 1982-ben Stuttgartban és Hamburgban jelent meg Tollsuhintás és Örködő című magyar nyelvű verseskötete.
- 1985–1991-ig négy német nyelvű kötetben adta ki a verseit.

Calla, 90x63cm
Nr.: Li 110, 100 Ex.

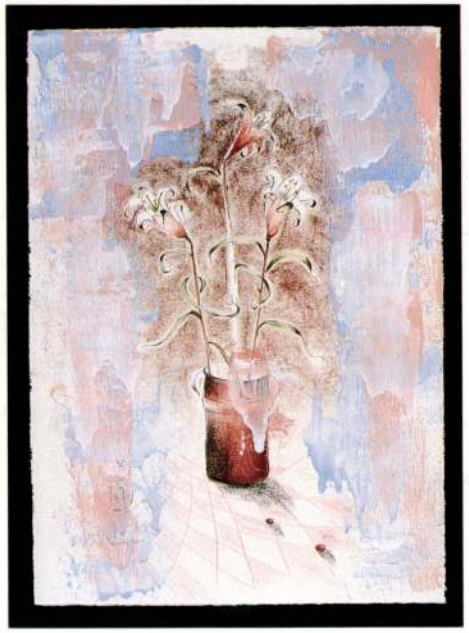

Lilien, 90x63cm
Nr.: Li 111, 100 Ex.

Drei Iris, 63x45cm
Nr.: Li 114, 50 Ex.

ATELIER KOVA

Dr. Laszlo Kova
Heidacker 7 e
D-2000 Hamburg 54
Tel. (040) 57 45 77

Zauberzwetschgen, 63x45cm
Nr.: Li 113, 100 Ex.

Zauberapfel, 63x45cm
Nr.: Li 112, 100 Ex.

Iris mit Edelsteinen
63x45cm, Nr.: Li 115 50 Ex.

Drei Tulpen, 63x45cm
Nr.: Li 116, 100 Ex.

KOVA László

Vasárnap Hírek
1992. szept. 6

— László Kova hamburgi festőművész kiállítását a győri Műcsarnokban nyitják meg.

KOVAC meinák

1669, Szárazpatak, Pálffy-Pastef

Ars 1996/1-3. 229.

bé művészies.
ortozat fából s
s alakú polyon
ndium papucs

égy bordátlan
oltos raktárak.
vár díszterme.
jes bordái az
szögletes pillér
korong alakú
ık, keskenyek,
t végig. A déli
tt ülőfülkék. A
ozattal bíró

Kovačević Nándor M.D.K.

Bp.1901.

A zágrábi Akadémia palotája. Kezdőkép Hodinka Antal: A horvát irodalom története c.cikkéhez. Id.mü 121-144.p.

Szign. FK. - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 1901. 121.p.

Kovačevic Nándor M.D.K.

Bp.19o1.

A polgári iskola Uj-Gradiskában. Szövegközti illusztráció Krsnjavi Izidor: Közmüvelődési intézetek és iskolák c.cikkéhez. Id.mü 17o-2o5.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 21. Magyarország VIII.köt. 19o1. 193.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.19o1.

Népiskola Horvátországban. Szövegközti illusztráció Krsnjavi Izidor: Közmüvelődési intézetek és iskolák c.cikkéhez. Id.mü 17o-2o5.p.

Szign. FK - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 19o1. 195.p.

Kovacević Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Régi várostorony Zágrábban. Szövegközti illusztráció Pinter Róbert: Zágráb város története c. cikkéhez.id.mü 267-294.p.

Szign.FK. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.285.p.

Kovačevic Nándor M.D.K.

Bp.19o1.

Az érseki palota és a székesegyház Zágrábban. 13 x 19 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Zágráb és vidéke c.cikkéhez. Id.mü 24o-267.p.

Szign. FK - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 19o1. 241.p.

Kovačevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

A zágrábi gör.kath.templom belseje. 19 x 13 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Zágráb és vidéke c.cikkéhez. Id.mü 240-267.p.

Szign. FK. - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 21. Magyarország VIII.köt. 1901. 253.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.19o1.

A zágrábi érseki palota udvara. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zágráb és vidéke c.cikkéhez. Id.mü 24o-267.p.

Szign. FK - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 19o1. 242.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

A Szent Xaver-völgy Zágráb mellett. Szövegközti illusztráció Vranilovic Henrik: Zágráb és vidéke c. cikkéhez. id.mü 240-267.p.

Szign. FK. - Morelli G.F.I.

- - rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében M.Kir.Állny. O.m.21.Magyarország.VIII. 1901.259.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Grizane szép fekvésü falu, Giulio Clovio miniatürfestő szülőhelye. Szövegközti illusztráció Hirc Károly: A horvát tengerpart c. cikkéhez.id. mü 294-322.p-

Szign. FK. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.1901.313.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Novi látképe. 13X19 cm. illusztráció Hirc Károly:
A horvát tengerpart c. cikkéhez.id.mü 294-322.p.

Szign. FK. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametzset.Készült Morelli
Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.294-322.1901.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Károlyváros.13X19.cm.illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id.mü 370-400.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült; Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.190l.387.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

A korana eredete és a plitvicai vizesések. Szövegközti illusztrácio Hirc Károly: A plitvicai tavak c. cikkéhez-id.mü 401-408.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.407.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Sveti KrizZacretje. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.Köt.190l.421.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Mária-Bistrica. 13X19 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt. 1901.427.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Oroslavje főuri lak.Illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország.VIII.köt.1901.429.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Ivanec -főuri lak. Illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.429.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Gredice- főuri lak. Illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.429.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Trakoscan. Illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez. id.mü 420-439.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.429.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Nagy-Tábor vára. [Főuri lak.] Illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign.NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.429.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Lepoglava. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: A Dráva-mellék ç. cikkéhez.id.mü 446-465.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.449.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Pozsega. 13X19 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez. id.mü 488-509.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.489.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901

Velikai részlet. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez. id.mü 488-509.p.

Szign.NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.493.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Lipik fürdő. 13X19 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez.id.mü 488-509.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.501.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Pakrac. [Városkép.] 13X19 cm. illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez. id. mü 488-509.p.

Szign. FK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország. VIII. köt. 507.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Utca Daruvárón. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez. id. mü 488-509.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.505.p.

Kovacevic Nándor M.D.K.

Bp.1901.

Jankovaci részlet.Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Pozsega és vidéke c. cikkéhez.id. mü 488-509.p.

Szign. NK - Morelli G.F.i.

- — rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.495.p.

Kovács

linómetszet reprodukciója.

„Műteremben" Hőr

Pest Megyei Hírlap, 1966. IV. 24. 8. o.

MDK

Sz.Kovách Ágost

Solymosy Márton vizf. díját nyerte 1923

MAPE 12. kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

5 l.

Kovách Aladár

rajztanár

részt vett a tolnamegyei
Sárközben végzett kutató
munkában (és a mű illusztrá-
lásában?)

Malmagyarépmű v. IV

Crambe maritima
tengeri kaposzta

KOVÁCH A. Vadim

ÉS 1992. okt. 16.

Kovách A. Vadim kiállítása

Gödöllő Galéria —
Gödöllő, Szabadság út 6.

Október 4-én nyílt meg Kovách A. Vadim ungvári születésű festőművész Memoria Universum c. tárlata, amelyen a Japántól Németországig ismert művész mély filozófiai töltésű, önmaga által intuitív metaforáknak mondott kozmikus álmait és látomásait állította ki.

glavnom kulom; na istoku, dvorište zatvara donja palača dvora.

Donja terasa dvorišta pruža se čitavom dužinom južnoga zida. Desno i lijevo od ulaza stajali su drveni objekti žitnih spremišta; u najstarijim arheološkim slojevima svuda su nalaženi ostaci ugljenisanog žita (pšenice, prosa i zobi). U jugozapadnom kutu predvorja bio je izgrađen suhozidni podijum polukružne forme, koji je, po svoj prilici, fungirao kao jedan od položaja dvorske straže.

Na srednju terasu penjalo se kratkim stubištem od 5—6 stepenica uklesanih u kameno tlo. Osim zaravnjenog prostora uz sjeverni dio palače, gdje su na drvenim stupovima stajale keramičke svjetiljke, na ovoj terasi je stajalo i krunište velike cisterne.

Na najvišoj terasi, u sjeverozapadnom dijelu predvorja, stajala je dvorska kovačnica, trap za kreč i još jedan manji (stambeni) objekat.

Crteži i zapisi na dovratnicima druge dvorske kapije

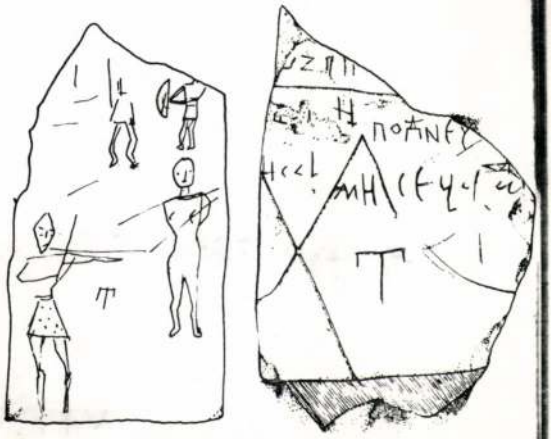

Kovách – Borsos Miza László

1946. jun. 22-30. "Debreceni Napok" kapcsán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bögel József/
1961. Debrecen 58: l.

2004. márc 14 úp Gambier M.

Kovách Attila **ikonfestőnek nyílik kiállítása** március 13-án, szombaton délután négy órakor a Kájoni János Ferences Házban (1025 Budapest, Szilfa utca 4.). A tárlat március 24-ig tekinthető meg, vasárnap kivételével 16 és 18 óra között. Ugyanitt március 20-án, szombaton délelőtt 11 órakor **Szent Rita életét elevenítik fel** a Szondi utcai *Szent Család-plébánia* színjátszó hittanosai.

Gábor

Dr. Simay Antal
cégvezető igazgató

Kovács Ervin

TVK polietilén gyár, polimerizáló üzem, Leninváros. - Építészek: Bajnay László, Koncz Attila, Schulteiss György I-re, Sámsondi Kiss György, statikusok Kovács Ervin, Nagy Péter, acélszerkezet: Koncz Attila, Völgyes Frigyes. - Ism.

Magy.Ép.Ip. 1972.1.sz.53-55.1.

Kovách Ervin, építész

Meghalt 47 éves korában.
Temetése aug. 5-én a farkasréti temetőben.

— : Halálozás

11.

NÉPSZABADSÁG, B. v. 1974. aug. 2.

Kovách Ervin, ÉF

Magyar Viscosagyár danulon selyemüzem textilcsarnok bővitése. Építész Almstaiex Ottó, statikus Kovách Ervin, Lovas Imre, . képes ismertetés, foto Bognár János.

Magy.Ép.ip. 1971.1.sz. 47-48.l.

Kovách Ervin

A.O.: Magyar Viscosagyár irodaépülete, Nyergesújfalu. Építész: Almstaier Ottó, statikus Kovách Ervin, belsőépitészek: Szörényi Béla, keramikus Fabók Gyula. - Ismertetés, képekkel /Foto Bognár János/

Magyar Építőművészet, 1971.4.sz. 46-47.l.

Kovách Géza

vezeti 1919 szeptemberében az Iparmüv. Iskolában
előadásokat tesznek vizsgálatokat.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Ért. 197o.2.sz. 141-147. l.

146. l.

Kovách - Bornemissza László

Résztvett a Képzőművének Szabad-szervezete debreceni csoportjának kiállításán 1946 ban.

A Képzőművészetek Debrecenben, 1961.

5 foldal

Kovách Boruemisza László.

Szabad Művészet 1977

I. évf. 5.sz. 89-90.o. kiállítások.

Tavaszi tárlat. /V.V./

Kovách-Bornemissza

László

festő

l.

Sőregi János dr.:

A Debreceni Déri

Muzeum Évkönyve.

1943–1947. Debrecen,

1948. 50. l.

Kovách-Bornemissza László, Bpest

Alkonyat, temp.
Eső után, vizf.
Rózsadomb, "
Margit-utca, szin.rajz

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Múz.

MDK

Kovách Bornemissza László

Kora tavasz, vizf.

M.Képzőmüv. Szab. Szerv. tav.tárlat, 1947.
máj. 6 l.

Kovačević Vaudr

nemzeti viseletről itt már szó sem lehet. Az egyéniségnek mind nagyobb előtérbe lépése, a mi a házközösségnek is véget vetett, a hajdan egyszabású viseletet is sok helyütt kiszorította már, s ugyanezzel együtt pusztúlnak a házimunka egyéb termékei is, melyek annyiban nem is nevezhetők joggal házi-*ipari* készítményeknek, a mennyiben alig számbavehető keresetforrást nyújtanak a népnek. Még csak a szőnyegek és a hímzett fehérneműek a mennyiségre és minőségre nézve kiválóbb czikkek; a fafaragást napjainkban alig mívelik, s a lopótökre karczolt czifrázatok is ritkúlnak már.

A házi szövőszéken szőtt szőnyegek hajdan inkább fényűzési, mint használati czikkek voltak. Ágytakaróúl szolgáltak; az asszonyok és leányok magukkal vitték a templomba, hogy ott a térdük alá terítsék; rosz időben pedig, kivált a már elnyütt darabokat, nyakba vető kendőül használták. Húsz évvel ez előtt még szép számmal lehetett ilyen szőnyegeket látni a parasztházakban. Ma már gyéren készítik őket. Szövésük többféle. A *ćilimi* néven ismert, gobelinszerű három fajtát közönséges paraszt szövőszéken keskeny szélekben szövik s úgy varrják össze nagyobb darabokká. Hatóságok és némely egyesületek ugyan már több izben megkisérlették a szélesebb szövőszékek meghonosítását, de mindig eredménytelenül. A csomókötés meghonosítása sem sikerült. A *čupavac* nevű durva szőnyegfajt úgy szövik, hogy a laza szemeket botra fűzik, de ennek az eljárásnak semmi köze az úgy nevezett csomózáshoz vagy bogozáshoz. A čupavac változatai a *klećanac*, a *velenac*, a *velenac na daske*, az *eblemski*, a *čaršav*, stb., de ezek az elnevezések ingadozók és helyről-helyre, időről-időre változók. Középfaj a szőnyeg és posztó-szövet között az a szövetlen szegélyű liha pokrócz, a melybe figyelemre méltó stílérzékkel széles, hatásos díszítményeket hímeznek be.

A díszítményeket többnyire a növényországból, s csak ritkán veszik az állatvilágból, és szigorúan a stílszerű sík-díszítmény szabályai szerint alkalmazzák. Az egyes változatlan elemeket szabadon csoportosítják és alkalmazzák a szőnyeg czéljához, nagyságához és alakjához mérten. Ez elemeknek hagyományos és jellemző, de többnyire csak bajosan lefordítható elnevezéseik vannak, minők a *gaz*, *pavučac*, *ponožice*, *titra*, stb.

Festékül ma már csaknem kizárólag boltban kapható vegyészeti gyári festőanyagot használnak. A hajdani tartós, szép, házilag készült növényi festőanyagokkal való festés napjainkban majdnem teljesen kiszorúlt már. Mintegy húsz esztendővel ez előtt szerencsére még összegyűjtötték e régi házi festékek készítési módját s a cs. kir. osztrák múzeum folyóirata röviden ismertette is.

Szőnyegminták betű- és növénydíszítményekkel; páva- és gránátalma-díszítményű hímzések.

Kovačević Nándor:

Orn VIII.

méternyi átlagos nagyságot érnek el és azonnal elpusztúlnak, mihelyt a tóból más vízbe viszik át őket.

A körül fekvő hegyek nevei és számos kulturmaradvány arra mutatnak, hogy az emberi telepek a török idők óta a megerősített hegyekről leköltöztek e termékeny síkságra.

A tótól keletre a hegygerincz lealacsonyodik s a hosszú völgyek iránya megváltozik, a mennyiben a szlavoniai lapály síkja felé nyílnak.

A pozsegai katlan nyugati oldalán meg kell említeni *Lipiket* és *Daruvárt*, melyek nevét Horvátország határain kivül is ismerik.

Pozsegából az Orljava völgyében szép országút megy a déli Psunj-csoportot az éjszaki Papuktól elválasztó buči (365 méter) hágón át. *Krestovac*, *Sloboština*, *Orljavac* és *Kamensko* falvakon keresztül lassan emelkedve húzódik végig a tágas völgyön csaknem szakadatlanúl házak között föl egész a gerinczen levő Orljava forrásig. Itt a hegyek magasabbakká válnak, meredek oldalaikat sötét erdők fedik, a patakok mély szakadékokat vájtak maguknak, a kilátás szűkkörű s a magasan fekvő tanyák lakosai nagy küzdelem árán vívják ki maguknak a megélhetés eszközeit. Bučtól az út a Pakra völgyébe ereszkedik le, mely *Pakrac*on alúl jól mívelt mezővé szélesedik ki, melyen a híres lipiki jódforrások fakadnak. A Psunj itt nyílt dombvidékké törpül, melynek termékeny volta több falunak a megélhetését segíti elő.

A *lipiki* gyógyforrásokat, melyeknek nagy jódtartalma, párosúlva a víznek állandóan magas (64° Celsius) hőfokával sok betegségben meglepő hatást gyakorol, csak az utolsó századokban kezdték jobban méltányolni; azelőtt az ősi hírnevű daruvári forrásnak akadt több vendége. A daruvári gróf egyúttal Lipik tulajdonosa is volt. Egyrészt ezért is és mert hibásan azt hitték, hogy mind a két gyógyító erejű víz ugyanazon hatással bir, a több kényelmet adó Daruvárt elébe tették a tanyaszerű Lipiknek.

Lipiken a XVIII. század végén kerítették körül az első forrást; ugyanakkor egy fürdőházat építettek, de a vendégeknek a közel fekvő Pakracon kellett éjszakázniok, mert Lipik nem nyújtott elegendő oltalmat a gyakori rablótámadások ellen.

Cranz az osztrák birodalom gyógyforrásairól szóló munkájában 1777-ben Lipiket még a meleg kénforrások közé számítja. De, midőn az újabb vegyészeti vizsgálat során kitűnt, hogy e források a világ legerősebb jódvizei közé tartoznak, a látogatók száma folyton emelkedett és ma a hely a mai fürdő minden segédeszközével és kényelmével föl van szerelve, a

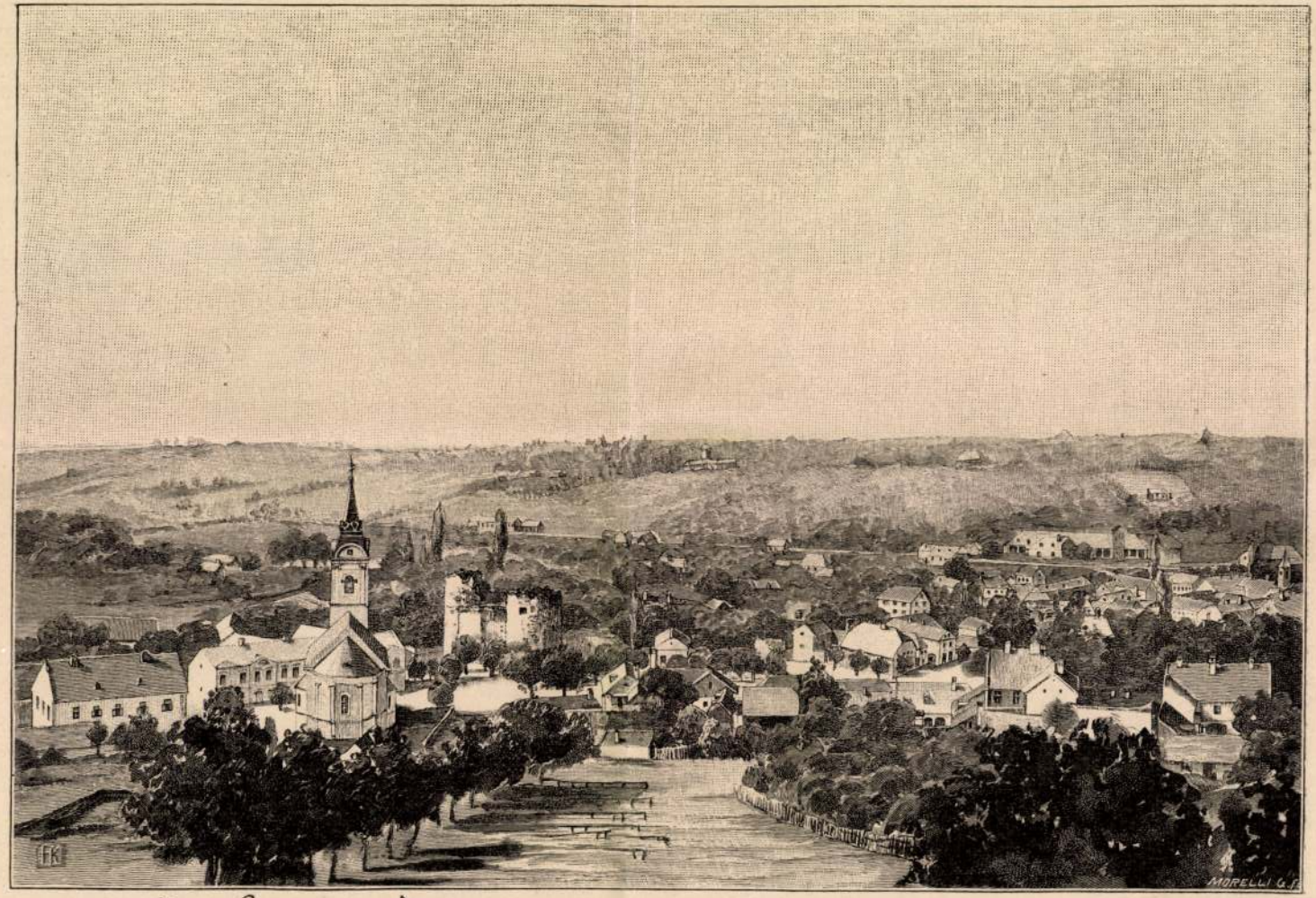

Pakrac.

Kovačević Nándor :

Om VIII,

színháznak. Egy s más természetesen még csak alakúló félben van e városrészekben; házak épűlnek és útczák nyílnak a szabályozó terv szerint.

Az Egyetem-térről nyugat felé szép, széles, gesztenyefákkal beültetett útcza nyílik, a Prilaz, mely az Ilicával egyközűleg a déli vasút állomása mellett épűlt Rudolf-kaszárnyához és a gyárnegyedbe vezet. A Prilazon van a horvát festők és szobrászok újonnan épűlt közös műterme, a melyet tartományi költségen építettek, hogy a horvát képzőművészet szerény, de sokat igérő első rügyeinek ápolást és támogatást nyújtsanak. Ezen az oldalon van a nagy dohánygyár, melyben száz meg száz környékbeli leány talál foglalkozást; továbbá a részvénytársulati sörgyár, a pótkávé-, tégla- és parquettgyár, a franczia faipartársulat nagy szabású telepe és számos egyéb ipartelep, melyeknek füstölgő magas kéményei Zágráb ezen részeinek iparváros képet kölcsönöznek. A Színház-térről keletre a Zrinyi-térre vezet a Kuković-útcza, melyen a kicsiny, de szép csúcsíves protestáns templomon kivűl több igen tekintélyes palota van, mit a Kolmar-féle és a Kuković-féle nagy ház. Ez útczát most nyugat felé a Khuen-Héderváry-téren túl meghosszabbították az Erzsébet-útczával egészen a Ciglana-térig. Ez a jelenleg rút barakokkal megrakott tér az új iskolaépűletekkel egykor a város legfontosabb építészeti góczpontja lesz.

Ezzel bevégezve a városban tett sétánkat, nézzük meg a környéket.

Kevés város függ össze olyan szorosan a környékével, mint Zágráb.

Az Ilicából jövet pár lépésnyire Kačić a népköltő szobra mellett a lövőcsarnokhoz és a zágrábiak legkedveltebb üdülőhelyére, a Tuškanecre érünk. Öt percz, és megszűnt a városi zaj és lárma. Százados tölgyek alatt járunk, melyeknek sűrű lombjain át alig szűrődik be egy-egy napsugár, mozgó fényfoltot vetve a gyepre. A fülemile félelem nélkül kezd csattogó énekébe, a bokrok között rigók suhannak el, és olykor egészen idegen vándorok is betévednek ide az Alpesek jégfödte csúcsairól. Meglepetve szemléljük Zágráb langyos égalja alatt a havasi növényvilág virágait (Epimedium alpinum, Eranthis hiemalis), melyek itten alig 140—180 méternyi magasságban nyílnak a tenger színe fölött. Talán bizonyítani akarják e növények Pilar elhúnyt horvát geologus azon nézetének a helyességét, hogy egykoron a zágrábi hegységet is jégmezők borították? Egy s más dolog csakugyan mellette szól. A Tuškanecet körűlvevő dombsornak a város felé eső részén szép villanegyed, a Josipovac, alakúlt. Nyári lakok és szőlők között szép út vezet, több pontján szép kilátást nyújtva, egészen Cmrokig, és onnét egy

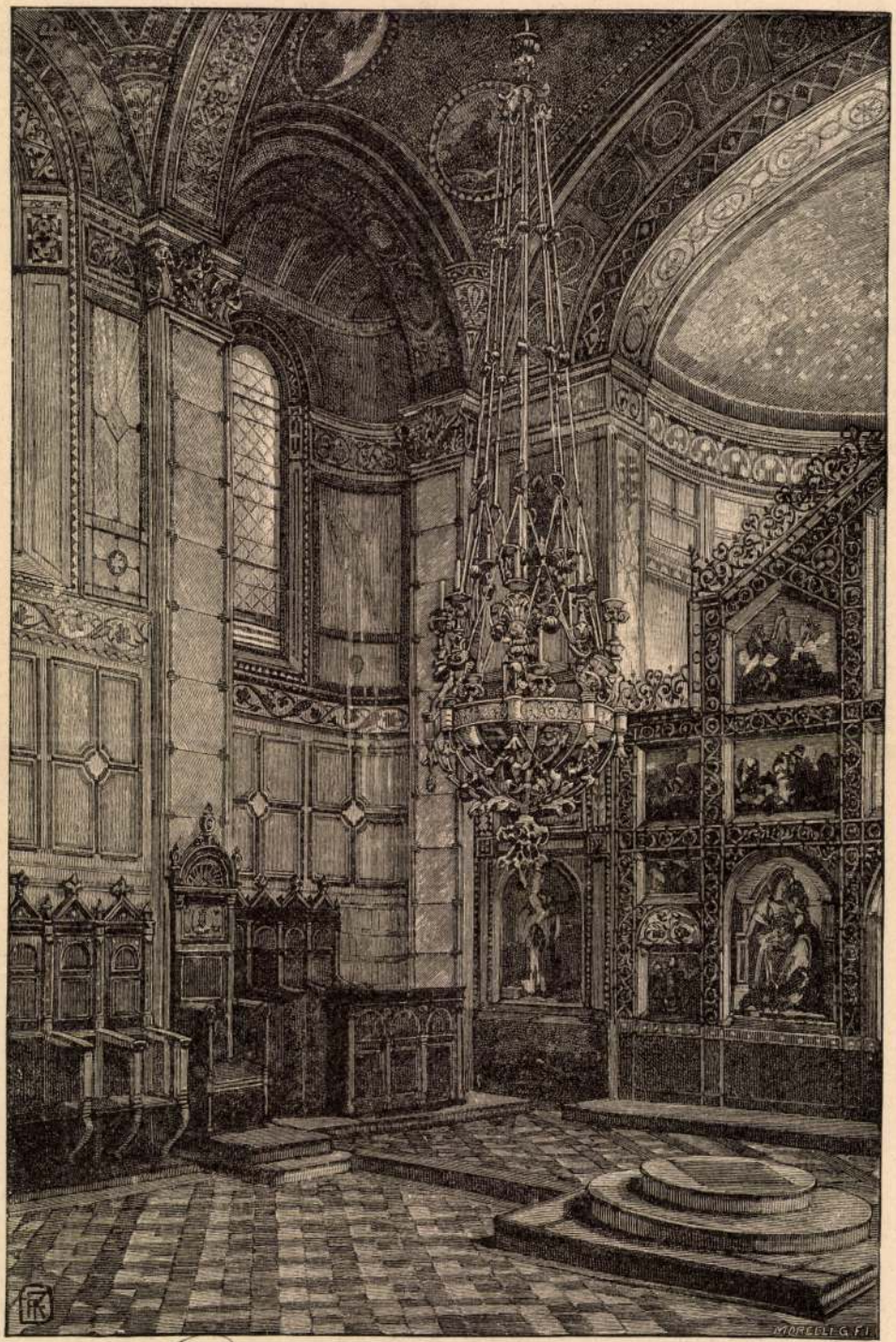

A görög-katholikus templom belseje Zágrábban.

Kovačevic Vándor:

Ossz. VIII.

gg

A GÖDÖLLŐI GALÉRIA
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOVÁCH A. VADIM

ungvári festőművész

" A METAFORÁKTÓL A METAFORMÁKIG "

című
kiállításának megnyitására
1992. október 4-én vasárnap 17 órára

A tárlatot megnyitja
POLÓNYI PÉTER irodalomtörténész
a Gödöllői Múzeum ny. igazgatója

Közreműködik
KÖRÖMI GÁBOR

A tárlat megtekinthető 1992. október 25-ig
Hétköznap, hétfő kivételével, 15-19 óráig
szombat - vasárnap 10-18 óráig
a
GÖDÖLLŐI GALÉRIÁBAN
Gödöllő, Szabadság út 6. Petőfi Sándor Művelődési Központ

KOVÁCH A. VADIM

Kárpátaljai festőművész

A MEMORIA UNIVERSI sorozat kompozícióiban a világegyetem jövőjére úgymond "emlékezve" és múltját "megjósolva", a saját maga által kidolgozott ún. METAFORIKUS INTUITIVIZMUS irányzatot választotta magáévá. Művészete formabontó, nemcsak a minden eddigitől eltérő új festészeti technikája, hanem a kozmikus téma nem tárgyakon keresztüli, hanem fogalmak általi filozófikus megközelítése miatt.

Született 1953-ban. 1972-ben fejezte be tanulmányait az Ungvári Képzőművészeti Szakiskolán. (Tanárai: Berecz Vilmos, Duncsák Attila, Stichleutner Kálmán, Pál József, Petky Sándor). 1979-ben végezte el a Leningrádi (Szentpétervár) Képzőművészeti Akadémiát. (Tanárai: A.P. Csubova, A.N. Szavinov,N.N. Nyikulin, N.V. Famiszkaja). Képesítése: festőművész és művészettörténész. Művei 1973-tól szerepelnek különböző tárlatokon. Művészeti kritikát 1975-től publikál. 1977-től tagja a Szovjet Képzőművészeti Szövetség Fiatal Művészek Szervezetének.

1979-től 1989-ig nem vesz részt kiállításokon

1990-től tagja a Kárpátaljai Professzionális Képzőművészek Alkotói Egyesületének. 1991-től tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének. 1992-től tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, és a Magyar Festők Társaságának.

ÖNÁLLÓ TÁRLATAI 1990-1992-BEN:

Ungvár ("Kárpáti Igaz Szó" Sajtóklubja)
Debrecen (Kossuth Lajos Tudományegyetem)
Budapest (Váci utcai World Trade Center Galéria)
Debrecen (MÁV Művelődési Központ Kiállítóterme)
Nyiregyháza (Városi Galéria)
Eger (Ifjúsági Ház "A" Galériája)
Keszthely (Hotel "Helikon")
Debrecen (Kossuth Lajos Tudományegyetem)
Keszthely (Hotel "Danubius")
Gödöllő ("Galéria" Snack-bár)
Debrecen (HAÉV Club)
Miskolc ("Fortuna" Galéria)
Budapest ("Tálentum" Galéria)
Bodrogkeresztúr (Művelődési Központ)
Abaújszántó (Művelődési Központ)
Hajdúböszörmény (Sillye Gábor Művelődési Központ)
Miskolc (Ady Endre Művelődési Központ)
Hajdúnánás (Művelődési Központ)
Budapest (Vizivárosi Galéria)

KOLLEKTÍV TÁRLATOK 1990-1992-BEN:

Ungvár, Kijev, Poltava, Debrecen, Kisvárda, Keszthely, Hajdúböszörmény, Záhony, Tiszafüred, Székesfehérvár, Budapest, Bécs, Prága, München, Ottawa, Helsinki, Lyon.

KÉPEI MAGANGYŰJTEMÉNYEKBEN ÉS GALÉRIÁKBAN:

Szovjetunióban, Magyarországon, Ausztriában, Franciaországban, Hollandiában, Izraelben, USA-ban, Kanadában, Japánban, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Németországban, Olaszországban, Svájcban, Finnországban.

A kiállítás támogatói:
"Kárpátaljai Magyar Művészet Támogatásáért" Alapítvány (Budapest),
Művelődési és Közoktatási Minisztérium (Közművelődési pályázat)
és a "Kárpátalja" Alapítvány (Miskolc)

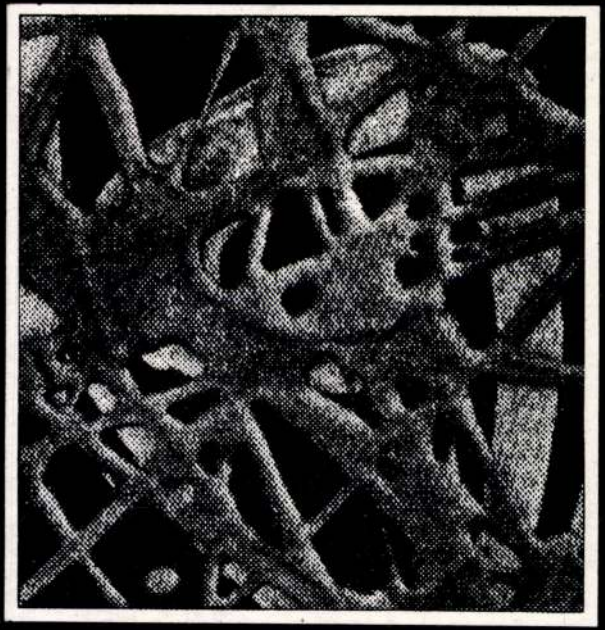

MEGHÍVÓ

KOVÁCH A. Vadim INTERJÚ Új Művészet 1993.6.

A VÉGTELENSÉG FESTŐJE

Beszélgetés Kovách A. Vadim kárpátaljai művésszel • *Sári Katalin*

— Ungváron élsz, de festészetedet az itteni közönség jobban ismeri, mint az otthoni. Magyarországon többször volt egyéni kiállításod, rendszeres meghívásokat mondhatsz magadénak alkotótáborokba, nyári szabadegyetemekre. Képeid 14 országban találhatók meg. Tagja lettél a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának. Úgy tudom, lebetőséged nyílt arra, hogy huzamosabb ideig Magyarországon alkothass.

— 1953-ban, egy kárpátaljai Tisza-parti bányászközségben, Aknaszlatinán születtem. Szüleim pedagógusok. Édesanyám orosz, édesapám pedig magyar, így kétanyanyelvű vagyok. Eleinte zenész-karmester pályára készültem; zeneiskolát is végeztem. Az utolsó pillanatban pártoltam el ettől a pályától, de a zene a mai napig nagy szerepet játszik az életemben, ugyanis zenére festek.

Ungváron már a húszas-harmincas években működött egy jó hírű festőiskola, amelynek vezéregyénisége az európai színvonalú festőművész, *Erdélyi Béla* volt. Ő teremtette meg Kárpátalján ezt a máig is élő festőművészeti közeget. Ennek eredménye az Ungvári Képzőművészeti Szakközépiskola is. Négy szak volt itt: kerámia, fa-, fémmegmunkálás, és amelyiken én tanultam: díszítőművészet, de ezen kívül foglalkoztunk alkalmazott grafikával és formatervezéssel is. 1968-tól 1972-ig tanultam itt. Majd fél évig színházi díszlettervezéssel foglalkoztam, s azóta is nagyon sok szál köt a színházhoz. Ezt követően felvettek a Leningrádi Képzőművészeti Akadémiára.

— Miért éppen Leningrádot választottad, hiszen Ungvárhoz közelebb van Kijev, de Moszkvában is van képzőművész-képzés?

— Leningrádnak mindig is volt valamiféle varázsa. Ott még mindig éltek az orosz értelmiség hagyományai. Jobbak voltak a tanárok. Közülük kiemelném *Anna Csubovát, Nyikolaj Nyikulint, Nyina Faminszkaját.* Magánúton itt művészettörténetet is tanultam.

Tanulmányaim utolsó két évében intenzíven foglalkoztam a húszas-harmincas évek magyar képzőművészetével. A szovjet művészettörténetben ugyanis — sajnálatos módon — az a nézet uralkodott hosszú ideig, hogy Magyarországon, ahol 1919-től a fehérterror, a Horthy-rendszer uralkodott, nem is jöhetett létre progresszív művészet. Sajnos ez később is automatikusan így ment át a köztudatba, és ami még rosszabb — a művészettörténetbe is. Nekem viszont éppen a húszas-harmincas években alkotó magyar képzőművészek munkássága tetszett a legjobban: *Szőnyi, Barcsay, Bernáth Aurél, Aba-Novák, Czóbel* és a többiek. Egyszóval nekem fájt, hogy olyan könnyedén elsiklott a szovjet művészettörténet figyelme a magyar képzőművészet talán legszebb periódusa felett. És akkor született meg bennem az a gondolat, hogy egy feltáró anyagot készítek. Egy éven át csak fordítással, a források összeállításával, rendszerezésével foglalkoztam. Ezek az anyagok bekerültek a diplomamunkámba, mely így egyben a magyar képzőművészet e periódusának úgymond „rehabilitációját" is jelentette a szovjet művészettörténetben. Munkámban persze kritizáltam a szovjet művészettörténészeket, s ebből sok bonyodalom adódott. Sokáig függőben volt, hogy egyáltalán meg tudom-e védeni a diplomamunkámat. Úgy segítettek tanáraim — még az opponensem is az Akadémián —, hogy a bizottság elnökét, Kemenovot megakadályozták abban, hogy el tudja olvasni. Rejtegették előle a munkámat, különböző kifogásokkal, például hogy a kötészetben vagy a recenzensnél van. Ekkor 1979-et mutatott a naptár. A brezsnyevi

Kovách A Vadim: Torzó XII. (A Modell 88 sorozatból), 1988, olaj, karton, 80×50 cm

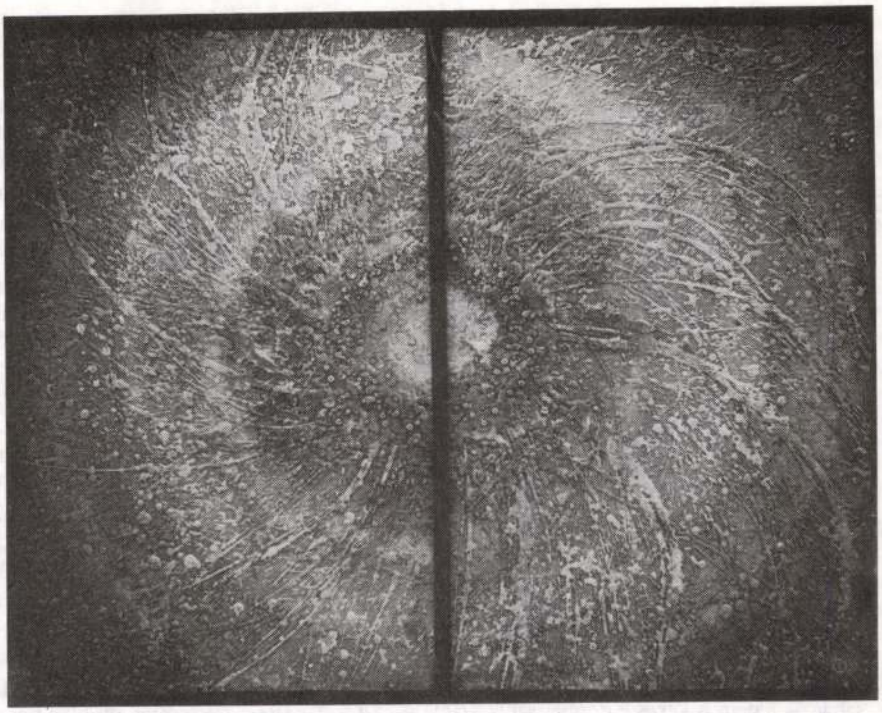

Kovách A. Vadim: A világegyetem aranymezői, diptichon (A Memoria Universi sorozatból), 1989, olaj, karton, vegyestechnika, egyenként 80×50 cm (Fotók Sári Katalin)

pangás „tündöklésének" időszakára esett a diplomavédésem.

1979-ben visszatértem Ungvárra. Ami a festészetet illeti, először még 1973-ban állítottam ki hagyományos, „elfogadható" stílusban megfestett képeimet. Leningrádi tanulmányaim során viszont nagy hatást gyakoroltak rám azok a festők, akik nem mutatták be képeiket kiállításokon, csupán az utcán, otthon megrendezett tárlatokon, vagy olyan kiállításokon, melyek csak egy-két napig vagy óráig tarthattak nyitva. Ilyenek voltak a most már híres Mityki, OHTA képzőművészeti társaságok tárlatai. Ekkor kezdtem kísérletezni én is, és később rájöttem, hogy a hagyományos festészet nem tud kielégíteni. Az intuitív festészet felé a 80-as években jutottam el. De ezeket a képeket már nagy titokban készítettem és senkinek sem mutattam meg. Természetesen abbahagytam kiállítási tevékenységemet is.

— Ezt talán megbántad?

— Nem. Sőt! ... Lehetséges, hogy éppen egy ilyen totalitárius, agyonideologizált rendszernek köszönhetően — bármennyire paradoxnak tűnhet is — jutottam el odáig, hogy csak a saját magam örömére, felszabadultan, kizárólag csak saját magamnak festettem. Behajlított derékkal már nem akartam festeni.

— De hát te szerencsés helyzetben voltál! Hiszen másból is meg tudtál élni, és otthon — minden kíváncsi szemtől távol — tudtál kísérletezni.

— Tíz évig művészettörténészként dolgoztam. Több éven át tanítottam az Ungvári Állami Egyetemen. Tartottam magam ahhoz a görög mondáshoz: „Ha akarsz valamit tudni, legyenek tanítványaid!". Rendszeresen publikáltam is: kiállításokról írtam kritikákat. Közben pedig festettem a magam örömére. Az utóbbi tartotta bennem a lelket. Nekem szerencsém volt, de tudom, hogy sok szovjet művész, aki kilógott a szocialista realizmus soraiból, bizony megjárta a szovjet elmegyógyintézeteket...

— Saját irányzatodat metaforikus intuitivizmusnak nevezted el. Miért?

— Az intuitív festészet lényege, hogy felszabadultan lehet alkotni és örömöt találni azokban a pillanatokban, amikor az ember fest. Kifejlesztettem egy sajátságos, trükkökkel teli technikát, s ebben nyer kifejezést a tartalom, ami szorosan összefügg a hitemmel.

— És mi ez a hit?

— A végtelenség. Szerintem minden embernek kell valamiben hinnie. Lehet hinni Istenben, a jövőben, a kabbalában, a barátságban, a szerelemben. Én nagyon sokáig csak önmagamban hittem, mivel 14 éves korom óta önálló vagyok. De minden ember életében van egy fordulópont, amikor elgondolkodik az örökkévalóságon, a végtelenségen. Amikor ezt tesszük, felnézünk és felfedezzük a csillagos eget, ami szimbolizálhatja a világegyetemet, a végtelenséget. Nehéz pillanatban az ember rájön arra, hogy csak az örökkévalóság, a végtelenség adhat reményt arra, hogy mi magunk is örökkévalók leszünk.

Tárlataimat *Jean-Michel Jarre* zenéje kíséri, szintézist alkot e kettő. Verseket is írok. Kár, hogy festményeim nézői nem tudják átérezni azokat az érzéseket, amelyeket én érzek alkotás közben. Hiszen az intuitivizmus — a felszabadultság festészete. Egy olyan visszatérő kellemes lelkiállapot, amelyet úgy keresek, mint narkós a drogot, amely tartja bennem a lelket.

LUCIEN HERVÉ „látomásai"

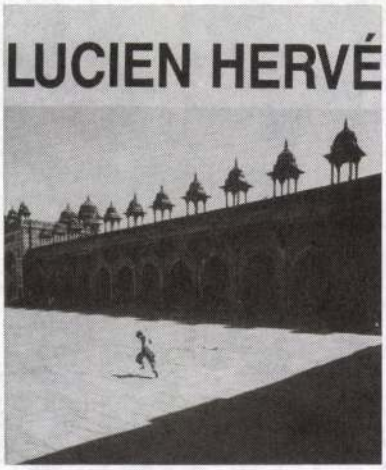

Aki járt valaha Párizsban Hervéék rue Vineuse-i lakásában — s nem is kevés e honfitársaink száma —, azt a belépéskor azonnal megfogta a lakás atmoszférájának sugárzása. Az interieur alaphangulatát meghatározó *Mondrian*-kivágat felnagyított „falképi" eleme, a hozzárendezett horizontálisok és vertikálisok vonal- és színrendszere, a szoba többi részeleme az hervéi magánmitológia szerves része. Magán hordja alkotójának belső világát, ám e biztos hangütés jelentése valójában csak az életmű ismeretében fejtődik fel.

Lucien Hervé magyarul is megjelent kötetei és eddigi magyarországi kiállításai (1946, majd 1965 és 1988 között három önálló és két csoportos kiállítás) az életművet, ha viszonylag szűk közönséggel, de több oldalról is megismertették. Mindez azonban csak egy része gazdag életművének.

Már pusztán ezért is oly örömteli meglepetés a *Hét Torony* kiadásában most megjelent Lucien Hervé-kötet, *Batár Attila* mélyen értő gondozásában. Nemcsak szép könyv Hervé életművéből igen jól válogatott képanyaggal, hanem olvasmányos informatív-elemző életrajz és pályakép is, amelyből — ha a műfaj kényszerű keretein belül is — talán minden eddiginél többet tudunk meg a „művet" magyarázó életről is, s ez, ismerve Hervé rendkívüli szerénységét és háttérbe húzódását, bizony nem kevés.

A kötetet egyfelől *Rodolf Hervé* apjáról készített fotója — a művész befelé figyelő, mindenttudó tekintetű arcképe —, másfelől *Kassák Lajos* Hervéről írott, s egyik francia kötetének előszavaként megjelent filozofikus gondolatai vezetik be, majd Batár Attila 1992-ben készült öt nagy interjúja (1910—1939; 1939—1944; 1944—1965; 1965-től napjainkig) ad kronologikusan felépített képet Hervé művészetének legfontosabb korszakairól és műformáiról. A szerencsésen megválasztott interjúforma lehetőséget nyújtott a személyes hangvételre s arra, hogy egy gazdag élet külső és belső eseményei értelmezzék a művet, olykor meglepően világítva rá a művészi karakter mélyből jövő gyökereire. Talán legmeghökkentőbb példája ennek a Hódmezővásárhelyen 1910-ben *Elkán László*ként született, az első világháború után már budapesti serdülő fiúnak ellentétesnek tetsző két élménye, a birkózás és a zene. A zongorázáson keresztül megközelített zenei élmény életreszóló tanulsága fényképészetében ritmus és kontrasztok keresése, a harmónia vagy diszharmónia kifejezésének igénye innen eredeztethető. A birkózásra majd hét évtized távlatából úgy emlékezik, mint ami — a 20. század emberének két nélkülözhetetlen képességére — a koncentrálásra és a meg nem hátrálásra tanította, arra, hogy az ember „nem léphet vissza attól, amibe belekezdett és próbálja a legtöbbet kihozni az adott helyzetből".

A jómódú polgári életformát nem éppen példás magaviselettel opponáló fiatal fiú kikerül külföldre. Előbb Bécsbe, majd Párizsba. Magába szívja a századforduló osztrák festészetét, utóbb a francia múzeumok anyagát. Munkanélküli, majd tervező a Patou divatcégnél, közben szakszervezeti, majd munkásmozgalmi tevékenységet folytat. Az életrajz itt valósággal krimibe vált át — mert van itt minden: Párizs környéki kommunaélet, neves művészekkel való találkozás, anarchisták, szocialisták, kommunisták, pártból való első kizárás...

A véletlen hozza össze egy pesti fotóssal: együtt készítenek riportokat, Hervé előbb csak ír, majd amikor a fotós elutazik, kölcsöngéppel helyébe áll. Ekkori fotói még történeteket mondanak el.

Majd 1939: a már francia állampolgár katona lesz, a frontra kerül, részt vesz a második világháború egyik legnagyobb csatájában, Dunkerque-nél, német hadifogságba kerül. És itt újabb kalandok sorozata: nagyrészt papokból, művészekből, értelmiségiekből álló tiszti barakk bizalmija, információkat közvetít, tárgyal a németekkel a többiek érdekében. És emellett ott levő neves festők biztatására festeni kezd. A Gestapo fogságába kerül, majd hadbíróság elé, kalandos módon megszökik és francia kórházvonattal Grenoble-ba jut. Itteni munkája a hegyekhez kötötte, a tájélmény hatására vetődnek fel a fényképészet új kifejezési problémái: a látvány és érzés kettőssége, a „nem látható" megidézése.

1942-től ellenállási mozgalom — s közben fest, ekkori, főleg expresszionista olaj és tempera képei 1942—43-ban kiállításra is kerültek. 1944-től illegálisan Párizsban szervezi a deportáltak és hadifoglyok mozgalmát. Az illegalitásnak ebben a szakaszában veszi fel a Lucien Hervé nevet — amely végül is művésznevévé lett. A párizsi felkelésben már fényképezőgépével vesz részt, felvételeket készítve barikádokról, az első felszabadító amerikai katonákról, Leclerc tábornok francia hadseregéről.

Kelet

193.....

...atások folyószám

	Értékelés	Napok	Kamat-szám	Pengő	f
				661	32
			vonatérült	500	
				120	
			100 P. megtérült	150	
			Képtár s provozi	360	
			Képtár	65	80
				685	90
					153
				1392	

KOVÁCH GERGŐ

Új művészet

2001. máj.

17.o.

KOVÁCH Csepelen gyűlöl

Hajt az ember a Kalamár József utcán végig, csakhogy közben azt látja: ez már nem is a Kalamár – kommunista volt, hát lecserélték Szent István útjára –, de ami a rosszabb, a Csalogány presszó sincs meg már, a maga füstjével, alkoholistáival, kedves Marika nénijével, nem utolsósorban kókuszbombáival és meggy Márkáival. De nem ez az érdekes, sokkal inkább az, hogy Csepelen – az előbbieket leszámítva – semmi nem változott. A Béke tér sem az egyre jobban oxidálódó olvasó szobrával, csupán a stadion melletti Gól presszó nincs – na, most már elég legyen... A Csepel SC sporttelepének kerítése kék-piros, mint mindig, a gyárvárosi hangulat pedig azzal együtt gyárvárosi, hogy Csepelt aligha lehet már gyárvárosnak nevezni. Szóval, tűz a Kalamáron föl, aztán balra; a Hollandi úton párhuzamosan haladok a Dunával, míg meg nem érkezem oda, ahová indultam reggel: a csepeli kajak-kenu bázisra.

Pista bá' fogad ott jókedvűen.

– Szétnéznék – mondom.

– Jó – mondja, s már visz is körbe.

Vass István a Pista bá'; majdnem kapunyitás óta itt van, ami annyit tesz, hogy ötvennyolc óta. Versenyző, edző volt, most meg, mint említi, „gondnokot játszik". Hol is vagyunk? – adódik az obligát kérdés, miközben kiballagunk a sétányra; Pista bá' a Duna felé mutat: a Kvassay-zsilip az ötvenhetes kilométerkőnél van, a telep az ötvenesnél, nincs te- [illegible] kint", mint gondolja. Szó- egy másik öltözőbe, ahol az ifik készülnek rendületlenül. Egy felirat teszi helyre az embert, hogy kik és miért csinálják a kajak-kenut („Megszállottnak kell lenni!"), miközben megint mállást és elhanyagoltságot konstatálni.

– Ez csak egy szabvány beázás – említi Pista bá' az iménti helyszín kapcsán, én meg jó erőben érzem magam, hogy megkérdezzem: tessék mondani, mióta rohad ez itt, így?

Kicsit visszamegyünk az időben; egészen addig, hogy Weiss Manfréd harminchétben vagy harminckilencben, valami kiállítás nyomán, hatalmas hangárt rakott ide: abból lett a hajóház. Épült, szépült, bővült a terület – a „nagy szocban" mindig dolgoztak valamin (lásd még: felújítás) –, aztán a rendszerváltás környékén „kivonult a nagybácsi". Hogy kicsoda?

– Hát a Csepel Művek.

A sztori innen magyar átalakulásos, főbb pontjai tehát: a klub nehéz helyzetbe kerül, magára marad, egyik napról a másikra él, leépül, de (sportágilag) hősiesen és eredményesen küzd.

– Nem azt mondom – néz rám az örökösen toldozó-foldozó Pista bá' –, hogy a helyzet siralmas, de...

Nem mondja ki, rá kell kérdezni.

– Mondja, Pista bá' milyen állapotban volt a telep tíz évvel ezelőtt?

– Valamivel sokkal jobb állapotban.

Bemegyünk a klubházba": hangula- [illegible] helyiség

bérük van a versenyzőkne ményességi juttatás.

– Máról holnapra élne majd megemlíti Füzi la mire föl egymilliót?

Pista bá', ugye, negy nem is olyan régen be hogy „úgy tudja", ennyi mi jutalom, igaz-e ez.

– Hol élsz, Pistám? együttérzőn.

Különben elvannak i bá' szerint nem nagyo mást a világ dolgairól, „kiszédülnek a vízből, pihenőszobákba, alsza dülnek megint".

Tűnődünk az előbb ezért csöndben vagyur míg nem jön Reményi senyző volt, most edző kitetszik, hogy nem szol leményét.

– Ha nem lesz pén egész – sommáz, majd elege van ebből az ies labdarúgós sz...-ból, hogy a minisztérium Már nekik. Megmondj: húszezerből nem leh „Kolóéknak" – ők az készülhetnek –, hanem második vonalnak, a vannak az élmezőnyb mik), de mégsem an

Újabb illtámadás

ÓSÍTÓNKTÓL

madt egy 85 éves asz-
ste a Tolna megyei Kur-
y életveszélyes állapot-
zba.
l nyolckor értesítette a
íz a helybeli rendőrka-
gy Kurdról életveszé-
l szállítottak be egy
akit kutyák támadtak
ván, Dombóvár rend-
ósítónknak elmondta,
szomszédból szöktek
asszony udvarába. T.
nyi végtagját leszakí-
ról érkező sebész mű-
zonyt: T. Istvánné álla-
es, tegnap még kóma-

negvadult kutyákat ka-
té, sorsukról később
uk ellen gondatlanság-
tveszélyt okozó súlyos
gének alapos gyanúja
s.

MAGYAROK BRÜSZSZELBEN. Gyulai Liviusz grafikáiból és Kovách Gergely szobraiból látható kiállítás április 12-ig Brüsszelben, a magánkézbe került Contact Point Hungary nevű épületben. Gyulai Liviusz negyven képet állított ki, linókat, metszeteket, könyomatokat és tollrajzokat. A tárlatot a frissen végzett Kovách Gergely tíz szobra egészíti ki, ezek többsége vegyes technikával készült fejportré.

AZ ÉLETVONAT című film rendezőjének, a román származású Radu Mihaileanunak ítélte oda a legjobb európai filmnek járó Ezüst Szalag díjat az olasz filmes újságírók országos szövetsége. A legrangosabb olasz filmdíjakat szombaton Ci-

ORBÁN A 3-AS. A hármas számú mezben lép pályára Orbán Viktor miniszterelnök ma délután Grazban, ahol Európa, illetve Ausztria kispályás labdarúgó-válogatottja jótékonysági mérkőzésen találkozik. Az európai csapatban kapott helyet Zlatko Matesa horvát kormányfő is, s ugyanitt játszik Nyilasi Tibor is. Az osztrák válogatott legnevesebb játékosa Wolfgang Schüssel osztrák külügyminiszter és alkancellár, aki ugyancsak rendszeresen focizik. A bevétel az S. O. S. nemzetközi gyermekfalu-mozgalmat illeti.

ROBBANÁS rázta meg szerda késő este a Budakeszi Erkel utca környékét. A riadalmat, mint kiderült, egy jugoszláv gyártmányú M75-ös kézigránát okozta. A gránát O. Friedel 47 éves német állampolgárságú lakos házának udvarán robbant fel. Szerencsére az otthon tartózkodó, régiséggel foglalkozó üzletember öt gyermeke és felesége nem sérült meg, az ablakok

bocsát több százezer zarándok rendelkezésére, akiket a hét közepétől várnak Mekka közelébe. A rijádi hatóságok tűzálló sátrakat szereztek be, nehogy megismétlődjék az 1997. évi katasztrófa, amikor gáztűzhelytől lángba borult egy sátortábor és 343 zarándok lelte halálát a lángok közt.

VILÁGÍTÓ ÁSVÁNYOK címmel nyílik kiállítás pénteken a Magyar Természettudományi Múzeumban, a fővárosban. A bemutató anyaga Louis Cherepynek, az egyesült államokbeli New Yersey államban dolgozó természetvédelmi főfelügyelőnek az ajándéka. A magyar emigráns bányászcsalád leszármazottja 1998 májusában, Franklinban adta át az értékes gyűjteményt a Magyar Állami Földtani Intézet igazgatójának a szakmúzeum számára.

ÚJ NAGYSZÓTÁR. Az Akadémiai Kiadó Rt. felújított és újraszerkesztett francia–magyar, illetőleg magyar–francia szótárát csütörtökön mutatták be a bu-

Kovách Ernő

Örnagy, az illavai fegyintézet igazgatója utóbb a váci fegyház igazgatója.
Szelidlelkű, erélytelen férfi, hajlamai a művészi, tudása a mérnöki pálya fele vonzottak.

Váci Náci (Tragor Ignác)

A tegnap emberei.
Vác, 1925. 87. l.

Kovách Ernő galsai

1848/49-ik honvédőrnagy

festő

szül. 1825-ben

Arad megh. Vác?

Galsai Kovách Ernő 1848/49-ik honvédőrnagy naplója, Aradvár és Aradváros ostroma 1848/49-ben. Az előszót írta dr Márki Sándor. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Juhász Ferenc. Arad, 1911. Az Aradi Kölcsey Egyesület Kiadványa. (Arcképével és képekkel.)

Arad ostromának története és menete 1848 nov. 14-től 1849. ápr. 17-ig.

K. E. a belovári katonai iskolában végezte tanulmányait, 1845. magyar királyi nemes testőr lett, hadnagyi ranggal. Mikor az első ma-

csi Székesegyházi, Székeskáptalani
Papneveldei Uradalmak Mérnöki
vatala Pécs, Káptalan-utca 3. sz.
Telefon: 28-54.

R Ajánlott

Pécs 5
26

Müemlékek Országos Bizottsága

Nagykhuletű

Tanácsának

Budapest

IX Lőgyes Endre u. 10.

Ajánlott

az parlament fölállította a honvédséget, otthagyta Bécset és felajánlotta szolgálatait a hazának. 1848. szept. 24-én kinevezték fő-hadnagynak a hódmezővásárhelyi 30. honvédzászlóaljhoz, de egyelőre a pozsonyi városi kantonai parancsnoksághoz osztották le. A parancsnokság megszüntetén után nov. 12-én szolgálattételre jelentkezett Hódmezővásárhelyen de Aradra utasították, mert a zászlóalj annak ostromában vett részt. Nov. 16-án Aradon a 3. szárad századosa és parancsnoka lett. 1849 febr. 10-én Ujaradot ő foglalta vissza a császáriaktól. Áprilisban őrnagyi rangban vett részt a Szenttamási harcokban. Ápr. 24-én K. vezette a 30. zászlóaljat a velencei, máj. 6-án tomásovác-uzdini, 25-én az óbecsei, júl. 14-én a bácshegyesi csatákban. Itt az osztrákok elfogták és Zimonyba, majd Pestre, nov. 15-én

az aradi várba vitték s 1850 márc. 14én akasztófára ítélték. Mivel 16évi börtönes várfogságra kegyelmeztek meg, alkalma nyílt, hogy rendetlen naplójegyzeteit. Naplója 3 kötetben 1357 oldalra terjed. Az első kötet különösen a testőr korában Bécsben töltött 3 esztendőt ismerteti, a második a szabadságharcban való részvételét írja le, a harmadik fogságának elbeszélését tartalmazza.

Tovább 1856. decemberében kibocsátották az aradi várfogságból s mint ügyes rajzoló, Erhard Ágoston pesti főmérnöknek segédmérnöke lett. 1860-ban a bondai József-műegyetemen lett le a földmérői vizsgálatot. 1860-dec. a váci püspöki uradalom mérnöke, majd 1865-ben Pest vármegye tiszteletbeli főmérnöke lett. 1868 tavaszán az igazságügyminiszter ki-

nevezte a lipótvári, 1870-ben az illavai és 1882-ben a váci fegyhâz igazgatójává. 1890. juliusában nyugalomba vonult, de két hónap múlva a váci ipar- és kereskedelmi intézet vezérigazgatója lett. Felesége Roskovanyi Ágosta, a volt váci püspök huga volt.

Kovách Ernő galsai

bibliogr.

K. E. cikke I. Ferenc József kanitajáról Kiss Pál kanonokról. Budapesti Napló 1897. 62. sz. — A horvátok ozorai lefegyverezéséről, Honvéd 1868. 33–34. sz. — A hegyesi csatáról. Váci Közlöny. 1887. 44. sz. — A 13 vértanú megkoszorúzásáról. Budapesti Napló. 1897. 52. sz. — Az aradi foglyok képeiről és ereklyéiről az 1848/49. évi Történelmi dolgozatban.

Kovách Ernő

galsai

festő

l. teljes életrajz

Tragorváczművészei

128, 129. l.

Kisközség a siklósi járásban 1090 k. holdu

Kisközség a siklósi járásban. 1653 k. holdat kitevő területén 497 színmagyar lakos él, akik között 125 személy rk., 361 ref., 5 evang., 3 gkel. vallásu, 71 iparos, 5 kereskedő, 15 közszolgálati alkalmazott leszámitásával az egész lakosság őstermelő. Házainak száma 115. A községben ref. templom van. 1 ref. népiskolája van továbbképzővel.

A középkorban Palkonya a szársomlyói vár tartozéka volt. A török háboruk első felében erős vára volt sok toronnyal és bástyával. A XVII. század közepén Zrinyi gróf tulajdona lett a helység. 1698-ban Caprara kapta, mint a siklósi uradalom egyik faluját. A XVIII. században gróf Batthyányiak kezén van adomány utján.

DRÁVAPISKI.

Kisközség a siklósi járásban. Területe 841 k. hold. Lakosainak száma 215, akik színmagyarok és egyházi tekintetben jobbára ref. vallásúak. (53 rk. 3 evang. és 1 izr. leszámításával). 10 iparos, 4 közalkalmazott és 7 nyugdijas kivételével a lakosság őstermeléssel foglalkozik. Az elemi oktatást a helybeli ref. népiskolában nyerik a tankötelesek. Házainak száma 47.

Kovách Ernő

rajzoló

életrajz

l. Váci Mihálylexikon

215, 216. l.

230. l.

hg):

ra, állva. Előre fésült haját, oldalszakált
, melyet köpenyén nyugtat, hol tollas
nig baljával kardjára támaszkodik,
jakra-valója felett a Lipótrend mellett
mellét az ~~szolgalati~~ érdem keresztet alatt egy
jű kabátjának gallérja s hajtókája
sikos s derekát tábori öv szorítja. Fel-

rzenberg
entenant"
akép: „Karl Schwarzenberg FML."

l"
T. Neumann"
s m. Vorbehalt gegen Nachdruck"
ysága 37.2 c/m.

D O V I N

tukma

KOVÁCH GERGŐ KIÁLLÍTÁSA 2007. NOVEMBER 16 - JANUÁR 15.

vernissage november 16-án pénteken 18-21 óráig
19.30-kor a művész "A semmi akadálya" című filmjének bemutatója

DOVIN GALÉRIA
1052 Budapest, Galamb utca 6.
telefon / fax: 318-3673
www.dovingaleria.hu
e-mail: info@dovingaleria.hu
nyitva: keddtől péntekig 12 - 18 óráig
szombaton 11 - 14 óráig

KOVÁCH GERGŐ (Budapest, 1974)

Tanulmányok:

1992 Képző és Iparművészeti Szakközépiskola, szobrász szak.
1998 Magyar Képzőművészeti Egyetem, szobrász szak.
Mesterek: Segesdi György, Körösényi Tamás.

Önálló kiállítások:

2007 „Tukma", Dovin, Budapest
2005 „Ciróka", Dovin, Budapest
2003 „Csititér", Dovin, Budapest
2001 „Fogo(ó)k", Dovin, Budapest

Csoportos kiállítások:

2007 Gum Factory, London, UK
„Kálmán Nagy György emlékére", APA Galéria, Budapest
Pécsi Kisplasztikai Biennálé
„Play art", Vizivárosi Galéria, Budapest
„Hungarian Galleryes-Dovin", Magyar Intézet, Brüsszel
2006 „Disznótorony", Dunaújvárosi Főiskola
„Tólomvadászok", MKE Panthenon-fríz terem, Budapest
Plug Művészeti Vásár, Budapest, (Dovin)
„Erlin tábor", Erlin Galéria, Budapest
„Szívügyek", Szentendrei Malom, Szentendre
„Tégla", MKE Panthenon-fríz terem, Budapest
Arte Lisboa, (Dovin), Lisszabon
2005 „Táj nincs", Dovin, Budapest
„Majom", FKS Galéria, Budapest
Plug Művészeti Vásár, Budapest, (Dovin)
„Róka", Bratislava
„Róka", Tűzraktér, Budapest
2004 „Delegáció", Trafó Galéria, Budapest
„Játék", Deák Erika Galéria, Budapest
Paksi Művésztelep kiállítása
„Csendélet", ERNST Múzeum, Budapest
2003 „Friss tagok", FKS ., Budapest
„Rosszcsontok", Műcsarnok, Budapest
„Szarvas", FKS Galéria, Budapest
2002 „Derkovits bemutatkozó", Ernst Múzeum, Budapest
„Gyűrődés", Fészek Galéria, Budapest
2001 „Nemzetközi Kisplasztikai Triennálé", Gallery Murska Sobota, Slovenia
„Szobrászaton innen és túl", Műcsarnok, Budapest
„Krém", MEO, Budapest
2000 „A jövő ma", Kévés Galéria, Budapest
„Párbeszéd", Deák Erika Galéria, Budapest
1999 „Ungarn MOST", Bochum
Paese Museo, San Sperate, Italy

Díjak, ösztöndíjak:

1998 Ludwig ösztöndíj
2000 Derkovits ösztöndíj
Dovin díj

"Életszerű, valós mindenkire érvényes, mindenkire vonatkoztatható gondolatokat szeretnék megjeleníteni a szobrokban, amelyek bárki számára élményszerűek lehetnek. Ez a törekvés jellemzi a mostani munkáimat is, ezért színesek, ezért használok alapvetően egyszerű formákat, állatfigurákat. Számomra természetes, hogy távol maradok a belterjes, homályos, elitművészettől. A mesék, a szólásmondások egyszerűsége, tömör kifejezésmódja számomra nagyon szimpatikus, ezt a világot, ezt a hangulatot szeretném a szobrászatban megjeleníteni. Időszerű feladatnak érzem, hogy a kissé elidegenített kortárs művészet fogalmát újból hétköznapivá, szerethetővé, az átlagember életének részévé tegyük.
Amit művészetnek nevezünk, mostanság a köznapi emberből fura berzenkedést, vigyázban állást, befeszülést vált ki. Ezt szeretném megváltoztatni."

Kovách Gergő

1. **Tukma,** 2007, műfém, 20 x 15 x 12 cm

2. **Kecske és káposzta,** 2005, vegyes technika, 160 x 80 x 90 cm

3. **Jó reggelt,** 2005, print

nyúl

vegyes technika, 45 x 40 x 15 cm

Kovách Gergő kiállítása

2001. január 12 – március 13.

„ FOGÓ(O)K "

VERNISSAGE január 12-én
pénteken 18-21 óráig
19.30-kor bevezetőt mond Varró Dániel költő

DOVIN GALÉRIA
1052 Budapest, Galamb u. 6.
telefon: 318-3673, 318-3659
fax: 318-3659
NYITVA:
keddtől péntekig 12-18 óráig
szombaton 11-14 óráig

BB
BALATON-BOGLÁR

Kovách Gergő, Vobrázt

Új Mír. 2003. 9. p. 21.

the body weight increas

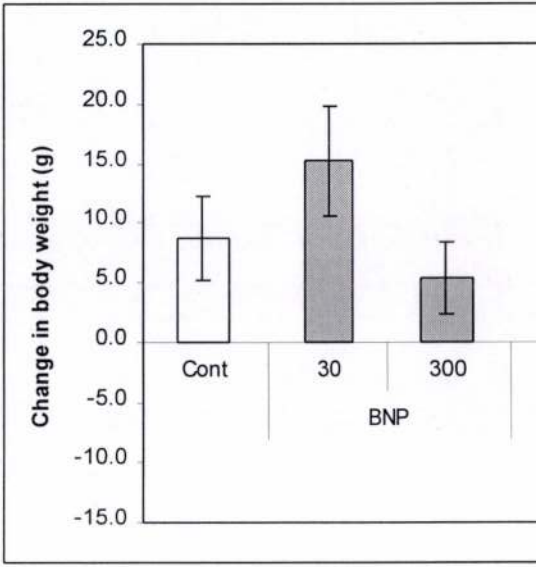

1345. TERÍTŐ, lenvirágos brokát, arany bortnival 20
1346. TERÍTŐ, sávos-virágos biedermeier-brokát, arany bortnival 30
1347. TERÍTŐ, sárgavirágos brokát, arany bortnival 35
1348. TERÍTŐ, hasonló az előbbihez 30

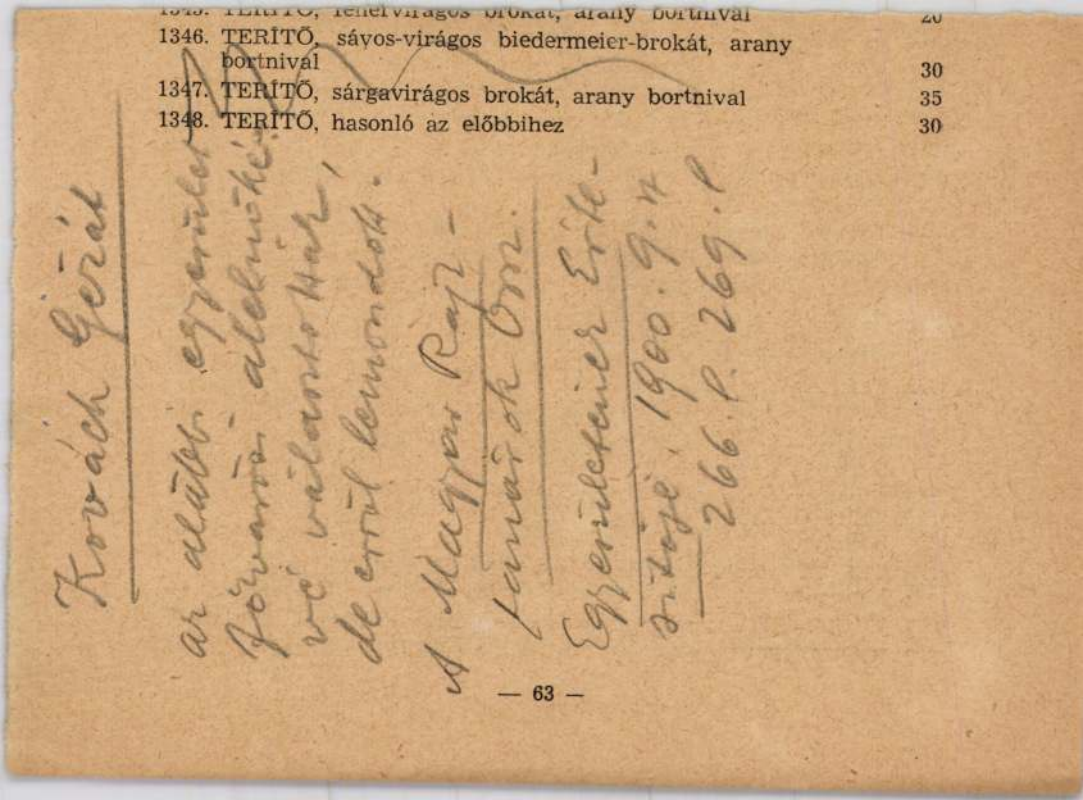

1356. GYERTYATARTÓPÁR, kétágú, aranyozott bronz. Louis XVI. stílus. 150

1357. ÁLLÓ NŐI AKT, terrakotta. Francia, XIX. sz. 50

1358. NŐI FIGURA, bronz, márványtalapzaton. Olasz, XVI. sz. 300

1359. OROSZLÁN, sötétzöld márványszobor. Olasz, XIX. sz. e. 700

1360. NAPOLEON, mellszobor, fehérmárvány, szürkemárvány talapzaton. XIX. sz. e. f. 100

1361. LÁDA, faragott és festett fa, népies. Osztrák, XVIII. sz. 180

1362. SZEMÖLDÖKRÁCS, két darab, kovácsolt vas 24

1363. BÉLYEGGYŰJTEMÉNY, keretezve, üveg alatt, 6 régi hamburgi, 2 braunschweigi és 1 orosz boríték. 300

1364. BÉLYEGGYŰJTEMÉNY, keretezve, üveg alatt: 9 Thurn-Taxis-i, 2 hamburgi és 2 brémai régi boríték. 300

1365. BÉLYEGGYŰJTEMÉNY, keretezve, üveg alatt: 4 angol, 1 magyar és 1 olasz régi boríték 500

1366. IKON, ezüsttel borított olajfestmény. Görögkeleti, XIX. sz. e. f. 30

1367. ASZTALI VITRIN, üveg nélkül 80

1368. ÉKSZERDOBOZ, figurális, bronz 25

1369. OVÁLIS TÁLCA, sárgaréz, domború peremdísz 15

1370. MESTERHEGEDŰ, tokban, belsejében a készítő cédulája. Olasz. 200

1371. SZEKRÉNYZÁR, kovácsolt vas. XVIII. sz. 30

(Kovách Géza)

rajztanár Kőnye

( ) Magyar mustár.
Bp. 1926.

lt
-
y
or-
o-
u-

A m. kir. vallás- és közokta
ügyszám alatt a keb. számv.
deletének másolata:

Költségvetési év: 1931/193
mogatása". Műemlékek Ország
XXXIX. t.c. oltalma alatt
illeték: nincs.

Utasitom
épitésznek /:Budapest, I.
Salamon-torony helyreállit
adás fedezésére /:1:/ azaz

< Kovách Géza >

főiskolai tanár

könyvt

<) Normal-tanmenet c. rajzpedagógiai úttörő munkája megjelent 1914-ben. Kiadta a Magy. Rajztanárok és Rajztanítók Orsz. Egyesülete

Képröm. Fősk. Évk

1914-15. 7-

◇ mutatja be rövidre vont ismertetéssel.

A Normál-tanmenet a közéjpokn rajzoktatás egészéről kívan kepét nyújtani, kiterjeszkedik tehát úgy a műveszet, mint a mértani rajza. Meindketőnek rajzi anyagát ◇

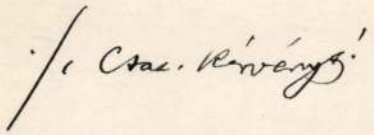

(Kovách Géza).

cikke

( ) Visszaszatok! [Székely Bertalan emlékére] Rajz-oktatás. 1910. 7. szám — Ua.: Gyászbeszéd Székely Bertalan sírjánál. Uo. 7. sz.

A most oly divatos

FÜGGÖNYTARTÓK

(f a k a r n i s o k)

(Kovách Géza)

könyve

(-) Magyar
mustrák

Bp. 1926

KÖZALAPÍTVÁNYI
KIR. ÜGYIGAZGATÓSÁG.

467. szám.

191 2.

A válaszban szíveskedjék
e számra hivatkozni.

A Müemlékek C

Hivatkoz

séghez 1912. január 1-e

átiratra a közalapitvár

rencz által a 350 kor.

1912. január 5-én lefiz

ben 50 koronát, 1911. j

dig 1 kor. 25 fillért,

Kovách Géza

l.

Normál-tanmenet.

Bp. 1915. 7. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
773/914

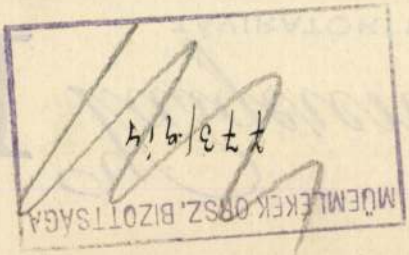

I Vasgerendákat S

TÁVIRATOK: VASGERENDA BUDAPEST

TELEFON SZ. 46—52.

VI.PO

T

Nagyöri Szö

urnak

Felkérjük az alant rész

és a f. hó 15 ig felmerült k

K 780.93 ne

MDK

Kovách Géza

nyugalomba vonul, 1924

Képzőm. főisk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Kovách Géza, MDK

Ő is aláírta a tiltakozó írást, melyet a Kultuszminiszterhez nyujtottak be tiltakozásul Kock Képv. reformkodása ellen a magy.művészet kérdéseiben.

Ujváry Ignác: Válasz az "okiratos válaszra". Műv.szemle. 1898.nov.27. 155.l.

MDK

Kovách Géza

1886-97 geometria

As Ipm. Isk. ... tanárai ...szakoktatói... 1884-1950
Iparműv. Isk. Évk. 1934-36. Bp.1946. 45 l.

MDK

Kovách Géza

képzőművészeti Főiskolai tanár miniszt-
teri biztos jelentése a vállás és közoktatásügyi m
miniszterhez az Orsz. Magyar Iparművészeti Főiskolá
tartott vizsgálatról éé, az Intézet személyzetének
a Tanácsköztársaság alatt tanusitott magatartásáról
Orsz. Levéltár. Közokt. Népb. Müv. Oszt. 1919-19-
181682 //1970/6// /197643/

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

187-188.o.

Kovách Géza, MDK

Schulek Frigyes asszisztense a Mátyás templomban a legfölső, ötágu csillablakoknál s a déli szentély zöld ablakainál közremüködött.

Kőszegi László: Müvészetünk világértékei.
Bpest.1935. 37-50.l.

Kovách Géza

1881/82 - 1884/85.

Ferképzőmfoiskèvk

104. l.

Kovách Géza

Szód

Mátrai Vilmos - Kovách Géza rajzfélügyeleti megbízása. Rajzoktatás 1926. 7-10 sz. 75. l.

Magyar Mustrák c. 1926-ban megjelent könyvének ismeletese.

Rajzoktatás, 1926 7-10 sz. 76 l.

Zólyom vármegye VI. 227

Kovács Géza

Szül. Löcsén 1861 szept. 23.

1883/84 I. vendéglátogató

Grün. eretts - Löcsén festő

akar lenni. -

1883/84 II. vendéglát. -

Holicsi Jajańsz - Roponya IV. 250

Kovach Géza

szül. Löcsén 1861 szept. 23
ág. hitv. ev. Gim. erettsz. Lö-
csén. Mühedvets

1884/85 I. vendéglát.

1884/85 II — —

Hadrian císař IV. 154.

Kovách István

Konzum Áruház, Pécs

Építész: Kovách István (SZÖVTERV)

Belsőépítész:	Nádai Tibor
Technológusok:	dr. Nagy István Fraknói Béla
Tervezés ideje:	1972—1973
Generálkivitelező:	ÉVM Baranya megyei Állami Építőipari Vállalat
Építésvezető:	Harka János
Kivitelezés ideje:	1973—1976
Beruházó:	UNIBER
Műszaki ellenőr:	Vörös György
Statikus:	Maier Pál
Gépészek:	Máday László dr. Merényi Lászlóné Czapek Attila Wirzt Gábor Payer Attila
Mélyépítők:	Bükky Attila Dénes József
Az épület üzembehelyezése:	1976. november
Fényképek:	Sáros László Csák Miklós (belsők)
Beépített alapterület:	2 083 m²
Beépített szintek területe:	8 708 m²
Eladóterek területe (főterület):	3 421 m²
Beépített térfogat:	37 659 lm³

1

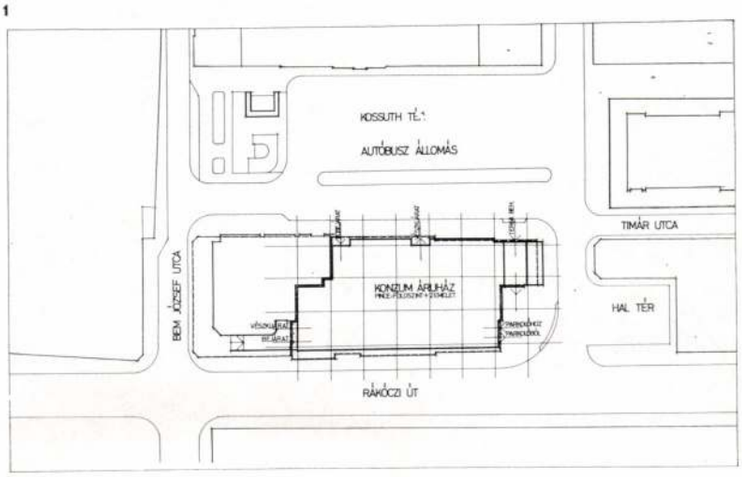

2

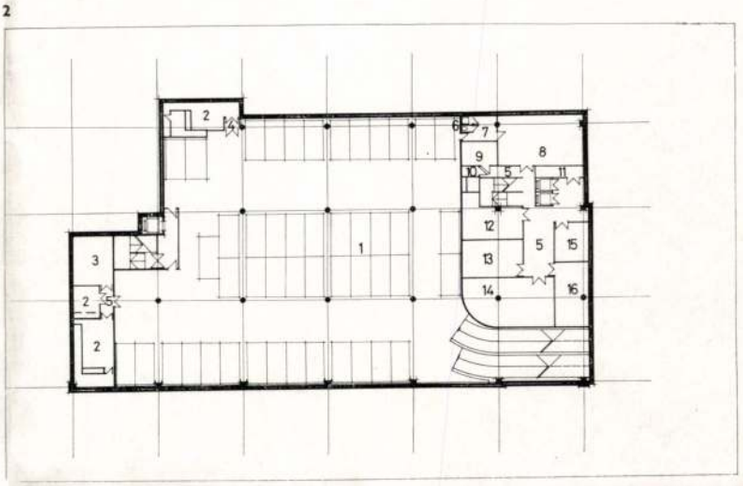

3

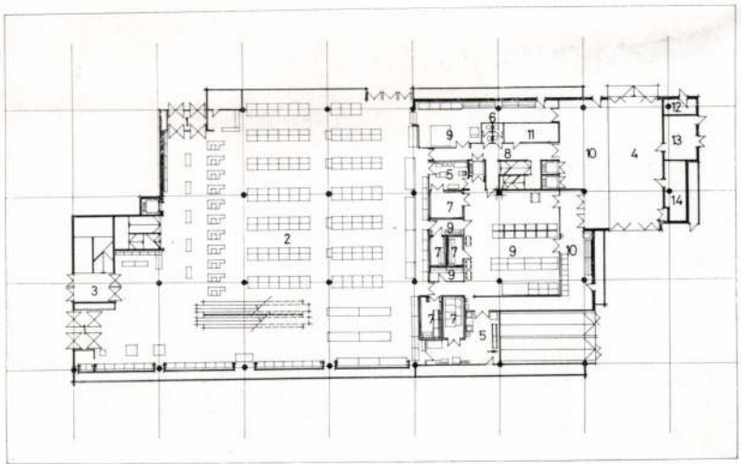

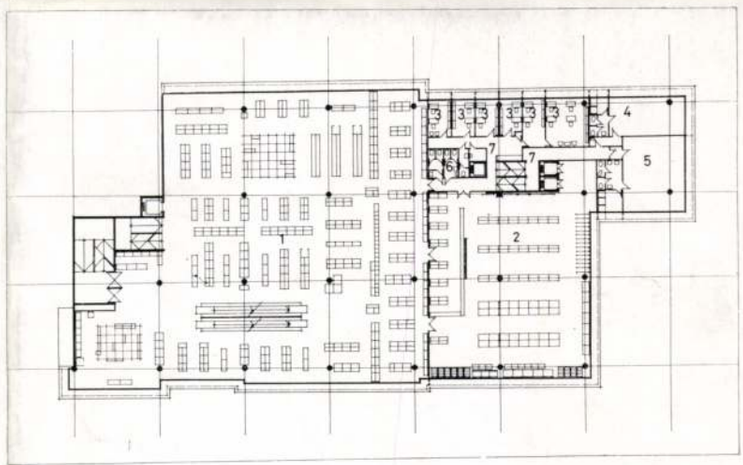

5

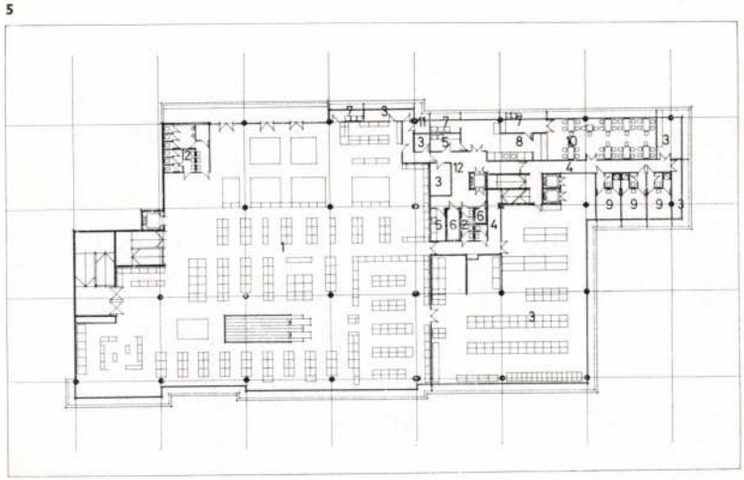

6

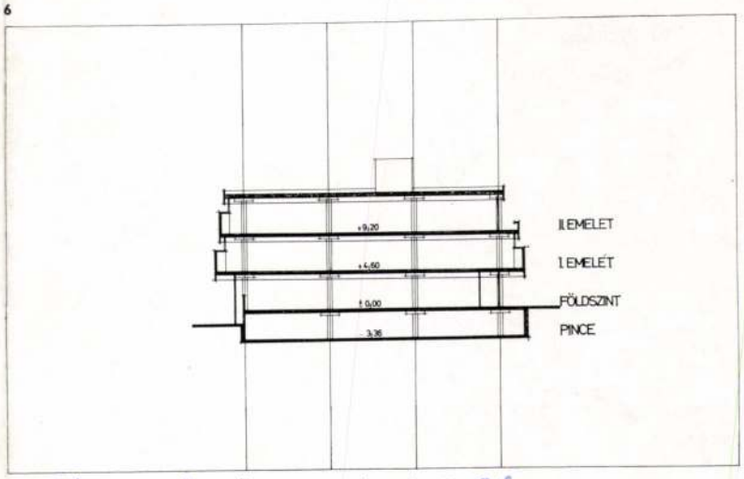

Magyar Építőművészet 1978/1

5

3

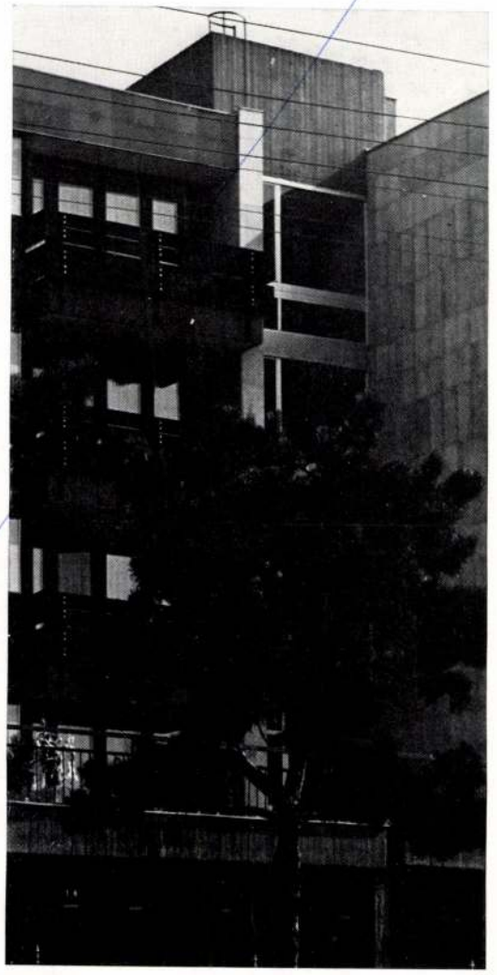

6

4

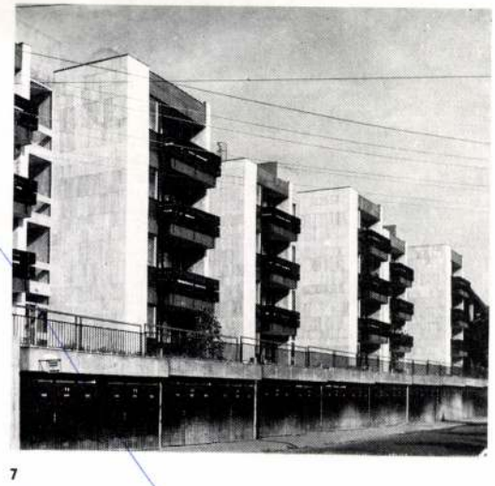

7

1. Helyszínrajz, M=1 : 2000

2. Pince alaprajz, M=1 : 800

1. Gépkocsiparkoló
2. Szellőzőgépházak
3. Mozgólépcső kapcsoló
4. Előtér
5. Közlekedő
6. Zuhany, W. C.
7. Gépészöltöző
8. Hőközpont
9. Akkumulátor
10. Töltő
11. Hulladék
12. Szellőzőgépház
13. Hűtőgépház
14. Göngyölegraktár
15. Raktár
16. Hidrofor

3. Földszinti alaprajz, M=1 : 800

1. Szélfogók
2. Eladótér
3. Vészkijárat
4. Gépkocsi áthajtó
5. Előkészítők
6. W. C., előtér
7. Hűtők
8. Közlekedő
9. Élelmiszer-, iparcikkraktárak
10. Áruátvevők
11. Porta
12. Gázmérő
13. Trafó
14. Elektromos kapcsoló

4. I. emeleti alaprajz, M=1 : 800

1. Eladótér
2. Raktár
3. Irodák
4. Férfi öltöző, zuhany, mosdó, W. C.
5. Női öltöző, zuhany, mosdó, W. C.
6. Üzemi W. C.-csoport
7. Közlekedő

5. II. emeleti alaprajz, M=1 : 800

1. Eladótér
3. Raktárak
4. Közlekedők
5. Előkészítők
6. Hűtők
7. Mosogató
8. Konyha, tálaló
10. Személyzeti étterem
11. Iroda
12. Manipuláció

6. Metszet, M=1 : 800
7. Reklámvilágítás
8. Nézet a Kossuth tér felől

1. Plan de situation
2. Plan de la cave
3. Plan du rez-de-chaussée
4. Plan du 1er étage
5. Plan du 2e étage
6. Coupe
7. Publicité lumineuse
8. Vue du côté de la Place Kossuth

7

8

A Konzum Áruház Pécs központjában, a Kossuth tér, Hal tér és Rákóczi út által határolt területen épült fel. A beépítés módja foghíjbeépítés a terület 100%-os elfoglalásával, földszint és két emeletes beépítési magassággal.

Az áruház 7413 m² hasznos alapterülete a földszintjén ABC-élelmiszer áruházat, a két emeleten a szokásos ruházati és iparcikk áruházat, a pincében pedig 50 gépkocsi részére parkolót építettünk. Tervezésnél alapvető építészeti problémának tartottuk a történelmi városmag általában apró épületeihez képest túlzott méretű áruháznak az adott területen történő elhelyezését, a hely léptékének megtalálását. Az áruház helyén 7 db elavult, építészetileg értéktelen épületet bontottak le, a tömb korábbi három épületét megmaradónak tervezték, ezekhez csatlakozott az áruház. A megmaradónak tartott szomszédos épületek és a tágabb építészeti környezet hatására az épület homlokzati síkját a beépítési vonal mentén tördeléssel, az egyes emeleteket és üvegfelületeket a függőleges síkhoz való visszalépcsőzéssel alakítottuk. Az épület tervezésénél kiindulás volt a szomszédos kis épületekhez való zártsorú csatlakozás, így azoknak az alattuk időközben feltárt pincerendszerek miatti kényszerű lebontása a megközelítés fő irányától átmenetileg vak tűzfalat eredményezett, a jelenleg építés alatt álló irodaház pedig a régi épületek építészeti hangulatát pótolni nem tudja.

A szomszédos irodaház építésével együtt célszerű lenne a tágabb környezet rendezése a teljes Kossuth téren, a Rákóczi úti épület körüli szakaszán a burkolatok cseréje, növények, fák ültetése, autóbuszmegálló építményének elbontása stb., hogy ezzel az áruház közönségforgalmához és Pécs belvárosához méltó környezet alakuljon ki.

Az épület funkcionális és alaprajzi elrendezése az Európában és utóbbi időben nálunk szokásos áruházi sémának felel meg. Földszinten az ABC áruház eladótere, raktárai és az előkészítő, valamint az áruátvétel helyezkedik el, I. emeletre a ruházati osztályok eladótere és raktára, valamint irodák, a II. emeletre pedig iparcikk és a lakberendezés eladótere és raktárai, valamint a szociális helyiségek kerültek, a pince: gépkocsiparkoló és gépészeti tér. A vásárlók függőleges közlekedésére 4 db mozgólépcső-kar és személyfelvonó szolgál. Áruátvétel és rakodás a földszinten, épületen belül történik, és az áruszállításra 3 db teherfelvonó készült. Az eladóterek és raktárak áttekinthető osztatlan nagy terek, használatukat a mindenkori berendezés határozza meg.

Az épület fő szerkezete monolit vasbeton, kapcsolódó és befejező munkái hagyományos jellegűek. A monolit vasbeton szerkezet előnye volt, hogy a kivitelezés folyamán feltárt régi pincerendszerek viszonylag minimális szerkezeti, műszaki problémát okoztak. Alapozás fúrt cölöpalapozás, a meglevő pincékbe eső alapok esetében bentmaradó béléscsőben való betonozással és a pincék utólagos tömedékelésével. Vízszintes és függőleges teherhordó szerkezet 9,6 × 10,2 m-es monolit vasbeton pilléreken nyugvó monolit vasbeton gombafödém. Térelhatárolás 30 cm-es blokkfal belső hőszigeteléssel és alumínium nyílászárószerkezettel. Belső válaszfalak falazott és vakolt téglafalak. Tetőfedés neoacid.

Az eladóterek pillérein és egyes falfelületein fehér kerámia burkolat, padlóján vörös márvány burkolat készült, mennyezete fehér sávos alumínium álmennyezet. Homlokzata fehér pirogránit burkolat egyedi tervezésű, bordázott 10/20 cm-es lapokból és egyedi sarok- stb. elemekből készült. Az épület külső-belső megjelenésében egységes anyaghasználatra törekedtünk, így a padlók és mennyezetek kivitelével csak a tört fehér matt kerámia burkolat és üvegfelület látható.

Épületgépészete az elérhető legmagasabb színvonalat igyekezett biztosítani. Minden gépészeti szerelvény és vezeték a födémek alatt szabadon az eladóterekben álmennyezetben kapott helyet, biztosítva a bármely ponton való leágazást az eladóterek esetleges átrendezése szerinti alakíthatóságot. A szokásos, de igényes elektromos és víz-, csatorna-, gázberendezések mellett az épület minden állandó tartózkodásra szolgáló helyisége központi gépházból klímaberendezéssel, egyéb helyiségei pedig gépi szellőzéssel ellátottak. A gépészeti berendezések energiáját az épület saját transzformátor állomása, a városi gázhálózat és a városi távfűtőhálózat szolgáltatja.

Az épület kivitelezése az országos átlagnál lényegesen jobb minőségben, a szokásosnál valamivel lassúbb ütemben történt. Az épület megvalósításában a kivitelező, a beruházó és a tervező együttműködése ideális volt. Ki kell emelni az építésvezetőség és elsősorban Harka János építésvezető szerkezetépítésben való rendkívüli jártasságát és hozzáértését, valamint a más esetben kivitelezőknél szinte elérhetetlen hagyományos kőművesmunkák, a homlokzati kerámiaburkolat minőségét.

Az épület jelenleg a szomszédos épületek helyén történő építkezés miatt bizonyos mértékig a befejezetlenség hatását kelti és sajnálatos az a tény, hogy a szomszédos irodaház tervezésénél az épülethez való kapcsolódás keresése még a hasonló esetben szokványos konzultálásig sem jutott el.

K. I.

1. Az áruház a Hal tér felől
2. Rákóczi úti homlokzati részletek
3—5. Áruházi belsők
6. A Hal téri gazdasági bejárat és parkoló

1. Grand magasin du côté de la Place Hal
2. Détails de façade, Rákóczi út
3—5. Intérieurs du grand magasin
6. Entrée de service et parking, Place Hal

Kovách Géza

Vdd 16. l.

KOVÁCH GÉZA:

Előadja az ábrázoló geometriát és látszattant a tanárjelölteknek.

Az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző intézet évkönyve az 1903–1904. tanévről. Budapest 1904.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Hamisított silhouette - Képek VII. 210-211

Kovách Géza

szül. Tóf-Aradáczon 1862
okt. 17 Gim. érettsi. Harvason
Evang.
1881/82 I - első szakosztály
1881/82 II. " "
1882/83 I. II. " "
1882/83 II. " "
1883/84 I. III. " "
1883/84 II. " " "

Hegedüs István dr. II. 238.

Kovách Géza

sz. 1862 okt 17 Tótaradáczon. Gim. eretts. szarvason

1884/85 I. III. szakosztaly

1884/85 II

Kovách Géza

képz. főiskola rendes tanára
1897 - 1924.
abr. geom. és látszattan

Évkképzfőisk. 1931-32. 75. l.

10245.

atra helyezett tojásdad medaillon.
csipkézett és palástja felett az
ánczon hordja. Felirata a talapzaton

II. by der
oms Keyser al-
s Ryks Koning
n Boheme etc.
2. OCTOBER

vk. 15.8:9.2 cm.

-99.
9.

Kovach Geza

Vdd- 14. l.

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

m.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Kovách Géza

rajztanár

Arad

Hollós Károly: A művészeti oktatás és rajztanítás legújabb mozgalmaira vonatkozó magyarországi. Kolozsvár 1905. 23. l. 31. l. 33. l. 34. l. 37. l. 39. l. 40. l. 41. l. 46. 47. l. 49. l. 52. 53. 54. l. 55. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JANUÁR** 4. hét

19 Vasárnap		B. Margit *Sára*
20 Hétfő		Fáb. és Seb. *Fáb. és Seb.*
21 Kedd		Ágnes *Ágnes*
22 Szerda		Vince *Artúr*
23 Csütörtök		Rajmund *Zelma*
24 Péntek		Timót *Tádé*
25 Szombat		Pál megtér. *Pál ford.*

képtár külföldi mesterei: Vasárnapi Ujság, 1916., 825. l. — Lepold—Homor 97 l. — Gerevich: PA, 250. l. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l.

POLLAK, JAN (német festő, meghalt 1519)

K *Szent Julietta vértanúsága* (156. kép)

Fa, tempera, 120×107 cm.

—ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár.

Kovách Géza
rajztanár

Kovách Géza: Magyar mustrák a díszítő tervezés, valamint a rajztanulmány céljaira (464) 10.—

Kovách Györgyné

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán me
megvételben ré szesült 42.sz. pályamü egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályá-
zata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.1

Kovách Aladár

munkásságát ismerteti és értékeli

Rubinszky Mihály: A SZÖVTERV fiatal építészei. - Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 60-62. l.

Kovách István

~~M/akovecz/ I/mre/: "Sió csárda", Szekszárd. /Makovecz Imre építész, Téth Lajos iparművész./ - Magyar Építőművészet, 1966. 15.évf. 4.sz. 32-37.~~

M/akovecz/ I/mre/: Halászkert, Balatonfüred. /Kovách István, Makovecz Imre építész./ - Magyar Építőművészet, 1966. 15.évf. 38-41. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249.l.

Kovách István

Építész, ~~volt~~ a fertődi Gránátoskázat
építette újjá

Kubinszky Mihály: A fertődi, Gránátoskáz
helyreállítása

Műemlékvédelem 1963 3 sz. 144 l.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállitásai: . . . . . .

Mely kiállitásokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

KOVÁCH ISTVÁN

Skála Áruház, Budapest

Építész: Kovách István (SZÖVTERV)

Statikusok:	Rózsa György Botos István	Műszaki ellenőr:	Piroska Gergely
Gépészek:	Magyar Sándor Pápai Erzsébet Ottmár Béláné Tettau István Czapek Attila	Fotók:	Csák Miklós Sáros László
		Kiviteli terv:	1974
Belsőépítész:	Tóth Lajos	Építési költség:	295 000 eFt
Technológusok:	Fraknói Béla Dr. Nagy István	Beépített alapter.:	5 880 m²
Mélyépítés:	Bánk Ferenc Bükky Attila	Beépített szintek összes területe:	20 502 m²
Generál kivitelező:	Középületépítő Vállalat	Beépített térfogat:	105 750 m³
Építésvezető:	Somogyi Jenő	Hasznos alapterület:	19 208,3 m²
Beruházó:	SZÖVTERV Beruházási Iroda		

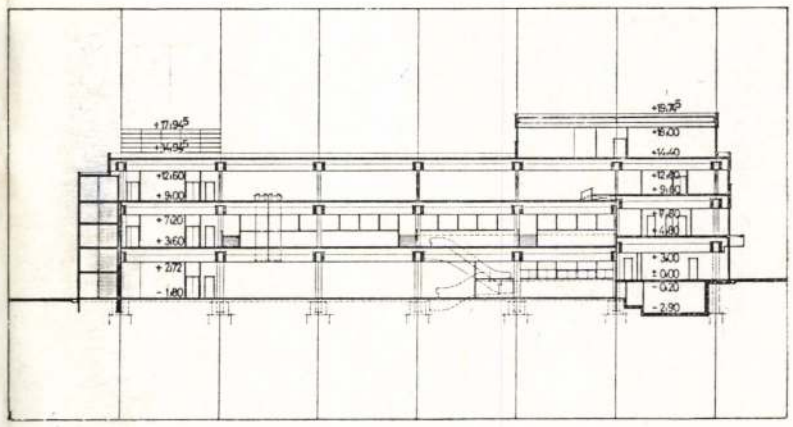

1

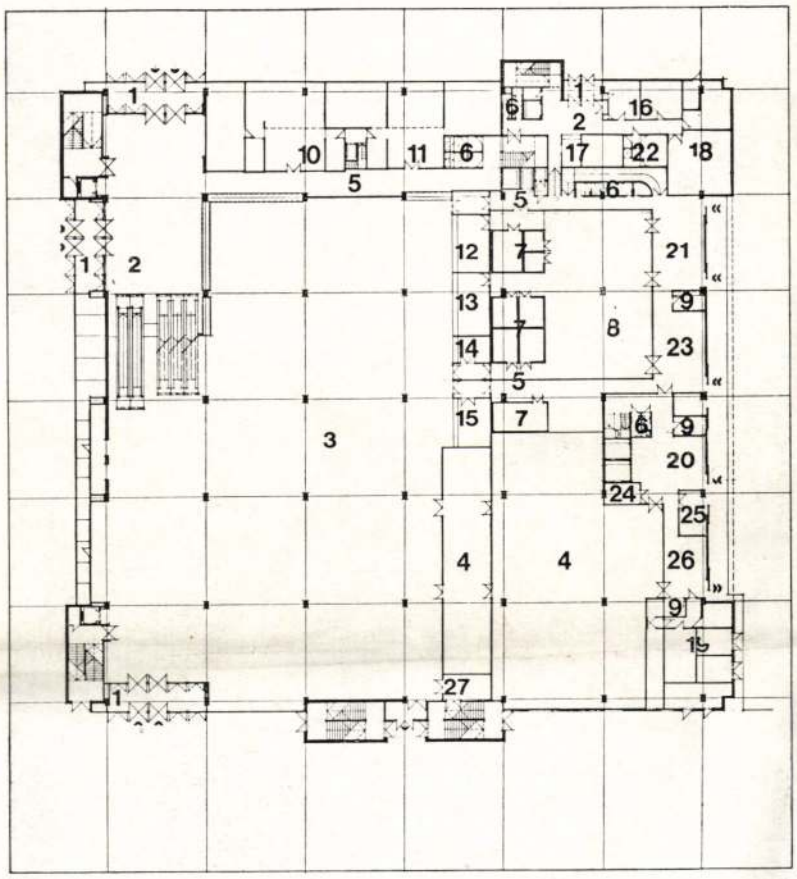

4

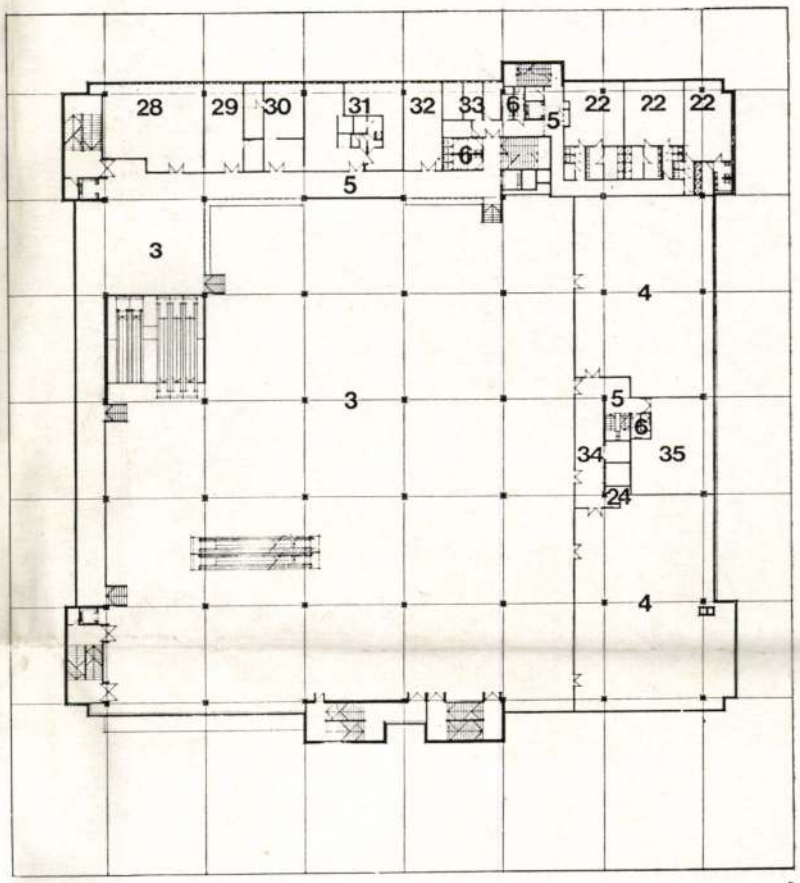

5

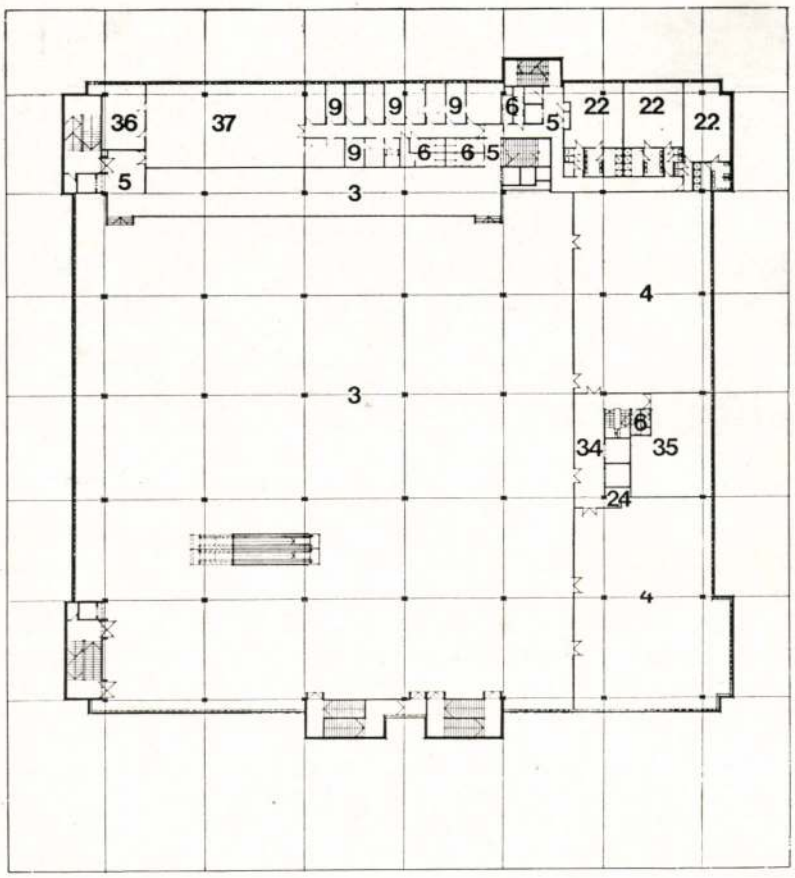

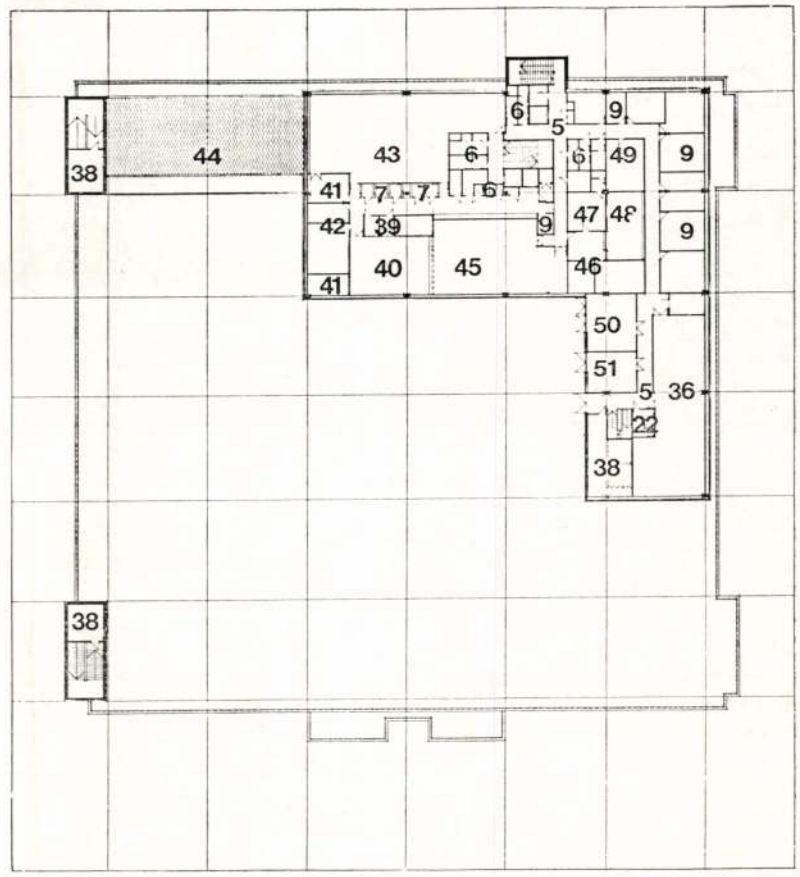

Magyar Építőművészet 1977/1

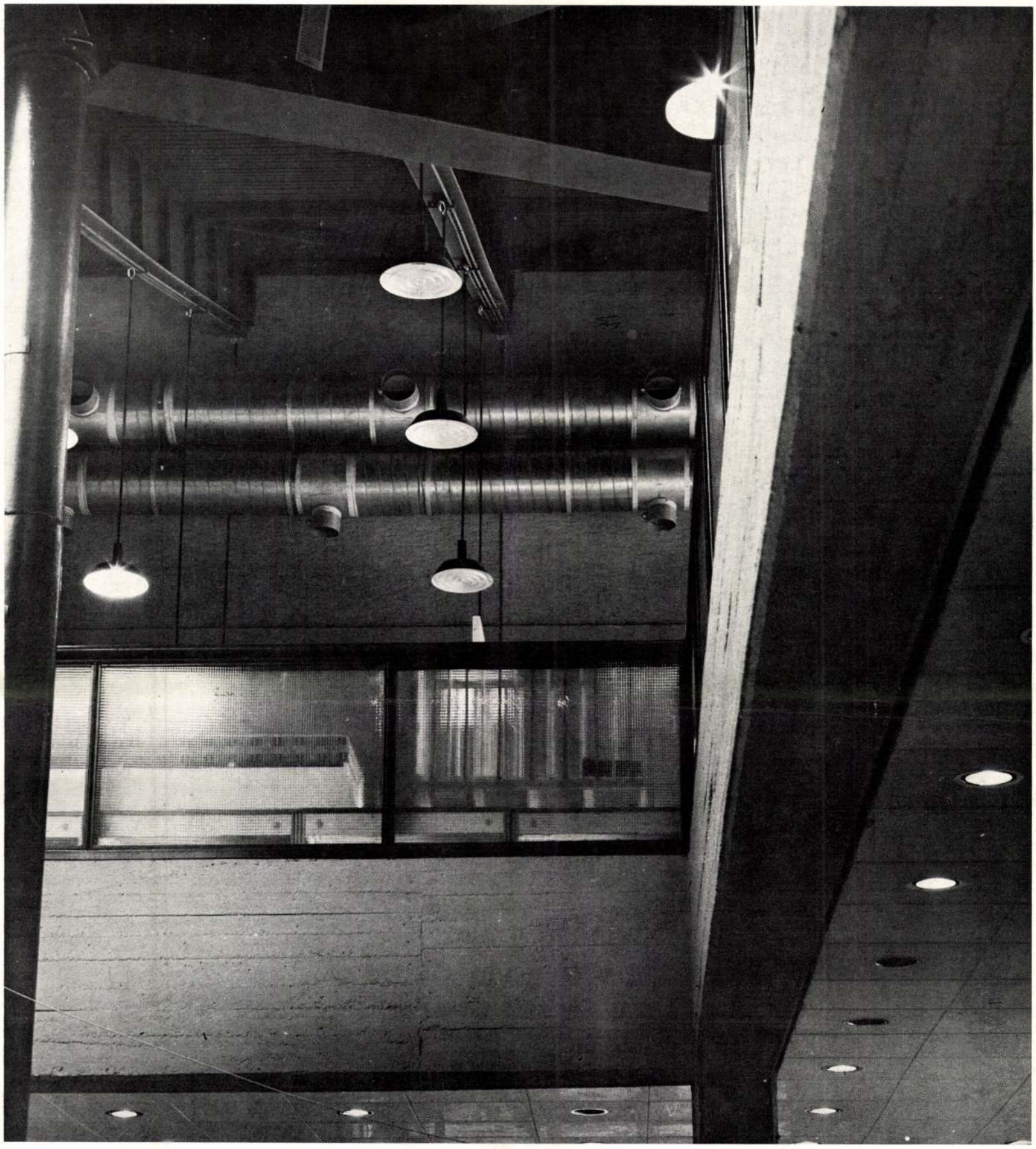

szerkezetté alakítottuk. Színbeli karakterizálással ezen zóna elemei az egész épületre vonatkozóan állandóan mindenhol jelen vannak, bár önmaguk nem aktívak, de jelrendszerük aktivitást sugároz. Az (A) zóna beton szerkezetű részeihez kapcsolódóak (pl. gipsz álmennyezet) viszont inkább passzívak. Az A zóna azzal, hogy magára vállalta az épület és a környezet kapcsolódásának feladatát, egyszersmind egyedi alakítás-formálás centrikus építészeti mondanivaló hordozójává vált. Ez pedig nem más, mint tömeg és homlokzat vonatkozásában lehetőleg semleges elemként a környezet alkatrészévé válni, befelé pedig — beton és acélszerkezet világos kettősségére építve fel önmagát beindítani az aktivitást sugárzó környezet kialakulásának lehetőségét: az acélszerkezet és vasbeton szerkezet egymásba épülésének folyamatot jelző megjelenítésével, ill. az acélszerkezet gyártmány jellegének megfelelő bemutatásával. Az összes zóna közül ebben nyilvánul meg leginkább az elemek stabilitása és passzivitása, hiszen minden eleme létrehozó döntésnek köszönheti ittlétét.

A berendezések és felszerelések zónájának mobilitását a kevésbé aktív zónák dinamikát sugárzó közege segíti, de legalábbis nem akadályozza.

V. A székesfehérvári és budapesti DOMUS Áruház ugyanúgy, mint az azokkal egyidőben megvalósított országos DOMUS-hálózat kereskedelmi- technológiai rendszerét, tényleges arculatát a közelmúltban fiatalon elhunyt Szentmihályi János építésznek köszönheti. Tevékenysége céljának mindenkor a minőséget tekintette, melynek érdekében hol mecénás, hol tervező, hol kivitelező volt egy személyben. Széles frontú működése célját, módszereit tekintve ízig-vérig építészi volt, melyért nemcsak a beruházó, a tervező, a kivitelező, de a használók részéről is hála illeti meg.

R. P.

1. Metszet, M=1 : 800

2. Földszinti alaprajz, M=1 : 800

1. Szélfogók
2. Előcsarnok
3. Eladótér
4. Iparcikk-raktár
5. Közlekedő
6. W. C.-csoport
7. Hűtők
8. Élelmiszerraktár
9. Irodák
10. Vegytisztító mosoda
11. Háztartási és elektroakusztikai javító
12. Húselőkészítő
13. Csemege-előkészítő
14. Kenyér
15. Zöldség-kéziraktár
16. Karbantartó
17. Porta, diszpécser
18. Dekoráció
19. Elektromos kapcsolók
20. Iparcikk átvevő
21. Élelmiszer átvevő
22. Öltöző, W. C., mosdó
23. Göngyöleg
24. Hulladéktároló
25. Bálaprés
26. Árukiadás
27. Kocsimosó

3. I. emeleti alaprajz, M=1 : 800

3. Eladótér
4. Iparcikk-raktár
5. Közlekedő
6. W. C.-csoport
22. Öltöző, W. C., mosdó
24. Hulladék
28. Szabóság
29. Hangszerjavító
30. Fényképész
31. Fodrász, kozmetika
32. Cipész
33. Telex
34. Manipuláció
35. Szellőzőgépház

4. II. emeleti alaprajz, M=1 : 800

3. Eladótér
4. Raktár
5. Közlekedő
6. W. C.-csoport
9. Irodák
22. Öltöző, W. C., mosdó
24. Hulladék
34. Manipuláció
35. Szellőzőgépház
36. Stúdió
37. Oktató kabinet

5. Tetőszint-alaprajz, M=1 : 800

5. Közlekedő
6. W. C.-csoport
7. Hűtők
9. Irodák
22. Öltöző, W. C., mosdó
36. Szellőzőgépház
38. Liftgépház
39. Előkészítők
40. Konyha
41. Mosogató
42. Raktár
43. Bisztró
44. Bisztró-terasz
45. Személyzeti étterem
46. Orvosi rendelő
47. Pihenő
48. Udvar
49. Tárgyaló
50. Vízlágyító
51. Kazánház

6. A parkoló felőli nézet az ABC Áruház bejáratával

6

A Skála Áruház a XI. Schönherz Zoltán utca, a Kőrösi József utca és a Bercsényi utca közötti területen épült fel. A félmilliárd Ft-ot meghaladó beruházás megvalósítása a beruházási program jóváhagyásától az áruház megnyitásáig 34 hónapot vett igénybe. A tervezést követően az áruház kereskedelmi, technológiai tervezését és a berendezések elrendezését a Skála Áruház Vállalat Szervezési Osztálya végezte el. A kivitelezésben a szokásos alvállalkozói közreműködésnél lényegesebb tevékenységet fejtett ki az Út- Vasútépítő Vállalat a mélyalapozás, a 31. Állami Építőipari Vállalat a szerkezet gyártása és összeszerelésének, a Hűtőgépgyár a klímaberendezés szállításának, az ALUTRÖSZT pedig a homlokzatburkolat gyártásának elvégzésénél.

A rendelkezésre álló építési területen — korábban BEAC sportpálya — szabadon álló, földszint+2, illetve részben 3 emeletes épületet helyeztünk el. Az áruházhoz 400 gépkocsit befogadó parkoló tartozik. A terület beépítésének építészeti elképzelése a korábbi rendezési tervnek megfelelően a teljes tömb zöldterületként való kezelése és így az épületnek parkosított környezetbe helyezése volt. Így a végleges megjelenéshez szükséges még a Schönherz Zoltán úton a Bocskay út fasorainak folytatása és a gépkocsi parkolóterület növénnyel való ellátása.

Az épület a terepviszonyokhoz alkalmazkodva szinteltolásos. A pálya szintjére ültetett épületrész tartalmazza a kereskedelmi funkciót — eladótér és raktárak — a magasabban fekvő szintek az épületbe való érkezés, a szolgáltatások és a kiszolgálás helyiségeit.

Alaprajzi elrendezésben a szokásos kereskedelmi igényeken túl, lényeges követelmény volt az áruház és a gépkocsiparkoló közvetlen kapcsolata, a vásárló kocsik mozgásának biztosítása.

Az épület szerkezeteinek megvalósítását lényegesen befolyásolta a megkívánt rövid építési időtartam és a budapesti kivitelezési lehetőség. Fő szerkezetként a 31. ÁÉV ipari célra kifejlesztett előregyártott „TT" paneles vasbetonvázát alkalmaztuk, kiegészítő szerkezetekként pedig a könnyűszerkezetes építési módhoz tartozó megoldásokat. (Térelhatárolás, válaszfal stb.) Így biztosítható volt a kivitelezés alapfeltételét képező szerelt építési mód, a teljes könnyűszerkezetes építés műszaki problémáinak és túlzott költségének kizárásával.

Az előregyártott szerkezet pillérállása 12×12 m, háromszintes pillérből, páros mestergerendából és panelokból áll. Az épület térelhatárolása szerelt többkérgű falszerkezettel történt, ennek külső oldalára került az átszellőzött alumínium lemez burkolat.

Nyílászáró szerkezetek anyaga natur eloxált alumínium, HUNGAROPÁN üvegezéssel.

Az eladóterekben és a nagyobb igényű helyiségekben tardosi vörös mészkő, vagy szőnyegpadló burkolat, fehér márvány pillér- és falburkolat, fehér OWA álmennyezet készült.

Az épület összes homlokzati felületére fehér különleges festésű alumínium lemezburkolat került. A burkoló lemezek gyártását az ALUTRÖSZT-höz tartozó Közúti Gépellátó Vállalat végezte, a gyártási és szerelési terveket pedig az ALUTERV tervezői Preisich Katalin és Fernezei Sándor készítették, szellemes megoldással biztosítva a 2,4×0,6 m-es táblák rögzítést nem igénylő, önmagukat befeszítő elhelyezését.

Az áruházban alkalmazott — a szokásosnál lényegesen összetettebb — gépészeti berendezések az eladók és vásárlók teljes kényelmét, az üzemelés megfelelő feltételeit szolgálják. A szokásos, de nagy igényű gépészeti berendezéseken túlmenően, az épület minden állandó tartózkodású helyisége klimatizált. A fokozott biztonságot elrendelt automatikus tűzjelző és az eladóterekben esőztető (sprinkler) tűzoltóberendezés szolgálja.

2

1

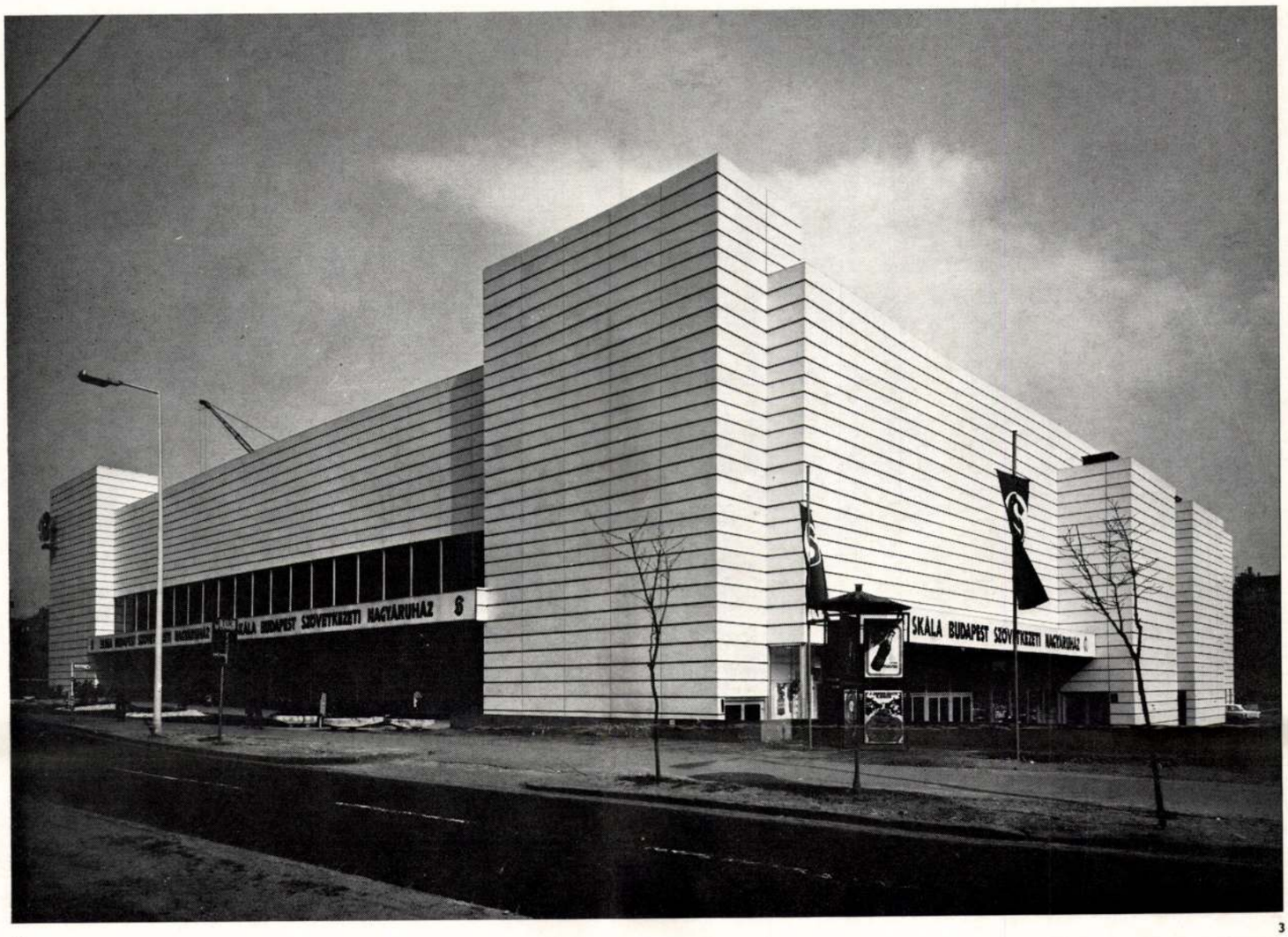

3

4

1. Az épület főbejáratai
2. A főbejárati eligazító
3. Schönherz utcai kép
4. Az ABC Áruházba vezető mozgójárda és az I. emeletre induló mozgólépcső

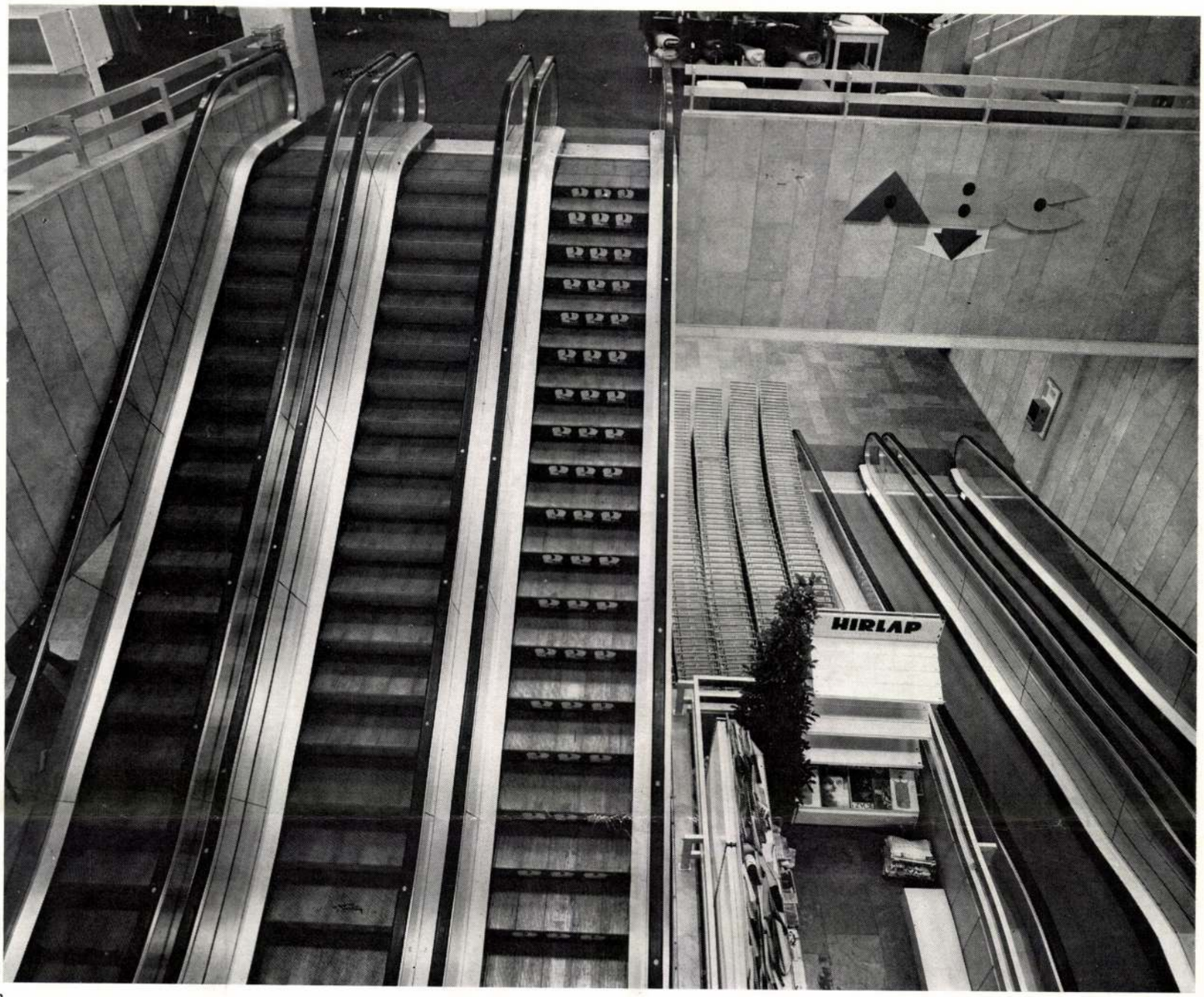

2

1

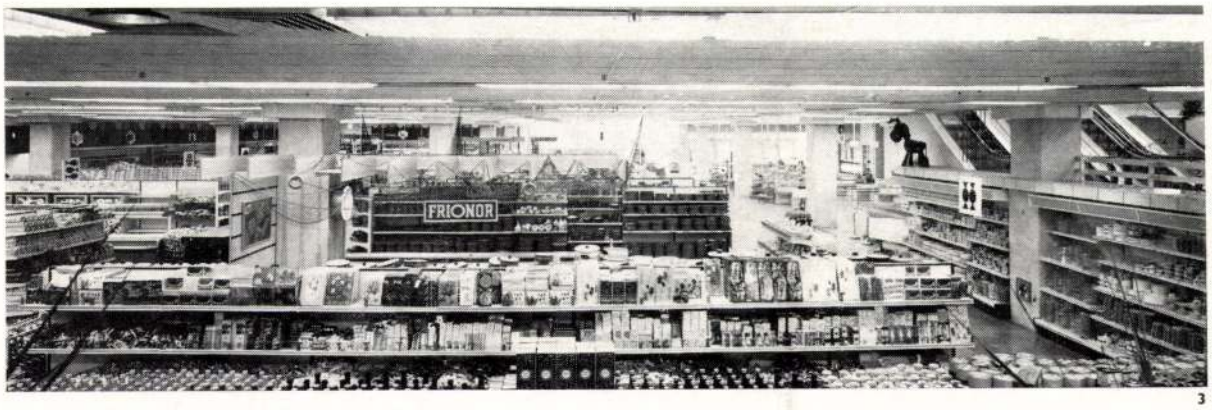

3

5

4

1. A mozgólépcső és a mozgójárda az I. emelet felől
2. Az I. emeleti információ
3. Az ABC Áruház nézete a félszintről
4. I. emeleti áruházi részlet
5. Az óra- és ékszerosztály az I. emeleten

3

1

2

Az épület értékelésénél ki kell emelni a rendkívül rövid kivitelezési időtartamot, megjegyezve, hogy a megelőző tanulmányok és programváltozatok elkészítése és jóváhagyatása ugyanannyi időt vett igénybe, mint a kiviteli dokumentáció és az épület felépítése együtt.

A Skála Áruház esetében alkalmazták a kivitelezők első esetben az igényes középület jellegű együtteseknél az azóta általánossá vált előregyártott vasbeton szerkezetet.

Az épület technikai felszereltsége — a mozgólépcsők, felvonók, teljes klimatizálás, automatikus vezérlések stb. — a tervezés idején szinte egyedülálló igényként voltak kezelve, melyek az épület megnyitása óta a hasonló épületeknél általános követelménynyé váltak.

Az áruház az eltelt néhány hónapban rendkívüli kereskedelmi sikert ért el, amihez a maga módján a feladatát ellátni tudó épület és a kialakított építészeti környezet is minden bizonnyal hozzájárult.

Az ismertetés teljességéhez néhány jelenség, melyekhez hasonlók épületeinknél egyre gyakrabban fordulnak elő.

A bőséges előkészítő időszak ellenére, az épület megnyitásáig sem tudtak pontos és végleges tervezési programot összeállítani. Ebből következően a kiviteli tervet egyszer át kellett dolgozni

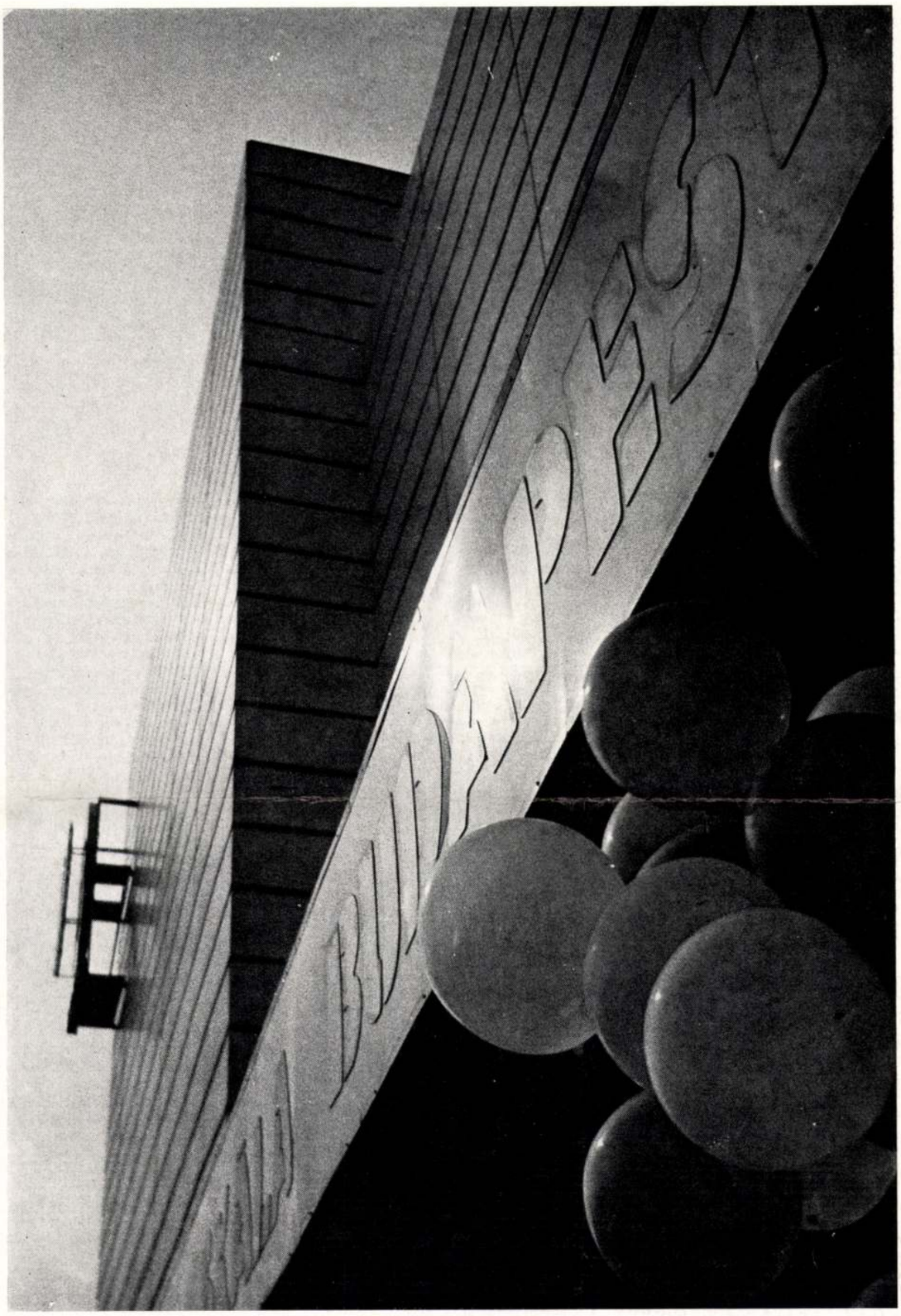

4

1. Az I. emeleti elárusító tér részlete
2. II. emeleti részlet
3. A tetőtéri bisztró
4. Homlokzati részlet

és számtalan kisebb módosítást végrehajtani.

Az épület berendezése, belső kialakítása mutatja, hogy a tervező és a használó között harmonikus együttműködés nem tudott kialakulni. A belső tereket, [a tervezett mozgásokat, sok helyen megérteni nem tudó berendezés-elhelyezést számtalan rögtönzés, „díszítés" egészíti ki. Például a tardosi márványra helyenként szőnyegpadlót, a jugoszláv fehér márvány pillérburkolatra szőnyeg- és pepita tapétát ragasztottak.

Az épület közvetlen és tágabb környezetét gazdag növényzettel terveztük. Ennek a valóságban nyomai alig láthatók, sőt a kertészeti munkák megvalósításától az építtető és a beruházó elzárkózott.

A felsorolt események létrejöttét, az építtetőnél tevékenykedő közreműködők és a beruházás bonyolítójának — jelen esetben a tervezőkkel azonos vállalat alkalmazottai — feladatukat sok esetben egyoldalúan végző tevékenységében kell keresni. *K. I.*

krónika

Sírjelek

1975-ben 109 748 temetés volt Magyarországon (KSH adat). A hamvasztás aránya még mindig nem számottevő, bár egyre emelkedő tendenciát mutat. (1951-ben 24, 1967-ben 4031, 1975-ben 15 457 hamvasztás volt, a temetések 14%-a.) Az elhunytak döntő többségét tehát földbe temetik. Legtöbbjük sírja fölé az egyszerű fakereszt helyébe a rokonság maradandóbb emléket akar állítani. Ezek nagyrészét a hazánkban működő 539 kőfaragó, ill. 500 beton-, és műkőáru készítő kisiparos hozza létre. Termékeiket azonban művészeti zsüri nem ellenőrzi.

Az évi 40 ezer családi ház csak építési engedély alapján építhető fel. Számszerűen ennek a mennyiségnek a többszörösét kitevő sírkövek felállításához semmiféle engedélyt nem kell kérni. A nagyszámú hozzátartozó valóban nehezen lenne kötelezhető az engedély megszerzésére, de az összesen mintegy ezer — sírkőkészítéssel foglalkozó — kisiparos magasabb esztétikai követelményeket támasztó fokozottabb hatósági ellenőrzése már könnyebben megoldhatónak tűnik.

Temetőink halottkultusza ugyanazt a pénzügyi potenciális fitogtató vonást viseli magán, mint a sátortetős, egyensapkás kockaházak, vagy az acélból hegesztett, robosztus vaskerítések. Az élők által az elhunytak porhüvelye fölé emelt hatalmas síremlékek leggyakrabban szürke műkőbe öntött státuszszimbólumokká váltak a kegyelet és emlékezés sírjelei helyett. Ízlésnevelő reformkísérletek történtek ugyan, de azok mindegyike csak csepp a tengerben.

Ortutay Tamás fiatal iparművész spirál sírkertjének modelljét a Farkasréti temető bejárati rondójában mutatta be 1975-ben. A csigavonalban bővülő, vagy a fa évgyűrűinek mintájára növekvő temetkező hely gondolata a település életének jó kifejezője lehet. Különböző színűre festett, mázas kerámia elemeiből vertikális és horizontális kiterjedésű sírjelek állíthatók össze. A kerámiaelemek üregében mind a halott hamvait őrző urna, mind a halottól származó emlékek, mint egy információ-rendszer részei: dokumentumok, hanglemezek, képmagnók, hologramok helyezhetők el. 1976-ban a Rákoskeresztúri temetőben is készült hasonló sírjel bemutató.

Könyvkiadásunk is igyekszik felzárkózni a kívánalmakhoz. Pár évvel ezelőtt *Temetőkert* címmel szép kiállítású könyv jelent meg, mely temetőink ízléses kialakítására agitált, szóban és képben egyaránt. Bolti forgalomba azonban nem került, mivel elővételben elfogyott, így csak igen kis területen fejthette ki hatását. A *Fejfák*ról szintén kivételes szépségű kötet látott napvilágot a közelmúltban, igaz, kis példányszámban. Emiatt csak kevesek könyvespolcát díszítheti és általában éppen azokét nem, akiknek ízlését pallérozni, finomítani kellene. (A könyveket ismertettük, ill. ismertetjük e lap hasábjain.)

A Műemléki Albizottságok országos értekezletén Kaposvárott, 1973-ban Entz Géza és mások által — szakembereknek — tartott előadások foglalkoztak temetőink múltjával és műemlékvédelmi megőrzésével. Ennek eredményeképpen a TIT helytörténeti csoportjai részére kidolgozták a régi temetők felmérését elősegítő kérdőíveket.

Vidéken, kisebb településeinken sorra épülnek új formájú ravatalozók (Siklós, Somberek, Ceglédbercel stb.), melyek mértéktartó építészeti környezetet teremtenek az elmúlás fájdalmas perceihez, az örök búcsúzás hangulatának méltó kifejezésére.

Mindezek a kezdeményezések egy tudatosan még nem szervezett, egészséges folyamat alkotóelemei, melyek lassanlassan — reméljük — egy összefüggő láncolattá kapcsolódnak össze. Jelen írásunkkal egy láncszemet mi is szeretnénk hozzáfűzni.

Hogy őseink milyen természetes egyszerűséggel végezték az elhunytak elhantolását és állítottak emléket az elődöknek, arra itt most csak első magyar nyelvemlékünk, a Halotti beszéd néhány sorát és a balatonudvari református temető példáját idézzük:

„Látjátok feleim szemetekkel,
Mik vagyunk ?
Bizony por és hamu vagyunk."

A Balaton a Dunántúl gyöngyszeme. Balatonudvari az északi parton, a Tihanyi félsziget közelében fekszik. A község lakói a falu mellett haladó országút (ma 71-es számú főközlekedési út) túlsó oldalára temetkeztek és ezt a temetőrészt kereken 100 évig használták. Az első temetkezés időpontja 1796, az utolsóé 1892 a sírfeliratok tanúsága szerint. Az 50×20 m-es téglalap alakú területen mintegy 60 sírkő található. A község lakossága zömmel református volt, így nem sírkereszteket faragtattak, bár van egy keresztes kő. Legjellemzőbb a szív alak, vagy ahhoz közel álló forma, de előfordulnak szabályos kör alakú, illetve lekerekített formájú sírkövek is. Anyaguk szürkés színű, porózus kő, amilyenből pl. a malomkövek készültek. A sárgásabb, finomabb szemcsés kő a régibb kövek anyaga. Szélességük átlagosan 50—60 cm. Magasságban a nagyobbak 70—80 centiméteresek, a kisebbek mérete 40—50 cm. Vastagságuk 35 cm és 5 cm között változik, de a többség 20—25 centiméteres.

A kövek homoklapjai mind nyugati irányba néznek. A feliratot magában foglaló mélyített tükröt általában 5—10 cm széles és az alappal azonos, 2—3 cm kiülésű egyenes vagy lekerekített pálcatag keretezi, mely a felírást védi az időjárás viszontagságaitól. Egyes kövek felirata ennek ellenére teljesen elmosódott, de 40 sírkövön a név részben vagy teljes egészében kibetűzhető. Érdekes az elhunytak kor és nem szerinti vizsgálata: 24 férfi, 14 nő; 6 gyermekkorában hunyt el, 22 felnőttkort ért meg. A családi és utónevek tanulmányozása is tanulságos. A gyakoriak közül jellegzetesek a Höbe, Kapoltsi, Kapoly, Kerkapoly családnevek. Ezek a községben ma is használatosak. Az utónevekből a férfiaknál kereken egy tucatot találunk. Leggyakoribb az István, János, Ferenc és József. Ez megfelel a mai gyakoriságnak. A Dániel ma már ritkábban fordul elő. Ezzel szemben a nők csak feleannyi néven osztoznak. Itt a Julianna, Zsuzsanna és Zsófia vezet. Érdekes, hogy sem Máriával sem Évával — melyek ma gyakoriak — nem találkoztunk. A rang megnevezése többször a „NEMES", gyakran rövidítve: „NS". Az életkorra utaló megjelölés az „ÖREG" vagy „IFJU". Foglalkozásra valló felirat mindössze egy fordul elő: a prédikátor sírkövén.

A sírfeliratok (epitáfiumok) zöme sablonos, szinte azt mondhatnánk szabványszöveg, de mégis utánozhatatlan, régies bájjal. Egy szokványos és a legegyénibb hangvételű sírfelirat:

ANNO 1834
ITT NYUGSZIK AZ
URBAN BOLDOGUL
KIMULT IFJU
ARANYOS FERENTZ
élt 16 ESZtendőket

ANNO 1841
HÖBE ZSÓFIA
NYUGHELYE KI-
ÉRT MEGJELENE
AZ Ő VŐLEGÉNYE

A régies írásmód, az utónevek régies ejtése, betűhiány, duplázás, helytelen elválasztás, fordított betűk stb. őrzik a kőfaragómester népi zamatú írástudományát. Díszítmény nagyon kevés található, a köveken, mindössze néhány hullámvonal és „V" alakú véset látható. A sírköveket a közeli bányában egy Aranyos nevű kőfaragómester faragta. A fizetség 1 vatallér bor volt. (A vatallér régi mértékegység: 12 és fél liter.)

Eötvös Károly írja „Utazás a Balaton körül" című könyvében: „Volt Balatonudvariban valaha egy szegény ember... Maga faragta a sírköveket. Fölment a hegyek alá, alkalmas kőlapokat keresni. Talált is a dörgicsei határ közelében. Aztán kifaragta szívalakúra. Azután rávéste a halott nevét, a születésének és halálának évét. Nem is kért érte pénzt. Megelégedett a szívből jövő köszönjük szóval s egy-egy csutora borral."

Malonyay Dezső *A magyar nép művészete* című átfogó munkájának IV. kötetében foglalkozik a Dunántúlon elterjedt temetkezési szokásokkal. Feltehetően itt sem volt ez másképp.

A balatonudvari temető szív alakú sírköveinek felmérése önkéntes néprajzi és népi építészeti emlékeket védő gyűjtőmunkával 1965 nyarán a szerző felmérésében készült el. A feldolgozást 1973-ban az Országos Műemlékfelügyelőség vásárolta meg. Az eltelt több mint egy évtized alatt a sírkövek állapota tovább romlott, 5 sírkő pedig eltűnt. Mielőbb hatékony intézkedések szükségesek, mert az út szélén álló „Védett temető" feliratú tábla nem biztosít kellő védettséget a szép sírköveknek. A temetőt élősövénnyel kellene körülvenni, a hiányzó sírköveket újrafaragtatni és lopás ellen a kisebb köveket célszerű lenne betonalapba horgonyozni. A megóvás sürgető feladat, hogy a megmaradt kövek még hosszú ideig hirdessék a régiek egyszerűségben rejlő arányérzékét, esztétikumát.

Az Országos Műemlékfelügyelőség foglalkozik az ország védett temetőinek megóvásával. Közülük a legnagyobb — a szatmárcsekei — Kölcsey Ferencnek, a Himnusz költőjének is nyugvóhelye. A többszáz, különleges formájú, csónak alakú fejfa helyreállítása már folyamatban van. (Tervezők: Sisa Béla, Wirth Péter, OMF.) A közeljövőben a balatonudvari védett temető helyreállítási terveinek készítését is megkezdik. Reméljük, hogy írásunkkal segítséget nyújtottunk az előkészítő munkához és a konzerválásra sem kell már sokáig várni.

Timon Kálmán

1. A temető nyugatról
2. „Aranyos Ferentz" sírköve
3. „Sörös Juliana" sírköve
4. A prédikátor sírköve, M=kb. 1 : 20
5. Szív alakú sírkő, M=kb. 1 : 20
6. Kerek sírkő, M=kb. 1 : 20
7. Sírkő keleti és nyugati oldali feliratal, M=kb. 1 : 20

Kovách István

Hofer Miklós a Bp.-i Müszaki Egyetem tanszékvezető docense, Pintér Béla a Középülettervező Vállalat főépitésze, Kerekes István az Általános Épületterveső Váll. épitésze, Kiss András a Könnyüipari Tervező Váll. épitésze, Koppány Tibor az Országos Müemléki Felügyelőség müterem vezetője, Kovách István a Szövetkezeti Tervező kivitelező és Üzemszervezési Váll. épitésze, Láng János a Győri Tervező Váll. épitésze, P. Müeller Éva a Középülettervező Váll. épitésze, Péchy Imre a Mélyépitési Tervező Váll. épitésze, Szabó István nyugdijas épitész. A felsorolt művészeket Ybl Miklós-dijjal jutalmazta a Minisztertanács az ország felszabadulásának 33. évfordulója alkalmából, tevékenységük elismeréséül.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 8. XXII. évf. 14.sz. 8. lap.

KOVÁCH ISTVÁN

Magyar Építőművészet
1977/4

Avar Szálló, Mátrafüred

Építész: Kovách István (SZÖVTERV)

Belsőépítész:	Tóth Lajos	Beruházó:	SZÖVTERV, Gyöngyösi Iroda Szalay Tibor
Statikus:	Botos István		
Gépészek:	Prepeliczay István	Tervezés éve:	1973
	Dr. Merényi Lászlóné	Kivitelezés:	1973—1976
	Ottmár Béláné	Beépített alapterület:	1946 m²
	Tettau István	Beépített szintek összterülete:	7175 m²
	Fraknói Béla		
Mélyépítés:	Bükky Attila		
	Dénes József	Beépített térfogat:	21 439 lm³
Generál-kivitelező:	Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat	Hasznos alapterület:	5 278 m²
Építésvezető:	Ferencz Béla	Fényképek:	Sáros László

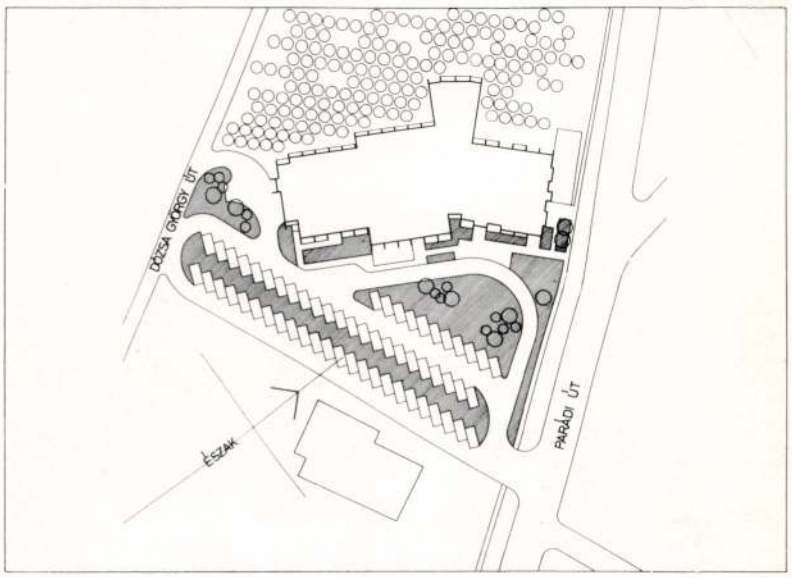

1

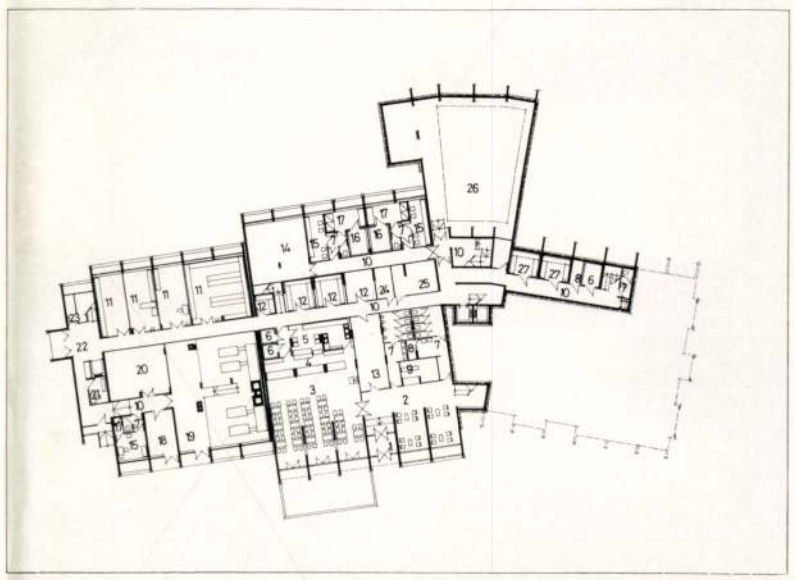

2

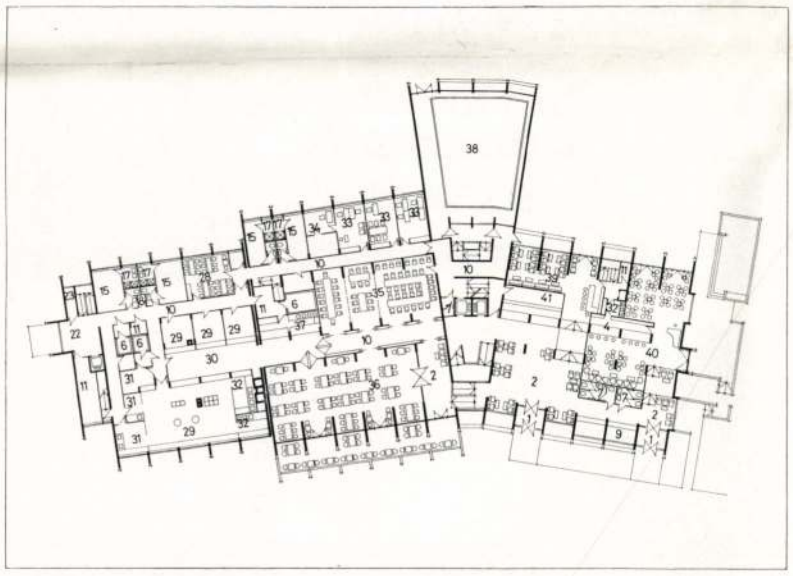

3

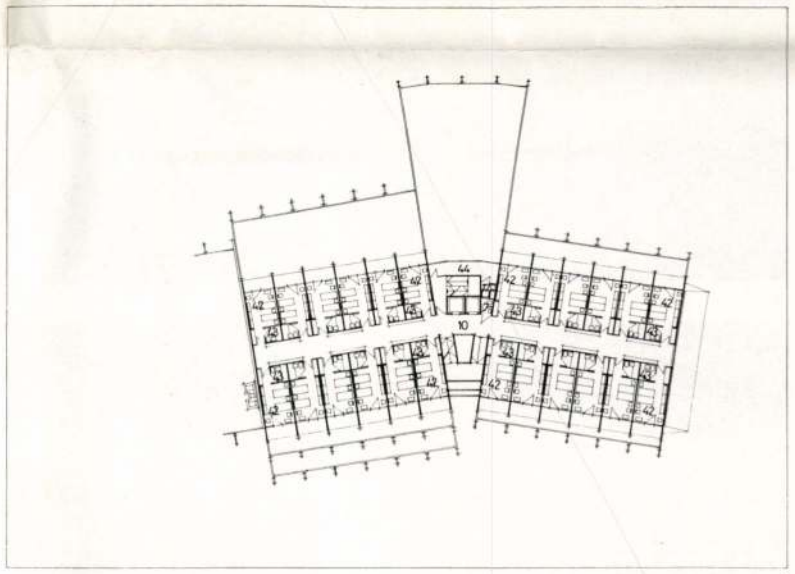

4

5

6

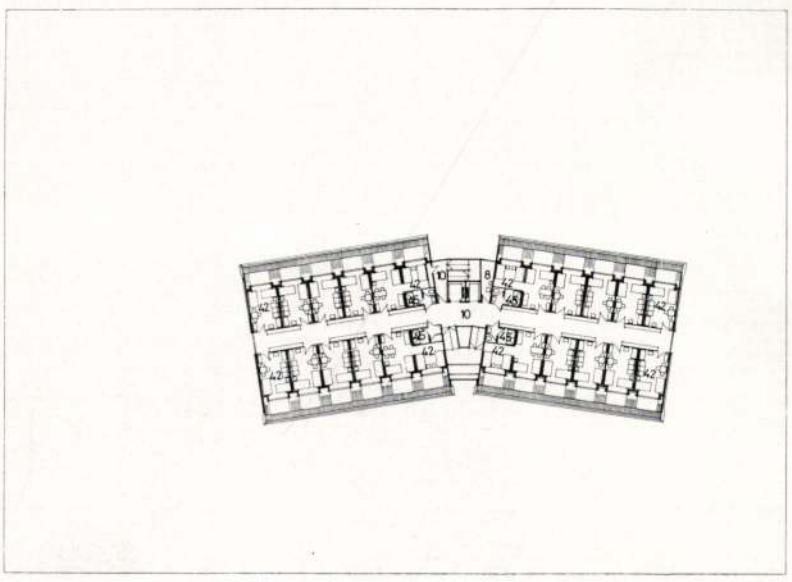

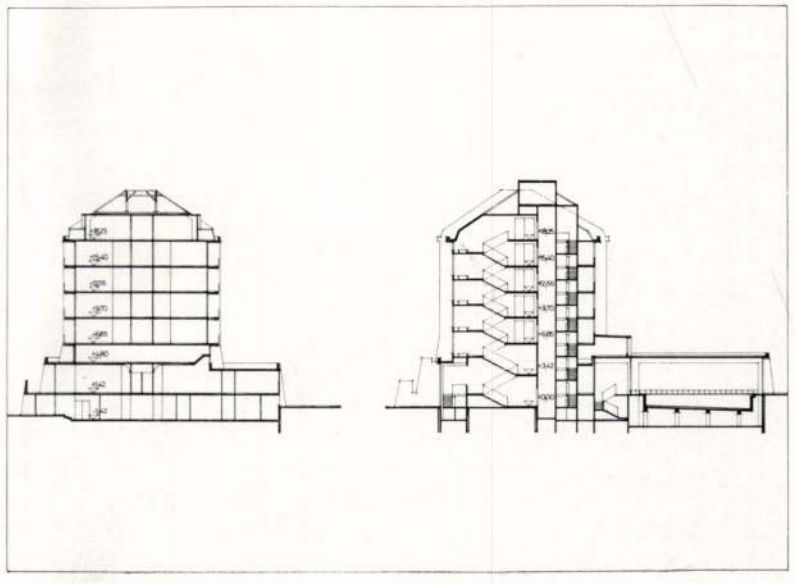

Pazmándi Magit: HM Szanatórium Hévíz

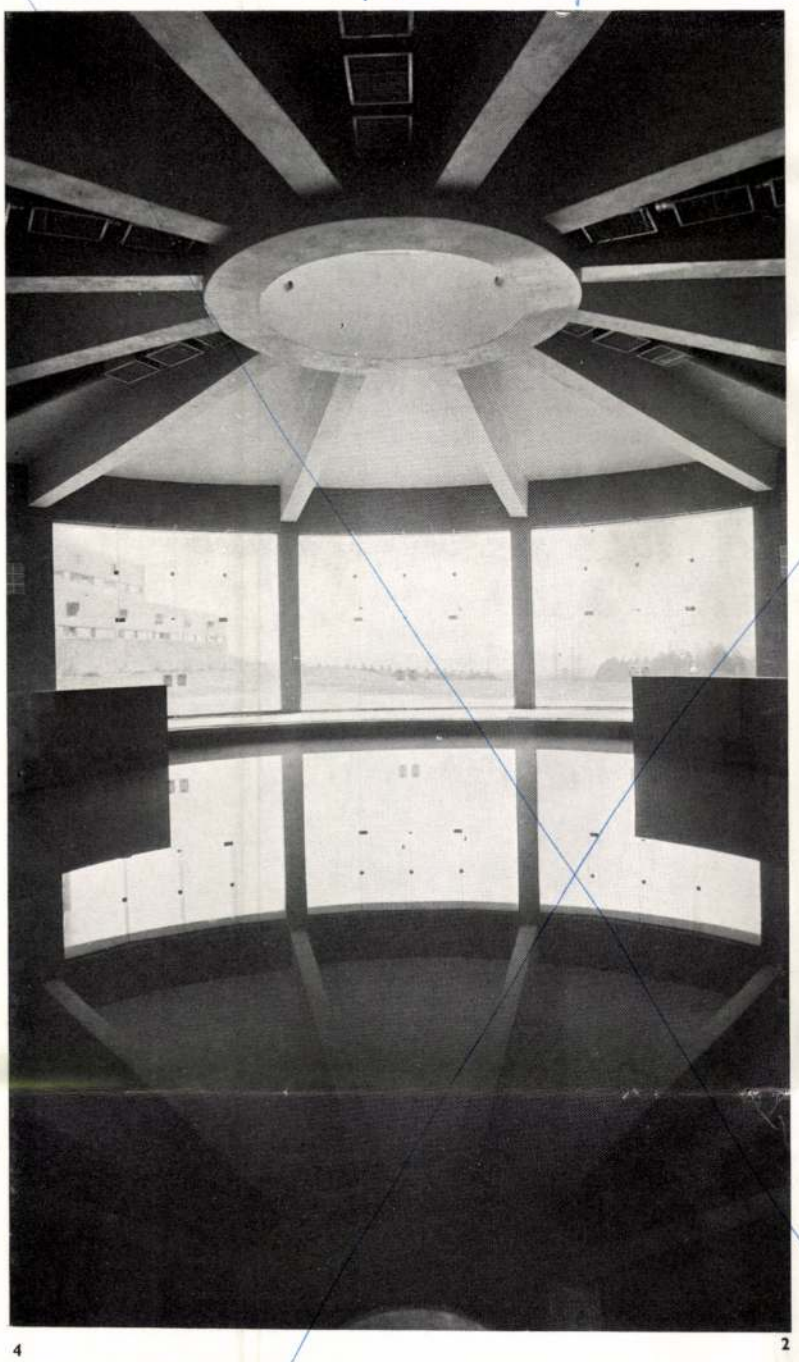

4

2

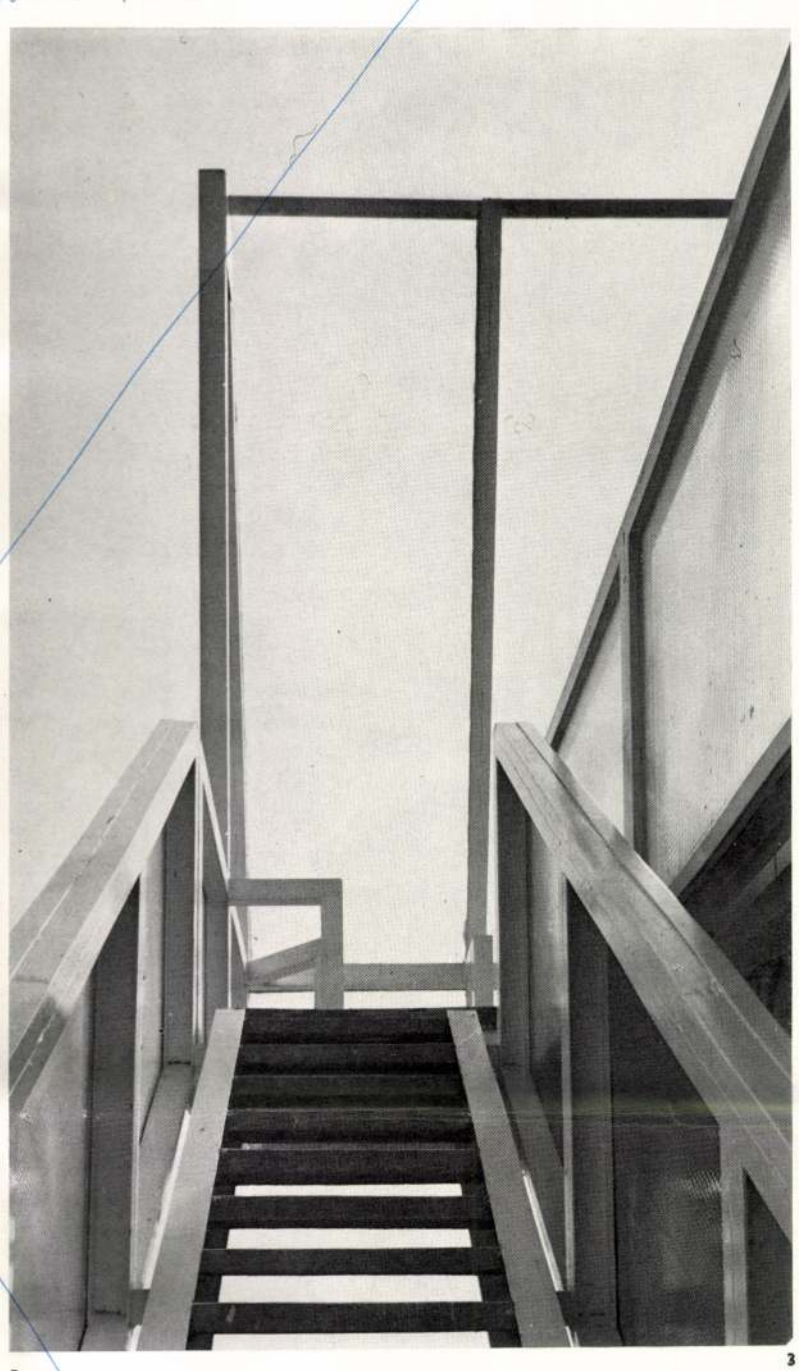

5

3

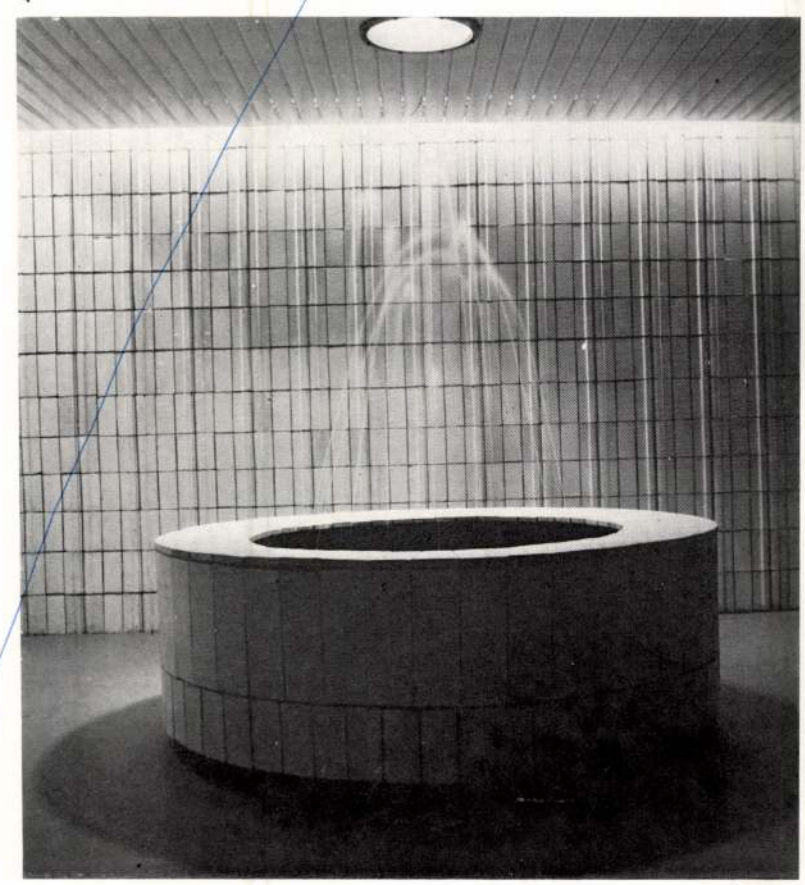

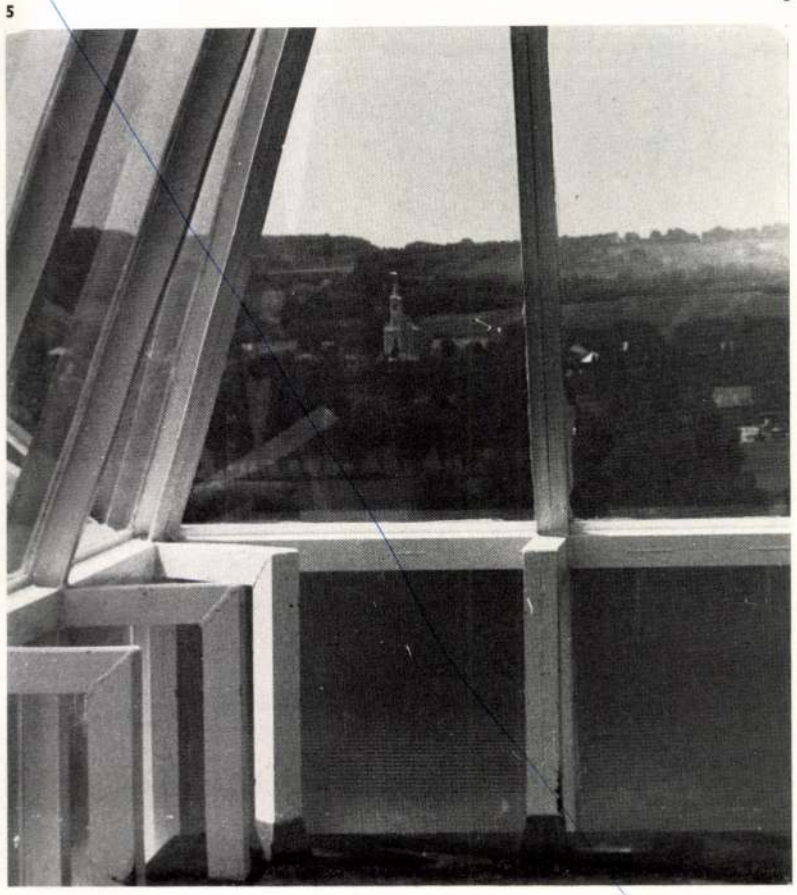

A harántfalak közötti külső térelhatárolás borovi fenyő nyílászáró szerkezet. A válaszfalak ÜGP és ALBA gipszperlit válaszfalelemekből készültek.

Az épület belső kialakítása, a nyílászáró szerkezetek, a burkolatok az átlagos szálloda igénynek megfelelő színvonalon készültek. Padlóburkolat a szállodai lakótömb szobáiban és a folyosókon szőnyegpadló, a vizes helyiségekben műanyagpadló; a közösségi helyiségekben bolgár fehér mészkő. A belső falfelületek a vendégforgalmi helyiségek nagy részében, a szobák egyes falfelületén a beépített berendezésekkel együtt készült faburkolat, a vizes helyiségekben mennyezetig csempe. A loggiák alsó felülete, a közösségi helyiségek és egyes közlekedők mennyezete egyszerű borovi fenyő deszkaburkolat a homlokzattal azonos kivitellel, rendkívül erős vöröses pácolással.

A külső homlokzaton a vasbeton felületek zöldes nyers beton színű Vliesin bevonata, a végfalak, a loggia mellvédek és párkányok erősen pácolt deszka burkolata jelenik meg. A tetőfedés különleges vörös „Országház" típusú palával készített kettős fedés.

1

2

ható, sokrétű felhasználásra alkalmas különterem, kisméretű, épületen belüli úszómedence, szauna, kondicionáló tréningterem és síléctároló szolgálja.

A szálloda alaprajzi, használati szervezése a kül- és belföldi idegenforgalom reális igényeit igyekszik kielégíteni a hely által megkívánt színvonalon, minden luxustól és túlzástól mentesen.

A közösségi terek szervezése, nagysága, aránya és építészeti kialakítása a vendégek kényelme mellett a szálló sport-üdülő jellegének érzetét igyekszik kelteni.

Az alaprajzi elrendezés a közösségi szinteken az összes helyiségcsoport vizuális és konkrét kapcsolatát biztosítja, ugyanakkor szinteltolása révén a külső és belső vendégek egyértelmű és határozott elkülönítését nyújtja a vendégek számára szinte észrevehetetlen formában. A vendéglátóhelyek összekapcsolható, szakaszolható tércsoportok, a figyelembe vehető üzemelési időtartam és nagysági variációk számtalan lehetőségét biztosítva.

A szállodai lakótömb középfolyosós, központi függőleges közlekedési magra (főlépcső, gazdasági lépcső, 2 db személyfelvonó) szervezett, szinteként 24 kétágyas fürdőszobás szobával, minden szobához loggiával. A lakótömb fölötti tetőemeletre került 20 turista szoba közös zuhanyozókkal. Az épület harántfalas monolit vasbeton szerkezettel, felső szintjein PEVA alagút zsaluzattal, szerelőszint alatt pedig pilléresítve, BUFA nagytáblás zsaluzattal készült.

5

6

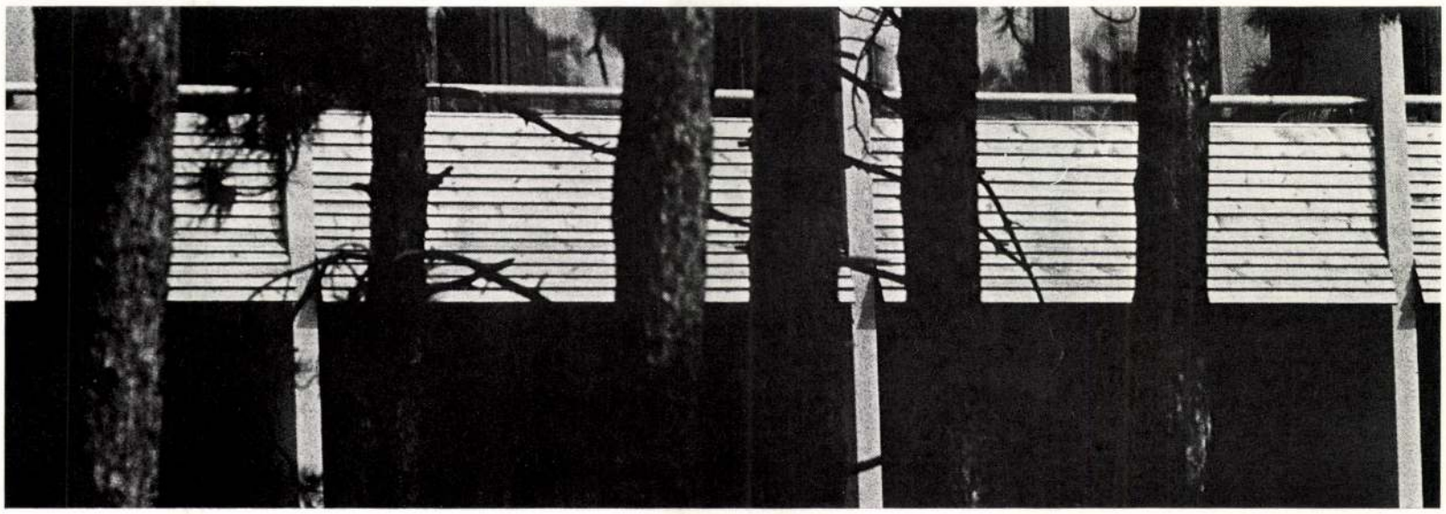

1. Az épület a főbejárat irányában
2. Loggiarészlet
3. Bejáratok
4. Északnyugati homlokzatrészlet
5. Délkeleti homlokzat
6. Északnyugati homlokzati részlet

Az épület felépítésére szép fekvésű, gazdag növényzettel borított délkeleti lejtőt jelöltek ki Mátrafüred közepén áthúzódó parkerdőben, a meglevő Benevár étterem mellett. A táj, a természeti környezet a tervezés előrehaladásával egyre nagyobb mértékben az építészeti megfogalmazás lényeges tényezőjévé vált. Az épület a terep formáját bizonyos mértékig átvéve északi és nyugati oldalával a kis fenyőerdőhöz igazodva fordul a Mátra felé, másik oldalával az alatta fekvő gyöngyösi dombvidékre. Az épület és a természet kapcsolata sokrétű, a közösségi szintek közvetlen megnyitásától, az emeleti loggiák és erdő szinte kézzelfogható közelségén keresztül a hegyvidék vizuális táji kapcsolatáig.

A szálloda 115 szobát, 250 ágyat és 280 vendéglátó ülőhelyet tartalmaz. A szobákból 94 kétágyas, fürdőszobás, egy lakosztály és 20 turista szoba 3—4 ágyas. Vendéglátó helyekként 100 férőhelyes éttermet, 60 férőhelyes bisztrót, 90 férőhelyes eszpresszót és 30 férőhelyes drink-bárt terveztünk. A szállodában a vendégek kényelmét további 100 férőhelyes, oszt-

3

4

1

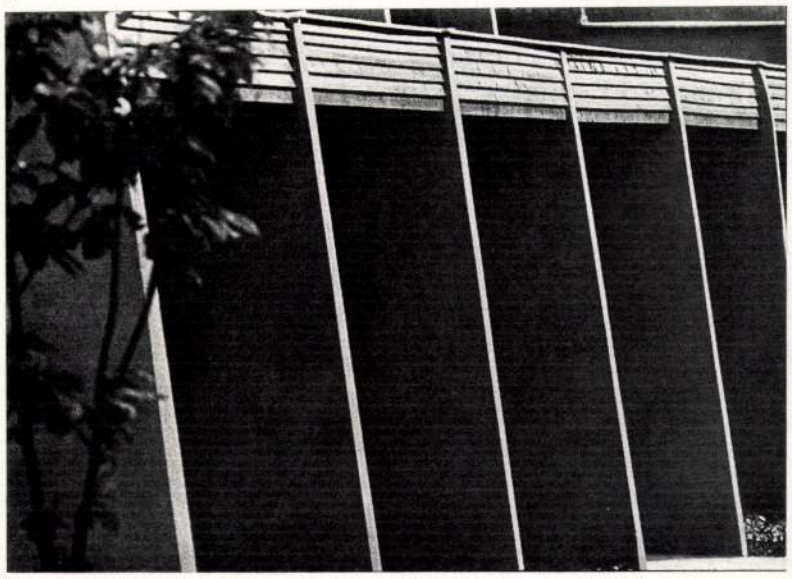

2

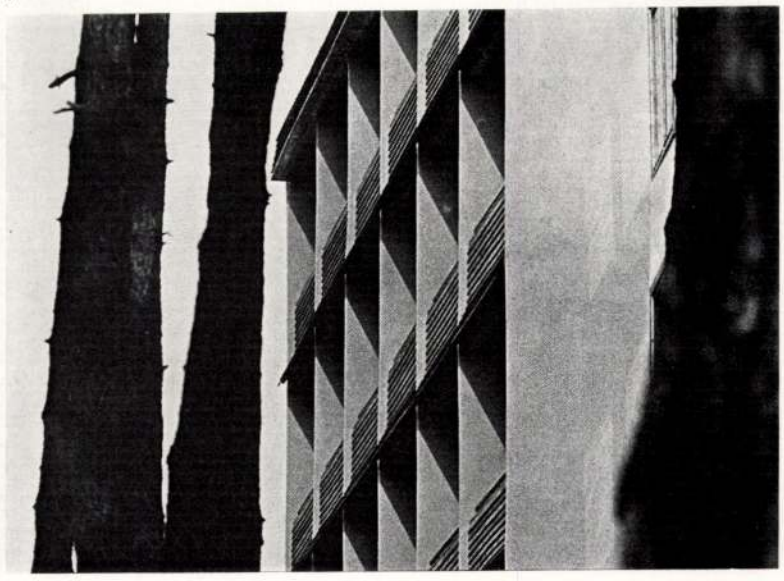

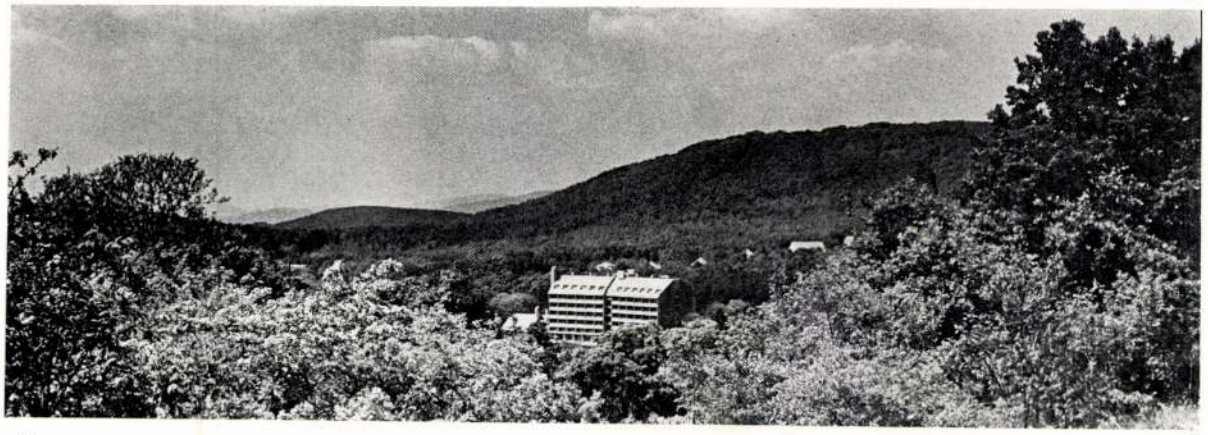

8

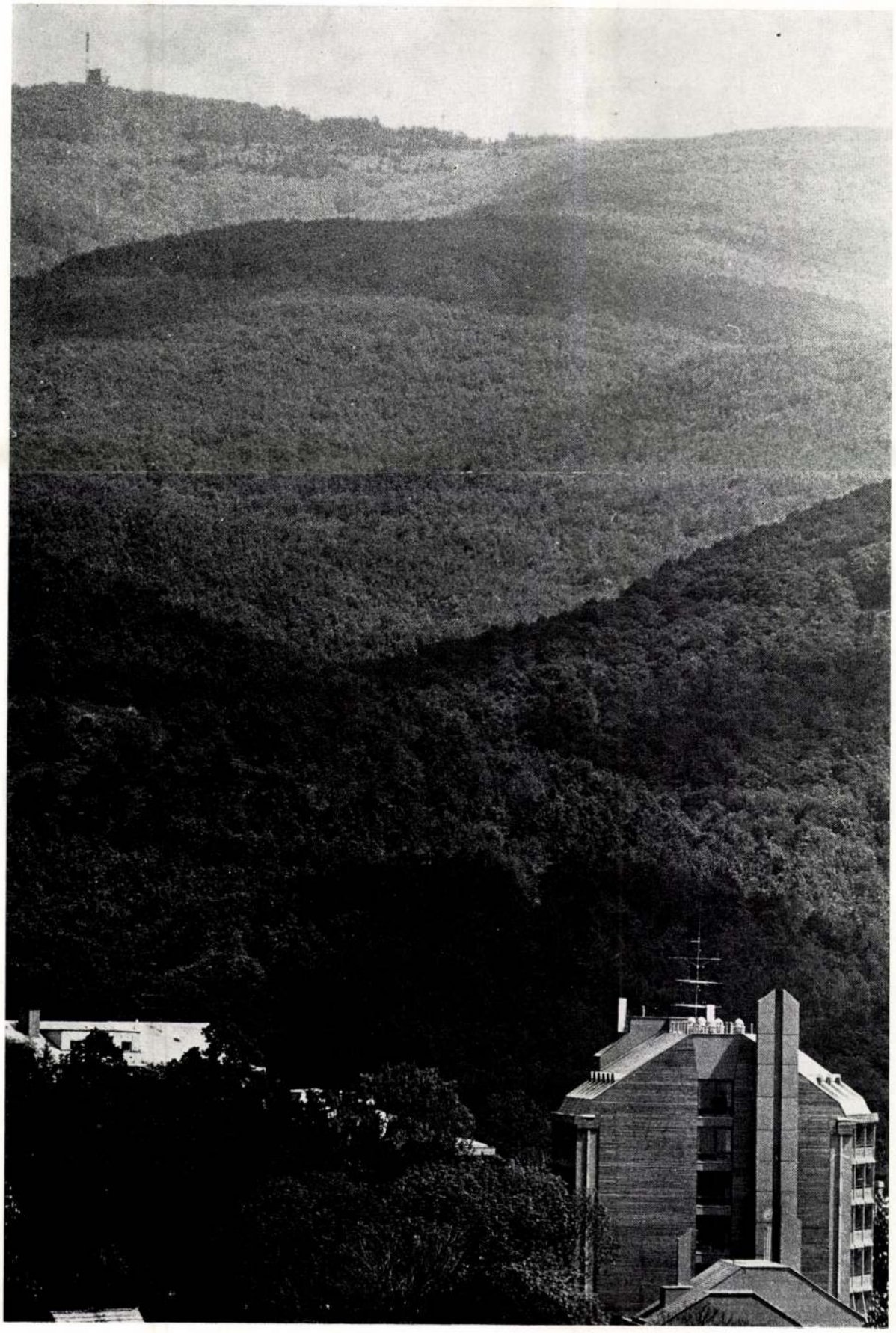

7

1. Helyszínrajz, M=1 : 1200
2. Alagsori alaprajz, M=1 : 800
   1. Szélfogó
   2. Előcsarnok
   3. Bisztró
   4. Kiszolgáló tér
   5. Szervizkonyha, mosogató
   6. Hűtő
   7. W. C.-csoport
   8. Takarítószer
   9. Ruhatár
   10. Közlekedő
   11. Raktár (étterem, bisztró)
   12. Szálloda, raktár
   13. Síléctároló
   14. Edzőterem
   15. Öltöző
   16. Szauna
   17. Zuhanyozó
   18. Szivattyúház
   19. Kazánház
   20. Nyomásfokozó, vízlágyító
   21. Porta
   22. Áruátvevő
   23. Hulladék
   24. Akku
   25. Főelosztó
   26. Szerelőtér
   27. Eszpresszó-raktár
3. Földszinti alaprajz, M=1 : 800
   1. Szélfogó
   2. Előcsarnok
   4. Kiszolgáló tér
   6. Hűtő
   7. W. C.-csoport
   8. Takarítószerek
   9. Ruhatár
   10. Közlekedő
   11. Raktár (étterem)
   15. Öltöző
   17. Zuhany
   22. Áruátvevő
   23. Hulladék
   28. Személyzeti étterem
   29. Konyha (étterem)
   30. Tálaló
   31. Előkészítő
   32. Mosogató
   33. Iroda
   34. Telefon
   35. Tanácsterem
   36. Étterem
   37. Söntés
   38. Medencetér
   39. Drink-bár
   40. Eszpresszó
   41. Recepció
4. Általános emeleti alaprajz, M=1 : 800
   42. Szoba
   43. Fürdőszoba
   44. Szobaasszony
5. Túristaszint alaprajz, M=1 : 800
   42. Szoba
   45. Közös W. C., zuhanyozó
6. Metszetek, M=1 : 800
7. Délkeleti kép
8. Nézet a Kozmáry kilátóról

Kovách István

a fertődi Gránátoshás cukrányda épülete helyreállításának és átalakításának tervezője.

Vendégváró régi házak, Müszaki kiadó Bp.1979. 186.o.

Kovách István
építész

Ybl-díj 1978

Magyar Építőművészet 1978/5

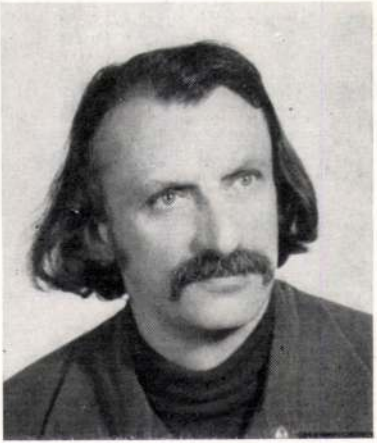

Kovách István
(Szövetkezeti Tervező Kivitelező és Üzemszervezési Vállalat)

Kereskedelmi létesítmények —, különösen a pécsi Konzum Áruház tervezéséért

Kovách István, építész

12. Kovách István: Skála Áruház, Budapest 1976

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 23-old.

Kovách Jónás

Thieme Becker

XXI. 362.l.

Chyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest V

Az ajánlatokat javaslattétel végett miadtán a mérnöki hivatalnak. A bizottsági határozatot e hó 16-án déli 12 órakor fogják kihirdetni.

Budapest. (Vasfodélszerkezetei

Kovách Kocsárd

Ákos, ühríni

épitész

l. IMMÉEÉvk

1940. 126. l.

d-

vilá
l. ügy
tarto
ksége
zállita
beren

cke
tos 78
5 kil
7 k. C

K felszerelési irodái:
IV., Aranykéz utca 6. VII., Erzsébet-körut 19.
élokra. Raktáron tartanak legjobb és legszoli-
őző és fűtőkészülékeket és melegitőket.

latok a fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál nyujtandók be. A részletes szállitási feltételek a fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál betekinthetők, kivánatra megküldetnek.

Makó. (Papir és irodaszerek szállitása.) A vármegye 1909. évi papir- és irodai szer szükségletére árlejtés hirdettetik. Az ajánlatokat december 20. napjáig az alispáni iktatóhivatalnál kell beadni. Bánatpénzül 100 korona a makói kir. adóhivatalnál leteendő és a nyugta az ajánlathoz csatolandó. A minták az alispáni iktatóhivatalnál megtekinthetők. A versenytárgyalás december 21-én d. e. 11 órakor fog Csanád vármegye alispáni hivatalánál megtartatni.

Szombathely. (Ruházati cikkek szállitása.) Szombathely r. t. város tanácsa a városi rendőrség és szolgaszemélyzet 1909—1911. évi ruházatához szükséges posztónemüek beszerzését és ruházat elkészitését árlejtés utján biztositja. Kik a pályázatban résztvenni óhajtanak, irásbeli ajánlataikat december 16-án déli 12 óráig a polgármesteri hivatalhoz adják be. Az árlejtési feltételek ugyanott betekinthetők.

S.-A.-Ujhely. (Irodaszerek szállitása.) A sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság részére az 1909—1911. években szükséges irodai szerek, nyomtatvány és könyvkötői munkák szállitásának biztositására december 30-án d. e. 9 órakor a s.-a.-ujhelyi kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog tartatni. Az irodai szerekre vonatkozó ajánlat 80 kor., a nyomtatványokra és könyvkötői munkálatokra vonatkozó ajánlat pedig 25—25 korona bánatpénzzel nyujtandó be A feltételek a pénzügyigazgatóságnál megtekinthetők.

Schmidt Miklós szobr
Budapest, IX., Ráday-utca 24. sz

M.D.K.

Kovách Kocsárd, építész

és Györgyi Dénes terveit
találta legmegfelelőbbeknek a
a bírottság a gödöllői polgári
iskola terepályáratán. A két
tervet, döntés végett, a kultusz-
minisztérumba terjesztik fel.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

jun. 22. sz. 5. old.

Kovách Kocsérd Ákos MDK

épitészmérnök, született Ipp, 1899

az oklevél keltének éve 1938 száma 134

József nádor 1937/38

Kovách Levente,

Kovács Sándor: Skála csarnok, Bpest, Klauzál tér 11. Építész: Kovács Sándor,

Statikus: Kovách Levente,

Grafika: Benczur Gyula.

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 23-old.

KOVÁSZNAI György

Felelős kiadó: Kovásznai György Alapitvány

EMLÉKÓRA

Hommage á Kovásznai György

1991

A Kovásznai György Alapítvány
kuratóriuma meghívja Önt
a Fészek Klub nagytermében
1991 május 15.–én, 18 órai
kezdettel rendezendő
összejövetelére.

Az est programja:
válogatás Kovásznai György
filmjeiből, novelláiból
és festményeiből.

Szeretettel várjuk!

Kovách Kocsárd,

uhrini

épitesz. Miskolc

l.

Váljubal. 492. l.

K 1929 június 6. Pesti Napló

›nopóliumok ellen ek a buzaértékesitésbe ása mellett.

zigazgatási reformról. — A belügy- lata a felsőházban.

orvoslati határidőnek nyolc napra kivánt leszállitását a képviselőház meghiusitotta. Gyakorlati szempontból igen fontosnak tartja *az egész rendeleti joganyag revíziójának és egyszerüsitésének megvalósitását.* Nagy megnyugvással fogadja a tisztviselők elméleti képesitésének emelésére és a gyakorlati vizsga életbeléptetésére vonatkozó rendelkezéseket.

A közigazgatás és igazságszolgáltatás alkalmazottai előképzettségének azonosnak és egyenrangunak kell lennie. A doktorátus helyett átszervezendő egységes államvizsgát kellene megkövetelni. Elismeréssel emlékszik meg arról a szinvonalemelkedésről és fokozott munkateljesitményről, amit az önkormányzati tisztviselőknek jóformán az önképzésre alapitott szakképzettsége felmutat. A világháboru és az azt követő sulyos idők komoly próbára tették a közigazgatásnak nemcsak hivatottságát, de jellemét, fegyelmezettségét és önfeláldozását is s *e tekintetben ez a kar fényesen megállta a helyét.* Kifogásolja, hogy miért nem készült *két külön törvényjavaslat, egyik a vármegyéről, másik a városokról.* Sajnálja, hogy a *közigazgatási bíróság csonka intézményét elmulasztotta kiépiteni a reform.* Nélkülözni kell a javaslatban a *városi és községi kategóriák* megállapitására, a tanyakérdés törvényhozási rendezésére, a községi háztartás rendezésére, jegyzők minősitésének és jogállásának szabályozására vonatkozó rendelkezéseket. Mérlegelve a javaslat jó és kifogásolható rendelkezéseit, az eredményt *kedvezőnek látja.* A felsőház a bizottsági tárgyalások során igyekezett sok oly részleges vitát keresztülvinni, ami a javaslat céljai elérésében elő fogja segiteni. A sok tekintetben történelmi jelentőségü reformalkotásokkal egy fontos uj törvény vonul be a magyar törvénytárba. (Zajos éljenzés, tetszés és taps.)

Jankovich Béla több szempontból aggályt táplál a törvényjavaslattal szemben. Nincs benne a javaslatban, hogy egy tisztviselő hány évi megyei szolgálat után kerülhet a minisztériumba. Ez azt a látszatot keltheti, mintha a minisztériumot zártkörü testületnek tekintenék, amelybe kivülről bejutni nem lehet. Kifogásolja *a főispán hatáskörének kiterjesztését,* valamint *a bürokrácia megnövesztését.* Határozati javaslatban kéri, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét terjesszék ki minden olyan ügyre, *amelyben a kormány befolyást nyer magántulajdon feletti rendelkezésre.*

Rakovszky Endre elismeréssel szól a belügyminisztertől, aki e reformmal korszerüen megjavitja a közigazgatást. Az autonómia megerősitését kivánja; szakitani kell azzal a rendszerrel, amely egyre gyengiteni akarja az önkormányzatot.

Papp József csak egyszerü novellának tekinti a javaslatot. Csatlakozik Némethy és Bezerédy felsőházi tagok követeléseihez. Kihagyná a javaslatból a felekezeteknek a törvényhatóságokban való képviseletét, mert ennek nincs semmi történelmi alapja és a felekezetek közötti surlódásokra vezethet. Helyesebbnek tartaná, ha a virilizmust ugy oldanák meg, hogy a választott bizottsági tagok 3:5 arányban nyernének képviseletet. Kivánja a nők passziv választójogát és sürgeti az alsófoku közigazgatási bíróság felállitását, továbbá a községi körjegyzők államositását.

A gabona árának alakulása.

Bud János közgazdasági miniszter válaszolt gróf Széchenyi Aladár tegnapi interpellációjára a tőzsdei gabonaárak dolgában. Valóban nem lehet közömbösen nézni, milyen tényezők hatása alatt alakul a buza ára és nincsenek-e itt hibák, amelyek megszüntetésére törekedni kell. Ha visszatekint a mult év végére, akkor olyan jelenségeket lát, amelyek nem egészségesek. Kétségtelen, hogy volt áralakulás *a határidősüzlet befolyása alatt,* mely nem állt összhangban a világpiaci áralakulással, megtévesztő volt, sőt sokszor egyenesen romboló hatásu az áralakulásra. A tavalyi aratán után a határidősüzletben az áralakulás nem felelt meg a világpiaci viszonylatnak és ez sokkal jobban hozzájárult ahhoz, hogy félrevezesse a gazdaközönséget, mint minden más ok, amelyet fel szoktak hozni.

A határidősüzlet és a készáruüzlet között olyan diszparitás volt, amely a gazdaközönséget arra vezette, hogy *talán a határidősüzletben, nem pedig a készáruüzletben feltüntetett ár a valódi. Szemrehányást kell tenni azoknak, akik olyan készletet hatmoztak föl ennek a hatása alatt a budapesti piacon, amelynek még most is jelentkezik árnyomasztó hatása.* Ma már az árak alakulása inkább világtényező hatása alatt áll. Ma az áralakulást tengerentuli államok diktálják és érthető, hogy az ennek következtében bekövetkező áresés a magyar gazdatársadalmat érzékenyebben érinti, mert a hitelforrások majdnem teljesen el vannak zárva előtte, *vagy olyan kamatot kell fizetnie, amely mellett elpusztul, de megélni em tud.* A határidősüzletnek megvan a jogosultsága, amig az árakat meg nem indokolt alacsony szinvonalra nem viszik. Ez idő szerint teljesen a csikágói és az egyéb piacok hatása alatt állunk. A kormány intézkedett, hogy a határidősüzletet abban az irányban módositsák, amint az az ország érdekeinek megfelel. *Ki kell zárni mindazokat, akik csak játék kedvéért vesznek részt a tőzsdei életben.* Mi nem játékot, hanem reális üzletet akarunk. *A legszigorubban revizió alá kell venni, hogy kik vesznek részt a mai üzletben a tőzsdén.*

— *Az alacsony fedezetet megfelelően emelni kell,* hogy *gyengébb kezek,* amelyek a spekulációval **csak aláássák a buza árát, abban** *ne vegyenek részt,*

hanem az üzlet maradjon meg azok között a keretek között, amelyeket az ország érdeke megkiván. A kormány ebben a tekintetben tárgyalásokban van a tőzsdével. A kormánynak meg kell tennie a magáét és hiszem, hogy a mai egészségtelen helyzetet meg fogjuk szüntetni. A kormány megtett mindent a buza értékesitése dolgában, de nehéz helyzettel állunk szemben, mert nagy világtermés volt és *most is jobb világtermés következik. Itt az ideje annak, hogy ne állami monopóliumok szülessenek, hanem a kereskedelem, a gazdaközönség és a pénzintézetek összevonásával a magyar buzakerek olyan egészséges értékesitését teremtsük meg, amely megengedi a külföld felé való jobb kihasználást és a belföldön való jobb értékesitést.*

Gróf **Széchényi Aladár** a miniszter válaszát tudomásul vette. (A felsőház is.)

Festők és szobrászok.

Párizs, junius. *(A Pesti Hirlap tudósitójától).* Párizs hatalmas kiállitási csarnokában, a *Grand Palais*-ban most volt a tavaszi szalon vernissage-a. És ez a vernissage, idők, emberek, erkölcsök változása mellett is mindig eseménye marad a francia fővárosnak. Akit Párizs mondain-világában számon szoktak tartani, annak kötelessége megjelenni ezen a vernissage-on és évről-évre konstatálni, hogy a tavaszi szalon, amely a valamikor ellenséges, ma nagyon is jóviszonyban élő Salon des Artistes Français és Salon de la „Nationale" együttes kiállitása, — állandóan fiatalodik.

Az idei párizsi tavaszi szalón is körülbelül ezt az általános impressziót nyujtja.

Minden teremben talál az ember egy-két érdekes és értékes müvet, régi nevektől, vagy uj nevektől. De rengeteg a vázlat. Festészetben, szobrászatban egyformán.

Valami ujat, valami rendkivüli hiába keresünk a néhány ezer kép és néhány száz szobor között. Találunk azonban *kiváló* epigonokat, tradiciók, iskolák hüséges ápolóit, akiknek szótárában az *egyéniség* talán elő sem fordul.

Azok a nevek, amelyeket itt alább felsorolunk, mintha véletlenül kerültek volna a Grand Palais tömegébe. És kezdjük a citálást két *magyarral*. Az első *László Fülöp*, aki két gyönyörü portréval szerepel a kiállitáson. Az egyiket Fouad, egyiptomi királyról festette, a másikat a pápáról. Azután itt van egy fiatal szobrász, *Kovách Zoltán*, aki az „Anyaság" cimü impozáns müvét állitotta ki. Magyar szobrásztól régen láttunk már ilyen erőteljes alkotást. Érthető, hogy a francia kritika is tudomást vett róla.

Ami az idegeneket illeti, szivesen időzünk *Sabatté, Mamy Bennek* aktjai, *Pointellien, Charrenton, Chauvellon, Vilaume, Royek* tájképei előtt.

Természetesen *Van Dongen* is itt van. Ő, mint mindig, most is *mulatságos.*

C'est tout!

*

A vernissage-ról irjuk meg még azt, hogy a csunya idő alaposan elrontotta.

Annak a hatalmas autótábornak, amely ilyen alkalomkor a Grand Palais előtt szokott tanyázni, most hire-hamva sem volt. A látogatók legföljebb egy rövid negyedórát, ha töltöttek a kiállitási csarnokban és már menekültek is. Hideg volt. Hideg volt kint az utcán és még hidegebb bent a csarnokban.

Kellemes impressziók helyett itt inkább egy alapos náthát lehetett szerezni.

*

A tavaszi szalónnal majdnem egyidőben nyilt meg a *Salon des Tuileries* is. Néhány évvel ezelőtt alakult meg ez a művésztársaság és az első kiállitása hadüzenet volt az akadémikus művészek ellen. Nem szélsőséges forradalmárok voltak ők, csak reformátorok. A sokat igérő ifjuság csoportosult össze ebbe a szalónba, amelynek élén nem kisebb emberek állottak, mint *Albert Besnard, Henry Arnold, Bourdelle.*

Azután ebben a művésztársaságban is bajok történtek. Az alkotó reformátorokat kezdték kiszoritani a *farceurök*, az izmuslovagok, az érthetetlenség határait érintő ujitók. A *Salon des Tuileries* hanyatlása nem kerülte el a komoly kritika figyelmét és talán éppen a kritika figyelmeztető szavának köszönhető, hogy most, amikor a szalon uj helyiségében rendezte kiállitását, — alaposan megrostálta azokat, akiknek termeiben helyet biztositott.

Ami minket, magyarokat illet, örömmel regisztrálhatjuk a francia kritika megállapitását, mert a *Salon des Tuileries*-ben szereplő magyar művészek nagyon szép munkákat állitottak ki. A magyar szobrászok közül először *Hiesz Gézáról* kell említést tennünk, aki *La Vision* cimü rendkivül finom művével szerepel. Ez a fiatal magyar szobrászművész már őszinte, szép sikereket aratott különféle párizsi kiállitásokon, — Foujitáról csinált mellszobrát a magyar állam vásárolta meg! — a mostani műve azonban kétségkivül egyik legszebb étape művészi pályáján. Mellette *Csáky József* minden ultramodernsége mellett is szép munkáját jegyezhetjük meg. *Vörös Béla* bronz-relief-je szintén figyelemreméltó alkotás. A festők közül *Farkas István*. kompoziciójával, ismét bebizonyitotta, hogy nyugodtan sorolhatjuk őt legértékesebb művészeink közé. Már az általános impresszióról beszámoló francia lapok is elismeréssel adóznak Farkas István művének.

A kiállitáson szereplő franciákat és külföldieket, még a legkiválóbbakat is, fölsorolni lehetetlenség. Munkájuk legjavát adta valamennyi és bizony bajos volna eldönteni, ki érdemel több elismerő szót; *Bourdelle, Arnold, Henry Marrot, Jules Flandrin* vagy *Sabbagh?*

Egyet azonban lehetetlen elhallgatnunk. És mielőtt elhagyjuk ezt a rendkivül érdekes és gazdag kiállitást, állapitsuk meg — állapitsuk meg fájdalommal, — hogy a lekicsinyelt *sárga-veszedelem*, — itt teljes erővel kitombolja magát. Annyi japán művész talán még sohasem szerepelt párizsi kiállitáson, mint most a Salon des Tuileriesben. És bizony értékesek, erősek, izig-vérig művészek valamennyien. Fáj ezt konstatálni, de az őszinteség megköveteli.

Kovachich Márton
József

M.D.K.

1811-ben másolja le a garamszentbenedeki konvent levéltárában függő predella latin nyelvű szövegét. Kolozsvári Tamás nevét ő említi először.

Mucsi András: Kolozsvári Tamás
Művészet, 1965. május - 10 lap.

Kovách Margit

Jenő

László

Ráczné Kovách M

Kovách Elvira

galsai

l.

Gajáry Gézáné

Kovách Elvira

magyar anyanyelvü (44 cigány leszámitásával) lakos él. A lakosság 7 ref. és 4 izr. hivő kivételével rk. vallásu, foglalkozási szempontból pedig 314 személy őstermelő, 66 iparos, 3 kereskedő, 6 közszolg. alkalmazott. Házainak száma 84. Az elemi oktatást 1 rk. népiskolában nyerik.

A község neve először 1372-ben tünik fel Dineberke alakban. Szájhagyomány szerint a község attól a berektől nyerte nevét, melyben a lakosság a tatárjárás idején meghúzta magát. A török uralom idején Zrinyi birtok, mely a sok harc és sanyargatás által elpusztult. Mint pusztát 1714-ben Brenner Szigfried nyerte adományban, akitől a hg. Eszterházy család szerezte meg. Rk. vallásu magyar lakosai a bükkösdi plébániához tartoztak, mint leányegyház.

DIÓSVISZLÓ.

Nagyközség a siklósi járásban. Hozzátartoznak: Avas, Felsőerdőpuszta. Területe 2763 k. hold, házainak száma 208. Lélekszáma 874. E lakosság közül 851 magyar, 8 német, 10 horvát, 3 bunyevác és 2 egyéb nem-

Kovách von Miske
und Csertö Elvira

Thieme Becker
XXI. 361.

(Lyka)

Trafik

Kovách Tibor

műkedvelő festő

Nyíregyházán az

1930-as években

Hunek

228.1

—

196. Gentileschi, Orazio (festő,
565 – 1646): Allegorikus női-alak.
ászon, olaj, 128 x 102 cm.

erevich: PA, 241 l.
lighanem Artemisia Gentileschi: Éneket fél-
behagyó nő irtózattal fordul el a férfi
éltal mutatott halálfejtől.

—

Maszlagy II. 112
uido Reni. — Gerevich: Az Erba-Odes-
chalchi család gyűjteményéből.

—

erevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 3 l.

Kovách Béla,
budapest

Thieme Becker

XXI. 360-1.

(Lyka)

Kovačić

A zágrábi székesegyház környékének átalakítási tervpályázatán az első 2700 koronás díjat Kovacic, a második 2000 koronás díjat Stjepan Podhorsky, a harmadik 1300 koronás díjat Dionys Sunko kapta meg.

Művészet 1909. 56 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Kováčik András

festő, szobrász, grafikus.

szül. 1889 máj. 11.

Budapesten.

A bpesti képrőművészeti akadémián Zempleinyi Tivadarnál, Szinyei Merse Pálnál, majd Iványi Grünwald Bélánál tanult.

Neinet-, Orosz- és Olasz-orszagban volt tanulmányutan

Pozsonyban él.

Művei felsorolva.

Toman

329. C.

Kováčik Andrej

A budapesti képzőművészeti főiskola tanítványa. Első analitikus portréi mély lélekrajzot dokumentálnak. Illusztrációi, grafikus versei a szlovák grafikának nagy nyereségei.

Brogyányi Kálmán: Festőművészet Szlovenszkón. Kassa 1931. 53. l.

Feketeváros.

A kőfallal és bástyákk
balra a templom van, külön k
kapun innen a kerékbe törő k
irata fölül:

FEKETEVAROS
ad Sept.

Rm., mér. a vk. 9.9 :

126-94-93.

Kováčik Andrej

l

Wagner Profil

61. l. 23. t.

erliehen hatten.

ern Daten oder Denkmäler erhalten
iebenbürgischen Ungartums, von den
en ihrer Fürsten und ihrer Geschlech-
Geschehen Zeugnis abzulegen ver- INNEN
che Erbe allein genügen, den Wert
bürgens innerhalb der ungarischen
ügend heraus zu stellen. Auch dafür
iche Belege, dass das Ungartum auf
stliche Gesittung verpflichtet war,
rakteristisch verderbte Kunst und
bracht hatte und zwar zu einer Zeit,
sche Urheimat noch ihre Herden hüteten.
e Söhne des hochbegabten, die Ge-

Kováčik András
(Ondrej)

festő

Szül. 1889 ben Budapesten.
Pozsonyban él -

3 műve kiállítva
az ~~alla~~ alábbi muzeum-
ban

Kat Bratislavy

293 l.

Sbierky: 39. l.

KOVÁČIK, ANDREJ (KOVÁCSIK ANDRÁS)

„festő" és karikaturista. Nevét Jasusch Antallal kapcsolatosan említi:

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 58. l.

KOVÁČIK (KOVÁCSIK)

1922-ben részt vett a Szlovák művészegyüttes kiállításán mally, Milan, Mitrovský, Polkorab, Svehl, Ruttkay-Nedecký, Augusta, Benk., Gwerk., Hanula, Hermely, Jurkovics, Kern, Kern., és Kováčik művészekkel együtt.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 35. l.

JÁNOS KOVÁCZ, pénzverő

Anno 1667 a Die 13 Marty usque ad Diem 18 Juny Ejusdem Anni, Az Választoknak, Pénzverőknek es Egyeb fele Müveseknek Második Angariabeli Fizetesek ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

PÉNZVERŐK.

JÁNOS KOVÁCZ, Hetre. Fl. 2.- Hét. Fizetés.
pénzverő, 5 ~~xxx~~ Fl. 10.
75. old.

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667 / 73. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

MÁTYÁS KOVACZ VÁLASZTO

Emlitve:-25.-1632. 30 dénárt fizet adóba. 27.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a Nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest. 1958

MIHÁLLY KOVÁCZ, pénzverő

Anno 1667 a Die Septembris usque ad Diem 17 Decembris. Az Választóknak, Pénzverőknek és Egyébfele Müvesekek Negyedik Angariabeli Fizetések, ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénz verők.

MIHÁLLY KOVÁCZ, Pénzverő, 77.old.	Hétre. Fl. 2.	Hét. Fizetés. 4. Fl. 8.

ESZE TAMAS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968 Akad. Kiadó, Bpest. 1968

MIHÁLLY KOVÁCZ, pénzverő

Ab Anno 16666 Die 18 Decembris usque ad Annum 1667 Die 10 Marty, Az Választoknak, Pénzverőknek és egyéb fele Mivesseknek Alsó Angaria beli Fizetesek ugy mint intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénzverők

MIHÁLLY KOVÁCZ, Hétre. fl.2.- Hét Fizetés
Pénzverő 13. Fl.6.-

RSZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása /1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVI-LXVII.évf. 1967-1968. Akad.Kiadó.Bpest. 1968

MIHÁLLY KOVÁCZ, pénzverő

Anno 1667 a Die 12 Juny usque ad Diem 17 Septembris, Az Választóknak, Pénzverőknek és Egyéb fele Mivéseknek Harmadik Angariabeli Fizetések Ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénzverők.

MIHÁLLY KOVÁCZ, pénzverő, 76.old.	Hétre. Fl. 2.-	Hét. 4.	Fizetés. Fl. 8.-

EGYK "AMAS: A nagybányai pénzverőház számadása /1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

KOVÁCS

nobrász

Darvas J.: Mai életünk a képzőművészetben

Művelt Nép 1955 11. cf. 52 m. dec. 25. 2 l.

Kovács ötvös

Kolozsvári ötvösök 17oo-1848. Jakab Elek. Oklevéltár. Kolozsvár tört. II. és III. kötetéhez. II. k. Bp. 1888, 73o l.

Kovács

„Darvak"

Újmotnak Fehérváron

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár
1970. jan. 27.

Kovách Kocsárd Ákos

uhrini

okl. épitészmérnök

szül. Tpp 1899.

Oklevelet nyert 1938.

József nádor 1937/38.

208. l.

Péto Marianna 11.

Karbach Mária I. II.
Kardos Antal I. II.
Keéri Borbála I. II.
vitéz Kelemen Ferenc dr. I. II.
Kelemen László II.
Kéringer János I. II.
Keszthelyi Jenő I. II.
Kirner Dezső I. II.
Kisbán Magda I. II.
Kiss Aranka I. II.
Kiss Erzsébet I. II.
Kiss István II.
Kiss Jenő I.
Kiss László I. II.
Kiss Sándor I. II.
Kocsis János Gyula I. II.
Koharek János I. II.
Koller István I. II.
Komlósi Erzsébet I. II.
Korényi László II.
Kovács Erzsébet I. II.
Kovács Gyula I. II.
Kovách Margit I. II.
Kováts Zsuzsánna II.
Körösényi Teodora I. II.
Kőszegfalvi Miklós I. II.
Kravár Gizella I. II.
Kriska Mihály I.
Krump József dr. I. II.
Kuntner Ernő I. II.
Ribarics Ilona I. II.
Ringhoffer Endre I. II.
Ritter Jolán I. II.
Sata Laura II.
Schindler Balbina I. II.
Schlögl József I. II.
Schratzenthäler Jenő I. II.
Siegl Gusztáv II.
Simon László I. II.
Siroki Zoltán I. II.
Szabó Kálmán II.
Szabó Ferenc I. II.
Szabó Margit I. II.
P. Szabó Miklós I.
Szabó Zoltán I.
Szalay János I. II.
Szalay László I. II.
Szendrei Lajos I. II.
Szépfalvy Oszkár I. II.
Szidarovszky János II.
Szitás László I.
Szilágyi Gyula dr. II.
Szondi Jenő II.
Szőcs János II.
Sztély Éva I. II.
Sztély Klára I. II.
Tajti Károly II.
Tettamanti Béla I. II.
Ticz Imre I. II.

A zsákai kastély sorsa

Zsáka (HBN – H. Cs.) – **Örökzöld téma volt eddig is Biharban a zsákai kastély sorsa. Az iskola kiköltözésével állapota csak romlott. Különböző hírek keltek szárnyra az új gazdákról. Ha nem is teljesen örülhetünk még a szép épület újjászületésének, vannak biztató jelek.**

Az önkormányzatnak egyéves tortúra után sikerült községi tulajdonba venni az épületet, mert műemléki volta miatt az államé volt. Létrehoztak egy alapítványt a felújításra a Lízing és a Facar Express Kft.-vel. A terv az, hogy kiállítóházat, kis múzeumot alakítanak ki belőle. A födém elkészült, de az alapítványnak pillanatnyilag elfogyott a pénze. (Hárommillió pedig a műemlék-felügyeletnél „lóg". Ebből az összegből már tavaly járt volna másfél millió a zsákaiaknak, az idén pedig a másik fele. Pénz még nem érkezett.) A kivitelező az elmúlt évben két nagy cégnek dolgozott és a tőlük kapott pénzből tudták volna végezni a kastély felújítását. Ez a két cég viszont tönkrement és adósaivá váltak a kivitelezőknek. Jelenleg hatmillió forint értékű munkát végeztek el és az alapítvány 1700 E Ft-ot tudott kifizetni.

Zsáka önkormányzata most különböző szervezetekkel tárgyal, és bíznak benne, hogy ha az idén nem is, 1994-ben elkezdheti rendeltetésének megfelelő tevékenységét az intézmény, és régi fényében láthatja az arra járó a Biharban ritkaságnak számító műemléket.

Évforduló

1990-ben emléktáblát avattak Berettyóújfaluban Orbán Balázs tiszteletére. Ekkor nevezték el a kórház előtti teret Orbán Balázs térnek. „A legnagyobb székely" 103 éve, 1890. április 19-én hunyt el. 1881-től majdnem haláláig Berettyóújfalu térségét képviselte az országgyűlésben. Többször indítványozta vízszabályozási és vasútépítési munkák megkezdését.

Alapítványi tárlat

A Bihari Múzeumért alapítvány április 19. és 25. között tavaszi képzőművészeti kiállítást és vásárt rendez a Berettyóújfalui Művelődési Központban. Az ünnepélyes megnyitó április 19-én 16 órakor lesz. Az alapítvány célja a volt városháza épületének felújítása úgy, hogy a Bihar és a Sárrét múzeuma végre méltó helyre kerülhessen.

Egy volt katona a katonáról

Rácz Sándor azt mondja, hogy a szobrot róla mintázták

A kőkatona arca Fotó: F. Szilágyi Imre

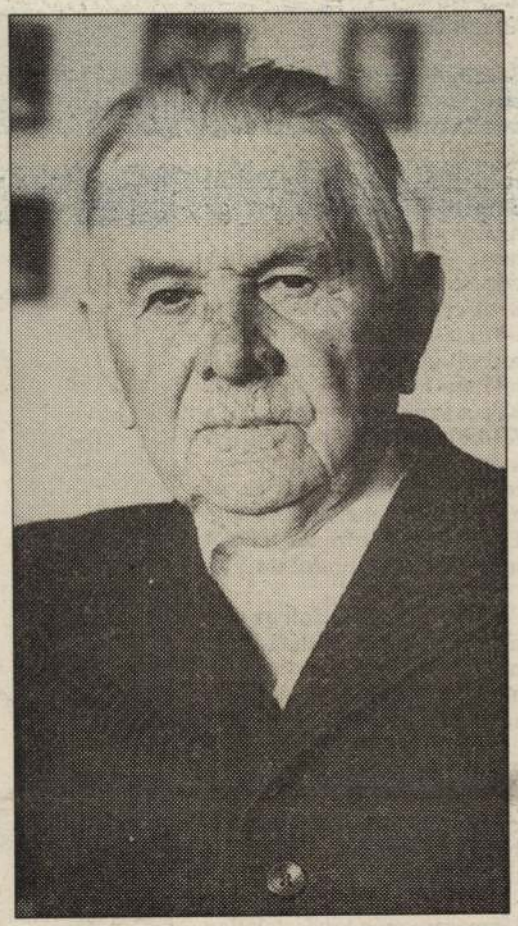

Rácz Sándor bácsi ma Fotó: Hudák Attila

BALÁZS MELINDA

Berettyóújfalu (HBN) – **A református templom mellett álló szobor talapzatán szinte mindig van virág. Apró csokrok, koszorúk jelzik, hogy élnek még a világháborúkban elesettek hozzátartozói és emlékeznek szeretteikre. Lerakván a virágokat, felnéznek a kezét szívéhez szorító katonára is, mielőtt egy időre hátat fordítanak a gyötrő múltnak? Talán igen. Arra azonban nemigen gondolnak, hogy akiről a mozdulatlan katonát mintázták, közöttük él, a város közéletének ismert szereplője.**

Rácz Sándor csizmás-csizmanadrágos alakja, jobbító szándékú, egyenes beszéde tiszteletet vált ki, ahol megfordul. Nem öltözködik, nem gondolkodik másként akkor sem, ha a városházára hívják. A szobor készítésének a története nemrég jött a nyelvére, s mindjárt akadt hozzá biztató hallgatóság. Megigazítja térdén a hosszú kék kötényt. Konyhája párás meleggel marasztal, a tűzhelyre tett edényekbe öntött víz lassan az utolsó cseppig elillan.

– Esküdt ember voltam, gyakran fölmentem a községházára – kezdi megosztani velünk a történetét. – Azt mondja egyszer a bíró: „Hallod, Sándor, neked más dolgod lesz ma." A rendőrségen kellett jelentkeznem. Adtak egy puskát (a zárdugattyút persze kihúzták belőle, pedig katonaviselt ember voltam), azzal kellett menni a tűzoltólaktanyába. Ott meg egy sisakot kaptam.

A puskával, a sisakkal a derecskei Kovács szobrászhoz küldtek. Ott volt a műhely, ahol Kiss Anti fogász lakott, a hármas iskola mellett néhány házzal. Beszélgettünk egy sort. Egyszer azt mondja: „Na, Sándor bácsi (fiatal voltam pedig, vagy 33 éves), levenném a mintát magáról, ha lesz olyan szíves, hogy hozzásegít." Segítettem volna, de nem tudtam, mit kell csinálni. Beállított a szoba közepére, kezembe adta a puskát. Azt mondta, hogy a lábamhoz tegyem, mellé meg a sisakot. A fejemet meghajtotta oldalra, és egy papírra lepingálta az alakomat.

Kovács szobrász nem óhajtotta a hosszas modelltállást, beérte a hamarjában készült skiccel. Rácz Sándor a posztamensen látta először a róla mintázott, a háborúra emlékeztető katonát.

Békeidőkben sem árválkodott a talapzat csupaszon a templom tövében. A posztamensen, amelyre akkor még csak az első világháború áldozatainak nevét rótták fel, Lehel állt a kürtjével. Gránátrepesz csonkította meg a fejét. A sérült szobrot leemelték az évekre üresen maradó talapzatról. Helyi legenda szerint a szerencsétlenül járt Lehel-figura formálódott át búsuló katonává. Valóban így történt? A Bihari Múzeum nem ismer olyan tényt, amely ezt megerősítené. Alapot adhat a szóbeszédre a két figura tartásának hasonlósága. A csonk Lehel ugyan nem került de egy, a múzeumban őrzött harmincas évek peslapon látható az bor.

Alföldiek a barlangok mélyén

A hegymászás, a barlangászat költséges „szórakozás"

KOCSIS CSABA

Berettyóújfalu (HBN) Domján János matematika–földrajz szakos pedagógus, kollégiumi nevelőtanárként került 1974-ben Nagylétáról Berettyóújfaluba, most az Arany János Gimnáziumban tanít, Tornyi László (földrajz–testnevelés szakos) diákként érkezett Körösszegapátiból a kollégiumba, a Berettyóújfalui 2. Számú Általános Iskolában dolgozik. Közös szenvedélyükké vált a földrajz és kézilabda mellett a barlangászat és a hegymászás. Hosszú volt az út egyesületük megalakításáig. Erről és további terveikről mondták el gondolataikat.

– 1975 nyarán indult az első magashegyi túra – idézi a régmúltat Domján János. – Az alföldi gyerekekre nagy hatással volt a kirándulás, így újabb és újabb következett. Több helyen megfordultunk, mint például a Magas-Tátra, Alacsony-Tátra (Szlovákia), Retyezát (Románia), Pirin, Rila (Bulgária).

– Nem veszélyes dolog sziklát mászni még tapasztalatlan diákokkal?

– Nem a sziklamászás jellemezte ezeket a túrákat. A barlangban kezdtük el a hegymászásnak ezt a formáját. Én Szenthe Istvántól, egy kiváló hegymászótól sajátítottam el a kötéltechnikát és mászást, elemi szinten. A csomókészítés vagy egy stand (biztosítás) kialakítása még kevés a továbbjutáshoz, egyéb „sütnivalóra" is szükség van. Nem hiába mondja egyik palóc barátunk, hogy elsősorban szellemi sport a hegymászás. A kívülálló rácsodálkozik a magasban akrobatikus mozdulatokat végző hegymászóra. Pedig nála alapvető dolog a jó erőnlét, de néha fontosabb a pszichikai felkészültség.

Most a szabad stílus kezd divatba jönni: a bulder mászás, a mesterséges falak mászása. A Herpály hegymászó kör, karöltve az Arany János Gimnáziummal, szeretne Berettyóújfaluban egy ilyen falat megépíteni. Jó lenne, ha az alföldi gyerekek helyben kipróbálhatnák ilyen irányú képességüket.

– [illegible]sal kezdtem el a barlangászatot – folytatta Tornyi [illegible]éves koromban.

Hegymászók a váncsodi templom renoválásán

Egészen komoly eredményeket értünk el, nevesebb sziklamászók is elismerték teljesítményünket. Mindent közösen végeztünk. János szervezte a túrákat, én ahol tudtam, segítettem.

– Az újonnan feltárt barlangokat a felfedezők szokták elnevezni.

Vállaltak-e már ilyen „keresztapaságot"?

– Mind a ketten tártunk már fel újat. A Bükk hegységben a Hajnóczy barlangban található a BMSE akna, mi csak „Bemsének" hívjuk. Közös feltárás volt és a Berettyóújfalui Munkás Sportegyesületről neveztük el. Ezenkívül számtalan járatnak adtunk nevet.

– Milyen céllal alakult az egyesület?

– Két dolog befolyásolta megalakulásunkat – veszi át a szót újra Domján János. – Legyen, ami összefogja az érdeklődőket, és hogy pénzt szerezzünk. Ez egy költséges „szórakozás". Ha csak az utazást nézzük, már az sem olcsó, de a tartozékok beszerzése is jelentős kiadással jár. A túrákat nem tudnánk finanszírozni a családi költségvetésből, ezért az egyesület tagjai vállalnak festést, felújítást templomokon, magas épületeken. Mindezt állványzat nélkül, kötélen leereszkedve végezzük. A keresetünk nem személyes jövedelem, hanem az egyesületé. A hegymászó kör 18 aktív tagja mellett mások is szívesen eljönnek egy-egy túrára, köztük tanítványaim is.

– A csoportnak 1989–1990 volt a két legjobb éve, mikor jelentős hazai barlangokat tekinthettünk meg. Szeretnénk a továbbiakban is hasonló lehetőségekhez hozzájutni – fejezte be a beszélgetést Tornyi László.

Körzeti labdarúgó-bajnokságok

Április 10–11-i eredmények:

Debreceni csoport: Nyírmihálydi–Tiszacsege 1–3, Hajdúsámson–Hajdú-Volán 2–2, Nyíradony–Nyírmártonfalva 3–0, Görbeháza–Újszentmargita 3–0, Nyírábrány–Téglás 2–1, Fülöp–Álmosd 0–4, Nyíracsád–Vámospércs 0–3.

Ifjúságiak: Nyírmihálydi–Tiszacsege 3–1, Hajdúsámson–Hajdú-Volán 2–3, Nyíradony–Nyírmártonfalva 3–1, Nyírábrány–Téglás 5–1, Nyíracsád–Vámospércs 1–4. A Görbeháza–Újszentmargita és Fülöp–Álmosd találkozókról nem kaptunk jelentést.

Berettyóújfalui csoport:

Felnőttek: Monostorpályi–Hosszúpályi 1–2, Komádi–Szentpéterszeg 2–1, Csökmő–Mezősas 5–0, Pocsaj–Hencida 1–2.

Ifjúságiak: Monostorpályi–Hosszúpályi 0–5, Komádi–Szentpéterszeg 4–1, Csökmő–Mezősas 10–2, Pocsaj–Hencida 9–0.

Püspökladányi csoport:

Felnőttek: D. Sportiskola–Egyek 0–1 (0–0). Góllövő: Farkas Z., Sárrétudvari–Nagyhegyes 5–2 (1–0). Góllövők: Mogyorósi (2), Szabó, Ajtai, Dan (Sárrétudvari), Markovdics, Bácsi (Nagyhegyes). Hortobágy–Tetétlen 2–0 (1–0). Góllövők: Radócz, Csabán. Tépe–Nagyrábé 1–0 (1–0). Góllövő: Vadász. Bihartorda–Sáp 2–0 (1–0).

Ifjúságiak: Sárrétudvari–Nagyhegyes 6–2 (2–2), Hortobágy–Tetétlen 3–2 (1–0). Kiállítva: Csatári, durvaságért (Tetétlen).

A Nádudvar–Biharnagybajom felnőtt- és ifjúsági mérkőzés elmaradt, a vendégcsapat nem jelent meg.

Körzeti menetrend

Debreceni csoport: április 17., szombat, 15.30 óra: Tiszacsege–Nyírmártonfalva. Április 18., vasárnap 15.30: Álmosd–Hajdú-Volán, Fülöp–Nyíradony, Nyíracsád–Görbeháza, Vámospércs–Hajdúsámson, Nyírmihálydi–Nyírábrány, Téglás–Újszentmargita.

Berettyóújfalui csoport: április 18., vasárnap, 11 óra: Hencida–Monostorpályi, 16: Hosszúpályi–Körösszakál, Csökmő–Körösszegapáti, Szentpéterszeg–Mezősas.

Püspökladányi csoport: április 17., szombat, 16 óra: Biharnagybajom–Báránd, Egyek–Sárrétudvari, Nagyrábé–Bihartorda, Tetétlen–Tépe. Április 18., vasárnap, 14 óra: Sáp–D. Sportiskola, 16: Nagyhegyes–Nádudvar.

Az ifjúsági mérkőzések mindhárom csoportban a felnőttmeccsek előtt két órával kezdődnek.

KOVÁCS 2003

Kovács András: Kérő tekintetek
építészet Erdélyben. Budapest, 2003.

A Modem demója

Modern Művészeti Központ terve Debrecenben

In autumn 2005 representatives of the municipality of Debrecen made a final decision about the purchase of the new complex already being built on the site of the demolished Kölcsey Culture Centre and also about housing a Modern Arts Centre in it, including the invaluable collection of modern Hungarian paintings owned by Péter Antal, the celebrated art collector living in the city. Designed by architect András Kováts and Balázs Balogh interior designer the programme centre comprises a congress section seating approximately 1,000 people as well as a hotel for 200 guests, whilst its third section is to house the modern art gallery (DEMO). Eventually everyone concerned seems to take a positive attitude to the case of the museum to be opened optimally at the end of this year: the art collector is satisfied, the exhibitory rooms are spatious and well suited for the scale of contemporary arts. The spectacle designs show the exterior facade a generous and dynamic one.

„Debrecen képzőművészeti nagyhatalom – ez a kijelentés meglepheti magukat a debreceni polgárokat is. De igaz." Ezzel a felütéssel kezdi Perneczky Géza művészettörténész az Antal-Lusztig gyűjtemény korai avantgárd anyagának ízelítőjét bemutató, 2005 nyarán Debrecenben létrejött kiállítás katalógusát. A figyelemfelkeltő mondat indokolt volt, és hatott.

A VÁROS KORÁBBAN alig vett tudomást Antal Péter ügyvéd modern és kortárs műgyűjteményéről, holott ez már régóta az országban egy kézen található legnagyobb ilyen együttes. Pécs meg is szerzett magának belőle egy válogatást, amelynek kiállítása – tízéves letét formájában – várhatóan idén kora ősszel nyílik. Ekkor ébredt Debrecen. 2005 őszén a városi képviselők végleges döntést hoztak a lebontott Kölcsey Művelődési Központ helyén már épülő új épületkomplexum megvásárlásáról, s ebben egy Modern Művészeti Központ kialakításáról.

A Kováts András építészeti és Balogh Balázs belsőépítészeti tervei alapján, összesen hárommilliárd forintért elkészülő „rendezvényközpont" (idézet az Építési műszaki leírásból) közel ezer főt befogadó kongresszusi részt és mintegy kétszáz férőhelyes szállodát tartalmaz. A harmadik elem eredetileg irodaház lett volna, ehelyett, de „annak kontúrján belül maradva" épül meg a „modern művészeti galéria (DEMO)". A más forrásokban Modern Művészeti Központ (Modem) elnevezéssel aposztrofált új múzeum a „gyalogos fórum felől sarok jellegű főbejárattal" közelíthető meg. Állandó és időszaki tárlatokra szánt kiállítóterei a földszinten, közvetlenül az előcsarnokból nyílva, valamint közel a teljes második szinten, és a harmadik szint fele területén helyezkednek majd el. Az első emeleten zömmel irodák, míg a földszinten fogyasztó- és kiszolgálóhelyiségek, raktárak találhatók, és innen nyílik az üvegfallal elválasztott belső udvar, ahol szobrok is elhelyezhetők.

Ha a gyűjtő és a város között létrejön a szerződés, akkor itt lesz látható a kollekciót még a második világháború előtt megalapító nagyapa tiszteletére Antal-Lusz-

ÉPÍTÉSZ FELELŐS TERVEZŐ / RESPONSIBLE ARCHITECT
KOVÁTS ANDRÁS – KELETTERV KFT.

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
BALOGH BALÁZS – BALOGH BALÁZS ÉPÍTÉSZ IRODA KFT.

ÉPÜLETSZERKEZETEK / BUILDING FRAMEWORK
TAKÁCS BALÁZS – FRT RASZTER ÉPÍTÉSZIRODA KFT.
REISCH RICHÁRD – FRT RASZTER ÉPÍTÉSZIRODA KFT.

STATIKA / STRUCTURE
DEZSŐ ZSIGMOND – HYDRASTAT KFT.
SÁNDORNÉ GÖBLYÖS MAGDOLNA – KELETTERV KFT.
NAGY ANDRÁS – TRIDENS KFT.

ÉPÜLETGÉPÉSZET / PLUMBING HVAC
PÁL JÓZSEF – DUOPLAN ÉP.GÉP. MÉRNÖKI IRODA KFT. MAROSFAI ÁKOS – DUOPLAN ÉP.GÉP. MÉRNÖKI IRODA KFT.

ELEKTROMOS TERVEZÉS / ELECTRICAL PLANNING
PELEI IMRE – PELEI MÉRNÖKIRODA

KERTTERVEZÉS / LANDSCAPE
SÁNDOR TAMÁS – SÁNDOR KERT-ÉPÍTÉSZET KFT.

KÖZMŰVEK / PUBLIC UTILITIES
ADORJÁN GYÖRGY – KELETTERV KFT.
KORÁN LAJOS – KELETTERV KFT.

LÁTVÁNYTERVEK

tig gyűjteménynek nevezett műtárgy anyag kortárs részének állandó válogatása, szintén tízéves letét keretében. Elképzelhető, hogy Antal Péter az első két évre második világháború előtti főműveket is kölcsönözne, hogy művészettörténeti folytonosságban bemutatható legyen, milyen gyökerekre megy vissza a jelenkori művészet. A gyűjtő a kortárs anyagát már a múzeumba szánt művek megvásárlásával fejleszti; ezért vette meg például a hazánkat a Velencei Biennálén képviselt Kicsiny Balázs, illetve a két évvel korábban ugyanott szerepelt Kis Varsó művészduó egy-egy installációját. A város is megteszi a maga hozzájárulását: Debrecen fizeti majd a múzeum rezsijét, a kiállítások biztosítását és a műtárgyak állagmegóvásának költségeit.

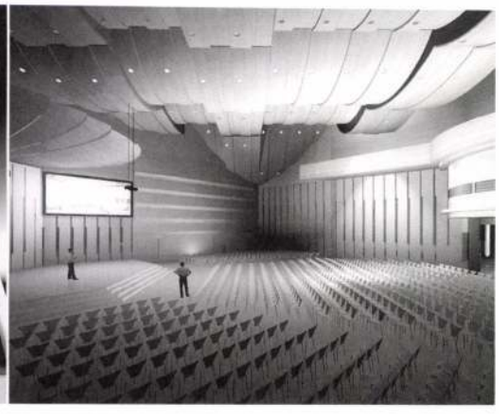

A jelek szerint végre minden érintett pozitívan áll az optimális esetben már idén év végén megnyíló múzeum ügyéhez. A gyűjtő részt vett egy bejáráson, s elégedett. A kiállítóterek tágasak, megfelelnek a kortárs művészet léptékének. A rendelkezésünkre bocsátott látványtervek a külső homlokzatot is nagyvonalúnak, dinamikusnak mutatják. Sem helyi, sem nemzeti jellegű építészeti vagy díszítési megoldások nem láthatóak, a nemzetközi trendekhez igazodó, funkcionális szemléletű épület tűnik elő a számítógép monitorján. A rokonszenves, nagy üvegfelületek mellett szinte hiányzik is valami egyedi vonás a tömegképzés, a kőburkolatok vagy a vonalvezetés tekintetében. De mondhatjuk azt is: jó, hogy az épület a biztosra megy, és szerencse, hogy nem hajlik a giccses hatásvadászat felé.

Az összbenyomás leginkább egy átriumos irodaházra vagy bevásárlóközpontra hasonlít. Ez nem örömteli, de nem is meglepő. A művészet ma a kulturális fogyasztás, a szabadidős szórakozás része. Nem önálló múzeumépület születik, hanem egy többfunkciós városi plaza; örüljünk, hogy ebben ilyen nagy helyet kapnak a kiállítóterek. Elég a budapesti Művészetek Palotájára gondolni, ahol a Ludwig Múzeum ugyancsak egy nagy ingatlan-beruházás egyik komplexumának egyik intézményeként nyert új otthont. Magyarországi múzeumépítészetről továbbra sem lehet beszélni: karakterisztikus, külön múzeumépülethez se közpénz, se magánbefektetői érdek, se egységes, jól lobbizó művészeti szakma, se valóban nemzetközi viszonylatokban mérlegelő politikusi gárda nincs. Mégis öröm, hogy a művészet jelentőségét az új városrendezési, nagyberuházási döntésekben egyre többen felismerik, és most végre az Alföldön is létrejön új kiállítóközpont – persze kereskedelmi célú épületek kistestvéreként.

A kényszerbérletből azért lehet előnyt is kovácsolni. A főépítész szándéka szerint „nyitott" házként működő új központ a több funkciója révén remélhetőleg olyanokat is a múzeum felé terel majd, akik önmagában a kiállítás miatt nem kerekedtek volna fel. Rendezvényekkel életet lehet ide szervezni a szokásos múzeumi nyitvatartási időkön kívül, s talán így a kiállítás is beépül a látogatók tudatába, legközelebbi programjába. Az épület egy sarka kívülről közös teret alkot a Déri Múzeum hátsó homlokzatával, s így a hetven éve szintén magángyűjtői nagyvonalúságnak köszönhetően létrejött intézmény és az új múzeum kiállításai egymásra is felhívhatják a figyelmet. Mivel a konferenciaközpont termei előadóterekké varázsolhatók, színházi, tánc- és más társművészeti programok is helyet találhatnak itt, ami netán még egy 'ars una' összművészeti koncepciót sem tesz megalapozatlanná.

Lesz-e az álomból valóság? Döntőnek bizonyulhat, hogy milyen szakmai program szerint, milyen személyi feltételekkel működik majd a múzeum. A mai körülmények között jóindulatúan semlegesnek, be nem avatkozónak tekinthető épület és belső terei nagy potenciált rejtenek. Ha jó térlátással, világos művészeti elképzelésekkel bíró szakember kerül ide, akinek az állandó kiállításon túl biztosítják a feltételeket európai rangú időszaki tárlatok megszervezésére is, nagyot szólhat a Modem/DEMO. Vajon lesz-e Debrecennek bátorsága egy nemzetközi igazgatói pályázat kiírására?

Ébli Gábor

Kovács

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1970 JAN 27

Új szobrok Fehérváron

A műemlékekben gazdag megyeszékhelyen ez év tavaszán tovább folyik a megóvás, felújítás. Helyreállítják az Arany János utca 8 szám alatti házat és rendezik a mellette levő telket. Bővül a Romkert területe és sor kerül a Népköztársaság úti savanyúvíz forráskút környékének parkosítására.

A patinás belváros mellett az új lakótelepek parkosítása, szépítése is folyatatódik. A Vidámpark bejáratánál helyezik el Kovács Darvak, a Május 1 térre Csikszentmihályi alkotását, a József Attila lakótelepre pedig Medve: József Attila szobrát. Ferenczy Béni alkotását avatják a Lakatos utcában.

Idén elsőként, január 31-én a Kossuth termelőszövetkezet központjában Somogyi Árpád szobrászművész Kossuth mellszobrát avatják fel. Ezzel egyidőben a névadó életéről, munkásságáról kiállítás nyílik a ceglédi Kossuth múzeum rendezésében.

dányi Pál
ából
ép Pest megye

um Musicum
nye
)
Hamlet.
opera

ről
s folytatása

m!
Jazika
yam

(Alt. isk
9.55: Fizika (
11.05: Kémia (
11.35: Osztályf
(Alt. isk
13.10: Orosz n
14.00: Környez
14.55: Fizika (
15.50: Kémia (
16.40: Osztályf
17.58: Hírek
18.05: Island.
18.40: Esti me
18.55: Nyugdíj
19.15: O' Neill
Színmű
(14 éver
Kb.:
20.35: TV-Hír
22.20: TV-Hír

Itt talál!

— A Fejér—Veszprém megyei Élelmiszer- és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalat székesfehérvári fiókja azonnali belépéssel portást felvesz. Jelentkezés: Székesfehérvár, Sóstó. 150 905.

— Siófoki nagyáruházunkban áprilisi belépéssel élelmiszer, ruházati és vegyesipar-

Kovács
?

MDK

Könyvtáblák Gottermayertől, béléspapirok Galambtól és Kovácstól... Rauscher Lajos saját rendszerével marstott képei s Morelli Gosztáv fametszetei

az 1906-os Világkiállitáson.

28.o.

Czakó: Milanoi. 1907.

Kovács-Missák

Ezüstserleg, a művészeti sorsjáték anyagának kiáll.-án.

N.U.932.II.11.

Kovács

---

egri festő 1833-ban 10 képet fest az egri Kossuth Lajos u. 14. p. a. ferences templomban.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.

Budapest, 1972.

364 P

Kovács

"Müvészi beccsel biró festvényei" szerepelnek a Budapesti Müegylet január-februári tárlatán, irja a Müvészet c. rovat anélkül, hogy a müveket megnevezné.

Divatcsarnok, Bp. 1855. febr. 2o.
1o. sz. 2oo. lap

Kovács 1

acélmetsző

Pest. 1846.

Életképek 1846. II. fele

3 fiv. Divatkép. acél metsz. Tetrése. „acél-ba metsz. Kovács és Medvey"

Sósd meg Medveyt is.

U. ott. 1846. II f. 5 fivret. divatkép. acélm. Tetr. „azcélba (ig) metsz. Kovács és Medvey".

U. ott. 11. fivret. Divatkép. „arcélba metsz Kovács és Medvey".

Buppl Antonius

épitész

XVI. szárad.

2

Kovács

acélmetsző

Életképek, 1846. II. félev.
21 füret. Divatkép
jelz. acél. me. Kovács
és Medvey.

Bolci

szobrász

Kovács és Medvey

acélmetszők

Most jelent meg egy nuka: Világbörtöneti elbeszélések, korosabb ifjuság számára Hoffman J. A. s egyéb kutfők után magyarítá s harankat illetőleg legjobb források nyomán szerkeszté Schulcz testvérpár. Mi végre a kiállítást illeti, ennek becsét emeli 3 kép, meget elseje nevezetesen ainlapul szolgálván, az ujabb magyar élet két szellemi bajnokat tüntetti fel. Ennek leszitői Kovács és Medvey kik Nürnbergből érkezvén, most települtek ide, mint szerencsés kezelői a metsző müvészetnek, kiknek mindenesetre örvendhet fölep ilyen müvészekben stükölkudó haraink. Ezek metszik jelenleg a lapok (az Életképek) divatképeit is.

Életképek, 1846. II. 228. l.

Halyas Mátyás

szobász

Kovács és Medvey

Világtörténeti elbeszélések. stb. Szerkesztő Schultz Testvérpár Pesten 1846.
(Czimlap ~~Deák~~ Deák, szécheni, vörösmarty, kisfaludi kölcsey stb arcképeivel s legalul Budapest látkéjével.
Jelz. acz elba metsz.
Kovács és Medvey
8.°

Sch / Kovács

Sch. Kovács rajza

Pécely 20. l.

Kovács és Medvey

7-es csoport.

A „VILÁGTÖRTÉNETI ELBESZÉLESEK HOFMANN J.A. s egyéb kút-
fők után magyarítá s hazánkat illetőleg legjobb források nyomán
szerkeszté SCHULTZ TESTVÉRPÁR PESTEN 1846." czimű műnek ezen
czimlapján faragott keretekben látjuk 1. Deák Ferencz, 2. Széchényi Ist-
ván gróf, 3. Wesselényi Miklós báró, 4. Batthyányi Kázmér gr., 5. Köl-
csey Ferencz, 6. Vörösmarthy Mihály s 7. Kisfaludy Károly mellképeiti
alól pedig Buda s Pest látképe gőzhajóval a lánczhid felett köti le
figyelmünket. Felirata a már idézett szövegen kívül

alól középütt: „aczélba metsz. Kovács és Medvey"
s legalól: „Nyomt. Perlaszka özvegye 's Kauffmann."

Aczélmetszet. 8°.,
Metszette Kovács és Medvey

Ltsza 8399.

Kovács

Szerepel a Magyar Biedermeier Kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1937 X. 10.

Kovács

Szerepel a hagyar Biedermeier kiállításon a Műcsarnokban

Pesti Hirlap 1937 X. 15

Kovács

Kartogr.

l. Eperjessy 1928.

27. l.

Európa

Film – Könyv – Lapterjesztő"

és Könyvkiadó R.

Budapest

V. Báthory-u 12. III 2.

Kovács
Grafikus

M.D.K.

Illusztráció

— : Kegyelem, csak egy bruszjegyet doltam el.
Dunántúli Napló, 1959. máj. 5 – 2 kgs

M.D 6/1

Kovács
grafikus

Illusztráció

—: A legsúlyosabb beteget kérem.

Dunaújvárosi Naplós, 1959 máj 6 - 3 kap

MDK

Kovács (festő)

(A Fővárosi Múzeum gyűjteményében szereplő művészek köréből.)

Dr. Fekete Géza: A művelődéstörténeti múzeum problémája és a Fővárosi Múzeum.
Városi Szemle, Bp. 1914. 82. l.

Kovács és

Sághy

mincs
cód

OTI Károly-király-
uti bérház terop.
megvétel

MMÉEKözl.

1941. 109. l.

Kovács bácsi MDK
65 éves vasuti nyugdijas
faragó

-di-: Kimerithetetlen kincsesbánya.
DUNÁNTULI NAPLO, Pécs 1957. márc. 5.

Kovácw

MDK

Kolozsvári ötvösök 17oo-1848-ig.

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II, és III.kötetéhez Bp. 1888.73o.o.

MDK

Kovács

Pipics Zoltán dr: Emlékek társulatunk multjából.
Evk. KMT 1929. 145. l.

mdk

Kovács

rajza: ligje mondtam stb.

Ország-Világ humora

Ország-Világ 1961. 40. sz 22. l

MDK

Kovács és Madvey rézmetszők Pesten 1846 k.

Címlap

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 22. l.

Kovács

MDK

"Beschwichtigung"

Résztvett a magyar művészeti kiállitáson
Berlinben /Die 9. Republikausstellung Ungarns/

kht: Weiter geistiger Radius
~~Der Morgen~~
Der Morgen, 1962. Sept. 11.

MDK

Kovács kárpitosmester.

állami iparművészeti érmet kapott.

Technológiai Iparmuzeum.
A lakásmüvészeti kiállitás kitüntetettjei.
Epitö Ipar. 52.sz. 1911 dec.24. 548.l.

MDK

Kovács tagtárs, ip.ip.-m.

állami érmet és oklevelet nyert.

A Társulat életéből. -Az OMIP v. ülése 1912 II.15.
MIP. 1912. 2.sz. IX.1.

molk

Kovács fazekas mester

családjának műtelyét 12 butykos
kipviseli valamennyi évszámos.

Kresz Mária: Nyomán szerzeti mezőcsati
cserepedények.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1960. 164. L

Kovács és Medvey

mint
cód acélmetszeti di-
vat képei az
Életképek 1848.
I. félévi folya
mában

Kovács és Medvey

acélmetszők

nincs
céd

l.

Drescher gyermek

91. l.

~~Csikis festékes könyvek~~ VI. 175.

Kovács és Sághy, építésnek M.D.K.

az öt egyenként 1200 p-ös díjat egyiket nyertek el az OTI egyemeletes zártsoru házaira kiírt eszmei terepályázaton."

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.
nov. 7 - sz. 5. old.

Kovács

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 224.o. Az Iparművészek kabadszerveretének közleménye.

Sz. Kovács Cigost festő

Pesti Hirlap. 1923. dec. 4. 5

Díjkiosztás az akvarell-kiállitásban

Kovács

Kiváló hegedűké-
szítő Budapeston
Üzlete Andrássy-ut 5.

Plán Jenő hegedű-
minvész közlése
1950. márc. 3.

Kovács

Wjhány Faraon: Tövárosunk művezeti állapotai
a mult [illegible] közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 381.1.

Pa/uncz és Kovács kárpitosok MDK

XV.Kápolna.

végezték az installáció kárpitos munkáját.

Az Iparmüv. Társ. egyházmüv.kiáll. -a. 1968.
Kiállitja a "Mühely". Kat. 105-108.l.

MDK

Kovács festőm.
Szeged.

a meghivott művészek művei közt örömmel látjuk itt.

Baranski E.László: ?
Képzőművészet. 1929. 24.sz. 214.l.

MDK

Kovács

Azbei, Kovács és Hajnal együttestől Tiszaujfalun készült freskók.

Cikk: dr. Molnár Ernő írása.

Magy. Építőművészet, 1941. 12.sz. 395.lap

M.D.K.

Kovács család, fazekasok

Baján dolgoztak. Főleg kályhások voltak. Ma is meg van műhelyük. A ház végén külön kályhás és fazekas műhely. 1200 edényre alkalmas hosszú német kamencéjük van. 104-o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Kovácsék, fazekascsalád

Baján dolgoztak. Kályhások voltak. Hosszú vagy német kemencéjük volt. Bende József/aki nála tanult/ szerint /most kalocsai fazekas/, a kályhások segédeikkel és inasaikkal készittették a fazekas árút. 104.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Kovács Család, fazekasok

A XIX. században tünnek fel Baján. A céhjegyzőkönyveken és az adatközlők rövid tájékoztatásán kivül nem sokat tudunk róluk. 101.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. 1964

Fénykép

Magyar Foto: 4208/1-7 Hegedűsné

„Munkás-esti rajztanfolyam" (tanulók munka közben.)

Kovács

1947. XI. 19.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto : 3909/26-29 Hegedüsné

„Pátzay Pál Paul Wallenberg emlékmű-
vén dolgozik."

Kovács

1947. X. 14.

Neg. nincs

MDK

Kovács acélmetsző

Dreschergyermek, 91.lap

MDK

Kovács kárpitos

A Debreceni Kereskedelmi Csarnok Kaszinója. Társalgóterem. Készitették: Kiszling János asztalos, Pauncz és Kovács kárpitosok. Repr.

Magyar Iparművészet, 1910. 1.sz. 30.lap

MDK

Kovács ifj.

debreceni művész alkotásai az 1930.febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll.Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

M.D.K.

Kovács & Ságly, építészek

az öt db. 1200 p-ös egyenlő díjak egyikét nyerte el az OTI egyemeletes, zártvoros bérház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

.Ь.Ф.

MDK

K.Kovács

Művével szerepelt a Nemzeti Szalon 1897.nov. 8-iki kiállitásan.

Cikk: A Nemzeti Szalon új kiállitása.

Vasárnapi Ujság, 1897.44.évf. 50.sz. 851.l.

M.D.K.

Sch Kovács /A signaturánál csak a Kovács olvasható tisztán./

Rajzok tréfák illusztrálására "A hét humora" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 2-8. XVIII. évf. 49. sz. 38-41. l.

Kovácsné Nagy Emerencia

Résztvesz az Ajka városné nyilvánítása 10. évfordulójára hirdetett pályázaton

(b.o.): Képek - születőben

Veszprém: Napló 1969 IV. 20.

MDK

Sch. Kovács

Ég a felhőkarcoló, repr.

Pérely 89.1.

Sz. Kovács MDK

"Fejkendős asszony" c. képe

B.T. :Megyei képzőművészeti kiállítás Törökszentmiklóson.
TISZAVIDÉK. 1958. ápr. 10.

Kovács Adél

síkdíszítés

1921

Címiske 1930. 85. l.

selői.

viselői e lapon medaillon okban ~~[illegible]~~ ábrá-
ncz körül akkép helyezvék el, hogy balrál
eiger Gyula és Házmann Ferencz, jobbrál
Mór, Tavaszi Endre és Radocza János mell
Köztük az országhai s a választóhelyek rajzai
Buda és Pest fölül Magyarország koro-
felett, Hungaria alakján túl, a testvérváros
lmünket. Feliratai a kép alatt két sor-

FŐVÁROSA, BUDAPEST 1872ik ÉVBEN JUNIUS HÓ
OTT ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐI
Budapest választóhelyeinek rajzaival.
Nyom. Fried B. műintézetében, Pesten 1872.
kivánatára kiadta Vahot Gyula
utánzás.

i az alányomásnak 39·5 : 50·2 cm.
04.

60-98-49.

M. D. K.

KOVÁCS Adrienne festő

1905-ben Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Révai Bp. 1954. 326. l.

MDK

Kovács Adrienne,

1908-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1908-1912./ 81.l.

Kovács Adrienne

Nagybányai kiáll kat.
1912 81

Takács József kézirata

VI. 145.

Kovács Ágnes
festő
a nagybányai művész
telepen dolgozott,
minkor nem
mondja.

Tersánszky J. Jenő
A félbolond.
Bp [1947] 162. l.

Vegyes

A 100

1 Rot. 8 r.

Goos
Carl

Chronik der archäologischen Funde
Siebenbürgens.

Im Auftrage des Vereins für Siebenbürgische
Landeskunde zusammengestellt von —

Festgabe des genannten Vereins zur achten Versammlung

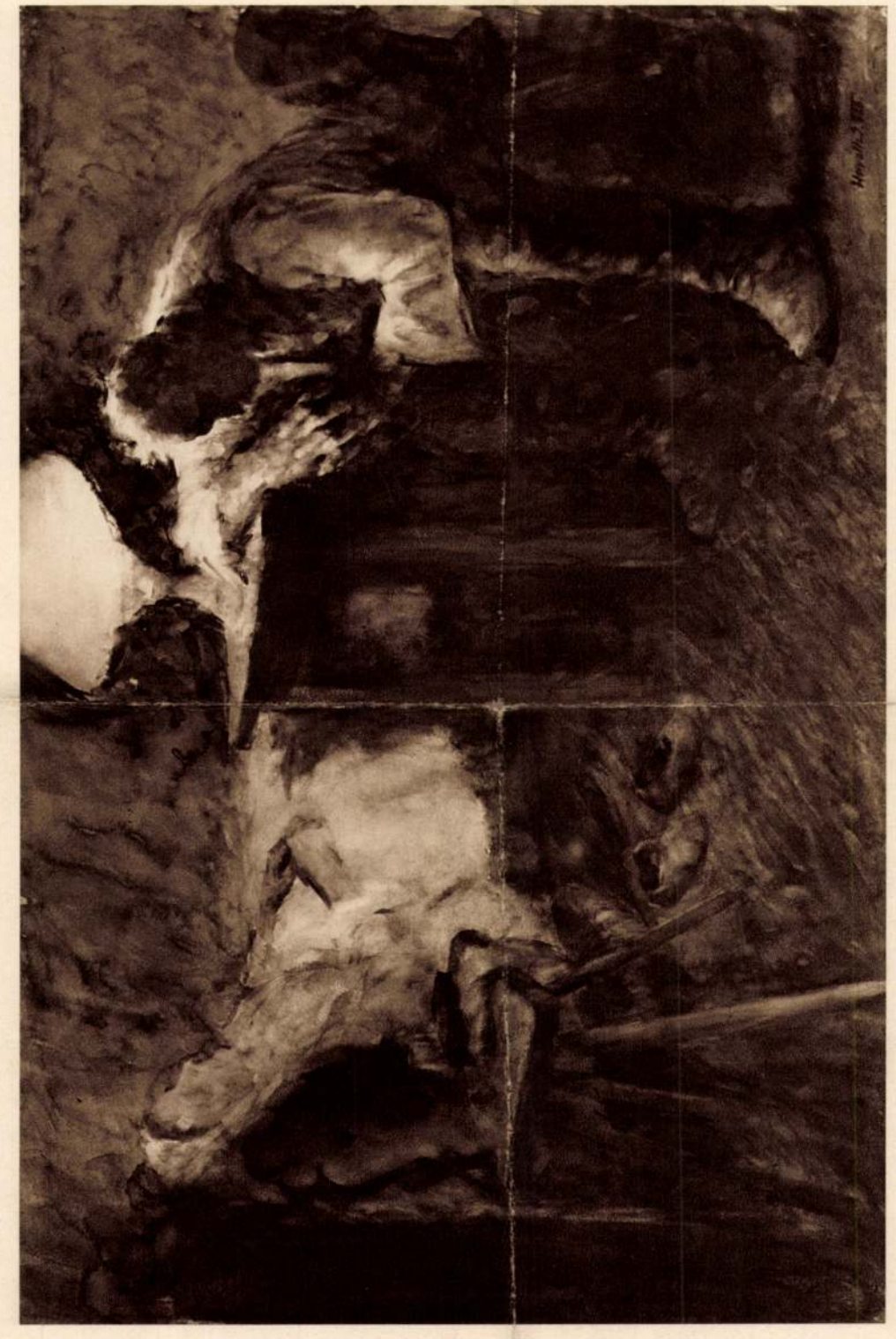

HORVÁTH JÓZSEF: BÚCSÚZÁS.

SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: A TÉL.

Örvendetes eseményekről is adhatunk számot. Legelsősorban arról, hogy Társulatunk nagylelkű támogatója, az ifjú *dr. Esterházy Pál herceg* pártfogó tagjaink sorába lépett. Pártfogását már előzőleg is többször bemutatta gazdag művásárlásai révén, Társulatunk mégis a hála különös hangsúlyozásával, jegyzőkönyvi köszönettel örökíti meg ezt a lépését. Hálás köszönettel adózik *Halmos* Izornak, a lelkes műbarátnak is, aki a díjalapítványok elértéktelenedése után, most újabb 4210 pengővel gyarapította díjainak alaptőkéjét s ezzel díjainak értékét. Ez a köszönet illeti a *Budapest Székesfővárosi Takarék- és Vásárpénztár Részvénytársaságot* is, mely a Pállik- és Jankó János-díjak évente kiadandó díjalapítványát ismét 400 pengővel jutalmazza. És ezt a hálás köszönetét fejezi ki a *Beszkárt* vezérigazgatóságának ezer pengős segélyeért, valamint a *Moktár* igazgatóságának 200 pengős adományáért. Külön hála illeti Társulatunk ügyész-jogtanácsosát, dr. *Erődi-Harrach* Tihamért, aki jogügyeink fáradságos és eredményes elvégzéseért ez évben sem fogadta el költségei és tiszteletdíja megtérítését, mert «ezzel az áldozattal tartozik a magyar képzőművészetnek». Ugyanily önzetlenséggel járt el dr. *Hedry* Aladár kir. közjegyző úr is a Társulattal szemben.

Örvendetes esemény Társulatunk életében a *Hazai Művásárlók Egyesülete* feltámasztása is. Dr. *Melly* Béla lelkes műpártoló tagunk fáradt abban, hogy ez a Bruck Miksa halálával megszűnt egyesület újra megalakult, úgy, hogy huszonkét tagja fizet be évente 180 és 360 pengős sorsolási részjegyet, melyek együttes végösszegével 6300 pengővel ez évben 22 művet vásárolt meg a téli tárlaton s a mai

Kovács Ágoston

„Hadviselt művészek kiállitása a Mücsarnokban" cimmel F.T.Z. /Felvinczi Takács Zoltán/ ismerteti a tárlatot, melyet az elesett képzőművészek özvegyei és árvái javára rendeztek azok a művészek, akik a fronton teljesitettek szolgálatot.
Gyönyörködtető, finom vizfestmény sorozatában a szibériai hadifogság tapasztalatait olyan festői bravurral érzékelteti, annyi intelligenciával, amennyi "külön-külön is ritkán esik meg egy embernél," mondja a kritika, szinte elragadtatott hangon elemezve a művész alkotásait.

A HÉT, Bp. 1919. márc. 13.
XXX. évf. 11. sz. 170-171. lap.

Kovács Ágoston

festő

orosz hadifogsag-
ban

l.

Hadvisek művé-
szek kiáll.

Miskarnok 1919

Bevezetésben

Dr. BALÁZS NÁNDOR
ÜGYVÉD
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 5.
Telefon: Aut. 201—60.

Nagyságos

az Gentiránsi Gyula vezni

A mai na

zónal Tiszeneg szemgő 86 fill 5

inaltott szerelem teljes hiszen

Jelen levelem

Buszt 935. aprilis 24-én.

kálkodott is tőle telhetőleg annak első

információkért a Főfelügyelőségnél s a köz-

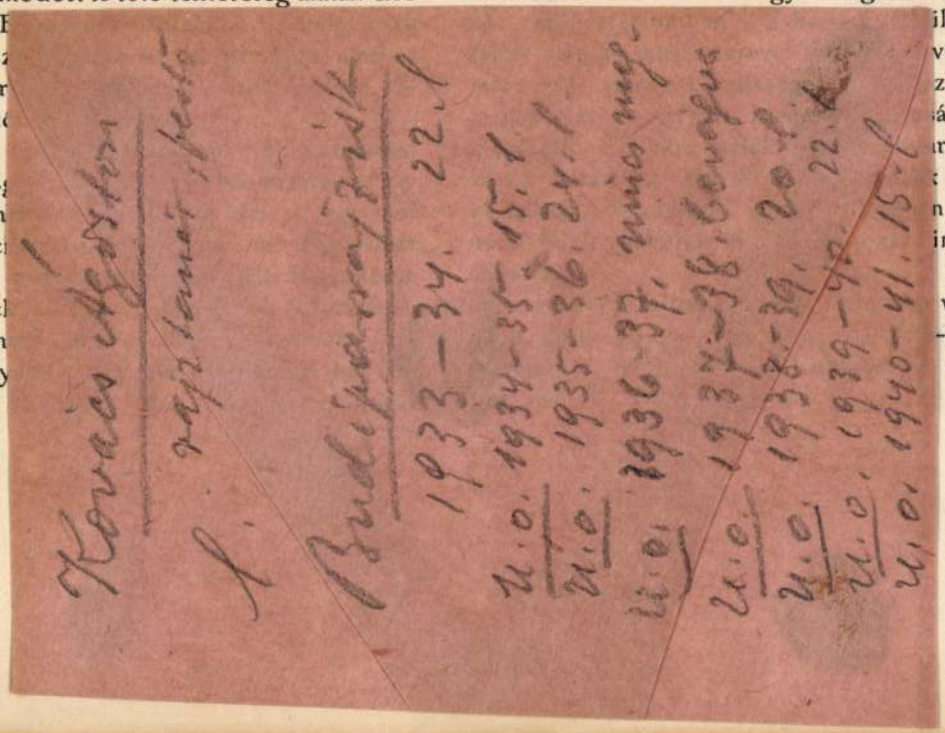

ilágosí-
választ-
ztésnek
sát egy
ra fel-
el is
n még
intézett

végén:
-nyom-
egyéb

U.o. 1940–41. 19.1.181.

évkönyv és tagilletmény a háború miatt később jelenik meg.

A múzeum régiségtári gyüjteményeinek rendezése befejezést nyervén, a leiró-kalauz elkészült és «A Váczi Múzeum gyüjteményeinek leiró-lajstroma» czim alatt egy 255 oldalra terjedő, illusztrációkkal ellátott kötetben nyomtatásban megjelent. Az első általános rész czikkei a múzeum körzetének régészeti történetét adják, a második rész pedig szobák szerint a kiállított tárgyak leirását tartalmazza. Az egész munka kisebb-nagyobb czikkelyekben a váczi lapokban jelent meg előbb és összegyüjtve könyvalakot nyert. A váczi

Múzeum-Egyesület elnöke. — Titkár *parti János*, főgimn. tanár. — Múz *Mangult János*, siketnémaintézeti go

85. VERSECZ. *Városi Múzeum é tár*. Az intézet fejlődésében az 1 háború miatt nem volt normális azonban daczára ennek, az intéz désében hanyatlás nem állott be, tekintetben haladás észlelhető. A eredménye az első 6 hónapban n elégítő volt, a gyüjtemények haszn dig a könyvtárnál 50%-kal emelke

Az intézet 1914-re államsegélyt pott, de volt még 1913-ról 700 K

Kovács Ágoston

Szegedi

l.

Szegedi Kovács

Ágoston alatt

Sz. Kovács Ágoston

küldött be munkát a MAPE kiáll. -ra.

(e.a.): A mücs. őszi párlata.

Ujság, 931. X. 18.

Kovács Ágoston
festő

l

Kegedi Kovács
Ágoston alatt
is

MKSz 1947

Kovács Ágoston MDK

Tanulmány, vizf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Kovács Ágoston MDK

Szibériai alkonyat, vizf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Kovács Ágoston MDK

Nehéz uton, vizf.

Műcsarnok 1919-2c. téli tárlat

MDK

Kovács Ágoston

Alkonyat, vf.

M. rajztan rok o. egyesülete kiáll. N.Szal.
1922. máj. 14 l.

MD K

Kovács Ágoston, festö

Uton. Aquarell.

Bpesti Föv.Képtár.-Képzömüv. Ip.Müv. és Foto kiáll. Kat.
1948.jan.3.-22.

Kovács Ágoston MDK

Szibéria, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

Kovács Ágoston MDK

Nehéz után, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Kovács Ágoston

MDK

Tigrisfej, olf.

Műcsarnok 19_9. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Fogolytáborunk őre, vizf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Hazafelé, vizf.

Bikafej, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Konyha a fogolytáborban, vizf.

Fogolytárs, vizf.

Fogolytáborunk első őre, vizf.

Vizhordás Szibériában, vizf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Toborozás Vetlugában, vizf.

Téli élet Szibériában, vizf.

Parancsnokunk a fogolytáborban, vizf.

Halottak napján, vizf.

Miccarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston

Esti szórakozás, vizf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Hazaszálló gondolatok, vizf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston MDK

Templom tomszkban, vizf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Kovács Ágoston m MDK

Tanulmány, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

Kovács Ágoston MDK

Szibériai alkonyat, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

Kávács Ágoston MDK

35 fokos hideg Szibériában, vizf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Kovács Ágoston MDK

Ebédosztás egy szibériai fogolytáborban,olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Kovács Ágoston

Tanulmány, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 21 1.

MAGYAR,
NÉMET, ANGOL, FRANCIA
ÉS OLASZ KONYVEK NAGY RAKTÁRA.
METSZETEK, KÉZIRATOK ÉS
RAJZOK

LANTOS KÖN
ÉS TUDOMÁNYOS
BUDAPEST, IV, M

TELEFÓNSZÁM: 87-5-01. ✧ POSTA

Tekintetes

Müemlékek

Fizetendő és perlendő Budapesten

			Szives megtekintésre
		1	~~Ciszterciták. Emlékkönyv~~

Kovács Ágoston
35 fokos hidegben Szibériában, vizf.

Őszi Tárlat. Mücs. kiállitása. 1922. nov.
25 l.

Kovács Ágoston
Ebédosztás egy szibériai fogolytáborban, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
28 l.

Kovács Ágoston

Nehéz uton, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 21 l.

Kovács Ágoston MDK

Nehéz uton, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Kovács Ágoston, festőm.

498. Kézáltej. vízf. Jelzett.

Árverési Csarnok aukció. Kat. 48.l.
1934. szept.

MDK

szegedi Kovács Ágoston,
festöm.

Dél c. akvarellje a bizottság részéröl kitüntetö elismerést érdemelt ki.

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestö Egyesületének jub. kiállitása .

Háry Gyula és Nagy Sándor nyerték az Akvarell-dijat.
Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 2o5.l.

Szabó Jenö és Kovács Ázsaton MDK

A Földmivelésügyi miniszterium elsö oklevélpályázatának eredménye./A mezögazdaság terén kiemelkedö eredmények kitünetése. /

Pálymunkáját megvásárolták.

Pályázatok.
Magyar Iparmüvészet. 1939. 18.1.

M.D.K.

Kovács Ágoston

Tarkeövi: "A hadviselt müvészek kiállitása a Mücsarnokban" cimmel közöl kritikájában kiemeli a müvész festményeit.

Szinház és Divat, Bp. 1919. márc. 16. IV. évf. 11. sz. 24-25. lap

szegedi Kovács Ágoston

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalónban
a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

Uj Nemzedék, 930.X.5.

MDK

Kovács Ágoston

Dél c.akvarellje a Képzőművészeti Társulat kitüntető elismerését kapta 1929-ben.

Képzőművészet 1929. 24. sz. 2e5.1.

Kovács Ágoston MDK

Szibériai alkonyat, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Budapest, 1992. ápr.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Telefonbeszélgetésünkre hivatkozva elküldöm édesapám Szegedi Kovács Ágoston festőművész munkásságára vonatkozó, nálam fellelhető adatokat. Az életrajzhoz mellékeltem a különböző kiállitások katalógusait, legalábbis amelyeket megtaláltam. Ezekben szerepelnek a kiállitáson résztvett képek cimei. A katalógusrészeket csak fényképmásolatban tudom csatolni, az eredetiek nálam vannak, ugyszintén a Hadifogoly Magyarok Története, amiből kimásoltam az oldalszámokat, amelyeken a képeinek fényképei megjelentek. Néhány dijról szóló értesitést is találtam, azoknak fénymásolatát is csatoltam. Sajnos a nemzetközi dijakról nincs dokumentumom. Rengeteg képe elpusztult az ostromkor , mert belövés érte a mütermét Budán, és velük együtt dokumentumok is.
Ugy tudom, a Nemzeti Galériában szerepel apám neve valamilyen nyilvántartásban. Balesetem miatt jelenleg személyesen nehezen tudnék fölmenni Önhöz, de ha látni kivánja az eredeti katalógusokat és a könyvet, akkor feltétlenül fel fogom vinni.
Legjobban örülnék annak, ha Ön egyszer időt tudna szakitani és eljönne hozzám, mert akkor egyben az eredeti képeket is látná. Minden itt van a lakásunkban a falakon. Ha azonban elfoglaltsága nem engedi, nem erőltetem, és amint tehetem, elviszem azt, amit eredetiben látni kiván. Ugy tudom, Szelesi Zoltán 1975-ben megjelent, Szeged képzőművészete c. könyvben is található róla adat, bár én azt nem láttam.
Józsa Antal hadtörténész az Akadémiai Kiadónál megjelent könyvében akart közölni apám képeiből. Előbb azonban Moszkvába akarta vinni őket kiállitásra. Anyám erről halálani sem akart. Ez már apám halála után volt, 1979 körül. Anyám csak azt szerette volna, ha bekerül a neve a Müvészeti Lexikonba, de nem sikerült. Talán most sikerül az Ön segitségével.

Szivélyesen üdvözli

Vitályos Lászlóné

em: Levendula u. 3
1124. Tel.: 1754-141

Életrajz

Szegedi Kovács Ágoston festőművész rajztanár 1905-ben érettségizett Szegeden. Kitüntetéssel végezte a Képzőművészeti Főiskolát, ahol 1911-ben középiskolai tanári oklevelet kapott a müvészeti és mértani rajz oktatására. Majd Zemplényi Tivadar müvésznövendéke lett 1911 és 1913 között. Tanulmányutakon járt Olaszországban és Párizsban.

Közben itthon pályázatot nyert iskolai faliképek szines kőrajzu kompozicióival. Ezeket dolgozta ki az államnyomda kőnyomó osztályán és gimnáziumi tankönyveket illusztrált.

1914-ben a frontra került és 15-ben orosz fogságba, Szibériába, csaknem 8 évre. Itt kezdetben szinházi diszleteket, arcképeket festett. A svéd misszió figylet fel munkásságára. Festékeket, festőszereket bocsátott rendelkezésére, a táboron kivül lakást biztositott számára és a Vöröskereszt segitségével képeinek jó részét sikerült hazajuttatnia, ahol a legszebbek kiállitásra kerültek.

A Mücsarnokban 1919. márc. 26-án kiállitott 405. sz. képe elnyerte a Krausz Simon ezer koronás diját. Ugyanakkor, 1919-ben a Magyar Képzőművészek Nemzeti Szövetsége rendes tagjává választotta bár ő Szibériában volt. Feltünést keltettek a szibériai fogolytábornak sokszor megrázó jelenetei, a végtelen hómezőkön tovaszáguldó szánok, a kis orosz lovak a rájuk fagyott dér fehérségében, a dermesztő hideg ábrázolása a kirgiz pusztákon és a szinte monumentálissá alkotott prémbundás emberek meseszerü ábrázolása. Nem nagy értéktávolságu szinekből a harmónia meglepő variánsait tudta kihozni. Mesélő fantáziája és szinérzéke meglepően gazdag.

Dél c. vizfestménye kitüntető elismerésben részesült.
A Szibériai Országut Baumgarten dijat nyert, Est a táborban arany érmet. Kiállitáson résztvett többi képe is közismertté tette: Hólapátolás, Utrakészen, Hadifogoly temetése, Szibériai tipus, Kozákfej, A tél, stb.

1922-ben érkezett meg a fogságból, betegen, hiszen utolsó három évét a moszkvai "Tyiburszkaja" börtönben töltötte föld alatt, rablógyilkosokkal összezárva, ahol több társával éhségsztrájkot foly-

tatott az embertelen körülmények miatt. Moszkván keresztül igye
keztek ugyanis haza összegyüjtött keresetükkel, aholis, mint
volt tisztet tuszként elfogták, 1919-ben. Bebörtönzésének okát
csak jóval később tudta meg.

1923-ban a Nemzeti Szalonban kiállitott akvarellje elnyerte
Solymosi M. ötvenezer koronás diját. 1925-ben Milánóban rende-
zett Második Nemzetközi Akvarell kiállitáson két képe aranyér-
met nyert.

Itthon nagyméretü olajfestményeket is festett, melyek közül
Attila szemléje, Vigasság 1941-ben a Képzőmüvészeti Társulat
jubileumi kiállitásán résztvett. Ez a Kiállitás képes katalő-
gusában szerepel. Mindkét kép elpusztult , sok más társával
együtt 1945-ben a budai Mütermében. A Zichy Mihály Müvész E-
gyesület katalógusában látható Hálóvetés a Balatonon c.
nagyméretü olajfestményének fényképe. /A család tulajdonában./
Az álom c. akvarell fényképe látható az 1929. évi Mücsarnokbe-
li Tavaszi Kiállitás katalógusában. A többi fennmaradtt kata-
lógusban is szép számmal találhatók kiállitott képeinek jegy-
zékei.

A család tulajdonában jelenleg mintegy 70 darab akvarell és
olajfestmény van. Madonna c. képe a szegedi Móra Ferenc Muze-
umban van. A Szibériában festett akvarellek nagyrésze sajnos
nem került haza, bebörtönzésekor elkobozták tőle, és ott marad-
tak. A hazakerültekre a két háboru között A Hadtörténeti Mu-
zeum igényt tartott. Átadásukra azonban nem került sor. 1947-
ben koncepciós perbe keverték, elvesztette állását és több ha-
ri börtönre itélték. 1927-től 1947-ig a Török Pál utcai Ipar-
rajziskolában tanitott és vezetett esti alakrajz-tanfolyamot.
Az iskola Évkönyvei /Fáy Aladár festőmüvész családjának birto-
kában/ őrzik az iskolai munkásságával kapcsolatos müvészi tevé-
kenységét.

A hagyatékában föllelt néhány katalógus a következőket tartalma-
za:

Magyar akvarell és pasztellfestők Egyesülete XI. kiálltása és a Milánóban rendezendő második nemzetközi Akvarell

4) Kiállitásra kijelölt mütárgyak katalógusa, 1925. febr.
5 db kép, kettő aranyérmet nyert Milánóban /40 fokos hidegben; ..... /

5) Az 1929. évi Tavaszi Kiállitás Tárgymutatója. Fényképet is közöl.
1 db kép fényképe. /Akvarell/

7) A Képzőmüvészeti Társulat 8o éves jubileumi Kiállitás Tárgymutatója. 1941 febr.-ápr.
2 olajfestmény

3) Az 1924. évi Őszi Tárlat és a Magyar Hadtörténelmi Muzeum gyüjteményének Tárgymutatója. 1924.okt-nov.
3 akvarell, 1 olaj

6) Zichy Mihály Müvészegyesület katalóguda. 1930. jun.
8 kép/olaj három/
1 olajkép fényképpel

2.) Az Orsz. Magyar Képzőmüvészeti Társulat Hadviselt Müvészek Kiállitásának Tárgymutatója. 1919. márc.
12 kép

1.) A Képzőmüvészeti Főiskola növendékeinek szünidei kiállitása
1910
5 kép

A hét kiállitási katalógus megfelelő helyeinek fényképmásolata mellékelve.

Az Athenaeum kiadásában, Baja Benedek, Dr. Lukinich Imre, Pilch Jenő és Zilahy Lajos szerkesztésében megjelent kétkötetes Hadifogoly Magyarok Története,/Budapest, 1930/ második kötetében számos fényképet közöl Sz. Kovács Ágoston Szibériában festett képeiről:

45. old. Szibériai transzport
53. " Hólapátolás
69. " Temetés /olaj/
67. " Utrakészen
75. o" Hadifogoly alakja
85. " Hadifogoly temetés
100. " Hadifogoly képe
144. " után, egész oldalas melléklet-ként: Transzport
159. old. Utrakész hadifogoly
172. old. Est a táborban
437. " Szibériai tipus

A második világháboru után Sz. Kovács Ágoston müvészi pályafutását, munkalehetőségét tönkretette a koncepciós per, melybe belekeverték 1947-ben. 60 éves korára állás és nyugdij nélkül maradt. Kénytelen volt segédmunkásként éhbérért dolgozni mint dekorációs, egy vállalatnál, egészen 80 éves koráig, hogy a minimális nyugdijban részesülhessen. Sem a Képzőművészeti Alapba nem vették fül, sem kiállitás rendezését nem engedélyezték számára, politikai okból. 90 éves korában, 1978-ban halt meg.

1. melléklet

1910. kiállítás

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
NÖVENDÉKEINEK SZÜNIDEI

KIÁLLITÁSA

KÖNYVES KÁLMÁN NAGY-
MEZŐ-UTCAI SZALONJÁBAN

1910.

Festmények.

	K
1. Kovács Ágost: Bivalytanulmány . .	75.—
2. Edvi Illés Jenő: Tanya	40.—
3. Szirt Oszkár: Csendélet	75.—
4. Borosnyai Jolán: Tájkép. Magántulajdon.	
5. Boros Bella: Tájkép	45.—
6. Edvi Illés Jenő: Utca Vörös-Berényben	75.—
7. Csont (Müller) Ferenc: Arckép. Magánt.	
8. Spolarich László: Napsütés	75.—
9. Czencz János: Estefelé	60.—
10. Leidenfrost Sándor: Napsütés . . .	225.—
11. Göbel Árpád: Szentesi utca	40.—
12. Beron Gyula: Szoba	90.—
13. Szabó Julia: Tanulmányfej	150.—
14. Baló Ákos: Kora tavasz	70.—
15. Márkus Erzsi: Házak	30.—
16. Kovács Ágoston: Bivalyok a dombtetőn	525.—
17. Czencz János: Csendélet	60.—
18. Matusek István: Csendélet	90.—
19. Beron Gyula: Völgy	45.—
20. Vizy Dezső: Gyermekarckép. Magánt.	
21. Szabó Julia: Tanulmány	60.—
22. Czencz János: Reggel	120.—
23. Szabó Julia: Solymári részlet . . .	60.—
24. Gaál Imre: Esős idő	75.—

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek szünidei Kiállitása
Könyves Kálmán Nagymező utcai Szalonjában. 1910.

	K
265. Beron Gyula: Kislány	24.—
266. Reischl Károly: Az öreg Szt.-János kórház	60.—
267. Oleinik Janka: Böske	90.—
268. Imbronovits János: Alföldi falurészlet	60.—
269. Lenárd Imre: Anonymus	15.—
270. Imbronovits János: Est az Alföldön	80.—
271. Imbronovits János: Tanulmány	30.—
272. Imbronovits János: Alföldi vásár	30.—
273. Imbronovits János: Tájkép	45.—
274. Noll József: Tanulmány	30.—
275. Márkus Erzsébet: Tanulmány	25.—
276. Szölgyény Endre: Férfi arckép	18.—
277. Csont (Müller) Ferenc: Margitkut	15.—
278. Markus Erzsébet: Fatanulmány	25.—
279. Csont (Müller) Ferenc: Rakpart	15.—
280. Budai Sándor: Rajzok	30.—
281. Fodor Ilonka: Tanulmány. Magánt.	
282. Szabó Béla: Öreg zsidó	25.—
283. Noll József: Toka	30.—
284. Noll József: Budai bárka	30.—
285. Noll József: Rézkarc	30.—
286. Szabó Béla: Tanulmány	40.—
287. Noll József: Rákosi füzfák	30.—
288. Noll József: Füzfák	30.—
289. Axamethy Gyula: Városliget	30.—
290. Kron Jenő: Portrait-tanulmány	150.—
291. Lenárd Imre: Budai részlet	40.—
292. Bükkerti Mariska: Csendélet	120.—
293. Seregh (Schneider) Jakab: Külső Váci-ut éjjel	90.—

	K
294. Edvi Illés Jenő: Erdő széle	30.—
295. Tichy Kálmán: Phlox	30.—
296. Tichy Kálmán: Rózsaág	40.—
297. Tichy Kálmán: Virágcsokor	35.—
298. Tichy Kálmán: Ribizkeág	35.—
299. Tichy Kálmán: Virágcsokor	50.—
300. Tichy Kálmán: Virágcsokor	50.—
301. Csont (Müller) Ferenc: Olvadó hó	15.—
302. Thain János: Fejlécek à	8.—
303. Csont (Müller) Ferenc: Troubadour	25.—
304. Noll József: Tóni	15.—
305. Márkus Erzsébet: Fák	15.—
306. Biczó András: Csekély nézeteltérés	40.—
307. Kakuai János: Önarckép	75.—
308. Szabó Dezső: Tabáni ház	60.—
309. Biczó András: Ujjé a ligetben	25.—
310. Biczó András: Csavargók	18.—
311. Szamosi S. Vilmos: Muzsa. (Bronzplakett)	120.—
312. Szamosi S. Vilmos: Kémikus. (Bronzplakett)	70.—
313. Szamosi S Vilmos: Kettős arckép. Magánt.	
314. Szamosi S. Vilmos: Hajnal. (Bronzplakett)	90.—
315. Szamosi S. Vilmos: Szüleink emlékére. Magánt.	
316 Szamosi S. Vilmos: Mezei virágok. (Bronzplakett)	120.—
317. Juhász Ernő: Vasárnap délután	30.—
318. Juhász Ernő: Terefere	30.—
319. Schudich Lajos: Tüzéri várrom	60.—
320. Kovács Ágoston: Ribillió	35.—

	K
321. Kovács Ágoston: Haditanács	30.—
322. Juhász Ernő: A sarkon	30.—
323. Juhász Ernő: Juri	30.—
324. Juhász Ernő: Alku	30.—
325. Fayl Frigyes: Kokó	60.—
326. Kovács Ágoston: Rajz	30.—
327. Kranitzky: Csendélet	75.—
328. Kovács Ágoston: Hajtó	75.—
329. Thain János: Ex librisek	8.—
330. Beron Gyula: Öreg ember	24.—
331. Fayl Frigyes: Rajz	25.—
332. Leidenfrost Sándor: Kolostorudvar	60.—

Női kézimunkák.

Börbatik, bársony stb.

Augusztiny Nelli	3 drb
Scheller Margit	3 „
Killer Jolán	1 „
Bükkerti Mariska	10 „
Schöntheil Irén	7 „
Dőrre Miczi	2 „
Zucker Frida	5 „
Staub Cili	2 „
Payer Gizi	2 „
Ritoók Margit	4 „
Vécseyné Kiss J	2 „
Kégly Ilona	1 „
Killer Jolán	1 „

2. melléklet

1919. kiállítás

HADVISELT MŰVÉSZEK
KIÁLLITÁSÁNAK
TÁRGYMUTATÓJA
ORSZ. MAGY. KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1919

ÁRA 2 KORONA.

ORSZ. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK.

A HADVISELT KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁNAK TÁRGYMUTATÓJA.

1919 MÁRCIUS 9—23.

BUDAPEST, 1919.
A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT KIADÁSA.

396 KARCZAG ZOLTÁN. Fák alatt. Pasztel. Eladó.
397 MEDGYESSY FERENC. Fiatal anya. Gipsz. Eladó.
398 GÁSPÁR MIKLÓS. Oderzo falu a Piave mellett. Vizf. Eladó.
399 DOMCSEK LAJOS. Pesti látkép. Vizf. Eladó.
400 BAKY ALBERT. Podkamien látképe. Vizf. Eladó.
401 KOVÁCS ÁGOSTON. Hazaszálló gondolatok. Vizf. Eladó.
402 BARTA ERNŐ. Kilátás a Baross-utcából. Vizf. Eladó.
403 LEIDENFROST SÁNDOR. A foglyok. Vizf. Eladó.
404 DOMCSEK LAJOS. Tóparti részlet. Vizf. Eladó.
405 KOVÁCS ÁGOSTON. Esti szórakozás. Vizf. Eladó.
406 DOMCSEK LAJOS. Harctéri táj. Vizf. Eladó.
407 BARTA ERNŐ. A madárdal. Vizf. Eladó.
408 MEDGYESSY FERENC. Gondolkodó. Gipsz. Eladó.
409 KOVÁCS ÁGOSTON. Toborzás Vetlugában. Vizf. Eladó.
410 KOVÁCS ÁGOSTON. Téli élet Szibériában. Vizf. Eladó.
411 KOVÁCS ÁGOSTON. Parancsnokunk a fogolytáborban. Vizf. Eladó.
412 KOVÁCS ÁGOSTON. Halottak napján. Vizf. Eladó.
413 KOVÁCS ÁGOSTON. Konyha a fogolytáborban. Vizf. Eladó.
414 KOVÁCS ÁGOSTON. Fogolytárs. Vizf. Eladó.
415 KOVÁCS ÁGOSTON. Fogolytáborunk első őre. Vizf. Eladó.
416 KOVÁCS ÁGOSTON. Vizhordás Szibériában. Vizf. Eladó.
417 KOVÁCS ÁGOSTON. Hazafelé. Vizf. Eladó.
418 KOVÁCS ÁGOSTON. Bikafej. Olajf. Eladó.
419 SZ. CSAPÓ MÁRTON. Foglyok-háza. Vizf. Eladó.
420 MIHÁLY ISTVÁN. Dombtető. Vizf. Eladó.
421 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Borus hangulat Galiciában. Vizf. Eladó.
422 KOVÁCS ÁGOSTON. Fogolytáborunk őre. Vizf. Eladó.
423 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Vizimalom Udinében. Vizf. Eladó.
424 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Olasz falu a Tarnoguslo-völgyben. Vizf. Eladó.

425 LÁPOSSY HEGEDÜS GÉZA. Pató Pál úr asztala. Vizf. Eladó.
426 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Bombavető magyar baka. Vizf. Eladó.
427 SUBA SCHEIBER MIKLÓS. Fedezék. Vizf. Eladó.
428 HARMATH GYULA. Avtováci részlet. Vizf. Eladó.
429 KOVÁCS ÁGOSTON. Tigrisfej. Olajf. Eladó.
430 MOHOLY NAGY LÁSZLÓ. Kompozició-probléma. Vizf. Eladó.
431 KOVÁCS ÁGOSTON. Lófej. Olajf. Eladó.
432 HARMATH GYULA. Szénáshajók a Dunán. Vizf. Eladó.
433 SUBA SCHEIBER MIKLÓS. Századkonyha. Vizf. Eladó.
434 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Potrik falu Roveretónál. Vizf. Eladó.
435 MAKÓ BERTALAN. Szökevény. Pasztel. Eladó.
436 GÁSPÁR M. MIKLÓS. Falurészlet Déltirolban. Vizf. Eladó.
437 KOVÁCS ÁGOSTON. Templom Tomszkban. Vizf. Eladó.
438 TUSZKAY MÁRTON. Olasz tüzérségi megfigyelő. Tempera. Eladó.
439 LEJAVA FERENC. Egy pohár virág. Vizf. Eladó.
440 GÁSPÁR ANTAL. Szelamlik. Rajz.
441 GALAMBOS MÁRTON. Mongol tipus. Pasztel. Eladó.
442 WESSELY VILMOS. Kimpolungi részlet 1918-ból. Színes tollrajz. Eladó.
443 GREGERSEN HUGO. Lovas. Szines rajz. Eladó.
444 KÁROLY MIKLÓS. A jasinovi hősök emlékének terve. Rajz.
445 KÁROLY MIKLÓS. Vázlat. Rajz.
446 MAKOLDY JÓZSEF. Parlament ködben. Vizf. Eladó.
447 MAKOLDY JÓZSEF. Katonai csoport. Vizf. Eladó.
448 MAKOLDY JÓZSEF. Alkony. Vizf. Eladó.
449 TUSZKAY MÁRTON. Castagnavizza. Tempera. Eladó.
450 TUSZKAY MÁRTON. Lövészárkaink Görz előtt. Tempera. Eladó.
451 MARKUP BÉLA. Lovas-szobor. Bronz. Eladó.

161 GIMES LAJOS. Csolnakázók. Tempera. Eladó.
162 ROMEK ÁRPÁD. Dinnye és szőlő. Olajf. Eladó.
163 BARTA ERNŐ. Rácsos ablak. Olajf. Eladó.
164 SIKLÓDY LŐRINC. Indulás. Karrarai márvány. Eladó.
165 ROMEK ÁRPÁD. Szürke hangulat. Olajf. Eladó.
166 FRANK FRIGYES. Önarckép 1910-ből. Olajf. Eladó.
167 PÁLDY ZOLTÁN. Tulipán. Tempera. Eladó.
168 GNÄDIG SÁNDOR. Hubermann. Márványszobor. Eladó.
169 SZAMOSI SOÓS VILMOS. Péchy Erzsi szinművésznő. Bronzszobor. Eladó.
170 CSAPÓ JENŐ. Kikötőrészlet. Olajf. Eladó.
171 ENGLERTH EMIL. Csendélet. Olajf. Eladó.
172 CSAPÓ JENŐ. Téli délután Budán. Olajf. Eladó.
173 GÉMES GINDERT és SOMOGYI. Magyar köztársaság. Gipsz. Eladó.
174 JÓZSA KÁROLY. Leány álarccal. Olajf. Eladó.
175 GY. SÁNDOR JÓZSEF. Május. Olajf. Eladó.
176 JÓZSA KÁROLY. Nevető leány. Olajf. Eladó.
177 BARANSKI E. LÁSZLÓ. Cséplés. Olajf. Eladó.
178 GÁBOR MÓRIC. Leány korsóval. Olajf. Eladó.
179 PÁLDY ZOLTÁN. Gondolkodó lány. Pasztel. Eladó.
180 GÁBOR MÓRIC. Icu. Olajf. Eladó.
181 PÁLDY ZOLTÁN. Éva. Pasztel. Eladó.
182 PÁLDY ZOLTÁN. Léda. Pasztel. Eladó.
183 PÁLDY ZOLTÁN. Modell-bemutatkozás. Pasztel. Eladó.
184 KÁDÁR BÉLA. Nőrablás. Olajf. Eladó.
185 GÁBOR MÓRIC. Nova-nupta. Olajf. Eladó.
186 PÁLDY ZOLTÁN. Öltözködő nő. Pasztel. Eladó.
187 KÁDÁR BÉLA. Pihenés. Olajf. Eladó.
188 BAKY ALBERT. Török sebesültek Stryjben. Olajf. Eladó.
189 KÖRMENDI FRIM ERVIN. Diványon ülő leány. Olajf. Eladó.
190 SIDLÓ FERENC. Egy honvéd hős arcképe. Szobormű. Gipsz. Eladó.
191 ENGLERTH EMIL. A három kereszt. Olajf. Eladó.
192 ENGLERTH EMIL. A kedvenc. Olajf. Eladó.
193 KUKÁN GÉZA. Félakt. Olajf. Eladó.
194 CSAPÓ JENŐ. Csendélet. Olajf.

195 SZÜLE PÉTER. Fekvő akt. Olajf. Eladó.
196 KUKÁN GÉZA. Tanulmány. Olajf.
197 BESZÉDES LÁSZLÓ. Miklós gyerek. Gipszszobor. Eladó.
198 MÁNYAI JÓZSEF. Tanulmányfej. Olajf. Eladó.
199 SZÜLE PÉTER. Trénkocsik. Olajf. Eladó.
200 PAP EMIL. Szobalány. Olajf. Eladó.
201 GY. SÁNDOR JÓZSEF. Alkonyat. Olajf. Eladó.
202 PAP EMIL. Orosz fogoly. Olajf. Eladó.
203 PAP EMIL. Grodeki híd. Olajf. Eladó.
204 SPALT JÁNOS. Alkony. Gipsz-szobor. Eladó.
205 LÁNYI DEZSŐ. Női akt. Márvány. Eladó.

IV. TEREM

206 SZAMOSI SOÓS VILMOS. Tanulmány. Bronzszobor. Eladó.
207 MARKÓ LAJOS. Hadiözvegyek. Olajf. Eladó.
208 SZÖLLŐSI JÁNOS. Tél a hegytetőn. Olajf. Eladó.
209 SCHEIBER HUGÓ. Pihenő akt. Olajf. Eladó.
210 KÓBER LEÓ. Ködös nap a pólai kikötőben. Olajf. Eladó.
211 KÓBER LEÓ. Árnyékban. Olajf. Nem eladó.
212 KÓBER LEÓ. Székelyudvarhely. Olajf. Eladó.
213 SCHEIBER HUGÓ. Tea-baba. Olajf. Eladó.
214 GELLÉRT IMRE. Szent Margit. Pasztel. Eladó.
215 MESSINGER ILLÉS. Péceli részlet. (Hajnal.) Olajf. Eladó.
216 KELETI SÁNDOR. Hadszintér. Strzelbize. Olajf.
217 ZÁHONYI GÉZA. Téli nap. Olajf. Eladó.
218 EGRY JÓZSEF. Bácskai svábasszony. Olajf. Nem eladó.
219 REMSEY ZOLTÁN. Megzavart orosz előörsök. Tempera. Eladó.
220 EGRY JÓZSEF. Bácskai sváb. Olajf. Nem eladó.
221 ZÁHONYI GÉZA. Nyári nap. Olajf. Eladó.
222 REMSEY ZOLTÁN. Revolució. (Allegória.) Olajf. Eladó.
223 ZÁHONYI GÉZA. Tájrész. Olajf. Eladó.

Hadviselt Művészek Kiállításának tárgymutatójából. 1919

4. melléklet
1925. kiállítás

NEMZETI SZALON
331-IK KIÁLLITÁS

A MAGYAR AKVARELL- ÉS PASZTELLFESTŐK EGYESÜLETE XI. KIÁLLITÁSA

ÉS A MILANÓBAN RENDEZENDŐ MÁSODIK NEMZETKÖZI AKVARELL-KIÁLLITÁSRA KIJELÖLT MŰTÁRGYAKNAK

KATALOGUSA

1925. FEBRUÁR

269 Festetics Pál gróf arcképe, paszt. magt.

Ringer Erzsébet

270 Női portrait, szines rajz

Ripszám Henrik

271 Estalkony, pasztell 3,200.000

Rökk Károly

272 Fenyő, vízf. 3,500.000
273 Orosz motivumok, vízf. 4,000.000

Rudnay Gyula

*274 Este, vízfestmény
*275 Tájrészlet, vízfestmény
*276 Alkony, vízfestmény
*277 Tájkép, vízfestmény

Spolarich Th. László

278 Könnyforrás, rajz 1,000.000

Steinhauser Agoston

279 Az empirikus, vízf. 8,000.000

Sugár Sándor

282 Koldús, rajz 1,500.000

Schuschny Erna

283 Magány, pasztell 1,500.000

Szabó Aurél

284 Mandulafa, vízf. 1,600.000

Szabó Aurél

*284/a Város tanulmány, vízf. eladó.

Szathmáry István

285 Zebegényi bucsú, tempera 1,500.000

Szegedy-Kovács Agoston

287 Starsi, vízf. 30,000.000
288 Hadifogságban, vízf. 30,000.000
289 Madonna, vízf. 5,000.000
290* Negyven fokos hidegben, vízf. 25,000.000
291 Egy isztriai, vízf. 4,500.000

Szent-Iványi Erzsi

292 Szegfük, vízf. magántulajdon

Szigeti Jenő

293 Soproni táj, pasztell 6,000.000
234 Soproni ucca, pasztell 6,000.000
295 Fák között, pasztell 5,000.000

Szini Zoltán

297 Öreg tót, rajz 500.000

Szlányi Lajos

*298 Parkban, vízf. magántulajdon
*299 Kiránduló hely, vízf. 2,000.000
300 Alföldi téli táj, vízf. 5,000.000
301 Zagyvaparti házak, vízf. 2,000.000
302 Friss hó a hegyekben, vízf. 3,000.000
303 Hóolvadás, vízf. 6,000.000
304 Tanya, vízf. 2,000.000
305 Boglyák, vízf. 3,000.000
306 A régi Szolnoki Tisza híd, vízf. 6,000.000
307 Ősz a hegyek közt, vízf. 1,000.000

A mübutorokat kiállította NAGY ZSIGMOND cég VI., Lázár-utca 3. sz. (a Bazilikánál az egész házban). Megvételről a mütárosnál vagy a cégnél közvetlenül lehet tárgyalni.

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete XI. kiállítása és a Milánóban rendezendő második nemzetközi akvarellkiállításra kijelölt mütárgyak katalógusából 1925. febr.

3. melléklet
1924. kiállítás

1924. ÉVI
ŐSZI TÁRLAT

ÉS
A MAGYAR HADTÖRTÉNELMI
MUZEUM GYÜJTEMÉNYÉNEK

TÁRGYMUTATÓJA

1924 OKTÓBER, NOVEMBER

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, MŰCSARNOK

21. POLL HUGÓ: Duna partján.
22. SZLÁNYI LAJOS: Patakmentén.
23. P. MESZLÉNYI P.: Makoldy J. szobra. Magánt.
24. KARLOVSZKY BERTALAN: József főherceg őfensége. Magántulajdon.
25. KEVICZKY HUGÓ: Férfiképmás. Szobormű.
26. BOSZNAY ISTVÁN: Tópart.
27. KEMÉNY NÁNDOR: Feleségem.
28. NÁDLER RÓBERT: San Marko templomának átriuma.
29. ROMEK ÁRPÁD: Gyümölcsök.
30. MERÉSZ GYULA: Öreg ember.
31. SZLÁNYI LAJOS: Halastó Zalamegyében.
32. EÖLVEDY GACHÁL JÓZSEF: Öreg klarinétos.
33. NÁDLER RÓBERT: Veneziai bárkák.
34. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Díszterem. Magántulajdon.
35. BARKÁSZ LAJOS: Budai hegyvidék.
36. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Kupolacsarnok. Magánt.
37. NAGY VILMOS: Varró nő.
38. KNOPPNÉ CURTIS GERTRUDE: Szürke idő.
39. POLL HUGÓ: Falu vége.
40. POLL HUGÓ: Disznócsorda.
41. ARADI-EDVI-ILLÉS: Tájkép.
42. BRÜLL ALADÁR: Ábránd.
43. MERÉSZ GYULA: Gróf Széchenyi Gézáné arcképe. Magántulajdon.
44. GULYÁS SÁNDOR: Szent György lovag.
45. BRÜLL ALARÁR: Gyermekarckép. Magánt.
46. BOSZNAY ISTVÁN: Kora tavasz.
47. Maróthi MAJOR JENŐ: Naplemente.

II. TEREM.

(Olajfestmények, pastelek, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.)

48. PÁDLY ALADÁR: Falu vége.
49. TÚRY GYULA: September.
50. ROTTMANN MOZART: Arckép.
51. † SILIGAI FERENC: Havas erdő.
52. DOLÁNYI B. IDA: Kerti virágok.
53. SÁRKÁNY GYULA: Női arckép. Magántul.
54. DOLÁNYI B. IDA: Rózsacsendélet.
55. SZEGEDI-KOVÁCS ÁGOSTON: Nympha és Satyr.
56. MÁNYAI JÓZSEF: Önarckép.
57. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A szürke Tabán.
58. PÁDLY ALADÁR: Gerezdek.
59. SÁRDY BRUTUS: Dunamenti táj.
60. KÓBOR HENRIK: B.-Kenesei utca.
61. Szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Csendélet.
62. FRIED PÁL: Arckép. Magántul.
63. Szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Csendélet.
64. KÓBOR HENRIK: Udvarrészlet.
65. SÁRDY BRUTUS: Mélyenjáró felhők.
66. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Kandalló előtt.
67. KÓBOR HENRIK: Csend.
68. SZÁNTÓ LAJOS: San Giorgio templom Velencében. Magántul.

A kiállítás festészeti és szobrászati anyagát

Komáromi Kacz Endre

rendezte.

I. TEREM.

(Olajfestmények, pastelek, szoborművek, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.)

1. MARÓTHI MAJOR JENŐ: Erdőrészlet.
2. SÁRKÁNY GYULA: Assisii emlék.
3. NÁDLER RÓBERT: Öreg fák.
4. KÖVESDY GÉZA: Erdőben.
5. NÁDLER RÓBERT: Serkei park.
6. SÁRKÁNY GYULA: Sapkás férfi. Magántulajdon.
7. BARKÁSZ LAJOS: Buda környékén.
8. BOSZNAY ISTVÁN: Vihar előtt.
9. KNOPPNÉ CURTIS GERTRUDE: Lovas korzó a londoni Hyde-parkban.
10. ARADI EDVI-ILLÉS: Borus hangulat.
11. BRÜLL ALADÁR: Női arckép. Magántulajdon.
12. KÖVESDY GÉZA: Hegyoldal Karinthiában.
13. KARLOVSZKY Bertalan: Gróf Cziráky Antal. Magántulajdon.
14. KÖVESDY GÉZA: Eső után.
15. UDVARY PÁL: Lovaglás előtt.
16. ARADI EDVI-ILLÉS: Interieur.
17. UDVARY PÁL: Rue petite Bucherie.
18. POLL HUGÓ: Szilváskert.
19. ROMEK ÁRPÁD: Sárga rózsák.
20. MERÉSZ GYULA: Hajnali köd Somogyban.

2 1924. évi Őszi Tárlat és a Magyar Hadtörténelmi Muzeum Gyüjteményének Tárgymutatójából.

21. POLL HUGÓ: Duna partján.
22. SZLÁNYI LAJOS: Patakmentén.
23. P. MESZLÉNYI P.: Makoldy J. szobra. Magánt.
24. KARLOVSZKY BERTALAN: József főherceg őfensége. Magántulajdon.
25. KEVICZKY HUGÓ: Férfiképmás. Szobormű.
26. BOSZNAY ISTVÁN: Tópart.
27. KEMÉNY NÁNDOR: Feleségem.
28. NÁDLER RÓBERT: San Marko templomának átriuma.
29. ROMEK ÁRPÁD: Gyümölcsök.
30. MERÉSZ GYULA: Öreg ember.
31. SZLÁNYI LAJOS: Halastó Zalamegyében.
32. EÖLVEDY GACHÁL JÓZSEF: Öreg klarinétos.
33. NÁDLER RÓBERT: Veneziai bárkák.
34. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Díszterem. Magántulajdon.
35. BARKÁSZ LAJOS: Budai hegyvidék.
36. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Kupolacsarnok. Magánt.
37. NAGY VILMOS: Varró nő.
38. KNOPPNÉ CURTIS GERTRUDE: Szürke idő.
39. POLL HUGÓ: Falu vége.
40. POLL HUGÓ: Disznócsorda.
41. ARADI-EDVI-ILLÉS: Tájkép.
42. BRÜLL ALADÁR: Ábránd.
43. MERÉSZ GYULA: Gróf Széchenyi Gézáné arcképe. Magántulajdon.
44. GULYÁS SÁNDOR: Szent György lovag.
45. BRÜLL ALARÁR: Gyermekarckép. Magánt.
46. BOSZNAY ISTVÁN: Kora tavasz.
47. Maróthi MAJOR JENŐ: Naplemente.

II. TEREM.

(Olajfestmények, pastelek, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.)

48. PÁDLY ALADÁR: Falu vége.
49. TÚRY GYULA: September.
50. ROTTMANN MOZÁRT: Arckép.
51. † SILIGAI FERENC: Havas erdő.
52. DOLÁNYI B. IDA: Kerti virágok.
53. SÁRKÁNY GYULA: Női arckép. Magántul.
54. DOLÁNYI B. IDA: Rózsacsendélet.
55. SZEGEDI-KOVÁCS ÁGOSTON: Nympha és Satyr.
56. MÁNYAI JÓZSEF: Önarckép.
57. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: A szürke Tabán.
58. PÁDLY ALADÁR: Gerezdek.
59. SÁRDY BRUTUS: Dunamenti táj.
60. KÓBOR HENRIK: B.-Kenesei utca.
61. Szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Csendélet.
62. FRIED PÁL: Arckép. Magántul.
63. Szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Csendélet.
64. KÓBOR HENRIK: Udvarrészlet.
65. SÁRDY BRUTUS: Mélyenjáró felhők.
66. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Kandalló előtt.
67. KÓBOR HENRIK: Csend.
68. SZÁNTÓ LAJOS: San Giorgio templom Velencében. Magántul.

1924. évi Őszi Tárlat és a Magyar Hadtörténeti Muzeum gyüjteményének Tárgymutatójából

269. KUNWALD CÉZÁR: Nagyszentmiklósi Dréhr Imre dr. Magántulajdon.
270. MEILINGER DEZSŐ: Őszi reggel.
271. PÁLDY ZOLTÁN: Olasz modell.
272. KEMÉNY NÁNDOR: A nehéz vers.
273. DIETRICH ADOLF: Őszi reggel.
274. KÜMMERLE PÁL: Tükör előtt.
275. MOLNÁR DÁNIEL F.: Nagyanyó.
276. PÁRIS ERZSI: Tél.
277. Zentai GRÓF JÓZSEF: Önarckép.
278. KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ: Erdő ősszel.
279. I. GYENES LAJOS: Arckép. Magántulajdon.
280. ARADI EDVI ILLÉS: Balatonpart.
281. KÜMMERLE PÁL: Ábrándozó kis leány.
282. CSALÁNY BÉLA: Első öltések.

IX. TEREM.

(Olajfestmények, vízfestmények rajzok, rézkarcok, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.)

283. MÁRTON FERENC: Vízhordás. Magánt.
284. MÁRTON FERENC: Romok. Magántulajdon.
285. MEILINGER DEZSŐ: Falu vége.
286. MÁRTON FERENC: Napnyugta. Magántuladon.
287. MÁRTON FERENC: Szlovén falu. Magánt.
288. HESSKY IVÁN: Nyárvégi kép.
289. LÁSZLÓ NÁNDOR: Budai részlet. Magánt.
290. VELTEN ARMAND FERENC: A győri székesegyház főoltára.

291. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: 40°-os hideg köd.
292. ÜRMÖS PÉTER: Doge-palota udvarrészlete.
293. GREGERSEN HUGÓ: Ádám és Éva.
294. GREGERSEN HUGÓ: Kosok.
295. GREGERSEN HUGÓ: Szántás.
296. GY. TAKÁCH BÉLA: Szépvölgyi hegyoldal.
297. SPOLARICH TH. LÁSZLÓ: Tanulmány.
298. GY. TAKÁCH BÉLA: Ködös reggel a Hűvösvölgyben.
299. PÖRGE GERGELY: Részlet a Balaton partjáról.
300. PÖRGE GERGELY: Balatoni részlet.
301. PÖRGE GERGELY: Balatonföldvári részlet.
302. PÖRGE GERGELY: Reggeli hangulat a Balatonon.
303. PODLIPNY GYULA: Tanulmányfej.
304. SZERENCSI ZOLTÁN: Öregasszony.
305. GEBHARDT ISTVÁN: Kamra.
306. KAVECZKY ZOLTÁN: Arcképtanulmány.
307. HESSKY IVÁN: Felhős táj.
308. UITZ JÁNOS: Tanulmány.
309. PREISZ LAJOS: Symbol.
310. BARANSKI E. LÁSZLÓ: Akácfás tanya.
311. VADÁSZ GÉZA: Férfiarckép. Magántulajdon.
312. BARANSKI E. LÁSZLÓ: Monori utca.
313. BAYER ÁGOST: Anyám.
314. ERB ARNOLD: Arcképminiatürök. Magánt.
315. †SILIGAI FERENC: Gyermek Jézus az Irástudók között.
316. HALASI HORVÁTH J.: Cigánysátor.

1924. évi Őszi Tárlat és a Magyar Hadtörténeti Muzeum gyüjteményének mutatója

317. HALASI HORVÁTH J.: Alkonyat novemberben.
318. MÉSZÁROSNÉ KISFALUDY MARISKA: Vízparton.
319. PÁLLYA CELESZTIN: Ökrök az istállóban.
320. PÁLLYA CELESZTIN: Patakrészlet Kis-Maroson.
321. PÁLLYA CELESZTIN: Vásárrészlet.
322. Zentai GRÓF JÓZSEF: Étkező öregasszony.
323. HOLLÓ ALAJOS: Nyári délután.
324. SZERENCSI ZOLTÁN: Fasor.
325. RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Figyelő angórák.
326. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: Arckép. Magánt.
327. RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Borjúk.
328. FÁBIÁNNÉ BICZÓ ILONA: Bibliás nénike.
329. EGYED ERNA: A férfi útja.
330. WEBER JÓZSEF: Csend. Magántulajdon.
331. ACZÉL HENRIK: Erdei út.
332. BALOGH MARGIT: Tanulmányfej.
333. BUNDSCHUH OTTÓ: Interieur.
334. RÁTHNÉ NAGY IRÉN: Irisek.
335. REISCHL KÁROLY: Arcképtanulmány. Magánt.
336. BALOGH MARGIT: Tanulmányfej.
337. TÁLOS GYULA: A csalódás virága. Magánt.
338. MERÉSZ GYULA: Mozaik-kartonok Somssich Béla gróf babócsai sirkápolnájához. Magánt.
339. EGYED ERNA: Az utolsó virágok.
340. CSIZMADIA SÁNDOR: Aranykakas-utca Tabánban.
341. BICZÓ ANDRÁS: Meseillusztráció.
342. TIKÁCS ADOLF: Jégzajlás a Dunán.

X. TEREM.

(Olajfestmények, plaquettek, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.)

343. JÓZSA KÁROLY: Leány zöld fátyollal.
344. KLAMMER MARISKA: Interieur a királyi palotában.
345. SZENTGÁLI ANTALNÉ RAUSCH VILMA: Kossalka János dr. arcképe. Magántul.
346. B. VASZKÓ ÖDÖN: Sztrájk a gyárudvaron.
347. JÓZSA KÁROLY: Asszony zöld korsóval.
348. MÉSZÁROSNÉ KISFALUDY MARISKA: Özvegyasszony.
349. TAMÁSSY MIKLÓS: Szerenád.
350. HORVÁTH BÉLA: Almerhorn.
351. SZUHANEK OSZKÁR: A vörös nő. Magántul.
352. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Szent Ágnes. Magántul.
353. CSÉPAINÉ HINDI-SZABÓ KATA: Tanulmányfej. Magántul.
354. HORVÁTH BÉLA: Antholzer-völgy.
355. KAZACSAY GERŐNÉ: Sacelláry Pipi arcképe. Magántul.
356. STRÓBL ZSÓFIA: Tanulmányfej.
357. CZ. SZÜTS SÁNDOR: Hollandiai faluvég.
358. L. HILBERTH IRÉN: Napsütésben.
359. BARDÓCZ ÁRPÁD: Vásár.
360. SCHUSCHNY ERNA: Interieur.

Kovács Ágoston

Az utolsó türelemművész

'97. I. 14. Vas Népe

Kovács Ágoston budaörsi amatőr művész különleges tehetségű ember: képes apró üvegekbe hajókat, golgotai jeleneteket, boltokat, miegyebet beépíteni. A mesternek — aki a türelemművészet utolsó mohikánja Magyarországon — ezekben a napokban több alkotása is mergtekinthető a Kossuth klubban

...mintaboltjaiban

január 13-tól!

Akciós fogy. ár Ft/kg

Sertés comb	~~706.-~~	**590.-**	~~630.-~~	**550.-**
Párizsi	~~340.-~~	**310.-**	~~260.-~~	**220.-**
Virsli	~~398.-~~	**360.-**	~~295.-~~	**270.-**
Soproni	~~475.-~~	**430.-**	~~365.-~~	**310.-**
Zala	~~527.-~~	**430.-**	~~405.-~~	**370.-**

Viszonteladók részére is!
Akciós viszonteladói ár ÁFA nélkül, Ft/kg

Viszonteladóinkat 1. és 2. számú boltjainkban várjuk.

Mintaboltjaink udvarias kiszolgálással, bő termékválasztékkal várják Önöket.

1. sz. Szombathely, Ikervár u. (A Húsüzem mellett.)

2. sz. Szombathely, Kassák L. u. 5-7. (Oladi lakótelep)

3. sz. Szombathely, Vásárcsarnok

Vasi Húsipar Rt

8, 9, 10, 11 sz
mellékletek
(recenzió, díjak)
fényképek

Szegedy-Kovács Ágoston festménye: Hadifogolytemetés Szibériában

„A Társaság" társasutazása

A Szent Év, amelynek huszonötévenkénti megünneplése őskeresztény tradició, karácsonyestén kezdődött. A Szent Péter-bazilikában Rómában XI. Pius pápa szimbolikus kalapácsütéssel nyitotta ki a szent kaput, melyet az év végén hasonló szertartásokkal fognak ismét befalazni. A Szent Év az egész világ katholikusait Rómába vonzza és uton-utfélen halljuk, hogy tavaszra sokan készülnek Rómába és ezzel kapcsolatban néhány olasz városba.

Ha az embernek idő és pénz áll az utazáshoz rendelkezésére, akkor még hátra van a legfontosabb kellék, megfelelő utitársakat találni. Ez fokozottabb mértékben fontos akkor, ha idegenben több heti közös tartózkodásról van szó. Különösen a magyar embernél, akinek a szemében felére csökken egy külföldi ut értéke, ha azt nem hasonló gondolkozásu emberek társaságában teszi meg.

Ezt óhajtja »A Társaság« szerkesztősége megoldani, mikor egy oly társas utazás gondolatát veti fel, amelyben csupa egyforma társadalmi állásuak és azok hozzátartozói vennének részt.

»A Társaság« Itáliába, esetleg a Rivierára, vagy a kettő kombinációjával óhajt március vége felé társaskirándulást rendezni. Az olvasóközönségünk véleményét óhajtjuk tudni arra nézve, hogy mely idő és mely városok érintése volna a legkivánatosabb az utazásra. Már most figyelemreméltó körülmény az, hogy husvétkor (április 12) a tulzsufoltságra való tekintettel, nem lesz tanácsos Rómát programmba venni, hanem inkább előtte. A beérkező kivánságok alapján a jövő hónapban végleges programmot készitünk, melyről az érdeklődőket lapunkban megfelelően fogjuk tájékoztatni.

*

SZEGEDY-KOVÁCS ÁGOSTON MŰTERMÉBEN. Csupa hangulat és lelkivilág. A hosszu orosz fogság impresszióiban most is kisértő multat rajzol a művész ecsetje. Különös, majdnem bizarr hangulat árad szét képeiből. Ezeken a képeken az orosz népélet nyomoruságának, a fogolytáborok megdermedt életének minden alakja és hangulata egy-egy szinekben elénekelt elégia De Szegedy-Kovács műtermében mégsem érezzük a hangulatot nyomottnak. Sok és jó képe van a műteremben. A szemlélő számára nyitott könyv, amelyből könnyü kiolvasni a művész minden iránt érdeklődő fantáziáját. A művész lelke különösen szinte összeforrott azokkal a képeivel, amelyeket fogságában festett. Mintegy 500 féltve őrzött aquarellel indult haza, melyekért amerikai pénzemberek — akik akkoriban ott a hadifoglyok érdekeit támogatták — vagyonokat igértek. Ő azonban haza akarta hozni képeit. Sajnos, nem sikerült, mert a bolsevisták utközben — néhány kivételével — mind elszedték. Az itthoniak közül zamatos magyarságu balatoni tájképei teljes értékűek és hozzájárulnak ahhoz a hangulathoz, amelyet jólesően érzünk nála, a tiszta levegőjü művészet otthonában.

*

Szegedy-Kovács Ágoston festménye: Fogolycsapat

Atelier „Berthe" kozmetika szépségápolás, manikür, IV. Párisi-u 4. Telefon: 105-87
arc- és testszőreltávolítás Saját készitményeim „Junó" név alatt kerülnek forgalomba

Libál B. szemüvegek, lorgnonok és látcsövek Budapest, IV. Duna-ucca 6 (Klotild-palota)

Kedves Kolléga Ur! Bpest 923. dec. 11.

Nagyon sajnálom, hogy nem talált otthon ma. Atadtam volna Önnek az ötvenezer koronás Solymosi M. díjat, a mit a MAPE kiállitásán nyert. Sajnos, a címét nem tudtam s így a N. Szalonnál hagytam meg, hogy Ön keressen fel. — En csüt - pént - szomb dut. 5 - ½8 ig itt vagyok a műtermemben, kérem, fáradjon el még egyszer, jobb is, ha személyesen megismerheti Önt a MAPE, meg a pósta most elég körülményes. Tehát a viszontlátásra!

Sok szíves üdvözlettel Baranski E.S.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETE

Tagsági-jegy.

Kovács Ágoston úr részére

1919. évre.

Tagsági díj 6 kor.

Bruck Ritter

pénztárnok.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK NEMZETI SZÖVETSÉGE

91 TAGSÁGI-JEGY

1919

Kovács Ágoston részére.

K. Kreisch Aladár Mivatonfe

elnök. titkár.

Szécsy

pénztárnok.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK NEMZETI SZÖVETSÉGE BUDAPEST

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK NEMZETI SZÖVETSÉGE

91 TAGSÁGI-JEGY

1919

Kovács Ágoston részére.

K. Kresch Aladár elnök.

Mivatonfen titkár.

Szécsy pénztárnok.

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK NEMZETI SZÖVETSÉGE BUDAPEST

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK. TELEFON: 20-66. SZ.
Minden hivatalos levelezést a **titkári hivatalra** és nem névre kérünk címezni.

Nagyságos

K O V Á C S Á G O S T O N N É Úrnőnek

B u d a p e s t.

Nagyásgos Asszonyom !

Tisztelettel értesitjük, hogy Kovács Ágoston 405 számú munkája megnyerte a Krausz Simon féle egyezer koronás dijat. Az összeget a kiállitás bezárása után Nagyságos Asszony kezeihez juttatjuk.

Budapest, 1919 március hó 26.

Kiváló tisztelettel

Gémes Gindert Péter

Béli-Vörösberg

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
SOCIÉTÉ HONGROISE DES BEAUX ARTS
BUDAPEST, MŰCSARNOK
FONDÉE 1861. VÁROSLIGET.

Nagyságos

S z e g e d i K o v á c s Á g o s t o n
festömüvész urnak
B u d a p e s t.

Igen tisztelt Müvész Ur !

Sziveskedjék alant felsorolt müvének egy jó fényképmásolatát az eredeti felvétel negativjával együtt 1930 évi évkönyvünk számára okvetlenül beküldeni akként, hogy azok legkésőbb

egy hét lefolyása alatt

kezeink között legyenek, mert ellenkező esetben müvét a fenti munkából kénytelenek lennénk kihagyni.

Budapest, 1930 november 14.

Kiváló tisztelettel
a szerkesztőbizottság megbizásából

főtitkár.

" A tél "

Ez egy rossz xeroxmásolat egy kép fényképéről,
de azért elküldöm. "Utrakészen"

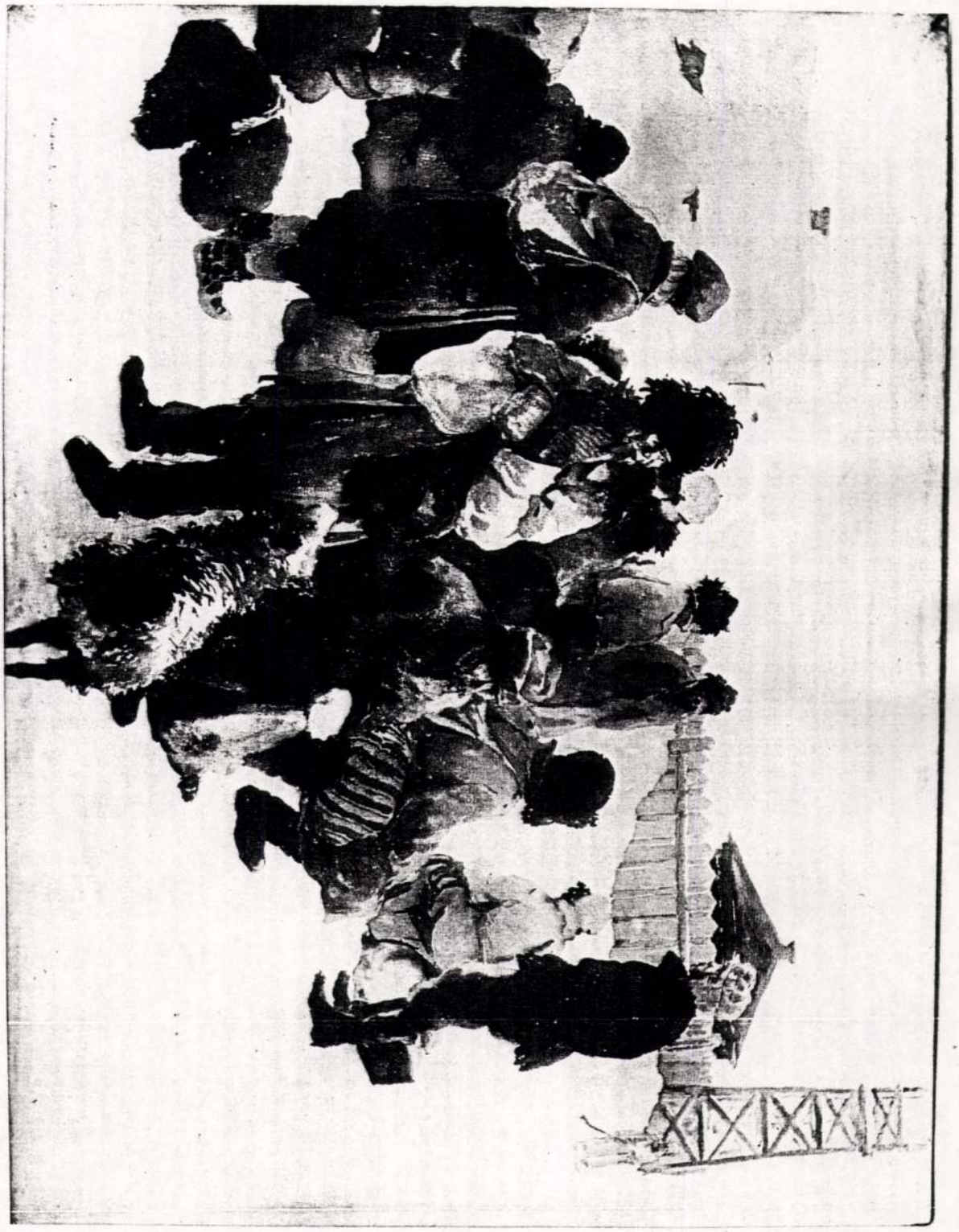

BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-UTCZA 47.
„FERENCZ JÓZSEF" TANITÓK HÁZA.
TELEFON 108--73.

2014 szám.

Válasz esetén ezen számra hivatkozni tessék.

Nagyságos Festőművész Ur!

A Vallás- és Közoktatásügyi Minister Ur a népiskolák számára való szemléltető fali képek kiadását határozta el. Ennélfogva mély tisztelettel felkérem igen tisztelt Müvész Urat, hogy az igen fontos kulturális ügynek sikeres elintézését saját hatáskörében előmozditani és támogatni szivoskednék az által, hogy a következő fali kép megrajzolására, megfestésére, kőre rajzolásra, vagyis sokszorositásra alkalmas elkészitésére vállalkoznék.

1.) Tatárdulás.

2.) Egrinők.

A teljestonusu fekete rajz, megfelelő ~~élő~~ vázlattal f.é. szeptember hó 30-ikig készitendő el, amidőn azt a kiküldött bizottság fogja megbirálni és csak annak határozatához képest lehet a képet tovább folytatni, illetőleg kőre rajzolni.

Szives válaszát sürgősen kérve, vagyok kitünő tisztelettel

Budapest, 1913. junius hó 25.-én.

Nagyságodnak

kész hive

Nagyságos

Kovács Ágoston

festőművész urnak

Főiskola

Helyi

VI. Andrássy út. Képzőművészek

KOVÁCS Ágoston fotó

7. melléklet

1941. kiállítás

Üvegszekrényben:

415. SZÁNTÓ GERGELY: Emlékérem. Bronz.
416. CSILLAG ISTVÁN: Gutenberg-emlékérem. Aluminium. Mgt.
417. SZENTESSY HIESZ GÉZA: Szűz Mária a gyermek Jézussal. Bronz.
418. OLÁH SÁNDOR: Szerénység. Bronz.
419. BENCZÉDI SÁNDOR: Reménység. Terrakotta.
420. IZBÉGI VILLÁM RÓZSA: Enyelgés. Terrakotta.
421. KALLÓS MIKLÓS ELEK: P. Lilla. Bronz. Mgt.
422. BÁRSONY GYÖRGY: Hygienia. Bronzplakett. Magántulajdon.

XIX. TEREM

423. BOHN FERENC: Tavaszi táj.
424. REZES MOLNÁR LAJOS: Hazatérők.
425. BOHN FERENC: Őszi táj.
426. DURAY TIBOR: Önarckép. Mgt.
427. TÁPAY LAJOS: Földhordók. Tempera.
328. ŐSZ DÉNES: Terefere.
429. PÁLNAGY ZSIGMOND: Pásztortűz.
430. SPÁNYIK CORNÉL: Háborús vizió 1941-ben.
431. TELKESSY VALÉR: Búzakeresztek.
432. DOROGI IMRE: Pásztorok imádása. Tempera.
433. IFJ. KOVÁCS JÁNOS: Kárpátokból.
434. BIAI FÖGLEIN ISTVÁN: Pihenő modell.
435. HALÁSZ-HRADIL ELEMÉR: Bevonulás Kassára.
436. ZÁHONYI GÉZA: Ujlaki részlet.
437. APÁTFALVI CZENE JÁNOS: Hunor és Magyar.
438. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: Attila szemléje.
439. RUZICSKAY GYÖRGY: Szent László megmenti a magyar leányt a kun vitéztől.
440. ZSOMBORY ERZSÉBET: Tél Kolozsvárott.
441. HANGAI SZABÓ MIKLÓS: Kaszálók.
442. JÁNOSA LAJOS: Menekülők.
443. TAKÁCS ZOLTÁN: Elment a hó.

HARANGHY JENŐNEK a Műcsarnok oromzatába tervezett és Budapest székesfőváros által megrendelt, a Szent István jubileumi évet megörökítő művének mozaikban való kivitele. Bemutatja Zsellér Imre mozaik- és üvegfestőművész műterme.

A Képzőművészeti Társulat 80 éves jubileumi kiállításának tárgymutatójából. 1941. febr-ápr

Pfannl Egon f. Margit-körút 51. (201, 207.)
Pókász Endre f. Ráday-utca 43. (412.)
Polczer Lajos f. Vilma királynő-út 23. (119.)
báró Pongrácz Sarolta f. Üllői-út 1. (258.)
Prohászka József f. Lónyay-utca 28. (230, 231.)

Rainer Istvánffy Gabriella f. Kút-utca 7. (347, 409.)
Rakssányi Dezső f. Alsóerdősor 8. (80, 81.)
Rácz László f. Elemér-utca 17. (319.)
Reuter Ágost f. Kinizsi-utca 10. (393.)
Rezes Molnár Lajos, Szigliget. (424.)
Riba János f. Jászberény, Csillag-utca 23. (341.)
Romek Árpád f. Szűz-utca 5—7. (43, 45.)
Rónay Kázmér f. Lágymányosi-utca 17/a. (378.)
Rottmann Mozart f. Vilma királynő-út 29. (117.)
Rökk Károly f. Kalocsa, Mayer püspök-utca 5. (326, 328, 336, 338.)
Rubleczky Géza sz. Arad. (77, 142.)
Rumi Rajki István sz. Irányi-utca 9. (200.)
Ruzicskay György f. Kmetty-utca 19. (364, 439.)

Sárdy Brutus f. Dózsa-utca 17. (243, 245, 247, 251.)
Sárkány Gyula f. Sziget-utca 38. (298.)
ditrói Siklódy Lőrincz sz. Százados-út, Művésztelep. (79, 181, 197.)
Soós Elemérné f. Donáthi-utca 15. (312.)
Sóváry János sz. Szobráncz-utca 18. (174.)
Spányik Cornél f. Vilma királynő-út 32. (141, 240, 430.)
Szabó Dezső f. Sziget-utca 24. (285, 321, 323.)
D. Szabó Vera sz. Kolozsvár, Katedrális-utca 12. (150.)
Szántó Gergely sz. Albertfalva, Mahunka Imre-út 25. (415.)
bácsai Szánthó Mária f. Darányi Ignác-utca 22. (250, 255.)
Szász István f. Izabella-tér 5. (78, 387.)
Szegedi Kovács Ágoston f. Levendula-utca 3. (408, 438.)
Szegedi Molnár Géza f. Akácfa-utca 59. (194, 337.)
Szemerey Zoltán f. Vilma királynő-út 23. (67, 69, 71.)
Szentessy Hiesz Géza sz. Németvölgyi-út 88. (112, 417.)

vitéz Székely Károly sz. Ybl Miklós-tér, Várkertbazár. (88, 143.)
Szilvásy Simon Margit f. Üllői-út 47. (118, 399.)
Szlányi Lajos f. Múzeum-körút 18. (263, 264, 266.)
Szopos Sándor f. Kolozsvár, Farkas-utca 7. (17.)
Szuhodovszky Mihály sz. Kálvária-tér 13. (116.)
Szűcs Pálma f. Vörösmarty-utca 51/a. (392.)
Szüle Péter f. Lágymányosi-utca 17/b. (10, 270.)

Takács István f. Margit-körút 54. (395.)
Takáts Zoltán f. Kolozsvár, Bartha Miklós-utca 13. (443.)
nemes Tamássy Zoltán f. Damjanich-utca 52. (214, 221.)
Tápay Lajos f. Szeged, Polgár-utca 1. (421.)
Telkessy Valéria f. Hunyady János-út 9. (115, 431.)
Thomas Antal f. Bicskey-utca 6. (232, 233, 237.)
Z. Tóth István sz. Bajza-utca 41. (168.)
Trapli István sz. Szondy-utca 66. (148.)
Turáni Kovács Imre sz. Szent László-út 27. (165.)

Udvary Pál f. Kelenhegyi-út 12. (38, 39, 40.)
Ungvári Lajos sz. Váralja-utca 3. (147, 169.)

Vass Viktor sz. Százados-út, Művésztelep. (124, 173.)
Vastagh György sz. Tigris-utca 55. (167.)
Vastagh László sz. Tigris-utca 55. (179.)
Vágner Andor f. Szekszárd, Munkácsy-utca 21. (222, 271.)
Várdeák Ferenc f. Bicske (411.)
Vesztróczi Manó f. Kelety Károly-utca 8. (293.)
Vidovszky Béla f. Munkácsy Mihály-utca 21. (5, 125, 127.)
Vigh Bertalan f. Eszék-utca 2. (75.)
izbégi Villám Rózsa sz. Angyal-utca 36. (171, 420.)
Vinkler László f. Szeged, Polgár-utca 2. (310.)
Viski János f. Horthy Miklós-körtér 1. (21, 49.)
Vitéz Mátyás f. Damjanich-utca 23. (320.)

Wellmann Róbert f. Németkér, Gyapa-puszta. (277, 287.)

Zádor István f. Nagymező-utca 8. (342, 343, 344, 346.)
Záhonyi Géza f. Szent László-út 26. (436.)
Zsombory Erzsébet f. Kolozsvár, Monostori-utca. (440.)
Zsákodi Csiszér János sz. Százados-út, Művésztelep. (413.)

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, HŐSÖKTERE, MŰCSARNOK

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

80 ÉVES FENNÁLLÁSÁT MEGÜNNEPLŐ

JUBILEUMI KIÁLLITÁS KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1941 FEBRUÁR—ÁPRILIS

XVII. TEREM

366. BAKOS TIBOR: Nyári borúlás. Vízf.
367. EDVI ILLÉS PANNI: Faluvége. Vízf.
368. CSAPÓ HEIM JÓZSEF: November. Vízf.
369. VITÉZ PATAKY FERENC: Itatás. Tempera.
370. JUHÁSZNÉ RÁTH OLGA: Behavazott kert. Vízf.
371. BARNA ILONA: Nyári égbolt. Vízf.
372. BÁNSZKI TAMÁS: Aratók. Vízf.
373. HALASI HORVÁTH ISTVÁN: Tél a budai hegyekben. Pasztel.
374. VITÉZ PATAKY FERENC: Hazafelé. Tempera.
375. KAMPIS JÁNOS: A fáraó leánya. Tempera.
376. VITÉZ PATAKY FERENC: Magyar Bethlehem. Tempera.
377. HALASI HORVÁTH ISTVÁN: Miskolc télen. Pasztel.
378. RÓNAY KÁZMÉR: Erdei út. Tempera.
379. ÉLESS ISTVÁN: Csendélet. Vízf.
380. VITÉZ PATAKY FERENC: Ebéd. Tempera.
381. FRIED PÁL: Evezősök a Nigger folyón. Pasztel.
382. HALASI HORVÁTH ISTVÁN: Őszi napsütés. Pasztel.
383. BURGHARDT JÓZSEF: Kása-patak. Vízf.
384. VARGHÁNÉ KALLÓS IRMA: Szalmakazlak. Pasztel.

XVIII. TEREM

385. FENYVES EDITH: Vázlat.
386. KALICZA ERZSÉBET: Rózsák.
387. SZÁSZ ISTVÁN: Farsang.
388. PAP EMIL: Ebédelő család.
389. CSELÉNYI ELEMÉR: Cselényi Mária. Mgt.
390. OGONOVSZKY GÉZA: Köcsögök zöldséggel.
391. PATAKY FERENC: Verandán.
392. SZÜCS PÁLMA: kézdivásárhelyi Vásárhelyi Júlia. Mgt.
393. REUTER ÁGOSTON: Budai udvarsarok.
394. ŐSZ DÉNES: Műteremben.
395. TAKÁCS ISTVÁN: A legény pergőtűzben.
396. RÁZTOKAI KAKUSZ DALMA: Csendélet.
397. ENGLERTH EMIL: dr. S. E. arcképe. Mgt.
398. CSAPÓ JENŐ: Őszi virágok.
399. SZILVÁSY SIMON MARGIT: Önarckép.
400. KÜMMERLE PÁL: Varróleány.
401. MIKUS GYULA: Utolsó kenet.
402. DOBROSZLÁV LAJOS: Reggeli napsütés.
403. P. BAK JÁNOS: Tanulmány.
404. LITTECZKI ENDRE: Öreg koldus.
405. KLIMÓ ISTVÁN: Műteremsarok.
406. VYDAI BRENNER NÁNDOR: Levétel a keresztről.
407. BÜKY ZOLTÁN: Havas udvar.
408. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: Vígasság.
409. RAINER ISTVÁNFFY GABRIELLA: Kisbéri bikaborjúk.
410. CSUPOR LÁSZLÓ: Vándor.
411. VÁRDEÁK FERENC: Vasárnap délután.
412. PÓKÁSZ ENDRE: Kolostor-folyosó.

Asztal-vitrinben:

413. ZSÁKODI CSISZÉR JÁNOS: Érmek és plakettek.
414. CSILLAG ISTVÁN: Karinthy Frigyes. Gipsz-plakett.

5. melléklet

1929. kiállítás

AZ 1929. ÉVI

TAVASZI KIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1929 MÁRCIUS 2-TÓL ÁPRILIS 7-IG.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: AZ ÁLOM

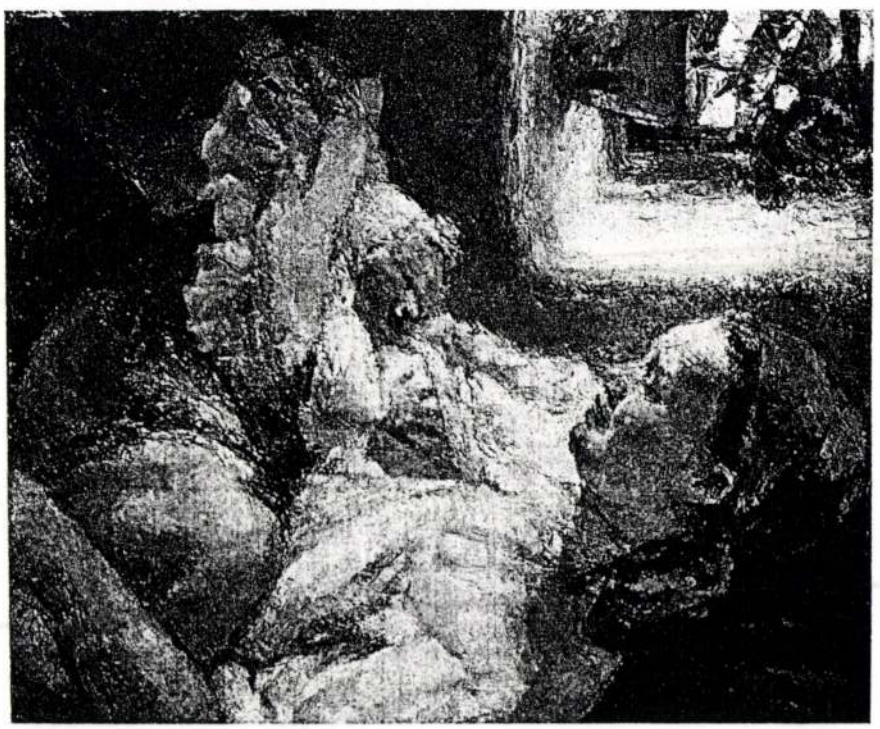

FARÁDI VERES IZABELLA: AZ ANYA

6. melléklet
1930. kiállítás

ZICHY MIHÁLY MŰVÉSZ EGYESÜLET KATALOGUSA

1930. JUNIUS HÓ

A NEMZETI SZALON VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

† Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

Gellért Jenő — Horvai János

IGAZGATÓ:

Déry Béla

ÜGYÉSZ:

Dr. Képessy József

MŰTÁROS:

Kató Kálmán

PÉNZTÁRNOK:

Eckstein M. Miklós

TITKÁR:

Bende János

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik (Svéd)
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Wladislaw (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leon (Lengyel)

Zichy Mihály Művész Egyesület Katalógusából. 1930. jun.

A „ZICHY MIHÁLY" MŰVÉSZEGYESÜLET VEZETŐSÉGE

Fővédnök:
Dr. JÓZSEF FERENCZ FŐHERCEG

Elnök:
GRÓF APPONYI ANTAL

Alelnökök:
Szviezsényi Zoltán
Hollós Dezső

Ügyv. igazgató:
Kopeczky Raoul

Ügyész:
Dr. Homonnay Andor

Titkár:
Szini Zoltán

Pénztárnok:
Tscheik Ernő

Ellenőr:
Balla Margit

Műtáros:
Szini Zoltán

Tiszteletbeli tagok:

Gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Géza, Bethlen Margit grófnő, dr. Balla Aladár, Bárczy István, Csármann Ferenc, Cserey Ödön, Fall Endre, Herczeg Ferenc, Kertész K. Róbert, Kozma Jenő, gróf Kun István, Lamotte Károly, László Fülöp, Lieber Endre, Majovszky Pál, Márkus Miksa, Miklós Andor, dr. Milotay István, Némethy Károly, Pekár Gyula, dr. Rassay Károly, Ripka Ferenc, Sipőcz Jenő, Ethey Géza, br. Szterényi József, Sztranyovszky Sándor, Walkó Lajosné, Bud Jánosné, gróf Klebelsberg Kunóné, vitéz Csicsery Rónay István, Putnoky Móric, Scitovszky Tibor, Rakovszky Iván, Rakovszky István, maróti Major Jenő, Bosznay István, Thury Gyula, Poll Hugó, Wulf Olafné.

Törzstagok:

Balla Margit, f.
Fried Pál, f.
Frisch Antal, é.
Gaál Ferenc, f.
Szviezsényi Zoltán
dr. Práger Márton
dr. Homonnay Andor
Horváth József, f.
Kopeczky Raoul, f.
sz. Kovács Ágoston, f.
dr. br. Nyári Albert. f.
Málnay Béla
Bánlaky András
Bánlaky Géza
Orbán Antal, sz.
Szabó Dezső, f.
Szini Zoltán, f.
Tóbisch Ilona, f.
Zilzer Hajnalka, sz.
Tscheik Ernő, f.
Mihalovits Miklós, f.

Választmányi tagok:

Balla Margit, f.
Fried Pál, f.
Frisch Antal, é.
Hollós Dezső
Szviezsényi Zoltán
dr. Práger Márton
Horváth József, f.
Kopeczky Raoul, f.
sz. Kovács Ágoston, f.
dr. br. Nyári Albert f.
Bánlaky András
dr. Homonnay Andor
maróti Major Jenő
Orbán Antal, sz.
Szini Zoltán, f.
Tóbisch Ilona, f,
Tscheik Ernő, f.
Zilzer Hajnalka, sz.
Mihalovits Miklós, f.
Bánlaky Gáza

Végrehajtó bizottság:

Elnök, két alelnök, ügyv. igazgató, sz. Kovács Ágoston, Tscheik Ernő, Bánlaky András

Kiállitási birálóbizottság:

Fried Pál, Kopeczky Raoul, maróti Major Jenő, Orbán Antal

Póttagok:

Juszkó Béla, sz. Kovács Ágoston

Zichy Mihály Müvész Egyesület katalógusa. 1930. junius

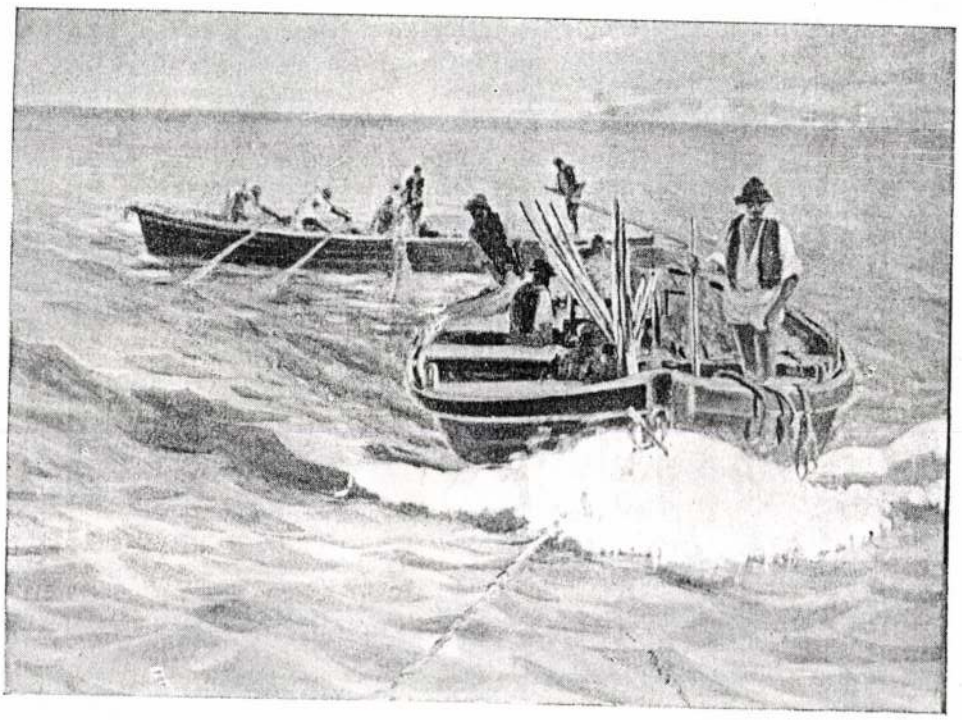

SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON:
Hálókivetés a Balatonon

REMSEY JENŐ

72	Erdőmélye		200.—
73	József álma		1500.—
74	Koncert		1000.—
75	Gitáros bajazzó		200.—

SPOLARICH TH. LÁSZLÓ

76	Gyermekarckép		1800.—
77	Bern	vizfm.	100.—
78	Murten városka	vizfm.	100.—
79	Száradó jegenye	vizfm.	200.—
80	Túl az anyagon		250.—
81	Vonatkozások	szines iron	200.—
82	Három alak	olajf.	800.—
83	Bálványimádók	olajf.	1200.—
84	Porcelánfigura	vizfm.	100.—
85	Kagyló	vizfm.	200.—
86	Kövek között	szines iron	200.—

SZÁNTHÓ MÁRIA

87	Odaliszk		1000.—
88	Erdő mélyén		700.—
89	Vénusz születése		1000.—

SZEGEDI-KOVÁCS ÁGOSTON

90	Hálókivetés a Balatonon	olajf.	800.—
91	Fölszedik a hálót	olajf.	1000.—
92	Hadifoglyok	aquarelle	5000.—
94	Ebédosztás	aquarelle	5000.—
95	Hólapátolás		5000.—
96	Birkák	olajf.	600.—
97	Szt. István Szt. Imrét Szt. Gellértre bizza		800.—
98	A konyha	aquarelle	3000.—

SZINI ZOLTÁN

99	Tanyaudvar	olajf.	200.—
100	Tyukok a fa alatt	olajf.	350.—
101	Dunapart	olajf.	350.—
102	Takcsányfalu	olajf.	500.—
103	Városvégén		200.—
104	Tót fej	rajz	200.—
105	Erdőrészlet	olajf.	350.—
106	Keresztek	olajf.	200.—
107	Káposztáskert	olajf.	600.—

TATRANGI KOVÁCS SÁMUEL

108	Pihenés	olajf.	900.—
109	Volosca	aquarell	250.—
110	Csendélet	olajf.	900.—

THOMAS ANTAL

111	Holdvilág utcai részlet	olajf.	400.—
112	Piránoi részlet	olajf.	550.—
113	Tabáni udvar	olajf.	360.—
114	Tabáni udvar	olajf.	550.—
115	Zugliget télen	olajf.	400.—
116	Tabán	linoleum metszet	40.—
117	Tabán	linoleum metszet	40.—
118	Holdvilág ucca	ceruzarajz	50.—
119	Tabán	ceruzarajz	50.—
120	Tabán		80.—
121	Tabáni konyha		70.—
122	Venezia		40.—
123	Isola S. Lazaro		40.—

Kovács Ágoston
Szibériai alkonyat, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 22 l.

9. *Segítő szentek*
(Belső kép.)

10. *Keresztvitel*
(Külső kép.)

Fa, tempera, a bélletképek 100×36·5, a szárnyképek 100×93 cm. Az 5. és 6., 7. és 8., 9. és 10. számú képek egy táblán, kétoldalt festve. A szatmármegyei Csegöld gör. kat. templomából. Jelezve az 5. sz. kép, bal alul BE, jobb alul 1494. A művész a bányavárosi iskolához tartozik.

Lepold—Homor, 96. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete, Bp. 1924., 24. l. (1. és 3. kép, IV. tábla.) — Genthon: Magyar művészek Ausztriában a mohácsi vészig. Bp. 1927., 57. l. — Divald: Magyarország művészeti emlékei. Bp. 1927., 135. l. — Fenyő—Genthon: Régi magyar képek a Szépművészeti Múzeumban. MM, IV., 1928., 91. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., 19. l. (1. kép, XIV. tábla.) — Gerevich PA, 208—210. és 212. l. (1. kép, 210. l., 2. és 3. kép, 211. l.) — Péter: A magyar művészet története. I. kötet, Bp. 1930., 118. l. (2. és 3. kép, 119. l.) — Hoffmann, Edith: Über Altäre aus Ungarn. A Műgyüjtő, V., 1931., 165. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 3—4. l.

KOVÁCS ÁGOSTON, festő

Szegedi festő és Hódi Géza festők több évet töltöttek a tomszki fogoly-tborban, ott szinielőadások-díszleteit készitették közösen. A szocializmus eszméivel tértek haza. Kovács Bpestre költözött és 1919-ben a Hadviselt Művészek Kiallitasan, fogsága alatt festett akvarelljeit szerepeltette, majdn a Mücsarnok-ban mutatta be munkait. 174.old

SZELESI ZOLTÁN: Szegedi képzőművészek a munkásmozgalomban 173.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967. Szeged. 1968

Kovács Ágoston
Szibéria, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 22 l.

körül : Pietà. — **Kálvária.**

MDK

Kovács Ágoston

Templom Tomszkban, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
25 l.

MDK

Kovács Ágoston

Lófej, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

25 l.

MDK

Kovács Ágoston

Fogolytáborunk őre, vizf.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
24 l.

KDK

Kovács Ágoston

Tigrisfej, of.

Kedvelt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

25 l.

MDK

Kovács Ágoston

Fogolytáborunk első őre, vizf.
Vizhordás Szibériában, "
Hazafelé, vizf.
Bikafej, of.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. Márc.
24 l.

MDK

Kovács Ágoston

Konyha a fogolytáborban, vizf.

Fogolytárs, vizf.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. Márc.
24 l.

MDK

Kovács Ágoston

Parancsnokunk a fogolytáborban, vizf.

Halottak napján, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 24 l.

MDK

Kovács Ágoston

Toborzás Vetlugában, vizf.

Téli élet Szerbiában, "

Badviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

24 l.

MDK

Kovács Ágoston

Esti szórakozás, vizf.

Nadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
24 l.

MDK

Kovács Ágoston

Hazaszálló gondolatok, vízf.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
24 l.

Kovács Ágoston

vegedi

festő

Műcs. kiáll. 1919 tól

Pipics 116. l.

AGYARORSZÁG, SÁROS M.). 1715.
KASTÉLY KERTI HOMLOKZATA.

JE. XV. SZ.
SEJE. XV. SZ.

KOVÁCS *(Szegedi Kovács)* I. *Ágoston*, festő, * Szeged 1888 aug. 28. A képzőműv. főiskolán tanult. 1919. a hadviselt művészek kiállításán orosz hadifogsága alatt festett akvarelljeivel keltett feltűnést. 1923. a Nemzeti Szalónban kiállított vízfestményeivel megnyerte az akvarell-díjat. 1929. a Műcsarnokban kitüntető elismerésben volt része.

K-Gy. I. 588 l

Kolumbács:

A barlangok látke

A folyam
barlangok nyilása
gel, a melyek közü
szelő folyón csolna
a rajzoló ül, ketten
rata a kép alatt
„Die Felsenlöc
Acélmetszet, mér
lapnak 27.8: 20.8 m

Ltfa 4

Kovács Ágost

1907/8 – 1911/12, 1912/13 V.

Ferkèpzomfoiskèvk

104. l.

Kovács Ágoston

1922. máj. MROE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Alkonyat, vírf.

Wolfsberg h.n. V. 114.

Kovács Ágoston

1920. M. Akv. Pf. Egy
ki II. Nemzeti Szalonban

Temetés, vízf. 1600.—
Behavazva, vízf. 1200.—
Bülow fogolytársam, vízf.
1500.—

Horváth Géza V. 63.

Kovács Ágoston

Műcsarnok

1919. hadviselt. műv. kiáll.
401, 405, 409 — 418, 422,
429, 431, 437.
haretéren volt.

1919-20. téli kiáll. 424, 427, 443
448.

1922. őszi kiáll. 347, 397

Szegedi Kovács Ágoston

festi Ospel

1924. tav. kiáll. 451, 453, 455

Ipartestületek Orsz. Központjának közlése ipari jellegű népkönyvtárak felállítása tb. VI. 314

Kovács Ágoston

oroszlánfolyó, honnan szép vízfestményeket küldött haza.

Hadviselt művészek kiállításának tárgyumtatója. Bpest, 1919.

Faggyú-bányamécs TV.126.

Kovács Ágoston

Kül. Szepeden 1888 aug.
28. Rk. Rajztanári öklevél.
1911/12. I. ötödosztálybeli
mův. nőv. Jempleiyi Twadarnál
1911/12. II. elsőosztálybeli tovább-
képző rajztanár. Jempleiyi Twadar-
nál.
1912/13. I. másodikosz. Ol-
gyai V. " " n.o.
1912/13. II.
~~1913/14. II. harmadosz. n.o.~~

Legio II adiutrix tábori oltára

VI. 210

Kovách Ágoston, szegedi

Képzőművészeti Társulat vizfestménye kitüntető elismerés

1929.

Kovách Ágost, szegedi festő
Műcsarnok vásf. díja (mention) 1929.

Nemzeti Szalon

MAPE 16. kiáll. 1930 dec

MEDVECZKY JENŐ : Önarckép

Kovács Ágoston, szegedi

Attila szemléje c.
kéje repr.

Műveszet. 1941. 39. sz
44. l.

Hadjárat 1848/9-ben:

Buda elfoglalása
van ábrázolva, midőn a
Akvár nyugati oldalát a k
Balról a lajtorjákon felm
dön a magyar czimerrel
a Don Miguel ezredbeliek
rondellacs a fehérvári kap
lett, kartács pattant szét
lépcsőn pedig szivárjára
pületek körül, mint leg

Aquarell, méret

5145.

Sz. N. 357/
170-98 -

Ifj. Kovács Ágoston

Fehérvári út 4

Műcsarnok

1929. őszi kiáll. 320, 321.

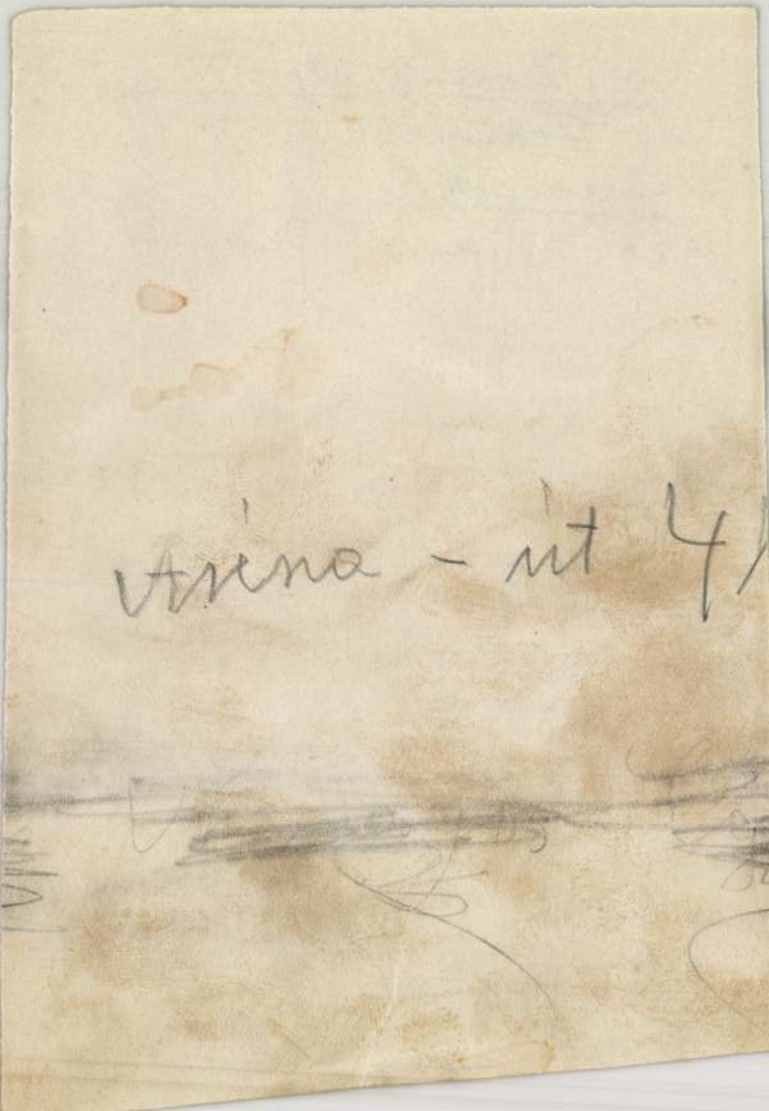

Kovács (Szegedi),
Ágoston

Thieme Becker

XXI. 361. l.

(Lipka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kovács Agoston

A "Képzőművészet" c. rovatban Undi Imre: "A Nemzeti Szalon csoportkiállításáról ir, s értékeli a tárlaton résztvevő hadviselt művészek munkáját.
Festőművészek:

Tikáts László,

Bardócz Árpád,

Kovács Agoston, mindhármuk értékes munkájáról nagyrabecsüléssel nyilatkozik a kritika.

A fenti cimü csoportkiállitáson szereplő valamennyi művésznév Medgyessy Ferenc nevénél található.

Élet, Bp. 1919. márc. 16. XI. évf. 11. sz. 259-260. lap.

Kovács Ágoston

"Zsákmány" c. rajzán madárfiókáit eteti anyjuk az elejtett egérrel.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. juli. 4. I. évf. 27. sz. 45. lap.

Kovács Ágoston

"Őrszemek lesen" c. képét bemutatja a lap. Repr.

ÉLET, Bp. 1909. márc. 7. I. évf. 10. sz. 307. lap.

Kovács Ákos

nemök

l. Gerecze rajztár

303. h. (többször)

Nikinci nejkd. V. 62.

Kovács Ákos

festő

1885 - 1890

Életrajz 1930. 85. l

Fenyvessy Ferenc:

Mellig, kissé jobbra
sel. Középütt elválaszt
leberetvált. Inge álló gall
dőjez csokorra kötött, ka
sortan:

Dr Fen

az ugodi vál. le

jobbra: BARABAS ch és

Czinkograf

Tóth V.: Országgyú

MDK

Kováts Ákos

San Vitó, olaj

Emit-dij. N.Szal. 1943. ápr.

Kovács Ákos

Jakab Ödön költőről készitett portréját bemutatja a lap, abból az alkalomból, hogy a költő megnyerte a száz aranyat jelentő Nádasdy dijat.
Repr.

Otthon, Bp. 1894.május hó
I. évf. 125-127. lap

Kovács Alajos

1896/97

Ferkèpzomfoiskèvk

104. l.

Kovács Ákos művt.

SZŐNYEY Tamás: A népmüvészet halott [interjú]. =
M.Narancs,1993. május 6. 36-37.ill.

Kovács Alajos

Szül. Kisteleken 1878

Kk.

1896/97 I. o. rajztjel

Mercurius V. 150.

Nagyo

(~~Rözk~~

Kovács Alajos, pápnagó

L.: Mónus Sándor

–: Kiváló népművelők és népművészek kitüntetése 7

Népszabadság, Bp. 1981 aug. 18.

Kovács Alajos, fafaragó

A Népmüvészet Ifju Mestere cimet nyerte el.

Magyar Hirlap 1981/8/18/6

Kovács Alajos, fafaragó

L: Mónus Sándor

– A kihintetettek kívsora 8.

Esti Hírlap, Bp. 1981 aug. 17.

Kovács Albert festőművész

Vojnich Erzsébet festőművész kiállítása az ábrahámi Zichy-kastely pincegalériában nyílt meg, melyen kollázsait látjuk, a művésnek sikerült szinte kizárólag papírdarabkákat öszszevágni, hogy ezzel abba a sorba emelkedik, amelyet Kassákék indítottak el, Bálint Endre folytatta, – manapság Erdélyi Miklós, vagy Kovács Albert a legjobb művelői hazánkban.

Láttuk, hallottuk.

1984. XI. 29. Petőfi 10.45

dr. Kovács Ákos

Nagyvárad (Veszprém), 1944. május 13.

Kovács Ákos.

Monumentumok az első világháborúból

c, Kiállítás a Fényes Adolf teremben látható szept. 6-
okt. 20-ig.

a Kiállítást megnyitja: Szabó Miklós történész

a -"- rendezték: Feuer Gábor és Kovács
Ákos.

Műcsarnok és Kamaratermei,
1985. szept.

A Helikon Kiadó szeretettel meghívja
Önt és barátait
2001. augusztus 16-án, csütörtökön 18 órára
a Galéria XXI. kiállítótermébe
(1056 Budapest, Váci utca 59.)

KOVÁCS ÁKOS

Játék a tűzzel

Fejezetek a magyarországi tűzijátékok és díszkivilágítások
XV–XX. századi történetéből

című könyvét
VOIGT VILMOS professzor,

a könyv illusztrációiból rendezett kiállítást
RADNÓTI SÁNDOR professzor

mutatja be.

KOVÁCS ÁKOS, műrészettörténész

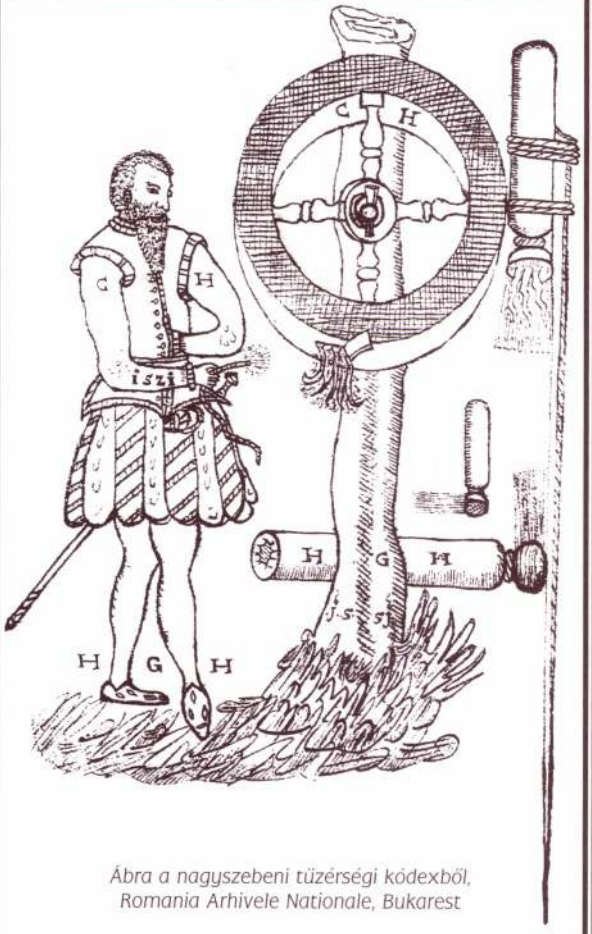

Ábra a nagyszebeni tüzérségi kódexből,
Romania Arhivele Nationale, Bukarest

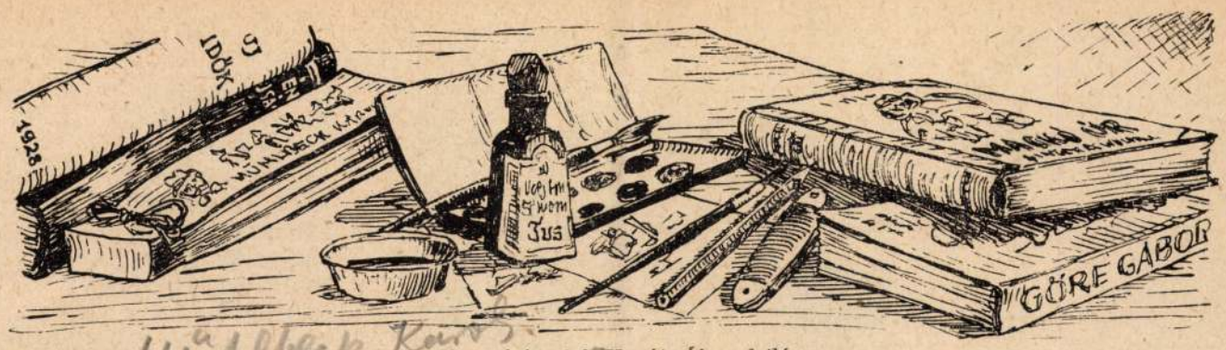

Az árva íróasztal. Kováts Ákos fejléce

körül a társaságban. — Ez a harmadik unokám — magyarázta kipirultan Takáchné — végre fiú! Az uram adoptálni akarja a vőmet, hogy a Takách név fennmaradjon. — Báthyné arra gondolt, milyen jó volna rágyújtani egy cigarettára, de ennyire már még sem akarta blamálni unokanővérét.

— Miért is ültettek engem ide — forrongott magában és irigyen figyelte a fiatalok vídám zajongását. — Persze, az egész az Emma túlzott szeretete miatt van, mert azt akarja, hogy mindíg mellette üljek. Tőle igazán kedves, de azért legközelebb meg fogom kérni, hogy ültessenek inkább a fiatalok közé. — Ebben a pillanatban azonban kétségbeesés szorította össze a torkát, mert hiába akarta visszafojtani, ott kísértett a gondolat, hogy talán nem is unokanővére túlzottsága miatt került ő ide, hanem mert őt mindenki ide sorozza már, az öregek közé, hiszen Sándyné Emma, ez az őszhajú, csendes öregasszony, akinek egyetlen vágya egy kis unoka, csak három esztendővel idősebb, mint ő. Könnyek kezdték fojtogatni. Ezeknek a satrafáknak, ha öregek is, de legalább van férjük, fiúk, lányuk, vejük, menyük, unokájuk, ő azonban nem tartozik senkihez. — Ha vége a fiatalságnak, mindennek vége — lüktetett agyában a gondolat. — De még van egy pár évem, nem hagyom magam idő előtt megöregíteni! Negyvenkét év! Igazán nem sok! De még annyinak sem látszom, ezt biztosan tudom. Fiatal vagyok még, és csinos, igazságtalanság az öregek közé sorozni engem. Eh, talán ha rágyujthatnék egy cigarettára, eloszlanék ez az egész rossz hangulatom, butaság az egész, vagy ha beszállhatnék egy jó bridge partyba, hogy ne kellene hallgatnom ezeknek a tisztességben megsavanyodott matrónáknak a gágogását. Hogyan lehet így kibeszélni valakit, mert húszéves leányát egyedül külföldre engedi? — bosszankodott tovább, mert az asztalnál éppen Gáchnéról folyt a beszéd, nem kevés rosszindulattal.

Most a fiatalok között mozgolódás támadt — átmegyünk a terraszra mama — szólt oda Klára az anyjának. — Mulassatok jól szívecskéim — mosolygott viszsza Sándyné. Báthyné tudta, hogy a terraszon van a gramofon, hogy Klára erre az alkalomra több új lemezt hozatott Pestről és hogy ott a legremekebb likőröket fogják felszolgálni. Torkát megint fojtogatni kezdték a könnyek, miért nem gondol őreá senki közülük, miért nem hívják maguk közé, felfrissülni egy kicsit? Most azonban felcsillant számára egy utolsó reménysugár. Káldor Verát pillantotta meg a társaságban és emlékezetében felmerült egy tíz év előtti nyári este.

A leány egyszerre magán érezte az asszony tekintetét. Ebben a hosszú pillákkal árnyékolt, szenvedélyes szempárban annyi könyörgés és ugyanakkor annyi követelés volt, hogy Vera megdöbbenve állt meg egy pillanatra. — Vajjon mit akarhat tőlem ez az asszony, hiszen alig ismerem? — gondolta, de a szemek olyan kifejezően és olyan kétségbeesetten tapadtak reá, hogy egyszerre eszébejutott egy tíz év előtti nyári este.

Egy fürdőhelyen nyaraltak közös penzióban tíz év előtt. Istenem, milyen szép és körülrajongott volt ez az asszony akkor! Ő alig tizenöt esztendős süldőleányka volt, a nagynénje gondjaira bízva, aki azonban nem sokat törődött vele. Akkor este is Mici néni a flörtjével bolyongott valahol, őneki pedig nem volt kedve a forró, elektromossággal telített nyári estén korán aludni menni. Bement az étkezőbe, ahol a társaság már gyülekezett, hogy táncolni menjenek valahová. Egy távoli sarokban húzódott meg és nagyon egyedül érezte magát. Mennyit várt ettől a nyártól, hatalmas egek! Már évek óta tartotta nagylánynak magát és majd szétfeszítette forrongó kis valóját a türelmetlen várakozás. Most már tizenöt éves vagyok — vigasztalgatta magát a tavasszal — most már igazán nem vagyok gyerek! Talán majd a nyáron, ha sikerül elutaznom, talán ... A penzióban azonban csak gyermekek voltak és felnőttek, hozzávaló fiatalságnak nyoma sem volt és őreá senki ügyet sem vetett. Most is itt ült egyedül, egy jókedvű társaság közelében és még az volt a jobbik eset, ha nem veszik észre a jelenlétét. Milyen furcsa, hogy ezek a többiek már ismerik az életet, ismerik a szenvedélyt és kielégülést, ők túl vannak egy láthatatlan rácson, ő meg innen, meddig lesz ez még így?! Nekik mindnyájuknak van valami kapcsolatuk egymással, csak ő nem tartozik sehova és senkihez, csak ő van ilyen reménytelenül egyedül. Vajjon milyen érzés lehet az, ha valakinek megcsókolják a száját? Arcocskája egyre jobban tüzelt, könnyek kezdték fojtogatni. Meddig kell még várakoznom az élet peremén, meddig kell még ilyen kétségbeejtően egyedül lennem?! — gondolta a tizenöt évesek lázas türelmetlenségével, hiszen ebben a korban az élettől még olyan sokat várunk. — Nem is vagyok már olyan nagyon fiatal és többnek látszom, tudom! És csinos is vagyok, igen, csinos! — annyira elmerült a gondolataiban, hogy észre sem vette, hogy Báthyné mellé lépett csak akkor riadt fel, mikor az asszony kedvesen vállára tette a kezét. Megrémült. „Kislányom, te miért nem alszol már ilyenkor, mit keresel itt a nagyok között?“ — fogja biztosan kérdezni mindjárt. Az asszony kifejező, gyönyörű szeméből azonban nagy megértés és jóindulat sugárzott felé. — Nem volna kedved velünk jönni, Verus? — kérdezte. — De, de igen — válaszolta ő és majd kiugrott a szíve a helyéből. — Gyere velünk, szívem, a nagynéniddel nem lesz semmi bajod, bízd csak rám.

A kislány szinte azt hitte, varázslat játszik vele. Annyira ez volt vágyai csúcspontja akkor, hogy alig tudta elhinni, hogy valóra vált. Sem azelőtt, sem azóta, még egy olyan boldog estéje nem volt. Bűvös, csillagos nyári éj volt, a zenekar csodálatosan muzsikált és Verára minden az újdonság hatványozott varázsával hatott. Ezen az estén érezte először a férfiak tekintetében, hogy szép és hogy már tényleg nem gyerek többé, hanem nő, nő! Gyönyörű, gyönyörű, felejthetetlen nyári este volt. Nem tudta, a bortól-e, vagy pedig mindentől, ami körülötte nyüzsgött, de valami könnyű, kellemes kis szédülést érzett. Azt is megtudta ezen a forró nyári estén, milyen érzés az, ha valakinek megcsókolják a száját.

A feltoluló emlékek hatása alatt egy percre le kellett húnynia a szemét és amikor újra felpillantott, megértéssel és szeretettel válaszolt szeme az aszony kétségbeesetten rátapadó tekintetére. Könnyed kedvességgel érintette meg a Báthyné vállát:

— Nem volna kedved velünk jönni a terraszra, Ilus?

Új Idők 1943. 11. sz.

A játszótér gyönyörei. A hinta. Dulovits Jenő fényképe

Az Uj Idők Barátai

Uj előfizetőket szereztek az *Uj Idők*-nek a következő hölgyek és urak, a magyar irodalomnak és az *Uj Idők*-nek lelkes Barátai:

Anda Margit
Árvay György
Bakó János
Balázs Gizella
Balló Kálmánné
Bartos Sándor
Bálint Erzsébet
Dr. Báthory Barna
Beneda Barna
Berlánszky Dénesné
Bodóky Lajosné
Bodrogközy Zoltánné
Dr. Boga Józsefné
Dr. Bouquet Dezsőné
Bölcs Ilona
Braun Samu
Dr. Csiky Gusztávné
Csiszár Lajosné
Czipry Anna
Dancza Erzsébet
Dankó Miklósné
Demeter László
Dessewffy Manó
Dévald László
Etédy Cecilia
Fazekas Ferencné
Fekete Istvánné
Ferch Ferenc
Ifj. Fischer Dezsőné
Fonalka Éva
Forgách Ilona
Fugolyán Kató
Dr. Fülöp Györgyné
Gabányi János
Gálfy Béláné
Gellért Gitta
Gold Edith
Gutpintér Pálné
Dr. vitéz Gyarmathy Istvánné
Dr. Gyenes Oszkárné
Gyulai Árpádné
Gyulai Károlyné
Haraszty László
Hauzinger Jánosné 2.
Hortay Béla
Horváth Imréné
Dr. Horváth Józsefné
Horváth Sándorné
Jacchini Magda
Dr. Janka Sándorné
Kalmár Julia
Karay Margit
Kápolnás Józsefné
Kerschbaumayer Jozefa
Kirschner Ella
Dr. Kiss Lászlóné
Knézits Jánosné
Kónya Istvánné
Kovács Emila
Kovács Irénke
Kovács László
Kovács Mihályné
Kövi Jánosné
László Erzsébet
Lázár István 2.
Lázár Károlyné
Leitner Mária 2.
Lengyel Lászlóné
Leskó Györgyné
Littvay Piroska
Locher Lajosné
Lőrinczy Béláné
Magyarics Lonci
Markovics Györgyné
Martin László
Özv. Matolcsy Kálmánné
Meisner Gyula
Mészáros Ferencné
Mészáros Gáborné
Mészáros Jánosné
Mohácsy Aladárné
Molnár Gusztávné
Dósai Molnár Pálné
Nagy Mária, Pozsonyvezekény
Nagy Mária, Páké
Pajzs Gyuláné
Páska Judit
Pásztor Miklósné
Pelles Erzsébet
Petre Józsefné
Dr. Pintér Fülöp
Prohászka Erzsébet
Pungor Istvánné
Regős Ferenc
Dr. Reiter Ferencné
Remetyán Pálné
Rimarcsek József
Rolly Istvánné
Rollinger Pálné
Sz. Róth Gyula
Salamon Józsefné
Sasi Kálmánné
Sándor László
Sebők Lajosné
Selem Ernőné
Sepsi Gáborné
Dr. Simek Istvánné
Simon Teréz
Siteri Antal
Stefán Gyuláné
Scholtz Ernő
Szabó István
Ifj. Szathmáry Ferencné
Száraz Béla
Szentgyörgyi Melánie
Szöllösy Endréné
Szöllösy Lajosné
Dr. Szüsz Zoltánné
Takács Rózsi
Thell Margit
Terray Zoltánné
Ticserics Béláné
Tomcsányi Gyuláné
Toperczer Andorné
Tóth Kálmán
vitéz Tömösy Kröll Nándorné
Ujvárossy Józsefné
Vargyasi Andor
Vass Gusztávné
vitéz Váry Károly
Vigh Istvánné
Vilmos Béla
Wald Emilia
Weisz Sándor
Wenger László
Zajác Lenke
Zsiska Vilma

MDK.

Kovács Albert

Kiállítási hiradás

Müvészet 1967 juni.p.47.

MDK.

Kovács Albert

Kiállítási hiradás

Művészet 1967 juni.p.47.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Albert

BP. Rundschau

1967 SZEP 1.

1021

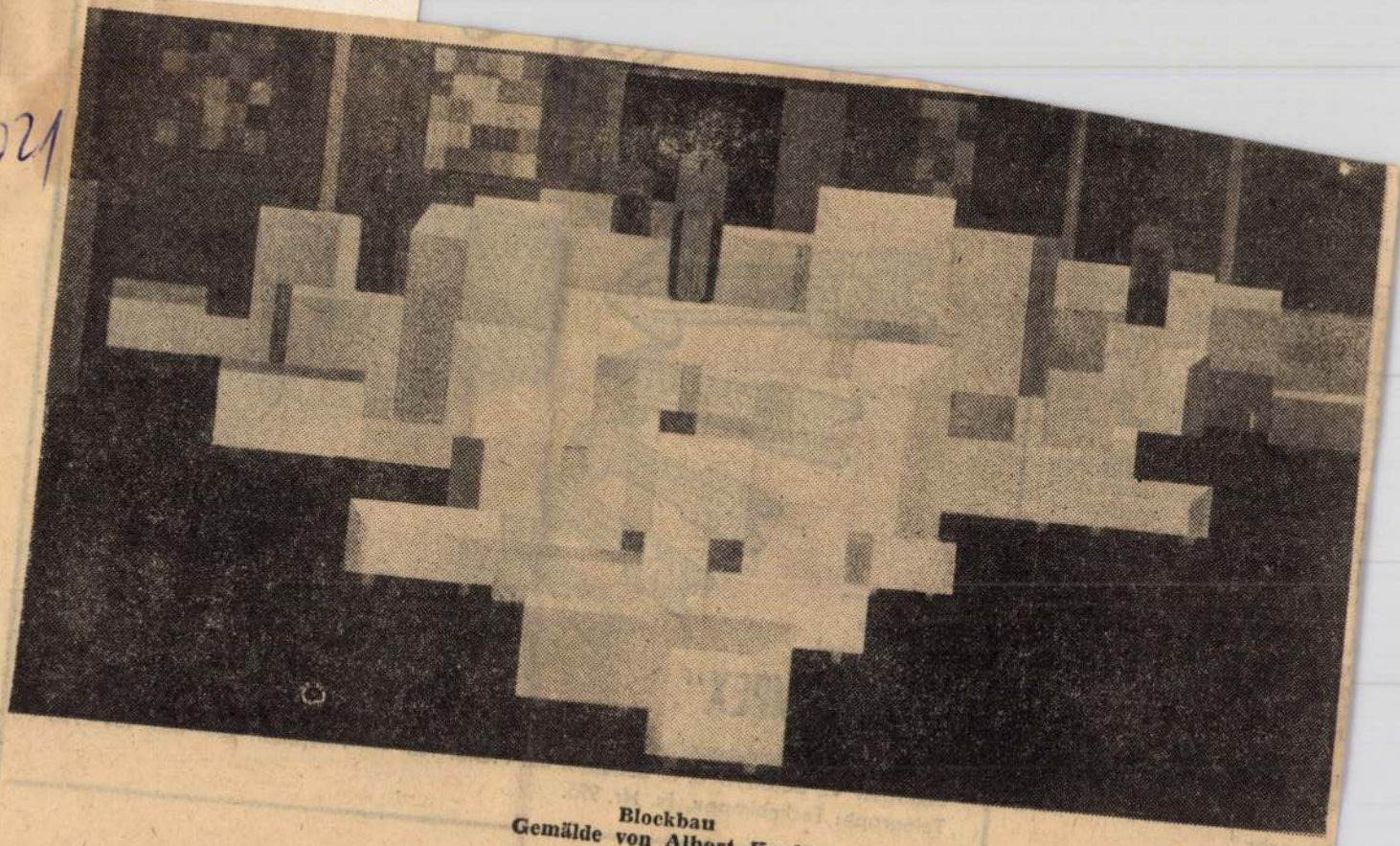

Blockbau
Gemälde von Albert Kováts

...ten möchte uns am liebsten verprügeln, das sieht man ihm an. Doch jetzt geht's nicht. Unter anderem, weil ihm die Hände gefesselt sind.

Wir kommen zu einer Grundschule im XVII. Bezirk: *Záborszki* „arbeitete" auch hier. Er trug einen Radiolautsprecher davon, die Füllfeder des einen Lehrers und was ihm unter die Finger kam, so z. B. eine Kaffeemühle. Er gibt folgende „Erklärung":

„Es war so um elf Uhr. Ich kam leicht angeschickert aus dem 'Nußbaum' nachhause. Als ich vor die Schule kam, fiel mir ein, hier müßte man einbrechen ..."

Der Lautsprecher der Schule gefiel übrigens *Záborszki* und seinen Kumpanen nicht, deshalb warfen sie ihn später in den Brunnen einer Gärtnerei.

„Mögen Sie Musik?" frage ich, als das Polizeiauto vor einem Kulturheim stoppt.

„Ja, die Gitarre, die mag ich sehr."

„Und tanzen?"

„Auch hierher komm ich

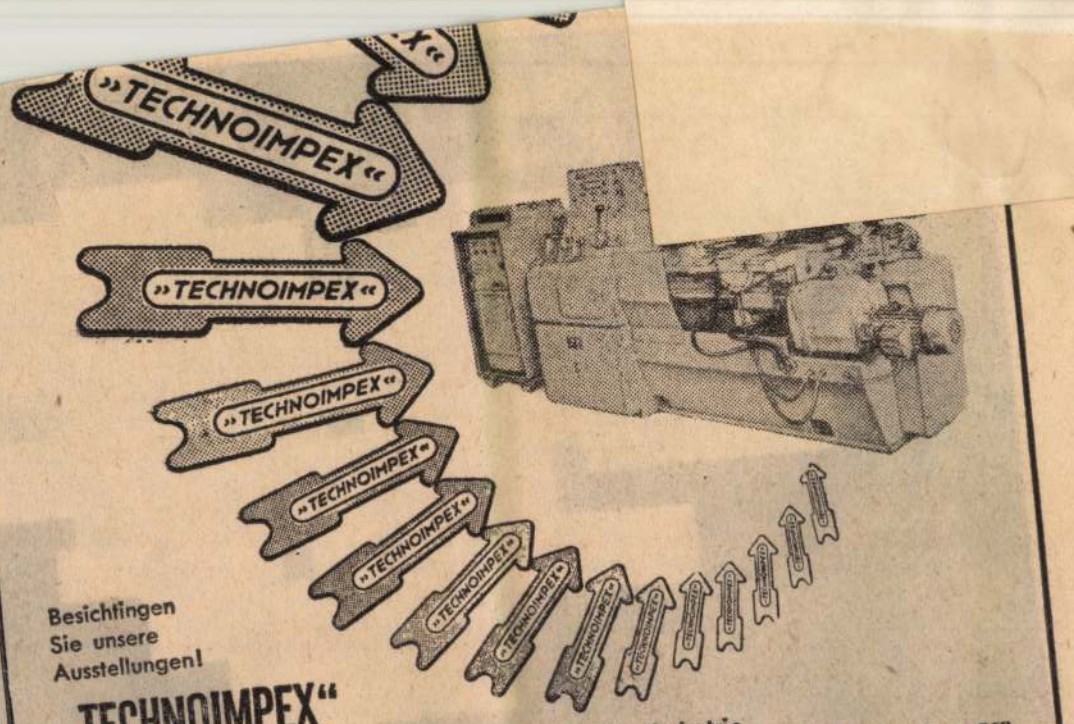

Besichtigen
Sie unsere
Ausstellungen!

„TECHNOIMPEX"

Ungarisches Aussenhandelsunternehmen für Maschinenindustrie
Budapest V., Dorottya u. 6. Budapest 62. P.O.B. 183 — Telephon: 180—830, 184—950
Telegraph: Technoimpex, Fs. Nr. 995.

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Albert
Grafikusa

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 MÁJ 1 1

1021

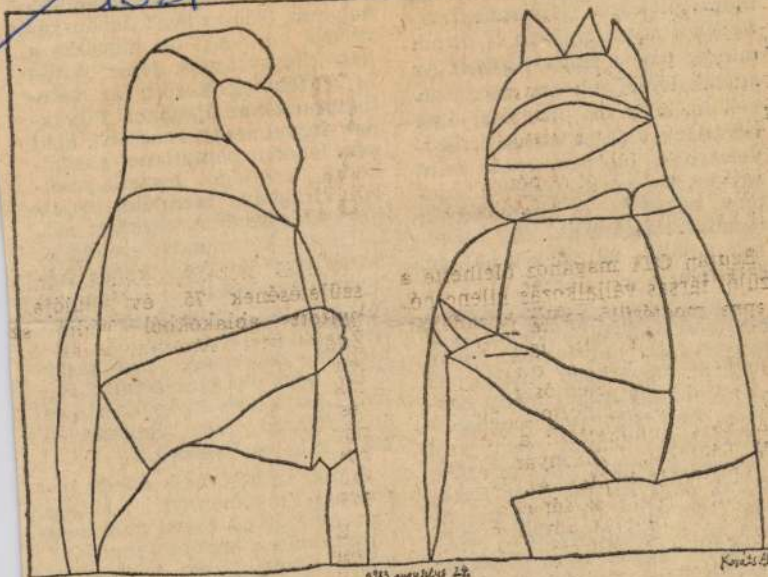

Kovács Albert rajza.

ismerem és nem
ra, hogy hányan
ban, az írószövetsé
megalapításánál. N
tisztikai adataim,
mindig meg a stati
adatok legfeljebb
nák ki, hogy ma
ugyanannyi tagja v
vetségnek, ha nem
egykor. De ha egés
tom engedné és bejárhatnék
csendes hallgatónak, alig ismer-
nék valakit, akiről azt hallom,
hogy író.

Nincs nehezebb műfaj, mint a kondoleáló levél, amelyet csak nagyon nagy művész tud íróian megírni. Ugyancsak mesternek kell lenni egy íróhoz méltó nekrológ vagy sírbeszéd megfogalmazásához. Semmi sem szül több sematizmust, mint az efféle műfaj. Arra kértek, hogy Barabás Tibor sírja fölött én mondjam el a búcsúbeszédet. Erre képtelen vagyok. Nem tudok temetőbe járni. Rosszul leszek ott, bár tudom, hogy egyszer majd sorra kerülök én is, más is. Van

los volt, a tilalom eszközei nélkül, akár két mondat erejéig is, sematikus, bárgyún ködös halandzsaszövegeket fecsegni. Nagy Lajos, József Attila, Sándor Kálmán, Rideg Sándor, Remenyik Zsigmond, Tersánszky Józsi Jenő, Forgács Antal, Fenyő László, Gereblyés László és sorolhatnám még hosszan — száműzték az ilyesmit.

A mai ifjúság, akik között bizonyára ugyanannyi tehetség van, ezer oknál fogva még nem tanulta meg a legfontosabbat: az eltérő nézetek nem jelenthetik az egymás elleni acsarkodást. De a reakciós nézetek iránti szimat hatalmasan kifejlődött bennünk, és akiknek ez iránt nem volt ki-

Képeimen sok éve a vonalé a főszerep. Nem tudom, hogyan kezdődött ez, s miért. Belső kényszer vezet a vonalakhoz; ugyanez vezeti az útjukat. A kezdet: néhány első vonal helye és iránya a legnehezebb. Aztán vonzások és taszítások hatnak a képmezőn. A régiek többnyire meghatározzák az újat, de gyakori, hogy az új értelmetlenné teszi, megsemmisíti a régit. Találkozások, kereszteződések, elhajlások és párhuzamok. A vonal színe. A vonal szélessége és hossza. Sűrű háló, vagy szólóhegedű hangja. Keskeny sziklaperem és mély szakadék. Lassú erdei ösvény és vágtató áradás.

Minden kép új, beláthatatlan kaland, ismeretlen tájék felfedezése és meghódítása. Minden új vonal a képmezőn nem várt, meglepő helyzetet teremt. Az új helyzet döntést kíván; minden állapot a választásnak legalább két-három lehetőségét rejti magában. Nem mindig választod a legjobbat; ekkor vissza az előző állomásra, s indulás egy új csapáson. Pontosabban: egy új irányba, ahol járatlan úton haladsz. A csapást neked kell kitaposnod. És ez csak a te utad. Ennek a váltakozó sikerű felfedező útnak a izgalmai, élményei, kezdései és újrakezdései, következményei és tanulságai fölérnek minden utazáséval. És a siker (a belső siker, az elégedettséged) sohasem teljes. Mindig marad kielégületlenség, ami új kalandra indít. Festeni kell, festeni jó.

A Csepel Galéria
szeretettel invitálja Önt és kedves barátait

KOVÁTS ALBERT
Munkácsy-díjas festőművész

TÖRTÉNELMI ARCZKÉPEK
(és egyebek)
című kiállítására

Megnyitja
2000. február 3-án 18 órakor
Dr. BEKE LÁSZLÓ
művészettörténész

A kiállított művek zenei mását a
BÁLVÁNYOS TÁRSULAT
adja elő
Bálványos Judit *(altszaxofon)*
Jávorka Ádám *(brácsa)*
Varga Zsolt *(tenorszaxofon)*

Csepel Galéria
Budapest, XXI., Szent Imre tér 3.
(A Boráros tértől a csepeli gyorsvasút második megállójánál)
A kiállítás megtekinthető
2000. február 27-ig, hétfő kivételével naponta 9–17 óráig

A kiállítás létrejöttét segítette
a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Néni kérem, 1999.
80x50 cm vegyes technika

fotó: Hasznos Zoltán

Kovátz Albert MDK

Zsuzsa, olf.

Halak, olf.

Fiu a napfényben, olf.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

Kovács Albert MDK

Virágcsendélet, olf.

Kékruhás nő, olf.

Tavasz, olf.

Miskolc 1960. Képző- és Iparművészeti kiáll.

Kovács Albert MDK

Fiufej, olf.

Olvasó, olf.Ablaknál, olf.

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

MDK

Kováts Albert, festő

Kiállítása nyílik a Fényes Adolf Teremben.

—: Kis hiradó 2

ESTI HIRLAP Bp, 1967, máj. 23

Kováts Albert
festő

M.D.V.

A Fenéges Adolf keremben
rendezett tárlatot.

—: Kiállítások
Művészet, 1967. jun. – 47 kap.

Kovács Albert

Rajz, vegyes.

Valóság, 1965. 4. sz. 48. l.

Kovács Albert, [ ]

Kollács:

Repr.

Dr. Pik Katalin: A sportolók étrendje 771-772

Élet és Tudomány, Bp. 1978. jún. 23. XXXIII/25

Kovács Albert

Méltatás.

Bodri Ferenc: Presance Paris-Budapest
Művészet, 1980. április - 44. lap.

Kovalis Albert

Szemadám György: Antik tornák és válogatott vernissázások.
Pomáz, 1999, Kráter Műhely Egyesület, 61–4.

KOVATS Albert fantö

Munkácy-díj 1977

lporcelán, 270x321 cm
burkolat, mázas samott, 73 m^2
ották fel
cm
élporcelán, 3,2x18 m
atok, mázas fajansz, 60 m^2
60x45 cm
75x60 cm
amott, 180x90 cm
cm
x130 cm és a háttér mázas samott burkolata,

nulmány, Ipari forma 1977(5)

nza Erzsébettel és Szabó Ilonával)

Kovács Albert, festőművész

a művész kiállítása a Helikon Galériában – V. Eötvös Lóránd u. 5. sz. – látható.

Műcsarnok és Kamaratermei,
1982. október

KOVÁCS ALBERT

festőművész kiállítása

1982. október 17-ig

Kováts Albert szürrealista festőként indult a pályán, kötődése a Vajda–Bálint körhöz nyilvánvalóvá tette további útját. 1970-ben rendezett utolsó kiállítása óta keveset hallatott magáról. Mostani anyaga továbbra is egyértelműen szürrealista, tudat alatti világba kalauzol bennünket, amelynek főszereplője a mondabeli Übü király. Körülötte forognak Kováts Albert kollázsainak különös mondanivalói, melyek egyben belső világának jelzései.

A BUDAPEST GALÉRIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

RÁKÓCZY GIZELLA

FESTŐMŰVÉSZ

NÉGYKARÚ SPIRÁLOK

C. KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
A BUDAPEST KIÁLLÍTÓTEREMBE
(BUDAPEST V., SZABADSAJTÓ ÚT 5.)
1994. JANUÁR 19-ÉN (SZERDA) 17 ÓRÁRA.

A kiállítást megnyitja
Kováts Albert
festőművész

A kiállítás megtekinthető
1994. február 13-ig
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

KOVÁCS ALBERT

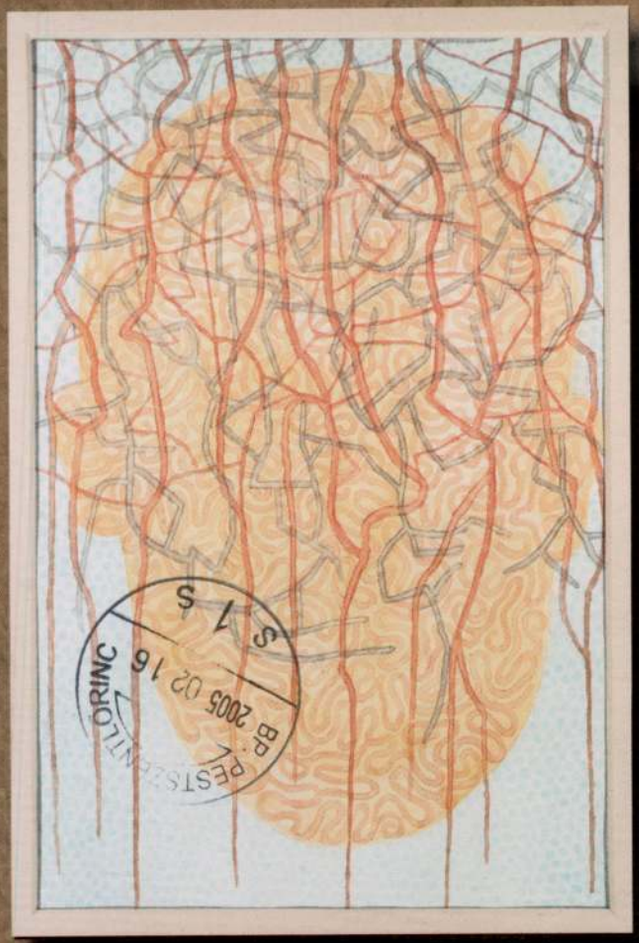

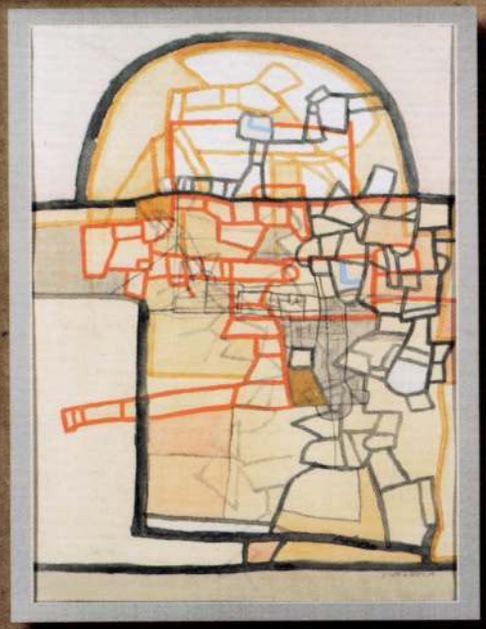

H-fej 9. 2004. 46×32 cm, papír, akvarell
H-fej 5. 2003. 47×32,5 cm, papír, akvarell
Régészet. 2004. 45×28,5 cm, papír, akvarell
foto: Vargha János

NYOMTATVÁNY
KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE
BUDAPEST 62
1376

KORTÁRS GALÉRIA

MPRT - BUDAPEST
2005 02 14
MG 62 MG

Dr. Tímár Árpád
Üllői út 119.
1181
Budapest 1091

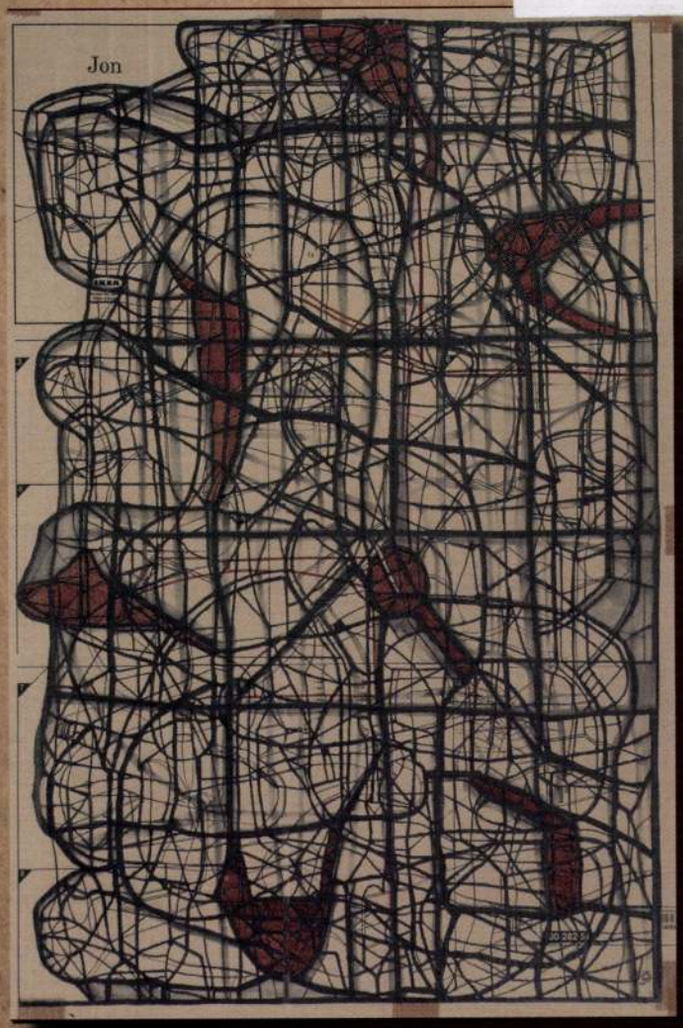

Jon, 2003. 100×70 cm, hullámkarton, vegyes technika

Kovátsalbert

Kováts Albert

Munkácsy-díjas festőművész

Önálló kiállítások

1967 Fényes Adolf Terem, Budapest
1968 Bartók Béla Klub, Pécs
1969 Művelődési Ház, Szentendre
1982 Helikon Galéria, Budapest
1983 Hazai Fésűsfonó Művelődési Ház, Budapest
1984 Bartók Galéria, Szeged
1986 Óbudai Pincegaléria, Budapest
1992 Budapest Galéria Kiállítóháza, Budapest
1994 Vigadó Galéria (Mózes Katalinnal és Ganczaugh Miklóssal)
1996 Horváth Endre Galéria, Balassagyarmat
1997 Francia Intézet, Budapest
1997 Nádor Galéria, Budapest
1998 Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza, Dunaújváros
1998 Xántus János Múzeum Römer terme, Győr
1999 Rozsnyó, Szlovákia, Barabás Mártonnal
2000 Gyergyószentmiklós, Románia, Barabás Mártonnal
2000 „Történelmi arczképek és egyebek", Csepel Galéria, Budapest
2001 Pintér Sonja Galéria, Budapest (Kelemen Katával)

A labirintus mint plasztikai probléma két vonatkozásban vált fontossá számomra az elmúlt években. Egyfelől mert magában rejti a pokoljárás (azaz megpróbáltatások, megtisztulás, önmagunk megtalálása) fogalmát. Ez a felismerés segített abban, hogy egzisztenciális és közösségi folyamatok képzőművészeti adaptációjának a lehetőségeit villantsa fel. Másfelől már előbb felfigyeltem a labirintus motívumában rejlő elsődleges formai lehetőségekre. Több képemen a motívumnak a világ szorongató bonyolultságát kifejező vonását gyűmölcsöztettem, amellett, hogy festettem végigjárható labirintusokat is.

A legutóbbi években a labirintus problémája fokozatosan a HÁLÓZAT plasztikai - gondolati fogalmára tevődött át. A HÁLÓZAT voltaképpen egy összetettebb, áttekinthetetlenebb labirintus. Szemben a labirintussal, ami szerencsével és kitartással végigjárható és a próbatételek után célhoz vezethet, a hálózat örökös bolyongásra késztet, az életút és a világ szorongató nehézségeinek legfeljebb a megsejtéséig, de nem a megoldásáig visz, mint az összetapadt, egymásra rétegzett és szétbogozhatatlan jelenségek, az irracionális, abszurd világ megfelelője.

Budapest, 2005. február

Nincs rózsás labyrinth. 280×70 cm, farost, vegyes technika

Kováts Albert művei a Csepel Galériában

Történelmi arczképek

■ P. Szabó Ernő

Két évvel ezelőtt készült képén, az Übü mosolyán nemcsak vonalak és színek, de szöveg segítségével teszi teljessé a kompozíciót *Kováts Albert*. Mi a fontos? – kérdezi a szöveg, s a felelet szerint a művész úgy véli, festeni talán – talán, talán nem is egy kérdőjellel – fontos. A kiállítás meghívójára nyomtatott rövid szövegében sokkal határozottabban fogalmaz: „Festeni kell, festeni jó." Egyrészt azért, mert „minden kép új, beláthatatlan kaland, ismeretlen tájék felfedezése, meghódítása", másrészt paradox módon éppen azért, mert „a siker (a belső siker, az elégedettség) sohasem teljes. Mindig marad kielégületlenség, ami új kalandra indít".

Alighanem sok pályatársa kérdéseit, kételyeit – s remélhetően reményeit – is megfogalmazza a művész, hiszen az ezredforduló legnagyobb kérdései közé tartozik a művészet sorsa, társadalmi státusa. Nélkülözhetetlen-e vagy pótolható a tömegkommunikáció olcsó receptjei alapján készült tucattermékekkel? S mit tehet maga a művészet, hogy nélkülözhetetlen legyen? Hogyan őrizheti meg a kérdezés, a kísérletezés szabadságát, hogyan viheti tovább a tradíciót az alkotó? Hogyan hozhat létre öntörvényű világot a művészet úgy, hogy kérdései a mű befogadói számára is fontosak legyenek?

Többek között ilyen kérdéseket hív elő a művész Történelmi arczképek és egyebek című kiállítása, amely, mint már a „cz" és az egyebek toldalék is sejteti, úgy emel ki arcokat, jeleneteket az idő nagy folyamatából, hogy nem egyszerűen tükröt, de az ironika görbe tükrét tartja eléjük. Miközben

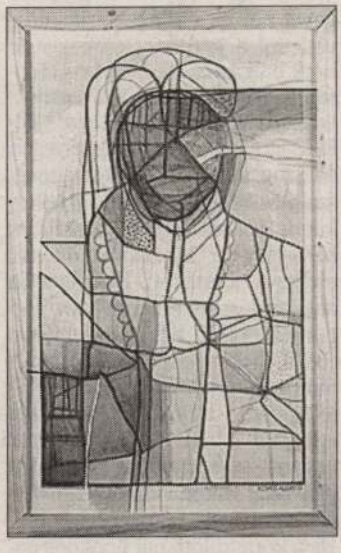

Néni kérem! 1999
Kovács Albert illusztrációja

történelmi arcképeket komponál, valójában időtől-tértől független, a jelenben is létező állapotokat, minőségeket, viszonyokat ábrázol, hogy – mintegy az élcelődő ajánlást folytatva – ezeket tanulmányozva egyszerre szórakozhasson és okulhasson a nagyérdemű. Mint az egykori színházban, amelynek hagyományaiból a legújabbkori drámairodalom botrányos darabja, *Alfred Jarry* Übü királya megszületett. Kováts Albert figyelmét a hatvanas évek közepén ragadta meg a rokonszenvesnek egyáltalán nem nevezhető hős, aki egyszerre testesíti meg a belső sötétséget és a hatalom kegyetlenségét. Ebben a minőségben pedig kiválóan alkalmas a XX. századi középállapotok kifejezésére. De személyes élethelyzetet is kifejezett az első, hatvanas évek közepén készült Übü-variáció, hiszen Kováts akkor néhány éve szabadult csak a börtönből, élénken éltek benne a kiszolgáltatottság, megalázottság emlékei. Kiállításról kiállításra Übü újabb és újabb változatait teremtette meg, legutóbb három éve a Francia Intézetben rendezett nagy szemlét Übü alteregóiból.

Mostani tárlatán is jelen van az 1977-es Időtlen, az 1999-es Örök Übü, kíséretükben számos különös, groteszk történelmi arcmással, amelyek a társadalmi, művészeti élet és a magánszféra, a nemek közötti kapcsolat komikotragikus hőseit, szituációit jelképezik, modellezik, bírálják, olykor a címadás iróniájával is erősítve a vizuális eszközök hatását: Egy nemes arcél, Kifürkészhetetlen az emberi természet – mondják a címek a legkevésbé sem nemes arcvonásokat, nagyon is célratörő karaktereket ábrázoló képek alatt. A Tájnyírógép egyenformákká nyírja a táji alakzatokat, s a Görbe bögre természetesen úgy kileng a függőlegestől, mint a pisai ferde torony.

Az abszurd verbális humor vizuális hordozószerkezetét, mint sok éve Kováts művészetében a vonal különös kalandjai adják. A törékeny, szinte lebegő és a súlyos, szinte a felületbe mélyedő, az egymást keresztező, átfonó vonalak rendje szinte spontán módon alakul, mégis, a végeredmény igencsak összetett, tudatosan, ha úgy tetszik az intellektus fegyelmező ereje által létrehozott együttes. Az 1995-ös Szindbád jelzi ezt talán a legérzékletesebben, két különböző vonalstruktúrából építi fel ugyanis az egységes egésszé összeálló kompozíciót, a szerkesztő logikának és a játék szabadságának egyaránt teret adva idézi meg a lélek belső mozgásait, s a távoli tájak ismeretlen világát.

MAGYAR NAPLÓ 2000 11 24

■ UNGVÁRY ZSOLT

Az Alkotmánybíróság határozata értelmében szükségessé vált az úgynevezett abortusztörvény módosítása, hiszen a jelenleg érvényben lévő szabályozás válsághelyzet esetén lehetőséget ad a magzat elvételére, azonban a válsághelyzetet nem írja pontosan körül, s így tisztázatlan, mit is takar a fogalom. A kormány (pontosabban a Fidesz-frakció, valamint *Pusztai Erzsébet* államtitkár asszony) sietett kijelenteni, hogy nincs szó a törvény szigorításáról, pusztán technikai jellegű változtatásokat terveznek, és – hogy megnyugtassák az emiatt aggódó SZDSZ-t – rögtön hozzátették azt is, hogy nem sérül a nők önrendelkezési joga. Eközben a kormány tevékenységét általában rokonszenvvel kísérő katolikus egyház a túlzott abortuszliberalizáció ellen foglal állást, és csatlakozik a Keresztény Értelmiségiek Szövetségével együtt ahhoz az aláírásgyűjtő akcióhoz, amely a Századok Tanácsának 1999. november 19-én megfogalmazott felhívásával összhangban a magzati élet védelméért állt ki. (Új Ember 2000. január 30.)

Nehéz kérdés a művi terhességmegszakításról objektíven, érzelmek nélkül szólni, hiszen az elmúlt évtizedek többmilliónyi abortusza arról tanúskodik, hogy Magyarországon rengeteg nőt és családot érint közvetlenül a kérdés, és ők – már csak önigazolásképpen is – bajosan tudják elfogadni a drasztikus szigorítást, illetve a magzatgyilkosságot keményen megbélyegző állásfoglalást. A terhességmegszakítással kapcsolatos erkölcsi kiindulópontot több szempont befolyásolja. Mindenekelőtt az: ember-e a magzat? Ez volna az alapkérdés, ám erről az abortuszpártiak sosem beszélnek, hiszen efelől aligha merülhet fel kétség. Márpedig embert ölni mindenféleképpen – morálisan és jogilag egyaránt – bűn. A fogantatáskor ugyanis az embrió ugyanazzal a genetikai állománnyal rendelkezik, mint majd felnőttként is fog. Ha a koraszülött, hat hónapos babát embernek tekintjük, akkor nehezen eldönthető, vajon mikor van az a pillanat, amikor egyszeriben emberré vált. Ezt a pillanatot ugyan a törvény a tizenkettedik hétben rögzíti, hiszen ez az a határ, ameddig még elvégzik a beavatkozást, de köztudomású, hogy a tizenkét hetes magzatnak karja, lába, orra, füle, sőt ujjai s körömkezdemények vannak, valamennyi belső szerve kialakult, szíve biztosítja a vérkeringést; a magzat képes magzatvizet nyelni, sőt ujját szájába véve szopik. Ekkor még minden további nélkül kikaparják. Veszélyes vizekre evez, aki ennek a lénynek az ember mivoltát megkérdőjelezi, hiszen innen csak egy lépés, hogy törvényileg mondjuk ki: az elmebetegek, a rokkantak, sőt a kék szeműek, a nők stb. nem emberek; pusztán törvényt kell hozni róla. Míg azonban az ombudsmanok és a különböző jogvédők kínosan ügyelnek a legutolsó bűnöző emberi jogaira is, addig a védtelen magzatot senki sem képviseli, vagy ha mégis megteszi – mint például a dávodi ügyben az Alfa Szövetség –, még meg is büntetik érte.

Ha viszont embernek tekintjük a magzatot, akkor legalábbis kérdéses bárminemű engedélyezés. A nemi erőszaknál létrejövő terhesség megszakítása például az egyértelmű esetek közé tartozik, bár itt is inkább az elkövetők súlyosabb megbüntetése és elrettentése lenne a feladat. De érdekes módon azok a liberálisok, akik-

NAPI MAGYARORSZÁG

POLGÁRI NAPILAP

Főszerkesztő: D. HORVÁTH GÁBOR
Főszerkesztő-helyettes: TARR PÉTER, O. KOVÁCS ATTILA
Lapszerkesztők: GAJDICS OTTÓ, LUDWIG EMIL
Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 51.
Telefon: 216-1274, 06-30-916-3843, -44, -45, 06-30-916-3847
Telefax: 215-3197 Levélcím: 1450 Bp. 9. Pf. 74.

Kiadja a MAHIR Lapkiadó K
Felelős kiadó: DR. GYŐRI TIBOR ügyvez

Terjeszti a Hírker Rt., a Nemzeti Hírla
vénytársaságok. Előfizetésben terjeszti
Elektronikus Posta Igazgatósága (HELI
déken a postahivatalokban, Budapeste
mint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási
1.). Levélcím: Helir, 1900 Budapest, Orc
lefax: 303-3440, közvetlenül, postautalv
Takarékpénztár Rt. 11991102–02102799

Lapunk online kiadása az interneten: http://www.napimagyarorszag.hu/. ◆ **A rovatok e-mail címei:** Belpo
velemeny@napimagyarorszag.hu, Külpolitika rovat: kulpol@napimagyarorszag.hu, Kultúra rovat: kultura@napimagyarorszag.hu, S
ti magazin): mag@napimagyarorszag.hu, Műsorújság: tvmusor@napimagyarorszag.hu, Nézet (hét végi melléklet): nezet@napimagy
kesztők e-mail címei: Gajdics Ottó: gajdics@napimagyarorszag.hu, Ludwig Emil: ludwig@napimagyarorszag.hu. **A művészeti v**

KEDVES OLVASÓINK! AZ OLDALON MEGJELENŐ VÉLEMÉNYEK TARTALMA NEM FELTÉTLENÜL AZONOS A SZERKESZTŐSÉG ÁLLÁSPONTJÁVAL.

KOVÁCS ALBERT

Tisztelettel meghívjuk
Önt és családját
a Pintér Sonja Galériába

KELEMEN KATA
TITKOSÍRÁS
és
KOVÁTS ALBERT
TÖRTÉNELMI ARCZKÉPEK
című kiállítására
Megnyitja
2001. december 7-én, pénteken
17 órakor
KOPÓCSY ANNA
művészettörténész
közreműködik
SZILVÁSY VIKTÓRIA
hegedűművész
A kiállítás megtekinthető
2002. január 13-ig,

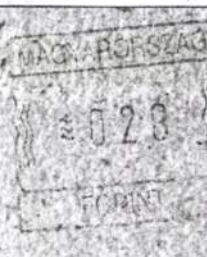

Tímár Árpád
Budapest
Üllői út 119. IV/65
~~1181~~
IX

K O R T Á R S G A L É R I A

Kovács Alfréd

Rózsa Sándor: Miskolc, Széchenyi utca 3-9, foghijbeépités. - Mélyépitő: Csorba Jenő, kertterv: Issekutz Mária, belsőépitészek: Tóth Györgyné, Kovács Alfréd, Ágoston János. /Képes ismertetés/

Magy.Ép.ip. 1971.11-12.sz. 628-631.l.

Le. D. K.

KOVÁCS Alfréd belső építő

Konyha típuselem pályázat

(Költségmegtérítés)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Kovács Alfréd
Virágtartó asztalka

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
6 l.

612 303

kurív rétka

szobra a templom mellett, ~~karján fe-~~
pzaton. Igen kopott, felirata nincs.

század.

usában, jellegzetes lesarkitott élekkel
. Földszintes. Utcai homlokzatán eny-
ablaktengely. Oldalhomlokzaton két
emöldökkel és kötényekkel. A homlok-
k. Udvari homlokzatán új üvegezett toldás ~~veranda~~
~~őbbi formák~~.

etes szoba.

M.D.K.

Kovács Alfréd
Lenvező

Modern bútortervei tetszettek.

Pongrácz Bussa: Polyeszter asztallap és latical kárpitozási károsok
Magyar Nemzet, 1959. május 14.

4 l.

1961. március 31-én született Balassagyarmaton.
1980-ban végzett a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola díszítő-szobrász szakán, Budapesten.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK:

1991. Balassagyarmat, Szerbtemplom
1991. Balassagyarmat, Gösser Club
1991. Szécsény, Művelődési Központ
1992. Budapest, Hangár
1993. Balassagyarmat, Szerbtemplom (Csüggetlenek Szalonja: "Fesztivál az üveghegyen túl")
1994. Balassagyarmat, Rózsavölgyi Márk Zeneiskola
1994. Balassagyarmat, Szerbtemplom ("Helyett")
1995. Hatvan, Hatvani Galéria

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

Salgótarjáni Tavaszi Tárlat (1991-93-95)
Országos Rajzbiennálé, Salgótarján (1992)
Győri Műcsarnok (1992)
Szécsényi Őszi Tárlat (1992-93-94-95)
Miskolci Téli Tárlat (1994)
Balassagyarmati Nyári Tárlat (1991-92-93-94-95)
Modry Kamen (1994)

Cím: 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 46.
Telefon: (35) 313-985

HORVÁTH ENDRE GALÉRIA

(Balassagyarmat, Rákóczi út 50.)

1995. november 3 - december 26.

KOVÁCS ALFONZ

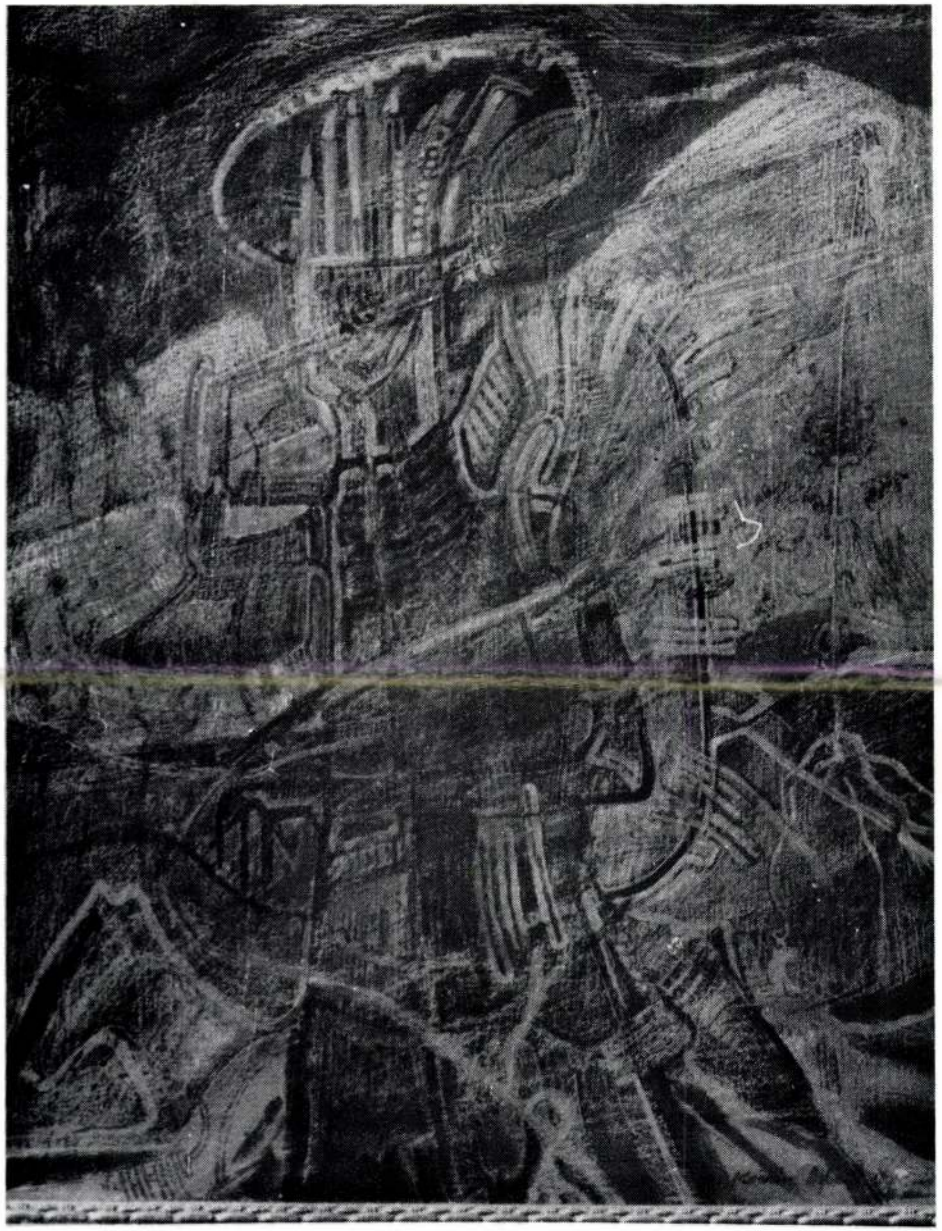

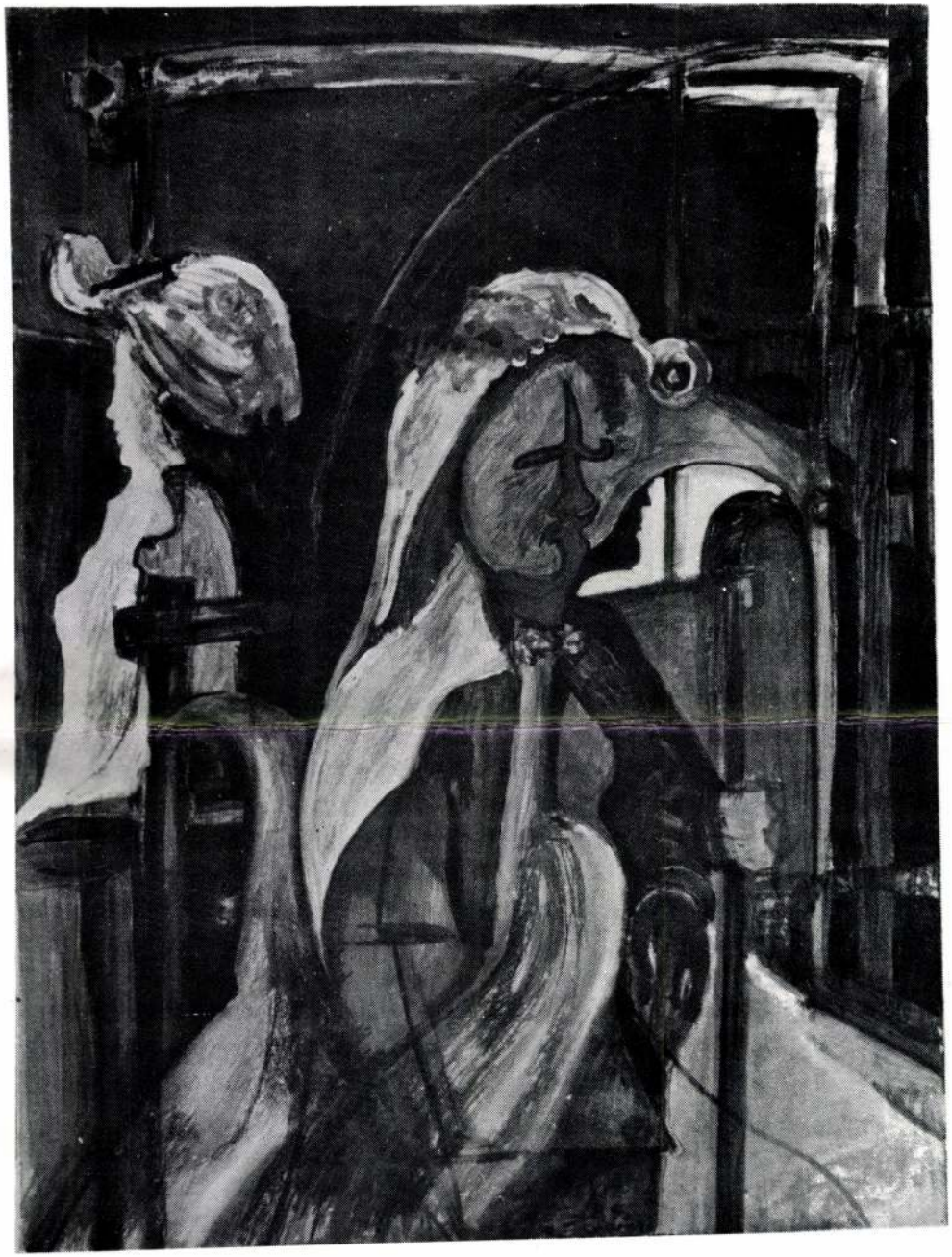

A balassagyarmati
Mikszáth Kálmán Művelődési Központ

meghívja

KOVÁCS ALFONZ

festőművész

kiállítására

A HORVÁTH ENDRE GALÉRIÁBA

1995. november 3 - december 26-ig

Megnyitja:

november 3-án, pénteken, 17 órakor

Pénzes Géza
festőművész

KOVÁCS Alfonz

Kovács Alojzia

1919.

Ki tud róla?

mélyen tisztelt tagjai

Ha azonban a közve
változatlanul fenn
mely a mélyen tisztelt V
datai elérésére irányul
életemnek már csak rövi
csekély erőm engedi, e
rönmel fogok részt v

Kérem a mélyen tiszte
nökhelyettes Mrad. f
hálám és ragaszkodás

Budapest, 1922 aj

Mélóságos Kerékz K. K
Bizottsága Elnökhely

Kovács Alojza

1914/15 – 1918/19

Ferkèpzomfoiskèvk

104. 0.

I. K. 1325; II. K. 1360).

RIEPENHAUSEN, *Ernst Ludwig,* német rézmetsző. * Göttinga 1765. †

MDK

Korács András szobrászművész

műve Zichy Mihály bőbe faragott mellszobra. A városligeti Művész sétá-nyom állítják fel. (repr.)

A művészsétány új szobra. (képtelivat.)

Érdekes Ujság, Bp. 1957. november 30. 9. l.

Kovács Andorné: Akt tanulmány. Etude du Nude, Study from the Nude.

Kövér Gyula ; Nyugtalan álom ; Sommeil inquiet, Restless Sleep.

Sivatagban.

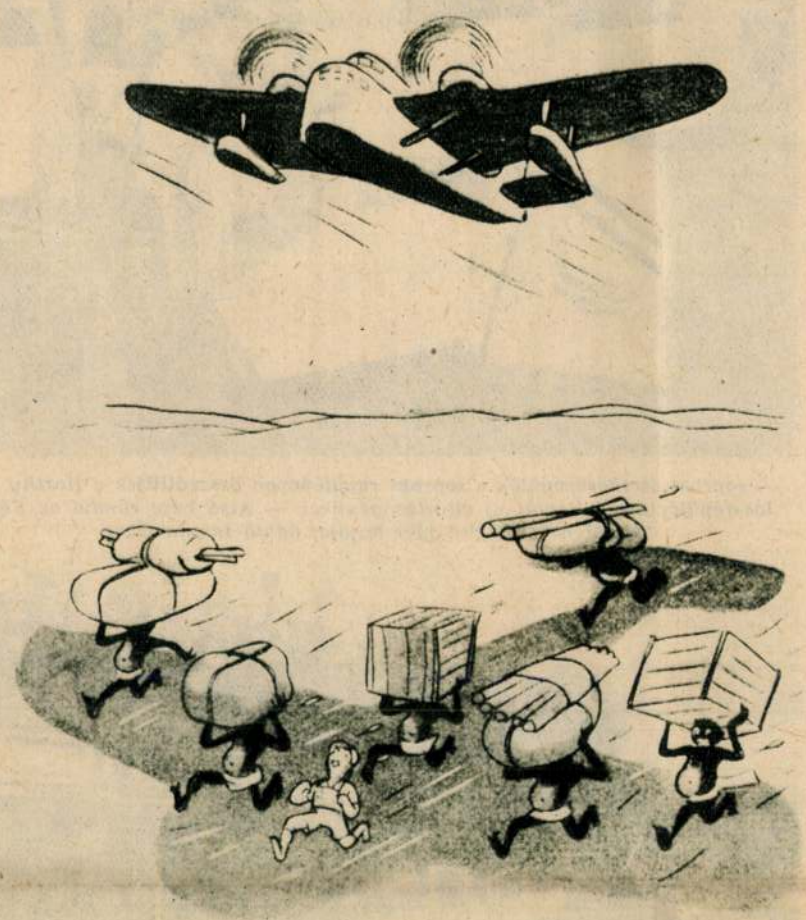

— Gyorsabban, fiuk... három hónap óta ez az első árnyék ezen a vidéken, legalább használjuk ki! (Berliner Illustrierte.)

Szerelmi tragédia a jégkorszakban.

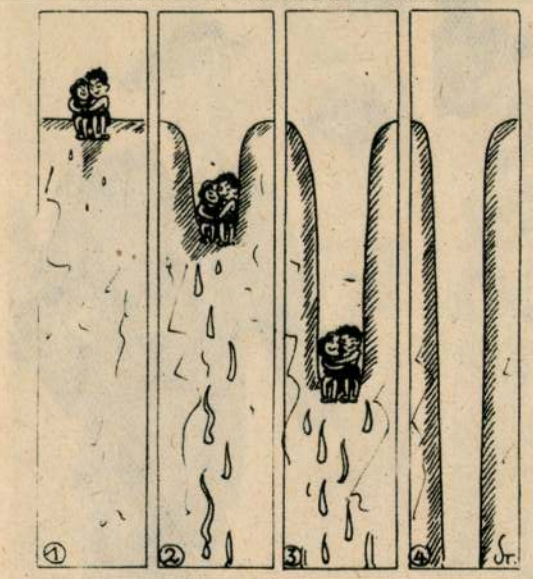

(Frankfurter Illustrierte.)

Orvosok a tárlaton.

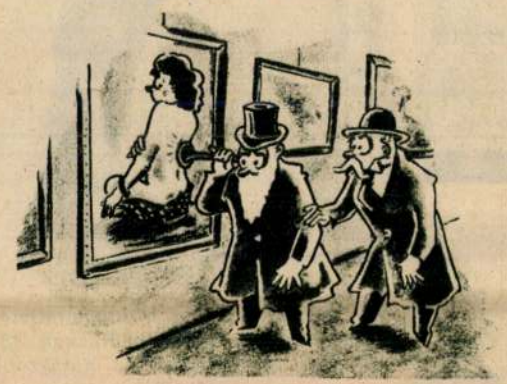

— De kolléga ur! (Die Woche.)

Végveszély.

— Ha perceken belül nem ment meg bennünket senki, neked be kell ugranod a vizbe. (Saturday Evening Post.)

A nehéz keresztrejtvény.

(Illustrated.)

KÉPES PESTI HIRLAP

LXI. ÉVFOLYAM 109. SZÁM — 1939 JUNIUS 14 SZERDA

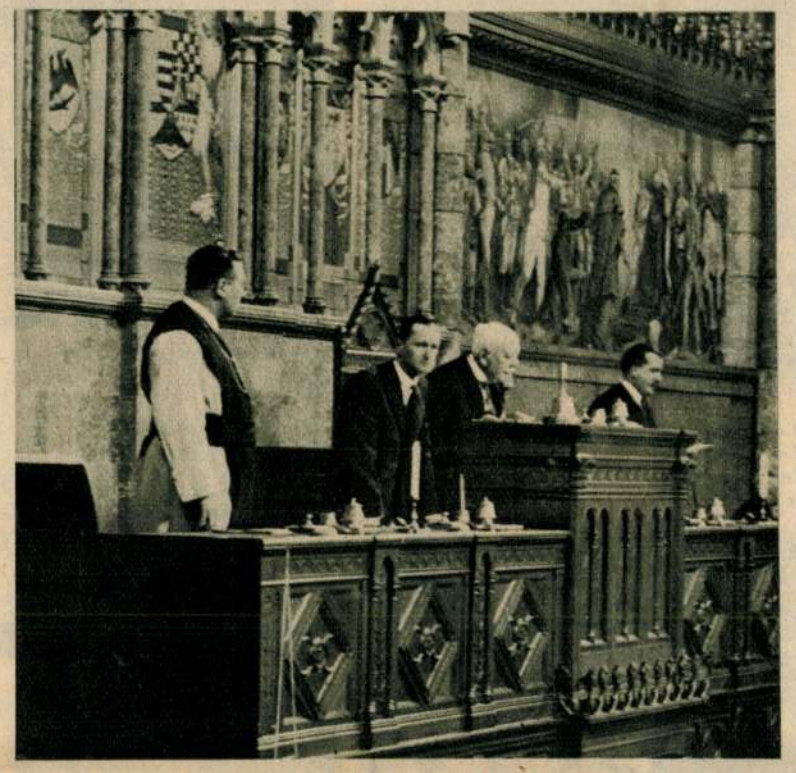

Kedden délelőtt tartotta a felsőház alakuló ülését. Baloldali kép: az elnöki székben Borhy György korelnök, mellette a korjegyzők, balra gróf Esterházy János és Endrédy Vendel zirci apát, jobbra gróf Pálffy Géza. Jobboldali kép: herceg Montenuovo Nándor és vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a felsőház folyosóján József királyi herceggel beszélgetnek.

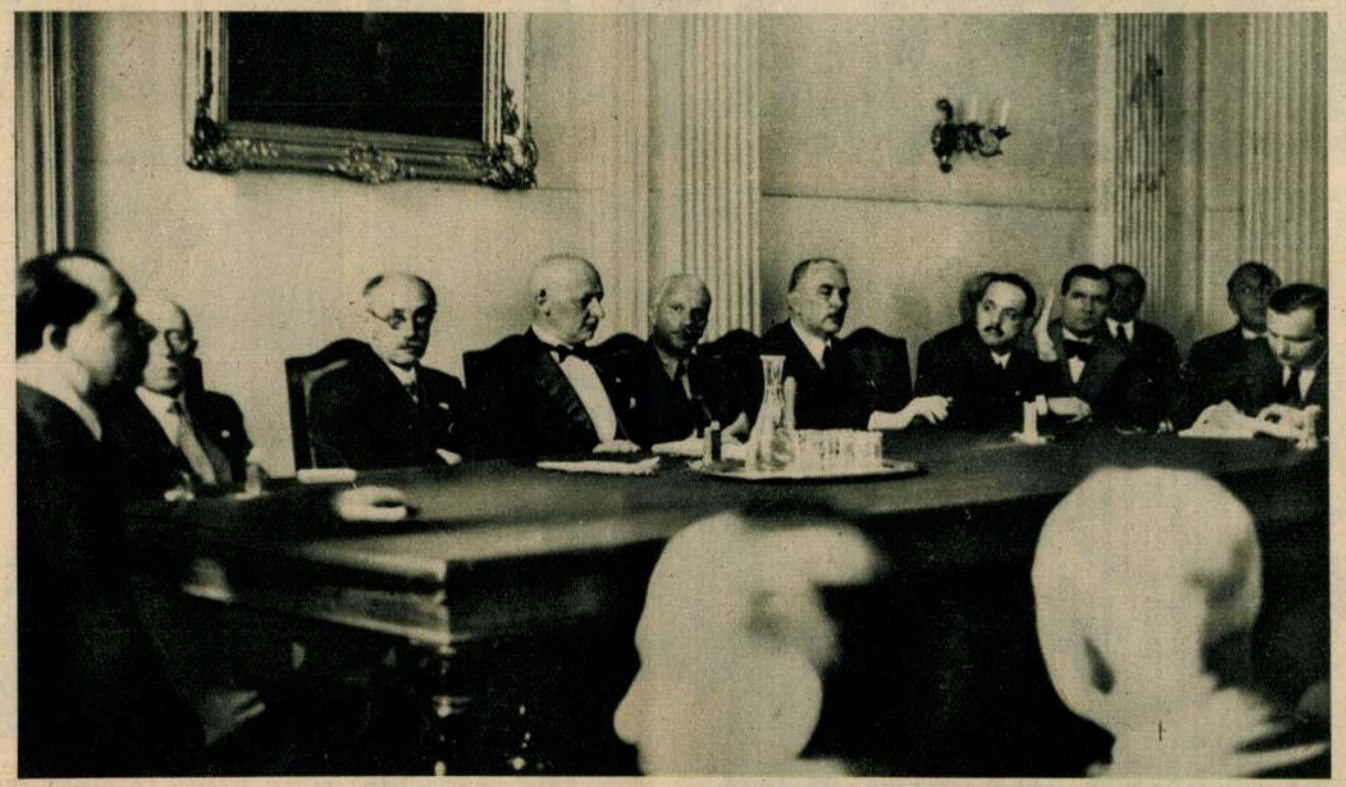

A Magyar Elet Pártja a választások után hétfőn este tartotta első értekezletét, amelyen gróf Teleki Pál miniszterelnök nagy beszédet mondott. A miniszterelnök mellett jobbra báró Vay László, a MÉP elnöke, vitéz Bartha Károly, Tasnádi Nagy András, gróf Csáky István és Jaross Andor miniszterek, Törs Tibor alelnök, balra vitéz Keresztes-Fischer Ferenc és gróf Teleki Mihály miniszterek.

Pest vármegye emléktábláját (jobboldali kép) nagy ünnepség keretében leplezték le Fülek várában. Fent: az ünnepség színhelye. Lent: Kóczán László, Viczián István ny. államtitkár, Fáy István és Baross Endre főispánok, vitéz Endre László és Horváth Sándor alispánok az ünneplő közönség első sorában.

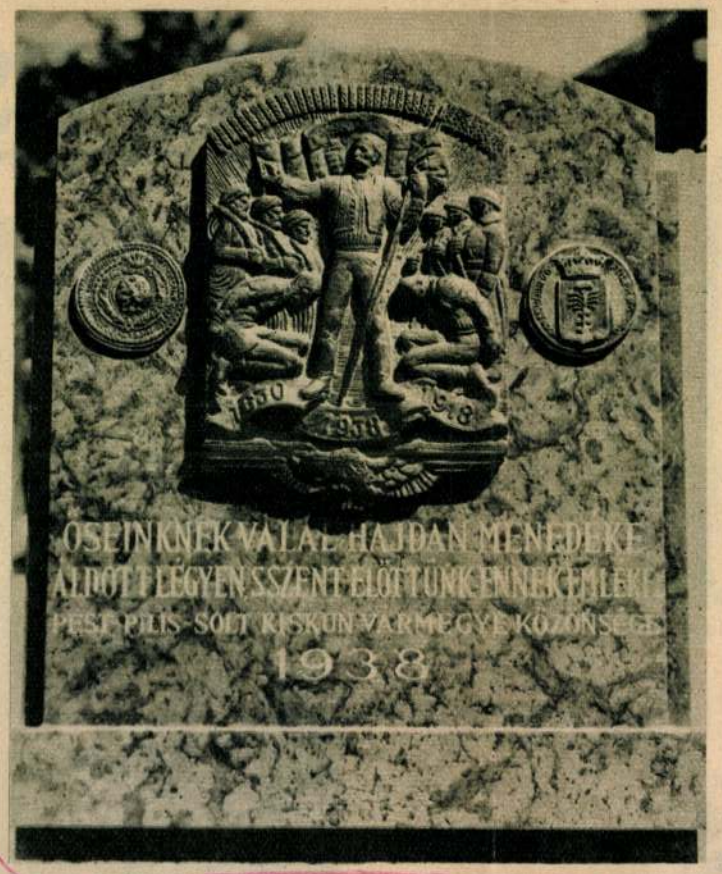

W. Strang, az angol külügyminisztérium középeurópai osztályának főnöke, aki tanácskozásokra Moszkvába utazott.

Alsó kép: csütörtökön nyílik meg a Galyatetőn az állami tisztviselők uj üdülője. (Dr. Sárai Imre felvétele.)

A soproni cserkészrrepülők a soproni repülőnapon összeállítják a Horthy Miklós-repülőalapból kapott uj vitorlázógépüket. — Alsó kép: elindul az Eötvös-térről az OTI első idei hajója, üdülő tanoncokkal.

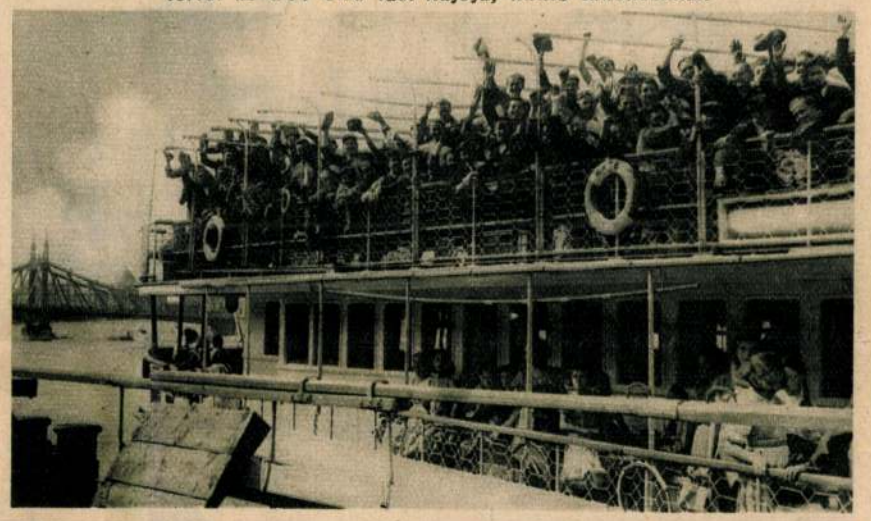

Watteau „A közönyös" c. többmillió frankra becsült festménye, amelyet a párisi Louvre-ból elloptak. A tolvaj munkáját megkönnyitette, hogy a kép mindössze 20×26 cm. nagyságu.

Baloldalon: az angol királyi pár aláírja a newyorki világkiállitás emlékkönyvét. (Rádiókép.)

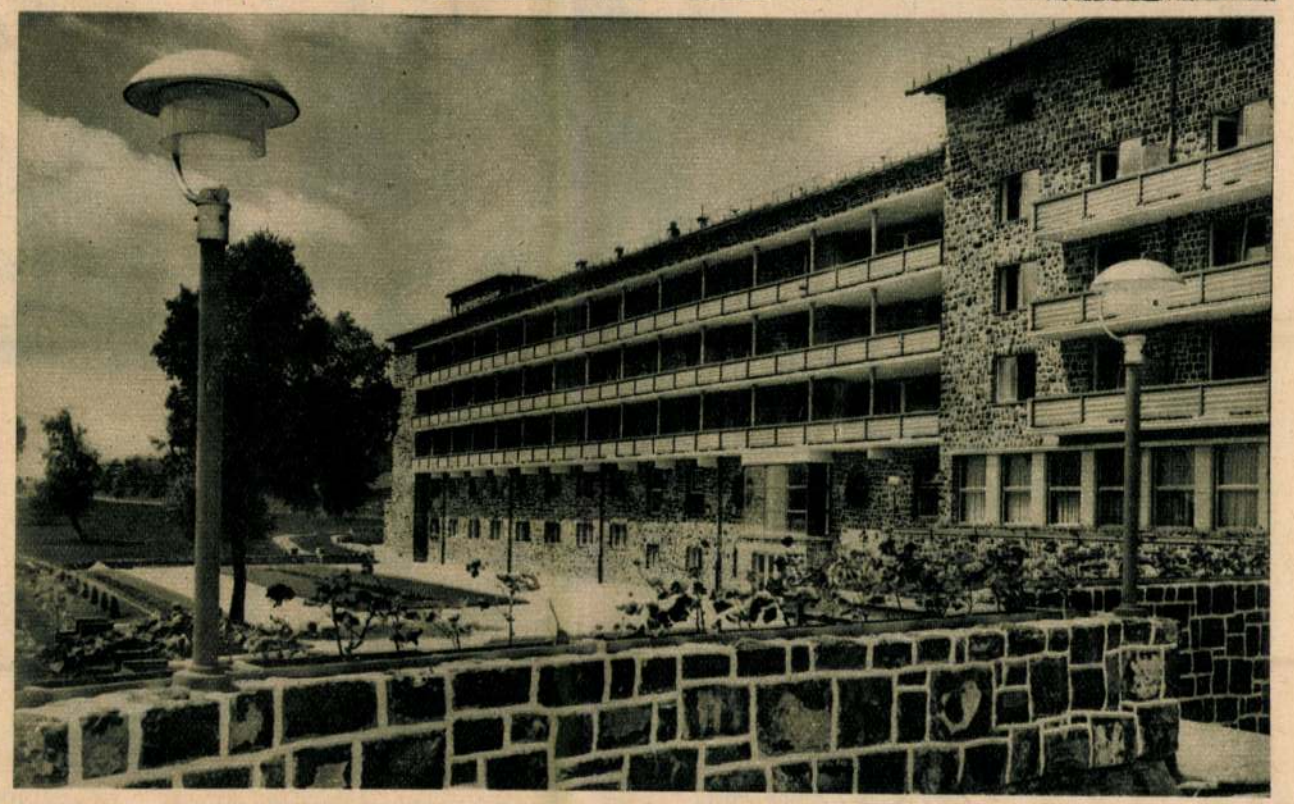

M.D.Y

Kovács Andor

fotós

Részt vett a tárlaton.

Losonci Miklós: Bécs-Budapest művészeti kiállítás
Művészet, 1969. junius – 31 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Kovács Andor, festő
MÁVAG

211. Földmunkás.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. 1c. Kat.

Kovács Andor
ipari munkás
36 éves
tüdőgümőkor
† 1944. XII. 23
X. ker. sírkerti temető

Halotti főkönyv
299

Kovács András

MDK

Tavaszi árviz, akv.

Cserkeszöllői népfürdő, akv.

Damjanich Muzeum, Szolnok 1964. Téli Tárlat

MDK

K. Kovács András, Korsós

Rucaitató. Fekete, agyag. Kúpos forma. Oldalán 9 lukr. Sikált. 6 rózsa és vonalak. Bekarcolva: „1908 Készült, mester Kovács András" Rendelésre készült Nádudvaron 1908 ban Vétel tőle 1908. júl 5. M=12.8 cm T=20.8 cm Sz=5.6 cm Kép: 516 oldal Ltsz: Sz:1908:625

Béres András: A Déri Muzeum nádudvari fekete edény gyüjteménye. 441. o.

A Debreceni Déri Muzeum Evkönyve. 1965. Debrecen, 1966. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Kovács András

Irányítása mellett állították helyre a parádi Kiget u. 10. p. a. házat

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2631

Kovács András

végezte a pesti Ujvárosháza /Váci u.62-64./ épitkezésének bútor-ambalos munkáit.

Gábor István: Egy régi épület új élete; az Ujvárosháza. - Budapest,1972.5.sz.22-25.l.

Kovács András MDK

munkacsoporton kivüli tag, de egy akvarellel szerepelt a kiállitáson

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963

JÁSZKUNSÁG 1964 jun.

32-38. lap

Kovács András

és munkatársainak tervei alapján állították helyre Boldogkő, Ónod és Kerencs várát.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb: Magyar Műemlékvédelem I. (1949–1959) Budapest, 1960. 941.

Kováts András, kovácsmester

A mádi kovács-kerékgyártó céh 1831.jan.16.-án tartot
gyülésén Paskó Andrást 5 évre inasnak szerződteti.
286.o.

Bogdál Ferne: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VI.1966.Miskolc
A Herman Ottó Múz.kiadása.Miskolc

Kovács András

MDK

Parasztasszony, szén

Tanulmányfej, szén

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

M. D. K.

K. Kovács András, Kovács

Csirkevályú (Lapos tál). Fekete, agyag, Öblében nagy sikált rózsa. Bekarcolva: „Készült 1908 K. Kovács András készítette" Alján 1908 évszám. Rendelésre készült Nádudvaron. Vétel tőle 1908, júl 5. M = 5.2 cm T = 23.5 cm Sz = 28.5 cm kép 516 old. Stoz: Sz. 1908: 626

Béres András: A Déri Múzeum nádudvari fekete edény gyüjteménye. 441. o.

A Debreceni Déri Muzeum Evkönyve. 1965. Debrecen, 1966. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Kovács András M.D.K.

Művei a kiállitáson

Pogány Ö. Gábor: Téli Tárlat Szolnokon

Szolnok megyei Néplap 1965. jan. 1.

Kovács András MDK
szolnoki festő

szerepelt e tárlaton

Bubor Gyula: Nyári Tárlat Nyitás Szolnokon.
Szolnokmegyei Néplap. 1962. jul. 10.

M.D.K.

Kovács András „festő"

cel „síkerült" akvarell-
jével szerepelt a Szolnoki
téli Tárlaton.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964. X. évf. 1-2. sz.
38. old.

MDK

Kovács András Szolnok

Tabán, of.

Szolnok m-i képző és népmüvészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

MDK

Kovács/András/ Kovács András

Szerepel a tárlaton.

Nem tagja a Képzőművészeti munkacsoportnak, de a zsüri egy akvarelljét elfogadta.

K.Gy.: A szolnoki Téla Tárlat megnyitása elé.

Szolnok Megyei Néplap. 1963.dec.15.

MDK

Kovács Andras asztalos

A lipót-utcai városhaza asztalos munkait Kovács Andras készitette.

Fővárosi Lapok, 1875.I.félév. 213, 214.l.

Kovács András mondása

Repr: Tárcoló lények (mondos a lágymányosi lakótelepen)

1966. ápr. 15. Magyar Hírek

Kovács András festő M.D.K.

A Vác melletti gombási müvésztelepn dolgozik

Kiállitás előtt

Pest megyei H irlap 1965. junius 12. 1. 1.

Kovács András

diszítő festő

l.

Budiparnyzisk

1940-41. 13. l.

Kovács András

grafikus

1933-34

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l.

Kovács András, építész

a Belváros déli részenek rendezése. Tervpályázat, 1985.

a pályaművek díjazása:

a Bizottság 80-80000 Ft-os V. díjban részesítette a 2. bírálati sorszámú pályaművet is; szerzői: Böjthe Tamás, Hermány Géza, Kapy Jenő, Tóth Tibor, László Zoltán, Nedelykov Ákos, Nagy Ildikó, Andrásné Baranyai Klára és Kovács András.

4. V. díjas terv /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 18-old.

M.D.K.

K.Kovács András, korsós

Csirkeváyú/Lapos tál/. Fekete, agyag. Bekarcolva: "Készült 1908 K. Kovács András Készitette". Alján: 1908. M.: 5.2 cm. T.: 23.5 cm. Sz.: 28.5 cm. Ltsz: 1908:626. Készült Nádudvar. Fekete repr. 516.o.

Béres András: A Déri Múzeum nádudvari fekete edény gyüjteménye. 441.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965, Debrecen 1966. Városi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

K.Kovács András, korsós

Rucaitató. Fekete, agyag. M.:12.8 cm. T.:20.8 cm.
Sz.:5.6 cm. Ltsz.:V.1908:625. Készült Nádudvar.
Fekete repr. 516.o.
Fekirat: "1908 Készült, mester Kovács András".

Béres András: A Déri Múzeum nádudvari fekete edény gyüjteménye. 441.o.

A Debreceni Déri Múzeu Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi nyomda. Debrecem

Kovács András

csoportvezető és Fuchs Nándor építésvezető irányitásával végezte az Országos Müemléki Felügyelőség Egri Építésvezetősége a mátraverebélyi r. k. templom helyreállitásának építészeti munkálatai 1963-64-ben.

Czeglédi Ilona - Koppány Tibor: A mátraverebélyi r. k. templom. Magyar Müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 31-53 l., Német resumé.

31. l.

Kovács András

szentesi asztalos
a népies iparművészet
körébe tartozó faragott
butorai elismerésben
részesülnek. 4 évig volt
frontszolgálatos az elsővi-
lághabornban

Nagy Imre:

Szentes. Magyar Városok
Monografiája. III. Bp.
1928. 221. l. 324. l.

31601 szám.

Folyó évi 72 sz
zöttségot, hogy az eperjesi
zett helyreállitási munkála
reskedelemügyi m. kir. mini
téztem. Felkérem a Bizottsá
zandó közegnek az összes ir

Értesitem továl
gyes épitészi tiszteletdija
. . . . . .
és a pótköltségvetés után .

lett megállapitva. E tiszte

MDK

Kovács András antalos

Gellár Albert, ürlethirahat

Belv., Szénatér 397.

1863.- Alapraj

MDK-A-II-1/1088.

WDK

MDK

Kovács András antalos

? üzletkirakatát

Belv., Uri-u. 1. Kigyó u. oldal, 2. bolt.

1865. Homlokrat, alapr.

MDK-A·П·1/2044.

MUK

Kovács András

bútorasztalos

1902

Elmúlt 1930. 85. l.

Illyés Bálint:

Mellig, kissé ba
elválasztott haja és b
gallérja lehajtott, cso
Kabátja zsinóros. F

Illyés

tanár, lelkész, Költő

balra: BARABÁS ch
jobbra: Fli.

Czinkograf

9

Tóth V.: Országgyp

KOVÁCS ANDRÁS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

ERDÉLY MULTJA'T PUSZTULVA ŐRZŐ
EMLÉKEK. REGÉLGETÉS K.A.
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSSZEL

ÉLET ÉS TUDOMÁNY 1993, 44. 02.

1384-85

Kártyaszám
Card number

Szépművészeti Múzeum Könyvtára
Library of the Museum of Fine Arts

Helyszám
Place number

Kérőlap - Order Form

Raktári Jelzet Number	Szerző - Author	Cím - Title
Ti 421	KUNSTCHRONIK	80 1985

Név:
Name:

Dátum:
Date:

KOVÁCS Andrea

kiáll. Bp., Dorottya Utcai Kiállítás,

1988. ism. János Frank >

Wellisch - Tehel.

45 u / M.

, V. 4-i 4–5. szá-
órás előadásáról,
n Naturphilosop-
9. 10–11., a Bd.
Ergründung des
losophische Vor-
ben: Charlotten-

ft und Literatur-

Kovács Andrea
Kelet-Magyarország 1998. VI. 20.

Vizsgamunkák

A nyíregyházi Művészeti Szakközépiskola képzőművészeti tagozatának négy szakágán — szobrász-bronzöntő, alkalmazott fotográfus, díszítőszobrász, bőrműves — az idén huszonnégy növendék tesz érettségi és szakmai vizsgát. A jelöltek — a korábbi évek kialakult hagyományaihoz hasonlóan — a nagy megmérettetésre készített műveiket tárlaton tették közszemlére a nyíregyházi Kölyökvár — Gyermekközösségek Háza dísztermében. A kiállított produktumok mindegyike jó felkészültségről, kifinomult technikákról, tehetségről tanúskodik, ami az intézmény oktatógárdájának munkáját is dicséri.

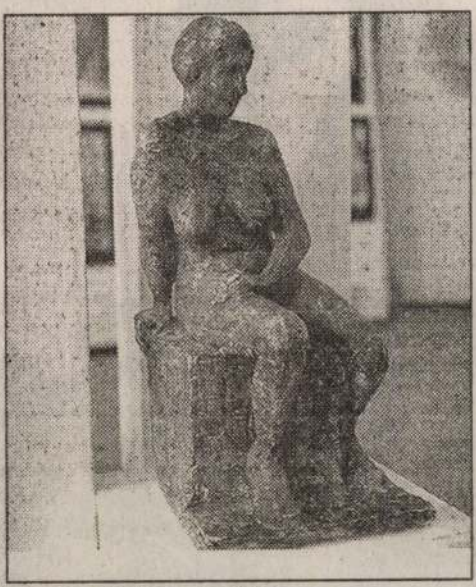

Kovács Andrea alkotása

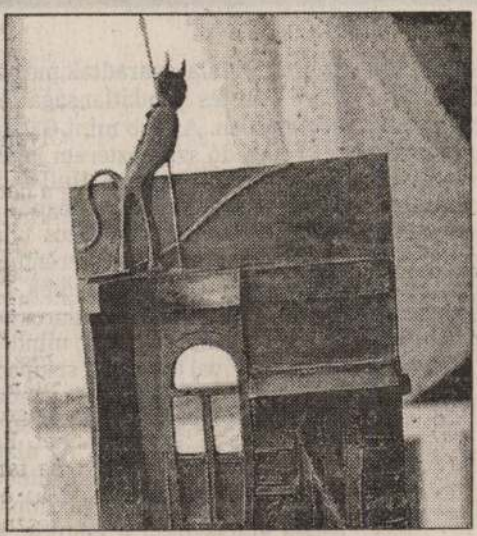

Boros Miklós Az ördög nem alszik
Elek Emil felvételei

gmaradásért

gyarságnak

nket. Az el-
ájci mintára
tt megvan a
gatás is. Mi
apot kapjuk
sok, a mű-

ra szoruló falai maradtak meg az előző vezetés gondatlansága következtében. A több mint 600 nézőt befogadó színházterem játékra azóta sem alkalmas. Hull a vakolat, a nedves falakból lógnak a megmaradt kábelek, nincs világítás, nincs fűtés, a teremben nincsenek székek. Fölszedték, kidobták, elvitték csillárostól, hang- és fénypultostól, minden mozdíthatóval együtt. A színpadi technika beépített részeit vandál módon kiszaggatták, lefűrészelték, megsemmisítették. Az alagsort, a zenekari árkot, a fűtőberendezéseket, a volt forgószínpad gépeit elárasztotta a talajvíz, az elavult csövekből folyamatosan szivárog a víz, ami alámosta az

Teleki László
Alapítvány

Kovács András művészet

Teleki László Alapítvány

1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/c. Tel.: 391-5710, Fax: 391-5745

A Teleki László Alapítvány (Budapest)
és a Polis Könyvkiadó (Kolozsvár) tisztelettel meghívja

KOVÁCS ANDRÁS
Késő reneszánsz építészet Erdélyben

című könyvének bemutatójára
melyet 2004. április 21-én 17 órakor
a Litea Könyvszalonban tartunk

(Budapest, I. ker. Hess András tér 4.
Fortuna Udvar, a Hiltonnal szemben)

A könyvet bemutatja:
Galavics Géza művészettörténész

A Téleki László Alapítvány (Budapest)
és a Polis Könyvkiadó (Kolozsvár) tisztelettel meghívja

KOVÁCS ANDRÁS
Késő reneszánsz építészet Erdélyben

című könyvének bemutatójára
melyet 2004. április 21-én 17 órakor
a Litea Könyvszalonban tartunk

(Budapest, I. ker. Hess András tér 4.
Fortuna Udvar, a Hiltonnal szemben)

A könyvet bemutatja:
Galavics Géza művészettörténész

KOVÁCS ANDRÁS

szobrászmüvész

Kovács András kisplasztikáiról közöl reprodukciókat:

Igaz Szó, XXIX.évf. 6.sz. 1981 junius.

KOVÁCS András
Marosvásárhely, 1958. augusztus 16.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász és festő

Banner Erdély

rithez, miszerint Kris
Hilarius visszatérhete
magánnyal és Poitiers
jó órányi járóföldre.
ben, s ugyanakkor tová
jas, őt követni akaró
kunyhókat épitettek ce
hires monostora, ahol

Innen azonban továb
ott, ahol átellenben T
megszervezte azt a sze
ers monostorának első,
veltségü gallok és a k
betelepedő, barbárnak

1978. X. 8. 21.2o Petőfi - Vné -
Matyó bútorok

Kovács András mezőkövesdi asztalosmester

- Kovács András mezőkövesdi asztalossal beszélget Tuscher Tünde.

- Mezőkövesden dolgozik Kovács András asztalosmester. Hazánkban már egyedül csak ő készit matyó bútorokat. Honnan ered az az ötlet, hogy népi, matyó bútorokat készit és nem hagyományos mübútorokat?

- Hát onnan kezdődött, hogy gimnáziumba jártam itt helyben, négy gimnáziumot végeztem, volt nekünk egy rajztanárunk, Dana Józsi bácsi, aki nagy szeretettel foglalkozott ezekkel a matyó dolgokkal. Minket, mint kis diákokat is megtanitott erre, olyan formában, hogy ösztönzött bennünket arra, hogy kutassunk új motivumokat, régi motivumokat és magunk is tervezzünk. Kikerültem a gimnáziumból. Édesapám asztalos volt és én folytattam az asztalos szakmát. Abban az időben mérnökö utcát söpörtek Pesten. Itt apám mühelyében helyem volt, biztositva volt a megélhetés.

- Mikor volt ez?

- 1931-ben végeztem a gimnáziumban. Ugyanebben az évben jöttem vissza asztalos inasnak, édesapámnak a mühelyébe. Na mostan fölszabadultam, mint segéd. Édesanyám is matyó asszony volt, neki is matyó kultúra volt a hozománya és mindig oly nagy szeretettel mondta, hogy fiacskám, úgy szeretném, hogyha rajzórára járnál, rajzolgatnál, mert ezeket a matyó bútorokat kellene festegetni. Szerezzél hozzá gyakorlatot. Innen kezdődött, hogy hozzáfogtam a matyó bútoroknak a készitéséhez. Megnősültem. Utána ezeket a nehéz, úgynevezett mübútorokat készitettem. Voltak tanulóim, segédeim. Megalakult az asztalos szövetkezet. Én is beléptem. Itt az asztalos szövetkezetben dolgoztam. Az állomáson lévő matyó bútorokat átfestettem szintén. Erre fölfigyeltek a helybeli matyó népmüvészeti szövetkezet elnöke ésx népgazdasági érdekből áthelyezésemet kérte a népmüvészeti szövetkezethez, azzal a céllal, hogy megalakitanak egy szép, nagy mühelyt és majd én ott fogom készitteni a bútorokat. Kiástam ezeket a régi matyó bútorstilusokat. Megalkottam külön az asztalt, székeknek, lócáknak, falitékáknak, fogasoknak a formáját, ornamentikáját, vonalvezetését, szinösszetételt, csokrok-füzérek, ezeket mind szépen megterveztem és átvittem az anyagra. Olyan szép sikereket értünk el, hogy a brüsszeli kiállitáson is szerepeltem a bútoraimmal két alkalommal.

- Ez hányban volt?

- Ez azt hiszem 1963-64-ben. Előzőleg pedig a frankfurti kiállitáson. Utána minden évben voltak ilyen magyar napok külföldön, az orly repülőtéren, Párizsban, Marseille-ben. Volt világkiállitás Japánban, oda is ment egy szobabútor. Nagyon sok bútort készitettem, addig, amig nyugdijba nem mentem.

- Azóta nem tagja a szövetkezetnek?

- Tagja vagyok még ma is a szövetkezetnek, mint nyugdijas. Ebben az évben pedig kiváltottam a müködési engedélyt és igy müködési engedéllyel dolgozok. Bárki bemegy a matyó szövetkezet épületébe, megnézheti a bútoraimat. A matyó ház most jelenleg úgy fest, mint egy bútorkiállitás. Egy nagy bolthajtásos kapu alatt beren-

deztünk végig két oldalt, egyik oldalon sötétpiros, solderos miskolci habospiros bútorokkal, a másik oldala pedig barna alapon, szintén matyó bútor. Majd az emeletet ott is berendeztük teljesen egy szép sarokrészt. Lócával, székekkel, tükörkarnisokkal, tükrök, falitékok, fogas, minden ami szükséges. Hát ebben az évben most legutóbb ezeket végeztem a matyó ház részére.

- Kik a megrendelői?

- Orvosok, gyógyszerészek. Aztán gyári munkások. Ezekből tevődik ki. Azt hiszem, hogy minden réteg képviselve van a megrendelők között.

- Festékeit saját maga készíti?

- Nem. A háztartási boltból, meg a papirboltból, festékboltokból szoktam venni.

- Munkájának lesz folytatása?

- Tanulóm nincsen, egyedül dolgozom.

- Milyen anyagokat használ fel? Milyen faanyagokból dolgozik?

- A szines bútorokat azokat általában fenyőfából vagy nyárfából csinálom, ami aztán be van festve. Arra kerülnek a diszes motivumok. Azutánx használom a körisfát. Az nagyon szép. Arra égetett mintákat viszek rá. A diófát is használom. Hát azt saját színével. Ott több faragás van a diófa bútoromnál, süllyesztett, gardérozott diszitésekkel. Népmüves rátétet, diszeket szoktam használni. Tölgyfából is csinálok nagyon sok bútort natúr szinben. Arra is égetek mintákat. Ritkán, kevesetx csak szolidan, egész finoman.

- Mennyi idő alatt készit el például egy matyó ebédlőt?

- Hét hónap kell neki.

- Egy matyó garnitúráért mennyit fizetnek?

- Attól függ, hogy melyik például. Az egyik gyógyszerésznek csináltam. Húszezer forintot fizetett egy ebédlőért.

- Ebédlőgarnitúrákon kivül rendelnek önnél például hálószoba-bútort vagy konyhabútort?

- Nem, semmit. Én csak ezzel a matyó bútorral foglalkozom.

- A fiatal asztalos növendékek itt Mezőkövesden nem keresik meg önt?

- Nem. Őszintén szólva én nem is megyek sehová sem. Sehová nem járok, nincs is időm rá.

- Nem próbálják öntől megtanulni ezeket az eredeti motivumokat? Ezt a munkát?

- Hát nem érdeklődnek felőle. Félnek is tőle, mert tudják azt, hogy hát a Bandi bácsinak a nyomába nem jöhetnek.

- Változtatja a mintákat vagy több éve ugyanazt festi?

- Hát több éve festem ugyanazt. Nem akarok ezektől a hagyományos mintáktól eltérni. A fantázia abban van, hogy a különböző szineknek a csoportositása, egyensúlyba hozása, hogy hová kerüljön egy tulipán, hová kerüljön egy gyöngyvirág és miből mennyi és milyen szinü. Ezek adják a szépséget.

- Hány évig ilyen élénkek, ilyen élők ezek a festett bútorok?

- Hát százéves láda is van a múzeumban. Azon is ilyen szép tüzes szinek vannak.

- Az első munkafolyamattól az utolsóig önmaga saját kezével végzi ezt a munkát?

- Mindent, hát csak egyedül. Csak a nyári szünetekben van, amikor a fiam segit. A kisebbik fiam.

- Nem túlságosan fárasztó ez?

- Dehogy fárasztó. Ezt hivatásomnak érzem és ez nekem nem fárasztó. Szeretem csinálni.

- Véleménye szerint luxus a népi bútor a lakásban?

- Dehogy luxus. Mondom mindenféle rendü, rangú ember rendel ily bútort.

- Van-e olyan elképzelése, amit nem valósitott meg a szakmájában?

- Hallom a rádióban vagy újságban olvasom, hogy Berlinben nyitottak egy magyar éttermet. Sziven vág a dolog, hogy hát sajnos az én bútoraimról nem tudnak. Hogy milyen gyönyörü matyó bútorok vannak és hogyha ezzel berendeznének ott, kinti magyarok, zsúfolásig megtöltenék álladóan a termet. Mert otthon éreznék magukat, csakugyan.

- Kérem, mutassa meg nekünk a mühelyét!

- Hát tessék! Ez az én mühelyem. Ez az én házam, ez az én váram. Itt töltöm a napjaimat, a hétköznapokat. Az éjszakába nyúló munkával alkotom a bútorokat. Itt van a gyalupad. Kettő is van. Azután van a szalagfürész. Favázas ez is. Gyalugépem, kombinált gyalugép. Ezt is magam csináltam. A szalagcsiszológépem. Azt is magam készitettem. A gyalupadot magam készitettem. A kéziszerszámokat az édesapámtól örököltem.

- A lakásában vannak matyó bútorok?

- Vannak. Egy teljes szoba be van rendezve matyó bútorral. Be van rendezve. Van falitéka, falitányéros láda, van egy nagyon szép gyerekágy, virágtartó, bölcső, székek. Hát saroklócám az nincsen, mert ami volt, azt megvették. Mindig gazdája akad. Meglátják, meg tetszik nekik és aztán megveszik.

- Hány éve dolgozik ebben a szakmában?

- Hát már negyvenöt éve.

- Gondolt-e már arra, hogy meddig szeretné ezt a szakmát csinálni?

- Hogyne gondoltam volna. Ugy gondoltam, hogy nyolcvan éves koromig dolgozom vagy még illetőleg mostmár rágondoltam arra, hogy jó lesz, ha élek, egészségem lesz. Nem hagyom abba, mert a munka nekem az élet. Ha már nem dolgozok, akkor én már meg is halok.

- Elhangzott müsorunkban Kovács András mezőkövesdi asztalossal beszélgetett Tuscher Tünde.

Kovács András, szobrászművész

Az előző években Nagyváradon, az „Utunk" Galériában szerepelt Kós érem alumíniumból, Kovács András alkotása. (említve).

Röser Norbert: akiket Kós Károly megihletett...
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 58.-old.

KOVÁCS András

Ének-Magyarország

A népi iparművészettől a „népi dizájnig”

Látogatás Kovács András mezőkövesdi bútorfestő műhelyében

MÉHES LÁSZLÓ

Mezőkövesd (ÉM) – A tősgyökeres mezőkövesdi bútorfestő és -készítő asztalosmester, Kovács András „dinasztiaként” emlegeti családját, mivel nagyapja, „amikor még delizsánsszal jártak” kerékgyártó, édesapja pedig asztalos volt. Így a család ma legidősebb tagjának számító mester – négy gimnázium után – maga is kitanulta az asztalosságot. Eleinte nem foglalkozott az általa készített használati tárgyak festésével, a hatvanas években népi iparművésszé mégis a bútorfestés által lett.

– A bútorfestés szokása a parasztemberek téli elfoglaltságai közé tartozott, és azt főként az asszonyok művelték. Ha nem volt más, még ujjbeggyel is festettek – meséli, és eszébe jut, hányféle mintát lesett el az évek során az idősebbektől, sőt, még az édesanyja tulipános ládájára festett motívumokból is.

– A bútorok alapszíne eleinte kék volt – folytatja. – Ez a kék azonban nem egyszerűen csak kék, mivel úgy tartották, és így vagyok ezzel magam is, hogy egy szín az nem szín. A színeknek kevertnek kellett lenniük. Ezért a régiek a párizsi kékhez sárgát és fehéret adtak. Csak a múlt század vége felé vált divattá a piros mint a bútorok alapszíne. A festéshez pedig túróenyves festéket használtak. Ez annyit tesz, hogy a túróhoz oltott meszet adtak, és csak ezután került bele a színt adó porfesték.

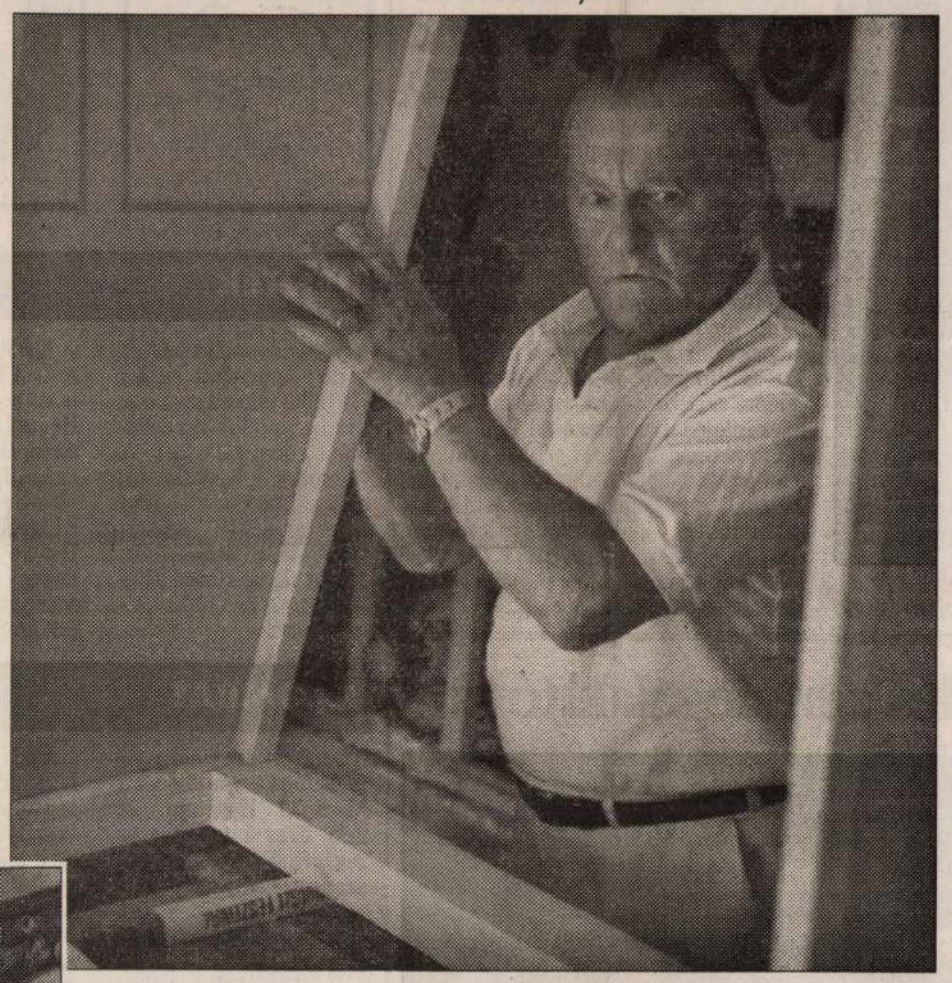

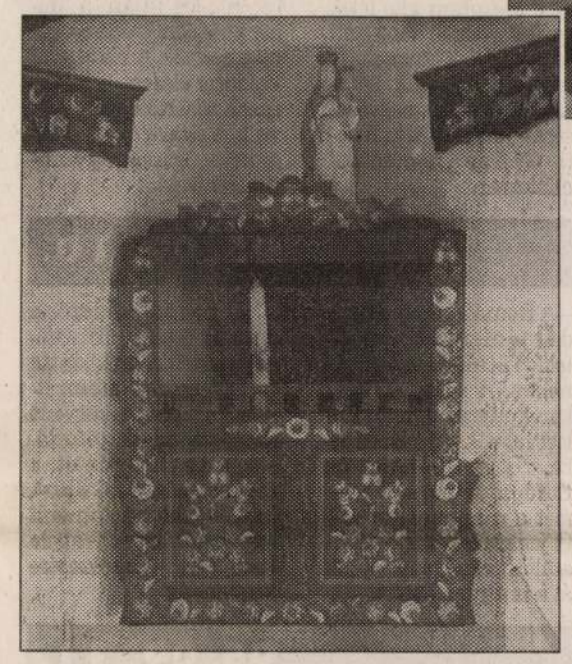

Kovács András... ...és egy alkotása *Fotók: M. L.*

Az így alapszínűre mázolt bútordarabokra kerültek fel aztán díszként a minták: csöngőrózsa, gránátalma, gyöngyvirág, tulipán, bimbó, piros, sárga, zöld levelek. A matyó népi bútorfestés alapmotívumai. Ezek díszítik ma is a „gondolkodó” székeket, sarok tékákat, fali tányérosokat, komódokat...

– Hosszú évek kísérletezgetése után találtam rá arra a sajátos eljárásra, módszerre, miként lehet „szivárványos” színeket kikeverni – emlékszik vissza a népi iparművész. – A minták árnyalatainak behúzását, azt, hogy milyen ecsetkezeléssel lehet ezeket a finom színeket a motívumokba belefesteni, viszont családi titokként kezeljük. Én is csak a fiamat tanítottam meg erre.

Az apának és fiának azonban markánsan különbözik a festési stílusa. Az öreg Kovács kompozíciói, a kötetlenebb, lazább, szabadabb vonalvezetés ösztönösségről árulkodnak. Mintái „maszatosabbak”, szálkásabbak, míg a fiatal tisztán, határozott ecsetkezeléssel dolgozik. Mintha nála a szabályosság, a tökéletességre törekvés dominálna. A matyó népi motívumok – mint azt az idős mestertől hallottuk, „a nép lelki világából fakadó, érzelmi gazdagságot kifejező művészet” – jellegzetessége a tömörség, amelyben annak szemlélője kötött rendet, egyfajta szigorú szimmetriát vél felfedezni.

– Ez épp' ellenkezőleg van – tiltakozik Kovács András. – A motívumok váltakozásában mindig érződik az a pillanatnyi hangulat, amiben születtek. Kétszer ugyanazt biztos nem tudnám megfesteni. De a díszítés milyenségét megszabja az a szabad felület is, amelyet az ember ki akar tölteni. Itt van például az életfa – mutatja az egyik díjnyertes szekrény oldalán kanyargó díszt. E népművészeti díszítmény mitikus-mesei jelképe – mint az örök emberi megújulás, a halhatatlanság, a termékenység szimbóluma – az egész világon elterjedt. – Ennek például alulról kell súlyosnak lennie. Erre kerülnek sorra a virágok, levelek, ahogy a motívumok eszembe jutnak. Arra viszont mindig vigyázok, nehogy valami szabályos legyen.

Nyolcvanon túl az idősödő mester ma már főként arra büszke, hogy tanáremberfia ráérzett: „ne hagyja veszni ezt a foglalkozást”, amelynek szerte az országban ma már alig akad néhány képviselője.

Kovács András műhelyéből az elmúlt évtizedekben számos bútordarab került nemcsak a hazai, hanem Európa más nagyvárosaiba is, hiszen a népi iparművésznek – fiával közösen – számos kiállítása volt már a németországi Frankfurtban, Münchenben, az ausztriai Salzburgban, vagy éppen Svédországban. Mezőkövesdi látogatásunkkor éppen egy budapesti megrendelő számára készített igencsak modern, mosogatógéppel, villanytűzhellyel felszerelt konyhabútort. Meglehet, mára polgárjogot nyert a „népi dizájn”, de a sem nem kékre, sem nem pirosra, hanem elefántcsont színűre mázolt darabra nézve mégis elszomorító, hogy tulajdonosát – a tárgy egyedisége mellett – talán csak az indázó minták emlékeztetik majd arra, mely vidékről is származik az asztalosmunka...

FECSKE CSABA

Nyárvég

Feljön az esteli csillag
Rétről a nyáj hazaballag
Hüppöget méla kolompja
Hold süt az árva toronyra

Földrezuhannak az árnyak
Roppan a csontja a nyárnak
A hegyek híg ködöt isznak
Kérődznek és elalusznak

DUDÁS SÁNDOR

Tudd meg

Előlopakodik az éj,
a hold is, de fénytelen.
Lefeküdsz és takarózni
álmoddal vagy kénytelen.

A fák, mikor meghajolnak,
Elsiratják szégyenük.
Felriadsz, mert azt álmodod,
megütöttek s te nem ütsz.

Hajnal oson, fény lépked, a
fa egyszer még megremeg.
Mielőtt még kezet fognál,
tudd meg, ki van ellened.

LABODA KÁLMÁN

Téli éj

(Po-Csü-Ji emlékének)

Ágak közt vergődik a Hold.
Fogja fekete vonalak bozótja.
Nézem könnyes szemmel,
szép örök bolondja.

Varró nő *Bozsik István rajza*

Újra egyesült a vegyipar Sajóbábonyban

Elkelt a gyárkapun belül lévő két, felszámolás alatt álló kft. *Fotók: Fojtán László*

Sajóbábony (ÉM) – Újból eggyé lett a fél évtizeddel ezelőtt darabokra szakadt, s egykor szebb napokat megélt sajóbábonyi Észak-magyarországi Vegyiművek (ÉMV). Csütörtökön munkásgyűlésen jelentették be: az ÉMV felszámolója négyszázmillió forintért megvette a gyárkapun belül lévő két, szintén felszámolás alatt álló kft.-t. Az adásvétel következő állomása: több mint kétszáz embertől megválnak. Az ÉMV még 1991. szeptember elsején százszázalékos tulajdoni hányaddal alakította meg az Intermed Kft.-t 260 millió forintos törzstőkével, valamint a Sagrochem Kft.-t. Ennek törzstőkéje 718 millió forint volt. Két és fél évvel ezelőtt megkezdődött az alapító ÉMV felszámolása, az Intermed és a Sagrochem pedig 1993-ban került a padlóra, s az év decemberében a hitelezők elindították a felszámolási eljárást. A felszámoló a további működtetés mellett döntött, majd meghirdette értékesítésre a két társaságot. A pályázat most járt sikerrel.

Nincs alapanyag, áll a termelés a melegalakítóban

Miskolc (ÉM) – Kedden kényszerű pauzát jelentett be a Diósgyőri Melegalakító-gyár Kft., a felszámolás alatt álló Diósgyőri Gépgyár egykori nagykovács üzeme. Az ok: a szomszéd vár, a kohászat nem szállít számukra alapanyagot. Pedig mint Varga István ügyvezetőtől megtudtuk, nyugati autógyárak várják, várnák termékeiket. Több mint egymilliárd forint értékben szállíthatnának közvetve és közvetlenül nekik. Az egymillió forint törzstőkéjű társaságnál jelenleg 560-an dolgoznak, és még legalább 70 embert fel tudnának venni, de ha nincs alapanyag, hiába a piac... Az igazgató szerint nem megoldás az, amit a miniszteriális emberek tanácsolnak, tudniillik az, hogy vegyenek külföldről alapanyagot. A szállítóváltás legkevesebb hat hónapot venne ugyanis igénybe, az üzletet előre meg kellene finanszírozni, és ott van még a vám, a vámpótlék. Természetesen azért új szállító után néztek, bár a kohászat már biztatja őket.

Még 70 embert fel tudnának venni, de ha nincs alapanyag, hiába a piac

Tokaj-hegyaljai siker a budapesti borfesztiválon

Budapest (MTI) – Vasárnap befejeződött a IV. Budapesti Nemzetközi Borfesztivál. Az idei rendezvénysorozatnak közel húszezer látogatója volt, ami beváltotta a rendezők reményeit. A magyar bor hírnevének öregbítésére szervezett eseménysorozatot nyilatkozatában sikeresnek minősítette Zilai Zoltán, a Magyar Szőlő- és Borkultúra Alapítvány ügyvezetője is. Szombaton – az újságírók szavazatai alapján – átadták a borfesztivál legnépszerűbb bora és legnépszerűbb kiállítója elismeréseket. A legnépszerűbb bor a sajtó képviselői szerint a hajósi Cabernet So-

Péntektől csütörtökig

PÉNTEK 95. 09. 08.

– Nyilvánosságra került a hír: lemondott az Új Hírnök című megyei hetilap alapító főszerkesztője, Fónagy István. A változást a nyilatkozók a lap komoly, de nem kezelhetetlen anyagi gondjaival indokolták. A volt főszerkesztő kijelentette: nem indít „ellenlapot".

– A kőbányai vásárvárosban megnyitotta kapuit a 99. Budapesti Nemzetközi Vásár. Az ünnepélyes megnyitón Dunai Imre ipari és kereskedelmi miniszter hangsúlyozta, a vásáron látható újdonságok jelentős hányadát ma már a magánvállalkozások produkálják.

– Lemondott tisztségéről Bob Packwood oregoni szenátor. Döntését azután jelentette be, hogy a szenátus etikai bizottsága megalapozottnak vélte a vádakat, miszerint Bob Packwood honatyai minőségében szexuális ajánlatokkal halmozta el női beosztottjait.

SZOMBAT 95. 09. 09.

– Megtartotta tanévnyitó ünnepi tanácsülését a Miskolci Egyetem. A 260 éves alma mater rektora, Farkas Ottó köszöntötte a tanácsülés résztvevőit, majd Szabó Zoltán, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium politikai államtitkára szólt a felsőoktatás feladatairól.

– A déli határaink közelében kialakult feszültség fegyveres konfliktus veszélyét is hordozza, de a szemben álló felek egyike sem fenyegeti hazánkat. Ugyanakkor fegyveres erőink képesek az ország megvédésére – jelentette ki Keleti György honvédelmi miniszter.

– A magyar alkotmánykoncepcióról formált véleményt az Európa Tanács szakosított testülete, a „Jog útján a demokráciáért" elnevezésű bizottság. A bizottság velencei ülésén, a jelentések ismertetésén jelen volt Vastagh Pál magyar igazságügy-miniszter is.

VASÁRNAP 95. 09. 10.

– Az egyház, az önkormányzat és a diósgyőri lakosság vágya, hogy ismét népünnepély legyen szeptember 10-ei, Kisasszony napi búcsú Diósgyőrben. A nagymisét idén Sófalvi János gyergyófalusi plébános, a negyvenfős erdélyi küldöttség vezetője celebrálta.

– A Romániában elfogadott tanügyi törvény elleni tiltakozásként tíz romániai magyar fiatal kerékpárral indult Kolozsvárról Strasbourgba, hogy felhívja az Európa Tanács figyelmét a magyarságot sújtó jogkorlátozásra. A fiatalok vásárnap lépték át a magyar határt.

– A francia haderő a csendes-óceáni Muruora-szigeténél átkutatta a Greenpeace nemzetközi környezetvédő szervezet egyik vitorlását, a La Ribaude-ot: a fedélzeten lévő 16 utast, köztük több parlamenti képviselőt egy francia hadihajó fedélzetére szállították.

HÉTFŐ 95. 09. 11.

– A budapesti Ludwig Múzeum anyagából, illetve Szentpétery Ádám festőművész képeiből nyílt kiállítás a Miskolci Galériában. A galéria igazgatója, Dobrik István szerint kicsit szomorkás is volt ez a kettős verniszázs, hiszen ez az utolsó tárlat a galéria régi épületében.

– Pál László volt ipari és kereskedelmi minisztert javasolta a Mol Rt. igazgatóságába a társaság közgyűlésén az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Javasolják azt is a közgyűlésnek, hogy Pál Lászlót elnöknek válassza meg, mert személye garancia a sikeres privatizációra.

– A vajdasági Zentán ünnepi tanácsüléssel, koszorúzással és a jelennek szóló üzenetekkel emlékeztek meg a zentai csata 298. évfordulójáról. Az európai jelentőségű törökellenes ütközet évfordulóját három éve immáron a Város Napjaként is ünneplik.

Kovács András, nolván

L. Kós Károly

58

Röser Norbert. Ahilet Kós Károly megjelelett...

Magyar

Építőművészet Pp.1983 83/6

Kovács András:

Szilágysomlyó, A Báthory vár.
Beszterce, Ev. templom
Kolozsvár, Farkas u. ref.templom.
Déva, Ferences,kolostor.

(Erdélyi müemlékek, 1-4.) 16. p.

Kovács András, építész

L: Ungár Péter

—: követségi hírek

Borító 3

Magyar

Építőművészet, Bn. 1983

83/1

Kovács András,
a MÉSZ Mesteriskola előadásai.

I. ciklus 1970-72.

Kovács András: A film mai problémái.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2-szám, 3-old.

Kovács András, András, építész

Szabó László: Újlak újjáélesztése.

A KÁVA építésziroda jelentetett meg egy füzetet, amely, az „Óbuda-Újlak revitalizációja ünnet, visegli. — Az építészeti-városrendezési koncepció — valószínűleg a tervezők: Kévés György, Gelesz András, Kovács András és Kövi János írása — a városrész történetét, a terület különböző egységeinek karakteret és az újjáépítés ezeknek megfelelő irányait ismerteti.

Budapest folyóirat, 1988., 2., 45-old.

KOVÁCS András építész

KÉVÉS György: KÁVA Építésziroda. = Magyar Építőművészet, LXXXII.évf. 5/6.sz. 1991 20 - 29. p. ill. E.

A kör tagja. Tevékenységük bemutatása.

A Magyar Nemzeti Múzeumban őrzik Jovan Jovanović bácskai pravoszláv püspök egyetlen máig ismert rézmetszetes arcképét is, amely Todorović rajza után készült. Időnkénti budai tartózkodásai során, 1820 táján, az ismertebb szerb polgárokat is lefestette. Ebből az időszakból származik Jovan Vitković budai pap és felesége, Alka, valamint Gavrilo Bozitovac budai kereskedő, a Matica srpska egyik alapítójának portréja is.

SAVA PETROVIĆ (1788–1861) Bánátban született, a festészetet valamelyik temesvári műhelyben tanulta. Ugyanitt telepedett le. Portré és ikonfestőként képezte magát tovább. A temesvári Bánsági Múzeumban és a szerb püspöki udvarban őrzik az általa festett arcképeket. A klasszicizmus akkorra már elvidékiesedett stílusában dolgozott. Mindössze két ikonosztázt festett, egyet a Makótól keletre fekvő Battonyán, egyet pedig a temesvári Mehala városrész szerb temploma számára.

KATARINA IVANOVIĆ (1811–1882) a szerb művészetben az első festőnő, Székesfehérváron született. Magántanárnál tanult rajzolni, majd Pestre települt, ahol Pesky József, a kor egyik legtekintélyesebb magyar festőjének műtermében tökéletesítette tudását. A műteremben felfigyeltek kifejezett tehetségére, úgyhogy a művészetpártoló Csáky grófnő Bécsbe küldte a fiatal festőnőt, hogy ott tanuljon tovább. Ebben a bécsi időszakában festette meg *Önarcképét,* amely a szerb biedermeier egyik legszebb alkotása. Utána Belgrádban élt, ahol az udvar képviselőit és a nevesebb polgárokat festette, majd visszatelepült Székesfehérvárra. Az itteni szerb templomban őrzik *Szent Katalin* c. festményét, a ráckevei templomban pedig e festménynek a replikáját.

•

A 19. század közepétől a magyarországi szerb templomok vallási festészete nem teremt több jelentősebb művészi értékű festményt. A falusi templomoknak a betanult festőiparosok dolgoznak. Ilyen volt Jakov Nedić is, a baranyai „Bobota falu lakosa", aki a bátaszéki, a borjádi és a majsi templom ikonosztázát festette, míg a magyarbólyi ikonosztázt a szerbiai Ilija Dimitrijević készítette, a magyarcsanádit pedig a bánáti Đoka Putnik. Ebben az időben a kevésbé ismert és tehetségtelenebb festők készítik a falusi templomok számára a „csókolni való" ikonokat, a ripidionokat, a templomi zászlókat és az egyéb tárgyakat. Munkáik ipari termék számba mennek. A magyarországi szerb festészet aranykora ekkora már rég elmúlt.

Korán Madrásné, építész

L. Ungár Péter

–: Szövetségi kirch

Magyar

Építőművészet, sp. 1983

Borító 3

83/1

Kovács András festő

Családi vállalkozás

Magzat a szemlén

A jövő héten február 5-én este Mészáros Márta *Magzat* című filmjének bemutatásával nyílik meg a 25. Magyar Filmszemle. Korunk társadalmi, lélektani, emberi problémáit, abszolút jelenidejűséggel közvetíti ez az alkotás, amely nemcsak a családi élet bensőséges, nagyhatású drámáit mutatja fel, hanem azokat a társadalmi feszültségeket is felvillantja, amelyben a ma embere keresi az önmegvalósítás, a megmaradás, a jövőépítés nem egyszer megrázó felelősségét, gondjait. Egy fesztiválbemutatkozás mindig nagy próbatétele egy filmnek, különösen nagy feszültséget jelenthet az alkotók számára az, hogy nyitóprodukcióként kell a filmnek vállalnia a fesztiválexpozíció kockázatát és feszültségeit.

Mészáros Mártát ismerve, reméljük, az érdeklődés, a siker nem pártol el mellőle, hiszen annyiszor nagy leckét adott fel önmagának, s a legnehezebb filmes feladatokat is képes volt felelősséggel megoldani és sikerre emelni. Ez a film a Budapest Filmstúdió, a lengyel és magyar televízió koprodukciója. Támogatta az alkotókat a Magyar Mozgókép Alapítvány is, Mészáros Márta a főszerepekben olyan színészegyéniségekre építhetett, mint *Kovács Adél*, a lengyel *Aliona Antonia, Jan Nowicki, Hegyi Barbara, Monori Lili, Börcsök Enikő* és *Bolyki László*. Ha úgy tetszik, nemcsak a szponzorok családja állt össze sok segítőkész „vállalati családból", hanem Mészáros Márta szűkebb családja is közreműködött a film megszületésénél, hiszen dramaturgja *Jancsó Zoltán*, operatőre *Jancsó Nyika*, a stúdióvezető *Kardos Ferenc* így egyszerre konzultálhatott a rendezővel úgy is mint egy szellemi család fejével a film alkotói gondjainak megoldásában... **(i. j.)**

Nagy kortársak mini fesztiválja

Nem minden ok nélkül elégedetlenek a hazai komponisták: egyre kevesebb az itthoni lehetőség műveik bemutatására, alig tűznek műsorukra mai magyar művet a hazai zenekarok. Ezért is jeles esemény az idén immár a hatodik alkalommal — a Magyar Zeneművészeti Társaság által — rendezett minifesztivál, amelynek ma záruló, a Pesti Vigadóban zajló háromnapos rendezvénysorozata bőséges válogatást kínál a mai (és tágabb értelemben a 20. századi) magyar és külföldi kompozíciókból.

S akik a műveket megszólaltatták, illetve ma előadják: az *Auer Vonósnégyes*, a *Filharmóniai Társaság Kamarazenekara*, az *Academia Rézfúvós Kvintett*, a *Budapest Simfonietta*, a *Pro Musica Kamarazenekar* és a *Monteverdi Kamarakórus*, a szakma közel harminc kiváló szólistája társaságában. A színvonalas, magyarországi és ősbemutatókkal fűszerezett kínálatba a rendezők beillesztették *Farkas Ferenc, Maros Rudolf, Bárdos Lajos* egy-egy opusát. A mai derékhadat pedig *Soproni József, Balassa Sándor, Bozay Attila, Sári József, Kocsár Miklós, Láng István, Szunyogh Balázs, Durkó Zsolt, Lendvay Kamilló, Dubrovay László*, a tavaly elhunyt *Vántus István*, míg a legfiatalabb nemzedéket a főiskolás *Bánkövi Gyula* képviseli.

A régi és bevált hagyományokat követve ezúttal is bemutatkoznak a hazai közönség előtt kevésbé ismert más nemzeti zenék: így már tegnap de ma is (magyar művek társaságában) svéd és svájci zeneművek.

Tóth Ádám

Tárlatunk

Balogh Balázs András: Magány

Az idei esztendőre kiadott első cigány képzőművészeti falinaptárból választottuk ezt a festményt. Hasonlóan értékes a többi tizenegy alkotás is, egytől egyig a budapesti XV. kerületi Énekes utcai Cigány Házból. Itt található Európa, s meglehet a világ legnagyobb cigány képzőművészeti gyűjteménye.

Ebből szándékozott a szerkesztő, R. Keleti Éva reprezentatív keresztmetszetet összeállítani, dicséretes kezdeményezésként. Nem volt könnyű dolga, hiszen az utóbbi évtizedekben mind több naiv, sőt tanult cigány festőtehetség vált ismertté. Az értékrend, a válogatás értő szemléletre utal, mégis a szélesebb látószög okán hiányolnunk kell olyan eredeti alkotókat, mint a már klasszikus, bizarr szemléletű Balázs János vagy napjainkból a kiemelkedő jelentőségű Péli Tamás. Örvendetes többletajándék viszont Erőss Gusztáv gyűjtéséből a hónapokhoz mellékelt cigány köszöntők, melyeket eredeti nyelven és magyarul, angolul is olvashatunk. Kívánjuk hát mi is 1994-re: T'aven szaszte taj baxtale! — Legyetek egészségesek és szerencsések!...

Egy kékharisnya az Elefántcsonttoronyból

Most már meg még csak olvasni sem kell tudni ahhoz, hogy némely fontosnak mondható gondolatok eljussanak a címzettekhez. Elég, ha hallgatni tudnak az illetők, akiket a fent említett gondolatok illetnek. Az sem könnyű persze. Mármint hallgatni. Pláne meghallgatni! Egy másik véleményt, a sajátunktól elütőt, vagy kevésbé agresszíven szólva: eltérőt, elbitangolót (bár ez utóbbi meg mintha inkább szitokra hajazna). Szóval a másmilyent. Ha van némi aggályom a *Kékharisnya* (alias *Esterházy Péter*) *Elefantcsonttoronyból* küldött hangos üzeneteit (értsd: az ÉS Alapítvány által kiadott kazettát) illetően, az csakis azért, mert kétlem, hogy eljut azokhoz (mármost nem fizikailag, hanem szellemileg értve), akik feltehetően nyomtatásban találkozva e szövegekkel sem csaptak a homlokukra, a felismerés gyönyörétől felkiáltva: hogy ennek milyen igaza van! Lehet persze, csak a beteges pesszimizmus nem enged bíznom abban, hogy a lefegyverzően logikus érvek inkább célt érnek — ámbár a hatalomért küzdők már miért akarnának lefegyverződni — e személyes hang (Esterházy sajátja) révén, mint papírra vetve. (Ha hihetnék a népi bölcsességek igazában, nem volna kétséges az eredmény, hiszen ahogy a szólás tartja: ki mint vet... De hát a hazug embert sem mindig érik utol, és félni sem feltétlenül jobb, mint megijedni.) Akik azonban hajlandóak az évtizedek során felgyülemlett „nagy halom pártsemleges, kollektív hülyeség"-ből vállalni a saját porciójukat, vagy legalább képesek néha önmagukon is röhögni (vagyis nem politikusok, mert igazsága lehet Esterházynak, amikor azt írja-mondja: lehet, hogy ha az ember elkezd politizálni, elveszti a humorát), azok számára minden bizonnyal az írott szónál is kedvesebb a személyes megszólíttatás, még ha ez esetben a szerzői interpretáció nem is ad (nem adhat) annyit hozzá a korábbi értelmezésekhez — lévén ez írások a plasztikusság mellett pontosságra, egyértelműségre törekvők —, mint a nagyobb lélegzetű szépírói munkák felolvasása a *Katona József Színház Kamrájában*. Igaz, ott meg a személyes megszólíttatást kell megosztani másokkal, a többi ott szorongókkal.

Szűcs Katalin

Színek és dimenziók

A jövő héten, február 4-én délután 5 órakor nyílik Wessely György fotóművész kiállítása a Souvenir Alapítványt is támogató For-X termében, az Andrássy út 81. szám alatt.

Wessely György, aki az első Aranykamera-díj birtokosa, valami Mást keres és mutat meg a világból, nem csupán a Konkrét, hanem a benne rejtező titok jelenik meg a negatív érzékeny felületén. Kamerája „szubjektívjével" színeket, a bennük örökösen háborgó dinamikát, formákat, a pár vonallal kifejezhető sokszoros dimenziót örökíti meg. Egy templom „sem" több, mint a kupola megtört félgömbjén billegő kereszt, kékben és fehérben, mint az égen a fellegek.

Akit nemcsak az üvöltés, de a csend is érdekel, az mindenképpen keresse fel a tárlatot, s bár a csoda örök, a kiállítás csak március 2-áig megtekinthető.

Csikós Attila

• Szerzetes volt, festőművész lett, portréit bemutatta Münchentől Székelyudvarhelyig számtalan helyen itthon és külföldön. Jobbágyi Homolya Jenő képei február elsejéig tekinthetők meg a budaörsi Jókai Mór Művelődési Központban.

Hely a javából

Vannak jó helyek. Antoine, Desiré, a Vizi, a Bea meg az Irén törzshelyei. Ilyenekre csak úgy járva-kelve rátalál az ember, véletlenül odakeveredik, vagy mint egyént invitálták, ahogyan engem. El is mentem, mert Lugo kiállítására voltam kíváncsi. És erre a falra, erre a helyre a képek kiválóan illenek.

A helyiség olyan, amilyent először Figuerasban láttam, de hát Dalí, Picasso, a magyar származású párizsi díszlettervező, Trau s Radnóti is hasonlókban itta kávéját, borát a Quartier Latinban. A székek is olyanok, mintha ők is ültek volna rajtuk, aztán persze kiderült, ezeket egy jobb napokat látott szocreál étteremből menekítették át, s csiszolták, festették e hely hangulatához illőre. Vagyis többféle szürkére és barnára. Így legalább nyolcvanévesnek tűnnek.

A hely jó. Sokan is látogatják, akik szeretik a dzsesszkoncerteket. Kőszegi, Szakcsi-Lakatos és Pege szokott itt barátaival a hangszeréhez ülni. Fellépnek az alternatívok is, az Andersen meg fe Lugosival az Új Akrobatikusok. Aztán színielőadások is vannak. A Nemzeti Stúdiósok egy Füst Milán-darabbal készülnek. Halász Péter az Egy őrült naplójával lépett pódiumra, Halász G. Péter a Vígszínházból Kafka-estre készül, s folytatása lesz az elmúlt nyári programsorozatnak, amikor is a párizsi Jelszínház előadásait ismerhette meg itt a magyar közönség.

Kiállításokat is gyakorta rendeznek. Lugót itt a falakon Lucien Hervé, majd Szenes Zsuzsa alkotásai követik. S a művészi élményt a kulináris is akár a Picasso Pointban.

Józsa

Dal Tuniszban és Tuniszról

Kamilla távoli hódításai

Hajában az elmaradhatatlan pánt, arany és vörös, kicsit keleties, bár ki tudja, hogy ezért hordja-e *Dévai Nagy Kamilla* s hogy mit miért csinál, miközben repked, vibrál, látszatra mindenbe belekap, és az egésznek az értelme az, hogy énekelni kell.

„Van televízió, rádió, de az igazi, a varázslat a pódium, ha együtt vagyunk a közönséggel. Négy-öt szám, amivel készülök, a többi már attól függ, hogy kik ülnek a teremben, milyen a hangulat, mert én is megfeledkezem mindenről. Énekelni kell."

Havonta egyszer Bécsben lépnek fel a Korona Pódiummal. Ez kis utazás. Mintha a kedves Budáról a Dunán át csak Pestre menne az ember, otthonról otthonra.

De október közepén elrepültek Amerikába. New York, Chicago, Philadelphia, Florida, Toronto, Washington... Magyar házakban, templomokban jó és kitárulkozó közönségnek vitték az Egy este Pesten című műsorukat. *Mikes Lilla, Vukán György, Gál Péter, Baics János* és Dévai Nagy Kamilla.

„Lilla a Jónás könyvét mondta. Babits nehéz szöveg, filozofia. Egy amerikás magyar érti-e? S hallgatták döbbenten, lebilincselve. Értették. A dalaimat is, a virágénekeket... Kilencedszer jártam Amerikában, és nem szerettem azt a földrészt. Most mintha itthon lettem volna. Ismerős házak, arcok... Ja, és előtte, szeptember 27-én még Bukarestben is jártam, két véglet, két világ magyarjai előtt léptem föl. Ez különös."

Hazajött, és rászakadt a vágy: pihenni kell. Semmit sem csinálni, heverni a napon, tengerparton, járni a szebbnél szebb helyeket. Tunisz. Ajánlották? Vagy csak úgy beugrott?

Január 5-én utazott, néhány napja tért haza.

Újságokat, cikk-kivágásokat, fényképeket, programfüzeteket vesz elő kútmélységű szatyrából. Egy magnókazettát is: felvétel a tuniszi rádió harmincperces élő adásáról.

Így pihen ön, Dévai Nagy Kamilla?

„Azért lebarnultam. Azért voltam ám én mindenütt. Karthágó romjai és gyönyörű kis városok... Úgy kezdődött, hogy indulás előtt eszembe villant, Tuniszban is vannak magyarok, egyszer szívesen énekelnék a követségen vagy valahol másutt. Két hetet úgysem bírok ki gitár és dalok nélkül. Az életem pedig tele van véletlen mozzanatokkal. Mindig. De tényleg. Éppen kint volt Tunéziában Biszterszky Elemér kulturális államtitkár. Kapóra jött, hogy valami magyar műsor is lesz. A közönség? Az ottani kulturális, művészeti élet nevezetes emberei. Alighogy befejeztem a műsort, telni kezdett az előjegyzési naptáram."

Hívták a rádióba. Beültették az üvegfal mögé. Fölgyulladt a „felvétel" lámpa, és akkor döbbent rá, hogy ez élő adás. Keresgélte a francia szavakat, összeállt egy-két mondat. Inkább énekelt... Két nap múlva televíziós felvétel. Nemzetközi est volt a tuniszi nagy színházban, az El Theatróban. Amerikai, francia, egyiptomi művészek között fellépne-e?

„A nagykövetünk, Nikicser László odaadta a kocsiját, máskor meg Váraljai Márton, a kulturális tanácsos volt a sofőröm. Tanulni kezdtem egy gyönyörű arab dalt, a Zöld Tuniszt. Majd, egyszer, eléneklem. Már a dallama az enyém, a kiejtéssel, a szöveggel birkózom még. Ősi rezdülések vannak benne, mint a mi virágénekeinkben... Amikor január 20-án leszálltam Ferihegyen, akkor döbbentem rá, hogy mi történt. Aztán lefordították nekem az újságcikkeket, meg amit a riporterek a rádióban, a televízióban mondtak!"

Igaz is: mit tudnak, tudhatnak rólunk, magyarokról Tuniszban? A kultúránkról? A zenénkről, dalainkról?

„Hívtak, hogy talán kimehetnénk a Korona Pódiummal. Talán más előadóművészek, színészek, társulatok is mehetnének."

Dévai Nagy Kamilla elszáguld. Mint amikor (régen?) megismertük: varázslatosan szép és nyughatatlan. Tegnap, szombaton Krakkóban, ma Varsóban lép föl...

„Tizen-valahány éve nem jártam, szerepeltem Lengyelországban. Most már mennem kell. Ott mindig gyönyörűek az előadások, szépen szólnak a dalok..."

Sz. J. J.

A festődoktor

Hobbijaira nézve orvos és festő dr. Kovács András. Foglalkozása, ha úgy tetszik, nincs, mert számára az orvosi pálya is hobbi, öröm, élvezet, amennyire persze lehet — szúrná itt közbe —; a művész titulus ellen pedig — leírták róla újságcikkekben, a tekintélyes vastagságú, féltve őrzött vendégkönyvbe sokan, mondták kiállításmegnyitókon — őszintén tiltakozna, mondván: „Tudom, hogy ez amatőr dolog; akkor örülök, ha valakinek tetszik."

Valakiknek — egész zsűrinek — tetszett. Mégpedig nagyon. Az Amerika felfedezésének 500. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi pályázaton az első tíznek járó ezüstplakettel díjazták egy festményét. De arra legalább ilyen büszke, hogy egyúttal hozzájárulását kérték a beküldött többi képe elárverezéséhez. Életében először fordult elő, hogy festményért pénzt kapott. Egyébként elajándékozni szokta őket. Annál is inkább, mert már nem fér tőlük. Lehet, hogy ezért kell lassan abbahagyni — nincs hová tenni a képeket. A hajdani klinikai élményekből születettek sincsenek már otthon — barátok, ismerősök őrzik őket —, amelyek mondjuk gyötrő éjszakai munka után születtek. Aludni nem tudott, kifestette hát magából a feszültséget. Minden bizonnyal segítette ebben a rendkívüli ecset, Barcsay Jenőé, akinek megtisztelő barátságát bírhatta, s halála után ecsetjeit — a mester akarata szerint — megkapta.

Minderről szívesen beszél, nem úgy az orvosi pályát kísérő konfliktusokról. Hetvenévesen — mint mondja — nyugodt. Nem érdemes békétlenkedni, az életet visszapörgetni úgysem lehet. Olyan világot élünk, hogy ha nagyon elkezdjük a sérelmeket előszedni, mindenkinek van ilyesmije bőven. Harmonikus embernek vallja magát — joggal —, mert abban biztos, hogy nem ártott senkinek. Szándékosan semmiképp. Ez a bölcs megnyugvás sugárzik képeiről is, Krisztus vagy az öreg rabbi tekintetéből. Néha azért persze elfilozofálgat azon, mi lett volna, ha másképp alakulnak a dolgok, de a mérleg nyelve mindenképp a pozitívumok oldalára billen: ma is rengeteg munkával, örömmel él. A klinika, az egyetemi katedra helyett most munkanélkülieket átképző tanfolyamon tanít, meg szociális segítőszolgálatra felkészítendő embereket, „nagyon lelkesen" — ő fogalmaz így —, ha úgy tetszik elkötelezetten, mert régóta tisztában van azzal, hogy ugyanaz a betegség más egy csodálatos villában és más a létminimum szintjén vagy az alatt, már ami a gyógyítás lehetőségeit és körülményeit illeti.

Sz. K.

VERBATIM LEMEZEK

5,25" HD színes floppy	*730.-*
5,25" HD teflonos floppy	*750.-*
3,5" HD floppy	*1.190.-*
3,5" HD színes floppy	*1.200.-*
DC 2120 cartridge	*1.710.-*
CD-R (írható CD lemez)	*2.450.-*

PHILIPS MONITOROK

4CM 4270 14" Multimédia	*44.500.-*
1520 15" monitor	*54.900.-*
4CM 6088 17" Trinitron	*145.900.-*
14" üveg monitorszűrő	*790.-*

PANASONIC telefon

11.680.-

SZÁMÍTÓGÉPASZTAL

12.980.-

SZÁMOLÓGÉP

7.000.-

HANSA ÁLLVÁNYOK

6.000.-tól

IRODASZÉKEK

14.980.-tól

PHILIPS CD 220 INTERAKTÍV LEJÁTSZÓ

71.900.-

Digitális video cartridge

32.000.-

CD-I lemezek széles választéka!

PHILIPS POCKET MEMO 193 T

8.300.-

(lábkapcsoló + fejhallgató)

+ÁFA

HOLLANDIA® *Irodatechnikai szalon*

1124 Budapest, Meredek u. 27.
Tel.: 185-3755, Fax: 166-7641

Mintabolt: 1085 Bp., Blaha L. tér 3.
Telefon/Fax: 138-4947

Lejjebb mentünk, hogy Ön feljebb léphessen.

Pontosan ugyanazt a minőséget, megbízhatóságot, szilárd szervizhátteret, biztos alkatrészellátást, kedvező lízing- és részletfizetési lehetőségeket kínáljuk, mint eddig, csak éppen jelentősen kedvezőbb áron. Tesszük mindezt azért, hogy elérhetőbbé tegyük autóinkat azoknak, akik számára az áhított **Volkswagen** megvásárlását egyes-egyedül behatárolt anyagi helyzetük nem tette lehetővé. Új áraink természetesen nem akciós jellegűek, és nem csak a raktáron lévő, hanem az új megrendelésre leszállítandó gépkocsikra is érvényesek.

Egy kis ízelítő új árainkból:*

Volkswagen	Golf CL 1,4	kat.	1 249. 000.-
Volkswagen	Golf CL 1,6	kat.	1 527. 000.-
Volkswagen	Golf CL 1,9 TD	kat.	1 764. 000.-
Volkswagen	Vento CL 1,4	kat.	1 550. 000.-
Volkswagen	Vento CL 1,6	kat.	1 676. 000.-
Volkswagen	Vento CL 1,9 TD	kat.	1 858. 000.-

* 59Ft/DM árfolyamon számolva

M0 Autócentrum
Az M0 Körgyűrű Csepel-Halásztelki lejárójánál
Tel.: 276-5464, 276-5509, 24/374-132

Belvárosi Autószalon
Bp. VIII. József krt. 14. Tel./Fax: 114-2679

REÁLSZISZTÉMA

Volkswagen.
Biztos lehet benne.

MINDEN ÚT A *UNIQUE*-HOZ VEZET...

BEMUTATÓTERMEK:

UNIQUE-Budaco Autóház:
Budapest V., Károlyi M. u. 19.
Tel.: 117-9747

UNIQUE-Autóház:
Budapest XIII., Váci út 168.
Tel.: 129-0366, 270-2255/217, 234
vagy 221-es mellék

UNIQUE-Autó-szupermarket:
Budapest XV., Késmárk u. 100—102.
Tel.: 163-5619, 183-1778.
Rádiótelefon: 06 (60) 333-092

UNIQUE Kelet-magyarországi Kirendeltsége:
Miskolc, MTESZ-székház.
Tel.: 06 (46) 412-804

UNIQUE-SZERVIZ
Budapest XV., Késmárk u. 100—102.
Tel.: 163-5619, 183-1778

KAMATMENTES RÉSZLET *UNIQUE*

GEO METRO
Bruttó ár:485 000 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

DODGE STEALTH
Bruttó ár: 2 882 500 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

5—10 ÉV GARANCIA *UNIQUE*

CHEVROLET CAMARO z 28
Bruttó ár: 2 347 500 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

PLYMOUTH COLT
Bruttó ár: 875 500 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

45—50%-OS GARANTÁLT BECSERÉLÉSI ÉRTÉK *UNIQUE*

CHEVROLET CORVETTE
Bruttó ár: 4 475 000 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

JEEP WRANGLER
Bruttó ár: 1 859 000 Ft (a garantált becserélési értéket leszámítva)

Ön is USA AUTÓK megtehetik

CITROEN

sporkasszal!

Akcióink 25%-ot fizet Önnek!

— NÁLUNK CÉLHOZ ÉR! GYORSÍTOTT SZÁLLÍTÁSI LEHETŐSÉG!

Kovács Andrásné

szürszabó Debrecen

1816-17

Györffyszür

125. l.

Kovács Andrásné

és Kállai Jánosné szövők és Tompa Béláné
Heves megyei tervező kapták a második díjat
a Sárközi napok alkalmából a szekszárdi
múzeumban megrendezett szőtteskiállításon.

A nap híre
Szőtteskiállítás

Magyar Hírlap, 1968 június 16 8. l.

A MŰVELŐDÉSI MINISZTÉRIUM ÉS

A MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

Budapesti Tavaszi Fesztivál
1988 március 18/27

ANDREA KOVÁCS

(NEW YORK)

FOTOMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA: FORGÁCS PÉTER

1988. MÁRCIUS 21-ÉN, HÉTFŐN
FÉL 5 ÓRAKOR

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM BUDAPEST V., DOROTTYA U. 8.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1988. április 16-ig
naponta 10—18 óráig,
vasárnap zárva

KOVÁCS Andrea festő

Bodnár János: Kovács Andrea álomvilága. =
M. Hírek, 1915. szept. 21. 31-33. ill

Judit Wellisch Tehel: Fragments from the Austro-Hungarian empire—inside border landscape, 1988, oil, fibre board, 125×90 cm

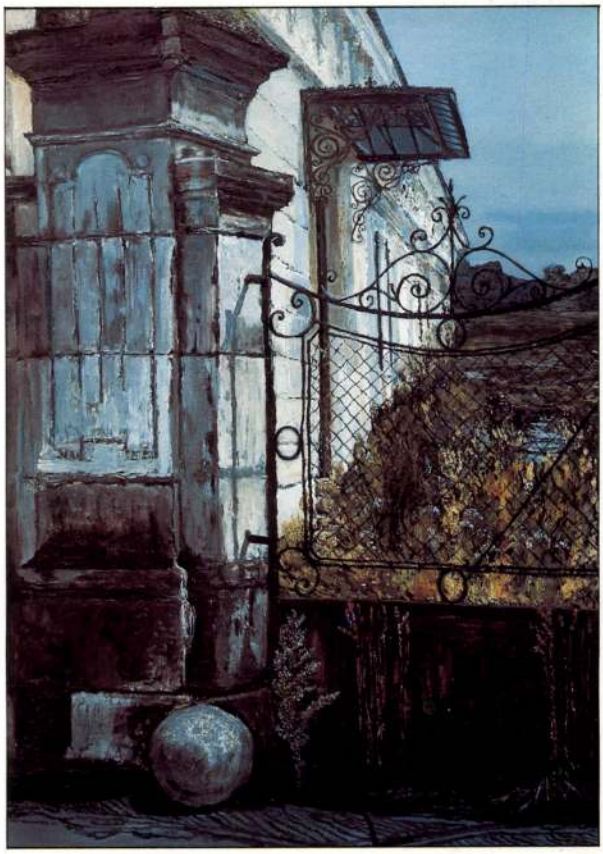

Imre Jubász

Judit Wellisch Tehel: Budapest fragments, triptich II. 1988. oil, fibre board, 90×70 cm

Imre Jubász

KOVÁCS ANDREA

Andrea Kovács:
Tribal gifts,
1986.
Photo mosaic

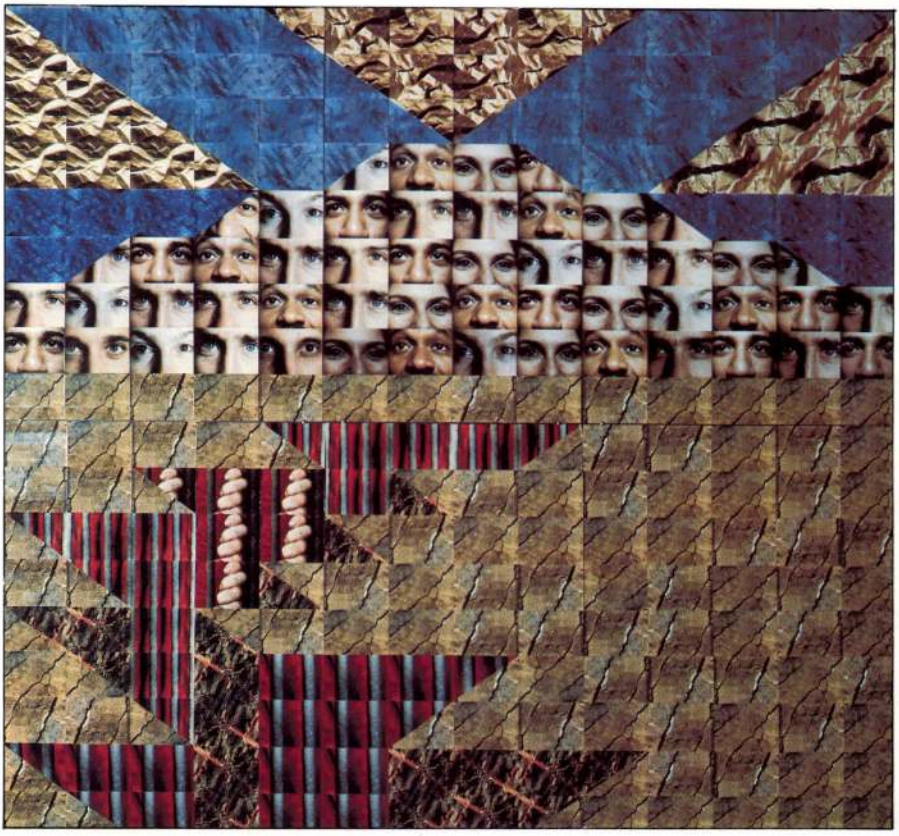

Andrea Kovács:
Treasure Hill, 1986.
Photomosaic

ANDREA KOVÁCS

1953-ban	született New York-ban
1973-ban	a Rhode Island School of Design-on szobrászatot tanul
1975-ben	a New Haven-i Yale Egyetem fotoszakán diplomázik

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI:

1973	Woods Gerry Gallery, R.I.S.D. Providence, Rhode Island
1975	Yale University, New Haven, Connecticut
1979	Brooks Jackson Gallery Iolas, New York
1980	Alexander Carlson Gallery, New York
	Gallerie Brinkman, Amsterdam, Hollandia
1981	Bergdorf Goodman Department Store, New York
1982	Alexander Carlson Gallery, New York
1986	Eve Mannes Gallery, Atlanta, Georgia

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOKON RÉSZT VETT:

1972	Női fotográfusok New England-ben, Loeb Drama Center, Harvard University, Boston, Massachusetts
1975	Nők Nemzetközi Művészeti Fesztiválja, Fashion Institute of Technology, New York
1977	Ablak a világűrre, Woods Gerry Gallery, Rhode Island School of Design
	Whitney-i ellensúly, Auction 393, New York
1978	A megváltozott foto, The Institute for Art and Urban Resources, Long Island City, New York
1980	Dekonstrukció/Rekonstrukció: A fotográfia információitól a metaforáig, The New Museum, New York
	Minták, The First Woman's Bank of North America, New York
1981	Fotoművészek, Braathen Gallozzi Gallery, New York
1983	Fotoművészek csoportos kiállítása, Robert Steffenotti Gallery, New York

ANDREA KOVÁCS dinamikus és összegezésre törekvő műtárgyeggyüttesei a személyiség azon pillanatairól szólnak, amikor a fotozás folyamatos gyakorlása közben sikerül megörökíteni a tér és idő különböző fázisait.

A művész a Yale Egyetemen szobrászati tanulmányokat folytatott és már végzős hallgató volt, amikor fotoval kezdett foglalkozni. Michael Lesy-nél, a ,,Wisconsin-i halálos utazás'' szerzőjénél tanult, akinek a szabad asszociációkra épülő oktató módszerei (melyek egyike az volt, hogy a vizuális információk egyidejűségét úgy reprezentálta, hogy több száz, össze nem tartozó fotót egy halomba szórt) adták az ötletet ahhoz, hogy különböző képeket társítva új dimenziókat hozzon létre.

Andrea Kovács korai, sok képből egybeszerkesztett munkái mind formailag, mind tematikailag összetartoztak. Mostanra az akkori egyszerű kompozíciók murális méretű munkákká nőttek. A számtalan 3,5 × 4,5 inch (kb. 9 × 11,5 cm) méretű színes fotókból olyan összegző, gyakran bizarr képi struktúrák készülnek, melyeken a színek és a formák érzelmileg telített hálózata átlényegíti az egyedi fotokat.

A szürrealistákhoz hasonlóan Andrea Kovács is úgy írja le tevékenységét, mint az automatikus írás egy formáját. A műtermében dolgozza ki a fotoit; mindig a személyes világához közel álló témát választ, olyan emberek, tárgyak és helyek vonzzák, amelyek érzelmi jelentéssel bírnak számára. Folyamatosan exponál, sorozataiban gyakran készít közeli felvételeket és ezeket addig keretezi illetve nyírbálja, amig felismerhetetlenné válnak. Azután szelektál, csoportosít, és végül azokat a fotokat, ,,töredékeket'' építi be a kompozícióba, melyek ,,egyenértékűek'' a személyes tapasztalataival. A természeti formákra emlékeztető képek olyan egyedi műtárgyeggyüttessé állnak össze (gyakran a fotozás sorrendjét betartva), amely képes egyesíteni a pillanatnyi érzékelést (ahogy a kamera megragadta a témát) és a saját emocionális részvételének emlékét. ,,Minden kép nyilvánvalóvá teszi azt, hogy az alkotó benne van a műben. . . . A képsor (a kiemelések sorozata) a tevékenységnek egy produktumává, és egyben a fotozás performance-ává válik'' írja munkamódszeréről a művész. A kis részekből építkező nagyméretű művek olyan színtérré rendeződnek, ahol a vizuális információ-töredékek, az érzékelés tulajdonképpeni nyersanyagai, a megtörtént, megélt pillanatok több-dimenziós folyamatát tükrözik.

Andrea Kovács látványvilágában igen fontos

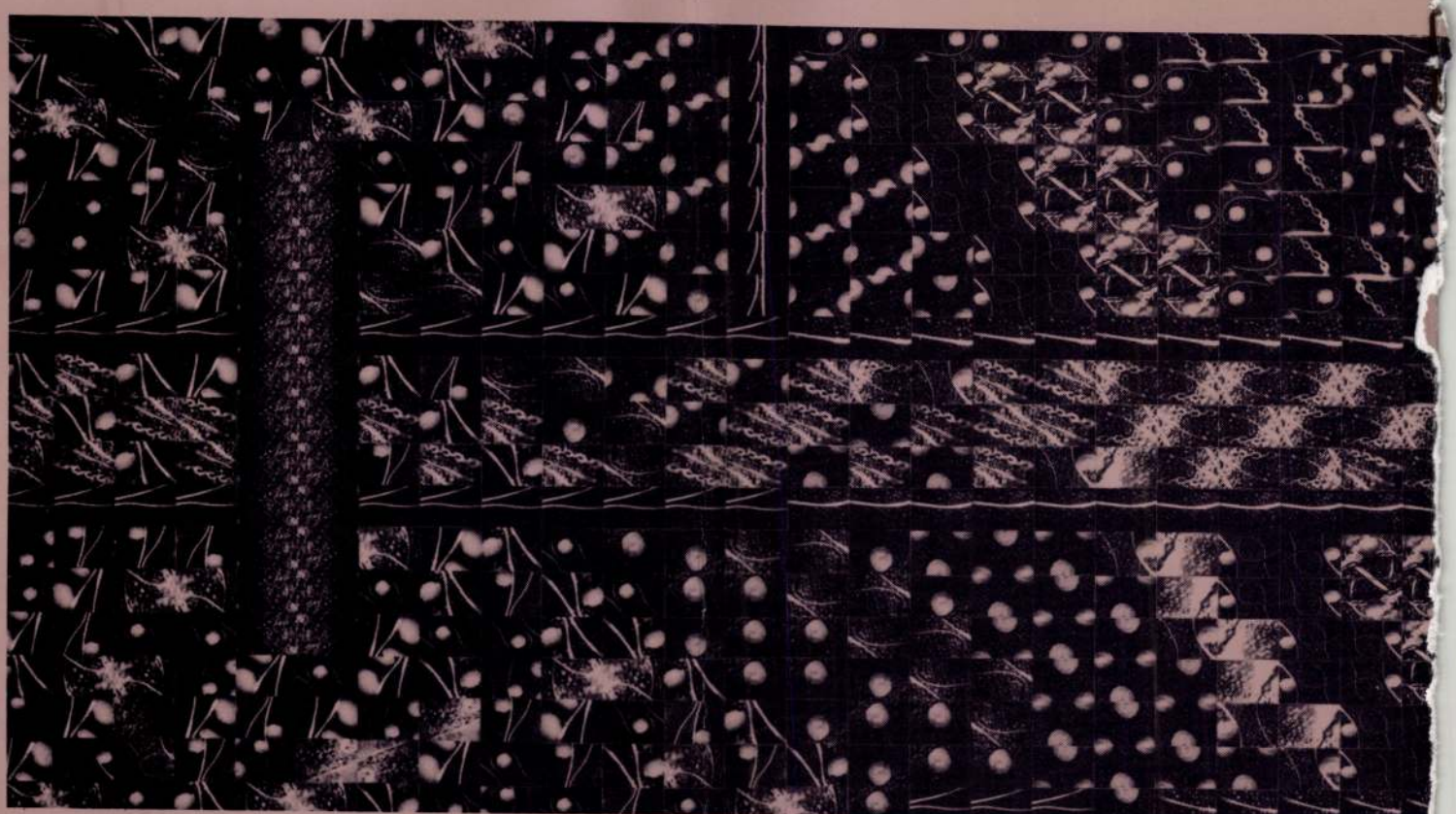

szerepet tölt be a múlt-jelen-jövő egyidejűségének bemutatása. Így a ,,Gyémánt-elv'' című fotomozaikon is látható, hogy a felismerhető tárgyak, a finom, szerves formák feloldódnak és kristályszerkezetűvé válnak a gyémánt kék, barna, zöld tónusaiban. És ez a folyamat jellemző a többi alkotásra is, az egyedi fotok elbeszélő illetve leíró jellege új értelmet nyer a fotomozaikokon. Az egyes képek az energia táncának résztvevőivé válnak, melyek lineáris ritmusa, a színek dinamikus mintái, ,,az érzékelés kaleidoszkópikus átmenetei'', egy olyan folyamatos idő- és térábrázolásban, ahol ,,állandó fényárammá és végtelen változássá állnak össze.''

Andrea Kovács művei a foto objektivitásáról és az emlékezet kölcsönhatásáról szólnak, sokkal elvontabbak és holisztikusabbak, mint a klasszikus módon készült fotok. Fotomozaikjain olyan szintézis valósul meg, amely egyesíti azt a folyamatot, ahogy a kamera látja a világot, és ahogy a művész szelleme, szeme újrarendezi azt. Az érzékelhető világ és az ehhez applikált konceptuális keret metaforikus együttese dinamikus feszültséget teremt az objektív és szubjektív világ között. Ez a képi feszültség válasz arra a valóságra amelyben élünk.

Shelley Rice

A MŰVÉSZ PORTRÉJA

TATSUNOKUCHI: AZ UNIVERZUM ARCA, 1983, FOTOMOZAIK

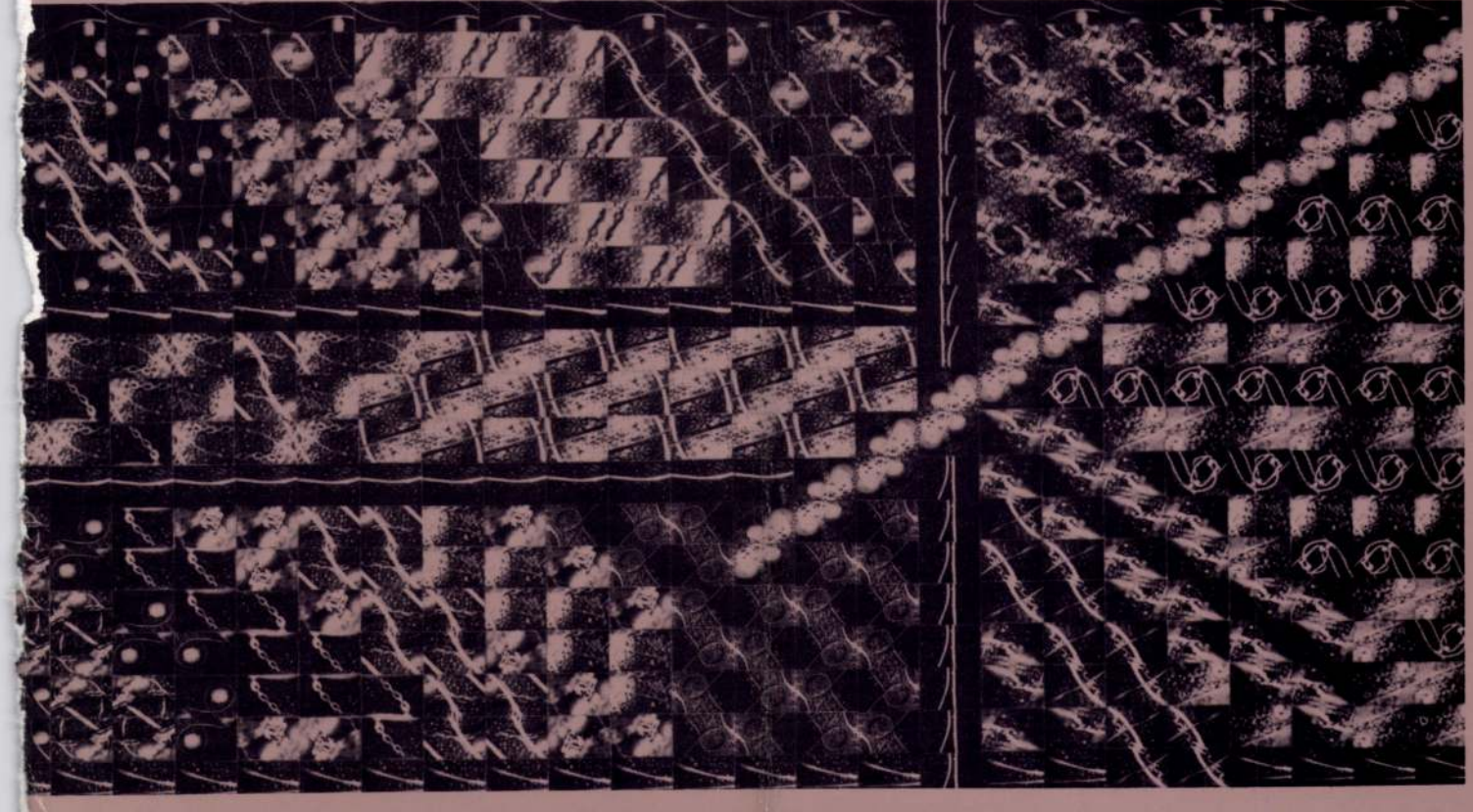

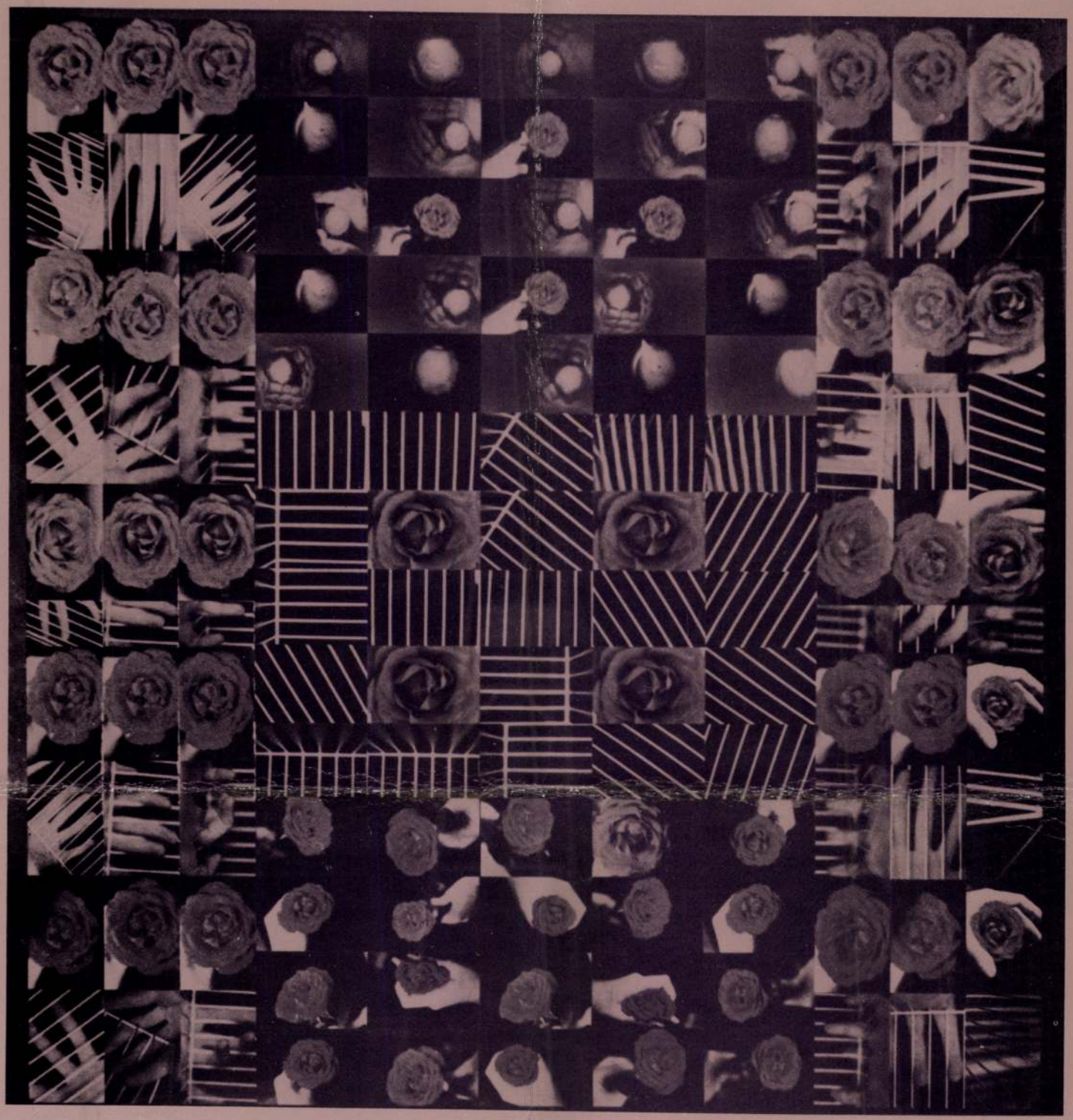

AUGUSZTUSI RÓZSA, 1982, FOTOMOZAIK

GYÉMÁNT-ELV, 1979, FOTOMOZAIK

Andrea Kovács
(New York)
fotóművész
kiállítása

Dorottya Utcai Kiállítóterem
Budapest V., Dorottya utca 8.
1988. március 21 — április 16.

Budapesti Tavaszi Fesztivál
1988 március 18/27

Kovács Anikó
művészettörténész
(Hajdúné Kovács Anikó
néven is lehet)

SZAKMAI MUNKÁSSÁG

1968. májusában kaptam meg a diplomámat az ELTE Bölcsészettudományi Karán művészettörténész és orosz nyelvtanári képesítéssel.

Már egyetemi tanulmányaim során az iparművészet érdekelt, szakdolgozatom témája az Esterházy Kincstár textilgyűjteménye volt.

Első munkahelyem az Iparművészeti Tanács (1968-1975) az egyetlen lehetőség volt számomra, ahol az elképzelésem szerinti munkát végezhettem, azaz a mai, élő iparművészettel foglalkozhattam.

Kezdetben a szilikátipari tervezés szakelőadója voltam. Feladatom volt az aktuális megbízások, napi bírálatok bonyolítása, de ezen túl a kulturális járulékot megállapító bírálati munka megszervezése, pontos adminisztrációjának biztosítása, és a tevékenység fotódokumentációs rendszerének kialakítása. /Mint ismeretes ugyanis, ebben az évben jelent meg első ízben a művelődési miniszter rendelete a kulturális járulékról./ Később, egy belső átszervezés során a textil méteráru, a lakástextil és a belsőépítészeti területtel foglalkoztam. Szakterületeimről egyre több kiállítást szerveztem és készítettem elő a MÜVÉSZ AZ IPARBAN sorozathoz. A kisebbek mellett a következő jelentősebb kiállítások megvalósításában volt szerepem:

1972. Lakástextil kiállítás az Iparművészeti Múzeumban. Szerveztem és rendeztem.

1973-75. Az 1. és a II. Ipari Textilművészeti Biennálé Savaria Múzeum, Szombathely. Mindkettőt szerveztem és az elsőt rendeztem is.

1974. Belsőépítészet '74 c. kiállítást szerveztem.

*

A szakterületemen végzett munka törvényszerűen együtt járt bizonyos publikációs tevékenységgel is:

az Ipari Művészet c. folyóiratban szakcikkek;

- a Form und Zweck c. NDK iparesztétikai folyóiratban Király József belsőépítész munkásságáról tanulmány;

- Linia c. szlovák iparesztétikai folyóiratban az Ipari Textilművészeti Biennálékról szakcikk;

- az Életünk c. irodalmi-művészeti folyóiratban a III. Fal- és Tértextil Biennáléról értékelő tanulmány;

- az ICSID Bulletin számára magyar információs anyag készítése;

Munkám során több művészeti katalógust szerkesztettem, ill. esetenként a bevezetőjét- írtam;

/100 éves az Aquincum Porcelángyár, Németh Éva textiltervező kiállításának a katalógusa, a Latex 5tudió kiállításának katalógusa, az 1. és a II. Ipari Textilművészeti Biennálé katalógusa, a Belsőépitészet '74 c. kiállitás katalógusa./

*

1975-1976-ig az Ipari Formatervezési Tanács Titkárságán dolgoztam, ahol különböző elméleti anyagok koordinálását, szerkesztését végeztem.

Ezek pl.:

Az ipari formatervezés helye és szerepe a népgazdaságban.

Az ipari formatervezés művészi színvonalának helyzete, távlatai, emelési lehetőségei.

Az ipari formatervezők foglalkoztatási formáinak helyzete, lehetőségei, távlatai.

Az ipari formatervezés minősítésének, zsűrizésének jelenlegi helyzete és célszerű rendszere.

Ugyanebben az időben a következő cikkeim jelentek meg:

a Művészet 1975/7. számában Hornicsek László és Németh István belsőépítészről egy-egy tanulmány;

- a Művészet 1975/8. számában a II. Ipari Textilművészeti Biennáléról;

*

1976-1980. szeptemberéig a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központjánál dolgoztam. Elkészítettem a textilipar területén dolgozó tervezők nyilvántartását. Elemző tanulmányt írtam - előzetes felmérésem alapján - a hazai textilgyárak gyártmányfejlesztési elképzeléseiről, tervezési szükségleteiről. A textilipar területére vonatkozó terméknyilvántartást készítettem el. Rendszeresen részt vettem a Design Center kiállításainak szervezési munkáiban. Ebben az időben a következő írásaim jelentek meg:

- szakcikkek az Ipari Forma c. lapban:

/Az ipari formatervezéssel kapcsolatos kutatás Magyarországon; együttműködési tervek; stb./

- az Interpress Grafik 1980/1. számában Politika és grafika címmel;

- az Interpress Grafik 1980/2. számába Ivan Fedorovról cikk;

Ugyancsak ebben az időben írtam "Az iparművészet és az ipari formatervezés története 1945-től napjainkig" c. tanulmányt. 1980. márciusában "Müvészet és társadalom" címmel kiállítást rendeztek a Műcsarnokban. E kiállítás iparművészeti és ipari formatervezési, tárgyi és fotóanyagát szerkesztettem, válogattam.

1980-ban a Corvina Kiadó Műterem sorozatában könyvem jelent meg Mikó Sándor belsőépítészről.

1984. januárjában cikkem jelent meg a Művészet c. lapban az Országos Iparművészeti Kiállításról.

1982-83-ban elvégeztem a Művelődési Minisztérium művelődéspolitikai vezető-továbbképző tanfolyamát

Budapest, 1991.december

Kovács Attila

1980-1991 végéig a Művelődési, majd Kulturális Minisztériumban a Képzőművészeti Osztályon dolgoztam.
Munkám az iparművészeti terület felügyelete, figyelemmel kísérése (pl. pályázatok, kiállítások véleményezése), az iparművészeti állami vásárlások végzése. (Ezzel az anyaggal általában a múzeumok gyűjteményét gyarapítottuk. Évente több millió Ft), bíráló bizottságokban való részvétel (minisztérium képviselete). Megyei vizsgálatokban részvétel, másodfokú hatósági munka. Aba Novák Judit nyugdíjazása után a külföldi kapcsolattartás is munkám része lett.
Azon kívül, hogy a múzeumok gyűjteményében kutatható-végig kísérhető munkásságom, nevemhez köthető a fiatal iparművészek részére létrehozott Kozma Lajos ösztöndíj, mely a Derkovits ösztöndíjhoz hasonló lehetőséget biztosított. Ez után sorra alapították más szakmál részére is az ösztöndíjakat.
Külön feladatként láttam el a Ferenczy Emlékbizottság titkári teendőit 1990-ben, majd a Széchenyi Emlékbizottság titkára lettem 1991-ben. Ezeknek a munkáknak köszönhettem, hogy Kosáry Domokos, az MTA akkori elnöke meghívott az alapítandó-alakuló Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia ügyvezető titkárának.

1992-2006. február 28-ig, mint kinevezett, majd a SZIMA közgyűlése által megválasztott ügyvezető titkár voltam. Köztisztviselőként, főosztályvezetői beosztásban dolgoztam. (köztisztviselői alapvizsgát tettem)
Megszerveztem az MTA önálló társintézményét, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, Titkárságát vezettem. Költségvetést és éves programokat készítettem, beszámolót írtam az MTA közgyűlése elé.
Szerkesztettem a SZIMA kiadványsorozatát.

2006. március 1-től nyugdíjban vagyok.

2009. január 1-december végéig az MTA Művészettörténeti Kutatóintézete Magyar Művész Lexikon részlegében dolgozom.

Elismerések: Szocialista Kultúráért kitüntető jelvény 1980
Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkereszt 1991

Budapest, 2009. február

Kovács Attila

Kovács Anna

a Pannonhalmi Művelődési Ház fennállásának 10 éves jubileumára kiállított rendeztek a szakkörök munkáiból. a kiállított művéért tárgyjutalomban részesült.

Kisalföld, 1942. márc. 22.

KOVÁCH ALADÁR

Németh F.: A bánáti fényk.

2002

147.0.

1177. FÜLEP LAJOS -

[illegible]

Kedves Carlo, a pécsi professzor
szerkesztője az én közvetitésemm
nulmányt kér Magától, idegen nye
szivesen ad. Ha tehát készen van
valami nagyobb munkájából kiszak
/francia, német, angol, olasz/,
a tanulmány, melyhez néhány kép
majd továbbitom s gondoskodom a
Pannonia fizet is valamit - Pari
de felhasználhatja, ha "haza" jö
ill. megjönnek az idén hosszabb
cikket küldj, irjon pár sort mag

MDK

Kovács Anna, VIII.c.tan.

Nagyatádi II. sz. önálló áll.általános iskola.

224. Mozgó és álló alakok.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept. 1o. Kat.

Kovács Anikó

A váci Sztáron Sándor gimnázium állandó iskolagalériájában szerepel munkája, a mai tanulók között.

L. M.: Iskolagaléria Ráckevén és Vácott.

Pestmegyei Hírlap, 1974. május 4.

Kovács Aranka

1913. ápr. máj. kiáll. Nemzeti Szalon

Csendélet, olaj. 100.—

Az én ablakom, olaj - 350.—

A dal vége, olaj - 600.—

Leitner – család III. 145.

Kovács Aranka

1910. évi kiáll. Pozsonyi Képrőművészeti Egyesület.

Japán bíró, vszf. 70 K

Fehér és sárga, vszf. 60 K.

Roth báró bécsi minzeuma IV. 155

Kovács Aranka I.

1910. évi kiáll. Pozsonyi Kép-
zőművészeti Egyesület.

Őszi rózsák, vizf. 70 K.
Tavaszi virágok, vizf. 50 K.

*~~4618 Munkácsy, Chatou~~

$\boxed{4619}$ Istók, Cézár

*~~4620 Munkácsy, Siralomház~~

*~~4621 Marastoni, A művész fia~~

~~4622 Boross Mőkép~~

4623 Delacroix, Scioi mészárlás

4624 Constable, Jubilee at Ea

~~4625 Gauguin, Fekete vertések~~

~~4626 Toulouse-Lautrec, Ezek~~

*~~4627 Lipóth, Napkeleti Tolcsek~~

*~~4628 Lipóth Salome~~

~~4629 Coulin, Leányakt~~

~~4630 Smigelschi, Önarckép~~

~~4631 Löschinger, Önarckép~~

~~4632 Löschinger, Szerszámos la~~

~~4633 Stranover, Sziarmasok~~ (4

*~~4634 Mannheimer, Férfitanul~~

Kovács Aranka

1904/5 – 1908/9

–

Ferképzőintézet

104. l.

Kovács Antal Topolya

A Képzőművészeti Társulat tőlatain a következő művekkel vett részt:

1882. őszi kiáll.: A kis gazdasszony, olajf., 200 ft.

Kovács Antal

a kódmezővásárhelyi gerencsér céh szolgáló mestere 1848-ban

Kisshuwtálas 187. l.

Kovács

K. 2. *Antal*, festő Topolyán, az 1880-as években. 1882. A kis gazdaszszony c. életképét állította ki a budapesti Műcsarnokban.

K. 2. I. 1881

je:

tulsó partján lévő hegyeken lát~~pul~~ hatók a
i III. A kisebb hegy tetején pedig hat kecske le-
l kettő a földön fekszik. Az előtért át-
k kel át, melyben a katona mellett
eveznek és egy állva kormányoz. Feli-
:

her bey Columbacs im Pañat."

etei a vonalkeretnek 25.6: 19.7 s az acnél-
..

592.

126/94 № 151.

Kovács Antal

Kultuszminiszteri 200
k. államsegély

Éinnisk 1914-15

83. l.

Kovács Antal

Vasárnap, a Magyarság
Képes mell.
1926. ápr. 4.

A Nyirbátorban épitendő görög-katolikus templom gipszmodellje.
(Készitette Kovács Antal állomás-elöljáró.)

Kovács Antal

1882. Topolya.

(143) A kis gazdasszony.
Olajf. 200 f.

Öszi Ei állítás 1882. I sor.

ség által engedélyezett mó-
don, vagyis sörétes puskával

részt.

KOVÁCS ANNA festő '97. ápr. 24.

Kiállítás az iskolában. Szekszárdon, az I. Béla Gimnázium és Műszaki Középiskola suligaléériájában tegnap délelőtt Kovács Anna rajztanár képeiből nyílt kiállítás, melyet dr. Nagy Janka Teodóra néprajzkutató nyitott meg. A tárlatot május 9-ig, tanítási napokon 8 és 15 óra között nézhetik meg az érdeklődők.

FOTÓ: GOTTVALD KÁROLY

Tolnai Népújság

ható a
Könny
gazin
agukról...
tek:
ről,
gról,
érdekes
lható a
önny
női lapban

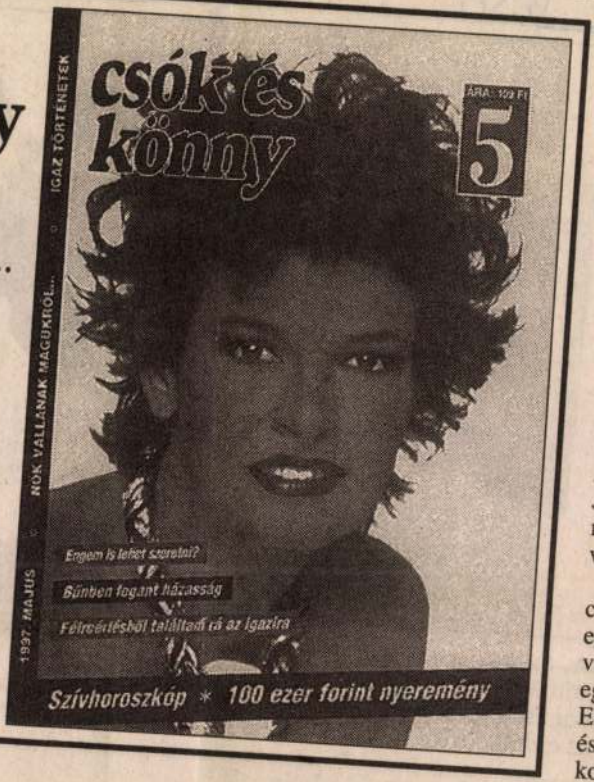

figyelmet arra, hogy 1991-ben az EU-belépést igenlők tábora még 51 százalékot tett ki.

A különböző intézetek által végzett körkérdések Lettországban és Észtországban hasonló eredménnyel jártak.

A pápa új ruhája

Az ifjúsági világnap párizsi rendezvényére a szentatya is hivatalos. A vendéglátók mindenre gondolnak, így a francia főváros érseke azt is fölvetette, hogy *II. János Pál* esetleg új ruhájával lephetné meg a fiatalokat. *Jean Marie Lustiger* megkérte az egyik neves divatházat, hogy készítsen terveket. *Jean Charles Castelbajac*, aki maga is hívő katolikus, negyven változatot vetett papírra.

A római *Il Messaggerro* című napilap közzétett közülük egyet. A fehér köpenyt a szivárvány színei és a mell tájékán egy hatalmas kereszt díszítik. Elkészítik a francia püspökök és papok miseruháját, a találkozó vendégei pólót kapnak.

KOVÁCS ANIKÓ

ism.Mikó Sándorról irott könyvéről

Balog János:M.S./K.A. kötete
UJ TÜKÖR 1980/XVII/25.sz.2-3.o.

Nb.: Realismus moderatus in scho
to communior fuit, temporibus nostri

4. De relatione inter experient

Secundum doctrinam scholasticam
rientia est, sed cogitatio experient
noscenda transgredi potest. Ex hoc s
llectus ab experientia sumuntur,
rientia nituntur (excluditur doctrina
tentia - rationalistarum vel intelle
neglegit), b/ intellectus superempiri
terialitatem excludunt, velut spiritu
ab omni materialitate abstracta sunt,
rema principia - certo cognoscere val

Korán kutat. [építén]

Díjnyertes.

↓

Mohácsi városközpont

— : Tervpályázat értékelés

4.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 9.

Kovács Antal, [építész?]

Ivóvíz – magastároló tervért

III. díj.

– : Közlemény 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 10-

MDK

Kovács Antal, VIII.o.

Áll. Liceum és Tanító Képzö Int. Eger, ált. iskola.

98. Bányában

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept. 1o. Kat.

MDK

Kovács Antal

vallás és közokt. minisztérium, államsegély

200 K

Címisk 1914-15. 83-84 l.

Kovács Antal festő MDK

1882

„A kis gazdaasszony" c. képet
a K.T. Bodnár Zsigmondtól
átvette kiállításra.

MDK-A-1-1/1040

Kovács Antal

62 éves

fazekbriász

†1946. II. 2.

Megyeri Temető

Halotti főkönyv

112

Kovács Antal MDK

A kis gazdaasszony, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.

Kovács Antal

Szegedi könyvkötő

Dr Szalay József részére
készített bibliofil érdekű
bőrkötéseket. XV–XVI. szá-
zadi kötések mintájára
a jelen század elején

Lugosi Dőme dr

Katalogus a Szegedi
Műbarátok Köre 1917
évi pünkösdi kiállítása-
hoz. Szeged. 1917. 51. l.

Modern bibliofil
kötéseket is
készített

epétől április közepéig fog tar-
ennek megfelelően kell összeálli-

összeállításánál figyelemmel kell
kra is. E tekintetben tájékoztatá-
rmészete előreláthatólag 4-500 pen-
e fog kerülni budapesti viszonylat-
pénzügyi szempontból a lehető leg-
l törekedni.

45. évi julius hó 26.-án.

A miniszter rendeletéből:

Takács Menyhért

miniszteri tanácsos.

BIZOTTSÁGÁNAK,

BUDAPEST.

Kovács Antal

honvéd

1914-20 !

Címisk 1930. 85. l.

Firczák Gyula:

Mellig, balra ~~nézve~~ fordult
ható. Haját felfelé fé
nak ligulája széles, ~~[illegible]~~ c
Felirata a kép alatt
Fi

munkács-megyei Káptala
országgyűlési képviselője.

balra: Fr. ch.
jobbra: Fliesz

Czinkografia, n

9

Tóth. V.: Ország

MDK

Kovács Anni

Fiatalok a Nemz.Szalonban. Esti Ujság 1937. jun. 16.

Kovács Aranka

polg. isk. rajztanári
oklevelet kapott
1941-ben

Ferk. pzomfoisk vk
1939-41. 176. l.

Művészi mozzanatok Esztergomban. Új Magyar Sion, II., 1871., 474. l. — R. Fl.: Mozgalom az egyházi művészet terén. AÉ, V., 1871., 161. l. — Dankó 91—96. l. (Képe XXXIII. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 370. l.

SIMOR PRÍMÁS KELYHE,

aranyozott ezüst, lábán ovális keretben Simor címere. Talpperemén bécsi hitelesítő bélyeg és Anders jegye.
Mag. 31·5 cm.

Lippert József terve után készítette Anders bécsi ötvös, 1870. Paténája IS mesterjeggyel és esztergomi hitelesítő bélyeggel 1700 körül.

Simor prímás bérmálási, utazó kelyhe volt.
Gerevich PA, 192. l.

IPOLYI ARNOLD PÁSZTORBOTJA,

aranyozott réz, erdélyi zománccal. Kampójában a Jó Pásztor előtt Ipolyi térdel.
Mag. 172 cm.
Magyar munka, 1870 körül.
Ipolyi Arnold birtokából.

Ipolyi, Biharvármegye, 332. szám. — Lepold Katalógus 211. sz.

MAJER ISTVÁN KELYHE,

aranyozott ezüst, drágakövekkel. Neogót stílű.
Mag. 24 cm.
Magyar munka, 1870 körül.
Majer István c. püspök, esztergomi kanonok

Kovács Aranka

polg. isk. rajztanárjelölt

l.

Ferkápzomfoiskóvk

1939-41. 143 l

Vk.16199 Dr.Derecsényi Dezső	477,11	4,20
Vk.123804 Szató Erzsébet	223,30	1,80
Vk 102768 dr.Csabai István	285,67	3,53
Vk.15211 Dr.vit.Nagy Zoltán	560,54	5,33
Összesen :	1.600,03	= 35,87 =

Figyelmeztetés: 1. A fizetési jegyzéket **nem kell viss**
havi sorrendben irattárában megőri
2. A térítményeket a fent megjelölt p
Igazoljuk, hogy a 16. számú hasábban feltüntetett össze

, 194 é

főnök.

561. raktári szám

Kovács Aranka

polg. isk. rajztanár/elok

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 150 l.

1063/1925.

A M ü e m l é k e k O r s z

N a g y t e k i n t e t ü

Köszönettel vettem azt a
Müemlékek Országos Bizottsága Lux K
bizottsági előad't a feldebrői alte
vételével bizta meg. Ezzel kapcsola
hogy a nevezett kiküldötteknek Felc
peres, feldebrői plebánost értesite

Kovács Aranka

textil

1930-31

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l

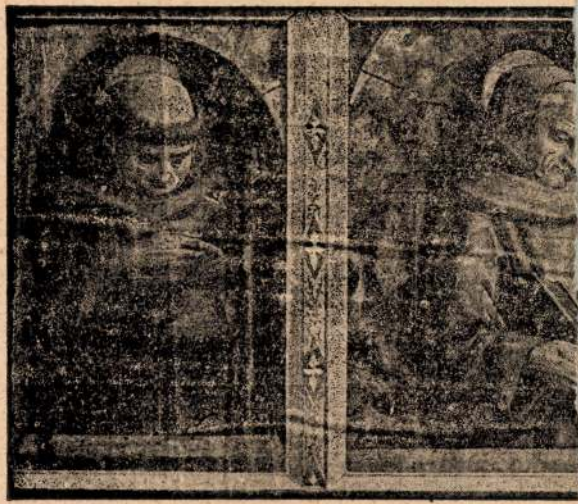

73. kép. *Crivelli, Carlo: Szent Bonav*

Fa, tempera, 27·5×21 cm.
Sienából. A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből.

Ramboux, 73. szám. — Ipolyi, Biharvármegye, 45. szám. — Berenson, 306. l. (Lorenzo Veneziano.)

MDK

Kovács Aranka, rajztanár

oklevelét 1909-ben nyerte.

Rajztanárok nyilvántartása. "Ki tud róla?"
Rajzoktatás. Fel.szerk.:Bán Tibor.1941.jan.15.
II. /XLIII./ évf. 1. sz.

NDK

Kovács Aranka

Csendékét, of.

Az én ablakom, of.

A dal vége, of.

14 l.

N.Szal. 1913. tsv.

KOVÁCS Árpád
Székelyudvarhely, 1948. augusztus 19.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

ilis 9,

ber 26.

ett 3o3. április 9-én.

ség klerikusa, a keleti egyház egyik
ett az idők folyamán. Szenvedéséről,
tudni. Alakja a thesszalonikai
osódott, s a kései szenvedéstörté-
l előkelő római vagy makedón család-
tséges, hogy a hunok elől kelet fe-
vek Thesszalonikába vitték tetemét.

Kovács Árpád
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

UTUNK

1980 XII 19

1021

Kovács Árpád

ezerkilencszázhetvenháromban végzett a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán, azóta Máramarosszigeten tanít, és fest. Eredményeiről számot adni, amint csak teheti, visszajár Kolozsvárra, így nyílt meg a Rádióstúdió előcsarnokában november 10-én újra festészeti és grafikai tárlata. Nem a „kisvárosi nyugalmat", hanem az állandó feszültségben lévő, időzavarral küzdő modern ember hangulatát hozza, akinek egyszerre kell sokfelé figyelnie, a kapott információkat azonnal megválogatnia.

A Picasso nyolcvanadik születésnapját ünneplő írások közül idézte valamelyik a második felesége emlékezéseiből, hogyan tanította őt festeni. „Ha valamit meg tudsz oldani három vonásból, igyekezz kettőből megoldani. Így mindig meglesz az az érzésed, hogy van tartalékod."

Kovács Árpád, bármennyire tiszteli Picassot, fiatalabb, mintsem hogy 1961-ben az időszaki sajtó szakközleményeit böngészte volna, de ezt a Picasso-i intelmet, tudva vagy csak megérezve, közvetlenül vagy közvetve, magáévá tette. Ezt kiolvashatjuk a képeiből; ugyanis ez a kis tárlat nagy intellektuális fegyelemről tanúskodik, tudatos magatartásról, miszerint a lehető legszigorúbban megrostálja a mondanivalóját, úgyszintén az eszközeit.

Férfias határozottsággal hangsúlyozza a szerkezetet. Fél, nehogy egy szóval is többet mondjon a kelleténél. Fél, hogy az arányokat el ne torzítsa, architektúrájának szilárdságát ne gyengítse! A felgyorsult élet nem hagy időt a terjedelmes leírásra, s a gondolat velejét kell rögzíteni, a lényeget, mert meglehet, hogy a részletekre már nem jut idő. Lehet, hogy aki elolvassa, annak jut rá csak egyetlen villanásnyi ideje, s nehogy félreérthesse.

De a színek, azok egyetlen villanásra is közvetítenek érzelmet, hangulatot, s ennek is pontosnak kell lennie, pontosnak és igaznak. Lehet, hogy hétköznapi hangulatot, éppen a hétköznapok fakó voltát, a sivárság elleni tiltakozást kiáltják világgá, lehet hogy hidegséget vagy szomorúságot, de máskor meghitt hangulatot tükröznek. Esetleg egy megszokott, egészen banális tárgy szépül ünnepivé, ha csak egy pillanatra, — de egészében meleg színekben tartani egy képet, fenntartás nélkül feloldódni ritkán látjuk úgy, mint az anyát gyermekével ábrázoló festményén. Kovács Árpádot zárkózott embernek ismertetik meg a visszafogott, érzékeny színakkordok festményei nagyobbrészén, — viszont nehányon súlyos, tüzes színek tanúskodnak arról, hogy miféle parázzsal viaskodik bensőjében a festőjük.

Olajfestményein kívül hozott nehány rajzot és nehány kollázst. Ezeket nem statisztikai számbavételként említem, hanem mert a kollázson a fény, a tér és a mozgás problémájával találkozunk, mégpedig olyan körmönfontan finom eszközökkel megoldva, hogy első ránézésre fehér-fekete grafikának tűnik. Ha jobban megnézzük, akkor derül ki, hogy alig érzékelhetően kevés sárgákkal és szürkékkel éri el a fantasztikus, egymáson átható tereket és a különböző világítási hatásokat. A szűkszavú, de kötetlen, szép vonalvezetésű rajzokon, s főleg a kollázsokon sokkal szabadabb csapongást enged meg magának, szélesebb teret fog be.

A grafika és kollázs alkalmasabb a kísérletezésre, az olaj mindig is lassúbb technika volt, de egészen bizonyos, hogy a kísérletek során megtalált kötetlenséget, mozgékonyságot Kovács Árpád festményeiben is előbb-utóbb társítani fogja színei érzékenységével.

Kovács Árpád grafikája

E. SZABÓ ILONA

ciolingvisztika érdeklődési körébe tartozik.

Itt kellene megjegyeznünk, hogy aki átnézné a hazai magyar nyelvészet bibliográfiáját, hamarosan rájönne, hogy a tanulmányok zömét, a már jelzett témakörök különböző szempontú — általánosabb vagy részletesebb — vizsgálata teszi ki. Minden olvasó elégtétellel nyugtázza hazai magyar nyelvészeink, a jelen esetben nyelvjáráskutatóink dicséretes munkásságát, amelyet „szakkörökben — az ország határain túl is — mindig nagyra értékeltek és úttörőnek tartottak". Ezeket az érdemeket senki sem vonja kétségbe. Ám a nyelvészet, mint tudomány, a nyelvi jelenségek sokoldalú, minél átfogóbb bemutatására hivatott, s valamennyi művelőjének erre kell törekednie, még akkor is, ha olykor a nyelvjáráskutatás látszik a leggyümölcsöztetőbb és legjárhatóbb útnak.

MIHÁLKA GYÖRGY

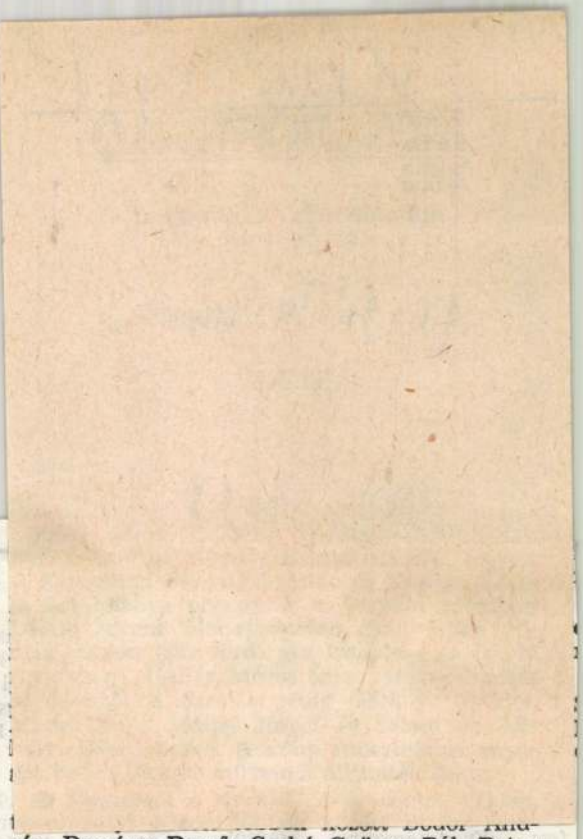

rás, Demény Dezső, Szabó György Pál, Petru Iluț, Nicolae Balotă, Kántor Lajos, Kovács Nemere, Nagy Olga, Keszi-Harmath Sándor, Benkő Samu és Vásárhelyi Géza, verssel jelentkezik Kiss Jenő, Cristina-Georgia Mircescu és Major-Zala Lajos. A lapszámban Kántor Lajos köszönti a 75 éves Cs. Szabó Lászlót.

● A *Volk und Kultur* októberi száma Balogh Péter munkásságát ismerteti, s közli a művész egyik szobrának reprójét.

● A november 28-i *A Hét*ben Bányai László érdekes részleteket közöl a MADOSZ és az

H Ó B A N

Áprily Lajos versének utolsó szakaszát rejti a vízszintes 1., 59., függőleges 1. és 58. számú sor.

VÍZSZINTES: **1. Az idézet első sora** (zárt betűk: O, T, A, A, P). 16. Fém pénzdarab. 17. Fémlapok közt sütött, kelesztés nélküli vékony tésztaféle. 18. Hélium és oxigén. 19. Város Malaysia nyugati részén. 20. Kínai hosszmérték. 21. Gyúródeszka. 23. Román férfinév. 25. Ötvenegy, római számmal. 26. Építőipari szakember. 28. Régi görög törzs. 29. A kőkorszak második szakasza. 31. Orosz férfinév. 33. Iráni város a Shur folyó mellett. 35. A 31. számú sor egynemű hangzói. 36. Heves szélvihar. 38. A csillagközi térben (két szó). 40. Ecset. 43. „Ki az? ...? vagy úgy?" — Arany János: V. László. 44. Súlyos az egészségi állapota. 46. Hideg csapadék. 47. Szívfelőli oldal. 48. Jeleket vés. 50. K. Jakab Antal „ügyfele". 51. Latin személynévmás. 54. Jellegzetes igerag. 55. Szirti madár. 56. Mutató névmás. 57. Azonos mássalhangzók. **59. Az idézet második sora** (zárt betűk: Z, Z, E). 66. Oki kevert betűi. 67. Élettudomány. 68. Azonos betűk. 69. A világ közepe! 70. Folytonossági hiány. 71. Jófajta szeszes ital. 73. Tűztől kilyukad. 74. A sárgásfehér színű. 76. Massenet egyik operáját. 77. Éjjeli táncos mulatóhely. 78. Ródium vegyjele. 80. Csiger. 81. Mongol kán, Dzsingisz unokája. 82. Kitartóan keresgéljetek. 87. A hegy leve. 88. Nagy magyar író személyneve. 90. Ezüstfehér fém. 91. Hírverés. 92. Kisebb hangtani egység. 95. Éneklő szócska. 96. Hirtelen ébred. 98. Hónaprövidítés. 99. Gyapja. 100. Kívánság.

FÜGGŐLEGES: **1. Az idézet harmadik sora** (zárt betűk: L, A, Y). 2. Idegen férfinév. 3. A film vége! 4. A hazai ügyek minisztériuma. 5. Pattogó hangot ad. 6. Élelmiszer. 7. Távolabb. 8. Jó, Göre Gábornál. 9. K város. 10. USA-tagállam, főváro kapcsol. 12. Hosszú szárnyú, ta latos kerti dísznövény. 14. ÜP. 1 sen. 22. Dél-jemeni kikötőváros. fesszor, főműve: A sebészet tan cia és. 27. Túlzottnak tekint. 29. 30. A megindulás szakasza. 32. hanem .... 34. Legjelentősebb nak. 37. Állóvíz jege recsegő rob pülőgép típusjele. 39. ... Cobar: ókori Irán. 41. Nagyon önző. 42 Román válogatott törvívő (Mihai négyzetben személyneve kezdőbe gesen sápadt. 52. Erős kártyalap **idézet utolsó sora** (zárt betűk: S ragadozó. 60. Vas-oxidos, porsze szági folyó, a Killalai-öbölbe tor gas csúcs Istanbul és Izmir közöt ba. 64. Az alkáli fémek csopor Ájulásszerű állapotba kerül. 72. okoz. 75. Indiai város a Manjra Lászlóban. 79. Angol férfinév. 8 badsághős, forradalmi demokrata ... neki. 85. Háromszemélyes kár f.) 87. Derűre következik. 89. Növ rágó. 93. Felfőz! 94. Hálóban a la nemű hangzói. 101. Fonetikus más

A 49. számban közölt, **A l e v i c s B l o k** című rejtvény me

FŐSZERKESZTŐ: LÉTAY LAJOS
FŐSZERKESZTŐHELYETTES: SZILÁGYI ISTVÁN
SZERKESZTŐSÉGI FELELŐS TITKÁR: MIKÓ ERVIN

Kéziratokat nem őrzünk meg
Az UTUNK előfizetési díja eg
A szerkesztőség címe: 3400 Cl
Str. Dr. Petru Groza nr. 2. Te

Kovács Árpád
Pirosruhás leány

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
21 l.

227. kép. *Kettős hallstatti edény.*

sági élet föllendülését a céhek iratai és remekei igazolják. Megjelenik az első esztergomi nyomtatvány a török hódoltság után, Anton Royer nyomdájából. Remekel a könyvkötő ipar is, bár meg kell jegyeznünk, hogy a legszebb ilynemű emlék nem esztergomi, hanem nagyszombati termék. 1712-ből finom aranyfonalas hímzést mutathatunk be Esztergomból és a barokk szobrok csoportja Esztergom templomi művészetének érdekes, hangulatos emléke. Az egykori görögkeleti hitközségre a templomi koronák emlékeztetnek.

A helyi jelentőségen túlemelkedik Majer István püspöknek, a népszerű István bácsinak irodalmi jubileumára készült babérkoszorú és aranytoll, mellyel egykor Ferenc József király is beírta nevét Esztergom gimnáziumának látogatói közé.

Az egykori kenyérmezei hadifogoly-tábor orosz

Kováts Árpád

1929-3o-ban tanársegédi teendőkkel megb. ösztöndijas hallg.

Képzőműv. Főisk. Évk. 1929/3o. 51 l.

Kovács Árpád

Kislány piros bögrével

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
~~1~~20 l.

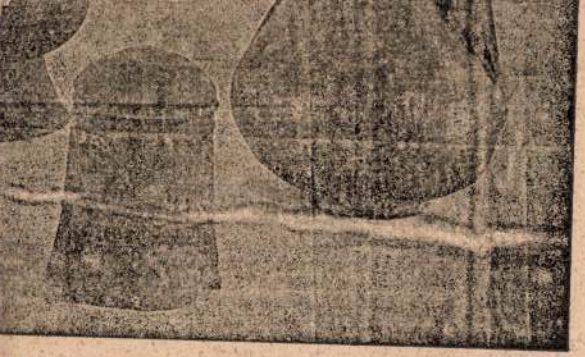

edények, XVII. század.

I. 353., III. Endre C. N. H. I. 381., Róbert Károly garasai C. N. H. II. 6—7. sz., denár C. N. H. II. 29., majd a Corpusban nem szereplő, de Schulek által a Num. Közl. 1926. évf. XII. táblán közölt 30A., mely a 25. és 30. sz. denárok hátlapjainak egyesített hibrid verete s csak két példányban ismeretes. Nagy Lajos C. N. H. II. 62. firenzei típusú aranya 2 drb., denár C. N. H. II. 68., Mária denár C. N. H. II. 117., Zsigmond arany C. N. H. II. 119A. 3 drb., Kormányköz C. N. H. II. 152. sz. denár, Hunyadi János denár C. N. H. II. 156., V. László arany C. N. H. II. 171. 2 drb., denár C. N. H. II. 186., Mátyás arany C. N. H. II. 208A. 2 drb. és 210., denár C. N. H. II. 215., 224., obulus C. N. H. II. 242., II. Ulászló arany C. N. H. II. 255L. mindannyi ismert verdejegyekkel.

12 213

KOVÁCS Árpád festő

kiáll. Szirák,Teleki Kastély,1993
ism. LOSONCI Miklós: Fantázia,színrend. =
Vasárnapi Hírek,1993. febr.21. 9.

Kovács Árpád

MDK

Békesség földön az embernek, tempera

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Kovács Árpád üvegfestő

Feltámadás, üvegfestmény terve. Repr.

Ferképzőmfőiskévk. 1936/37.

MDK

Kovács Árpád

Feltámadás, üvegfestmény terve. Repr.

Műcsarnok, Képzőm.főisk. kiáll. 1937.

Kovács Árpád MDK

Keresztély Ernőné

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

KOVÁCS Árpád építész

D.Z.: Háromszéki udvarházak : Építészeti felmérések. = Magyar Építőművészet, LXXXI.évf.5.sz. 1990 9. p. ill.E.

fegyveres csapatokat Olaszországba, hová a császári korona elnyerése végett elindulni szándékozik.[1] 1428 február 5-én egy névleg meg nem nevezett városhoz intézett hasonló felszólítást, május 6-án Galambócz alatti táborából a bornheimi grófságnak részvétele felől az olasz uton intézkedik, azonkívül tudjuk, hogy Nürnberget, Boroszlót stb. is megkereste hasonló ügyben.[2] A római út azonban mindannyiszor elmaradt és csak 1431 őszén jutott Zsigmond abba a helyzetbe, hogy Olaszország felé megindulhasson.

Ez év tavaszán indítja meg Zsigmond a tárgyalásokat a svájci városokkal az olasz útra nyújtandó segély tárgyában.[3] Ezek a tárgyalások kizárólag csakis fegyveres segély nyújtására vonatkoztak, a pénzbeli megváltás kérdése itt nem került szóba.

A tárgyalások a svájci városokkal két részben folytak le. Az 1431 február 5-én a Zsigmond és Filippo Maria Visconti között kötött egyezség a Zsigmondot kísérő fegyveresek számát legfölebb 2000-ben állapította meg, kimondván, hogy amennyiben Zsigmond ennél nagyobb számú csapattal jönne Olaszországba, az e számot meghaladó sereg a velenceiek elleni hadjáratban tartozik részt-venni. Az ezt megelőzőleg 1431 január havában Nürnbergben a

Kovács Árpád festö.

Katol.Szemle.1933.II.450-56.l.

Kovács Árpád.

K

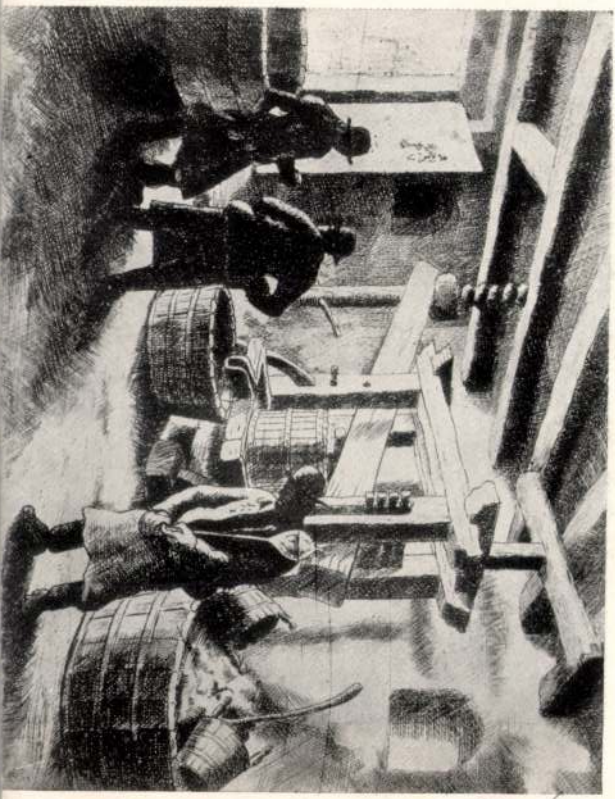

Műcsarnok. Képzőm.
főisk. kiáll. 1937.

GULYÁS FERENC: PINCÉBEN.

TANÁR: VARGA N. L.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1966 OKT 23

R. Kovács Árpád

1021

Mozgás-tanulmány a vasöntők höz.
(R. Kovács Árpád rajza)

engedjük le a tűről.)

X = 2 szemet balról keresztezünk (először a második szemet az első mögött simán, majd az első szemet ismét simán lekötjük, úgy engedjük le a tűről.

Eleje: 92 szemre kezdjük és 3 centimétert kötünk bordás kötéssel. Az utolsó sorban 10 szemet arányosan elosztva felveszünk. A következő sorban kezdődik a minta: 1 szélszem, 3 sima, 2 szem jobbról keresztezve, 2 szem balról keresztezve, 2 szem jobbról és 2 szem balról keresztezve, 6 szem sima. Így folytatódik a sor végéig. (A mintát igyekezzünk úgy elosztani, hogy az e

Uj
bord
dás
oszt
A r
az
Mir
ren
sze
szé
két
kö
sze
ju

Az elkészült
kat külön-külön kissé átgőzöljük, összevarrjuk. A nyakkivágásra belülről varrjunk ripszszalagot, hogy ne nyúljon ki.

Vegyünk néhány csepp szalmiákszeszt...

A szalmiákszesznek cseppet sem kellemes a szaga, mégis a legolcsóbb háztartási tisztítószerek közé tartozik.

Nagytakarítást el sem lehet képzelni szalmiákszesz nélkül. Egy-két evőkanál szalmiákszesz egy vödör vízben feloldva kitűnően tisztítja az ablakot, ugyanez tálban — az üvegedényt teszi ragyogóvá.

A piszkos seprű tisztításakor a szappanos vízbe néhány csepp szalmiákszeszt is tegyünk. Ugyanígy járunk el szőnyegtisztításkor. Ha olyan vízbe mártjuk a rongyot — amivel a szőnyeget átdörzsöljük —, amelybe pár csepp szalmiákszesz van, a szőnyeg visszanyeri friss színét.

A nyári gyapjútakarót ilyenkor már elteszük. Gondosan poroljuk ki, vagy porszívóval portalanítsuk. Nyomkodjuk olyan tiszta, langyos vízbe, amelybe néhány csepp szalmiákszeszt tettünk. Utána bő vízben többször is öblítjük, vigyázzunk arra, hogy a mosó- és öblítővíz azonos hőfokú legyen, mert különben a takaró filcesedik.

Kovács Árpád

Aranymázkás bronzérmet nyert az Uj Szolon artriállításán.

P. H. 934. XII. 11.

radnóti Kovács Árpád

Aranymárkás bronzérmet kapott.

N.U.934.XII.15.

MDK.

R.Kovács Árpád

Kiállitásinhir

Vas Népe 1966 dec.2.

R. Kovács Árpád

Gendélet a műtermben, olaj, 62 x 50 cm. (Reprod. 32 old)

Énakdunántúli képzőművének harmadik kiállítása. Székesfehérvár, 1966. Kat. nek. Kralovánszky Alán. Bev. Kovács Péter. –

7 l.

R. Kovács Árpád

"Csónak fák között"
"Moszkvai utca"

Jövő Mérnöke, Bp. 1970. sept. 19.

R. Kovács Árpád

Festménye szekepel
Szombathelyen

Kulcsár János: Tavaszi Távlat 1971

Vas Népe 1971 J. 1

R. Kovács Árpád,

A Zsennyei művésztelep tavaly ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. – A mester-ből rendszeresen felkeresik a művész-telepet R. Kovács Árpád, Artner Ferenc és még mások is.

Zentai Pál: Zsennye.

Vas Népe, Szombathely, 1979. ápr. 4.

R. Kovács Árpád

Vasi képzőművészek kiállitása. Szombathely, Művelődési Ház. /Majthény Károly szobrász, Artner Ferenc, M Horváth János, Jaksa István, R. Kovács Árpád, Mészáros József, V. Tóth László festő/. - Ism.: Angyal Endre, Művészet, 1966. 7.évf. 5.sz. 38. l. - Bertalan Lajos, Vas Népe, 1966. ápr. 17.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

273. l.

M.D.K

R. Kovács Árpád
festő

Olaj és lenpera festményeit
mutatta be a szombathelyi
Savaria Múzeumba rendezett
tárlaton:

Aradi Endre: Vasi képzőművészek kiállítása
Művészet, 1966. május - 38 lap

Kováts Árpád MDK

Dr.F.I.-né arcképe, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Kovács Árpád

MDK

Pirosruhás leány

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Kovács Árpád

MDK

Kisleány piros bögrével, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

MDK.

R.Kovács Árpád

Kiállitási kritika

Vas Népe 1965 dec.25.lap 11.

Kovács Árpád

MDK

Feltámadás, üvegfestmény terve, repr.

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Ковёс Ларёд

Гейёмудёя, Бчеглеумёну ботчо, гевг.

Kováts Árpád MDK

Női akt

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Kovács

Kiadillít

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Kovács Árpád festő

Tizennégy szombathelyi művész Szlovéniában, Mariborban rendezett tárlatán szerepeltek művei. „Naprafordók" c. (említve)

(Večer): Baráti találkozó.
Magyar Szó, 1974. febr. 16.

R. Kovács Árpád

Szombathely, a Vasi Tavaszi Tárlat '74 kiállításán szerepelnek munkái: „Vasontók" (ecsetvet)

Budai Rózsa: Vasi Tavaszi Tárlat '74
Vas Népe, 1974. ápr. 18.

R. Kovács Árpád

A Vasi tavaszi tárlaton
művei szerepelnek.

Lasonczi Miklós: Vasi tavaszi tárlat.
Vas Népe, 1973. ápr. 27.

R.KOVÁCS ÁRPÁD, festő

1967.Szombathely.Vasi Képzőmüv.Kiállitas.-Csonka Erno akvarelljei/Balatongyörök,Eső után/;Benkő László halász képe:R.Kovács Soproni udvara;Simon Iván otletes szinhatásu tajai/Torun,Téli udvar/;Zentai Pál sági képe;Pozsonyi Janos monotypiái/Falun,Hazak/,stilusban elütök,de azonos tőből fakadtak,azonos irányról tanuskodnak. 277.o

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXXI.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

th — víz-tündérek tűzhala

R. Kovács Árpád: Leányfej

R. Kovács Árpád

Jövő hérnöke
1969 V. 31

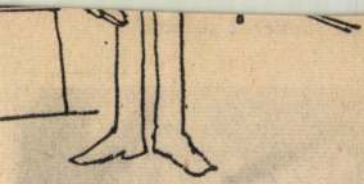

Izzadás

Szabó Endre rajza

Nyugtató

á

Egye
utóbbi
munka
napire
rektorh
készíte

A jel
tos kér
vitát v

Vége
rozati j
politika
kében
mányza
a hallg
nevelőn
pártala
is elsős
megold
rán.

A ko
nyesül
mányza
kedniök
tanulm
sére. A
kozása
társadal
tek krit
tásra v

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
Magyar Nemzet

1975 MÁJ. 27

Kovács Árpád

YVSZE

1021

Kovács Árpád illusztrációja Vaszil Stefanik Régidők cím könyvéhez, amely az Európa Könyvkiadó gondozásában jele nik meg

Magyar Nemzet

O R T

Jubileumi BEK-döntő Párizsban

Éppen húsz esztendeje, hogy etre hívták a labdarúgó bajkcsapatok kontinentális torját. 1955-ben még meghívást ellett küldeni a részvevőkek. Magyarországot a *Vörös obogó* képviselte — kevés sierrel. A döntőben a *Real Madrid* 4:3 arányban győzött reimsiek ellen.

Az eddigi 19 döntő közül atot nyertek a spanyolok minden esetben a *Real Madrid* révén), négyszer győztek *olland*, illetve *olasz* csapatok, kétszer *Portugáliáé* (Benfica), egyszer pedig *Skóciáé*, *Angliáé* s az *NSZK-é* lett a trófea.

Holnap Párizsban két nagyzerű csapat mérkőzik: a kuát védő *Bayern München* és múlt évi angol bajnok *Leeds United*. A játékvezető a frania *Kitabdijan* lesz.

A mérkőzést a magyar tévé s közvetíti. Világsztárok voulnak fel mindkét együttesben. A müncheniek csapatában szerepel többi között *Maier*, *Beckenbauer*, Gerd *Müller*, *Höness*, a Leedsben edig csupa válogatott labdarúgó játszik — angolok, skóok, észak-írek és egy walesi. A játékmester a világhírű skót *Bremner*.

Vízilabda

Az utóbbi másfél é bajno

A becsi Európa-bajnokság, valamint a különböző nemzetközi és hazai kupaviadalok után, edzéssel teli hónapok múltak el, amíg a magyar vízilabdacsapatok tagjai ismét vízbe szálltak.

Már az előjelek is mutatták: ez évben izgalmas bajnokságot vívnak majd a részvevők, nem lesznek előre lefutott mérkőzések. Többnyire úgy vélték, a sokszoros bajnok OSC felett eljárt az idő, nehezen nyeri el ismét az aranyérmet. Első számú ellenfelének a Vasast várták, nem ok nélkül. Ebben az együttesben találunk három világ- és Európa-bajnokot (*Faragó*, *Görgényi*, *Csapó*), egy közel kétméteres óriást, a volt válogatott úszó Bányait, no meg a két KSI-nevelésű tehetséges fiatalt, *Kenézt* és *Budavárit*. Az edző, *Rusorán* Péter sem akármilyen egyénisége a magyar vízilabdának.

A kiesésre vonatkozóan is volt néhány tipp. A Szentesi Vízműnek, a SZEOL-nak és a Vasas Izzónak egyaránt nem sok jót jósoltak. Viszont azt

R. Kovács Árpád

Emlitve a katalógusban

Vértesi Péter kiállítása
Szombathely 1975.

MDK

Kováts Árpád

Női akt, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

7 l.

Kovats Árpád.

Glatz-növendék.

a Műcsarnokban a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán szerepel munkája.

Pesti Napló, 1928. II. éj. 20.

Kovács Árpád

Alkotásával szerepelt a fiatal művészek kiállitásán a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Kováts Árpád

"Női akt" c. műve a "Fiatalok a Műcsarnokban" c. kiáll.-on.

P.H.933.IX.10.

Kovács Árpád

szerepelt a Magyarság Képzőművészeti Kiállításán.

M. 1933 V. 5.

Kovács Árpád.

Glatz Oszkár tanítványa.

A Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban aktjával szerepelt. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

Kovács Árpád

A Képzőműv. Főiskola kiállításán
a Kép. műv. Társulat 50 pengős
iparművészeti díját kapta

Magyarság 1937 IV. 9.

Kiállító művészek:

Acsa Szűcs Imre
Balás Benedek
Bauer István
Bukovácz Lajos
Büki Zsuzsanna
Csókos Varga Györgyi
Farkas Mihály
Fehér László
Gáspár Aladár
Gombos István
Gonda Alexandra
Hegedűs 2 László
Horovitz Magdolna
Kiss Ervin Gábor
Magulya Zsuzsa
Korompai Péter
Kovács Árpád
Kovács Erzsébet
M. Tóth István
Mészáros Edit
Miklós János
Móder Rezső
Nagy Miklós
Németh Kata
Németh László
Orbán Sándor
Orisekné Farsang Erzsébet
Paczona Márta
Palotás József
Revák István
Rohonczi István
Rozsnyai Sándor
Seredink Péter
Sütő Petre Rozália
Szegedi Csaba
Székely János Jenő
Szentes Ottokár
Tábori Csaba
Tóth Adrien
Ujházi Péter
Várnai Gyula
Wisloczki Helga
Zocskár Andrea
Zoltán Győző

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt a

FEJÉR MEGYEI ŐSZI TÁRLAT

megnyitójára.

A kiállításnyitón megjelenteket
SZABÓ GÁBOR
a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke
köszönti.

A kiállítást
TÓDOR JÁNOS
író, újságíró nyitja meg

2003. október 18-án,
szombaton délután 4 órakor
a Csók István Képtárban.

A kiállításon díjakat adnak át:
Fejér Megyei Önkormányzat
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

különdíjat
a Paletta, képzőművészeti alapanyagok boltja
(Székesfehérvár, Kossuth u. 8.)

KOVÀCS ÁRPÁD

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

R. Kovács Árpád

1961 JAN 8

/1021

TÁRLAT

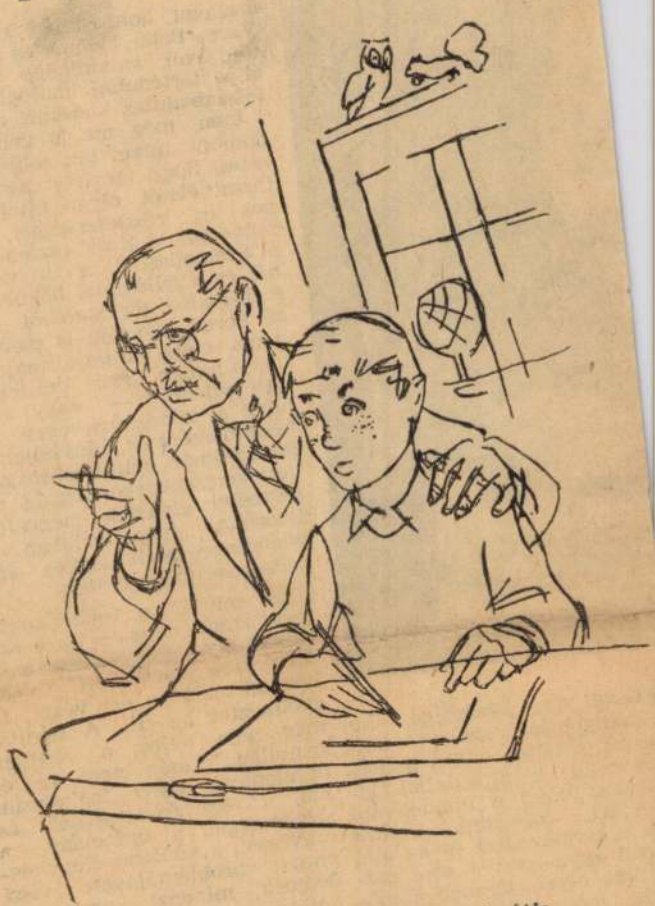

R. Kovács Árpád: A megismerés útja.

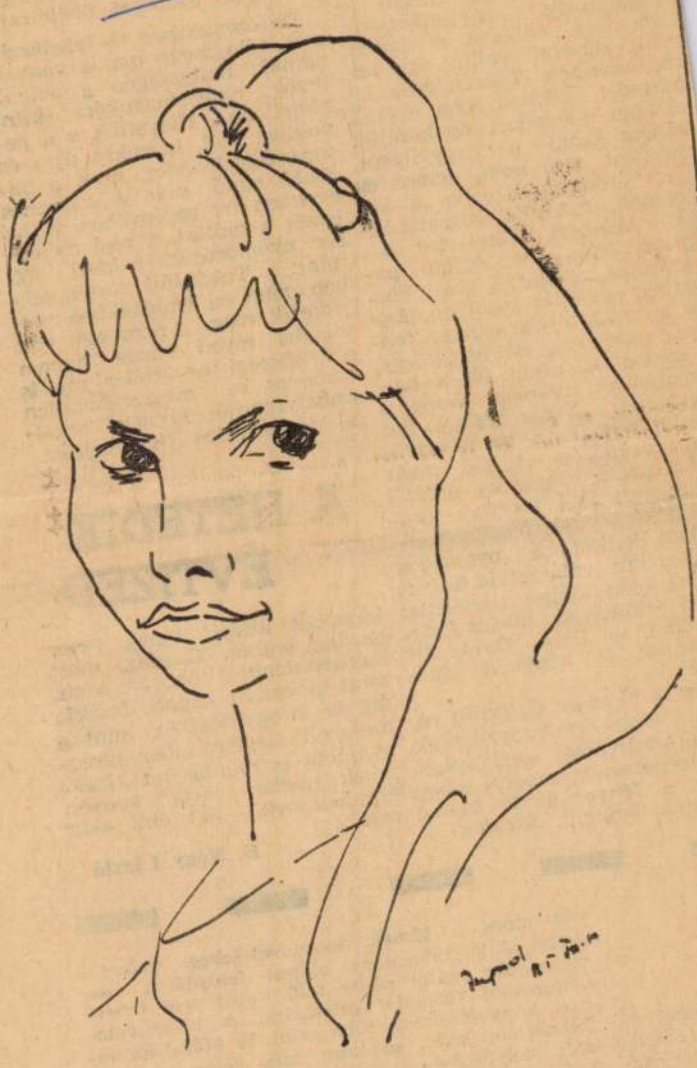

Zentai Pál: Ingrid.

Káldi Lajos: Sporthírek.

Péter köszöntése

szellemi honfoglalás, melynek Veres Péter előőrse és serkentője volt, valamiképp az igazi, a történelmi honfoglalás, a felszabadulás kicsikart előlege.

Igen, még ma is nehéz eldönteni mivel tett többet: azzal-e, hogy megírta osztálytársai életét, olyan hitelességgel és részletességgel, hogy műveiből, a Szűk esztendőből, a Számadásból, a Próbatételből és a trilógiává bővülő Balogh-család történetéből a késő korok olvasója is elevenen maga előtt láthatja majd e napjainkban már múltbaforduló világot — vagy azzal, hogy a földreform egyik előkészítőjeként és irányítójaként, forradalmár politikusként részt vett a szegényparasztság tengermélyi életének megváltoztatásában, hogy valóban és véglegesen múlt legyen amit írásaiban megörökített.

És, miután a felszabadulás megtörtént, népe — az ő szavaival élve —, véglegesen a „nemzetbe emelkedett". A folyamat máig se ért véget, figyelmeztet az író. A hódítás még nem teljes: a „szellem napvilága" még nem ér el mindenüvé. Ezért foglalkozik ma, a régi frissességgel és szívósággal, a tudomány, a művészet, a szellemi élet megannyi problémájával: viszi övéinek, mindazt „ami szép, ami nemes és amit érdemes". Így lesz Olvasónaplója a Számadás folytatása mindegyre táguló szellemi önéletrajz.

De ezenközben se feledkezik meg róla, hogy ma is vannak némák, hallgatagon a dolguk tevők, akik magukért szólni röstellenek. Helyettük s a nevükben szól, igazukra újra és újra figyelmeztet, mint a hasonló című, már a hatvanas években írt regényében. S ha ismét a múltat, a régi cseléd-sor nyomorúságát idézi föl, mint a Tiszántúli történetekben, nem az emlékekben merítkezik meg, s nem egy volt világba réved vissza, hanem a közösségi együttélés ma is érvényes és megszegehetetlen szabályrendjét kutatja, erkölcsi törvényeire figyelmeztet.

A HETEDIK ÉVTIZED

küszöbét átlépő Veres Péter gazdag ember. Gazdag, mert mérhetetlenül többet adott, mint amennyit kapott. Iszákja ma is kifogyhatatlan, mint a mesebeli szegényember tarisznyájából is mindig jut kinek-kinek madár látta kenyér. Mindenkinek, aki élni akar vele.

B. Nagy László

---

rasztság zárt közössége, hol az „elnyomás" szónak betű szerinti értelme volt: a jogfosztottság a társadalmi kiszolgáltatottság, a mindennapi betevőért folytatott örökös harc a természettel és az élet uraival egyszerre: e sors osztályosait olyan tömbbé tömörítette, mely a belőle kiszakadt író magatartását is életre szólón meghatározta. Az induló Veres Péter írásai: e sorsközösség kinyilatkozásai. „Én nem mehetek el innen, soha, sehova" vallja egy korai versében. Törvényéhez hű maradt: lélekben soha övéitől el nem távolodott de közéjük akarta hozni a nagyvilágot, mindent, ami szép, nemes és amit érdemes, dacolva a közönnyel, hatósági vegzatúrákkal. Jelképes, hogy első nagyobb írása, Az Alföld parasztsága, a Markó utcai börtönben születik, 1936-ban. Egy év se telik el s a nagy magyar publicista, Bálint György, e szavakkal hívja föl a balmazújvárosi paraszt íróra a figyelmet: „Veres Pétert két napig faggatta a balmazújvárosi csendőrőrs. Kezét, lábát merőlegesen kinyújtva, arcát a mennyezet felé fordítva, órákig tartó görcsös mozdulatlanságban kellett a nyomozók kérdéseikre válaszolnia. Súlyos vádpontokat kellett tisztáznia: miért érintkezett Móricz Zsigmonddal, és Illyés Gyulával? Kéziratait és könyveit elkobozták."

Igen, a hatalom fölfigyelt rá, miért világos egy kunyhóablak a balmazújvárosi szegényszeren megérezték, messze lobog annak a fénye. ámde hiába róbálták kioltani. Érezték, a

---

ül

igyelemmel és alanító, súlyos ismeretterjesz- (az 5 millió- csak mintegy otthonok glo- akarják azt a (főleg műve- nagyobb felé- ényeik, műve- csak kis szá- autók jelenleg nek csak alig ni."

gyelmünket az ér foltjaira, a melyekre nem maradnak az is. Mindenek- ó: a falusi la- ssan növekszik t a legalacsoszorosan összállapotával — anfajta statiszszép kirakatot zonban már a eszi zárójelben 878 művelődési terem, klub n esetben mogyelvek tovább a művelődési gyteremből áll. an. Berendezém tudjuk megndennél lényeinmilyen helyi-

ség sincs a társas összejövetelekre, művelődésre, 1340 intézmény alapos felújításra szorulna, 500 épület pedig felújítással sem tehető alkalmassá feladatai ellátására. A közművelődési könyvtáraknak több mint 50 százaléka alkalmatlan, szűk, gyakran más célra is használt helyiségben tevékenykedik. (Gyakori jelenség kölcsönzési időben az utcára is kiszoruló sorbanállás. Igen nagy az állványhiány, kevés a kézikönyv, a folyóirat)."

Talán ennyi is elég annak a megváltozott szemléletnek és változtatási szándéknak, cselekvési akaratnak bizonyítására, amely a népművelés felelős vezetőinek tevékenységét ma jellemzi. Az átfogó, országos eredmények a szó igaz értelmében lelkesítőek, ugyanakkor a „megmozdítatlan" tömegek ténye kritikára ösztönöz. Lelkesedés és kritika tehát szorosan összetartozik, a népművelési munka új távlataiban elválaszthatatlanul összefonódik.

Az elmúlt évekhez mérten most újra megnőtt a népművelés jelentősége, s ebben kifejeződik az a felismerés, hogy az ország gazdasági, társadalmi és politikai haladása megoldhatatlan az általános kultúrszínvonal emelése nélkül. Az új gazdasági mechanizmus sikerre viteléhez éppúgy hozzátartozik a kiművelt emberfők sokasága, mint a falun folyamatban levő nagy átalakuláshoz, a mezőgazdaság rekonstrukciójához.

A célok a következő öt évre a népművelést illetően is világosan körvonalazottak. Az országos fórumok tiszteletreméltóan szép számú feladathoz a helyi erők felzárkózása szükséges, vagyis az, hogy szerte e hazában, mindenütt legyen szívügyünk a művelődési otthonok helyzete, munkafeltételeik javítása, a népművelő munka sok gondjának megoldása. Ezt a hatalmas feladatot központi erőforrásokból elvégezni nem lehet. A helyi testületek, a helyi lakosság nagy társadalmi megmozdulására van szükség.

M. G.

MDK

R. Kovács Árpád

Csendélet a müteremben, o.

Dunántúli képzőművészek 3. kiáll. Szfvár

Csók I. Képtár 1966.

MDK.

R.Kovács Árpád

Kiállitási hir

Vas népe 1967 nov.15.

MDK

R.Kovács Árpád

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 ápr.14.

Kovács Árpád

„Mária a gyermekkel" c.
tvegablak terve 50 pengős
jutalmat kapott a Képzőmův.
Főiskola kiállításán

Lyság 1937 IV. 1.

Kovács Árpád

Mária a gyermekkel c.
üvegablaktervre 50 pengős
díjat kapott a Kéz. műv.
Társulattól a Kéz. műv. Főiskola
kiállításán (emlékre)

Nemzeti Újság 1937 III. 25

Kovács Árpád

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Kovács Árpád

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tár-
latán.

P.H.932.IV.24.

Kovács Árpád

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Kovács Árpád

Szerepelt a Mócsarnok tav. térfestés.

B.K.932.IV.24.

Kovács Árpád,
Bardiszky tanítványa.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

radnóti Kovács Árpád MDK

dr. Keresztély Ernőné

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Kovács Árpád

Balló Ede-féle festészeti díjat nyerte el a "Hátat ülő akt" c. olajfestményével.

M.932.V.10

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kovács Árpád

VAS NÉPE

1966 SZEP 25.

1021

Zsennyei utcarészlet. (R. Kovács Árpád rajza)

28.

A cserére Berlinben másnap valóban sor került. Rowers nem ismerte azt a másik férfit, akit Nyugat-Berlin felől hoztak, s aki ugyanabban a pillanatban lépte át a határt tunkat. Ha ön jó hírszerző lenne, akkor ma nem lenne az élők sorában, Úgy is fogalmazhatnám a dolgot, hogy árulást követett el.

Rowers elsápadt. M. X. át foglalkozott Rowers-szal. Ott volt azokon a kihallgatásokon is, amelyeket a CIA különböző specialistái vezettek, hogy megállapítsák a tényeket és következtetéseket vonjanak le a balul sikerült kémrepülésből. A specialisták meglehetősen egykedvűen végezték munkájukat, de Claudiát fellelkesítette a feladat.

Igen, pszichiáternek való munkát kapott. Egy összetört, kiégett, mindenben és, mindenkiben csalódott embert kellett újra talpraállítania. Mégpedig úgy, hogy ez a Rowers ne legyen más, mint az a Rowers, aki egykor a peshawari repülőtérről a levegőbe emelkedett, különleges pilótaruhája zsebében a mérgezett tűvel. Olyan Rowerset kellett formálnia, akit ki lehet állítani a nyilvánosság elé, mint hőst. Olyan Rowerset, aki főszerepet játszhat abban amelynek cél-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
R. Kovács Árpád
VAS NÉPE
1966 SZEP 1 1

1021

Soproni ház udvara.
(R. Kovács Árpád rajza)

VAS NÉPE

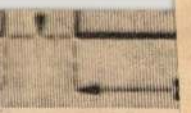

szabva
iskoláb

öreg felöltőjéből is. Szabása egyszerű, az ujjbeállítással sem kell bajlódni: ha lehet fregoli — szövet, ballon — megoldással készítsük, mert így eső ellen is megfelelő védelmet nyújt.

A kislánynak az édesanyja megunt szövetkosztümjéből készíthetünk kiskosztümöt, iskolába szintén jó viselet. A két részből szabott szoknya, s a kiskabát házilag sötétkékre festett. Piros golyógombokkal és a gallérra steppelt piros tűzéssel új ruha hatását kelti.

A nagylány kabátja a lehető legdivatosabb. Eszterházy kockás anyagból készült, színe szürke. Itt is a piros színt használjuk díszítésre: piros tressz-szalaggal szegjük a fazont és a zsebfedőket. Ugyanez a manzsetta szegése is. A gombok feketék.

A nagyfiú kinőtt öltönyéből elegáns öltözéket készíthet az ügyes édesanya a legkisebbnek. Szintén egyszerű megoldású, körgallérral készült a felsőrész. A kis nadrág elől mellényes, és kantáros. Ha marad anyag, elkészíthető a zsokésapka is.

L. I.

a lakótelep. A lakások ugyan is csak az úgynevezett komp lexszolgáltatások bevezetés vel nyújtanak majd telje kényelmet.

Mint megtudjuk, mosod étkezde, gyermekfoglalkoztat ÁBC áruház épül a lakóháza

Mennyit nő a

Összehasonlítási alapul a méreteit kell ismernünk. A f nők átlagos magassága 161,5 újszülöttek átlagos testhossz Sokan azt gondolják, hogy a egészségesen, ha minden évi val gyarapszik. Mivel a husz már minimális a növekedés centiméternél — könnyű k — e gondolatmenet szerint centimétert kellene nőnie a

A „gondos" szülő, aki e sz érvénye szerint próbálja gye tófélfára jelölt magasságát é ugyancsak ráncolhatja a ho gyermek növekedése sehogy meskedik elképzeléseinek. A nézegeti a népszerű könyvek mérlegek adatait: hány centi kell lennie az ilyen vagy olya nek, ám az övé nem annyi! lesleges aggodalom: miért m kedésben csemetéje?

Ezzel szemben a tények c újszülött első életévében 25 az ötödik életévében 8, a hete 3 centiméteres a növekedés. F

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kovács Árpád

1988 JUL 17.

VAS NÉPE

1027

Vasöntők

(R. Kovács Árpád rajza)

számbért, akik ezután a munkát ismételten felvették.

Jelentősebbek voltak elsősorban is politikai célkitűzéseiknél és egyben ideológiai alátámasztottságuknál fogva a baltavári és rábahidvégi megmozdulások, amelyeknek lefolyásáról, céljáról, eredményeiről a következőkben lesz szó.

L. G.

...jedelme

...ó volt a debrecenhavi ENSZ-...l. Egyik neves kommentátorunk ...ölt: Magyar fiatalok, hódítsátok ...őt! (levegőt akart mondani!). — ...ge vagyok — közölte egyszer a ...úttal a várható időjárásról, az ...nge fagyokról volt szó.

...portriporter is melléfog. Többen ..., amikor a magyar—lengyel ...kőzésről, a balga (belga) bajnok-...ést. Szücs Ferenc pedig nemrég ...tt: A játékos rúgást kapott és ... magát.

...neket hallhattunk:

...ürelmet kérünk, amíg kijavítják ...edig csak az adáshibát javítot-...és állatkertünk következik, La-... és népi zenekara játszik. A hó-...an vannak helyett: az útkaparók ...k. — Jámbor László és Pálka ...ami Áruház tagjai. Minden ked-...nknak nyugodalmas jóéjszakát

Tize... szület... ság f... magya... működ... nyújtás... Vízsz... nagy n... a harm... ban lét... tású hő... rában é... dolgoz... bolgár... vegyipar... teljes. 15. Kozseg a siófoki járásban. 16. Móricz Zsigmond bírója. 17. Rangjelzés. 19. „...és halat, s mi jó falat Szem-szájnak ingere" (Arany) 20. T. D. M. 22. ...ovo (elejétől kezdve). 24. Légköri nyomásegység (Torricelli olasz fizikus nevéről). 25. Megszólítás (fordítva). 26. Kiváló bolgár költő, a bolgár ellenállási mozgalom harcosa volt. Forradalmi tevékenységéért kivégezték (1909—42.) 30. Dunántúli csotorna. 31. Város a Duna bal partján. 33. A traktor elődje. 34. Az elektromos áramforrás negatív sarka. 36. A. V. 37. Az egyik szín. 38. A legmélyebb alpi állóvíz. 39. Kettős betű. 40. N. T. U. 42. Lehár Ferenc operettje. 43. Balzsam 44. A gerincesek egyik osztálya. 47. „Meg is ...magát benne, Ha az éj nem közelegne" (Petőfi). 49. Ellentétes kötőszó. 51. A méhfélék családjába tartozó rovar. 52. Névelő. 53. Glembay ...(Krlezsa színműve). 54. Urán és lantán vegyjele. 56. Rémület következtében keletkező zűrzavar. 58. E. V. 60. Ahogyan hívják. 62. A régi „cs". 63. K. G. Á. 64. Régi olasz hegedűkészítő család. 66. N. Á. 68. Tűvel és cérnával dolgozik. 69. Behelyez. 71. Cukrászati készítmény. 73. Bulgária legmagasabb csúcsa a Rila-hegységben (2925 m).

Függőleges: 1. Az európai szocialista országok nemzetközi gazdasági szervezete, amelynek többek között Magyarország és Bulgária is tagja. 2. Elcsodálkozás. 3. Öröklődő cím Angliában. 4. ... hal (békaporonyt). 5. Az egyik morze-jel. 6. Becézett Ilona. 7. Nagy- ... (A Zempléni hegység legmagasabb csúcsa). 8. Arzén vegyjele. 9. Igevégződés. 10. G.

...gi munkat... 13. Cabet ...pista által ...elnevezése. ...erencselo-...olgár köl-...azája fel-... 25. A ...r kikötő-... 27. Olasz ... (—'). 29. ... használt ... 35. Dip-...ulet. 38. Bolgár kikötováros a Fekete-tenger partján. A népi demokrácia eredményeként gyorsan fejlődő nagy ipari központ. 41. Oktat. 43. Végtelenül kis mennyiségekre vonatkozó számítások egy fajtája (...számítás). 45. Átnyújt. 46. Óda betűi, keverve. 48. T L. 49. A dunai hajózás fejlesztésére alakult szervezet, amelynek Bulgária is tagja. 50. Analizál. 52. Lásd a 17. sz. sort. 55. Ünnepélyesen beiktató

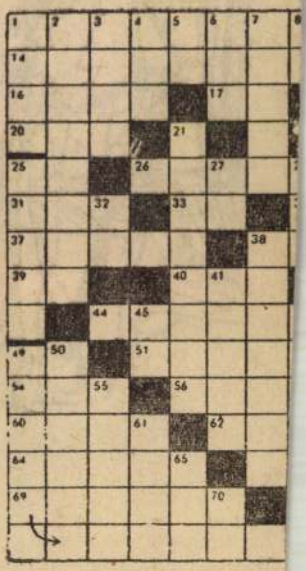

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

R. Kovács Árpád

VAS NÉPE

1966 JUL 17.

1021

Úttörőlány

(R. Kovács Árpád rajza)

Hatvan éve:

Agrárszocialista megm
Vas megyébe

II, rész

A megye századeleji parasztságának életviszonyai nagyjából — kisebb nagyobb eltérésekkel — azonosak az ország többi részén élő paraszti tömegekével. Élet- és munkakörülményeik döntő meghatározója a földhöz való viszonyuk, s ezért mielőtt részletesen rátérnénk megmozdulásaik tárgyalására, speciális sajátosságaira, szükséges néhány gondolattal érintenünk a megyei földbirtokviszonyokat és a népesség foglalkozási ág szerinti megoszlását — ez utóbbit csupán a mezőgazdaságban foglalkoztatottakra vonatkozóan.

Az 1905. évi felmérések szerint a megye mezőgazdasági összterülete: 885 796 hold volt, amely az egyes birtokkategóriáknak megfelelően a következőképpen oszlott meg: a 0—5 holdig terjedő törpedazgaságokra 59 242 hold, 5—100 holdas gazdaságokra 482 hold, míg a 100 holdon felüli gazdaságokra 343 603 hold megművelt terület jutott.

A lakosság lélekszáma az 1900-as esztendő felmérései

talmas szervezett tömeget képviselő, öntudatos munkásosztályban.

Két tényezőt kell elsősorban megemlítenünk, amelyeken keresztül parasztságunk életviszonyain változtatni kívánt, mégpedig egyrészről a kivándorlást, másrészről pedig a forradalmi megmozdulásokat, szervezkedéseket, sztrájkokat. A kivándorlásoknak szintén két fő formáját említhetjük meg, a legális és illegális formát, majd a törvényesen belül ismét kétfélét, az ideiglenes és a végleges kivándorlást.

A legtöbb kivándorló megyénkben a vend vidéki községekből volt, ahol a mostoha természeti körülmények még azt a keveset sem nyújtották a megélhetéshez, amelyet a megye más területen a parasztságnak adott. Így e terület lakosságának jelentékeny része a tavaszi, nyári és őszi hónapokra ideiglenesen kivándorolt Alsó-Ausztriába és Stájerországba, ahol üzemekben elhelyezkedve kuporgatta össze

Kovács Árpád

radnóti

Szombathely

Lásd

Radnóti Kovács

Árpád

alatt is

769

jobbra. Előre fésült haja, szemöldöke, szeme,
Sötétvörösbarna atillája paszomántgallérú

éretei 68:54.5 cm.
után
emuzemuból · 107/95 · № : II.

107/95 : II

☛ Ezeket a rovatokat csak akkor kell kitölteni, ha az 1926/27.,

Az emelet-szám (I. — V.) ill. földszint (fsz.) megjelölése és belső magassága m-ben	A helyiség **folyószáma** (mellékelt vázlattal megegyezően)	A helyiség **rende** (iroda, irattár, várótere tanári szoba, kórteren lakószoba stl
1	2	3

170/1930.

...ga ..... (hivatal, hatóság, intézet)

...ker., Aréna ..... utca 41 ..... számú

...kimutatása.

...ert h. államtitkár a kultusz minisztérium
Bizottsága elnökhelyettese
Múzeum Igazgatósága hatáskörébe

fa	porosz szén	koksz	hazai szén
	mennyisége métermázsában (q)		
hazai külföldi	darabos kocka dió borsó	darabos dió mogyoró dara	darabos kocka dió akna brikett
hazai külföldi	darabos kocka dió borsó	A Bizottság évi 650 Peng. adalágt fizet a Múzeum Igazgatóságának darabos dió mogyoró dara	darabos kocka dió akna brikett

...tölteni. A második és harmadik oldal rovatait csak akkor kell kitölteni, ...tbeni lakásra vonatkozó adatokat pedig akkor, ha a kincstár terhére ...t tüzelőberendezésekben hazai szenet nem lehet használni.

; változás esetén a „Megjegyzés“ rovatban meg kell adni a helyiségnek

egjegyzés	Nem kell kitölteni!			
	A helyiségek kiszámított **hőszükséglete** kaloriákban kifejezve	Hatásos **kályha-fütő felületek** m^2-ben		
		szükséges	meglévő	kályha hatásfoka
9	10	11	12	13

☞ **A XV., XVI., XVII., XVIII. rovatokat minden esetben k**
ha az ott felsorolt tüzelőberendezésekbe

XI. **Takaréktüzhelyek** (előző évi kimutatásokban szereplő helyiségek folyószámai és rendeltetése megadandók.)	Főzőlap	Főzőnyilások átmérője	Rosté felül
	méretei cm.-ben		m²-b

XII. **Üstök** (konyha, mosó stb.) (előző évi kimutatásokban szereplő helyiségek folyószámai és rendeltetése megadandók.)	Üst ürtartalma	Rostélyfelület	Nyilások átmérője
	liter	m²-ben	

XIII. **Fertőtlenitő kazánok** (előző évi kimutatásokban szereplő helyiségek folyószámai	Átmérő	Magasság vagy hosszuság

Kovács Árpád

radnóti

festő

Strobathely

Szabad Művészet

1952. I. n. 30-l.

Lásd még

Radnóti Kovács

Árpád

alatt is.

...számu kiadási csekkszámla terhe-
25.évi október hó 16-án. A miniszter
...n s.k. miniszteri tanácsos.-

A hivatalos másolat hiteléül:

Fehmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.-

MÜEM... ... FIZOTTSÁGA
325 /1925 szám
Érk.: 1925 év ~~ok~~ nov. hó 4. n.

Kovács Árpád

vadnóti

festő és rajztanár

Szombathelyen

lásd

=

Radnóti Kovács

Árpád alatt

is.

áltozatosságot mutatnak.Rómában
ozatosabb.Az 1510 körüli időből
yollal".Lágy lírai tónusok,kel-
il az alakokban és a tájban egya-
árnyék problémáival,amivel lágy,
tálisabbak lesznek a "Madonna
Ebben az időben nagyon sok mun-
zeti felügyelőjévé nevzte ki.Sok
el;ezen a képen is dolgoztak ta-
foglalkozott.Dolgozott a San Piet-
Popolo és a Villa Pandolfini épi-
Giulio Romano kezére ismerhetünk,
na del pesce" /Madrid,Prado,1513/
em kicsinyes,mindig monumentalis
ad a "Madonna di Foligno"-ban.
ökön lebeg.Mária feje mögött világ-
ssá teszi a Madonna felsőrészét,
ndolas.A felhőt lépcsőszerüen fo-
öldön szentek állanak,s meghatot-
egjelenő víziót.-- A piacenzai
Madonna Sistinát /Dresda,1515-19.
került Dresdaba,addig Picenzaban
elképzelés.A Madonna festői,bő
Jézussal a felhőkön lebeg.Tőle
s pápa,mig jobbra Szent Borbála
gyalka könyökől.Mária és a kis
ermészetfölötti ihletettség van.
megszokott közvetlenség.A szen-
egyensulyba hozza a kompoziciót.
ozíciójával előre mutat a barokra.
ángelonál,aki világnézetével még

Kováts Árpád

1926/27 – 1931/32

Ferkèpzomfoiskòvk
104. l.

Kovács Árpád

festő

Műcs. kiáll. 1932 tól

Pipics 116. l

Theorie Adjoint

Poste

1932

11 6. (

Kovács Árpád, radnóti
festő

Műcs. kiáll. 1935 tól
Pipics 116. l.

Kovács Árpád

Képz. főisk. VI. é. n.
Miskolc város ösztöndíja

Évk Képzőfőisk

1931–32. 89. l.

Kovács Á. a Balló-féle
Képzőművészeti pályázaton
1000 P-ös ösztöndíjat
nyert.

u. o. 89. l.

Kovács Árpád

festő Műcsarnok

1932. tav. tárl. 305, 321

1932/33. téli tárl. 384

1933. nemz. képzm. kiáll.

348.

Kovâts Árpád

Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek kiáll.

4

Kovács Árpád:

Radnóthy

festő

lakása feltüntetve

nincs

l.

Radnóthy Kovács

Árpád alatt

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE
SZILÁGYCSEH

Kovács Árpád, radnóti

377. DONGÓ GYÖRGY: Léka. Tusrajz.

378. MARKUP BÉLA: Par force-vadász. Gipsz.

BÁNSZKY TAMÁS: Dinnyepiacon. Vízf.
AJTONI BUNDSCHUH OTTÓ: Tabáni utca. Vízf.
V. KALLÓS IRMA: Bál. Pasztel.
MAGDÁNYI ANTAL: Nyári virágok. Vízf. Mgt.
BARNA ILONA: Nyár. Vízf.
EDVI ILLÉS PANNI: Dunapart. Vízf.
MAGDÁNYI ANTAL: Tavaszi virágok. Vízf.
AJTONI BUNDSCHUH OTTÓ: Dorogi templom.
Vízf.
GULYÁS FERENC: Pincék. Vízf.
OLÁH ISTVÁN: Berzéki utca. Vízf.
AKOSI MAKOLDY JÓZSEF: Sztambul. Vízf. Mgt.
SEBI POGÁNY ISTVÁN: Kakas köcsöggel. Vízf.
BICZÓ ANDRÁS: Toldi I. Vízf.
ECK SCHWARZ ELZA: Csendélet. Színes rajz.
SEBI POGÁNY ISTVÁN: Udvar tavaszi esőben.
Vízf.
BICZÓ ANDRÁS: A régi Városház-tér. Vízf.
BICZÓ ANDRÁS: Toldi II. Vízf.
BIRÓ GYÖRGY: Gyulai táj. Vízf.
DEMECZKYNÉ VOLF IRMA: Tél a Sashegyen.
Vízf.
BARGA NÁNDOR LAJOS: Kaszálók. Vízf.
EHOCZKY GYÖRGY: Régi város. Vízf. Mgt.
BARGA NÁNDOR LAJOS: Tornyosuló felhők. Vízf.
EMECZKYNÉ VOLF IRMA: Havas ágak. Vízf.
UHÁSZNÉ RÁTH OLGA: Erzsébettéri részlet.
Vízf.
BICZÓ ANDRÁS: Toldi III. Vízf.

Kovács Árpád

festő

a főiskola retrospektív
kiállításán a Képzőm.
Társulat iparművészeti
díját kapta.

Képzőm. Főisk. Évk

1936/37. 57 l.

Ferképzomfoiskévk

Kováts Árpád

Képzőm. főisk., kiáll. 1937

olaj

102. Kováts Árpád Női akt.

és 1 alakrajz -

Tanár: Glatz O.

Kovács Árpád

radnóti

szombathelyi festő

lázd adatait

Radnóti Kovács

Árpád alatt

is.

Kevés szerencsével

restaurálással is foglal-

kozik. Láttam Szily

szombathelyi püspöknek

Merklestől festett és fenti-

től restaurált képét, mely

Gépin Gyula tulajdona.

Érzéknetlenül teljesen át

van festve, eredeti karak-

terétől teljesen kiforgatva.

1947. okt. 3.

Egyébként Glatz Oszkár mocsorá-

ban jó naturálista.

i főtemplom történetéhez. Piros.

története. Szürke.

rcegnő budapesti emlékkápolnája. Kék.

telalters. Piros.

fraknó) Zöld.

ről.

VIDÉKY BRIGITTA: VIRÁGOS CSENDÉLET. TANÁR: BARANSKI E. L.

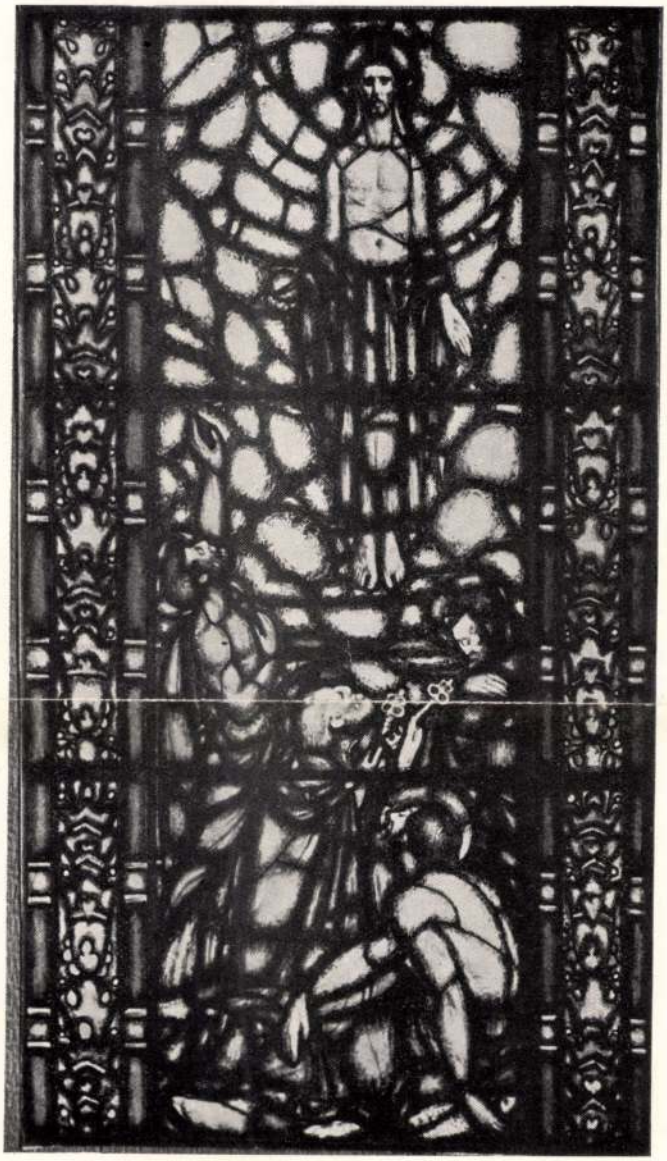

KOVÁCS ÁRPÁD: FELTÁMADÁS, ÜVEGFESTMÉNY TERVE. T.: MEYER A.

Képzőmüv. Főisk. Könyvt.
1936/37

VIDÉKY BRIGITTA: VIRÁGOS CSENDÉLET. TANÁR: BARANSKI E. L.

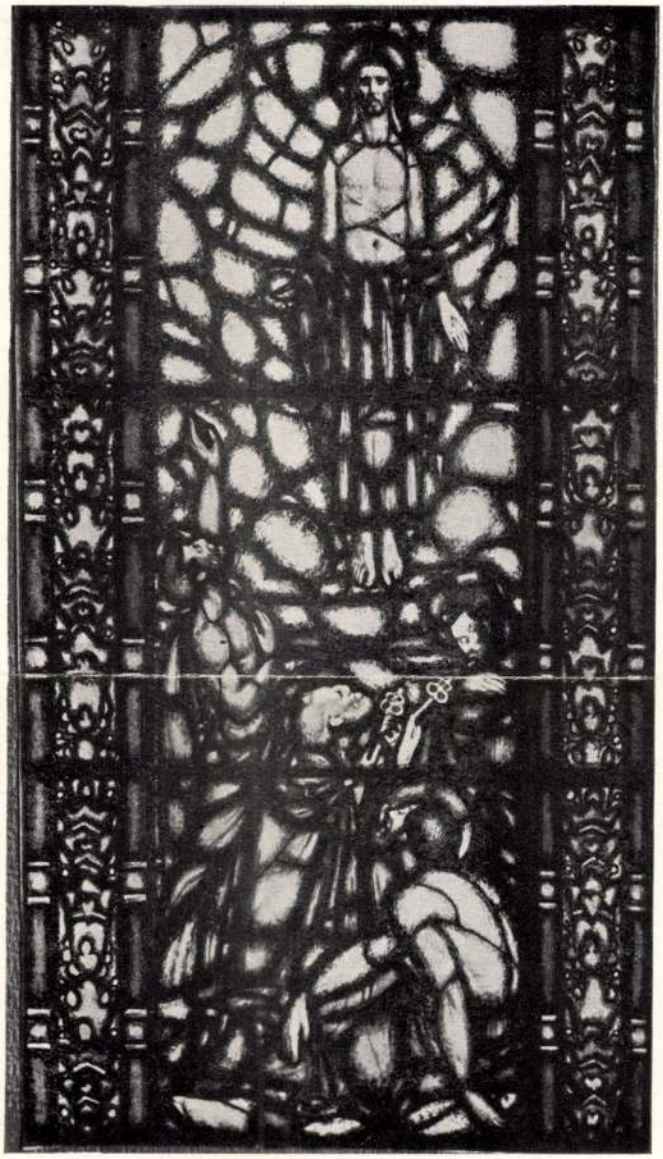

Ferképzőmfoiskévk 1936/37.

KOVÁCS ÁRPÁD: FELTÁMADÁS, ÜVEGFESTMÉNY TERVE. T.: MEYER A.

Fantázia, színrend

A Teleki-kastélyban, Szirákon, március 11-ig látható a fiatal festő, *Kovács Árpád* tárlata. A képek arról tanúskodnak, hogy mesterségét a Képzőművészeti Főiskolán, melyet nemrég végzett el, hiánytalanul megtanulta. *Cézanne* és *Gerzson Pál* irányát folytatja bátor kezdeményezéseivel. Megtestesíti a hétköznapok látványát, virággal telítődő ablakpárkányt, színekben ragyogó, hűs pincéket. Igazolja, hogy a sárga krizantém, a birsalma, az egymásra halmozott könyvek csoportja, egy autómatuzsálem vagy a kávédaráló egyaránt motívummá válhat avatott rajzi megoldásokkal. Erre vállalkozik Kovács Árpád egészséges fantáziával, szigorúan alapos színrenddel és vonalvezetéssel. A huszonhat éves művész Székesfehérváron él és alkot, Budapest, Kartal, Gödöllő, Fenyőharaszt után ez a kilencedik önálló kiállítása.

L. M.

KOVÁCS Árpád festő

Vasárnap Hírek
1993. feb. 21.

VPIAC

yban megjelenő kereskedelmi és információs újság
: megjelenő könyvek, kiadói programok, kereske-

ségesnek tartaná egy, a jelenleg **működő könyv-**
adattár megjelenését is.

az **Új Könyvpiac 1992-es Melléklet**-ét.

*attár*ként minden lényeges információnak helyet
táshoz szükséges.
dói joggal rendelkező cég adatai jelenjenek meg,
jes képet.
t kínálunk a könyvkereskedéseknek (a viszontel-
üket részletes leírásban közzé tegyék: profil,

praktikus információt (külön kérésre) a felso-

Kovács Árpádné

Radnóti, Fabian Maria

festő Szombathely

lásd

Szegedi őszi tárl. 1943

lásd

Radnóti alatt is

IIIV

421

VIII

KOVÁCS ATTILA

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG 1920/1992.
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOVÁCS ATTILA

SZEKVENCIÁK 1968 - 1998.
c. kiállítására

Megnyitja: PETŐFI S. JÁNOS szemiotikus
1998. május 20.-án, szerdán 17 órakor

Megtekinthető: 1998. június 20.-ig, hétfő kivételével 13 -18 óra között
PEST CENTER GALÉRIA (Budapest, VII. ker. Peterdy u. 15.)

A kiállítás létrejöttét támogatta:

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY
LEASING CREDITANSTALT
FOTON ART STUDIÓ

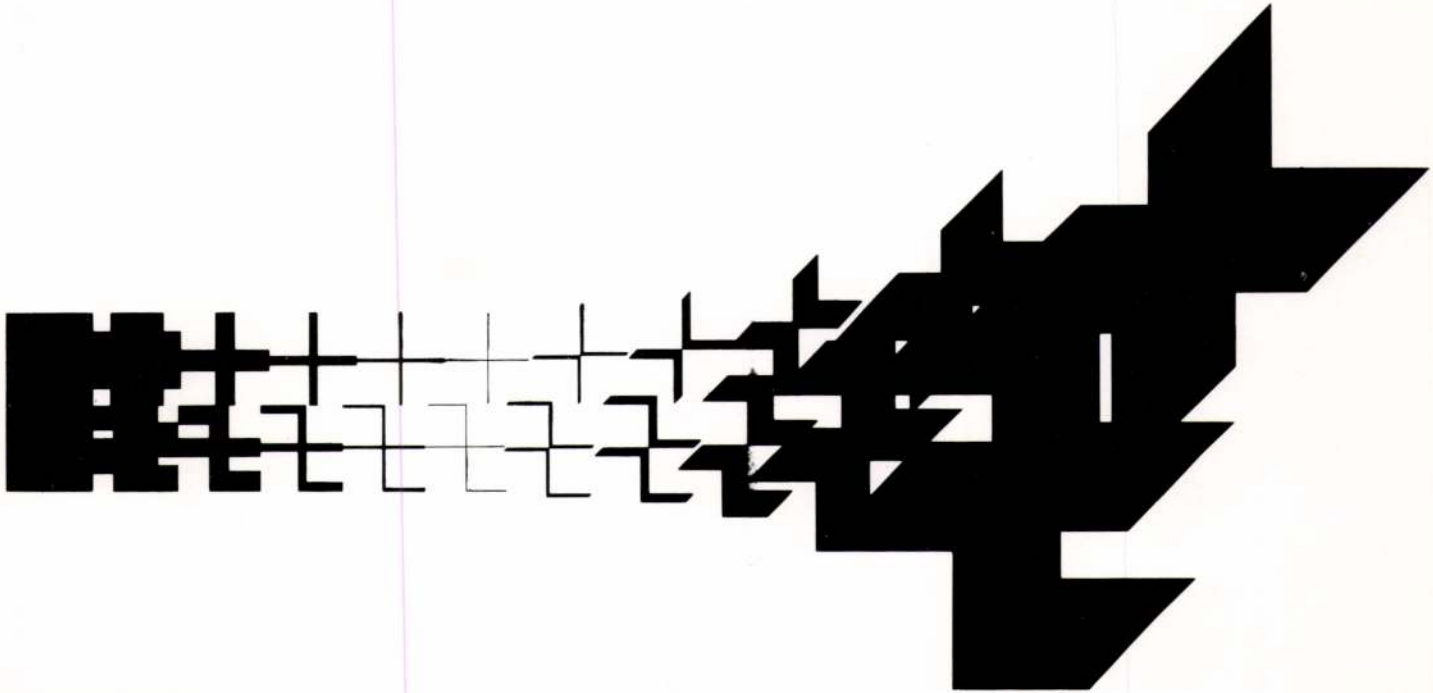

Átváltozás 5a, 1969 -72

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

GRAFIKÁK 1964–1988

BUDAPEST–KÖLN

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM

BUDAPEST III. FŐ TÉR 1., ZICHY-KASTÉLY

1991. AUGUSZTUS 21–OKTÓBER 1.

MEGNYITJA

BEKE LÁSZLÓ

1991. AUGUSZTUS 21-ÉN, SZERDÁN ESTE 6 ÓRAKOR

MDK.

Kovács Attila

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 jan.7.

Kovács Attila, gyermekrajzoló

Új-Delhiben díjat nyert.

– : Magyar siker

ES[illegible] AP Bp. 1967. jan. 6.

MDK

1

MDK.

Kovács Attila

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 jan.7.

Kovács Attila, gyermekszínvelő MDG

Díjat nyert.

–: Tizenegy magyar díjazott az indiai gyermekszínv-kiállításra 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 7.

MDK

Kovács Attila, gyermekrajzoló

Új Delhiben díjat kapott.

—. Magyar siker 1

ESTI HÍRLAP, Gy. 1967. jan. 6.

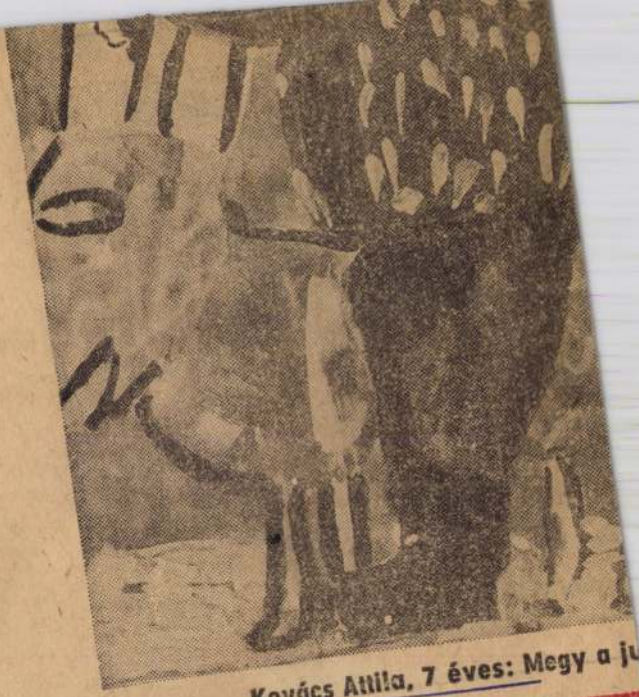

Kovács Attila, 7 éves: Megy a ju

Kovács Attila (4 éves)

Élet és Irodalom,
1973. máj. 19.

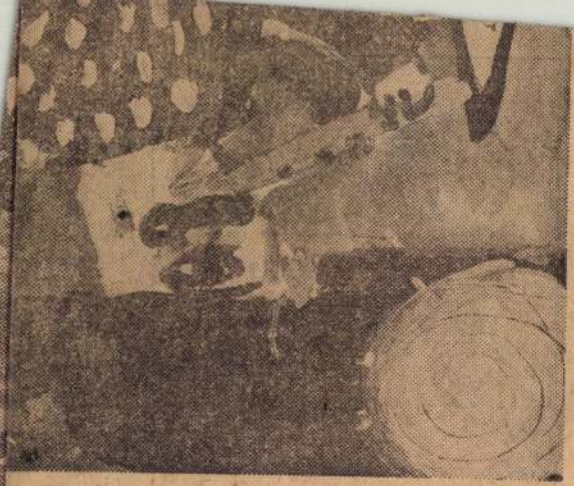

...s en csak megpró-
...ni hozzám hasonló

...csak föld van, hús
...állók vannak, s a
...ghatatlan kötélen
...ensúlyozni.

...hász...

1973. MÁJUS 19.

MDK.

Kovács Attila

Kiállitási hir

Vas Népe 1967 jan.7.

Kovács Attila

---

rajzban illusztrálta az alábbi füzetet:

Dr Horváth János

Pécs szab. kir. város.
Pécs [1938.?]

Nach Pécs. Der Perle Pannoniens zu allen Jahreszeiten! Pécs 1938.

BUDAPEST
12 III 12 1
62

A Fővárosi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

KOVÁCS ATTILA

Szekvenciák 1974 - 1994
c. kiállítására.

Megnyitja: Körner Éva
művészettörténész

1994. október 28 - án
pénteken 17 órakor

Megtekinthető: 1994.10.28. - 11.27-ig
hétfő kivételével 10 - 16 óráig

Fővárosi Képtár (Kiscelli Múzeum)
1037 Bp., Kiscelli u. 108. Tel 188-78-17

Fk.: Dr. Buzinkay Géza

Passuth Krisztina dr.
Budapest
Rózsahegy u. 1.a.
1024

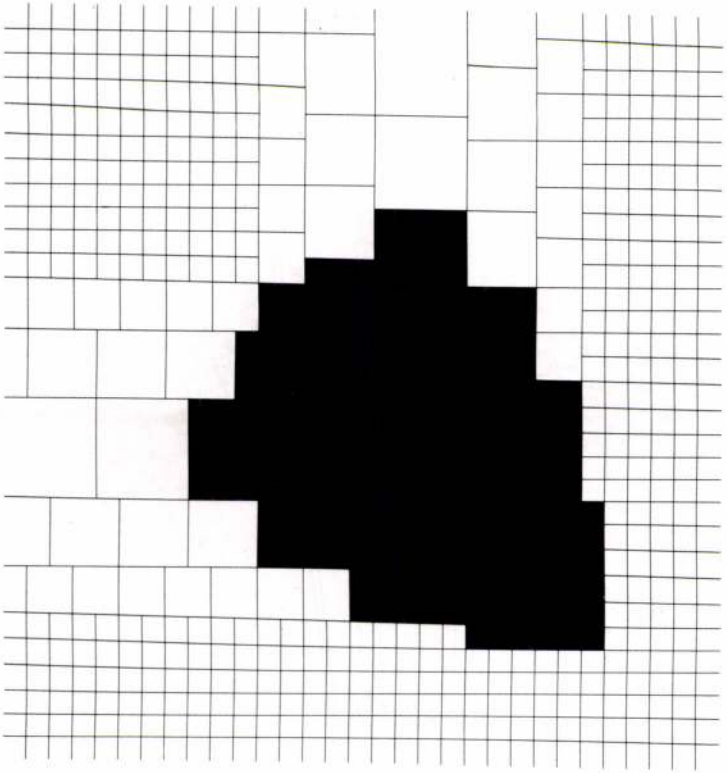

A SZOMBATHELYI KÉPTÁR

SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT

KOVÁCS ATTILA

SZEKVENCIÁK C. TÁRLATÁRA

MEGNYITJA: LEGÉNDY PÉTER

MEGNYITÓ: 1993. IV. 16-ÁN 5 ÓRAKOR

LÁTHATÓ: 1993. IV. 16–V. 16-IG.

Kovács Attila: Metanégyzet b1-6 × 6, 1974–78

SZOMBATHELY 1 93 IV -9 P-V/44

MAGYARORSZÁG 010 FORINT

Nagy Ildikó

Budapest

Rózsahegy u. 1/a.

1024

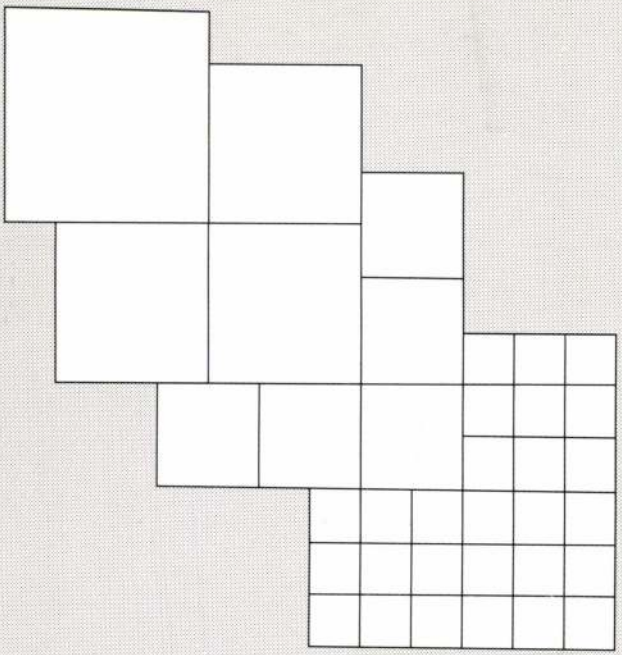

JELEK A 60-AS ÉVEKBŐL IV.

KOVÁCS ATTILA

GRAFIKÁK 1960-1969
BUDAPEST-KÖLN
1993. DECEMBER 7-TŐL 30-IG

FÉSZEK GALÉRIA 1073 BUDAPEST, KERTÉSZ U. 36.

MEGNYITJA

PASSUTH KRISZTINA

1993. DECEMBER 7-ÉN, KEDD ESTE 18 ÓRAKOR

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

Nagy Ildikó

Bp.

Rózsahegy utca 1/a

1024

NECROPOLIS

KOVÁCS ATTILA

kiállítása

A Zichy Kastély nagytermében Budapest III. ker. Fő tér 1. sz.
Megnyitó 1988. március 12-én, szombaton este 19 órakor
Megtekinthető: 1988. március 20-ig minden nap 10 — 18 óráig

KOVÁCS ATTILA

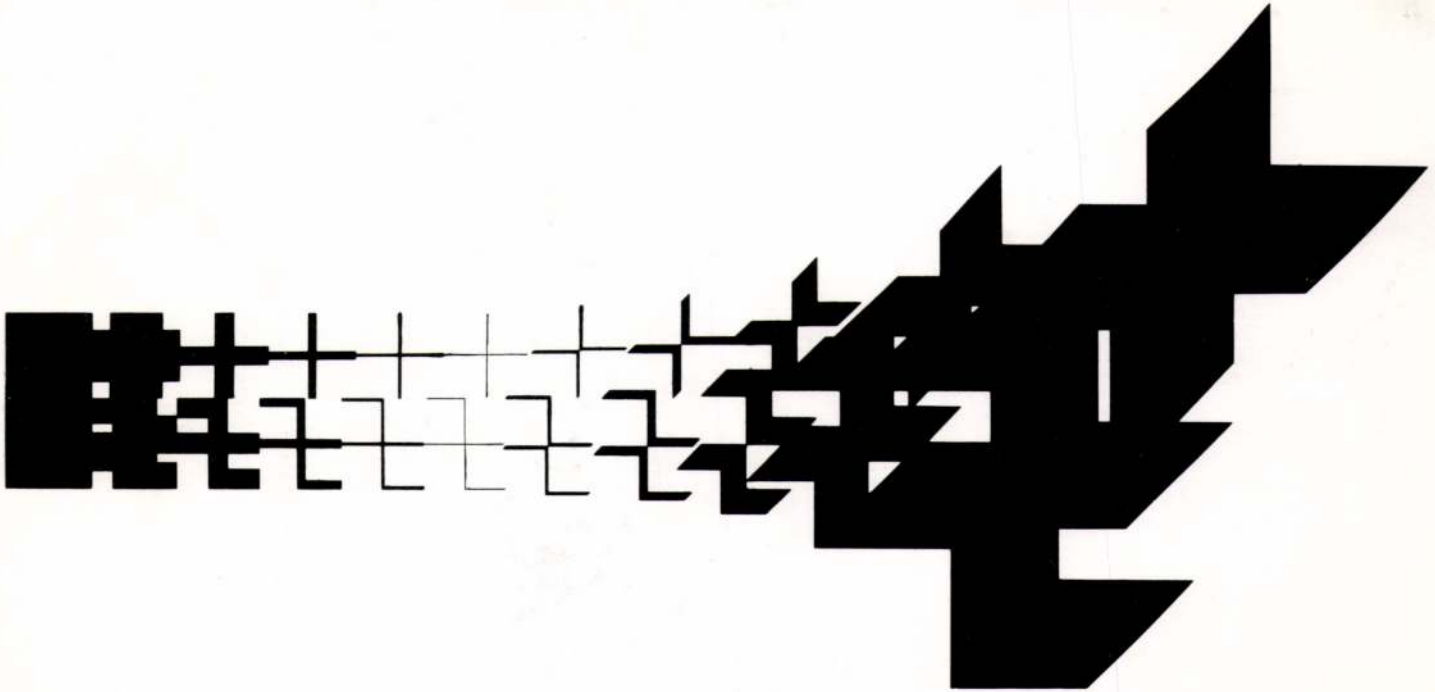

Átváltozás 5a, 1969 -72

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG 1920/1992.
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOVÁCS ATTILA

SZEKVENCIÁK 1968 - 1998.
c. kiállítására

Megnyitja: PETŐFI S. JÁNOS szemiotikus
1998. május 20.-án, szerdán 17 órakor

Megtekinthető: 1998. június 20.-ig, hétfő kivételével 13 -18 óra között
PEST CENTER GALÉRIA (Budapest, VII. ker. Peterdy u. 15.)

A kiállítás létrejöttét támogatta:

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY
LEASING CREDITANSTALT
FOTON ART STUDIÓ

..... A Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt KOVÁCS ATTILA Szintetikus szekvenciák 1968–1995 című kiállításának megnyitójára 1995. szeptember 8-án pénteken 19 órára

A kiállítást megnyitja: DR. LOTZ KÁROLY Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi miniszter

Műcsarnok ▪ Kunsthalle, Budapest, Hősök tere

A kiállítás megtekinthető 1995. szeptember 8-, 9-,10-,12-,13-,14-,15-,16-,17-,19-,20-,21-,22-,23-, 24-,26-,27-,28-,29-,30-, október 1-,3-,4-,5-,6-,7-, 8-,10-,11-,12-,13-,14-,15-én, 10–18 óráig ....

A kiállítás és a katalógus létrejöttét támogatják:
▪ Goethe Intézet, Budapest
▪ Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart
▪ Művelődési és Közoktatási Minisztérium
▪ Műcsarnok
▪ Nemzeti Kulturális Alap
▪ Soros Alapítvány
▪ A megnyitót a Törley támogatja

Díj fizetve Bp. 76.

BUDAPEST 1995. 08. 30. KK75KK

Uj Müvészet Szerkesztöség

SINKOVITS PÉTER föszerkesztö úr

Budapest
Báthori utca 10.

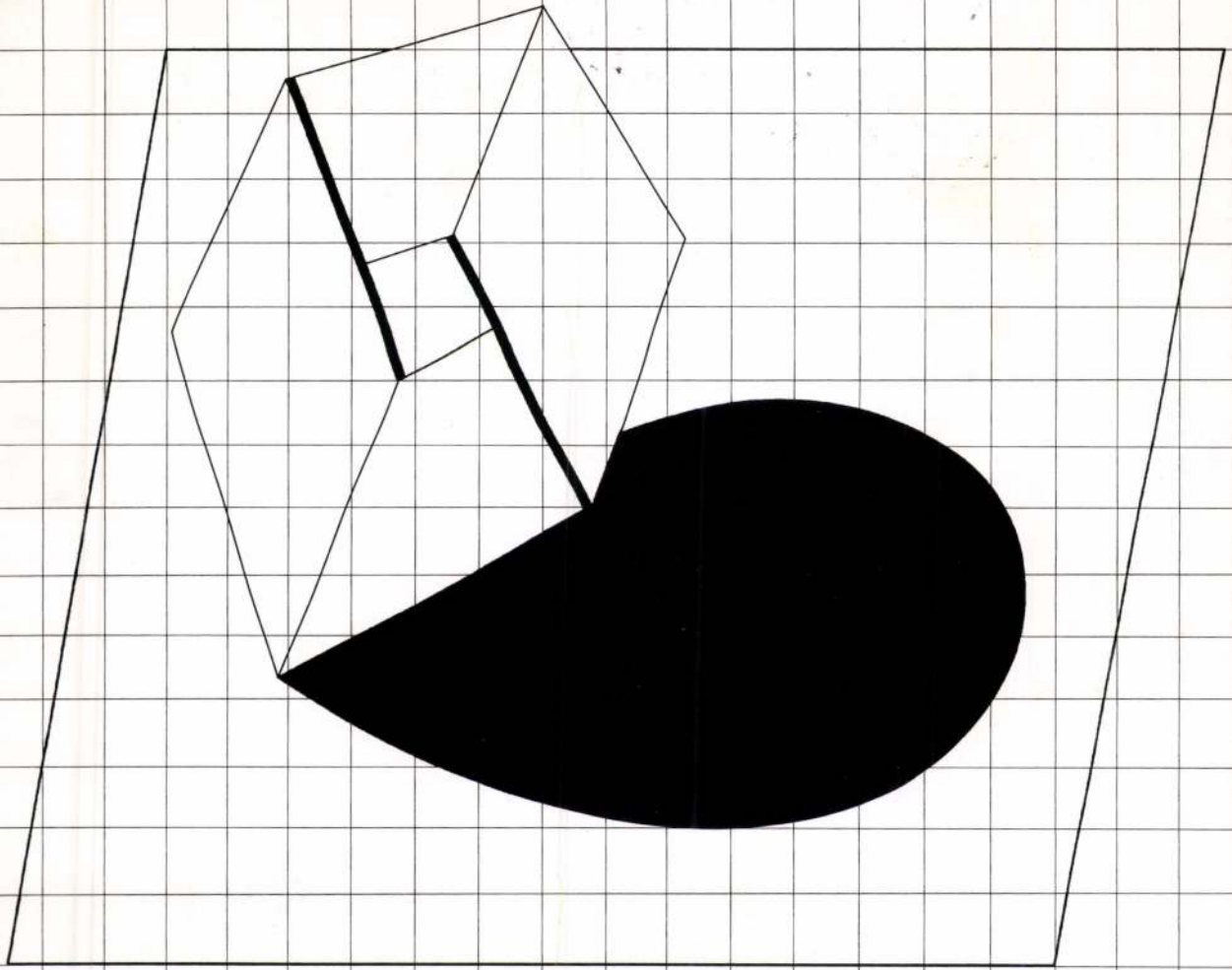

Az átalakuló plaszticitás kiáltványa

A természet változó realitás. Minden, ami létezik, egyedi eset, csak egyszer előforduló megvalósulás. Az anyag és a mozgásformák csodálatosan rendezett káoszában minden módosuló mozzanat formaváltozást eredményez.

„Én, Csuang Csou, egyszer azt álmodtam, hogy pillangó vagyok. Lebegő pillangó, aki jól érezte magát, megelégedett volt és semmit sem tudott Csuang Csou-ról. Hirtelen felébredtem, és észrevettem, hogy ismét Csuang Csou vagyok. Most nem tudom, Csuang Csou vagyok-e, aki azt álmodta, hogy ő pillangó, vagy pillangó vagyok, aki azt álmodja, hogy ő Csuang Csou."

Az embert és a pillangót határ választja el egymástól. A határt átlépni átalakulás.

A természetből kiindulva a képző- és a díszítőművészetben elvont artikulációs formák fogalmazódtak meg, a vizualitást átfogó, egyre összetettebb kifejezési formák alakultak ki. E fejlődésben új lehetőség rejlett, az értelem vezető szerepének lehetősége, amely először Malevics fekete négyzetében valósult meg. Az e képből sugárzó erőfeszítés a sajátosan kiválasztott vizuális viszonyok elemzésére irányult. Az eredmény képek és plasztikák sora egyszerű, könnyen áttekinthető szerkezetekkel, leginkább absztrakt és konkrét elképzelések kevert formái. E művek természetük szerint nem egyediségre utaló produktumok, sokkal inkább prototípusok, az alakítás lényegét tartalmazó elvek. E tapasztalatok alapvető vizuális feltételeket tudatosítottak. Újabb ismeretek szerzése céljából szükségessé vált a jelenségek teljesebb elemzése. A természet minden formája és viszonya törvényszerűségek szerint valósul meg, melyek kategorizálhatók. Összetettségüknek megfelelően hierarchikus rendbe tagozódnak. A törvényszerűségeknek az anyaghoz kötöttségtől való feloldása lehetővé teszi a törvényszerűségeknek mint tiszta tulajdonságoknak, tiszta szemléleti formáknak a megragadását.

A tiszta tulajdonságok egymás mellé rendelésével mesterséges rendszert alkottam, mely nem absztrakt, hanem mesterséges alakítást tesz lehetővé. Ez a rendszer a tulajdonságoknak vizuális, az idő által előidézett szervezési formája, melyet „átalakuló plaszticitásnak" nevezek. Mint vizuális nyelv az „átalakuló plaszticitás" elváltozó, mesterséges folyamat, munkáimat e plaszticitás hordozóinak tartom. Ezért nevezem valamennyi művemet szubsztrátumnak (azaz hordozónak).

Az átalakuló plaszticitás a jelen aktualitásában a matematika segítségével valósítható meg – koordinátarendszerekben vagy e koordinátarendszerekkel szemben.

Az aktualitás nem analitikus, hanem szintetikus, nem absztrakt, hanem képzeleti.

Az elemek nem absztraktak, hanem mesterségesen autonómok, formai és asszociatív tisztaságot követelnek, szigorú formaművészetet. Funkcionális helyértékük van, és az idő által meghatározottak.

A szerkezetek nem természetesek, hanem matematikaiak.

A vonatkoztatási rendszerek tér-időbeliek.

A koncepció visszafordíthatatlan.

Korunk a szintézis kora. Az a véleményem, hogy az embernek a művészetben, hasonlóképp ahhoz, ami más kutatási területen történik, segítségül kell hívnia a matematikát, az egzakt módszert. Korábbi analíziseim tárgyai a különböző állapotok voltak. Most sikerült az elemzéseket a változásokra, az átalakulásokra kiterjesztenem. Ezzel párhuzamosan a képtér sajátos karakterisztikáját vizsgálom. Szigorúan különbséget teszek forma és szabály között. A szabályok alakító használata megakadályoz mindenfajta tetszőlegességet, és biztosítja a vizualitás és a forma pontosságát. Az átalakuló plaszticitás létrehozása tehát alkotóan struktúrateremtő művelet. Az ennek eredményeképp létrejövő minőségek alkotójuk képzelőerejétől függnek és tisztán módszertanilag nem érthetők meg.

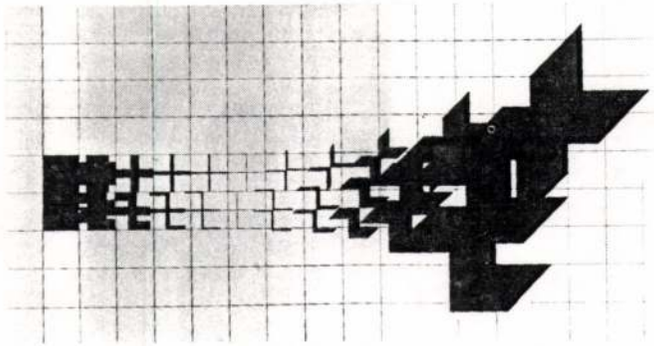

Kovács Attila: Elváltozás 5, 1969–73, akril, ceruza, vászon, fa, 83,7 x 167,4 cm

1967 *KOVÁCS ATTILA*

szem z á m

Az én generációm a kommunizmus egy-igazságában nőtt fel. Betiltották a 20. század művészetét, a gondolkodás sokféleségét. 1960-ban főiskolásként két hétre Keletre, a Szovjetunióba mentem. A Puskin Múzeumban láttam Rubljovot és Feofán Greket, Zágorszkban a kolostor ikonosztázionjait, az Ermitázsban a kubistákat, fauvistákat. A belső és külső határok átlépése azonnal tudatosította bennem az egy-igazság sok-igazság kérdését.

Azóta foglalkoztat a két görög együtt: Feofan Grek és El Greco. Mindketten az ikonfestészet neveltjeiként kezdik. Az alak neve görögül idea. Platón is így használta a szót: megjelenített szellemi/alaki lényeg. Az ikon modell, visszautal a látomás alakjára/ideájára. Ebből a metafizikai közegből indul mindkét görög a világba, saját világukon túli világokba.

Feofán Grek függőlegesen, Bizáncból a szent Oroszországba, El Greco vízszintesen Kréta szigetéről az érzéki Velencébe Tizianóhoz, majd Toledóba. S jóllehet Itáliában már kibontakozott az e világi reneszánsz, Spanyolhonban a gondolatok még mindig a dogmatikus igazságokat értelmezik, s a lelkek misztikumokban mozognak. El Greco a dogmák helyett saját lelkének mozgásaihoz teremt individuális nyelvezetet, 5 szintre redukálja palettáját, fokozza a fehér-fekete szerepét. Rendkívül izgalmas El Greco kultúrákon áthaladó mozgása.

1964-ben mentem először Nyugatra. S mert ebben a században már oly sok igazságot hirdettek és oly sok bizonyult hazugságnak, úgy gondoltam: tartalmak helyett nyelvezetekkel, azok lehetséges funkcióival kell foglalkoznom. De hogyan tudom mindenfajta kultúrában megértetni magam?

A közegekben való mozgás/kommunikáció, a belső, a külső határok átlépése felveti a kijelentések érvényességének ill. sok kijelentés összefüggésének kérdését. Így jutottam el az információ, a számok, az idő fontosságához, az univerzális nyelvi láncokhoz, a szekvenciális algoritmusokhoz. Koncepcionális gondolataimat *Az átalakuló plaszticitás kiáltványa, 1967* című szövegben foglaltam össze. Megkülönböztettem a nyelvezetet mint vonatkoztatási rendszert az artikulációtól, valamint egyensúlyt teremtettem:

a szem (az imagináció szerve) és a szemelés (az időbeni számolás), a szám (mennyiség) és a szám (a verbális koncepció szerve) között.

1967 óta első lépésként programokat írok, majd

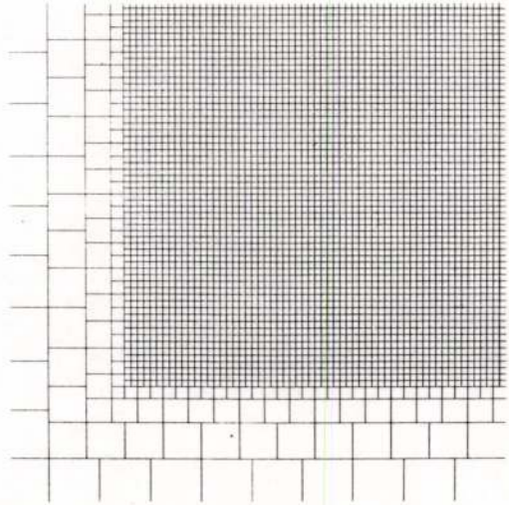

Kovács Attila: Vonatkoztatási rendszer A4 – B4, 1973–76, akril, vászon, fa, 40 x 40 cm

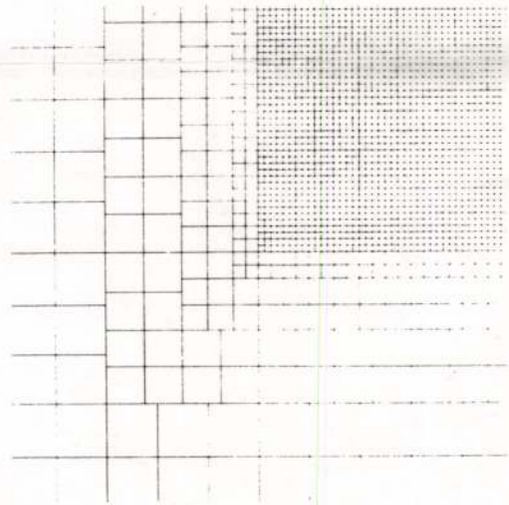

Kovács Attila: Vonatkoztatási rendszer A4 – B8, 1973–76, akril, vászon, fa, 40 x 40 cm

kisméretű modelleket készítek. A kép programozott modellé vált. Mint El Greco, aki 200 „vázlatos" kisméretű modell-képet hagyott hátra halálakor. E modellek alapján lehetett nagyméretű képet rendelni tőle.

Képeim realizálása megfelel az ikonok klasszikus kivitelezési módjának: sima falapra vásznat ragasztok, majd kb. 40 réteg fehérrel fokozom a vászon síkjától felénk sugárzó fehérséget.

Budapest, 1991. 04. 15. *KOVÁCS ATTILA*

KOVÁCS Attila (Köln)

Új Művészet
1992/3

MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB

Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest Postafiók 8. 1400

DIJELŐLEGES

Tímár Árpád

/+

Üllői út 119

1091

Tisztelettel meghívjuk 1987 december 15-én kedden este 6 órára a Fészek Galériába

SUMUS I.

c. kiállításunkra
Kiállítók:

KOVÁCS ATTILA

és

MENGYÁN ANDRÁS

Megtekinthető: 1988 január 15-ig
délután 2 és 8 óra között
szombat-vasárnap és az ünnepnapok kivételével.

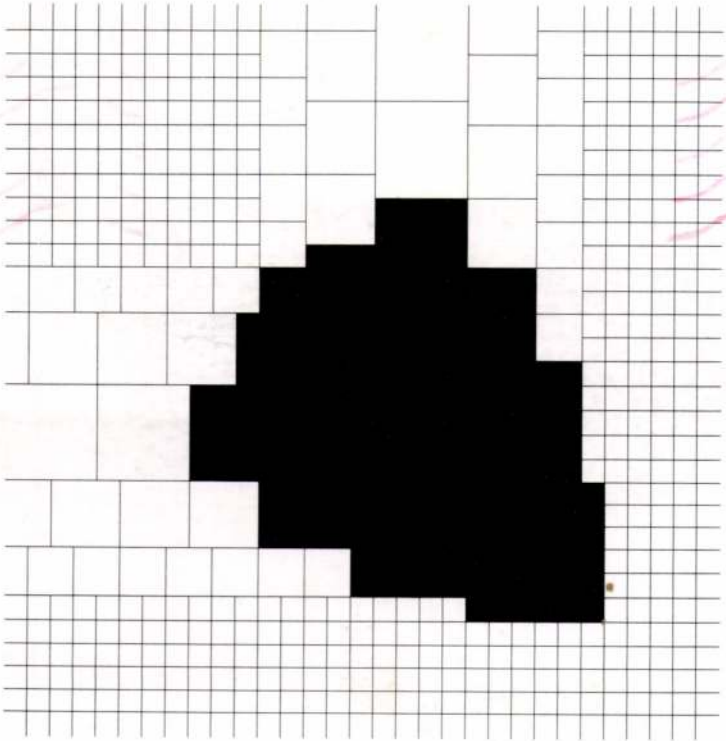

A Fővárosi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

KOVÁCS ATTILA

Szekvenciák 1974 - 1994
c. kiállítására.

Megnyitja: Körner Éva
művészettörténész

1994. október 28 - án
pénteken 17 órakor

Megtekinthető: 1994.10.28. - 11.27-ig
hétfő kivételével 10 - 16 óráig

Fővárosi Képtár (Kiscelli Múzeum)
1037 Bp., Kiscelli u. 108. Tel 188-78-17

Fk.: Dr. Buzinkay Géza

Tímár Árpád
Budapest
Üllői út 119.
1094

1995

Ausstellung / Kiállítás — **8. September - 15. Oktober**

KOVÁCS ATTILA (Köln)

Eröffnung / *Megnyitó*: 8. September, 19.00 Uhr

MŰCSARNOK, Budapest XIV., Hősök tere

Die Ausstellung ist bis zum 15. Oktober täglich außer montags von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet.
A kiállítás október 15-ig hétfő kivételével 10-18 óráig tekinthető meg.

Attila Kovács, geboren 1938 in Budapest, zeigt in seiner bisher umfangreichsten ungarischen Ausstellung in fünf Werkgruppen Arbeiten aus drei Jahrzehnten. Kovács, der Ungarn 1964 verließ, lebt und arbeitet in Köln und Budapest. Seine Werke sind in vielen internationalen Sammlungen vertreten. Seit Anfang der 70er Jahre stellte er unter anderem auf der Documenta 6 (Kassel, 1977), dem Musee d'Art Modern (Paris), in New York, in Sao Paulo, in Hongkong und Tel Aviv aus.
"Seine künstlerischen Vorfahren sind nicht so sehr die Konstruktivisten der 20er Jahre, sondern sehr konkret nur diejenigen Künstler wie Etienne Béöthy oder László Moholy-Nagy mit seinen 'Telefon-Bildern' von 1922, die additive Arbeitsprinzipien verfolgten: denn sein Thema ist die grundsätzliche Frage nach der ERSCHEINUNG der Welt, oder vielleicht pointiert in dem von Kovács gern zitierten Statement von Willi Baumeister: 'Es ist fraglich, ob die Welt überhaupt aussieht'. Kann ich mir Systeme, Strukturen, Formen vorstellen, mit denen ich die Komplexität der Welt überhaupt darstellen kann, und wenn ich sie mir vorstellen kann, wie dann darstellen - und wenn sie dargestellt werden könnten, wie dann entziffern und übersetzbar machen für andere Betrachter?
Man kann das Thema der Arbeiten von Kovács am besten so zusammenfassen: es geht ihm um die Differenz, das Auseinanderfallen der abstrakt vorstellbaren, in sich stimmigen Strukturen mit deren Erscheinungsformen." (Wulf Herzogenrath) Die Ausstellung in der Budapester Kunsthalle wird vom Goethe-Institut und dem Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart, unterstützt.

Kovács Attila (sz. 1938, Budapest) eddigi legátfogóbb magyarországi kiállításán a művek öt csoportjában három évtized munkásságát mutatja be. Kovács 1964-ben hagyta el Magyarországot, jelenleg Köln-ben és Budapesten él és dolgozik. Művei számos nemzetközi gyűjteményben megtalálhatók. Az 1970-es évek eleje óta többek közt kiállított a Kassel-i Documenta-n, a Musee d'Art Moderne-ben, Párizsban, New York-ban, Sao Paulo-ban, Hongkong-ban és Tel Aviv-ban.
"Művészetének elődei nem annyira a 20-as évek konstruktivistái, hanem egészen konkrétan azok a művészek, mint pl. Beöthy István vagy Moholy-Nagy László, 1922-ben készült 'telefonképeivel', akik additiv munkaelvet követtek: ugyanis az ő témája az az alapvető kérdés, hogy hogyan JELENIK MEG a világ, vagy talán Willi Baumeister szavaival, melyeket Kovács szívesen idéz, sarkítottabban is kérdezhetjük: 'vajon kinéz-e a világ egyáltalán?' El tudok-e képzelni rendszert, struktúrát és formákat, amelyek ábrázolni képesek a világ komplexitását és ha ez lehetséges, hogyan valósítsam meg őket és ha megjeleníthetőkké váltak, miként tegyem őket megfejthetőkké, lefordíthatókká mások számára is?
Kovács munkáinak témáját a legtalálóbban így foglalnám össze: a különbség érdekli, az absztrakt módon elképzelhető, önmagukban érvényes strukturák és ezek megjelenési formái közötti eltérés." (Wulf Herzogenrath)
A Műcsarnokban rendezett kiállítást a Goethe Intézet és a Külföldi Kapcsolatok Intézete, Stuttgart, támogatja.

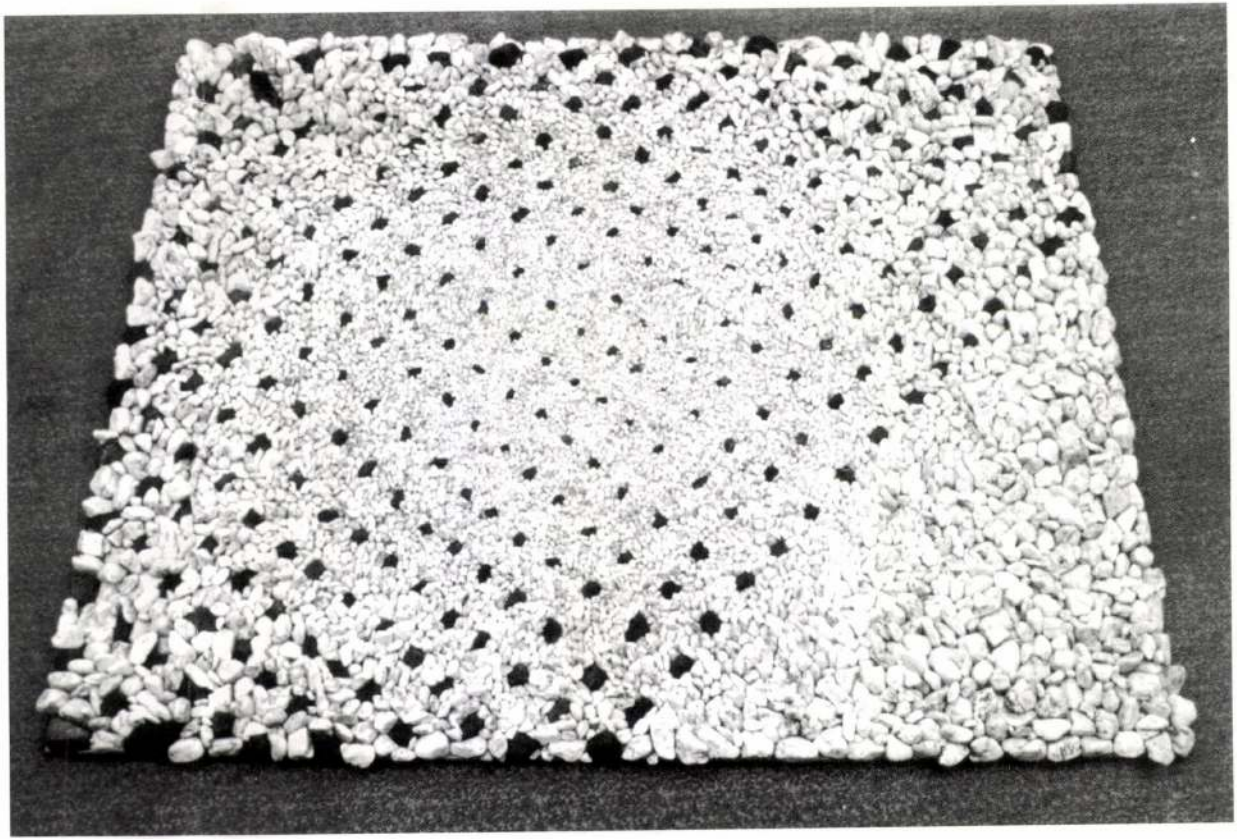

Laszlo: Europa (Rheinkiesel / *Rajnai kavics*) (1994)

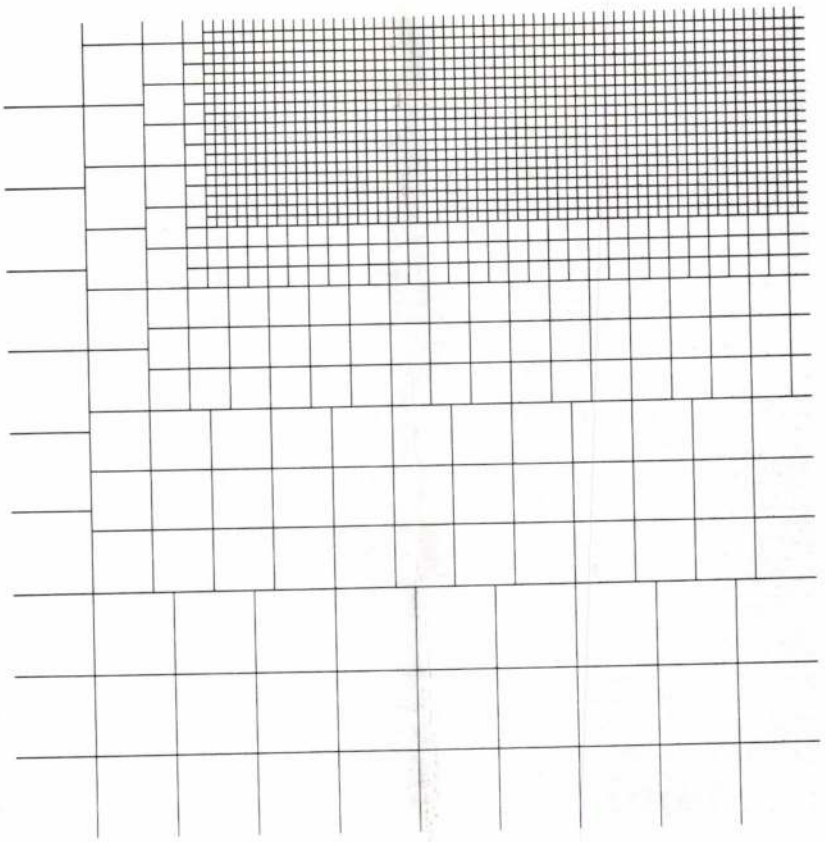

Kovács Attila: Bezugssystem in zwei Dimensionen
Kétdimenziós vonatkoztatási rendszer
(1973-76-92)

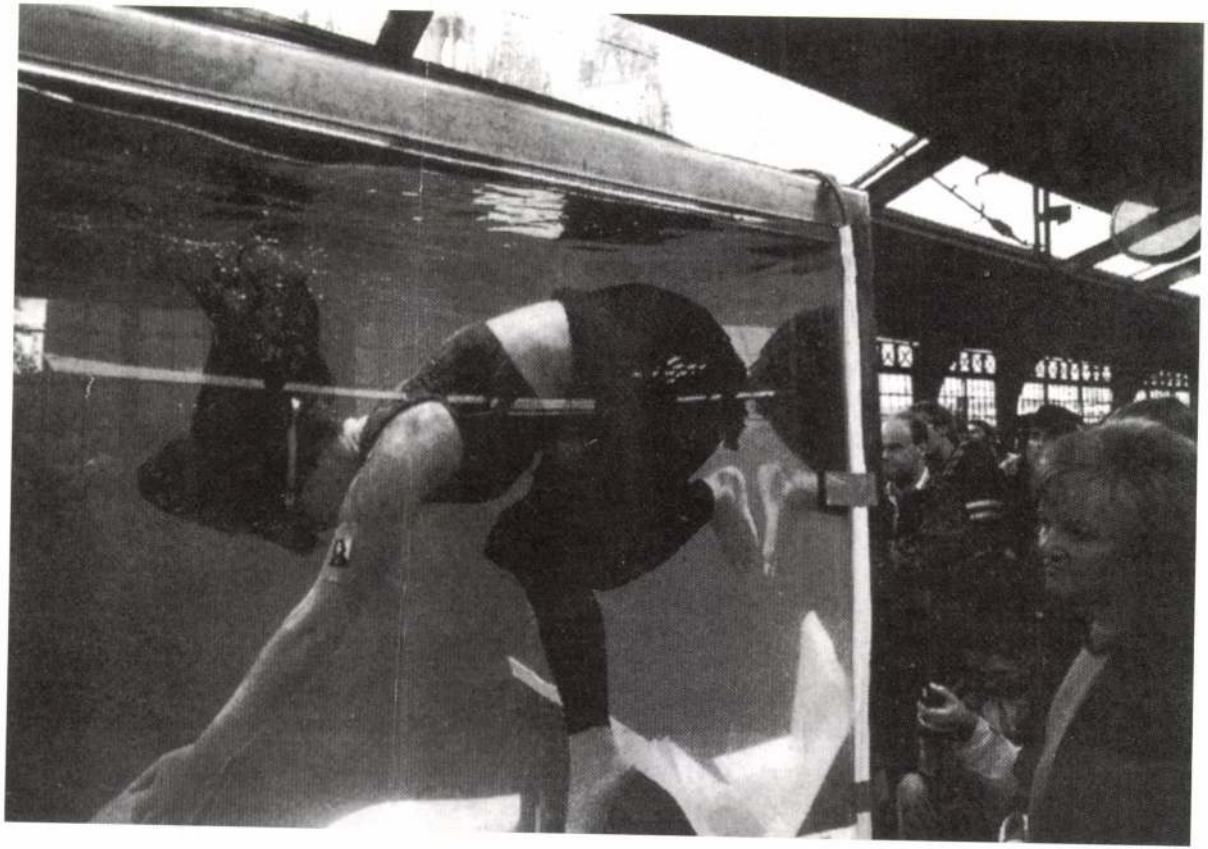

Angie Hiesl: Abschied und Ankunft, Hauptbahnhof Köln
Búcsú és érkezés, Főpályaudvar, Köln (1989)

SOROS NAPOK

1994. SZEPTEMBER 10 - OKTÓBER 3

A Soros Alapítvány Kortárs Művészeti Központ
valamint a Ludwig Múzeum, Budapest

szeretettel meghívja Önt
a Tízéves a Soros Alapítvány
c. rendezvénysorozat alkalmából megrendezésre kerülő

TÖBB MINT TÍZ

kiállításra.

Megnyitó: szeptember 30-án, pénteken 18 órakor

Megnyitja: Soros György

Ludwig Múzeum, Budapest
(Budavári Palota A épület)

1994. szeptember 30- október 23.

Erdély Miklós	1984	Zuzu/Vető
Kelemen Károly	1985	Trombitás Tamás
Bak Imre	1986	Jovánovics György
El Kazovszkij	1987	Ádám Zoltán
Samu Géza	1988	Károlyi Zsigmond
Helyettes Szomjazók	1989	Nádler István
Fehér László	1990	Újlak csoport
Kovács Attila	1991	Gerber Pál
Sugár János	1992	Szűcs Attila
El-Hassan Róza	1993	Szirtes János
Bukta Imre	1994	Várnai Gyula

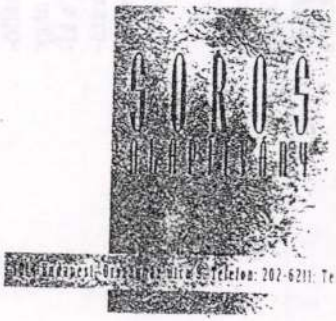

MAGYAR NEMZET
94.03.22.

31

Korsós Attila

A boldogság küszöbén állva...

Az egységes Európáé a jövő

Azt hiszem, Victor *Hugótól* származik az a mondás, hogy nincs erősebb valami, mint egy gondolat vagy eszme, amelynek eljött az ideje. Az Európában 1848-ban sok helyütt kitört polgári-nemzeti forradalmakat valóban olyanoknak tekinthetjük, mint amelyeknek eljött az ideje. Nápolyban, Párizsban, Bécsben, március 15-én Pesten, később Milánóban, Velencében, Berlinben és Prágában az emberek kifejezték azt az igényt, hogy véget vessenek a rendi irányításnak, és hogy a polgárság parlamentáris módon vezesse a társadalom mindennapi életét. Magyarországon ehhez hozzájárult még a nemzeti függetlenségnek az elismertetése Ausztria részéről.

A társadalmi váltás, a fordulat igénye tulajdonképpen a francia forradalom eredményeit akarta elérni Európa többi országában is. Az 1789-es francia forradalom eszméje különböző forradalmi formákban jelentkezett az egyes európai országokban. Az 1848-as forradalmak sorra megbuktak, és visszaállt mindenütt a rendi társadalom, ilyen vagy olyan parlamentarizmussal, vagyis félmegoldással. *Kosáry* Domokos idéz egy angol történészt, aki szerint az európai országok az 1848-as fordulóponton elvétették a fordulást. Pedig nem az egyes országok vagy nemzetek vétettek, hanem az uralmon lévő hatalmasok (Metternichet is beleértve) nem ismerték fel, hogy valaminek eljött az ideje: a liberális polgárságé a jövő, és a kiváltságokat el kell törölni. Tőkés termelésről vagy piacgazdaságról ekkor természetesen még nem lehetett szó. Gondolom, senki sem sejtette, hogy ez, valamint a tudományos és technikai forradalom teszi majd lehetővé a hihetetlen általános jólétet, a későbbi fogyasztói és jóléti társadalom megvalósulását.

A márciusi magyar forradalmat nem a polgárság irányította, hanem a radikális fiatalok és a liberális nemesek. Szép volt a szabadelvű nemes-

köztársaságról csak napjainkban lehet szó. Reálisan most lehet erről egyáltalán beszélni, azaz 146 évvel a '48-as magyar forradalom után. Ez a forradalom kudarcot vallott a nemzeti önállóságot illetően, de voltak igen nagy eredményei is, elsősorban 1867, a kiegyezés, a kiváltságok előrlése, a század végén a kapitalizmus beindulása, az aktív kulturális, tudományos, szellemi élet kibontakozása.

Az 1867-es kiegyezés után a politikai passzív rezisztencia ellenére szellemi és gazdasági téren óriási haladást ért el a félig szabad Magyarország. *Eötvös* József megszervezte a magyar iskolarendszert. Abban az időben az ország lakosságának 59 százaléka nem tudott írni-olvasni! Az irodalmi élet a hamu alatt parázslott. A nagy neveket mindenki ismeri. Ekkor épültek a nagy színházak az ország minden jelentős nagyvárosában. A színészek megbecsült művészek voltak. A könyvkiadás mérete fantasztikus volt. Több napilapot jelentettek meg Magyarországon, mint

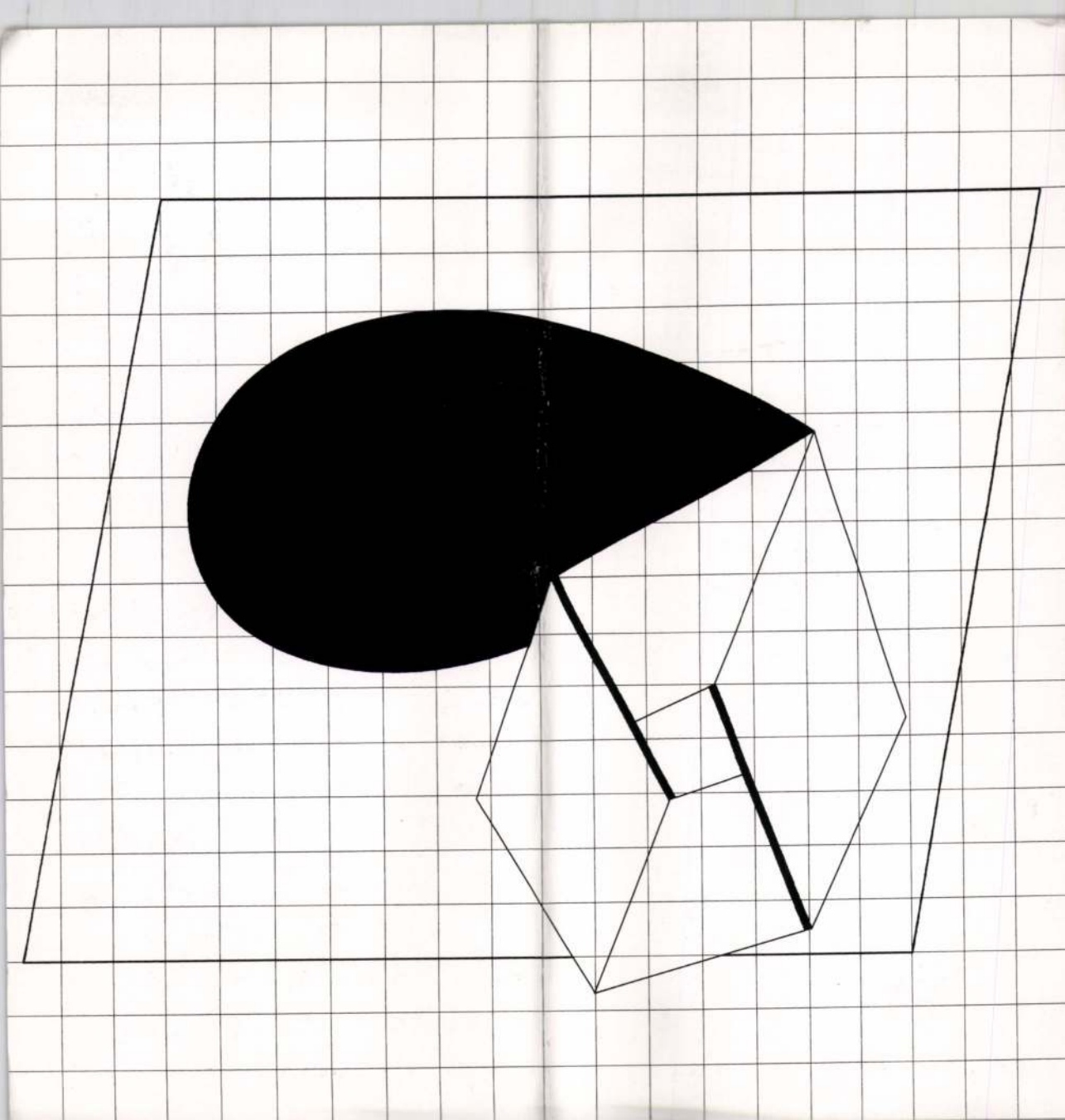

▪▪▪▪▪ A Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt
KOVÁCS ATTILA Szintetikus szekvenciák
1968–1995 című kiállításának megnyitójára
1995. szeptember 8-án pénteken 19 órára
A kiállítást megnyitja: DR. LOTZ KÁROLY
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi miniszter
Műcsarnok ▪ Kunsthalle, Budapest, Hősök tere
A kiállítás megtekinthető 1995. szeptember 8-,
9-,10-,12-,13-,14-,15-,16-,17-,19-,20-,21-,22-,23-,
24-,26-,27-,28-,29-,30-, október 1-,3-,4-,5-,6-,7-,
8-,10-,11-,12-,13-,14-,15-én, 10–18 óráig ▪▪▪▪

Díj hitelezve Bp. 76.

KOVÁCS Attila

A kiállítás és a katalógus létrejöttét támogatják:
▪ Goethe Intézet, Budapest
▪ Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart
▪ Művelődési és Közoktatási Minisztérium
▪ Műcsarnok
▪ Nemzeti Kulturális Alap
▪ Soros Alapítvány
▪ A megnyitót a Törley támogatja

TíMAR ARPAD

BUDAPEST
Üllöi út 119. IV. 65.
1 0 9 1

Műcsarnok

Kovács Attila festőművész kiállítása
1995. szeptember 8 – október 15.
1964-ben az NSZK-ba költözött, majd 1984-től hol itthon, hol pedig Kölnben dolgozik.
Az egyik legkövetkezetesebb művész, aki a művészet és a tudomány viszonyát firtatva, meditatív hozzállásával egzakt konstrukció létrehozásán fáradozik.
Jelen kiállítása – talán az eddigi legnagyobb Magyarországon – jó néhány, erre az alkalomra készülő művet sorakoztat fel.
Megnyitó: 1995. szeptember 8-án, pénteken 19 órakor
Megnyitja: Beke László művészettörténész
A kiállítás rendezője: Jerger Krisztina művészettörténész

A szem és a szám szimbiózisa Kovács Attila művészetében

Ha Kovács Attila művészetét egyetlen mondatban kellene megragadnom, mégpedig jobbára intuitív módon, a mondat így szólna: Kovács Attila művészete a láthatatlan struktúrák művészete, illetve művészete olyan természetű, hogy általa láthatatlan struktúrák válnak láthatóvá.
Mikor először láttam a képeit, nem tudtam erről, mert az általam sommásan „négyzethálósnak" aposztrofált művek a jellegüket némileg meghazudtolva rám először a vitalitásukkal hatottak. Kovács Attila kölni műtermének L alakú előszobája tele volt aggatva a képeivel, amelyeken a geometrikus formák füzére hol növekedni, hol szétnyílni, hol elfogyni látszott, felkeltve az állandó átalakulás végtelen folyamatát, méghozzá a lüktető fehér vászon éles, ám selymes ragyogásában, melyeken a fekete akrillal húzott, érzékeny vonalak minden pontosságuk és szerkesztettségük ellenére szinte pulzálni látszottak. Geometrikus absztrakció, igen, de nem rideg és elidegenítően elvont, hanem barátságos és életteli! A falakat beborító frízek – általában hosszú, keskeny, fekvő formátumú képekről volt szó – éppen a változatosságukkal, a sokféleségükkel, a formák szellemes transzformációjával tűntek ki. Közöttük elhaladva mindig az az érzésem támadt, mintha a tenger egyenletes és gyengéd hullámverésén gázolnék keresztül.
A képeken, melyek egytől egyig a változásról szóltak, mindig „történt" valami. A fekete négyzetekkel „indított" vásznon a formák például a sík közepe táján szikár vonalakká egyszerűsödtek, majd kezdtek újból „testesebbé" válni, hogy a kép jobb oldalán már egymást keresztező, tömör fekete síkokká sűrűsödjenek. Előfordult, hogy a négyzetek a vonallá keskenyedés transzformációja után a térben egyre inkább előrenyomuló testekké terebélyesedtek, és az utolsó fázisban olyan kockákként ugrottak elő a síkból, amelyek elöl nyitottak voltak. Másutt az egymáson elcsúsztatott négyzetek a számszerű arányok függvényében négy, egymástól merőben eltérő alakzatot vettek föl, szimmetrikusat és aszimmetrikusat, illetve a növekedés és a csökkenés képzetét felkeltőt, amelyek közül a legérdekesebb egy cakkos szegélyű dohánylevélre emlékeztető formakomplexum lett. De ilyesfajta átalakulás következett be a négyzethálón, bizonyos matematikai feltételek mellett „elforgatott" körökben is, hogy csak a legmarkánsabb eseteket említsem. És a dolog tovább bonyolódott, amikor két geometrikus forma találkozásáról és a találkozásból fakadó kölcsönös átalakulásról volt szó: az egyre alacsonyabbá zsugorodó hengerekbe hasábok kerültek, amelyek a hengerrel való érintkezés során egyre hatalmasabbak lettek, vagy a henger egy kimetszett korongja került kapcsolatba egy perspektivikusan megjelenített kockával, hogy az egymáson való áthaladás folyamatában a kocka két egymásba „forgatott" négyzetté váljon, és ott lebegjen a hengerszelet fölött, mint egy kalapból előbűvészkedett „jelenés".
Tudtam ugyan, hogy az egyes geometrikus formák – kör, négyzet, sok-szög, henger, hasáb – mozgásfázisainak a számviszonylatokon alapuló időbeli ábrázolása éppen az ellenkezője annak, amit bűvészkedésen értünk; elég volt látni, hogyan dolgozik a mérnöki tervezőirodára emlékeztető műtermében és építészmérnöki tervezésre emlékeztető módon a mester. Milliméterpapírra rajzolta meg az egymást metsző koordinátákat, az egyetlen felületen is esetleg különböző sűrűségű rácsszerkezetet, amelyen újra és újra elindította a matematikai törvényszerűségnek engedelmeskedő és egzakt módon megjelenített formáit. És azt is sejtettem persze, hogy amit én olyan „eseménydúsnak", variábilisnak, olykor egyenesen szórakoztatónak látok, sosem működhetne így, ha nem egy minden esetlegességet és félre-érthetőséget kiküszöbölő rendszer húzódna mögötte. A formakapcsolatok kimeríthetetlen sokfélesége, a struktúrákban megjelenő összefüggések végtelen gazdagsága, amelyek mindannyiszor új és új feltételrendszer szerint „indulnak be", nyilván belehullanának a káoszba, ha nem egy mindent átfogó, racionális koncepció lenne a bázisuk.
De hogy voltaképpen mi ez a koncepció, és hogy milyen hatalmas az érzékien megjelenő művek gondolati hátországa, csak lassan derült ki a számomra, és először csalódásként – mondhatnék veszteséget is – éltem meg. Kovács Attila az évek folyamán a látványosabb, olykor három dimenziós megoldások után, amelyek a tapasztalati valóságot idéző, konkrét dolgok asszociációjára is serkenthettek (előfordult, hogy az egyetlen vízszintes vonalból kiinduló, majd „felpúposodó" formák gördülékeny egymáshoz ízesülését hosszú farokban végződő sárkánynak láttam) lecsupaszított, a koncepció puszta vázát megmutató képsorozatokat kezdett festeni, melyeken esetleg semmi sem történt. Így volt ez a Petőfi Irodalmi Múzeumban, ahol 60 db azonos méretű négyzetes képet állított ki, melyeken nem volt egyéb, mint váltakozó

sűrűségű rácsszerkezet. A terem derékmagasságában körbefutó kicsiny táblaképek – akárcsak egy meanderszalag – elképesz-tően egyformáknak és „közömböseknek" látszottak: csupaszságuk egyszerre volt érdektelen és provokatív. Miközben hajlamos volt az ember arra, hogy visszahúzódjék a csaknem unalmas művektől, kész-tetést is érzett arra, hogy utánajárjon: miről van szó.

„Kövület" – mondta Kovács Attila alkotásaira egy, a jelenkori művészetben jártas művészettörténész, számon kérve rajtuk az aktualitást, mint hogyha az immár jó harminc éve konok következetességgel „ugyanazt" festő művésznek nem sok köze lenne a *má*hoz: a ma releváns művészi élményekhez és gondolatokhoz. Valóban, Kovács Attila mellől lassan elmaradoztak azok a művészek, akik a 60-as években kibontakozó irányzatban, a strukturalizmusban, illetve a szisztematizmusban többé-kevésbé a rokonai lehettek, és az azóta felfutó művészeti áramlatok anélkül íveltek át fölötte, hogy akár egy röpke időre is kizökkentették volna abból a megszállottságból, amellyel aszkétikus tevékenységét művelte. Attól, hogy nem „váltott", kockázatot vállalt, az elszigetelődés, a magány kockázatát, csakhogy ettől miért kellene az ő festészetének elkerülhetetlenül anakronisztikusnak lennie? Paradox módon, éppen a megbélyegzés ébresztett rá Kovács Attila művészetének egyedül való újdonságára.

Hiszen Kovács Attila esetében nem csupán formateremtésről, új formai invenciókról van szó, hanem a művészet fogalmának, és ezzel összefüggésben a művészet funkciójának új értelmezéséről. És ha ez a kérdés a reprodukáló, azaz a mimetikus művészet történeti korszakának a lezárulásával, lényegében a szimbolizmus óta napirenden is van, Kovács Attila kérdésfeltevése és válaszadási kísérlete a XX. század szellemi földcsuszamlásai és lázas útkeresései között is a megkülönböztethetőség erejével bír.

Meg kell barátkoznunk a gondolattal, hogy Kovács Attila képeinek nincs közük a természethez, nincs közük a látható valósághoz, nincs közük a látványhoz, de még csak a látott tárgyak és jelenségek elvonatkoztatásából születő, a motívumokat absztraháló absztrakt művészethez sem. Hasonlóképpen a tudós vagy a feltaláló szellemi alkotásához, amely nem eredeztethető a természetből, ő is olyan anyaggal dolgozik, amely kizárólag az emberi gondolkodásban van jelen, illetve abból hívható elő. Ami őt érdekelte, amikor visszalépett a festészetben használatos elemekhez, hogy megtisztítsa őket a rájuk rakódott „mellébeszéléstől", tehát mindattól, amely szerinte a művészetnek nem dolga, az egy tisztán artikulált festészeti nyelvezet megteremtése volt. Egy szintaxis, ahogy ő nevezi, amely a festészeti nyelvezettel együtt egy logikai rendszert és meghatározott gondolkodásmódot is jelent.

A milliméterpapíron meghúzott koordinátákkal, amelyekkel különböző értelmi összefüggéseket akar definiálni, Kovács Attila a végtelen lehetőségek világára talált rá, minthogy az összefüggések nem „állandó és izolált formák", hanem olyanok, amelyek átmeneti struktúrákat alkotnak, azaz örökké transzformálódnak. Hogy mi ennek a vizuális gondolkodásmódnak a „mechanizmusa", azt a művész így fogalmazta meg: (amivel dolgozom) „részben számszerű viszonyok, részben egymáshoz rendelési definíciók: mit mivel hozok kapcsolatba, mit mivel koordinálok. A legegyszerűbb koordinátarendszer is koordinál két dolgot. Minél több dolgot, bár helyesebb lenne azt mondanom, tulajdonságot koordinálok, annál több dolgot kell nagyságrendjeiben, gyakoriságaiban, időbeli viszonylataiban, helyzeteiben definiálni. Ehhez kellenek a paraméterek. És ahány paramétert, összefüggést fel tudok sorolni, annyit tudatosítani is tudtam. Ezek összessége ad ki egy programot, s ennek realizálása a kép."

Nyilvánvaló, hogy az így született kép, illetve képek, hiszen általában sorozatokról, illetve szekvenciákról van szó, egy mesterséges világnak a részei, egy olyan világnak, amely nemcsak a fizikai valóságtól szakadt el teljesen, hanem az emberhez és a társadalomhoz tartozó olyan minőségektől is, mint az érzelem, irracionalizmus, pszichológia, szociológia, vallás, mégpedig azért, hogy Kovács Attila felfogásában egyedül érvényes művészetként: vizuális grammatikaként funkcionáljon. A művészetet a matériától független kulturális technikaként értelmezni nyilván azzal a következménnyel jár, hogy a művészet olyan határterületre sodródik, amely a tudomány, a komputerművészet, az építészet és a konceptuális művészet ambíciójával és jellegével érintkezik, tehát a hagyományos és nem-hagyományos művészeti intencióktól célkitűzésében és megvalósulásában is eltér.

Aligha vitatható, hogy a művészetnek ez a pusztán önmagára való vonatkoztatása, ahol a művészet tartalma magában a módszerben keresendő, a művészet számára megrendítőnek mondható veszteséggel jár. Főleg ha a művészettel szemben, mint ahogy ez beideg-

ződésünkké vált, olyan követelményeket támasztunk, amelyekbe egy sereg dolog bele szokott tartozni, kezdve a tárgyi asszociációktól a szimbolikus-metaforikus jelentésáttételeken át az érzelmi vagy éppen a szakrális kisugárzásig.

És ha Kovács Attila művészi előképei között ott is találjuk a 20-as évek konstruktivista műveit, rá kell jönnünk, hogy a formai rokonság mellett többet nyom a latban az a különbség, amely elválasztja tőlük. Mondrian az egymást derékszögben metsző függőleges és vízszintes vonalat még világmagyarázatra használta; rendszerében ezek az elemek az egyetemes harmóniának, a kozmikus lét egyensúlyának, a férfi és a női princípiumnak a kifejezői voltak. Mint ahogy Malevics szupremációi is túlmutatnak önmagukon, hogy valami felsőbbrendűnek, a transzcendenciának tiszta és éteri megjelenítőjévé váljanak.

Kovács Attila művészetének a gyökere ezzel szemben az informatikában, az információs esztétikában található, abban a már sajátjává tett felfogásban tudniillik, hogy a vizuális nyelvezetként művelt művészetben minél több racionális összefüggést félreérthetetlenül definiálni lehessen, azaz a nyelvezet ne elrejtsen, mint ahogy ez például a szimbolizmusban vagy a szürrealizmusban történt, hanem közvetlenül közöljön, illetve mutasson meg valamit.

Az imént emlegetett veszteségért, mindazért tehát, ami *nincs* Kovács Attila művészetében, ez a körülmény kárpótolhat bennünket. Az ugyanis, hogy amit ő kinyilvánít, helyesebb lenne azt mondani: amit beprogramoz és megszerkeszt a vásznain, egyértelmű, ellenőrizhető és megismételhető. Minden szemfényvesztés, minden manipuláció, minden sejtetés és elhallgatás hiányzik belőle, csak a tisztán vizuális grammatika tiszta dikciója szólal meg benne.

A tisztaság biztonságot és nyugalmat ad, és valami meditatív bölcsességet is, amellyel az ember a mindennapok esetleges és zűrzavaros bonyodalmai fölé emelkedhet. A struktúrák állandó mutációi pedig mégiscsak elkápráztatnak: a relativitás szépsége jelenik meg bennük.

Kovács Attila „kőkemény" rendszeréből és a beléjük táplálható programjaiból arra lehetne következtetni, hogy a fehérre és a feketére redukált festészete – amely szikár, szigorú, puritán és persze egynemű – nem tartalmaz meglepetéseket. Legalábbis nem olyanokat, amelyeknek közük lehetne bármiféle vizuális szenzációhoz, képi élményhez. Gyanakszunk, hogy a ráció megöli a képzeletet, és az eredmény puszta mérnöki rajz és matematikai spekuláció marad; inkább tudomány, mint művészet, vagy legalábbis olyan művészet, mely a kibernetika korában a tudomány szolgálóleányává szegődött el.

Mégis, Kovács Attila budapesti kiállításán nem a struktúrák monotóniája, hanem éppen ellenkezőleg: összetettsége, képi sokrétűsége tárulkozik fel. Nyilvánvaló, hogy Kovács Attila a találmányként értékelhető szabályrendszerén belül fog munkálkodni élete végéig, de a tökéletesen koherens rendszeren belül mindaz, ami megelevenedik, már az intuíció és a képzelet dolga. Innen ered, hogy a három teremben kiállított művek – a programok vizuális-esztétikai realizálásai – nagyon is eltérőek.

Képileg a legszerényebbnek tűnik, de az alkotómódszer szempontjából a legfeltáróbb az a képsorozat, amely Josef Albers híres színanalízisét, a három egymásba helyezett színes négyzetet *(Interaction of Color)*, teszi strukturális analízis tárgyává. A tökéletes képi sémát, amelybe Albers modellszerűen belesűrítette a színek kölcsönhatásáról szerzett valamennyi tapasztalatát, a paraméterek lépésről–lépésre történő változtatásain keresztül Kovács Attila 81 darabból álló képsorozattá bontotta le. Mivel egy-egy rajzon 25 variáció jelenik meg, a sorozat 2025 kombinációt tartalmaz, végül is egész falakat beborító felületekké teregetve ki az albersi modell esszenciális sűrítményét. A folyamat végén, mint egy matematikai bizonyítási eljárás végén, az igazolódik be, hogy Albers az optimális megoldást találta meg arra nézve, hogy 3 különböző szín 3 különböző kölcsönhatását 3 különböző mennyiségi viszonyban szemléltesse.

Az Albers-analízis szigorú tárgyszerűségéhez képest, mely a feladatból következően bizonyos fokú szürkeséggel és jellegtelenséggel is együttjárt, valósággal szárnyalni látszanak azok a hatalmas táblaképek, amelyek az amszterdami városháza számára készültek. Az amszterdami festményeken a hajszálvékony vonalak olyan légiesek, mintha finom, sűrű szövevényük a szférák zenéjét megszólaltató húrok lennének. Ezt a képzetet erősíti az is, hogy a négyzetek gyöngéden meg vannak döntve, és ez billenékennyé, csakem törékennyé teszi őket. Ráadásul az öt négyzet – ugyanis egy öt fázisú szekvenciáról van szó –, melyeken a rácsozat a jobb saroktól kiindulva egyre nagyobb felületen van megbontva, a folyamat során egyre levegősebbé és áttetszőbbé válik.

A struktúrák transzformációjának ebben a kivételesen érzékeny megjelenítésében monumentalitás és kifinomultság, aprólékosság és nagyvonalúság épült egybe. Mindez jelzi azokat az esztétikai lehetőségeket, amelyek Kovács Attila mesterséges világában is hozzátartoznak a „kifejezéshez".

Végül egy terem azoknak a képeknek van szentelve, amelyekben a legmesszebbre ment Kovács Attila az egymáshoz kapcsolódó formák kiválasztásának a váratlanságában, hovatovább abszurditásában. Itt válik a legszembetűnőbbé az, hogy egy dogmatikusnak látszó koncepció megőrzésén belül a szabadságnak milyen hatalmas tartományát birtokolja a művész. Hiszen az „árnyékparadoxonoknak" titulált képeken teljesen önkényesnek látszik az árnyéknak az a formája, amelyet a test vet. Egy térbe állított négyzet árnyéka például szabálytalan kör, a hengeré pedig egy olyan egyenes léc, amely egy idő után kettéválik. Noha ilyenfajta árnyékvetés természetes körülmények között soha nem következhetne be, Kovács Attila a maga mesterséges világában ezt racionális összefüggések segítségével meg tudta szerkeszteni. Így hát a 40 fehér réteggel alapozott vászon tündöklő fehérségén mégis ezek a „hihetetlen" formakapcsolatok jelennek meg az emberi intellektus lelemények megtámadhatatlan, ám sokkoló bizonyítékaként.

Tavasszal egy külföldön élő magyar művésznek, Tót Endrének volt kiállítása a Műcsarnokban. Kovács Attila is évekig élt Kölnben (és jelenleg is ideje egy részét ott tölti), ami persze csak egy külsődleges és véletlen kapcsolat kettejük között. Van azonban egy olyan érdekesség, amely mint egy minduntalan felszínre tolakodó asszociáció, szinte megkerülhetetlen összevetésül kínálkozik kettejük művészi gondolkodásmódjához. A tavaszi kiállítás, Tót Endréé egy transzparenssel fogadta a látogatót: „Semmi sem semmi", mely a művészet elvékonyodásának korában akár prófeciának is felfogható, és ki vitatná a jövendölés ironikus-kesernyés kicsengését.

Kovács Attila is szembesült a Semmivel, amikor pályája kezdetén minden addig létező és használt képzőművészeti formát kitörölt az emlékezetéből, és a fehér papíron meghúzta az első egyenes vonalat. De az ő hitvallása át van itatva derűlátással, mert mottóként Bolyai Jánost idézi: „A semmiből egy új világot teremtettem."

Szabadi Judit
Budapest,
1995.
júliusában

KOVÁCS ATTILA

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
1993. IV. 16–V. 16.

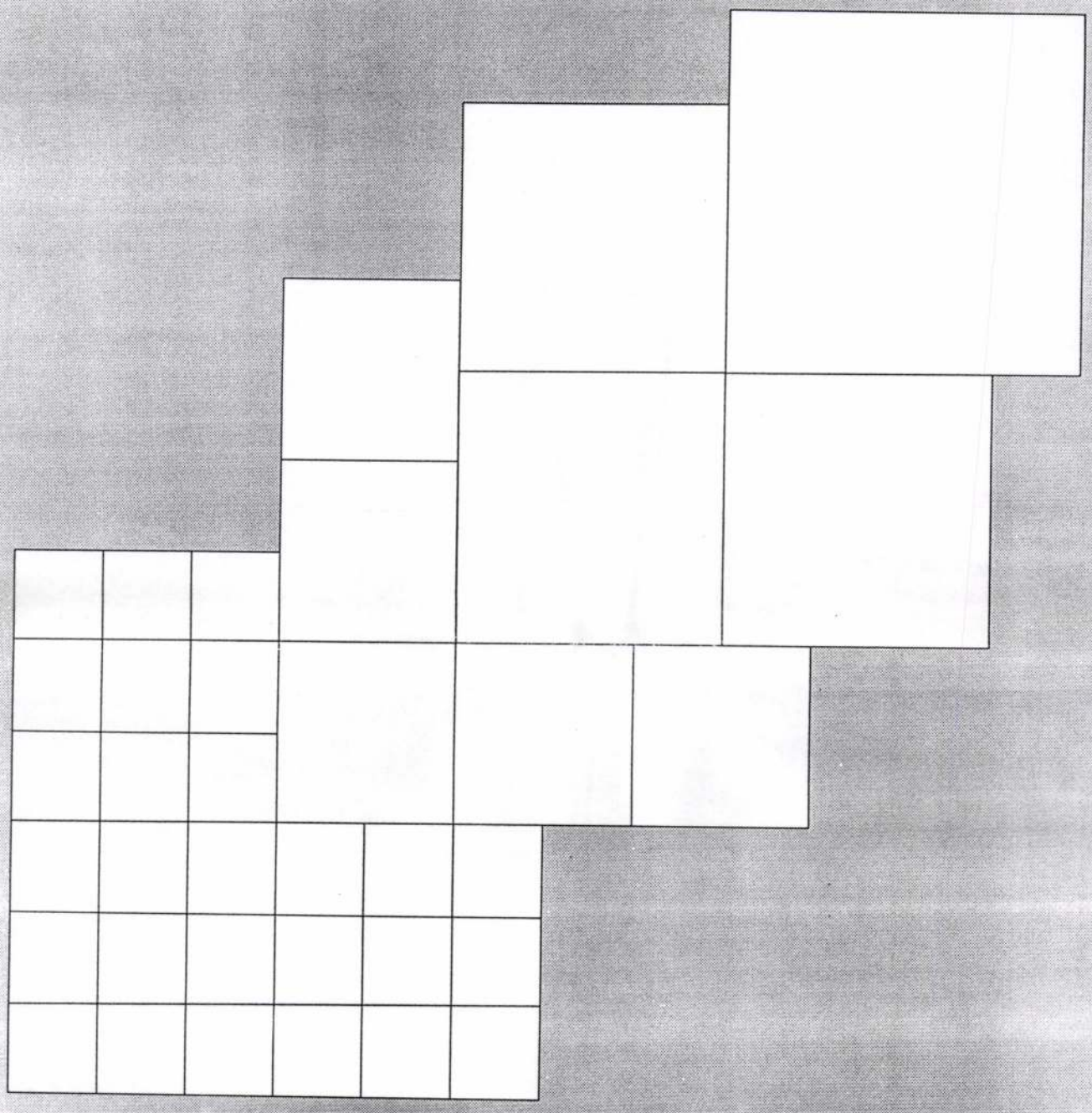

Kovács Attila vonatkoztatási rendszereiről

Alekszej von Jawlenszkijnek, a vörösen izzó portrék festőjének felhívása: „A művészet matematika!" nem olvasható ki képeiből. Sokkal inkább azoknak a konkrét és konstruktivista művészeknek műveiből, akik kiszabadították a művészetet az ábrázolás rabszolgaságából, akik rendszert vittek a művészetbe. Ők tudják, hogy csakis a kép belső logikája, tartalomtól és ikonográfiai megnevezéstől érintetlen volta rendezi és tagolja a művészetet művészetté és teszi élet- és társadalmi modellé. A rend, mint részek egésszé szervezése a művészet régi problémája. Ott, ahol átalakulást jelentő újító folyamatok zajlanak, az eredményeket mindig funkcionálisan értelmezhető, megmagyarázható esztétikai komponenseknek vetik alá és nem expresszív vagy tetszést kereső elemeknek. A rend eszméje nem a hasból, hanem a fejből származik. A művészetet a rácion kell átszűrni.
A művészet csak ezen felvilágosult körülményeknek révén írhatja újra a filozófiát, tehet szert követelményjellegre, didaktikai tulajdonságokra s egyesítheti mindezeket anélkül, hogy művészi jellegét elveszítené.
A művészet mint rendszer nemcsak azt kívánja bizonyítani, hogy a képbe bevitt matematika, helyes arányok teszik a képet képpé és igazolják létét. A strukturális művészet abból indul ki, hogy a képet önnön saját törvényei magyarázzák, amelyeket meg kell határozni, s ezeken belül kell a műalkotásoknak kibontakozniuk.

Kovács Attila 1965-ben elfordult a tárgyábrázoló festészettől, azóta nem alkot ábrázoló képeket, hanem olyan képi realitásokat teremt, amelyek matematikailag programozott folyamatok, kutatási témájuk az idő és a tér, a sebesség és a visszafordíthatatlanság. Kovács a képi matematika, struktúra, logika felé fordul. Parafrázisokban vizsgálja előképeit, pl. Kassák Lajost, Josef Alberst. Saját képi nyelvén tud vonatkoztatási rendszereket létrehozni, melyekben többek között bizonyítja, hogy a többieknél megtalált megoldások az egyetlen helyes megoldások. Ennyiben a parafrázis fogalmát helytelenül alkalmazzuk. Kovács nem utánoz és nem támaszkodik senkire, ha változtatni kíván valamin, hanem maga választja ki kutatásainak témáját és szigorú következetességgel tart ki mellette. Egyik korai munkájában, a „Hálódeformáció 1964"-ben (világosszürke tempera, papír, 29,7 × 21 cm) a vonatkoztatási rendszerek strukturális problémáját első ideaként ismerjük meg, hálódeformációként megjelenítve. Ezután a szekvenciajelleg, a kifejezés strukturalitása a leképző jelleg (a háló) fölé kerekedik. Még ugyanebben az évben másképpen vetődik fel ez a probléma a „Vertikálisan rendezett mikrostruktúra 2–1964" (világosszürke tempera, papír, 29,7 × 21 cm) című műben. Itt a művész nem leképez, hanem inkább festői, szinte tasisztikus eszközöket alkalmaz. Még ugyanebben az évben bekövetkezik a redukció, a reduktivizmus. Kovács megtalálja saját képi nyelvét, amely kutatásainak eszközévé és egyben tárgyává is válik – pl. olyan horizontális folyamatokra összpontosít, amelyeket periodikusan vertikális struktúrák szakítanak meg, s itt abból indul ki, hogy a képi történés ott van, ahol a helyszíne található: balról jobbra, lentről fölfelé. Nyitott struktúrák keletkeznek, amelyek ugyanakkor a lehető legszigorúbbak.

Kovács képei, képi találmányai a vonatkoztatási rendszerek segítségével működnek. Struktúráik megannyi esztétikai tér, transzmutatív plaszticitás, vizuális artikulációként felfogott koordináció, geometrikus formák vizuális relativitásai. A művész szavai már maguk is arra utalnak, hogy Kovács Attila elsősorban elméleti, gondolati síkon járult hozzá a mai művészethez. Amikor Max Bense (Artistik und Engagement, Köln, Berlin 1970) Kovács Attilával kapcsolatban háromdimenziós grafikáról és városmodellről beszél, tulajdonképpen a lényegre tapint. A vonatkoztatási modellek nem kizárólag matematikai formulák, hanem egyúttal társadalmi vonatkoztatási rendszerek modelljei is. Kovács kontrollált utópiát tervez, amely vonatkoztatási rendszerként, alapstruktúraként, mozgásfolyamatként, fázisdefinícióként, egyszersmind szintetikus programként fogalmazott lehetőség.

Kovács felszólítja a nézőt, hogy vele együtt gondolkodva önmagára találjon. Műveinek precizitása magától értetődő, hiszen a kézműves jelleg homályba borítaná az alapgondolatot. Ezek a művek művészet és tudomány egységét óhajtják, a szintetikus intelligencia tanúi, egyesítik a felvilágosodást és az információt, és minden szubjektivizmust az irracionalitás birodalmába utalnak, amit a művész nem ismer el érvényesnek. Kovács Attila azon ritka művészek egyike, akik nem a közönség szórakoztatására alkotják műveiket, hanem hisznek abban, hogy új ismereteink, érintsék ezek akár a világra vonatkozó ismereteink egészét, csak a művészet által válnak oly felismerésekké, melyek a jobb jövő kialakításában, az emberiség kollektív tudásának részeként, felelősséggel vesznek részt.

Dieter Ronte
Sprengel Múzeum Hannover, 1991. május

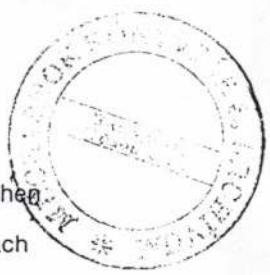

Művei közgyűjteményekben

Galerie der Stadt Stuttgart
Progressives Museum Basel
Städt. Kunstsammlungen, Gelsenkirchen
McCrory Corporation, New York
Museum Abteiberg, Mönchlengladbach
Kultusministerium NRW, Düsseldorf
Rheinisches Landesmuseum, Bonn
Wilhelm-Hack-Museum, Ludwigshafen
Wallraf-Richartz-Museum, Museum Ludwig, Köln
Kunstmuseum, Düsseldorf
Staatsgalerie Stuttgart
Museum Wiesbaden
Museum Sztuki, Lodz/Polen
Stadt Ingolstadt, Slg. Gomringer
Nationalgalerie, Berlin
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Sprengel Museum, Hannover
Tel Aviv Museum
Louisiana Museum Humlebaek
Stadt Amsterdam
Stadt Wipperfürth
Wilhelm-Lehmbruck-Museum, Duisburg

Metanégyzet b1-6 × 6, 1974–78'
16,8 × 16,8 cm

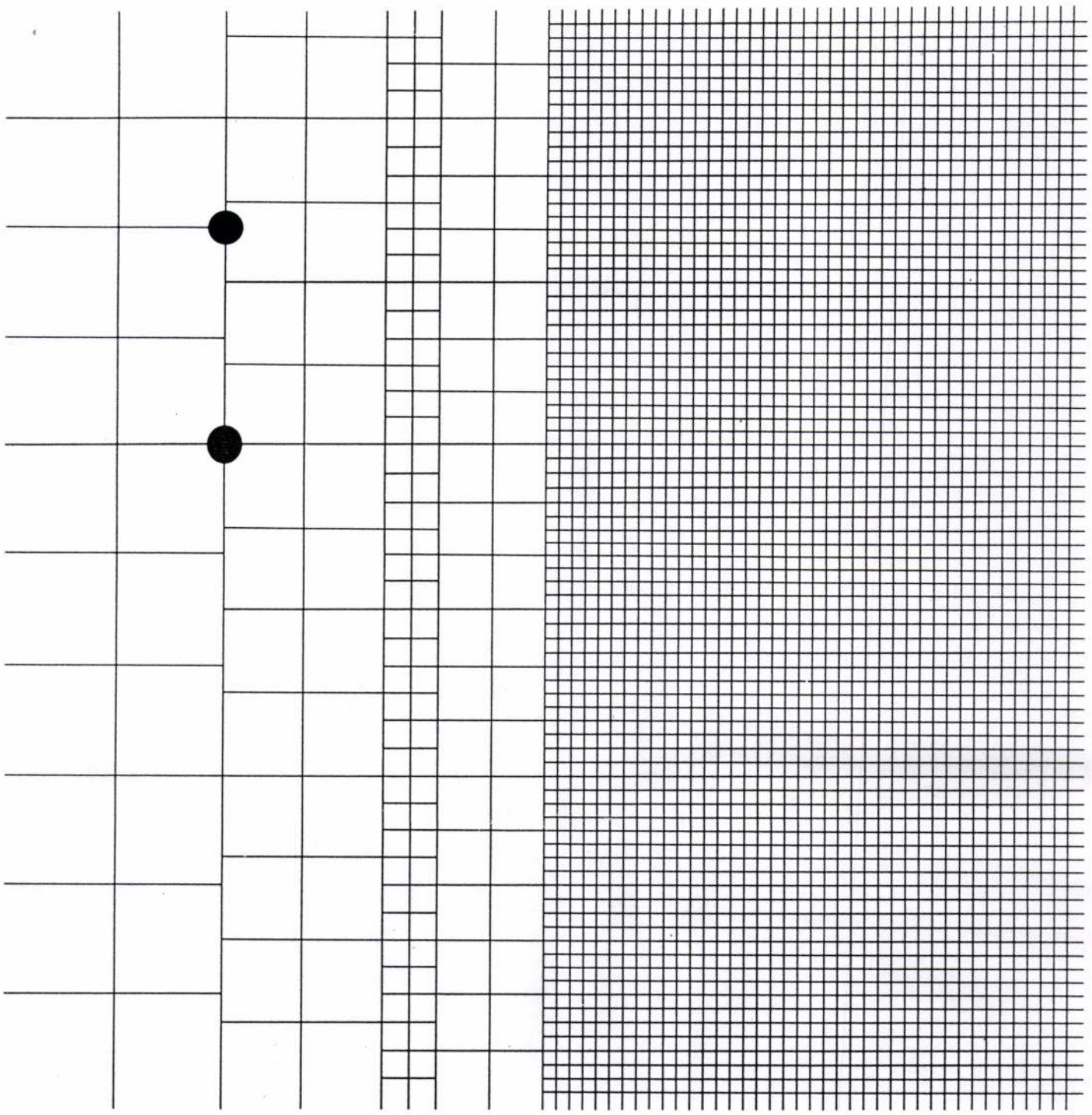

Itt van ott ↔ ott van itt
+
Vonatkoztatási rendszer a77-b2-1973–76–86 240 × 240 cm

K-9993

Az átalakuló plaszticitás kiáltványa

A természet változó realitás. Minden, ami létezik, egyedi eset, csak egyszer előforduló megvalósulás. Az anyag és a mozgásformák csodálatosan rendezett káoszában minden módosuló mozzanat formaváltozást eredményez.

„Én, Csuang Csou, egyszer azt álmodtam, hogy pillangó vagyok. Lebegő pillangó, aki jól érezte magát, megelégedett volt és semmit sem tudott Csuang Csou-ról. Hirtelen felébredtem, és észrevettem, hogy ismét Csuang Csou vagyok. Most nem tudom, Csuang Csou vagyok-e, aki azt álmodta, hogy ő pillangó, vagy pillangó vagyok, aki azt álmodja, hogy ő Csuang Csou."
Az embert és a pillangót határ választja el egymástól. A határt átlépni átalakulás.

A természetből kiindulva a képző- és a díszítőművészetben elvont artikulációs formák fogalmazódtak meg, a vizualitást átfogó, egyre összetettebb kifejezési formák alakultak ki. E fejlődésben új lehetőség rejlett, az értelem vezető szerepének lehetősége, amely először Malevics fekete négyzetében valósult meg. Az e képből sugárzó erőfeszítés a sajátosan kiválasztott vizuális viszonyok elemzésére irányult. Az eredmény képek és plasztikák sora egyszerű, könnyen áttekinthető szerkezetekkel, leginkább absztrakt és konkrét elképzelések kevert formái. E művek természetük szerint nem egyediségre utaló produktumok, sokkal inkább prototípusok, az alakítás lényegét tartalmazó elvek. E tapasztalatok alapvető vizuális feltételeket tudatosítottak. Újabb ismeretek szerzése céljából szükségessé vált a jelenségek teljesebb elemzése. A természet minden formája és viszonya törvényszerűségek szerint valósul meg, melyek kategorizálhatók. Összetettségüknek megfelelően hierarchikus rendbe tagozódnak. A törvényszerűségeknek az anyaghoz kötöttségtől való feloldása lehetővé teszi a törvényszerűségeknek mint tiszta tulajdonságoknak, tiszta szemléleti formáknak a megragadását.

A tiszta tulajdonságok egymás mellé rendelésével mesterséges rendszert alkottam, mely nem absztrakt, hanem mesterséges alakítást tesz lehetővé. Ez a rendszer a tulajdonságoknak vizuális, az idő által előidézett szervezési formája, melyet „átalakuló plaszticitásnak" nevezek. Mint vizuális nyelv az „átalakuló plaszticitás" elváltozó, mesterséges folyamat, munkáimat e plaszticitás hordozóinak tartom. Ezért nevezem valamennyi művemet szubsztrátumnak (azaz hordozónak).

Az átalakuló plaszticitás a jelen aktualitásában a matematika segítségével valósítható meg – koordináta-rendszerekben vagy e koordináta-rendszerekkel szemben.
Az aktualitás nem analitikus, hanem szintetikus, nem absztrakt, hanem képzeleti.
Az elemek nem absztraktak, hanem mesterségesen autonómok, formai és asszociatív tisztaságot követelnek, szigorú formaművészetet. Funkcionális helyértékük van, és az idő által meghatározottak.
A szerkezetek nem természetesek, hanem matematikaiak.
A vonatkoztatási rendszerek tér-időbeliek.

A koncepció visszafordíthatatlan.
Korunk a szintézis kora. Az a véleményem, hogy az embernek a művészetben, hasonlóképp ahhoz, ami más kutatási területen történik, segítségül kell hívnia a matematikát, az egzakt módszert. Korábbi analíziseim tárgyai a különböző állapotok voltak. Most sikerült az elemzéseket a változásokra, az átalakulásokra kiterjesztenem. Ezzel párhuzamosan a képtér sajátos karakterisztikáját vizsgálom. Szigorúan különbséget teszek forma és szabály között. A szabályok alakító használata megakadályoz mindenfajta tetszőlegességet, és biztosítja a vizualitás és a forma pontosságát. Az átalakuló plaszticitás létrehozása tehát alkotóan struktúrateremtő művelet. Az ennek eredményeképp létrejövő minőségek alkotójuk képzelőerejétől függnek és tisztán módszertanilag nem érthetők meg.

1967 *KOVÁCS ATTILA*

Életrajz

1938.
December 15-én született Budapesten.

1957.
Az Ybl Miklós Technikumban érettségizett.

1958–64.
A Magyar Iparművészeti Főiskolán végezte tanulmányait.

1965–69.
Stuttgartban, az Állami Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait.

Budapesten és Kölnben él és dolgozik.

Szombathelyi Képtár katalógusai 30. – 1993.
ISN 0239 1910
ISBN 963 04 321 5
Kiadja Szombathelyi Képtár
Szombathely, Rákóczi út 12.
Felelős kiadó Dr Gráfik Imre
Tárlatot rendezte Salamon Nándor
Tárlatot megnyitja Legéndy Péter
A katalógus

Kortárs Művészeti Tár
támogatásával jött létre.

Sylvester-PRINT KFT

szem
z
á
m

Az én generációm a kommunizmus egy-igazságában nőtt fel. Betiltották a 20. század művészetét, a gondolkodás sokféleségét. 1960-ban főiskolásként két hétre Keletre, a Szovjetunióba mentem. A Puskin Múzeumban láttam Rubljovot és Feofán Greket, Zágorszkban a kolostor ikonosztázionjait, az Ermitázsban a kubistákat, fauvistákat. A belső és külső határok átlépése azonnal tudatosította bennem az egy-igazság sok-igazság kérdését.

Azóta foglalkoztat a két görög együtt: Feofan Grek és El Greco. Mindketten az ikonfestészet neveltjeiként kezdik. Az alak neve görögül idea. Platón is így használta a szót: megjelenített szellemi/alaki lényeg. Az ikon modell, visszautal a látomás alakjára/ideájára. Ebből a metafizikai közegből indul mindkét görög a világba, saját világukon túli világokba.

Feofán Grek függőlegesen, Bizáncból a szent Oroszországba, El Greco vízszintesen Kréta szigetéről az érzéki Velencébe Tizianóhoz, majd Toledóba. S jóllehet Itáliában már kibontakozott az e világi reneszánsz, Spanyolhonban a gondolatok még mindig a dogmatikus igazságokat értelmezik, s a lelkek misztikumokban mozognak. El Greco a dogmák helyett saját lelkének mozgásaihoz teremt individuális nyelvezetet, 5 szintre redukálja palettáját, fokozza a fehér-fekete szerepét. Rendkívül izgalmas El Greco kultúrákon áthaladó mozgása.

1964-ben mentem először Nyugatra. S mert ebben a században már oly sok igazságot hirdettek és oly sok bizonyult hazugságnak, úgy gondoltam: tartalmak helyett nyelvezetekkel, azok lehetséges funkcióival kell foglalkoznom. De hogyan tudom mindenfajta kultúrában megértetni magam?

A közegekben való mozgás/kommunikáció, a belső, a külső határok átlépése felveti a kijelentések érvényességének ill. sok kijelentés összefüggésének kérdését. Így jutottam el az információ, a számok, az idő fontosságához, az univerzális nyelvi láncokhoz, a szekvenciális algoritmusokhoz. Koncepcionális gondolataimat *Az átalakuló plaszticitás kiáltványa, 1967* című szövegben foglaltam össze. Megkülönböztettem a nyelvezetet mint vonatkoztatási rendszert az artikulációtól, valamint egyensúlyt teremtettem:

a szem (az imagináció szerve) és a szemelés (az időbeni számolás), a szám (mennyiség) és a szám (a verbális koncepció szerve) között.

1967 óta első lépésként programokat írok, majd

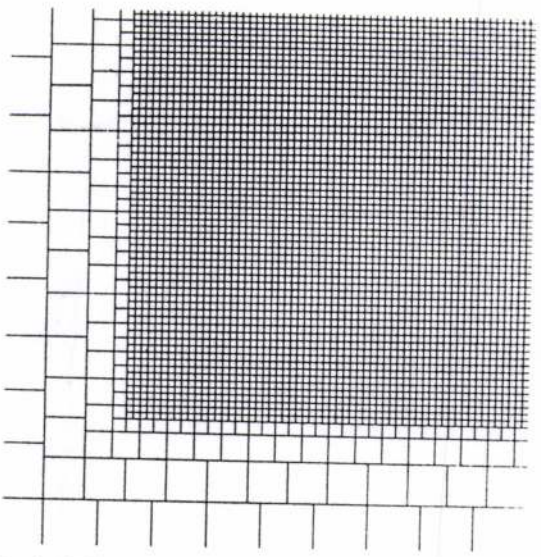

Kovács Attila: Vonatkoztatási rendszer A4 – B4, 1973–76, akril, vászon, fa, 40 x 40 cm

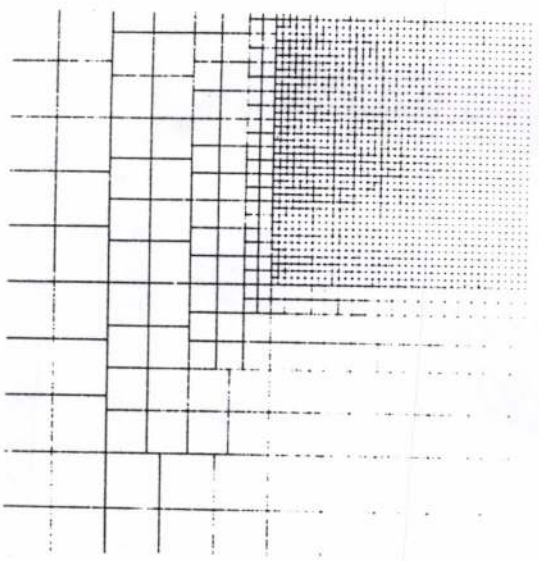

Kovács Attila: Vonatkoztatási rendszer A4 – B8, 1973–76, akril, vászon, fa, 40 x 40 cm

kisméretű modelleket készítek. A kép programozott modellé vált. Mint El Greco, aki 200 „vázlatos" kisméretű modell-képet hagyott hátra halálakor. E modellek alapján lehetett nagyméretű képet rendelni tőle.

Képeim realizálása megfelel az ikonok klasszikus kivitelezési módjának: sima falapra vásznat ragasztok, majd kb. 40 réteg fehérrel fokozom a vászon síkjától felénk sugárzó fehérséget.

Budapest, 1991. 04. 15. *KOVÁCS ATTILA*

Kovács Attila interjú

Festő, grafikus vagy egyszerűen csak képzőművész, aki olyan struktúrák, matematikailag is megfogalmazható rendszerek kidolgozásán fáradozik, amelyekben a modern világról alkotott víziőink öltenek testet? Akárhogyan is van, Kovács Attila műveiben a rendet keresi, akár kölni műtermében dolgozik, akár a pesti kis lakásban, ahol 1984 óta nagyjából az év felét tölti. Kevés bútor, néhány könyv a polcokon. A falon, az ablak mellett a valamikori vasfüggöny darabkája. Asszociatív hatású tárgy mindannyiunknak. Az ő számára különösen, hiszen éppen a bezártság érzete késztette távozásra az országból 1964 nyarán. Az utóbbi években nemcsak dolgozik itthon, több alkalommal is egyéni tárlattal mutatkozott be, 1991-ben a Kassák Múzeumban, 1992-ben a Petőfi Irodalmi Múzeumban, 1993-tavaszán a Szombathelyi Képtárban láthattuk tárlatát.

– Művészeti tanulmányaid Budapesten kezdted, majd Németországban fejezted be. De mi vonzott egyáltalán a képzőművészet, a festés, a rajz felé?

– Édesapám világéletében festegetett. Nagyváradon született 1910-ben, 1927-28-tól szabadiskolákban képezte magát, de sok minden érdekelte, tanult hegedülni, dobolni, vívni is. Végül, élni is kellett valamiből, kirakatrendező lett. 1931-ben, hogy ne kelljen román katonának bevonulni, feljött Budapestre, festett, zenélt, szabadidejében. Én 1938-ban születtem, hamarosan jött a háború. Nem voltak kirakatok. Szüleim az Üllői út elején 1945-ben egy kis rövidárú üzletet nyitottak. 1948 után apámnak újra váltania kellett: nem akart Sztálin képeket tenni a kirakatba, elment hát műszaki rajzolónak, majd technikus, mérnök lett belőle. Közben mindvégig ott volt számára a művészet, én, mondhatni, festőállvány alatt születtem. Más gyerek a fakanállal játszik, én az ecsettel. Apám tanácsára elvégeztem az Ybl Miklós magasépítészeti technikumot, mikor azonban leérettségiztem, megfogadtam, hogy egyenes vonalat soha az életemben nem húzok többet.

– Ezt a fogadalmadat később alaposan megszegted, az azonban igaz, hogy addig, amíg az egyenes vonalak rendszeréhez eljutottál, igencsak kanyargós utat kellett bejárnod. Hogyan jutottál be a főiskolára?

– Érettségi után egy évre elmentem dolgozni. Otthon nem akarták, hogy festő legyek. Miközben azonban a Lakóépülettervező Vállalatnál dolgoztam, a Dési Huber Körbe jártam rajzolni. A döntő jelentőségű mozzanat az volt számomra, hogy 1958 január harmadikán egy kis Skira kiadású könyvet találtam a kubizmusról a vállalat könyvtárában. Felfoghatatlanok voltak számomra ezek a képek, annyira sokkoltak, hogy egy hónapig nem festettem. Az motoszkált a fejemben: a század fele eltelt, ötven év azóta, hogy ezek a művek megszülettek: nekem a huszadik századról fogalmam sem volt? A szöveget senki nem tudta nekem lefordítani, hiszen franciául ki tudott itt akkoriban, csak a képeket nézegettem, a szöveget nem értettem.

Azután festettem három kis absztrakt képet, mondhatni, ötven év késéssel újra feltaláltam az absztrakt művészetet. Nem valamiből absztrahált, eleve absztrakt művek voltak ezek. Tudtam azonban, hogy tanulnom kell, mert amit láttam, az nem a semmiből jött, hanem egy hosszú út végét jelenti. A technikum végeztével úgy éreztem, most már tényleg csak azzal fogok foglalkozni, ami egyébként is a legfontosabb volt a számomra 13-14 éves korom óta, a festészettel. Hiszen az előző években is sokat festettem, de a 8. osztálytól kezdve már kijártam festeni a tájba is, Szentendre környékére és az akkor még romos Várba azzal a hordozható kis tábori festőállvánnyal, amelyet anyámtól kaptam ajándékba.

– És ezekkel a tájképekkel beállítottál a főiskolai felvételire?

– Ezekkel, meg a három absztrakt képpel. Az Iparművészeti Főiskolán a rettegett inkvizítor Schubert Ernő volt, aki a szovjet hadsereg tiszti egyenruhájában érkezett haza jó tíz évvel ezelőtt, aki sziklaszilárdan állt a helyén mint igazgató. Lévén, hogy művelt volt, környezetével ellentétben nem döbbent meg, amikor meglátta a három absztrakt képet, csak annyit kérdezett: Hát fiam, ezt miért csináltad? 1958 nyara volt, olyan időket

Kovács Attila: itt van ↔ ott van itt, P2+P3–1989

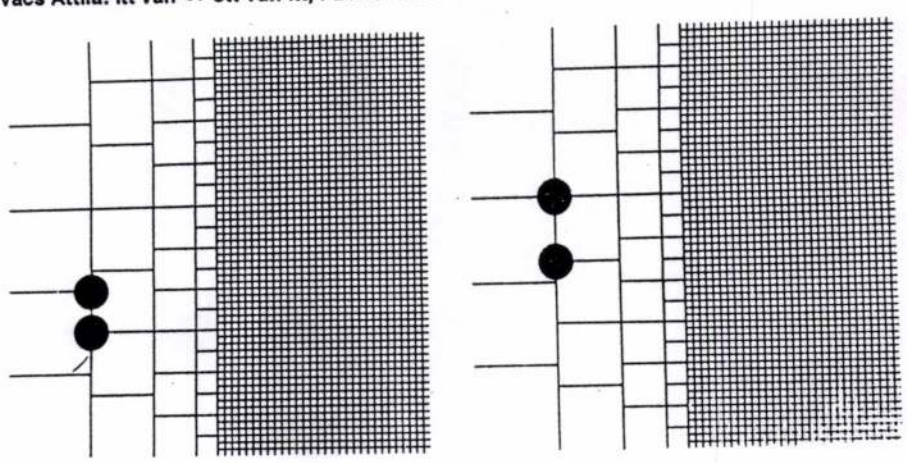

éltünk, amikor a rendőrök párosan jártak az utcán, s a forradalom után fogadalomból hosszú hajat növesztett fiatalokat egyszerűen bevitték megnyiratni a borbélyhoz, s amikor Aradi Nóra őrjöngött, hogy Derkovits hogy mert beleragasztani a havas csendéletébe egy sztanioldarabkát. Nos, válaszoltam valamit Schubertnek, nagy zavaromban. Ő azt mondta: fiam, föl vagy véve, de ha ezt elmondod most odakint, ki vagy rúgva. Felveszek még két gyereket mellé, és csinálunk egy gobelinszakot. Ha át akarsz menni a festőszakra, kirúglak. Öt percen belül kétszer fenyegetett meg életveszélyesen Schubert, de felvett.

– El is végezted a főiskolát?

– Öt évet végeztem, de nem szereztem diplomát. Három év múlva, Schubert halála után átmentem a díszítőfestő szakra, Z. Gács Györgyhöz. Sok rossz tanárral volt alkalmam találkozni, a legrosszabb ő volt közülük.

– Ez is hozzájárult, hogy elhagyd az országot?

– Elsősorban az járult hozzá, hogy tudni akartam, mi történik a világ művészetében, amiről itthon egyszerűen nem voltak információink. Nem voltak könyvek. A modern művészetről például 1960-ban jobb híján a konzervatív Hans Sedlmayer A modern művészet bálványai című könyvéből tudhatott meg valamit az ember. Úgy gondoltam, hogy ez a helyzet az én személyes életem során, illetve úgy 40-45 éves koromig biztosan nem fog változni. Vágytam megismerni a világot, de nem olyan módon, hogy beleolvadok valamelyik idegen nációba, hanem úgy, ahogyan mondjuk Ady járt Párizsba.

Egyébként már 1956-ban ki akartam menni, azt is eldöntöttem, hová kell utaznom, hogy élőben tanulmányozhassam a dolgokat, s magam is megmutathassam a világnak, hogy mire vagyok képes. 1956-ban végül személyes okokból nem mehettem ki, s a következő alkalom 1963-ban volt, amikor útlevelet lehetett szerezni. Hivatalosan a Benelux államokba indultam. Bécsben három napot töltöttem, ebből az időből az első nap délutánjánként és fél órát a Bosch-képek előtt aludtam át: akkor oldódott föl bennem a feszültség, s fogott el valami rettenetes fáradtság.

– Hogyan kezdődött új életed Németországban?

– Mint mindenkié. 1964. június 30-án mentem el. Két hónapot lágerben töltöttem, majd Mühlheim an den Ruhr-ban dolgoztam négy hónapot. Amikor megkaptam a politikai menedékjogot, korábbi főiskolai múltam alapján jogom lett, hogy nyelviskolába iratkozzam, majd folytassam, újrakezdjem, ösztöndíjjal főiskolai tanulmányaimat. Düsseldorfban 1965 áprilisában felvételiztem, ott írásba adták, hogy alkalmatlan vagyok a pályára. Stuttgartba azért mentem ezután, mert közel van Franciaországhoz, Olaszországhoz, a nagy múzeumokhoz. Életem egyik tragikus tévedése volt ez a döntés. Majdnem kedélybeteg lettem. Stuttgartban ugyanis mindenkit idegenként kezeltek, aki nem volt sváb. Ott minden idegen szokás, mentalitás elviselhetetlen volt a helybélieknek, s mivel éppen néhány éve, 1963 táján jelentek meg az első vendégmunkások, rettenetesen sok volt a konfliktus. Jellemző, hogy hat év alatt nem tudtam albérleti szobát találni magamnak, úgyhogy az első két évben az ottani Katolikus Magyar Diákotthonban laktam, és a rákövetkező években sem helybéli svábnál.

– De a főiskola, no meg az utazások végülis kárpótoltak mindenért?

– Sokat utaztam, valóban, Franciaországban, Itáliában, Svájcban. A főiskolára azonban csak egy hónapig jártam be, akkor jöttem rá, hogy az óralátogatás nem kötelező. Attól fogva be sem tettem oda lábam. Sokat dolgoztam, de a magam elképzelései szerint. A többiekkel persze találkoztam, s láttam, őket minden érdekli, csak a festészet nem. Akkoriban a legkülönbözőbb forradalmak időszakát éltük, az alkohol, a szex, a kábítószer, a parlamenten kívüli ellenzékiség a szabadság jelképévé vált. Az összes fiatal kommunista volt, főleg maoista, s nekem akarták bizonygatni, hogy milyen jó is az a kommunizmus. Szájhős, kapitalista, élveteg kommunisták vagytok, mondtam nekik, menjetek el oda, ahonnan én jöttem, ott megtapasztalhatjátok, mi a kommunizmus. Valahonnan innen ered az, hogy Nyugaton nem igazán jó a lelkiismerete a felnövekvő értelmiségi rétegeknek. A kapitalista társadalmak összes előnyét élvezik, s nem tudják feloldani az ellentétet életük és ideológiai elképzeléseik között. Ez persze már a húszas évekre nyilvánvalóvá vált értelmiségi dráma volt. Másrészt egyetlen politikai diktatúra sem tudta volna megőrizni hatalmát az értelmiség támogatása, legitimációja nélkül.

– Azt mondod, sokat dolgoztál, csak éppen saját elképzeléseid szerint. Ez mit jelent?

– Egy dolgot tudtam biztosan, hogy tudatformám ötven-hatvan évvel el van maradva a kortárs művészethez képest. Abból indultam ki, hogy elsősorban az önmegfigyelés vezet eredményhez, amikor leülök dolgozni.

– Paradox dolognak tűnik eredményt elérni egy fél évszázados késő tudatforma alapján.

– Igen, szavakkal nehéz kifejezni a dolgot. Mégis van egy belső, énünkben rejtőzködő igazság, amihez csak önmegfigyeléssel, meditációval lehet eljutni. Minden más a külső világból e belső szerint rendeződik. Annyi kiállítást nézten meg, s nézek meg ma is, amennyit csak tudok. Ezzel mintegy kondicionálom a szemem és szellemem, hogy a vizuális alapérzékenységem folyamatosan működjön. Hiszen a dolgok nem ilyenek, vagy olyanok. Végiggondolhatok egy logikát anélkül, hogy a magaméva tenném, vagy egy képet anélkül, hogy az identitásomhoz valami köze lenne. Kiindulópontom lényege: mindennek a tudás, a tudatosítás az előfeltétele. Hogy ez mennyire tudomány is a szó szoros értelmében, az más kérdés. A tudomány és a művészet határterületeinek az a jellemzője, hogy egyszerre egzaktak és tapasztalatiak a dolgok, a kettő összhangjából alakul ki egy lehetséges szintézis.

– Hogyan funkcionál ez az elképzelés a gyakorlatban, az alkotótevékenység közben?

– Absztrakt fogalmak indukálnak képzeleti képeket és ezekből születnek számszerű és nyelvi meggondolásokkal való összevetés, elegyítés után a képi formák. Az ember milliónyi vizuális mozzanattal van telítve. Ezek kötődnek a fogalmi gondolkodáshoz. Nyugodt, meditatív helyzetben társítom a megfelelő, illetve vetem el az összefüggésbe nem illő vizuális formákat, a formák szekvenciális változásait.

– 1967-ben kiáltványt írtál Az átalakuló plasztikaitás manifesztuma címmel, hogy megfogalmazd: minden átalakulóban, változásban van, a szellemi valóság a matematika és a nyelvi segítségével ragadható meg, és fejleszthető tovább. Ezért azt kell központi módszerré tenni. Hogyan foglalható össze manifesztumod?

– Lényege: minden dolog középpontjában és kezdetén a nyelvezet áll. Funkcionálisan arról van szó, hogy csak akkor tudom megértetni magam, ha érthető nyelven fejezem ki mondandóm. Ezért kell arra törekednem, hogy a nyelvet, amelyet

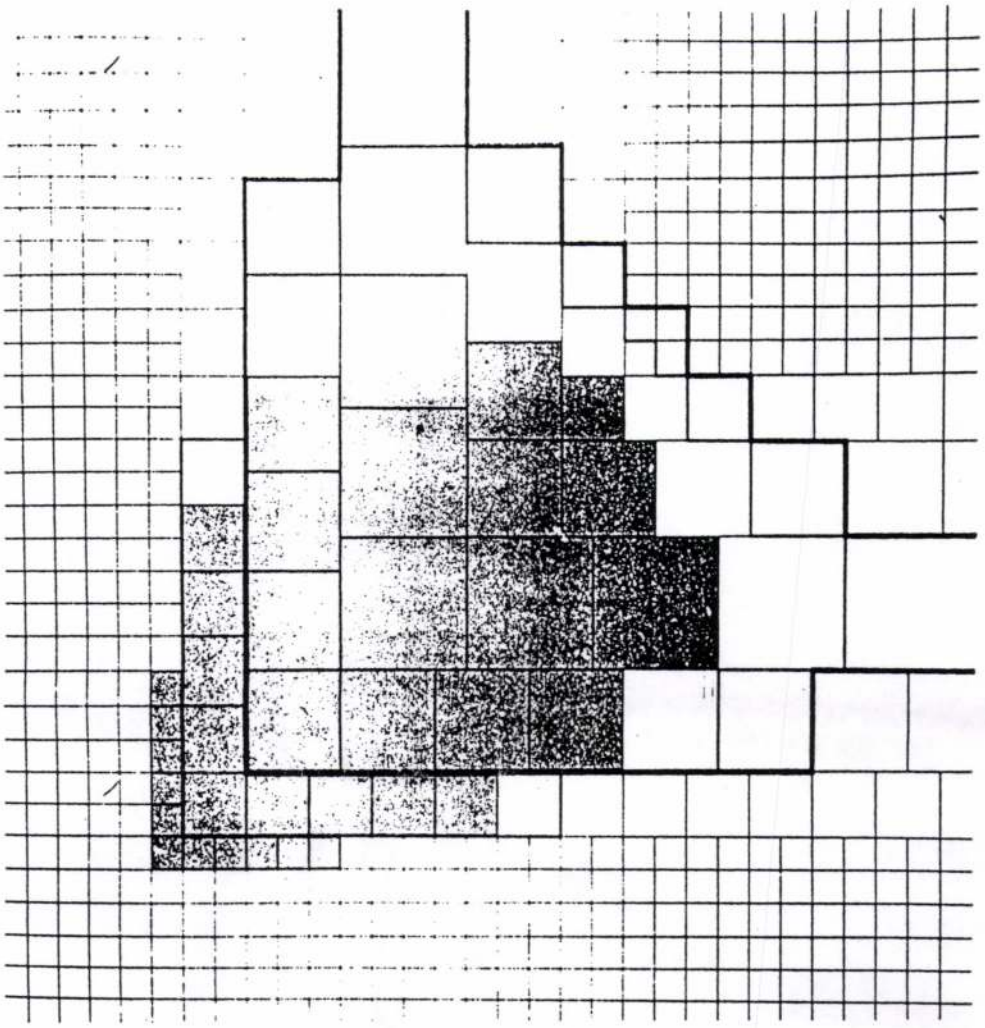

Progresszív—regresszív négyzet 3 pozícióban, 1–1974–78

Visszafordíthatatlan folyamat II. 1968

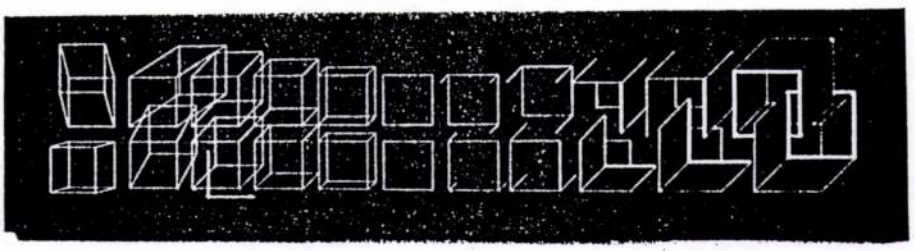

Kovács Attila képei

használok, minden ember megértse. Nem alacsonyabb szintre való leszállást jelent ez, hanem azt, hogy mindabból, ami két és fél-háromezer éves közös kultúrkörünkben mindenkié lett, szelektáljak és állítsak össze egy lehetséges repertoárt, amit nem-félreérthetően tudok használni a huszadik század harmadik harmadában.

– Mik ezek a közös kincsek?

– Itt jönnek be korábban tanult dolgok is, a többi között a technika világában használatos eszközök. A technikumban foglalkoztunk például azzal, hogy a rosta segítségével hogyan nyerünk sóderből különböző nagyságú kavicsot. Szelektálunk tulajdonképpen, miközben egy-egy elem nagyságrendjét meghatározzuk, s ez, meg több hasonló fogalom, amely egyébként a tudatomban építészeti tanulmányaim óta, 15-16 éves koromtól van jelen, lassanként beszűrődött a művészetre vonatkozó gondolataim közé is. Pontosabban kétféle módon alakult gondolkodásom, a hagyományos festészeti és a technikai gondolkodásmód kapcsolódott össze. Mikor fokozatosan megértettem, mit is akarok, nos, akkor készült el a manifesztum.

– A kétféle gondolkodásmód egységbe ötvöződése során, úgy tűnik, a konceptuális művészettel való találkozásod is nagy szerepet játszhatott.

– Talán hihetetlennek tűnik, de a hatvanas években még nem ismertem a konceptuális művészetet. Kétségtelenül alakulóban volt ekkoriban Amerikában, Stuttgart azonban halott város volt, s én itt laktam, illetve 1967 és 69 között Bernausenben egy pincében. 1967-68-ban Vasarelyt, Alberst láttam Párizsban. Előbbit valamennyire értettem, az utóbbit alig, de a bátorságuk befolyásolt. Egyébként 1966-ban mentem először Párizsba, akkor láttam először valódi, háború utáni modern alkotást...

–... ami megnyugtatott, hogy nem őrültség, ahogyan a művészetről gondolkodol?

– Igen, valahogy így. 1964-től olyan képépítési rendszereket találtam ki, amelyek gyökeresen eltérnek a hagyományos képépítési módszerektől. Volt egy időszak, amikor mindent leírtam, lerajzoltam, vagy meg is valósítottam igen kis méretben, ami eszembe jutott. A méretet a szükség diktálta, hiszen pénzem sohasem volt. A festészetet valamikor a képírás művészetének nevezték, s ennek az elnevezésnek a szellemében úgy képzeltem, a képet úgy kell leírni, hogy olvasható is legyen, ami képi formaként jelenik meg. Amikor a manifesztumot megírtam, rájöttem, a kép az én felfogásom szerint hordozza az általam fogalmilag kigondolt információkat. A munkákat szubsztrátumoknak, azaz információ hordozóinak neveztem el, hiszen ez a fogalom minden nyelven érthető, nem érthetik félre. Egyébként is megpróbáltam, próbálok mindig ilyen multikulturális fogalmakat használni, ez azonban nem jelenti azt, hogy a kép nem akar tág asszociációs lehetőségeket adni.

– Hogyan, mikor kerültek a hosszú magányos kísérletezés eredményei, rajzaid, képeid a nyilvánosság elé?

– Valaki azt tanácsolta, mutassam meg őket Max Bensének, aki Stuttgartban tanított, hiszen ő bizonyára értékelni fogja azokat az eredményeket, amelyeket a matematikai modellekben való gondolkodással el lehet érni. Lévén, hogy ő az információs esztétika megteremtője volt, akkor már nemzetközi hírű tudós, nagyon sokat jelentett, hogy Bense nemcsak bíztatott, hanem vállalkozott is kiállításom megnyitására. Ez a bemutatkozás hozta meg azt az ismertséget, amelynek köszönhetően azután a hetvenes években számos helyen bemutathattam munkáimat.

– Hamarosan átköltöztél Stuttgartból Kölnbe. A város múltja, vagy inkább a művészeti élet élénksége vonzott?

– Hogy egyáltalán át tudtam költözni, az annak volt köszönhető, hogy megbízatást kaptam egy kút tervezésére, s a munkáért kapott pénzből – ötezer márka akkor komoly összegnek számított – le tudtam bonyolítani a költözést. Hogy egyáltalán Kölnre gondoltam? Az előzmények közé tartozik, hogy Altorjai Gábor, a híres pesti Az ebéd, in memoriam Batu kán című haeppening egyik szervezője 1968 őszén megjelent Stuttgartban és néhány hétig velem egy házban lakott Bernhausenben. A stuttgarti igen balos Voltaire klubban rendezett egy haeppeninget. Több táblát akasztott fel és felkérte a teremben ülő megjelenteket, hogy ő egy bottal a táblákra mutogat, olyan sorrendben mondják hangosan azt, ami a táblákra van írva. Az est másik haeppeningjét Bacon Brock adta elő. A terem zsúfolásig tömve volt, az emberek székeken egymás mellett. Közvetlenül az első sor előtt volt egy kis asztal. Bacon Brock arccal a közönség felé fejen állt ezen az asztalon és elkezdett teli pofával, ahogyan csak tudott, köpködni. S mert az első sorban ülők alig karnyújtásnyira voltak tőle, arcukba, szemükre, hajukra köpött, amíg fejen állva bírta. Utána talpra állt és vége volt az egésznek.

Altorjai Gábor már Pestről sokat levelezett Wolf Vostellel, s hamarosan asszisztense is lett Kölnben. Mielőtt Kölnbe ment volna, nálam hagyott egy köteg diákkori versét. Évente háromnégyszer meglátogattam őket. Gábornál aludtam, így kerültem kapcsolatba a várossal. Ott voltam a Rywelsky galéria megnyitóján, amikor a galéria előtt az utcán bebetonozták Vostell autóját. A plasztika címe: Nyugvó közlekedés. Vostell egy új autót kapott honoráriumként. Először a kölni Neumarkt és a Volkshochschule között állították fel, most a Ringen áll, a kölni Nagykörúton. Vostellék kibéreltek egy épületet, Kombinát 1-nek nevezték el, s a három emelet mindegyikén happeningeket rendeztek.

Vostell egyik haeppeningje abból állt, hogy nagyobb földön álló fekete doboz-tákolmányok felül nyitott részére rozsdás huzalokat szerelt, melyeket összekötött több tévékészüléken látható adással, s így zavarta a tévéadást. Egy emelettel lejjebb Altorjai Gábor tevékenykedett: egy igen ócska lemezjátszóra feltette az Aitschi bumm Baytschi című rettenetesen primitív német slágert, és hangszórókkal felerősítve a lépcsőházon keresztül zavarta a fenti „zürbonazenezörejzavart", hisz ott a látogatók pengethették, dörzsölhették, rángathatták a drótokat, huzalokat, melyek a felerősített tévéadást iszonyatos hang- és képzavarrá változtatták. Mindez alatt Gábor a maga emeletén néhány „plasztikát" is kiállított. Kettőre emlékszem: egyiknek Párducprémfal volt a címe, párducprémimitációkat falazott be malterrel téglák közé, melyek kilógtak a falból. A másikat Messzelátófalnak nevezte, a téglák közé három messzelátót falazott, át lehetett nézni a messzelátókon, az egyik oldalon természetesen közel hozta, a másikon viszont eltávolította a látványt. Mindkettő körülbelül egy méter húsz centiméter magas, fehéres koszos posztamensen volt, talán négy tégla széles, öt-hat tégla magas, bontott, kissé töredezett téglával falazva.

Sok művész dolgozott Kölnben. Ez az élénk művészeti élet vonzott, végre az aktuális művészettel találkoztam, amely Párizsban akkor már hanyatlóban volt, hisz az amerikai gyűjtők a hatvanas évek közepétől hirtelen nem mentek Párizsba. Úgy gondoltam, nekem is Kölnben a helyem. Itt, a Kombinát 1-ben ismerkedtem meg 1969-ben egyébként Evelyn Weiss-szel és férjével, Wolfgang Becker-rel is. Ez azért érdekes, mert ő azóta

ismeri munkáimat, 1975-ben a Ludwig Múzeumnak vásárolt tőlem.

1969-70-ben ha Kölnben jártam, mindig Gábornál aludtam. Nála mindig többen laktak, de a többiek mindig éjjel érkeztek haza és hajnalban távoztak. A hajnali érkezők néha egy-két órával később már mentek is. Ezek a számomra ismeretlen fiatalok többnyire nem a ház kapuján érkeztek és távoztak, hanem az udvar egyik két méter magas téglakerítésén ugráltak át. Gábor egy idő után összeveszett Vostellel, mert ez beleszeretett Gábor barátnőjébe. Így elég sok konfliktus támadt köztük, ezeknek én nem voltam szemtanúja, de biztos, hogy ezért váltak el útjaik.

– Kölnben valóban megtaláltad azt a központot, amit kerestél: az élő, aktuális művészetét?

– Akkor igen, de ezt véglegesen sohasem lehet megtalálni, ezt újra és újra és újra keresi az ember. Mindenesetre Kölnben a hetvenes években néhány év alatt minden kibomlott. Nyitottak voltak a múzeumok, s maga a város is, a maga kétezer éves múltjával olyan nyitott volt az idegenek iránt, hogy a művészek áradtak oda mindenünnen. Köln katolikus város és mintha az az igazság érvényesülne itt, hogy az egyház megengedi, hogy az ember bűnt kövessen el, ha utána meggyónja. Itt a művészetet, anélkül, hogy a művészt ismernék, nem tekintik eleve rossz, ártalmas dolognak. A kölni karnevál mottója az év egyéb szakaszaiban is érvényes: mindenki a maga módján bolond. A művészek pedig mindig oda mennek, ahol élni és dolgozni hagyják őket.

Ez a mozgás persze ellenkező irányba is létezik: megérkezésemkor a kölni pályaudvaron találkoztam Altorjaival, aki éppen abban az órában költözött Kölnből Frankfurtba, amikor én jöttem Stuttgartból. Hamarosan azután Vostell is elköltözött Berlinbe. Szóval abszolút ismeretlenként érkeztem. Elmentem a Kunstverein-be, Németország egyik legprogresszívebb egyesületébe. Vezetőjének, Wulf Herzogenrath-nak megmutattam Bense írását és meghívtam a műtermembe. Eredmény: egy nagy egyéni kiállítás 1973-ban. Attól kezdve pályám egyenletesen alakult. 1972-ben vettem először részt az akkor öt éve létező kölni Kunstmarkt-on, ami azóta is egyike a legfontosabb művészeti vásároknak, akár a baseli Kunstmesse. Tavaly Kölnben 265 galéria mutatkozott be, úgyhogy a nyolcnapos nyitvatartás alatt józanul megnézni is lehetetlen a kínálatot.

– Az évek során sorjázó kiállítások közül visszatekintve melyeket tartod a legfontosabbaknak?

– A bemutatkozó kölni kiállításomat 1974-ben átvette, kibővítette a ludwigshafeni gyűjtemény, s majdnem másfélszáz művemet mutathattam be... 1977-ben szerepeltem a hatvanas-hetvenes évek konceptuális törekvéseit bemutató kasseli Documentán, ami hihetetlenül nagy dolog volt számomra, hiszen akkor a fiatalságnak még nem volt a maihoz fogható kultusza. De fontosnak érzem, hogy 1976-ban kiállíthattam a Ludwig Múzeumban és 1983-ban a hannoveri Sprengel Múzeumban is.

– Mondhatni, folyamatos volt az érdeklődés munkáid, az olyanfajta művészet iránt, amilyet képviselsz?

– A nyolcvanas évek elején, amikor az új hullám, az új érzékenység megjelent, egy időre visszaesett az érdeklődés mindenfajta konceptuális munka iránt, úgy hét-nyolc évre. Az újak azzal léptek fel, hogy a tárgyias, az ábrázoló kép iránti éhséget kell csillapítani, s ekkor vált szalonképessé egy csomó, valójában nem művészeti jelenség, mint például a homoszexualitás, viszont igyekeztek számúzni a művészetből a rációt. Ennek az expanziónak azonban három-négy éve vége van már. Most is jellemző a zavar a művészeti életben, műkereskedelemben, de ez másfajta okokra vezethető vissza. A tőke a kelet-európai piacot célozza meg, kevésbé figyel a műtárgyakra. Azt hiszem azonban, ez természetes jelenség, nem valami művészetellenes dolog. Ugyanakkor természetesen hátrányosan érinti a művészek jelentős részét.

– Ahogyan a műkereskedelem hullámvölgybe kerülésével világszerte megfigyelhető ez a jelenség.

– A politikai és gazdasági folyamatok a művészeti élet külső feltételeire is kihatnak. A nyolcvanas évek elején elindították a kétharmados társadalmakat, azaz: a társadalom egyharmada egyszerűen nem kapja meg azokat az anyagi, szociális lehetőségeket, amelyekből azután a társadalom kétharmada gyarapodik tovább. Ez ellentétben van a huszadik századi német társadalomépítés, homogenizálás irányával, s még inkább nőnek az ellentmondások a nyolcvanas évek végétől. Amikor a német egyesülés után fél társadalom elve kezdett érvényesülni, még hátrányosabb helyzetbe hozva bizonyos rétegeket, s még előnyösebbe másokat. Akiknek viszont nagyon jól megy, azok manapság inkább csak az igazán nagy neveket akarják vásárolni, hogy a végiggondoltabb művészethez visszakanyarodjanak. Így a művészek jelentős hányada is egyre nehezebb helyzetbe kerül.

Németországban arányaiban mindig sokkal kevesebb művész élt a művészetből, mint például Magyarországon, mondjuk, két százaléka a művészeknek, de azért a többiek is rendeztek kiállításokat, el is adtak műveket. Most nehezebb eladni, azoknak megy igazán, akik nemzetközileg nagyon befutóttak, vagy akik a reprezentációs igények kielégítésére képesek. Mondhatni az aktuális művészet eredményeinek gyűjtése és a cégen kívüli demonstrálása szuggerálja egy-egy cég termékeinek, szolgáltatásainak aktuális minőségét. A Deutsche Bank frankfurti központi épületének több tucat szintjét töltik meg például egy-egy művész munkái egy-egy emeleten, s mindegyik alkotó a legjobbak közül való. Ehhez persze kell egy hatvan-nyolcvan milliós nép, a hatalmas gazdasági erő.

– Mit tehet ebben a helyzetben a művész?

– Szellemi függetlenségét mindenképpen meg kell őriznie, de ha emellett van annyi személyes ereje, hogy életével, munkáival megteremti maga iránt az érdeklődést, akkor sikeres lehet, de ha külső feltételeknek próbál eleget tenni, akkor egyre zuhan az a színvonal, amelyet képvisel. Egyre nagyobb erőkkel szemben kell ugyanis felvenni a lelki, szellemi küzdelmet. Rettentő sok művész elgyengül néhány éven belül. Nem lesz belőle komolyan veendő művész. Lehet, hogy anyagilag sikeres lesz, de akkor már nincs szó szellemi szabadságról, egyáltalán, szellemiségről. Távoli erők diktálnak neki, ugyanúgy, ahogy itthon Varga Imrének, Kiss Istvánnak vagy Kisfaludi Strobinak diktáltak... Ugyanakkor léteznek – léteztek – Veszelszky Béla, Kassák Lajosok, akik nem akarnak részesülni az ilyen kompromisszumokkal megszerezhető javakból. Ez minden nép művészetében és minden korban hasonlóan van, csak az anyagi arányok mások. Léteznek szupersztárok – a Capital című német hetilap évente kimutatja, ki van az első százban –, s a pénz ma egészen máshogyan, sokkal erőteljesebben elválasztja egymástól a művészeket és az embereket, mint a hetvenes évek elejéig, hiszen azelőtt a mai értelemben vett gazdag művészek nem nagyon voltak. Beuys híres munkája, a székre helyezett zsirgula 1964-ben egy wuppeltali galériában ezer márkáért volt sikeres. Ma több milliót ér. Akkor tizenöt-harminc márkába kerültek a

multiplik, százba-kétszázba a grafikák. 1964-ben a velencei biennálén ajtó nagyságú Rauschenberg, Jasper Johns, Warhol akkor 10000 dollárba került. A gazdasági csoda akkoriban még nem érte el a művészet világát. A 70-es években indultak el a nagy változások, most, a recesszió ellenére mindenkinek sok pénze van. Tehát, a visszaesés ellenére sem mondhatjuk, hogy ott vagyunk, ahol 1970 körül.

– Márcsak azért sem, mert az akkori nagyon intenzív szellemi mozgásokkal szemben napjaink művészetét mintha tétovaság, zavar, egy helyben topogás jellemezné.

– A nyolcvanas évek elejétől kezdve, az új hullám megjelenésével együtt létrejött a modern művészet akadémizmusa. Választékosak az anyagok, hatalmasra nőttek a méretek, ez igaz. Az így képződő szellemi tartalom azonban majdnem egyenlő a nullával. Nem jött semmi új Amerikából sem, hacsak nem giccs, én ezt személyesen annak tulajdonítom, hogy a harmincas évektől a művészek jelentős része Európából ment Amerikába, s ők, az európai hagyományoknak megfelelően, tanítottak is a főiskolákon, aminek köszönhetően kitűnő amerikai művészek generációi léptek fel. Ők viszont már nem tanítottak tovább. A fiataloknak nincs aktuális képzettségük. Ez a folyamat Magyarországon 1948-ban szakadt meg, amikor Kállai Ernőéket eltávolították a művészeti élet irányításából, s csupa félnótás vagy kompromisszumot kompromisszumra halmozó ember vette át a helyüket. A művész pedig először akkor kóstolja meg a világot, amikor a főiskolával, pályakezdéssel szembesül. 35-40 évesen jön a második felnőtté válás, aki ezt is sikerrel tudja venni, az általában igen hosszú ideig él és így értékeket hozhat létre, ha valami külső baleset nem rövidíti meg életét.

De a képzés színvonala általában nem felel meg a kor igényeinek. Ahogyan annak idején a teleszkóp megváltoztatta a világképet, úgy kellene most jelen lennie a mostani új technikai, tudományos eredményeknek is a művészetben. Ezzel szemben sokan az új eszközök birtokában is a régi módon gondolkodnak. Nemrégiben elszomorodva néztem meg két pesti főiskola diákjának a kiállítását: sem úgy nem tudnak rajzolni, ahogyan a 19. századi oktatás azt megtanította, sem pedig a korszerű rendszerelvű gondolkodás nem jellemzi őket. Ez azért elkedvetlenítő, mert ez nem volt így mindig Magyarországon sem, a magyar gondolkodást az úgynevezett fordulat éve után tették elméletellenessé. Nobel-díjasaink voltak a háború előtt, de igencsak elméleti alapokon született meg például az Európai Iskola is, hogy Csontváryt ne is említsem, akinek két természettudományi diplomája volt. 1948-49-ben azután mindent lerombóltak. Mi maradt? Káposztafőzelékszerű posztimpresszionizmus. A fiatalok, akik a főiskolákon tanultak az 50-es, 60-as években, jószerivel nem is hallottak Kassákról, Moholy-Nagyról, Péri Lászlóról, Beöthy Istvánról. Jellemző, hogy az én időmben ketté volt osztva az Iparművészeti Főiskola könyvtára, az egyik része a diákoknak, a másik része csak a tanároknak volt fenntartva. A diákok bizonyos könyvekhez egyszerűen nem férhettek hozzá. Nem beszélve az elméletek, a 20. század koncepcióinak évtizedes tabuizálásáról.

– Néhány hónapja módod volt, hogy személyesen is segíts pótolni a növendékek hiányait: előadást tartani hívtak meg a Képzőművészeti Főiskolára.

– Az ésszerű forma technikai és természeti eredete címmel tartottam előadást, ez év őszén pedig kéthónapos festészeti kurzus megtartására kértek fel.

– Hogyan jött létre legutóbbi kiállításod a Szombathelyi Képtárban?

– Klimó Károly festőművész hozott össze a képtár vezetőjével, aki azután meghívott kiállítani. Az utolsó öt-hat év műveit állítottam ki, majdnem kivétel nélkül itthon készült rajzokat. Úgy osztom meg a munkám, hogy Kölnben festek, itthon rajzolok.

– Kettős életet élsz: időd majdnem fele-fele arányban oszlik meg Német- és Magyarország között.

– Ez rettentően jó és furcsa dolog. Egyszerre két kultúrában élek, s mindkettőben kiismerem magam. Huszonöt évet csak itthon töltöttem el, majd húsz év telt el csak a másikban, s most az utazás általában havonta. A legkülönbözőbb információk, szemléletek, élettempók között élek. Havonta át kell állnom. Ott egy könyvet öt-tíz év múlva is meg tudok venni. Itt azonnal le kell csapnom rá, mert elfogy... Művészetem szempontjából viszont azt hiszem semmilyen szerepe nincs, hol vagyok, annyira absztrakt elvek mozgása alapján épül fel. Az viszont biztos, hogy a hetvenes évek vége óta nagyon nagy szükségét érzem, hogy benne éljek eredeti közegemben is, hogy részesüljek is belőle. Nekem ez a humuszom.

– Ez akkor is fontos, ha Kölnben a gyakori távollétek miatt egzisztenciális hátrányokkal kell számolnod.

– Igen, ezt elkönyveltem. Ez ezzel jár. Nem zavar annyira, hogy ezen változtatni akarjak. Úgy gondolom, nem lehet mindig, mindent megkapni, dönteni kell, választani.

– Min dolgozol, milyen terveket szeretnél megvalósítani a közeljövőben?

– A 18144 kétdimenziós vonatkoztatási rendszerből eddig az a hatvan készült el, amelyet a Petőfi Irodalmi Múzeumban mutattam be. Ezeket a negyvenszer negyvenes, vászonra akrillal festett képeket készülök folytatni. Ezek a képek üres szintaxisok, ahogyan létezik a francia vagy a magyar nyelv is, akkor is, ha senki nem mond egyetlen mondatot sem ezeken a nyelveken. Mind a 18144 üres szintaxis segítségével tehetek viszont értelmes kijelentéseket is, artikulálhatok struktúrákat. Ha mindegyikben ugyanazt a struktúrát artikulálom, az egyetlen struktúra 18144 megjelenési képe lesz. A mű a benne foglaltatott jelentés és a néző közötti interakció folyamán jön létre, abban él, abban kel életre.

Készülök egy „vízszintes" kiállításra, amelyet a Fészek Galériában rendezek majd a hatvanas évek rajzaiból. Harminc centiméter magas szekvenciákat fogok kiállítani. A Műcsarnokban lehetőséget kértem gyűjteményes tárlatra. Visszatérve a Fészek-beli rajzokra: 1966-67 körül értettem meg, hogy nem lehet csak formáról és tartalomról beszélni, hiszen a forma nem nyelv, hanem egy nyelvezetben megjelenő struktúra jelensége, azaz végeredmény. A tartalom és forma helyett először egy nyelvet kell megfogalmaznunk, ebben kijelentéseket tehetünk, amelyeket alkalmazhatunk. A művésznek először tehát üres nyelvezetet kell létrehoznia, ezen belül tehet strukturális kijelentéseket. Ha újat akar létrehozni, mindig az egész megújításával kell kezdenie a dolgot, az innováció mindig a nyelvezet megújítása. Ez a művészet lényege. Nincs szó semmiféle tartalomról, mert az idegen a művészet lényegétől.

P. Szabó Ernő

Kovács Attila interjú

KOVÁCS Attila (Köln)

RICZU Zoltán: Zsidó épületek és emlékek Nyiregyházán. Nyiregyháza : Jósa András Múzeum, 1992

KOVÁCS Attila (Köln)

LEGÉNDY Péter: Jákob botja? Beszélgetés Kovács Attilával. = Magyar Narancs, 1993. dec. 16. 36-37.,ill.

KOVÁCS Attila

k.m.[ ]= Kovács Attila hatvan képe.
= Élet és Tudomány, XLVII.évf. 8.sz. 1992. febr. 21.
247.p.

Bp., PIM, 1992 kiáll.

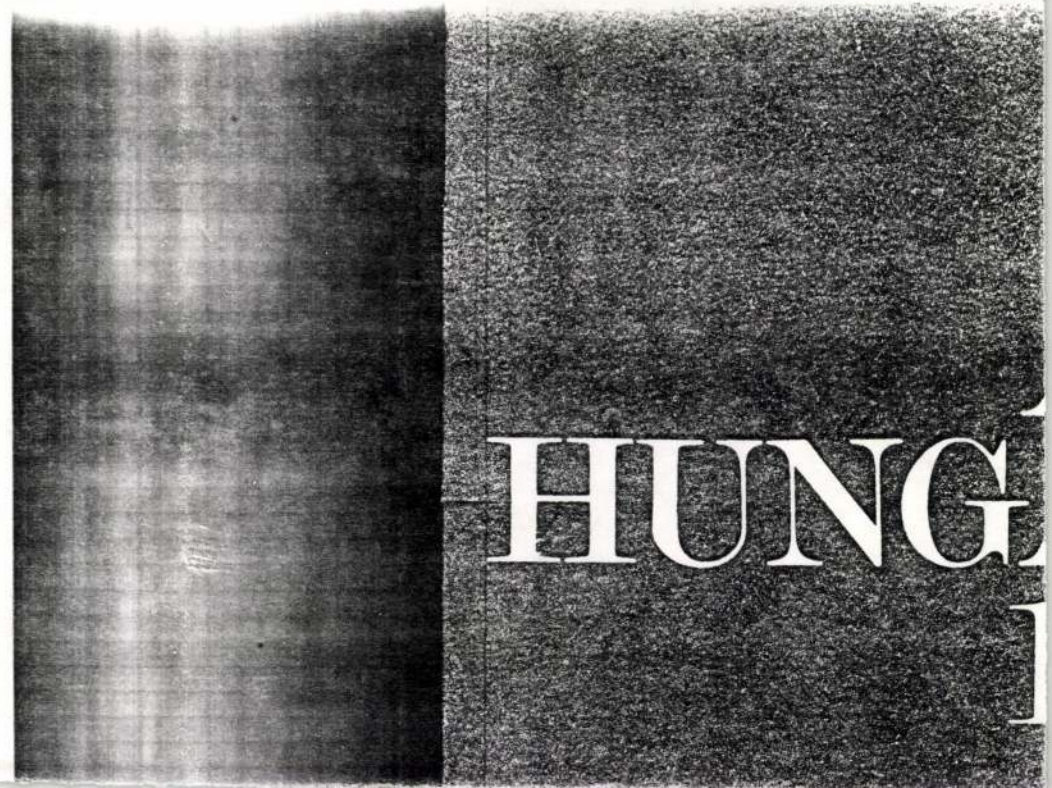
HUNG

KOVÁCS Attila (Köln)

„Mint El Greco": Kovács Attila hatvan lépe.
= Pesti Hirlap, 151. évf. 3. sz. 1992. febr. 11. 11. p.

Bp. PIM, 1992

(nincs nemő)

tárgykul-
ét értette
ális erőfe-
ti öntudat
peknél ősi
okát. Ez a
en történt.
ébredt?) a
", az egyre
negszülető
te mítikus
két lábbal
pülni, sőt,
gíteni, ak-
is. 1980-
rizsi Bien-
osan. meg-
akkor mi-
lajd itthon
ugati for-
más, mint
de formát
íván. Hisz
dolgozni,
biztos, ak-
ell terem-
málás nem

rán születő formákhoz vonzódott. Nem a 20. századi technika, hanem az élővilág és az ősi kézművesség találkozási pontjai izgatták. Panteisztikus, naiv, természetközeli szemlélete az évezredvég ökológiai problémái miatt aggódókhoz vitte közel. De ez nem spekulatív megfontoltságból eredt, hanem abból a tényből, hogy szerette a természetet, szeretett az erdőben járni, szép, érdekes fákat gyűjteni, hogy majdan valamilyen szoborba beépítse őket. Szerette elnézni a vadvizeket, s az idők során szomorúan látta: baj lesz, ha így bánik tovább az ember környezetével.

Utolsó útja is épp víz mellé vezetett, miközben szíve megállt, s a kocsi a folyóba zuhant a már halott művésszel. A természet befogadta őket, miközben mi örökre elveszítettük tevékenykedő, alkotó, kedves sámánunkat. De a hagyatéka őrzi szellemiségét, üzeneteit. Immár a mi dolgunk, hogy ezt ne hagyjuk elsüllyedni, hogy újra és újra közszemlére tegyük. Ezt szolgálja most a hátrahagyott vázlatok, szobortervek egy részének közlése is. □

KOVÁCS Attila

NAGY Zoltán: Virágozzék minden virág!
= Új Mo. II. évf. 48. sz. 1992. febr. 26. 10. p.

Bp. PIM, Kovács Attila Ziáll, 1992.
Bp. Bartók 32 Galéria, Halász András Ziáll. 1992.
Bp. Lajos u. Ziallkár, Kováts Albert, 1992
Bp. Vigadó G, Pinkas Golan, 1992.

KOVÁCS Attila

KOVÁCS Attila: Az átalakuló plaszticitás kiáltványa.= Uj Müvészet, III.évf.3.sz.1992 74.p. ill.

KOVÁCS Attila: Szemszám. = Uj Müvészet, III.évf.3.sz.1992 75.p.ill.

mai müv. ált. dokumentum

Kovács Attila kölnben élő grfikus

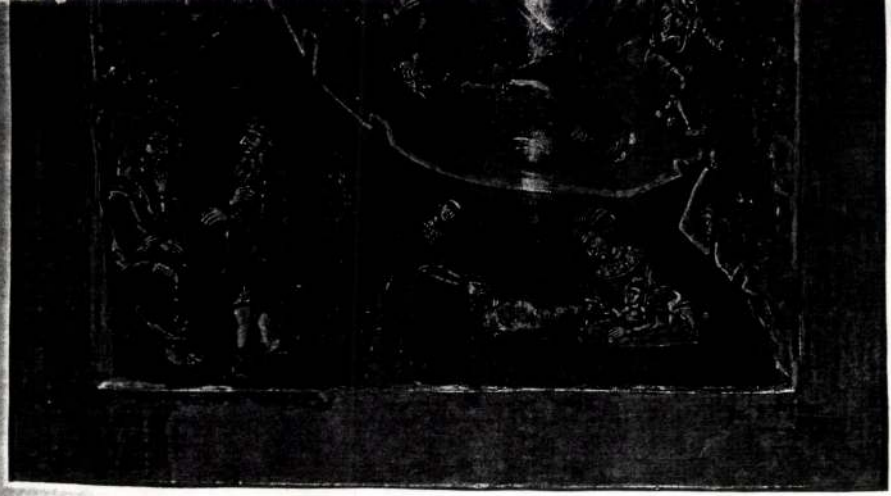

V Непознат сликар
Рођење Христово, крај XVII века
Празнична-целивајућа икона српске цркве у Коморану

KOVÁCS Attila (köln)

SZEMERE Katalin: A 'kép' azért van, hogy nézzük! =
Népszabadság, XLIX.évf. 195.sz. 1991.aug.21. 9.p.ill.
[interjul

sés hangos stíluskeresésének

vonzásában című cikkében[19]

éretét zengi, s ellenpontként

ülünk a "propagandában"./.../

lan jelszavai úgy zümmögnek

sak. Már azt sem hallod, ha

a művészet nemesen félénk hang-

a szavának varázsa a "világné-

bajával nem tudja fölvenni a

szinte nyilt németellenessége

motivációjához hozzá kell szá-

óiratnak a szélsőjobboldali kö-

támadásaik végeredményét, a

KOVÁCS Attila

Kovács Attila rajzai elé. = ÉS XXXV.évf.32.sz. 1991. aug. 9. 13.p. ill.

F-62/91.

Entz Úr!

ási Alapja (ATA) keretében

ékei - kistopográfia" címmel

tásairól beküldött zárójelen-
s Történettudományok Osztálya
értékelőlap másolatát mellé-

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

VÍZSZINTESEN

C. KIÁLLÍTÁSÁRA

60 KÉTDIMENZIÓS VONATKOZÁSI RENDSZER 1973–76 ⟶ 1992 ⟶

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

KÁROLYI-PALOTA BUDAPEST V., KÁROLYI MIHÁLY U. 16.

1992. JANUÁR 30 – MÁRCIUS 27.

MEGNYITJA

BIRKÁS ÁKOS

1992. JANUÁR 30-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 4 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST A GOETHE INTÉZETTEL KÖZÖSEN SZERVEZTÜK

KOVÁCS Attila

P.SZABÓ Ernő: A világ, a művészet és a matematika : Budapest találkozó a Kölnben élő Kovács Attilával [interju]. = Uj Magyarország, 1993. január 2. 9. ill.

felfogása szerint adja elő: különben mit ér az oly kertés növényeket s virágokat burjánoknak nézi s kikapálja, a forgó mellé nagy karót üt?

A valódi művészet emelése s jólléte áldást hozhat rágzására egyik hatalmas út és mód: ez oly tény, melye nak. Ha azért a hazai művészet erősödése nemes vágya s kész bajnoknak tartja küzdeni e téren hona javára s di ki, melyek által e divatszerű világban a magyar honfia latra lehessen egyesíteni, a művészet iránti meleg részvé ket összpontosítani, s eképpen a hazai művészekben a dást virágoztatni. – Ha ellenben erre vagy tehetsége, vag csépel, mert bírálata csak árt, s jó eredményhez nem fo hangzatú s rossz jellemet tanúsító kritizálgatással –, k rálók nemcsak a körén kívül eső tárgyakról írt munkájá is kölcsönös modorban részre nem hajló szigorú krízis a kedves szavait idéztem – kié a konc.

Figyelmeztetés a művészet maradványai iránt
Pesti Hírlap, 1845. szept. 19. V. évf. 541. sz. 191–192. l

191. lap: *bizánci* – Henszlmann ekkor még ezt a kifejez az ónémet stílus kifejezést is elhagyta, elfogadta a csúcsív
192. lap: *Gellert*, Christian (1715–1769) – német kö tanköltemények et írt

Az 1846. évi pesti műkiállítás
Pesti Hírlap, 1846. aug. 13. VI. évf. 725. sz. 99–100. lap

193. lap: *Denner*, Balthasar (1685–1749) – német f

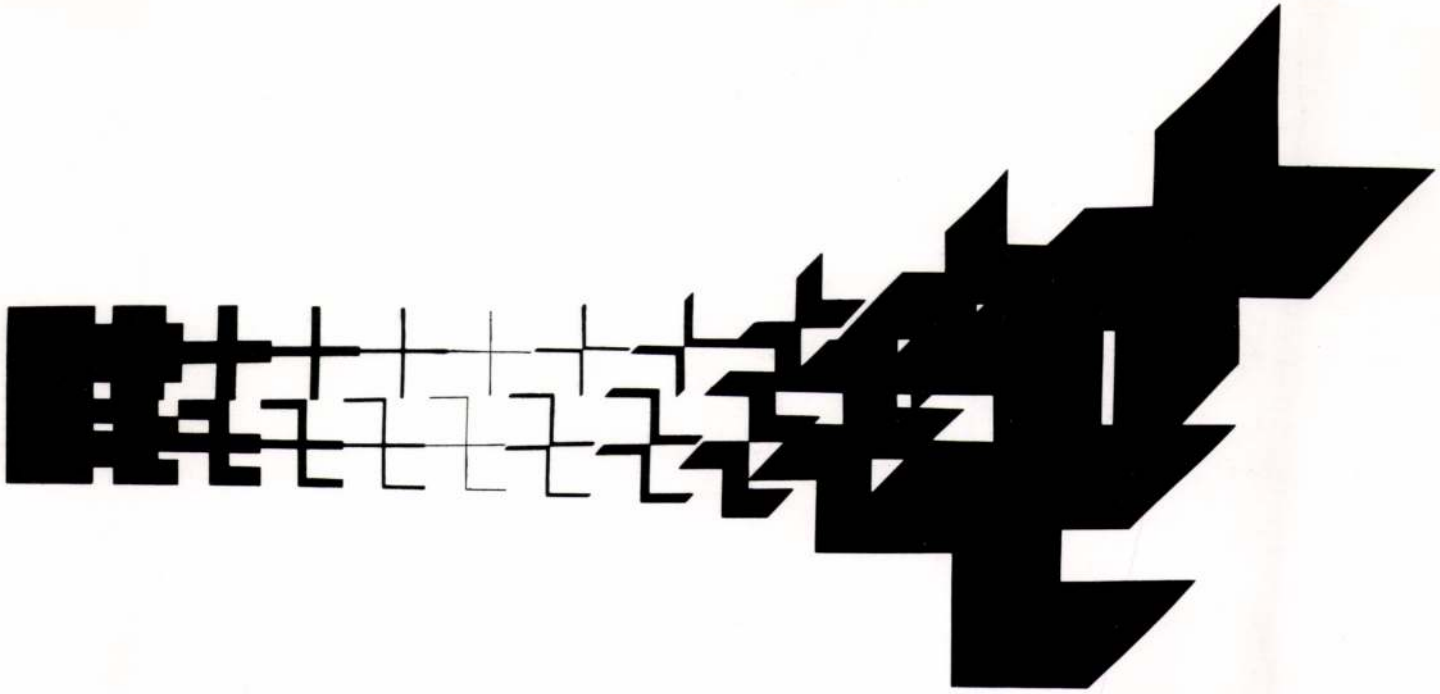

Átváltozás 5a, 1969 -72

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG 1920/1992.
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOVÁCS ATTILA

SZEKVENCIÁK 1968 - 1998.
c. kiállítására

Megnyitja: PETŐFI S. JÁNOS szemiotikus
1998. május 20.-án, szerdán 17 órakor

Megtekinthető: 1998. június 20.-ig, hétfő kivételével 13 -18 óra között
PEST CENTER GALÉRIA (Budapest, VII. ker. Peterdy u. 15.)

A kiállítás létrejöttét támogatta:

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY
LEASING CREDITANSTALT
FOTON ART STUDIÓ

Kovács Attila, [ ]

L.: Vasarely

R. Reiven Zs.: Művészeti .... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 6.

Kovács Attila, festő

L: Hajdú, Étienne

Sík Csaba: Művek, jelek, jelképek 100–114

Új Írás, Budapest, 1983. aug.

XXIII/8

Kedves Attila

Kiállítás a Jeruzsálem Galériában

Magyar Nemzet 1987. V. 15.

Kovács Attila.

Tészek Klub Miáll.

M. Nemset
1987. IX. 10.

Kovács Attila, grafikus

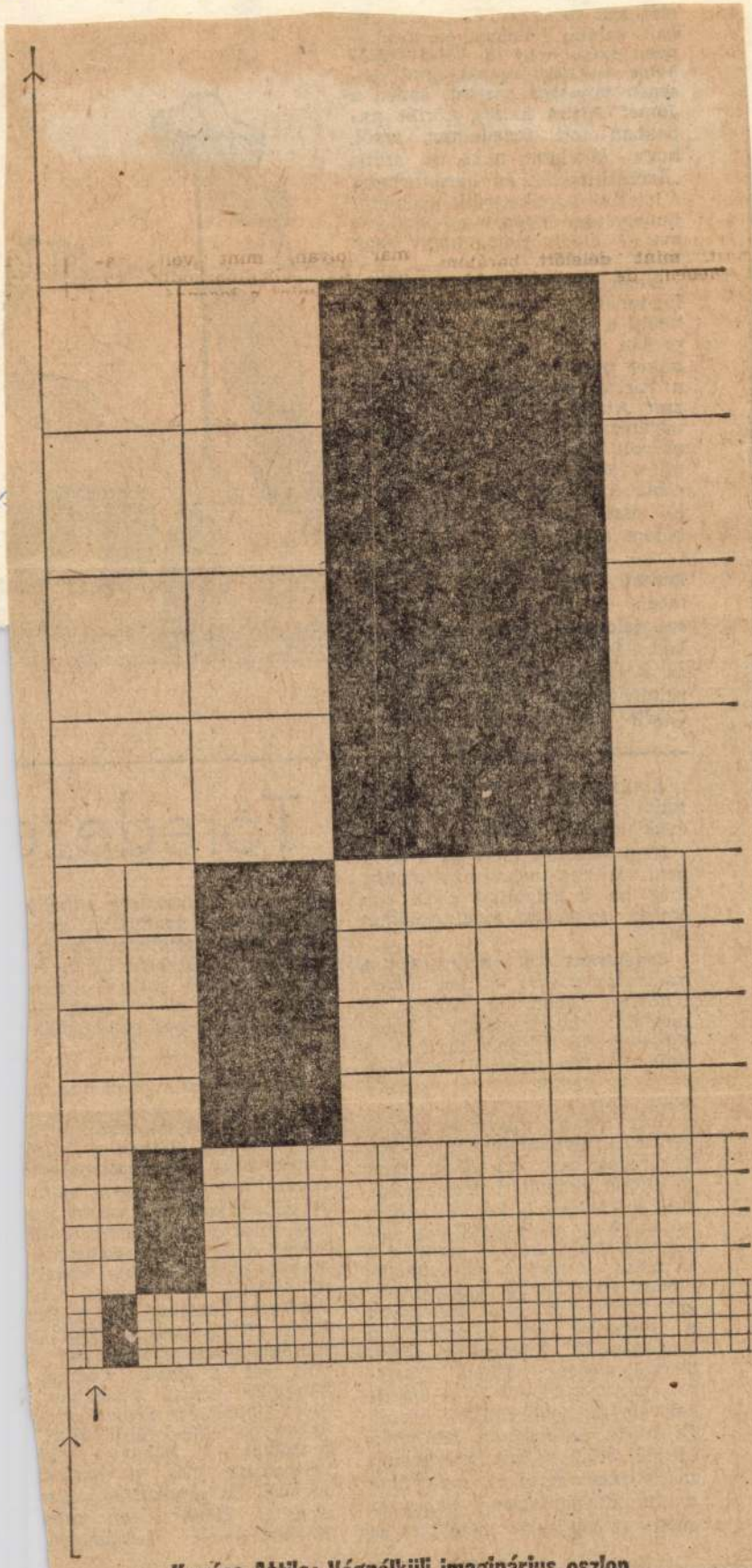

Kovács Attila: Végnélküli imaginárius oszlop

Kovács

Élet

5

XXX/35

szó jelenetet. Mégis, azt az elképzelésemet érzem igazolódni az adatszerűen összesíthető körülményekből, hogy Benjámin László huszonkettedik születés-

A titkot szerettem volna megtudni tőle mindig. Az „ötvenes évek" magyarázatát.

Nem sikerült, mert az a titok nem süríthető néhány mondatba. Még ha a helytállás titka egy ember sorsában megtestesülhet is.

Egyébiránt a magyarázatot azokra az évekre — nem a történelmit, hanem az emberit — meglelni költészetében. Ennél többet költő úgysem hagyhat az utókorra. Ezt tudta ő is. Talán ezért is voltak olyan visszafogottak, olyan korrektül kimértek a vele készült televíziós beszélgetések, folyóirat-interjúk. Többet tudott arról az időről, mint amennyit elmondott. Azt hiszem, még a látszatát is kerülni akarta annak, hogy panaszkodónak véljék. Hiszen voltak — nyilván ő is tudta —, akik a szocializmus emberi kataklizmáit a kőzetrétegek sűrűségével őrző költészetét a „hivatalos", az „elismert", a „megdicsőült" fogalmaira szerették volna leegyszerűsíteni. Ráadásul még panaszkodik is!" — mondták volna, ha pokoljárásáról beszél. És hiába szólnánk a Benjámin László által vállalt költőszerep máslényegűségéről is, mely nem a kitűnni vágyást és a sikert remélte (a kétkeziek világában az

Töredeze

ilyesfajta fennköltség mindig mihasznaság gyanújába keve dik). Mert értelmetlen megcsa tottságra hivatkozni olyan ér léssel szemben, mely — ha sz gálatról esik szó — csak ell értékekben képes gondolkodn

★

Nem szeretném magamat Be jámin László bennfenteséül n tatni. De ritka találkozásainkk úgy éreztem, előttem — mint történeteket makacsul megért kívánó nemzedék tagja előtt felszabadultabban megnyilatk zott, mint közszerepléseikor. M költészetétől mélyen érintett s ötvenes évek világában eligazo ni kívánó egyetemista, első 1967-ben kerestem föl a Sza Ervin Könyvtárban. Valójáb kierőszakoltam a találkozást. A volt túl a nehéz éveken, könyvtár védett világában mert többször is elismerően sz az ottani nyugalomról. Mint mondotta: a könyvtár akl igazgatóját még a harmir évekből, a munkásmozgalom ismerte. Előttem van arca könyvtárterem félhomályá

ANTIÁRUHÁZ

Ki ne maradjon: június–július

Az áruház tömve van áruval — a kiállítóterem szellősen kong. A magazinban a tárgyak mellett jól látható árcédula fityeg — a tárlaton árról tilos és legtöbbször nem is lehet beszélni. Az üzlet akkor sikeres, ha a tömeg miatt egy tűt sem lehet leejteni. A képzőművészeti bemutató akkor színvonalas, ha az enteriőr-fotó tanúsága szerint a légtérben néhány ember lézeng, viszonyítási alapul szolgáló modul gyanánt.

Az újmódi nyilvánosság európai eleganciája külön szakma. Izlés kell hozzá, méltóság, laza önbizalom. Tudása annak, hogy az igazi pénz mindig a háttérhelyiségekben cserél gazdát. A látvány pedig azoké, akik tanult finomságuk révén a szellem arisztokratáivá váltak. Legyünk őszinték: ez a fajta kiállításkultúra antipopulista, demokráciaközönyös és egy csöppet sznob. De — sajnos! — a kultúra már olyan a szabadság világában, hogy a sznobok nélkülözhetetlenek: ők hozzák hangulatba a nagyközönséget, az ő ájult sóhajtásuktól nyílik meg a kevésbé értők pénztárcája, és ők állítják föl a mércét, amelyet a következő kanyarban ugyancsak ők döntenek le. A következőkben három sznob kiállításról lesz szó — de azért ne tessék rájuk haragudni. Szépek ők, csak kicsit kékek a harisnyájuk.

Új természet

Öt közép-európai művész bemutatója a Liszt Ferenc téri Galériában. Öt hiperérzékeny fiatalemberé, akik idegvégződésükben érzik az emberiség ökotragédiáját, akik fuldoklanak a mesterséges környezetből kipárolgó mérges gázoktól, akik gigantikus méretű Rorschach-teszteket hívnak segítségül (például *Daniel Fischer*), hogy rossz közérzetünk, privát nyomorunk, pszichodrámánk érzékien legyen dokumentálva. Megrázóak ezek a leletek és ijesztőek is, ha a cseh *Miroslav Stolfa* zsúfolt romhalmazt ábrázoló kompozícióira vagy *Anna B. Wiesendanger* monumentális víziójára figyelünk. Nekem mégis a magyar résztvevő, *Bernát András* munkái tetszettek leginkább. Sötét, viharos vásznai csupa „olyan mintha" látványesetet örökítenek meg. Olyanok, mintha egy szörnyű éjszakán óriások taposták volna le az emberek vetését. Olyanok, mintha világvége előtt félórával meghasadna a föld, és a kürtősök már hangolnának. Nyilvánvaló, Nádler István karizmatikus egyénisége nélkül ez a piktúra nem születik ilyenné. De Bernát pontosan ismeri a titkot, hogy mekkora különbség van nedvzöld és krómoxidzöld, feketével kevert okker és elefántcsont-fekete között. Sokáig kell nézni képeit, és ha túljutunk a depresszív tartalmon, ajándékként megkapjuk — mint üveggolyót — a távolság élményét és hozzá egy műszert, amely fogékonnyá tesz minket a nüanszokra. *(Knoll Galéria)*

Hárman Stuttgartból

Mert minden a nüanszokon múlik. Szabad szemmel már-már alig követhető *Klaus Heider* fekete négyzetmezői között az a súrlódó feszültség, amelyet az akrilfesték és a textilbevonat ütközőzónája gerjeszt, hogy aztán a konfliktust elsimítsa két folytatólagos körívdarab — akár annak árán is, hogy a mezők elcsúszni látszanak egymás mellől, és a pillanatnyi rend ironikusan megbízhatatlanná engesztelődik. Heider fölényes és mély, finom és brutális, nemes és frivol. Ahogy kromatikus színekre fölépített bonyolult körvonalú kompozícióiba egyszerre csak beépíti a neoncsövet, de úgy, hogy a fénycső immár nem gegként, hanem nélkülözhetetlen látványelemként működik, az már több mint képzőművészet, az magatartás. Arról szól, hogy bizonyos fejlettségen és intelligencián túl nincs ok az idegen anyag kirekesztésére. A tolerancia odáig fajul, hogy a nem toleráns alkatrészek (neon, műanyag, huzal) beépítése is kívánatossá válik. Íme: a legfejlettebb országok legfejlettebb művészetének „válságkezelő programja".

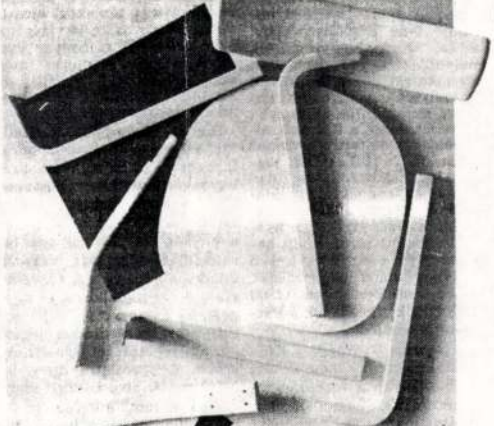

Kimmo Sarje (Finnország): Ütközés.

Egyébként *Jeanette Oellers* textilt és műanyag fóliát kombináló installációi és *Alexander Tolnay* monomániásan ismételt, akrillal és szénnel megdolgozott camembertsajtformái is ilyenféle túlfejlettségből fakadó bölcsességről tesznek tanúbizonyságot — csak fenemód unalmasak. Egészen megátalkodott kultúrszépléleknek kell lenni ahhoz, hogy a csendes elismerésen túl még erőteljesebb érzelmekre is fussa. Mondjuk elragadtatásra, totális világmagyarázatra vagy hasonló effélékre. *(Ernst Múzeum)*

Szabad zóna

A hónap látványossága egy finn—magyar vegyes vállalkozás a Hősök terén. Tőlünk az az „NB I" szerepel, amely általában mindenütt, *Bak Imre* és *Birkás Ákos, Fehér László* és *Nádler István*, a finnektől pedig azok, akikkel amúgy találkozni lehet a velencei biennálékon (például *Kari Cavén, Silja Rantanen*). Bunda kizárva, mert a mieinket ők, az övéiket mi választottuk a csapatjátékba. (Tudni kellene persze, hogy miféle kínálatból!)

Az eredmény szinte félszeggé tett. Utoljára ilyet akkor éreztem, amikor a finn nagykövet budapesti rezidenciáján voltam hivatalos egy koktélpartira. A gellérthegyi villa ugyanis a hiperegyszerűségnek és a rejtett gazdagságnak, a hálász-pákász életforma prefeudális természetközeliségének és a jövő század posztmateriális értékeinek olyan szimbiózisa volt, hogy elszégyelltem magam: alig mertem venni a fogpiszkálóra tűzött vodkakorcsolyákból. A villa fehér-szürke gránitjához képest a mi parlamenti aranybronzunk maga a snassz. A rogyasztott üveg világítótest fényében a mi herendi állólámpánk a cifra nyomorúság magas hőfokon égetett bizonyítéka. A követség kártoltlen-drapériája mellett a mi gépi bársonyfüggönyünk a félgyarmati pompa kényszerű díszlete.

A kiállítás szűkszavú műtárgyai és nyers anyagi valójukat vállaló kompozíciói ugyanis a híres északi csönd tárgyi megfelelői. A tárlat a sankkör felé húz: a magyarok közül azok jók, akik finnesek — és a finnek közül is azok jók, akik finnesek. Itt hallgatni arany, beszélni ezüst: a leglocsogóbb magyar műtárgyak nem feleltek meg az egészséges sznobizmus idepa-rancsolt követelményeinek. *Bachmann Gábor* orwellien szovjetellenes installációja, *Kovács Attila* nagyberuházás-ellenes kompozíciója itt és most nem divatos. E történelmi csúfságokról beszéljenek inkább a pártok a politika nagyáruházában. *(Műcsarnok.)*

P. Sz. J.

A Hideg napok után

Cseres Tibor új könyvéről

Cseres Tibor a sötétebbnél is sötétebb kelet-közép-európai história egyik leggyászosabb momentumát igyekszik felderíteni új könyvében. A *Vérbosszú Bácskában* az író szándékai szerint a *Hideg napok* folytatása kellene hogy legyen. Cseres megírta az újvidéki magyar véregzés szomorú krónikáját, s azt várta, évtizedekig várta, hogy szerb írótársainak valamelyike vállalkozik a válaszra, azaz papírra veti, hogy mennyi szörnyűség történt Jugoszlávia magyarlakta vidékein a magyarsággal a háború végén. Szerb író azonban nem vállalkozott e feladat megoldására, sőt egészen a közelmúltig szinte a teljes hallgatás börtönébe, a rettegés építette mesterséges titkok közé építették be csaknem 35 ezer magyar áldozat halálát. Pedig beszéltünk már és beszélünk a Maniu-bandák erdélyi garázdálkodásáról, regények szólnak a kárpátaljai magyarság háború utáni kálváriájáról, s alig-alig akad olyan szlovákiai magyar mű, amelyben szó ne essék az 1944-et követő jogfosztottság esztendeinek hányattatásairól.

Cseres Tibor tehát lényeges ügyet írt meg.

A *Vérbosszú Bácskában* azonban nem folytatása a *Hideg napoknak*. A *Hideg napok* — minden kétséget kizáróan Cseres legjobb alkotása — szigorú rend szerint fogalmazott, tömör kisregény. A *Vérbosszú Bácskában* elsőrendűen publicisztika — bizonyos irodalmi betétekkel. Úgy tetszik, Cserest elsodorja az anyag rettenete. Egyedül a *Bezdáni emberek* című ismert novellájában, amely ebben a könyvben ugyancsak olvasható, tud íróilag is úrrá lenni az elsődleges tapasztalaton.

A *Vérbosszú Bácskában* kiindulási pontjával csupán egyetérteni lehet. „E rettenetes bűnhalmazatoknak eszmei alapját, gyatra és gyötrő filozófiáját keresve a kezdetleges gondolkozás rákos daganatára, az előítéletes vélekedésre tapinthatunk. S meggyőződhettünk róla újra és újra, hogy az ember nem pusztán értelmes lény — bármely józan törekvései ellenére —, nem tud csak az lenni, s gondolkozásában, viselkedésében minduntalan helyet nyit a vak gyűlöletnek. S a vak gyűlölet anyja az előítélet." Ezek az előítéletek különösen erőteljesen hatnak, amióta tájainkon — a nemzeti ébredéssel szinte egyidejűleg — egyáltalán jelentkezhettek. Magyarok és nem magyarok között — sajnos — minden korban fölös számban akadtak olyanok, akik nemzeti öntudatukat kizárólag gyűlölettel tudták kifejezni. Az aljas indulatok felelőtlen felszabadításával. A háború időszaka kiváltképp alkalmas szenvedélyek elszabadulására. A háborúkat csaknem t vényszerűen követő intern numok a szabad rablás é bosszúállás ugyancsak kedv alkalmait kínálják.

Ennek az interregnumna borzalmas eseményeit meg Cseres.

Talán túlságosan erős ha súlyt téve a magyarellenes dulatokra, még olyan eset ben is, amikor a szó szoros telmében történő rablás fosztogatásról, személyes b szúról volt szó. De hát von tó-e ilyen esetekben pontos tár?

Az író azonban mintha előítéleteknek, a magyare nességnek már-már miti jelentőséget tulajdonítana nem csupán Bácskában, nem a világpolitikában. A a második világháborút l ró békeszerződéseken érvé sült volna ez az előítélet rizsban, nem kétséges, h Magyarország a lehető legk zőtlenebb elbírálásban ré sült. De részesülhetett-e n fajta bánásmódban? Hig tan kell kezelnünk ezeke kérdéseket, még akkor is, ezek roppant fájdalmasak a békeszerződés korántsem igazságosztás pillanata Nem is szánták annak. A g tesek olyan feltételeket s tak a legyőzötteknek, biztonságukat teljesnek zék. Cseres ugyancsak i hogy *Szombathelyi Ferenc* újvidéki vérengzésekért vetve felelős vezérkari fő még az amerikai fogságba „a Szent István-i gondol alapuló békés és megértő igazgatásról" gondolko Következésképpen Jugoszl békedelegátusa, *Edvard delj* — ezt is idézi Csere hangsúlyozta „a Szent ván-i korona illúziója" e harc szükségességét.

Mit számított ekkor és Horthyék negyedszázada *Teleki Pál* hősies öngyilk gának erkölcsi súlya? C chill állítólagos mondatár vatkozik Cseres, hogy a miniszterelnök eme tettét a békeszerződéseknél szám ba kell venni. Ezzel szem a brit külpolitika végig k rétumokat követelt mi fél- és egészen hivatalos gyaláson, *Kállay Miklós* tosabbnál olvatosabb tapo zásaira válaszolva.

Borzasztó dolgok törté Bácskában. És borzasztó gok történtek Ukrajnában ről is, arról is meg kell azt, ami történt. A félig goktól, a történelmi legen tól azonban jobb óvakodn A legendák ugyanis m osztódással szaporodn *(Magvető.)*

E. Fehér

A fővárosi mozik műsora

VII. 5–11.

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő; *: 14 éven alul nem ajánlott; **: 16 éven felüli; ***: 18 éven felüli; IM: ifjúsági mozibérlet érvényes; K.: kísérőfilm; H.: híradót is játszanak. A budapesti mozik pénztári rendje: az egész nap játszó mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával aznapra és egy napra előre. Csak délután működő moziknál jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI

ROBIN HOOD (mb. szín. amerikai kalandfilm) (Bartók, Broadway, Lux, Metró, Panoráma Autós, Toldi) TINI BOSZORKÁNY (mb. szín. amerikai zenés filmvígjáték)* (Csokonai, Horizont, Puskin, Panoráma Autós)
ZOLD KARTYA (mb. szín. amerikai filmvígjáték) (Atrium, Bartók, Duna, Flórián, Kossuth, Kőbánya, Puskin, Olimpia, Sport, Uránia, Toldi, Vörösmarty)

A BUDAPEST FILM
INFORMÁCIÓS SZOLGÁLATA
a Metró moziban (VI., Teréz krt. 62.)
Telefon: 131-7302
naponta reggel 10-től este 8-ig
Felvilágosítás filmekről, mozimüsorról
telefonon vagy személyesen

ALKOTÁS: Három férfi és egy Kis Hölgy (mb. am.) 10. 12. **Házinyúlra nem lövünk** (mb. am.)* 2. 4. 6. 8. **Ne folytassa, felség!** (mb. am.) éjjel 10.
ALKOTMÁNY: Jobb ma egy zsaru, mint holnap kettő (mb. am.)* 4. 6. 8.
APOLLO: Jobb ma egy zsaru, mint holnap kettő (mb. am.)* 10. 12. 2. 4. 6. 8.
ÁLTALÁNOS MŰV. KÖZPONT: Warlock (am.)* 6-7-én 3. 5. 7. **A halál kereszttüzében** (mb. am.)** 8-án 5. 7. 9. 11. 1. 3. 5. 7. 9. 11. 1. 3. 5. 7. 9. 11. 1. 3.

KOVÁCS Attila

Nejnalbadsaj 1991. július 4.

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

VÍZSZINTESEN

C. KIÁLLÍTÁSÁRA

60 KÉTDIMENZIÓS VONATKOZÁSI RENDSZER 1973–76 ⟶1992 ⟶

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

KÁROLYI-PALOTA BUDAPEST V., KÁROLYI MIHÁLY U. 16.

1992. JANUÁR 30 – MÁRCIUS 27.

MEGNYITJA

BIRKÁS ÁKOS

1992. JANUÁR 30-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 4 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST A GOETHE INTÉZETTEL KÖZÖSEN SZERVEZTÜK

- Kovács Attila - Köln, - festő.

- Minden új gondolat csak a régi biztonságos alapokból származhat, aminek értelme van, ugye minden lehet gondolni, de nem mindennek van értelme. Ugye ?

- Pátkai Ervin - Párizs - szobrász-építész.

- Az nekem nagyon nagyon fontos volt, hogy Magyarországon már itt, 16 éves koromban, esti iskolákra jártam, és Iparművészeti Főiskolára. A Borsosnál tanultam. Somogyival előbb, a Képzőművészeti Gimnáziumban, utána a Borsosnál egy kicsit.

- Nemes Endre - Göteborg, festő.

- Az nem mindegy, hogy hol él az ember, egy festőművész számára. Mert vannak olyan országok, amelyekben annyira el van szigetelve és az ország művészeti élete annyira más, annyira különbözik attól ahol mondjuk esetleg fiatal korában, vagy egy fontos időszakában élt, hogy annyi annyi mindent kell megkerülnie, olyan körutakat kell csinálnia, hogy más országban majdnem egyenesen élhetne.

KOVÁCS ATTILA

Sik Csaba: Müvek, jelek, jelképek.
= Uj Irás, 1983.8.sz. 113.p.

A mai festészet lehetőségeinek másik véglete Kovács Attila világa, éppúgy szembeszegülve a felkapottal, mint Konoké vagy Kallósé. Változó méretű négyzetek szeriális sorát festi, mintha számítógép diktandójára tenné. Ezek a matematikai struktúrák mégsem hidegek, kimódoltak, hanem formailag kiszámítottak, az ismétlésből születő transzformáció, a felület reliefszerűsége varázsolja őket elevenné. Megegyezve napjaink tudományának, technikájának szellemével, mégis a konstruktívista elődök kísérleteinek logikus folytatása, tovább gondolt következményeként.

K		1	8	15	22	29
SZ		2	9	16	23	30
CS		3	10	17	24	
P		4	11	18	25	
SZ		5	12	19	26	
V		6	13	20	27	

December

H			5	12	19	26
K			6	13	20	27
SZ			7	14	21	28
CS		1	8	15	22	29
P		2	9	16	23	30
SZ		3	10	17	24	31
V		4	11	18	25	

KOVÁCS Attila

FRANK János: El Greco - 1. magyarok. = ÉS
XXXV.évf.32.sz. 1991. aug. 9. 13.p.

Bp., Szépművészeti Muzeum, 1991
spnyol-mgyar kiáll. Tisztelet El Greconak

Eddig a Grecónak küldött *hommage*-ok. De úgy is hódolhat a festő, hogy egyszerűen a saját stílusát, legkedvesebb gyermekét teszi le áldozat gyanánt. Van köztük néhány sokszorosabb Greco-áttétel is, melyeket a művészektől maguktól hallottam, de mivel nem én fejtettem meg az *enigmát*, nem adom tovább. Az Európa-hírű *Kovács Attila* (közbevetés: miután két művészünk viseli ezt a nevet, fenti az 1938-ban született) saját kockás számtanfüzet-geometriai sorozatát tette közszemlére. Mint eleddig is: minimálisan, szigorúan, sőt gőgösen.

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

GRAFIKÁK 1964–1988

BUDAPEST–KÖLN

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM

BUDAPEST III. FŐ TÉR 1., ZICHY-KASTÉLY

1991. AUGUSZTUS 21–OKTÓBER 1.

MEGNYITJA

BEKE LÁSZLÓ

1991. AUGUSZTUS 21-ÉN, SZERDÁN ESTE 6 ÓRAKOR

KOVÁCS ATTILA

Kondus Attila, szobrai

L: Csiky Tibor

Frank János: 3. Fellbach-Kisplasztikai Triennálé

Élet és Irodalom Bp. 1986. szept. 5

13

XXX/36

Kovács Attila

Grafikusművész

Nemzetközi kiállítás a Pécsi Galériákban

Dunántúli Napló
1982 jún. 26

A Tudj Tamás
cikke

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

VÍZSZINTESEN

C. KIÁLLÍTÁSÁRA

60 KÉTDIMENZIÓS VONATKOZÁSI RENDSZER 1973–76 → 1992 →

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

KÁROLYI-PALOTA BUDAPEST V., KÁROLYI MIHÁLY U. 16.

1992. JANUÁR 30 – MÁRCIUS 27.

MEGNYITJA

BIRKÁS ÁKOS

1992. JANUÁR 30-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 4 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST A GOETHE INTÉZETTEL KÖZÖSEN SZERVEZTÜK

KOVÁCS Attila

91 9. 49 – 51, 54, 76 – 78

Kölnben élő grafikus, interjú

Új Müvészet

Új Művészet

KOVÁCS Attila grafikus (Köln)

Koherenzibilitás IV., 1968-70, akril, vászon, looxloo - 91.9.49

Négyzet analizis+szintézise, A1-P4, 1973-74, papir, fekete tus, 18,9x18,9 - 91.9.50

Szubsztrátum K-H-7, 1967-71, marótus, müanyag - 91.9.5o

Itt van ott ott van itt, 1973-76-86, akril, lenvászon, fa, 24ox24o - 91.9.51

Új Művészet

KOVÁCS Attila (Köln)

3. 44.p.

Új Művészet 1992

Budapest.

The setting for *Fragments from the Austro-Hungarian Empire, Interior frontier zone—triptich* (1988) is probably Burgenland, Austria. The montage, the architectonic elements, the stone vase or the perspective on the large central picture could be produced by the sight itself and the angle from which it is viewed. On the left a half-open square gate, to the right wire-fencing with wrought iron frame close the side entrance.

Judit Wellisch-Tehel's nostalgia for her native town and country are manifest despite, or because of, the fact she has spent the greater part of her life far in the North. She is the successor of all Pan-European architectural styles originating in the Greco-Roman genius.

*

The guiding principle in the art of Andrea Kovács is our childhood toy, the kaleidoscope.

realism turns surrealis
the squares is directe
sociations, a form of
simultaneousness of
much-transcribed futu

In fact all her wo
more open, others
decipherable. All her
photo mosaics are rela
as well as to the p
splendid Hungarian
genre seems to be in
the first *International*
to Budapest at the sa
tion of Andrea Kovác

She was born in N
parentage, and worl
grapher: earlier she
composition of *Sea of*
of plants and red flo
of Energy (1986) with
its chief motif are ex

Kordes Attila, grafikus

L: Bak Imre

Bón András: Matafszet '86 26

Új Tükör, Bp. 1986. okt. 26. XXIII/43

KOVÁCS Attila

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

VÍZSZINTESEN

C. KIÁLLÍTÁSÁRA

60 KÉTDIMENZIÓS VONATKOZÁSI RENDSZER 1973–76 ⟶1992 ⟶

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

KÁROLYI-PALOTA BUDAPEST V., KÁROLYI MIHÁLY U. 16.
1992. JANUÁR 30 – MÁRCIUS 27.

MEGNYITJA

BIRKÁS ÁKOS

1992. JANUÁR 30-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 4 ÓRAKOR
A KIÁLLÍTÁST A GOETHE INTÉZETTEL KÖZÖSEN SZERVEZTÜK

KOVÁCS Attila

Az MLSZ elnöksége új döntést hozhat az FTC—Veszprém-ügyben

Az ítélet védhető, az indoklás nem

A Ferencváros—Veszprém óvási ügy kapcsán dr. Török Ferenc tegnapi számunkban meglehetősen éles szavakkal kritizálta a Magyar Labdarúgó Szövetség fegyelmi bizottságának munkáját, és az egész szabályalkotó munkát elmarasztalta. Ezért hívtam fel Berzi Sándort, a szövetség főtitkárát, hogy megkérdezzem: hogyan, kikből tevődnek össze a bizottságok.

— A szövetség bizottságai kizárólag társadalmi munkásokból állnak, így a fegyelmi és a fellebbviteli bizottság is. A váltás 1990 ele-

— Képesek-e elbírálni a jogi kérdéseket ezek a bizottságok?

— Feltétlenül, hiszen jogászokból állnak, csak a fellebbviteli bizottságnak van két, nem jogász tagja.

— Török doktor azt mondta, hogy a joghézagot használta ki, ebből következik, hogy rosszak a szabályok. Ki a felelős a szabályalkotásért?

— A versenykiírást a szövetség elnöksége hagyja jóvá. Az előterjesztést jogászok készítik el, a ligák közreműködésével. Ahogy a

prém, és az elnökségnek ebben az esetben hivatalból foglalkoznia kell az üggyel.

— Azt olvastam, hogy a veszprémiek több fórumot is megkerestek.

— Végül is mindegy, hogy kihez nyújtják még be a panaszukat, dönteni az MLSZ elnöksége fog.

— Azt is elképzelhetőnek tartja, hogy az elnökség megváltoztatja a fellebbviteli bizottság döntését?

— Az elnökség szabályt alkothat, módosíthat; az elnökség ebben az ügyben bármit megtehet.

Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak is vannak az állampolgárságra vonatkozóan olyan megkötései, amelyek eltérnek egy-egy ország törvényeitől. Elképzelhető, hogy egy szövetség úgy határoz: játszhat egy csapatban két külföldi mellett — például — további két magyar nemzetiségű, román állampolgár, akinek tartózkodási engedélye van.

A jogász legalábbis valószínűnek tartja, hogy az MLSZ versenykiírásában nem szerepel, hogy ki a magyar állampolgár, így tehát — ha mindenképen a játék szellemét, a sportszerűséget akarták szem

Wirth Gabriella visszatérésre készül

Mit (nem) tudnak a gyerekek?

A monitorvizsgálat tanulságai

Gyerekeink nagy átlagban lényegesen jobban értenek a számítástechnikához, még rosszabbul olvasnak, még nehezebben fogják fel az írott szövegeket, mint négy esztendővel ezelőtt, s már korántsem látszik kiemelkedőnek az átlagos magyar gyerek matematikai problémamegoldó készsége nemzetközi viszonylatban. Ez derült ki az úgynevezett monitorvizsgálatból.

Az Országos Közoktatási Intézet négyévenként összehasonlító tudományos vizsgálatokat végez, nagyszámú általános és középiskolás diák leglényegesebb készségeit, jártasságát mérve igen alapos tesztekkel. Az 1991-ben végzett szintmérés eredményeiről számolt be tegnap a Művelődési és Közoktatá-

ami más tanulmányi területeken is érezteti hatását.

Örvendetes viszont a másik kettőnél semmivel sem kevésbé fontos számítástechnikai oktatás fejlődése, ami feltételezhetően annak tulajdonítható, hogy a korábbi felmérés óta a magyar számítástechnikai bázis és az oktatói gárda felfejlődött a nemzetközi színvonal közelébe.

Vizsgálták a kutatók azt is, mire használják a gyerekek az iskolában szerzett ismereteiket. Reménytkeltő, hogy nagy részük ismereteiből immár nem csupán játékra, hanem részprogramok készítésére is futja.

Van néhány feltűnő oktatáspolitikai tanulsága is a vizsgálatnak. Az egyik

Január 30-án délután 4 órakor nyílik Kovács Attila (képünkön) Vízszintesen című kiállítása Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A 60 kétdimenziós vonatkoztatási rendszer március 27-éig tekinthető meg

FOTÓ: FEJÉR ZSUZSA

KERAVILL

Mai műsor

RÁDIÓ

KOSSUTH: 5.00 Reggeli Krónika, 6.55 URH: Körzeti információs magazin, 8.30 Hangszemle, 9.05 Napközben, 11.00 URH: Mindenes, 11.05 Cigányfélóra, 11.35 Ottlik Géza: Iskola a határon, 11.50 URH: Jegyzet, 12.00 Déli Krónika, 12.30 Mindennapi tudomány, 12.40 Külpolitikai figyelő, 12.50 Törvénykönyv, 13.05 Falurádió, 13.20 Hagyományápolók, 13.45 Hitélet, 14.00 URH: Nemzetiségeink népzenéjéből, 14.05 Klasszikusok mindenkinek, 14.30 URH: Eszperantóhíradó, 15.05 Kossuth-klub — URH: Erről beszéltünk, 16.00 Délutáni Krónika, URH: Az Amerika Hangja magyar adása, 16.20 Örökzöld filmmelódiák, 17.05 Magyarországról jövök..., 18.00 Esti Krónika, 18.30 Ráadás, 19.00 URH: V materinskom jazyku, 19.05 Sportvilág, 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! URH: In limba materna, 19.35 Grendel Lajos összeállítása, 20.00 URH: In der Muttersprache, 20.05

réja, 21.05 Daráló, 21.35 Heavy metal-híradó, 22.00 Sanzonfélóra, 22.30 Dzsesszlista, 23.03 Sporthíradó, 23.10 Napforduló, 0.10 Éjszakai műsor.

BARTÓK: 6.00 Muzsikáló reggel, 9.05 Pódium: Giulietta Simionato operafelvételeiből, 10.05 Rádiószínház — Szentkuthy Miklós: Dürer (hangjáték), 10.42 A kamarazene kedvelőinek: az Amadeus vonósnégyes játszik, 11.53 Ravel: Három dal vegyeskarra, 12.05 Hangverseny délidőben: Concentus Hungaricus , 14.05 Legenda Berda Józsefről, 15.00 Evelyn Lear és Thomas Stewart operafelvételeiből, 15.40 Muzsikusábécé: Jacques Ibert, 16.05 Éneklő Ifjúság, 16.17 Szimfonikus zene, 17.00 Gordiusz, 17.50 Népzenekutatók műhelyében, 18.05 Andor Éva, Bárkányi Éva és Várjon Dénes koncertje a 22-es stúdióban, 19.05 Évfordulók nyomában: 100 éve született Kun Imre, 19.35 Bregenzi Fesztivál '91: Rudolf Buchbinder zongoraestje, 20.24 Berda József versei, 21.20 Weber operáiból, 22.05 A zene üzenete, 22.19 Új magyar zene a rádió-

klipmix, 19.15 MOST, 19.40 Esti mese: Trombi és a tűzmanó, 19.50 „Zengő ábécé", 20.00 Híradó, 20.25 Telesport, 20.35 Egészséget mindenkinek!, 21.10 Közjáték, 21.15 Sivatagi paradicsom (amerikai film), 22.50 Akt(-)uális, 23.10 BBS: Büntetőexpedíció (magyar film), 23.50 Késő esti híradó, 23.55 BBC-híradó.

Tv—2: 6.00 Nap-tv, 16.00 Műsorelőzetes, időjárás, 16.10 Ecranul nostru, 16.30 Ötről hatra, 17.30 Gyerekeknek: Atomhangya, 18.00 Híradó, 18.15 Telesport, 18.38 Torpedó, 19.00 Testestül-lelkestül (német sorozat), 20.00 Körzeti stúdiók műsora, 21.00 Össztűz (vitafórum), 22.00 Esti egyenleg, 22.25 Napzárta előtt, 22.45 Szeretlek, szeress! (csehszlovák film).

Falu-tv

Péntek reggel ismét kukorékol a Kakas 5.47-kor a TV-1-en.

A műsorból:

MEGHÍVÓ

KOVÁCS ATTILA

GRAFIKÁK 1964–1988
BUDAPEST–KÖLN

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM

BUDAPEST III. FŐ TÉR 1., ZICHY-KASTÉLY

1991. AUGUSZTUS 21–OKTÓBER 1.

MEGNYITJA

BEKE LÁSZLÓ

1991. AUGUSZTUS 21-ÉN, SZERDÁN ESTE 6 ÓRAKOR

FIGYELMÉBE AJÁNLJUK

SZOMBAT *9.30 és 11 óra:* A Nap családja *(P); 11 óra:* A navigáció históriája című film vetítése, majd tárlatvezetésen ismerkedhetnek az érdeklődők a vitorlásoknak a világpiac megteremtésében játszott szerepével (*KM,* dr. Mohai György); *13 óra:* Az UFO-vadászok csapdája; *14.30 és 16 óra:* A betlehemi csillag *(P).*

VASÁRNAP *9.30 és 11 óra:* A Nap családja *(P); 11 óra:* Az angliai mozdonyparádé című film vetítése, majd előadás a vasútépítés történetéről (KM, Koltai Györgyné); *10.30, 12, 13.30 és 15.30 óra:* Tárlatvezetés: a középkori Buda királyi várpalotája és gótikus szobrai *(BTM); 13 óra:* Égiekkel játszó földi lelemény II.; *14.30 és 16 óra:* A betlehemi csillag *(P).*

HÉTFŐ: *9.30 óra:* A Földről a csillagokig; *11 óra:* A Nap családja; *13 óra:* Az élet bolygója: A Föld; *14.30 óra:* Égiekkel játszó földi lelemény; *16 óra:* Az UFO-vadászok csapdája *(P); 18 óra:* Gombász szakkör: klubnap *(TIT St).*

KEDD *14 óra:* Körséta az Országos Széchényi Könyvtárban. Találkozás az előcsarnokban *(BIT).*

SZERDA *9.30 óra:* Az élet bolygója: a Föld; *11 óra:* A Nap családja; *13 óra:* A Földről a csillagokig; *14.30 óra:* Az UFO-vadászok csapdája; *16 óra:* A betlehemi csillag; *17.30 óra:* Ma éjszaka a Planetáriumban *(P); 18 óra:* Ásványbarát szakkör: minibörze *(TIT St).*

CSÜTÖRTÖK *9.30 óra:* A Földről a csillagokig; *11 óra:* Az élet bolygója: a Föld; *13 óra:* A Nap családja; *14.30 óra:* A Földről a csillagokig; *16 óra:* Égiekkel játszó földi lelemény II. *(P).*

PÉNTEK *9.30 óra:* Az élet bolygója: a Föld; *11 és 13 óra:* A Földről a csillagokig; *14.30. óra:* Az UFO-vadászok csapdája; *16 óra:* Égiekkel játszó földi lelemény II. *(P).*

Rövidítések: *BIT* = Budapesti Ismeretterjesztő Társulat *(Bp. VIII., Múzeum u. 7.); BTM* = Budapesti Történeti Múzeum *(Bp. I., Budavári Palota, E épület); KM* = Közlekedési Múzeum *(Bp. XIV., Városligeti krt. 11.); P* = Planetárium *(Bp. X., Népliget); TIT St.* = TIT Stúdió *(Bp. XI., Zsombolyai u. 6.)*

KITAIBEL

E számunknak a Kitaibel Pál középiskolai tanulmányi verseny anyagát adó cikkei: *Élet a tejben; Ahol az Ipoly folyik*

Földtudományi napok a Kossuth Klubban

Ez Amerika!

Ez Amerika! címmel február 25-én kezdődnek és március 2-ig tartanak a Kossuth Klub által rendezendő földtudományi napok, amelyeknek ebben az évben az Újvilág felfedezésének fél évezredes jubileuma adott témát. A rendezvénysorozat a kedden 18 órakor nyíló *Amerika 1492–1992* című tárlattal veszi kezdetét, ugyanakkor előadás is lesz *Kolumbusz nyomában – Amerika felfedezése* címmel (18 óra: *dr. Kubassek* János). Szerdán *az ősi indián kultúra országáról, Mexikóról* hallgathatnak előadást az érdeklődők (18 óra, *Fáy* András), csütörtökön *A legnyugatibb vadnyugat* lesz a téma (18 óra, *dr. Hevesi* Attila), pénteken pedig két előadás is lesz; az egyik általános iskolásoknak, a *Rézbőrűek és sápadtarcúak* (16 óra, *dr. Juhász* Árpád), a másik *Prémvadászok, aranyásók – Kanada, Alaszka* címmel felnőtteknek (18 óra, *Borsos* Balázs).

FIGYELEM!

Aki az újságárusoknál nem jutott hozzá, az utólag is megvásárolhatja az Élet és Tudományt a Hírlapkiadó Vállalat üzletében (Budapest, Blaha Lujza tér 3.), illetőleg a lap szerkesztőségében (Budapest, Bródy Sándor u. 16.) 10 és 16 óra között – a keresett lapszám megjelenését követő második héttől kezdődően.

Erdély-térkép

Értesítjük olvasóinkat, hogy szerkesztőségünkben *(Bp. VIII., Bródy S. u. 16.)* ismét kapható az Erdély-térkép második, javított kiadása.

Ismét egy külföldön világhírűvé lett magyar! Ezúttal a Goethe Intézet és a Petőfi Irodalmi Múzeum vállalkozott arra, hogy kiállítást rendezzen a hol Németországban, hol Magyarországon élő és alkotó művésznek. Aki az elmúlt másfél évtizedben elnyerte Köln város festészeti díját, a bonni Német Ipari Kamara és az ugyancsak bonni Kunstfonds ösztöndíját (1975-ben, 1983-ban és 1989-ben). És akinek a világ számos országában volt kiállítása.

Magyarországon két kisebb bemutató után (Fészek Galéria, 1987. és Kassák Múzeum, 1991.) ez a mostani az első nagyobb szabású hazai kiállítása *Kovács* Attilának, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Ahol március végéig látható a

KOVÁCS ATTILA HATVAN KÉPE

című tárlat. A művész 1973 óta dolgozik sajátos, csakis rá jellemző műfajában a kétdimenziós vonatkoztatási rendszeren, amely egy általa – nem számítógépre – írt program segítségével hozza létre a műveket. Csupa egyforma méretű, 40×40 centiméteres vászon látható, rajta az akril-technikával készült vonalrendszer.

Beke László azt írja, hogy Kovács Attila művészetéből nem látható más, mint különböző méretű síkfelületek és (1973-tól) egyenes vonalak. Ez a művészet nem ábrázol, nem fejez ki érzelmeket, nem díszít. Nem matematika (nem geometria), nem logika, nem tudomány, de nem is játék vagy kísérlet.

Kovács Attila a matematika, a lingvisztika és a művészet sajátos hármasságában gondolkozik. Műveivel azt bizonyítja, hogy létrehozható olyan művészet, amelynek minden mozzanata kiszámítható, előrelátható és logikailag bizonyítható.

Mit mond minderről a művész?

„Úgy gondoltam, tartalmak helyett nyelvezetekkel, azok lehetséges funkcióival kell foglalkoznom... Így jutottam el az információ, a számok, az idő fontosságához, az univerzális nyelvi láncokhoz, a szekvenciális algoritmushoz. Koncepcionális gondolataimat *Az átalakuló plaszticitás manifesztuma, 1967* című, szövegben foglaltam össze. Megkülönböztettem a nyelvezetet, mint vonatkoztatási rendszert az artikulációtól, valamint egyensúlyt teremtettem a szem (az imagináció szerve) és a szemlélés (az időbeni számolás), a szám (mennyiség) és a szám (a verbális koncepció szerve) között. 1967 óta első lépésként programokat írok, majd kisméretű modelleket készítek. A kép programozott modellé vált." *k. m.*

KOVÁCS Attila

Élet és Tud.
XLVII. évf. 8. sz. 1992 febr. 21.

Tárlatlátogató

Sóhaj és barbárság

A második világháborút követően a képzőművészeti életben is átvette a vezető szerepet az USA. A mai napig úgy értelmezik az absztrakt expresszionizmus térhódítását a világban, mint az amerikai gondolkodásmód győzelmét. Európa mégis inkább az absztrakt művészetre ellenpólusként megjelenő pop-artot tartja jellegzetesen amerikainak. Mindenesetre mindkettő egy győztes hatalom háború által nem sújtott országában virágzott ki, s ezért joggal lehetett elődje életérzésben a mai slágerjelszónak: Don't worry, be happy!, azaz Ne aggódj, légy boldog!

Ennek az életérzésnek s a hatvanas évek popművészeinek egyik képviselője, Peter Max most a Várfok Galériában is bemutat egy tucat művet, amelyek a helyszínen akár meg is vásárolhatók — forintért! Természetesen nem várható, hogy a mai Magyarországon nagy legyen a kereslete a mégoly kedvezményes áron kínált amerikai popművésznek. Nem mintha nem lenne nagyon szüksége az országnak a felhőtlen vidámságot sugalló művészetre, szemléletre, s nem mintha nem teljesen profin kínálná a galéria a művészt, rámutatva például arra, hogy Reagan elnöknek 65 műve volt az alkotótól, s hogy ma is lóg festménye a Fehér Házban. Mégis, a Mick Jagger plakát, amely egy árverésen 1000 dollárról 30 ezer dollárra növelte értékét, itthon, nálunk még 80 ezer forintért is rettenetesen drága. A vidám, színes művek esztétikai élménye azonban — szerencsére — tulajdonlás nélkül is a nézőké lehet.

Sajnos azonban déli szomszédainknál ma is röpköd a bomba és csattog a gránát, s bizony, e térség művészei — tekintettel mindarra, ami a hátuk mögött és körülöttük van — nem tudnak ilyen felhőtlenül vidám művekkel jelentkezni. Jellemzőnek tartom a Kassák Emlékmúzeumban látható Kovács Attila-kiállításon olvasható ars poeticát: „S mert ebben a században már oly sok igazságot hirdettek és oly sok bizonyult hazugságnak, úgy gondoltam: tartalmak helyett nyelvezetekkel, azok lehetséges funkcióival kell foglalkoznom." Kovács a geometriában, a tiszta, szerkesztett, mérnöki precizitású rajzban találja meg azt a nyelvet, amelyet műveihez használ. Érdekes, hogy e kopogó, száraz, élvezni-nem-lehet szikárságú kompozícióit El Greco elementárisan érzéki művészetéhez hasonlítja az alkotó, mondván, hogy a kisebb méretű grafikái a nagyobbaknak éppúgy modelljei, mint ahogyan az volt az a 200 kis méretű vázlat, ami Greco után fennmaradt, s aminek alapján a mestertől képet lehetett rendelni. S hogy a geometrikus művészet mítosza teljesebb legyen, Kovács Attila elmondja, hogy képeit (egy másik nagy görög, Feofan Grek tiszteletétől áthatva) a klasszikus ikonok kivitelezési módjával készíti: sima falapra vásznat ragaszt, majd kb. 40 réteg fehérrel fokozza a vászon síkjától a néző felé sugárzó fehérséget.

Ehhez a kifinomult mitológiához képest szinte barbár és nyers Orbán Attila jeleiben is az ősművészet, a barlangrajzokat felidéző festészete, amely most a Fiatal Művészek Klubjában látható, az Andrássy úton. A klub egyébként tökéletesen kézzelfoghatóvá teszi posztmodern korunk tárgyi kultúráját: Orbán mágiát idéző műveit egy olyan előtéren keresztül közelíthetjük meg, amelynek portásfülkéjét Bachman Gábor tervezte, azaz formailag a tízes-húszas évek fordulójának szovjet-orosz avantgárdjához kötődik (zárójelben jegyzem meg, hogy a klub pincéjében felújított étterem is Bachman designnal készült), míg a klub másik kiállítótermében három müncheni művész a minimal art szellemiségében fogant műveikkel századunk hetvenes éveire emlékeztetnek bennünket. Azaz: az egyidejűleg készült tárgyak, amelyeket most a véletlen egy rövid időre a klubban egymás mellé sodort, három tökéletesen más szellemiségű kor formakultúrájához kötődve közvetítenek hiteles életérzést az ezredfordulóról.

A megidézett korok és kultúrák természetesen még ennél is jóval változatosabbak a kortárs művészetben (a totális eklektika korát éljük), s hogy ez mennyire így van, annak élményéért nézzünk be a Budapest Galéria Kiállítóházába, a Lajos utcai Galériába Óbudán, ahol e hónapban Szemadám György festőművész és Marie Foley porcelánszobrász műveit nézhetjük meg. Szemadám kiállítását egyaránt kedvelhetik azok a nézők, akik nosztalgiával fordulnak a „boldog békeidők" polgári idilljeihez, s ahhoz a művészethez, „amikor még tudtak festeni", s mások, akik a hetvenes évek elején a Galántai-féle kápolnatárlatokon érezték jól magukat, s a hetvenes években a konceptuális és akciószerű képzőművészethez kötődtek. S igazán jól érezheti magát az is a kiállításon, aki egyszerűen a radikális eklektikát szereti — merthogy Szemadám György festészetére ez is, az is: konceptuális és szimbolikus, precízen végiggondolt és megfestett, ám sok helyütt a gesztusnak is teret enged. Szép madarai sokak számára önmagukban elegendőek lennének az élvezethez, azonban Szemadám szellemi törekvései jóval túlmutatnak az egyszerű természetfestő lehetőségén: ironikus átfordításokkal korképet rajzol. Szelíd, egyáltalán nem erőszakos, de a felszínen valójában soha meg nem álló figyelemmel számoló mentalitásához valószínűleg hozzájárul az az igencsak furcsa személyes tapasztalat, amelyet akkor szerzett, amikor pályája elején kenyerét állatkerti oroszlángondozóként kereste meg.

Marie Foley ír szobrásznőről semmi életrajzi adatot nem tudok, viszont azt igen, hogy porcelánszobrainak rendkívül finom törékenysége fantasztikus plasztikai erővel párosul, minek következtében a pár milliméter vastagságú elemekből szerkesztett alkotások szellemileg rendkívül szuggesztívek. A hit oszlopa és A halál tutaja volt az a két mű, amelyek engem a legmélyebb pszichikai asszociációra indítottak. És nem tudtam nem gondolni Samu Gézára, aki a maga jóval robosztusabb alkatával s az ahhoz illő fával mint anyaggal hasonlóan mágikus csodákat volt képes elérni. Mert ismét az ősmágia, a természetvallások korába érünk Foley szobrait nézve: a Hit oszlopának tetején madártollat (tollpelyhet) lenget leheletünk. A legfinomabb emberi gesztus, a sóhaj ellebben, s a legsötétebb barbárságba ér. Ez a mi posztmodern világunk.

• Chikán Bálint

AKCIÓ AUTÓKER DELTA AKCIÓ!

AUTÓKER DELTA

Árengedménnyel vagy részletre vásárolhat,

tájékoztatja Kedves Vásárlóit, hogy korlátozott darabszámmal raktárról vásárolhatók a következő 0 km-es, 1,4 t teherbírású Citroën haszonjárművek

CT 25 dízel, zárt tgk.	1 150 000 Ft + áfa
CT 25 turbódízel, zárt tgk.	1 350 000 Ft + áfa
CT 25 benzin üzemű alváz	950 000 Ft + áfa
CT 25 benzin üzemű, emelt tetővel	1 050 000 Ft + áfa
CT 25 benzin üzemű, nyitott	1 050 000 Ft + áfa

Garancia 6 hónap vagy 20 000 km.
Szervizeinkben a szakemberek készségel állnak rendelkezésre.
Részleges felvilágosítás:
AUTÓKER DELTA KFT.
1149 Budapest, Hofherr A. u. 38—40.
Tel.: 157-1455/116, 121. Fax: 147-2991.

CITROËN

MAGYAR Gazdasági KAMARA

CÉGKÓDEX

AZ ÜZLETEMBEREK ÁBÉCÉJE!

A Magyar Gazdasági Kamara együttműködésével évente, először 1991 második felében megjelenő kiadvány a vállalatok, intézmények, gazdasági egységek alapinformációi mellett elsősorban

a cégek vezetőit, kulcsembereit mutatja be.

A Cégkódexben szereplő cégek adatai díjmentesen kerülnek be a **Magyar Gazdasági Kamara** számítógépes (on line) nemzetközi partnerközvetítő rendszerébe.

ÁB

Várjuk jelentkezését!

Az Állami Biztosító Rt.-nél biztosított cégek 20% kedvezményben részesülnek.

Adatbank Kft. (Budapest XIV., Angol u. 13. Tel.. 183-1726, Fx.: 183-1773)

KOVÁCS Attila

KOVÁCS Attila

Nagy Zoltán:
Virágozék minden
virág. = Uj Mo.
1992. febr. 26. 10. j.

Kovács Attila képei alapján (Petőfi Irodalmi Múzeum) az elvont, geometrikus művészet meglehetősen kiterjedt családfájához tartozik. Végső soron *Mondrian* elemi színekkel kitöltött vázrendszerétől és *Albers* koncentrikus színnégyzeteitől örökölte a rendszeres, módszeres komponálás és a szabályszerű sorozatfelépítés elvét. Ám az ő matematikai alapú variációs együttese még az elődökhöz képest is rendkívül ökonomikus, aszkétikus jellegű. Szín sincs benne, csak homogén, makulátlan fehér alap és rajta fekete, ritkuló-tömörülő vonalstruktúra. Végtelenül pergő imafüzér ez, amelynek sajátos egysíkúságát rendkívül míves kivitelezés, ikontechnikájú festői megoldás ellentételezi.

vényatomok alkalmazásáról

erichtsprozess. München,

s Democraty. Lojdon, 1908,

svertrage. Postdam, 1876,

Biography

1938 -
15 December, born in Budapest.
1957
Graduated from Ybl Miklós Technical School, Budapest
1958 - 64
Studied at the Hungarian School of Applied Art, Budapest
1960
Studied for two weeks cubism, fauvism and icons in the museums in Saint Petersburg, Moscow and Sagorsk
1964
Emigrated to West-Germany.
1965 - 69
Studied at the School of Fine Arts in Stuttgart.
1972
Moved to Köln.
1975
Received a grant for painters from the City of Köln.
1977
Received a grant from The German Industrial Association in Köln.
1984 - 94
Works part time in Budapest and part time in Köln.
1989
Was awarded a grant of the Kunstfonds e. V. in Bonn.

The Rector and Permanent Fellows
of Collegium Budapest

invite you to

the opening of an exhibition

by

ATTILA KOVÁCS

Friday, 10 June 1994
5:00 p.m.

Collegium Budapest
1014 Budapest Szentháromság u. 2.

An Artist Between Worlds

"...The theme of the works of Kovács may be best summarized as follows: for him it is the difference, the falling apart of abstractly imaginable structures in harmony with their own self, along with all their forms of appearance, that is important. ...

"This is how Kovács creates pictures with certain systems, which are individual propositions and as such, subjective decisions: the size of picture fields, the thickness of lines, the materials -- on this he, for example, defines a structural point -- but with this he makes it clear for us that this system (raster field with point) is capable of returning in several appearances. This appearance may be visualized in a manyfold diminished or enlarged form, which is again in connection with knowledge and programmed sensibility, with the artists's subject; the same structure appears visually several times in various ways..."

Wulf Herzogenrath
National Gallery, Berlin
1993

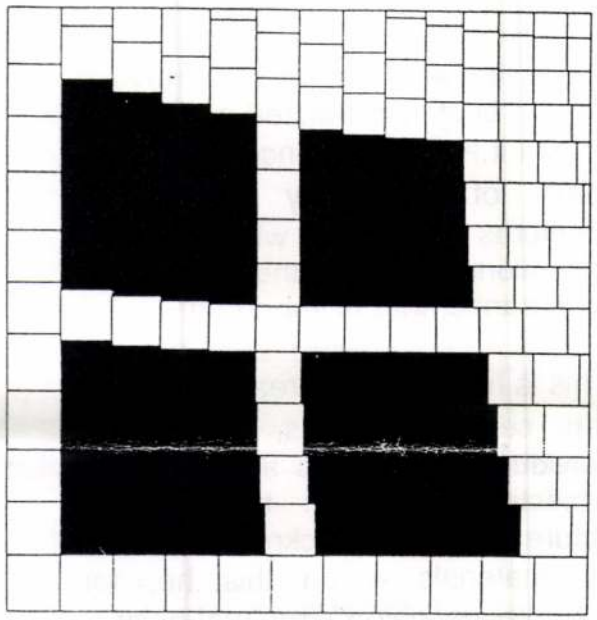

Contraction 1 - 1974

Kovács Attila

Collegium Budapest
Institute for Advanced Study

INVITATION

H - 1014 Budapest Szentháromság u. 2.
Tel: (36-1) 156 1244 Fax: (36-1) 175 9539

KOVÁCS Attila

FRANK **János:** Periodikusan-vertikálisan strukturált horizontális folyamat. - ÉS XXXV. évf. 37. sz. 1991 szep. 13. 13.pé

Bp., Kassák Muzeum, kiáll.

3. A szócikk szövege
(Az adatközlés szabályai)

A szövegben a *címszót* a tilde jelenti, melyhez a toldalékokat és szóösszetételekben a másik tagot szóköz nélkül hozzáírjuk.

Az *évszámokat* arab számmal írjuk. Római számot (uralkodók, háború, kongresszus) sorszámként alkalmazunk. Évadatot vonatkozás után kerek zárójelben, vagy raggal stb. kiegészítve zárójel nélkül adunk — pl. (1990) vagy 1990-ben.

A *személyi* (kereszt-) *név* közlése kiemlekedő hírességek nevéből elmarad. Egyébként a személyi név kezdőbetűjét (kezdőbetűit) adjuk meg. Egy cikken belül a személyi (kereszt-) nevet vagy rövidítését az első előforduláskor adjuk meg.

Összefoglaló (enciklopédikus) cikkekben a név a születési-halálozási évvel kiegészül.

A *földrajzi helyek* (helységek, természetföldrajzi helyek) szöveg közbeni megjelölése a hazai térképészeti gyakorlatban használt névvel történik, ha az elnevezésnek nincs történelmi jelentősége, vonatkozása. Ellenkező esetben az esemény időpontjában érvényes, hivatalos (egykori) név az irányadó.

Amennyiben a mindenkori Magyarországon kívüli helységnek, folyónak, hegységnek stb. van hagyományos (közismert) magyar neve, a cikk szövegében ezt használjuk.

A történelmi Magyarországhoz tartozott földrajzi helyek magyar nevükön említendők. A magyar földrajzi nevek kiegészülnek a mai nem magyar hivatalos névvel, ha a cikk nem történeti, ha jelen vonatkozású, vagy ha történeti és 1920 utáni kapcsolata (is) van.

A mai és a történelmi helynevek és mindezek variációi közötti kapcsolat megteremtése a lexikon földrajzi cikkeinek, utalórendszerének és indexének a feladata.

A földrajzi név szükség esetén kiegészülhet a fenti névváltozatok közül az elhanyagolttal, továbbá a magasabb egység (pl. ország) nevével, jelével, kódjával.

Testületek neve. A társadalmi (egyesület, párt; szakszervezet stb.), gazdasági (cég, szövetke-

KOVÁCS ATTILA

Életrajzi adatok:

1938-ban született Budapesten. 1958–1964 között Iparművészeti Főiskolára járt. 1965–1969 között a stuttgarti Staatliche Akademie der Bildenden Künste hallgatója volt. Kölnben és Budapesten él.

Fontosabb egyéni kiállítások:

1969. Stuttgart, Galerie Hansjörg Mayer
1970. Stuttgart, Universitat – Galerie Studium Generale
1971. Dortmund, Galerie Mutzenbach
1972. Köln, Galerie Teufel
1973. Amsterdam, Galerie Swart
1974. Bielefeld, Galerie Swart
1975. Köln, Galerie Teufel
1976. Köln, Wallraf-Richartz Museum – Albers-Kovács
1977. München, Galerie Hermanns
1978. Duisburg, Galerie Hilger-Schmeer
1979. Stuttgart, Galerie Brigitte March
1981. München, Galerie Hermanns
1982. Lodz, Galeria Czyszczenie Dywanow
1983. Maastrich, Galerie red and blue
1986. Stuttgart, Galerie Brigitte March
1983. Maastrich, Galerie red and blue
1986. Stuttgart, Galerie Brigitte March

Fontosabb csoportos kiállítások:

1969. Kassel, Museum Fridericianum – Operationen
1973. Bonn, Rheinisches Landesmuseum – Konstruktivismus 1913–1973.
1976. Düsseldorf, Kunsthalle – Die reine Form (Collection Mc Coy Corporation New York)
1977. Kassel, Museum Frdericianum – documenta 6
1978. Nyugat-Berlin, Nationalgalerie – Abstrakte Definition des Raumes
1980. Hannover, Kunstmuseum – Auf Papier mit Papier
1981. Lodz – Konstruktion in Prozess
1982. Budapest, Műcsarnok – Tisztelet a szülőföldnek
1986. Budapest, Dorottya utcai kiállítóterem

Kiállított művek:

Vörös (v) 1969–1970, papír, vegyes technika, 32,7x32,7 cm
Vörös (z) 1969–1970, papír, vegyes technika, 32,7x32,7 cm
Hideg (v) 1970, papír, vegyes technika, 32,7x32,7 cm
Fehér (szürke) 1970, papír, vegyes technika, 32,7x32,7 cm

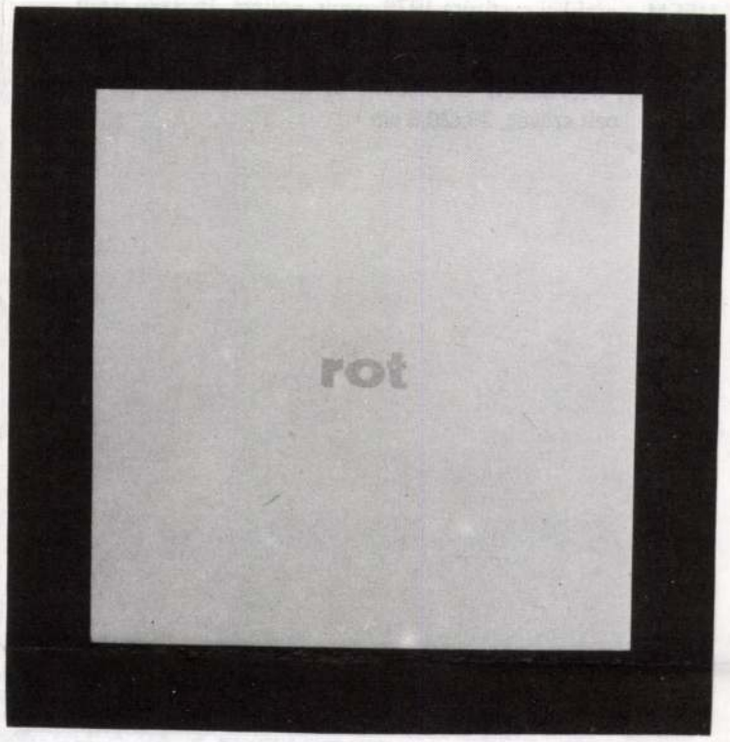

Vörös 1969–1970

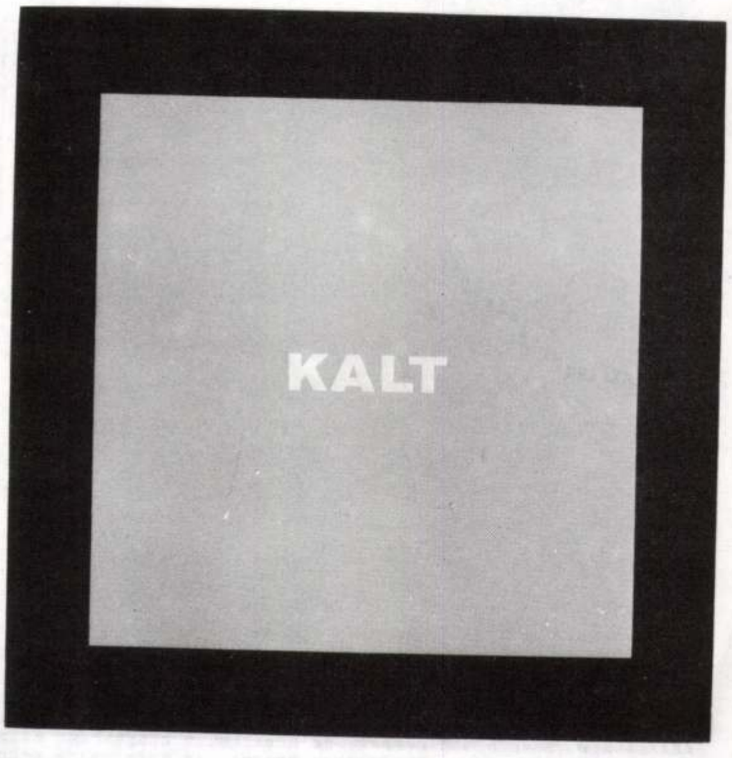

Hideg 1970

LADIK KATALIN

Életrajzi adatok:

Újvidéken született 1942-ben. Jelenleg is ott él. Lineáris, fonikus, vizuális költészettel, happeninggel, performance-szal, kísérleti hangjátékok – és zenei művek vokális és szcenikus előadásával, színjátszással foglalkozik. Lemeze és több verseskötete jelent meg. Első kötetét 1969-ben adták ki.

Kiállított művek:

Flora – talált vizuális költemények 1973, papír, nyomat, 21x30 cm
eil nitt – grafikai partitúra 1976, papír, kollázs, 16,8x23,8 cm
MEEM – grafikai partitúra 1976, papír, kollázs, 15,9x24,5 cm
il- Sch – grafikai partitúra 1976, papír, kollázs, 16,8x23,6 cm
Altató 1977, papír, gépelt szöveg, 29x20,8 cm
Ének egy beolajozott kályhacsőre és női hangra 1977, papír, gépelt szöveg, 29x20,8 cm

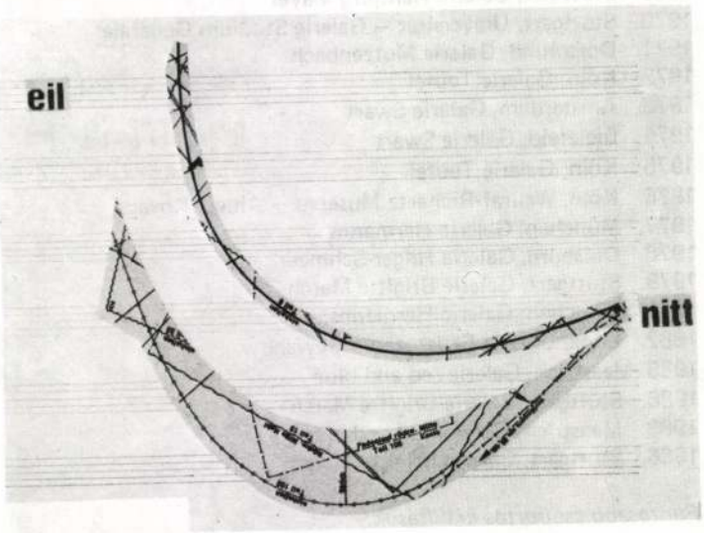

eil nitt – grafikai partitúra 1976

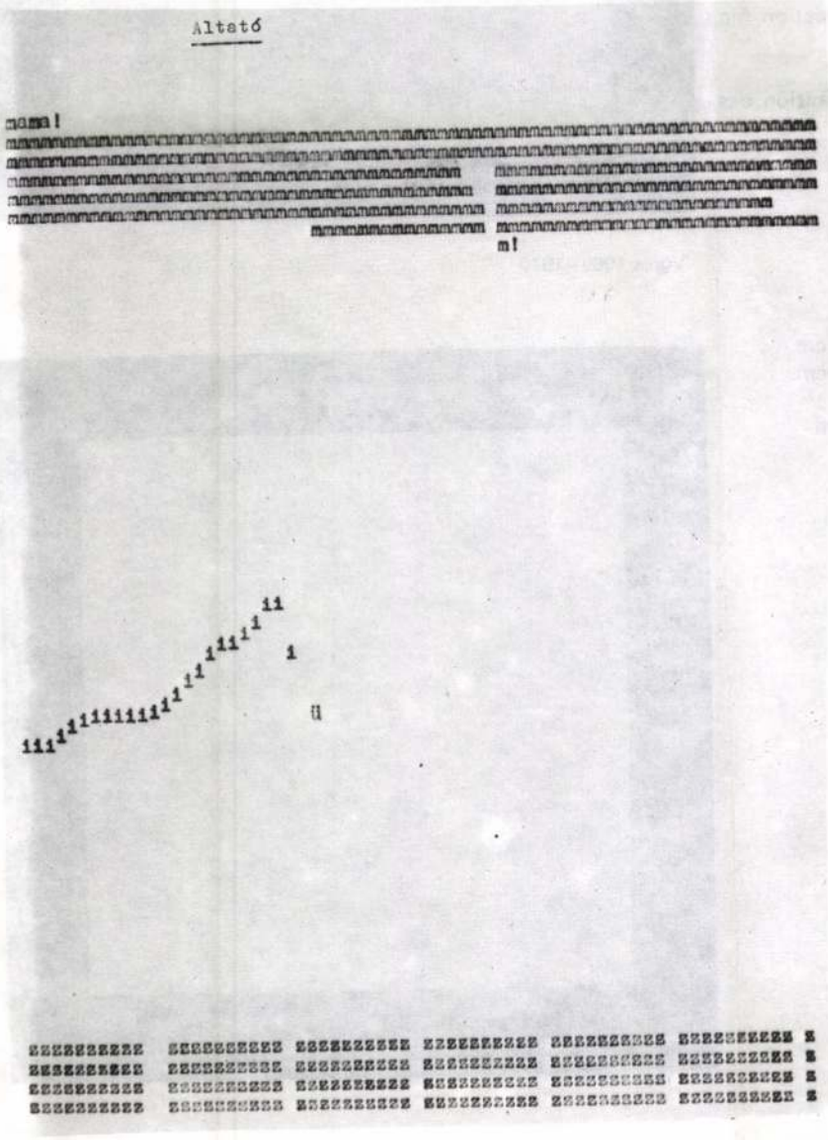

Altató 1977

F.K.A: Azt hiszem, hogy ez igaz, és ez visszanyúlik a kamaszkorom környékére, amikor majdnem meghaltam. Egyetemista voltam, mikor egy asztrológus elkészítette a horoszkópomat és megdöbbenve mondta: hogyhogy élek, ő az adatokból úgy látja, hogy nekem már rég meg kellett volna halnom! Ő előhívta belőlem azt, ami akkorra már teljesen kiesett a tudatomból. 10 –11 éves korom között történt Fonyódon, a Balaton partján sétáltunk a szüleimmel és én minden átmenet nélkül elvágódtam, mentőt hívtak, bevittek Marcaliba a kórházba és másnap, amikor már túl voltam az életveszélyen, nevetve mondták az orvosok, hogy tudom-e, hogy újra születtem? Mert tizennyolcas pulzusszám alatt nem lehet életben maradni és nekem a mentőautóban dokumentáltan tizenhat volt. Volt egy iskolafogászaton rosszul gyökérkezelt fogam, ami nem fájt, viszont az egész gyulladás csendben ráhúzódott a mandulámra, onnan a szívemre és ettől majdnem véget ért minden... Persze, hogy mi az igazi vég, azt nem tudhatjuk, legalábbis egy periódus végét jelentette volna... A másik dolog egy folyamatos szituáció volt, tizenegytől tizennégy éves koromig irtózatos rémálmaim voltak. Egy visszatérő álmomra a mai napig is emlékszem: fapados vonaton utazom, egyterű kocsiban, teljesen kihalt tájakon... a vonatablakokon nincs üveg, lyukak vannak... egyszer csak megáll a vonat, erős sípszó hallatszik, valaki bekiabálja, hogy: „Sárga föld!" És abban a pillanatban mindenhol: ajtókon, ablakokon csontvázak özönlenek be egymás hegyén-hátán, egymást letaposva és mind rámtámad. Ekkor természetesen felébred az ember, de ez az álom makacsul újra és újra visszatért és én úgy féltem a csontváztól és a koponyától, hogy az kimondhatatlan... És azóta próbálom legyőzni ezt a félelmet. A Fészek Galériában rendezett kiállításomnak a „Harmadik Fokozat" címet adtam, ez utal a szabadkőművesek mesterré avatási szertartásának arra a részére, amelyben a jelölt a halállal találkozik.

K.G: Téged, a koponyától rettegőt miért vonz a szabadkőművesség, amelynek egyik állandó, leggyakrabban használt szimbóluma éppen a koponya?

F.K.A: A szabadkőművesség, az építés, mint szimbolikusan értelmezett alkotás, Isten, mint a világ legnagyobb építésze: ezek a dolgok mindig is foglalkoztattak. Az a bizonyos Bercsényi Klub-beli kiállítás az építésről szólt, ez a mostani a Fészek Galériában inkább egy lelkiállapot megjelenítése. Hogy a szabadkőművességnek miért pont a harmadik beavatási szertartásával van kapcsolatban? Ez a legnehezebb lelkiállapotot jelképező szertartás, mely valami bizarr analógiában van a magánéletemmel, nagyon nehéz időket éltem át, élek át.

K.G: Valami meghalt és valami új születik?

F.K.A: Úgy érzem, hogy valami meghalt bennem, egy olyan része halt meg a személyiségemnek, hal meg lassan, amiről azt gondolom, meg is kell, hogy haljon. Változtatnom kellett, mert nem éreztem jól magam a saját bőrömben és ennél rosszabbat nem tudok elképzelni. Elérkezik az ember egy olyan szintre, amikor úgy érzi, ott tovább nem tud létezni. A változtatás nagyon nehéz az ember morális korlátai miatt, de változtatnia kell. Ez szinte szószerint így szerepel a beavatási szertartás harmadik fokozatában, ami természetesen másról szól, de számomra a megújulás a fontos, hogy mi az az új lény, az az új én, ami a változás után megszületik.

K.G: A kiállításon fekete bársonnyal bevont különös térben különös tárgyak fénylenek. A tárlatnak van egy szemmel látható és egy szemmel nem látható tartománya. Mi tartozik a látható sávba?

F.K.A: Koponya, nyitott könyv, sakktábla, kőművesszerszámok, homokóra, kaptár...

Ezek nem rekonstrukciói valaha létezett tárgyaknak, ezek általam létrehozott relikviák, ez az én harmadik beavatási szertartásom.

Az életem fele körül járhatok, ha sokáig fogok élni és ilyenkor már lehet azon gondolkodni, hogy mi volt a feladat, mi volt a mi üzenetünk, a mi rendeltetésünk vagy küldetésünk, de nem akarok ilyen teátrális, nagy szavakat használni.... Visszatérve a Fészek Galéria-beli kiállításra, én úgy érzem, az egyik feladat az volt az életemben, hogy legyőzzem a halálfélelmet, a rettegést a koponyától és a csontváztól. És úgy gondolom, hogy legyőztem. Lassan két éve, hogy tudok ilyen sálat hordani, ami most is itt lóg a nyakamban: amin koponyák vannak, legalább 150 darab. Ezt tíz évvel ezelőtt biztos, hogy nem tudtam volna hordani. Azért is fontos számomra a beavatási szertartás harmadik fokozata, mert ott nem a fizikai halálról van szó. A rítus azt jelenti, hogy egy korábbi énjével leszámol az, aki ezen átesik, a korábbi én egy része meghal, de csak egy része, mert abszolút tiszta lap nincs...

K.G. De művészi és emberi értelemben egy tisztább lap következhet...

F.K.A: Remélem, igen.

K.G: A tisztaság, a szellemi célok egy titkos társaság maszkja mögé rejtőznek a szabadkőművességben. Ez a titkos társaság-rész is vonzó a számodra?

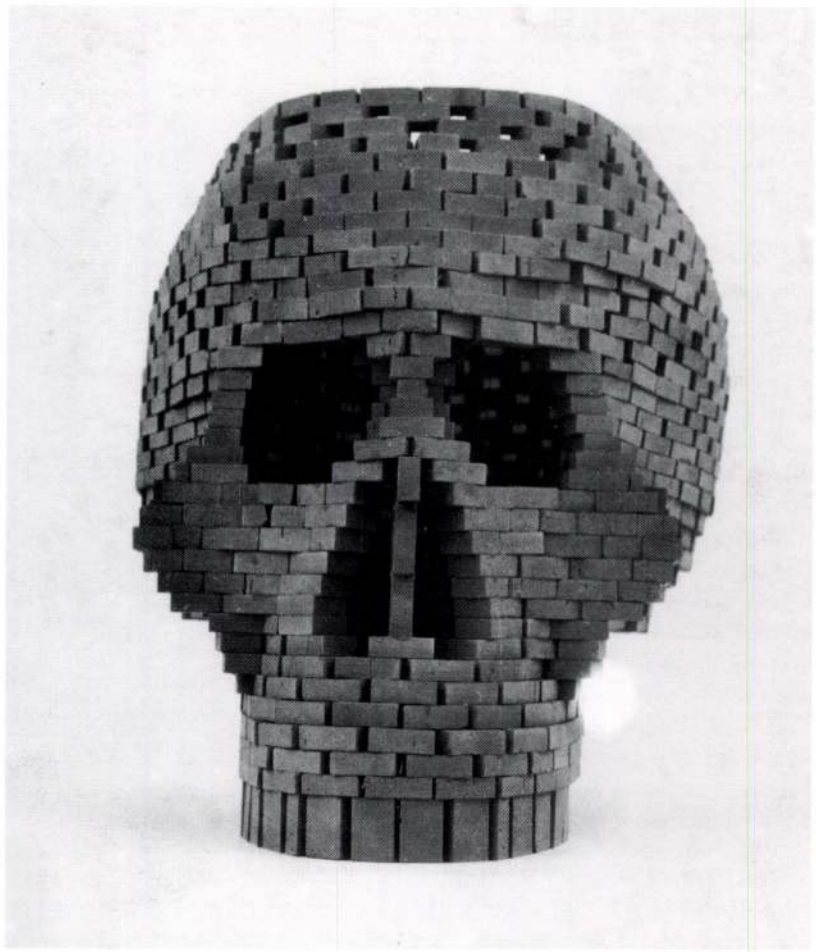

F.K.A: Igen. Mindig el akartam különülni, különbözni akartam, nem akartam része lenne a masszának, a tömegnek. Eltérni, más lenni – ezt akartam. Ezért nem tudtam beilleszkedni semmilyen építészeti csoportba. nem tudom elviselni a csoportban gondolkodást. Szeretek bezárkózni a saját titkos társaságomba, szükségem van belső harmóniára, ami ebből táplálkozik. Az én titkos társaságomban az egyik kulcsszó: nem szabad beletörődni, mert az a halál. Élőhalott emberek járnak körülöttünk, akik fizikailag léteznek, de a személyiségüket feladták. Én a személyiség-feladást még kis mértékben sem tudom elviselni.

KERNÁCS GABRIELLA

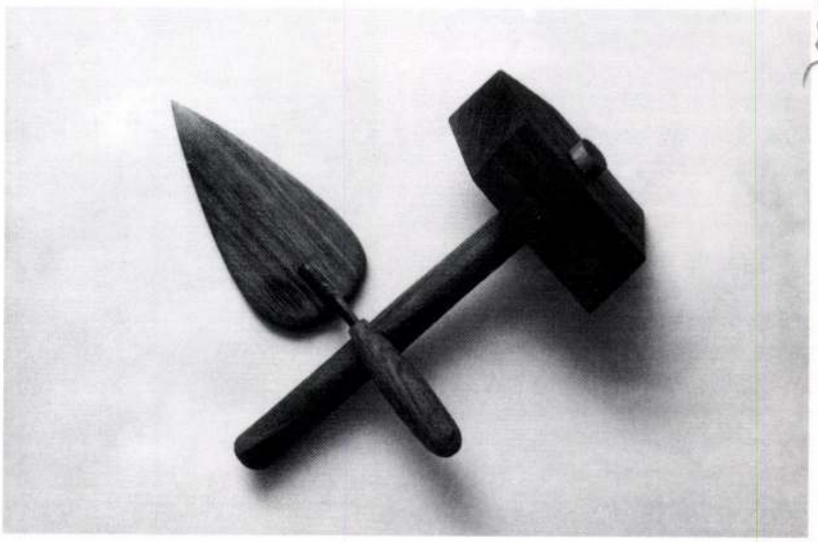

A BEVEZETŐ SZAVAK *

(F. Kovács Attila bársonykoporsójához)

„...Odaszólnak, hogy vége."

Az emberélet útjának dantei jóslatában, még abban a nélkülözhetetlen hitben lubickolva, hogy száz- és százezer *dolog* az, ami hátravan, egyszer csak, e dantei tájban, egy hétköznapi mozdulat, a soron következő rendes mozdulat előtt épp egy dobbanással, hirtelen felvillan egy mondat: *íme, hát elérted sorsod végső lagúnáit, s már ott siklassz hangtalan a nehéz homályban.* Lazább fonadékkal is értésünkre adják olykor, ha e választékos módját az ítéletnek nem értenénk, amikor – persze még mindig Dante Alighieri sötét erdejében járván – valahogy úgy két mozdulat közt, mintha favágóként emelnénk a fejszét ebben az erdőben, menet közben odaszólnak, valahogy úgy a fejsze árnyékából, hogy ... elég, odaszólnak, hogy vége. Ha még ekkor is értetlen tekintettel merednénk a tényre, megtörténhet, hogy bizony már tapintat nélkül csak úgy az arcunkba vágódik nyersen: „Nem érted? Nincs tovább. Idáig tartott. És most meg fogsz dögleni."

A fejsze persze lehanyatlik, az erdőben csönd lesz.Tudjuk, milyen és hány különböző irányból jutunk el – de rendre! – erre a pontra, amiként azt is tudjuk, e számtalan irány valójában egyetlen út.

Ismerjük jól kétségbeesésünk zaklatott melódiáit e rettegett ponton, ahogy a határtól való félelmünkben mindent megpróbálunk, hogy elkerüljük a gondolkodást.

Tudatában vagyunk annak, ahogy aztán ez a gondolkodás – megkímélendő bennünket a szenvedő tehetetlenségtől – működni kezd, s hogy ez a működés már csak a szerkezeté. A lényeges tudás tökéletesre csiszolt hiányában a félelmes tanácstalanság tempóját a szív adja akkor, a szív, amit egyszeriben újból *érezni* kezdünk, mint egy konvenció elhagyatott értelmét, s aminek egyszeriben ismét egyetlen tartalma lesz, a megrettenésé, a kezdet megrettenéséé, a csecsemők és az előidők embereinek ma már felfoghatatlan mélységű elveszettségéé az irányát vesztett időben.

A térről, amelyet itt ma elkerekített nekünk valaki, nem tudjuk, tényleg szakrális-e. A térről, amelybe ma meghív bennünket valaki, nem tudjuk, rendkívüli-e. Talán szakrális, talán rendkívüli. Egy bizonyos: mind szakralitása, mind rendkívülisége ma avatódik fel, ma lepleződik le az az ujj, amelytől mi valamennyien függünk, a maga leírhatatlanul finom mozdulatával ma indítja el a létezésben a szakrális és a rendkívüli felé.

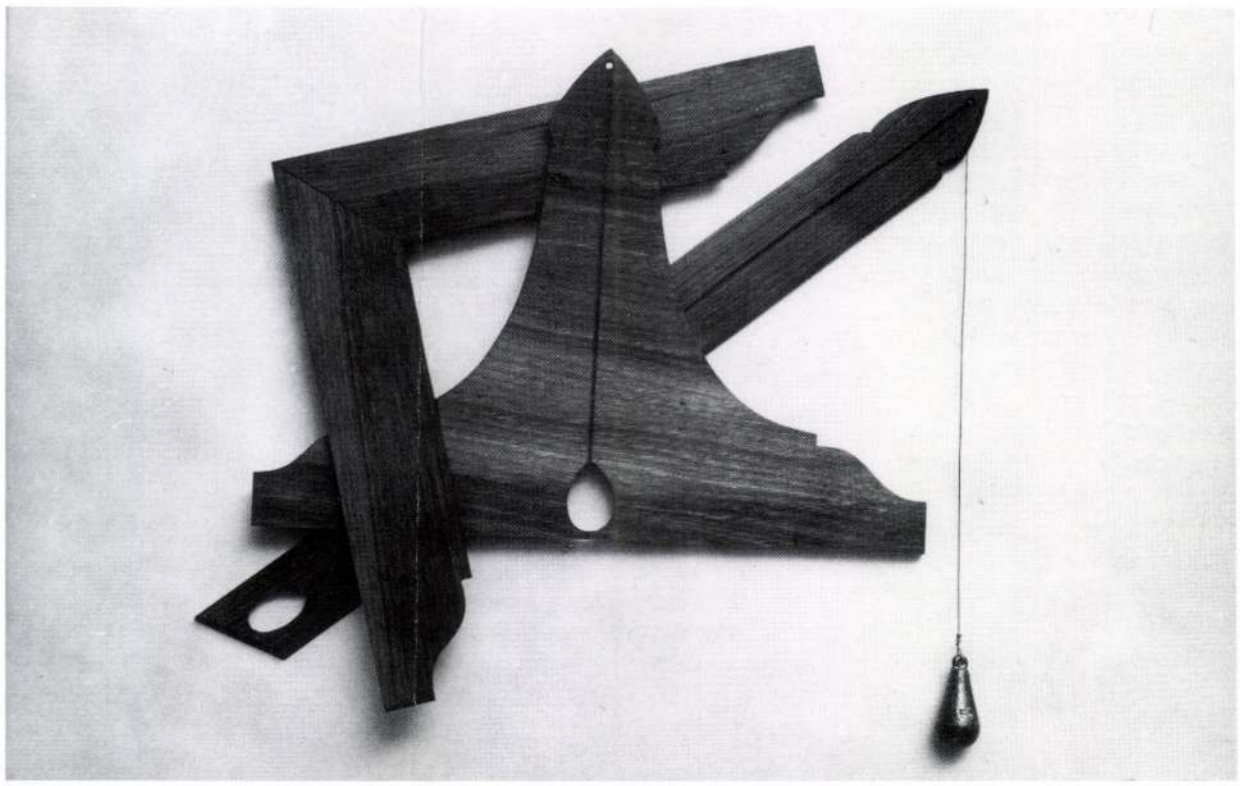

Hamarosan belépnek egy térbe, amelyre olyannyira rászorulunk. Ott lesz újra, *odabenn*, megint valami sötét nyíltság, amelyben szembesülhetünk elemi kérdéseinkkel, a dolgok halálának s a dolgok értelmének sajgó jelképiségével.

Kovács Attila bársonykoporsójában egy újra és újra megrendítő naivitás merészségével hihetetlenül egyszerű tárgyakat fognak találni, mondhatnám úgy is, a legegyszerűbb emberi tárgyakat, a szerszámok lényegét magukban őrző szerszámokat, a legesleginkább az emberhez tartozó, az ember önmagába vetett bizodalmának különös, sérülékeny jelképeit; jelképként valamennyiőnk odatemetettségének, de mintegy fel is ajánlva őket a belépő nézőknek, hogy kezdjen hozzá, építsen, de mielőtt építene, bontson, bontsa le például e bársonykoporsó kijáratát, üssön rést az egyik életből a halálon át a másik életbe, a megsemmisülésből a megújulásba, a semmiből az eljövendőbe, a voltból a leszbe, a valóságosból – a lehetetlenbe.

Ha belépnek, látni fogják, hogy már minden ott van a meneküléshez, de tapasztalni fogják azt is, hogy mi mégsem menekülünk.

Megjósolom, hogy ott fogunk állni újra, mint egy műalkotásban, amelyik, mikor már azt hisszük, segítene, mégsem segít. De ne zavarja Önöket semmi, ez a csőd az utolsó, amelyik összetart minket. Kérem kövessenek!

KRASZNAHORKAI LÁSZLÓ

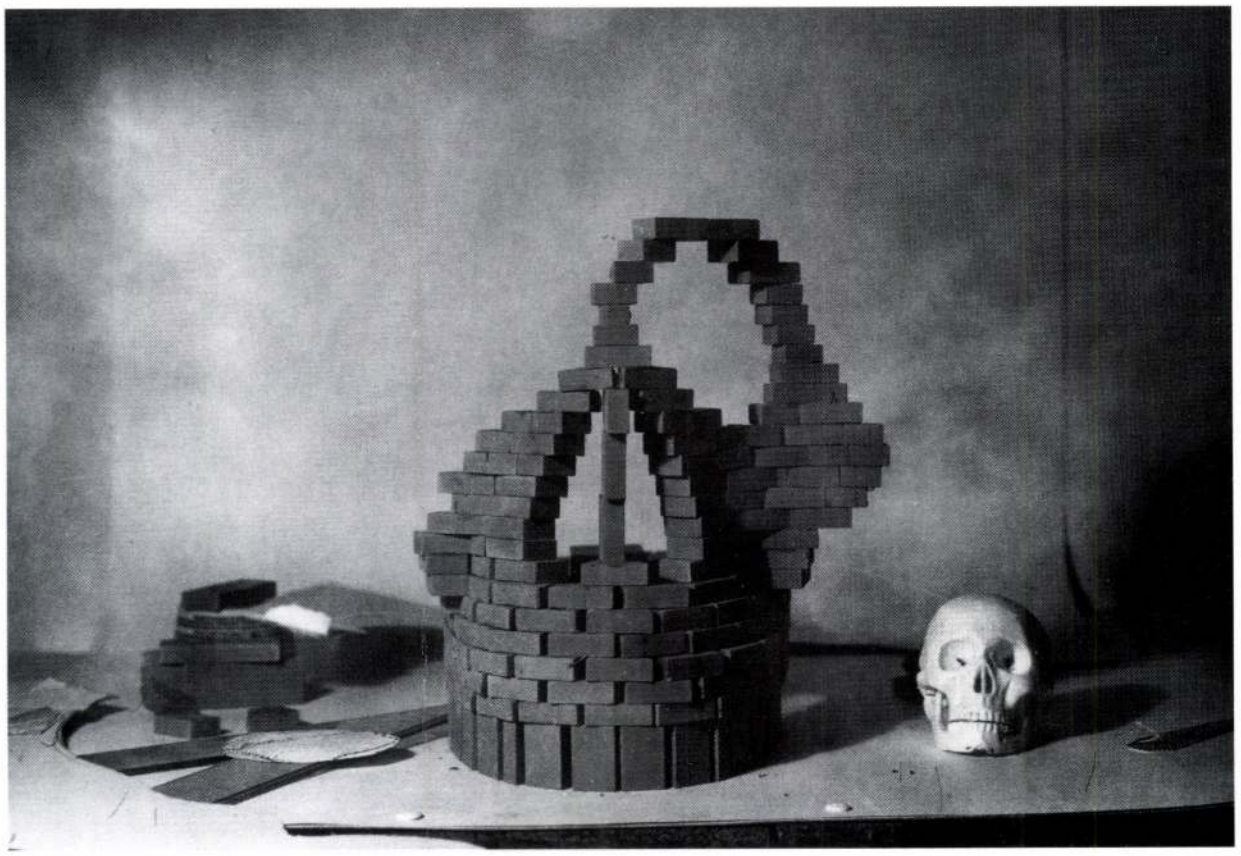

* (elhangzott április 12-én a Fészek Galériában)

F. KOVÁCS ATTILA KIÁLLÍTÁSÁHOZ

Létezik a földi fényviszonyok között egy kiemelt jelentőségű. Egy olyan, amelyik mindig mesterségesnek hat. Egy olyan, amikor nincs átmenet világos és sötét között. A leggyorsabban jött viharnál is keményebb. Szemünk nincs ehhez hozzászokva, hunyorgunk, pillanatokra elvesztjük a külső világosságot vagy éppen ellenkezőleg, ránk tör a fény ereje. Amúgy, ha csak lehet, megadjuk a módját és gyönyörködünk az átmeneti napszakok szín- és fényorgiájában. A naplemente élménye, főleg ha megkettőzve látjuk a víz felszínén, nem csak egyszerűen szép, hanem kozmikus élmény is: a fény búcsúja a színek segítségével. Gyakori, hogy ezt az élményt meghosszabbítjuk, gyertyát gyújtunk vagy kávéházi-kocsmai fényes termekbe megyünk. Ennek technikai variánsai a mozi vagy a tévékandalló. Mindegyik a nyugalom idejének késleltetett módja. Ha a nap bármelyik szakaszában barlangba, alagútba, vagy csak egyszerűen egy elsötétített szobába kerülünk, megfosztódunk az átmenet fokozataitól. Ránk tör az egyedüllét, önuralmunk próbatétele ez.

A blackout-ban előtörhet az erőszak, vagy a megmagyarázhatatlan. Mi történik akkor, amikor egy beavatási szertartás során egy eszmével vállalunk közösséget és ennek az eszmének a letéteményesei a megmérettetéskor egy sötét kamrában vizsgálnak minket. Szembesülünk-e akár szelleminek mondható hunyorgásunk során azzal a ténnyel, hogy van, hogy létezhet olyan, amikor a világ leegyszerűsödik egy fekete-fehér sakktáblává? Amikor a szimuláció pontatlansága erény. Amikor láthatóvá válik a moziban a vetített képek közötti sötétség is...

RÉVÉSZ LÁSZLÓ LÁSZLÓ

F. KOVÁCS ATTILA

1951-ben született Pécsett
1974-ben végzett a Budapesti Műszaki Egyetem Építészkarán
1984 óta tagja a Magyar Építőművészek Szüvetségének és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének

Fontosabb egyéni kiállítások:
1982 · „Beépített tér" Műegyetem, Bercsényi Klub, Budapest
1987 · „Necropolis" Pécsi Galéria, Pécs
1986 · „Moebelklassiker des III-ten Jahrtausends" Tatgalerie, Bécs
1988 · „Dem Deutschen Volke" D.A.A.D. Galerie, Berlin
1992 · „Relikviák" Stuart Levy Gallery, New York

Fontosabb csoportos kiállítások:
1986 · Bachman, Kovács, Rajk, Szalai · Dorottya utcai Galéria, Budapest
1990 · „Architektonikus gondolkodás ma" Műcsarnok, Budapest
1990 · „Triumph – The Uninhabitable" Charlottenburg, Koppenhága
1991 · Kortárs Magyar Művészet Gallegher Gallery, Dublin
1991 · „Sowers of Myth" Chicago Cultural Center, Chicago
1991 · „Metropolis" Martin Gropius Bau, Berlin
1991 · „Free Zone" Taidehalle, Helsinki
1993 · „Hungary: before and after" IMF Visitor Center, Washington

Fontosabb filmdíszletek:
1981 · Szerencsés Dániel
r.: Sándor Pál · Álombrigád
r.: Jeles András
1983 · Angyali üdvözlet
r.: Jeles András
1989 · Where r.: Szabó Gábor
Találkozás Vénusszal
r.: Szabó István
1993 · Bűvös vadász
r.: Enyedi Ildikó

Fontosabb színházi díszletek:
1986-88 · Richard Wagner: Ring
r.: Gianfranco de Bosio (Teatro Regio, Torino)
1993 · Muszorgszkij: Borisz Godunov r.: Szabó István (Operaház, Lipcse)
1993 · Verdi: A trubadur
r.: Szabó István
(Staatsoper, Bécs)
1993 · Bizet: Carmen r.: Szikora János (Erkel Színház)
1994 · Henley: A szív bűnei
r.: Kamondy Zoltán (Pécsi Kamaraszínház)
1994 · Shakespeare: Hamlet
r.: Nagy Viktor (Miskolci Nemzeti Színház)

FINOM HEGEDŰ, TALÁN MOSÓPOROS DOBOZ

Szilágyi Lenke képei egyszerűek és mégis talányosak. Az a különös, hogy egyszerűségük ellenére mintha a szépség új meghatározását lehetne megalkotni általuk. Azt gondolom, hogy Szilágyi Lenke képei egy külön besorolhatatlan osztályt jelentenek, éspedig *a szépség egyetemes osztályát,* és az az érdekes, hogy már első képei óta ugyanezt gondolom róla: vagyis, hogy *világnyi,* amit létrehoz, amit csinál. Lám, azóta beutazta a fél világot, és mindenhonnan *ugyanazokat* a képeket hozta vissza: Mexikó, Finnország, a Krím, Oroszország, Hollandia, Lengyelország, Svájc, London, Segesvár, Temesvár, Párizs, dalmát kikötővárosok este, reggel, kert, szoba, park, kutyák, gyermekek, házoromzatok, bicikliták, önarcképek, szökőkutak, hattyúk, közeli barátok arca, meg újra, miközben évtizedek (évezredek?) telnek el, és ismeretleneké, akiket nem lát soha többé, de évszázados nyugalommal néznek a kamerába.

Szilágyi mindenhol ugyanazt csinálja, mindenhol ugyanúgy néz.

Az *állhatatosság* lenne ennek a fajta szépségnek az egyik definíciója? Sajátos, besorolhatatlan állhatatosság volna ez, talán csak a Tandoriéhoz hasonlítható, aki – Petri szellemes szavával –, nem egyszerűen életművet, hanem *„életduplikátumot"* hoz létre. Szilágyi egyik varázsa az, hogy mintha maradéktalanul ábrázolásra kerülne képein minden, ami élettényként körülveszi, de ezek mégsem dokumentumok, mégsem sima napló, amit „ír", nem is családi album.

Nem végtelen, folyamatos történet, hanem öntörvényű, életszerű pillanatok különös lánca.

Az állhatatosság mellé odakerül az *esetlegesség.* Mintha nem is válogatna, csak komponálna: kompozíciós sémáinak egyik titka az, hogy a helyszínek – ahová érezhetően *csatangolva* érkezik –, és az emberek *fölcserélhetők*: a személyek részei a tájnak, legyen az a táj bent vagy kint, szobában vagy a pampán. És nem azért fölcserélhetők, mert a *saját* házuk előtt állnak, vagy a *saját* tengerpartjukon üldögélnek, hanem azért, mert a képen a növényekéhez hasonló örök életet élnek. Nincs művészkedés: saját arcukat mutatják: önmaguknak látszanak. (A repkénnyel befutott alkonyi kertben, a kerti asztalnál kezében fényes késsel, lehajtott fejjel ülő olvasó nő fejtartása, laza csuklója is arra utal hogy *nem tud magáról,* akár a gyertyafény a kőasztalon.) Az egzotikus palota és a lerobbant külváros ugyanaz. A szeméttel telehintett városi park és egy ápolt, buja, délvidéki függőkert ugyanaz. Nincs megkülönböztetés, bár Szilágyi, életformája okán, inkább hajlik a kitaszítottak, a lentiek felé, ám ebben az odahajlásban nincs semmi szociografikus: nem a szegénységre mutat, nem azt mondja, hogy *így* élnek emberek, hanem egyszerűen az emberre mutat, nincs megkülönböztetés ember és ember között esztétikailag.

Ebből, a megkülönböztetés hiányából s a képek irdatlan mennyiségéb_l is fakad, hogy az ún. „rosszabb" képek sem sorolhatók esztétikailag alsóbbrendű osztályba, mert ugyanolyan jelenlét és jelentés fűződik hozzájuk, mint az ún. „jobb" képekhez. Amikor az ember Szilágyi képei között tallózik, nem esztétikai kívánalmakat támaszt velük szemben, hanem újra meg újra felépíti magában az ő látásmódját, esztétikai birodalmát:, ha van is bennünk természetes várakozás bizonyos zsánerű képek felbukkanására és felismerünk a képein bizonyos visszatérő jegyeket, mégis: a tömény életszerűség nem engedi, hogy valamilyen idegen, már létező esztétikai mércét alkalmazzon az ember, hanem arra kényszerül, hogy csupán nézzen. Megnézi azt, ami elé kerül, de nem úgy, mintha mutatnák neki, hanem úgy, mintha most pillantaná meg.

Ennek a körmönfont esetlegességnek egyik következménye (vagy oka), hogy *a kint és bent nem ténylegesen megkülönböztethető*: egy szobabelső kitárul mint a táj, és a tájkép bensőséges és lehatárolt – még akkor is, ha csak sár és kő, és üres beton. A horizont Szilágyi képein tollpihe könnyűségű. Az alkonyi utcán égboltot átlósan metsző vezeték: mint egy tenyér vonala, olyan személyes, sorsszerű.

És *nincs tabu-téma:* felhőalakzatok, madarak alkonyi égbolt előtt: akár egy helikopter ugyanott, ugyanúgy. A szépség tradicionális közhelyei, *a szépségközhelyek* – mint víztükör, hattyúk, pára, alkonyban rebbenő madár –: ezek itt magától értetődő közlések: nem lázas keresgélés, artisztikus beállítások révén: a szépségre itt *rábukkanunk.* A szépség ugyanolyan tárgyi jelenlétet nyer, mint egy sivár utcaszöglet.

Ha kategóriákat illuzionálva akarnám folytatni a Szilágyi Lenkei esztétika megfejtését, némileg romantikus meghatározásként idekívánkozik *az ártatlanság,* romlatlanság. Ez visszatérő témája, ennek nála is megvan a maga tradicionális ikonológiája: de még azokon a portrékon is, amelyeket a városi életformától, alkoholtól, túl sok politizálástól vagy gondolkodástól, éjszakázástól vagy hazudozástól megfáradt arcokról készít, azokon is ott az ártatlanság bélyege. Ez talán a portretista szenvtelen pillantásának is köszönhető: hogy soha, de soha nem ítélkezik. Az állatok emberszerűekké válnak – mohos faház előtt gubbasz-

tó macskák, meredek folyópartra merészkedő kutyák –, s az emberek az állatok csöndjével (mintha szavuk nem volna) bámulnak ránk, és mindenhol a gyerekek, a gyerekek. A mozdulatok egyszerűsége.

Szíriában készült tíz felvételén, amelyeket a Dorottya Galériában állított ki, három Pécsi József ösztöndíjas társaságában, a következőket láthatjuk (hozzáteszem, hogy Szilágyi a képeket fekete, homályos szélű takarással kör alakúvá formálja: egzotikus utiképek és anzixok kedvelt kitakarási formája ez: mintha látcsőn pillantanánk a távolba (a múltba): a naiv térmetszés megelőlegzi a képek dalszerű egyszerűségét, ugyanakkor helyesbíti az eredeti felvételek esetlegességeit, de nem erőszakosan, hanem hozzávetőlegesen, mert semmi nem utal arra, hogy mindaz, ami lemarad a képről lényegtelenebb volna, mint az, ami megjelenik):

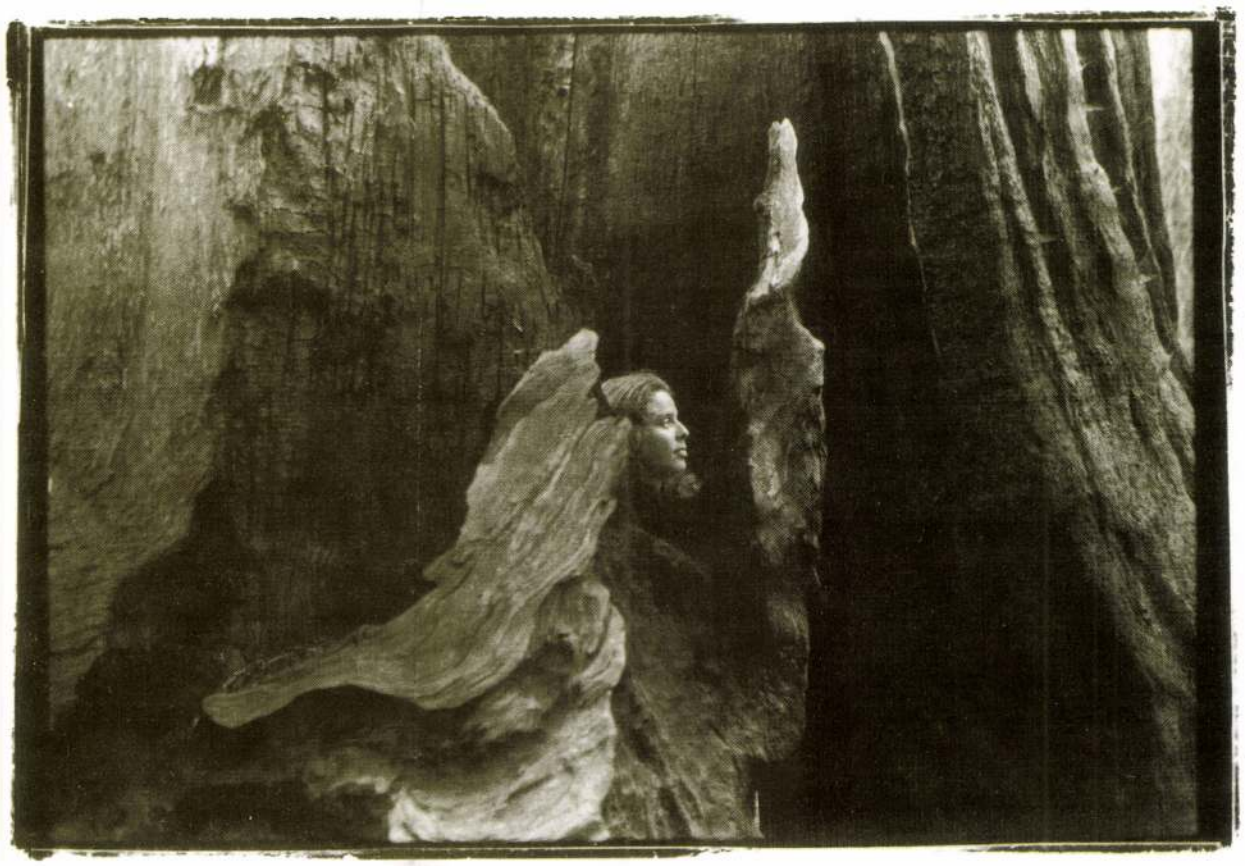

1. Bemozdult kép: két vidám, céltalan lovas *egy* lovon. Háttérben lakótelepi házak, a ló ügetésben, a lovasok nyerge egyszerű szőnyeg – a hátsó fiatal lovas mosolya, ahogyan belenéz a kamerába, és az ügető ló farkának lebbenése összecsendül: ketten lovagolnak.

2. Hatalmas, húsos kaktuszlevelek előtt hatalmas nő álldogál, és egy másik, akinek kezében lepöccintésre váró cigaretta – a fényképész útitársai – háttérben, az utcán, lecsapott hátuljú teherautó-plató, napsütés, mégis hideg van, egy behajló férfi nyakán vastag sál: férfiak errefelé néznek.

3. Három, enyhe magaslaton guggoló férfi a tengerparton: guggolásból félfordulattal erre néznek, mögöttük (előttük) V-alakban férfiak vonnak halászhálót(?) a vízből, néhányan bámészan néznek felénk: a tengerpart csupa kő, csupa kavics: egy kopár, alacsony épület.

4. Asszonyok –, ülnek sorban, hárman, egy levetett cipő feketén csillan az éles fényben, mögöttük bibliaian kopasz agg hajol be féltőn, távolabb, a másik képen látott három férfi, most állnak, néznek felénk; az asszonyok lábánál kis műanyagtartály, vízzel: három arab asszony, kendőben, téli derű, levetett cipők.

5. Kötött sapkában fiú az éles fényben piláfot szorongat, társára vetül a fotós árnya: utcaszöglet, lehúzott redőny, egy fiú a kezét zsebrevágja.

6. Két fiú – az egyik a másik vállára hajtja a fejét: haja göndör, olajozott, balkeze kagylószerűen barátja balvállán, akin pomponos sityak, farmerdzsekis biciklista a háttérben, utcatorkolat, valaki jön.

7. Imént látott kötöttsapkás, piláfos fiú, fogja annak a biciklinek a kormányát, amin egy másik barátja ül (az érintés gesztusa, a vállra tett kéz, vállra hajtott fej, mindenütt az érintések) – háttérben anya kisdeddel, mellette nehéz szatyorral kislány, jönnek felénk – lehúzott vasredőny mint előbb, ugyanott.

8. Házak szöglete, fölfelé nézünk, köröző madárcsapat húz el a kép felső centrumává vált égbolton, nyitott ablakok, az egyik ház tetején állva, vállán, mint finom hegedűt, talán mosóporos dobozt tart egy fiú és lenéz ránk egy antenna mellől: betonból, vályogból toldozott falak, rácsok az ablakon, elfeketült faldarab, hámló vakolat, repedések: a kör alakú kitakarás finom beégései, homályos széle víz alatti nyugalmat áraszt a képbe: a sokféle ablak és kiszögellés pedig mélységet ad: a fény hideg és erős.

9. Öreg pár egy belső udvaron: cipőtlenül, zokniban, bebugyolálva a földön ülnek: a férfi talán összehajtott, préselt dohányleveleket vág, apróra, deszkán, félig már elkészült vele: az apróra vágott valami a fényben, meleg pulóver, kendő, ezeréves arcok.

10. A kaktuszos képen látható hatalmas, rendíthetetlen kedélyű nő egy kiütköző ádámcsutkájú, némileg elbizonytalanodott férfival, a madárcsapatot ábrázoló kép színhelyén, a lerobbant házfalak szögletében, a nyitott-csukott ablakok előtt enyhén fölfelé fordított látószög, ők is enyhén fölfelé néznek, nem a kamerába: az ablakok mögött élet, a háztetőn fiú, vállán a hegedűszerűen tartott mosóporos doboz.

Copeau

dr. Kovács Athláné

gobelinszőrő

Szakó Zoltán gobelinjet az Spanyú-
veszeti Vállalat műtermében sölb
dolgozó között dr. Kovács Athláné
is dőtte

Egri Márta: Szakó Zoltán gobelinjei

Művészet, 1974. november - 28 lap.

Kovács Baba

1928. jún. Nemzeti Szalon
fav.-tárl.

Tópartí részlet

Madonna Ruccellai III. 225

MOK

Kovács Bi festó

Biedermayer interieur. Lasrtell.

Szent György Céh M. Am. és Gyűjtők Egyes. 15. aukció.

Kat. 332. l.

Kovács Balázs

K.A. - K.B.: A kelenföldi lakótelep részletes rendezési terve. Tervezők: Kiss Albert - Kovács Balázs. Út, közmű: Vojnits István. /Fotók: MTV, Oelai Gusztáv, MTI, Bozsán Endre./ /Tervismertető/

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.

21-23.l.

Kovács Balázs

Ropár Ferenccel és Mező Lajossal részt
vesz egy bolgár meghívásos
városrendezési pályázaton.

Horváth Lajos: Ropár Ferenc fiatal építész emlékére
Magyar Építőművészet 1965. 1. n. 58. l.

MDK

Kovács Balázs, építész

Pályázat - nyertes.

(–ks): Terveztek irodaházat, kereskedelmi központot

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 22.

Kovács Balázs –

Kiss Albert (BVTV)

Bénítettés a belenfüldi lakótelep
rénletes rendezési tervét 1963.

Magyar Építőmüvészet 1968. 5. a. 21. l.

Kovács Balázs
építész

A Kelenföldi lakótelep vendezési
tervén dolgozott.

Regi.

Radics: Magyar építészettört. 353.
Műszaki kiadó 1971.

Kovais Bálárs

Kovais Balárs, Mező Lajos és Vojnits István készitet
ték a III. ker. Békásmegyeri új lakótelep rendezési
tervjavaslatát. A maket képével ismerteti-emliti:

dr. [illegible] Építő.

Budapest, 1970. 12. sz. 5-8. l.

Kovács Balázs
építész

Bp. Kelenföldi ltp. vásprendezője

Rados: Magyar építészettört. 362.
Műszaki kiadó 1971.

Kovács Balázs, építén MDK

Csoportjával első díjat nyert a III. ker.-i építéneti pályázaton.

Bende Ibolya: A Lábakon álló városte 6

ESTI HIRLAP, bp. 1965. nept. 14

M. D. K.

KOVÁCS Balázs építész
(BUVÁTI)

A Vízivaros részletes rendezési terve
is beépítési tervtanulmánya. 1958.
Resz.

Társtervező: Mester Árpád
Pomsár János
Kiss Albert.

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 151. l.

M.D.U.

KOVÁCS Balázs építész (BUVÁTI)

díjazott terv (Pest.)

Társtervező: Kiss Albert

Sztálinváros „Római Tábor" nevű területének rendezésére kiírt Tervpályázat

Magyar Építőművészet 1960. 6. sz. 10. l.

M. D. U

KOVÁCS Balázs építész

Résztvesz a Székesfehérvár Dózsa György tér és környéke rendezésére kiírt tervpályázaton

Társtervező: Brenner János, Brenner Jánosné és Szarkai György

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

Kovács Balázs, [építész] MDG

A Kovács - Mező - Tell féle terv.:

Rajz: Repr

A tervező a jövőt rajzolta

—: A felvonulási tér rendezésének egyik változata 1

ESTI HIRLAP Bp. 1964. aug. 29.

M.D.K.

Kovács Balázs épitész

Dijazva a Nemzti Szinház elhelyezésére és közve
len környékének kialakitására kiirt tervpályáz

30ooo Ft-os dij

Társtervező: Mező Lajos
Munkatárs: Tell Márta

Magyar Épitőművészet 1964ø 6. 4-8.l.

Kovács Balázs, [építész] MDK

Harmincezer forintos díjat nyert a Kovács – Mező – Tell Jéle terv.

– : Az új Nemzeti Színház elhelyezésének terve 1

ESTI HIRLAP bp. 1964. aug. 28

Kovács Balázs, építész MDk

Mező Lajos építésmel közös pályázatában a Dózsa György útnál egy fórumot tervez a Nemzeti Színház és egyéb intézmények elhelyezésére.

A czél Kovács Tamás: Vácospüzér a Jövőcos helyén? 3

ESTI HIRLAP Bp. 1964. nept. 12.

Kovács Balázs építész M.D.K.

Dijnyertes pályamü III. dij 15 000 Ft

Társtervező: Voinits István

Döntöttek a miskolci belváros rendezésének tervpályázatáról

Magyar Nemzet 1963. április 27. 5.l.

. . .

Kovács Balázs épitész M.D.K.

Pályaterve 30 000 Ft al dijazva

Társte vező: Mező Lajos

Munkatárs: Tell Márta

Kihirdették az uj Nemzeti Szinh z elhelyezésére

kiirt tervpályázat eredményét

Magyar Nemz t 1964. augusztus 28. 5.)

M.D.K.

MDK

Kovács Balázs, építész

Részt vett a bulgáriai Russe központjának

átépítésére kiírt pályázaton.

– : Nemzetközi tervpályázat 3

ESTI HIRLAP Bp. 1968. febr. 9.

Kovács Balázs építész M.D.K.

A Bp. II. "Aranyhegy és környéke" rendezési terv-pályázaton dijazva

Társtervező: Ropár Ferenc, Péteri László

Magyar Építőművészet 1967/6. 4.l.

Kovács Balázs, építész MDG

Az egyik 30 000 ft-s díjjal kitüntetett művet Kovács Balázs, Mező Lajos és Tell Mártaterveszte.

Tervzajn. Repr.

—: Kulturális Központ a Városliget nélén 7

NÉPSZABADSÁG bp. 1964. nept. 5.

Kovács Balázs, építész

MDK

Részt vett Russze városközpontjá-
nak terepályázatán.

(—ts): — fordítsák meg a várost 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 30.

25

Kovács Balázs, építész MDk

30000 ft-s díjat nyert.

-: Kihirdették az új Nemzeti Kiskáz elhelyezésére kiírt tervpályázat eredményét 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 28.

MDK

Kovács Balázs

és két társa közös pályaműve nyerte el az Árpád-híd óbudai hídfőjének és környékének rendezésére kiírt tervpályázat 15000 forintos második díját.

Gárdonyi Jenő: Új Óbuda.

Érdekes Újság. Bp. 1958. január 4. 11. l.

Kovács Balázs

Budapesti Városépítési Tervező Vállalat

az Ybl díj III. fokozatát kapta (1974)

a budapesti városrendezés-tervezés területén

kifejtett tevékenységéért

Magyar Építőművészet 1974/4

13. old.

Kovács Balázs, [építén]

Díjnyertes (Szánhalombatta.)

↓

– : Sikeres terv pályázat 4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. dec. 28.

Kovács Balázs, építész

I. díjat nyert. (Százhalom kutta.)

—: Körlemények 8.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 29.

Kovács Balázs

V.Gy.: Budapest XVII. (központja) Rákoskeresztúr. Építészek Rimanóczy Gyula, Vedres György. Városrendező: Kovács Balázs, statikus dr. Mihályi Pál, zöldterületterve-ző Szász Péter, mélyépitő Doromby László, úttervező Blahó János. Tervismertetés

Magyar Építőművészet, 1971.6.sz. 6-8.l.

Kovács Gyula

a X. Harmat utcai lakónegyed beépítésének tervezője. (1964-66)

Benza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 133-51

4241

Kovács Balázs

és Kiss Albert a kelenföldi lakónegyed rendezési tervének készítői.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc

stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13351

5351

Kovács Balázs, [építész?]

Díjnyertes áruház-terv egyik munkatása.

— : autóparkoló

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. dec. 15.

Kovács Balázs

A Budapesti Városépitési Tervező Vállalat épitésze. Az "Ybl Miklós-dij III. fokozatával" tüntették ki, -közli a lap: "Dijak, kitüntetések - 1974" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 2. lap.

Kovács Balázs, [építész]

nyilatkozik

Kovács B.: Budapest az ezred fordulón 3.

Esti Hírlap, Bp. 1977. júl. 29.

Kovács Balázs, építén

L: Harmos Zoltán

– : Tervpályázat 3-7

Magyar

Építőművészet 1 Br. 1983 83/4.

Az Illárium Művészeti Galéria
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

Kovács Balázs

kiállításának megnyitójára
1997. szeptember 18-án 18 órára

Megnyitja:

Venczel Zoltán

A kiállítás október 11-ig tart nyitva
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.
Vasárnap és hétfőn zárva.

Szeretettel várjuk
Önt
Illár Erzsébet
és fia

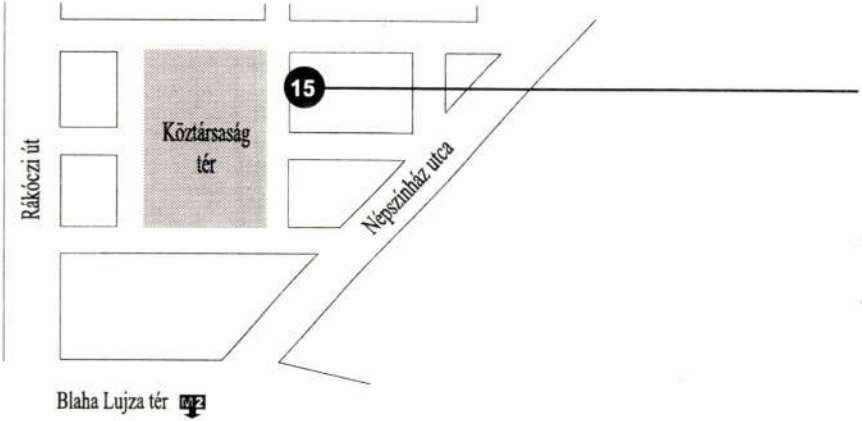

Illárium

Művészeti Galéria

H-1081 Budapest, Köztársaság tér 15.
Tel/Fax: 210-4883

A Galéria támogatója:

SCHERMANN Villanyszerelőipari és Kereskedelmi Bt.
H-1089 Budapest, Vajda Péter utca 13. Tel/Fax: 210-2866

pink©

Az Illárium Művészeti Galéria
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

Kovács Balázs

kiállításának megnyitójára
1997. szeptember 18-án 18 órára

KOVÁCS BALÁZS

Megnyitja:

Venczel Zoltán

A kiállítás október 11-ig tart nyitva
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.
Vasárnap és hétfőn zárva.

ILLARIUM GALERIA 210 4000 P:01

Szeretettel meghívjuk

Kovács Bálint

HIDAK
című

fotókiállításának
megnyitójára

2003. szeptember 16-án (kedden)
19 órakor.

A kiállítást megnyitja:
Győri Lajos

Közreműködik:
Kerek István
hegedű

A kiállítás megtekinthető:
október 3-ig,
hétköznap 14-20 óráig.

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

PINCETÁRLAT

1136. Budapest, Tátra u. 20/b. tel.: 329-53-11

KOVÁCS BÁLINT

E-MAIL: UJLIPOTVAROS@CHELLO.HU
HONLAP://MEMBERS.CHELLO.HU/UJLIPOTVAROS

KOVACS BÁLINT, fakekasmester

Mezőcsáti.Butykos.Faágon madar,Barna,szárnya zöld.Cső rében karélyos levelü viragos ág.Tulipánszerü virágok, vörös-zöldek.Masik oldalan felirat:"Készült ez a Butykos Mező Csath varosaban...az 1888.ik Esztendőben". Kovács Bálint munkajának tartja.102.old. 4-5 kép.reket repr. 103.old

SZALAY EMŐKE: Mezőcsáti kerámiák a Déri Múzeumban
101. old

A Miskolci Herman Ottó Múz.Közl emények. 1.
Miskolc, 1974

M.D.K.

Kovács Bálint
fazekas

Ő volt az utolsó mezőcsáti fazekas, aki 1927-ben halt meg.

Domanovszky György: Mezőcsáti kerámia
Művért, 1954. 2 or. 312 l.

Kovács Bálint I. fazekas M.O.K.

1826 - 1886

Salán apjánál tanulta mesterségét
Mezőcsáton hületett s halt meg

Domanovszky Gj. Mezőcsáti kerámia. Bp.
1954, 20, 23

Horváth Bálint II. fazekasmester

M.D.M.

1859 — megh. 1927

A utolsó mezőcsáti fazekas; főleg használati edények készítésével foglalkozott.

Domanovszky Gy.: Mezőcsáti kerámia. Bp. 1954

6, 25/

mdk.

Kovács Bálint fazekas mester

is készített babykoskorsót. Igen késői darab. 1922-ben.

Szerkezeti sajátosságai

Kresz Mária: Ujonnan szerzett mezőcsáti emlékedények

Néprajzi Múzeum Évkönyve, 1960. 177. l.

Mdk.

Kovács Bálint fazekas mester

leánya elmondta mit, hogyan és mennyi cserépedényt keszítettek apja idejében.
Télen virágcserepeket. 16. ábra: mázas virágcserép hagyományos disszel („talán egyetlen az országban")

Kresz Mária: Ujonnan szervezett mezőcsáti cserépedények.

Néprajzi M. Évkönyve 1960, 176. l

mák

Kovács Bálint II. fazekas mester

volt az utolsó mezőcsáti fazekasok egyike. 1927-ben halt meg.

Kresz Mária: Ujonnan szerzett mezőcsáti cserepedények.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1960, 172. L

• **Kovács Bálint** Hidak című fotótárlata ma este hétkor nyílik az Újlipótvárosi Klub-Galériában (Bp. XIII. ker., Tátra utca 20/B). *(mh)*

esedékes összegről. A számlának tartalmaz
időpontját és összegét, a fizetési határidőt,
részéről kijelölt témafelelősének nevét.
A Megrendelő a számla beérkezésétől s
összeget a Vállalkozó számlájára.

6.3. E szerződéses munka finanszírozása kutatás

6.4. A munka díjazására hatósági áralkalmazási

6.5. A díjazás fedezi a munka végzésével kapcs

7. Kötelezettségek és felelősségek:

7.1. A Vállalkozó kötelezi magát, hogy semr
jutott adatot, amely a Megrendelő érdek
személlyel nem közöl.
A szerződésben foglalt témákkal kapcsola
előzetes írásbeli engedélyével történhet.
A Vállalkozó a szerződés teljesítése so
Megrendelő és a Megrendelővel együttr
formában nem hozza harmadik fél tudomás
A titoktartással kapcsolatos kikötések a sze

NDK

Kovács Béla festő, Karcag

n.t: Az első O. Vasutas Képzőm. Kiáll. Kis Ujs.
1951. aug. 26. 3 4. l.

Kovács Béla

MDK
épitész

Épitési eng. ÉIÉM 1931. aug. 1. 12o. 1.

Kovács Béla

Szerepelt a XXI. debreceni tárlaton.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet válaszúton. Szíj Rezső

Kovács Béla M.D.K.

Müvei a kiállításon

Gips szobro : Szölőmetsző, Kukoricaszár vágó lány

Sz. Kürti Katalin: A debreceni XX. Őszi Tárlat

Alföld 1965/2.

MDK

Kovács Béla, festő
Máv /Üzemi isk./

lo.M.H. K.

Füv.Képtár.1949 aug.16-szept.lo. Magy.Ifj.Képzőm.Kiáll
Kat.

MDK

Kovács Béla

A Zsolnay-gyárból más beosztásbe került
"érdemes dolgozó"

üb. term felelős volt.

79.o. 51. jegyz.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Kovács Béla

Tavaszi szántás, of.

1. Orsz. vasutas Képzőműv. kiáll. 1951. aug.

4. l.

M. P. K

KOVÁCS Béla festő

Részvétel a Negyipari dolgozók Szö-
zött c. kiállításon

Dulka Mária: A negyipar festményeiben
Magyar Nemzet 1961. szept. 26. 4. l.

MDK

Kovács Béla, festő.

Áhitat, temp.

Borbély "

Élet a halálból. "

Alk. Nův. Láz. - XVI. Kiáll. - 1943 aug. - Magy. Mesterek

Jegyz.

MDK

Kovács Béla, festőm.

Két fa.	Olf.
Avasi táj.	Pastell.
Nő bundában.	Vizf.

Az OMK. Képzőm.Főisk. Ifj.Körének. karácsonyi kiáll. 1943. Kat.

M.D.K

Kovács Béla
sokrám

A XV. országos vasutas képzőművészeti kiállítás első díjainak nyertese.

—: Hirsch

Művészet, 1962. szeptember – 45 lap.

Kovács Béla, [szobrász] MDK

A katona-szobrászt az ürepülés új mű alkotására ihlette.
(A szoborról fénykép.)

—: Az űr meghódítása 2.l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 30.

MDK

Kovács Béla

"A kereszt árnyékában" , "Repülőtámadas" "Mulandóság" című temperafestményei.Repr. 141.old.

Magyar Iparművészet, 1932. 141.l.

MOK

Kovács Béla, festöm.

témai bravurokra pályázó ex-libris festészete egyhangu.

Kiállitás-invázió volt a week-enden.
Alkotás müvészház kiáll.
Független Magyarország. 1942?. jan.lo. 4.1.

Kovács Béla: MDK

Kalcináló. olf. 6ox8o cm.

A vegyipari dolgozók között c. kiáll.
Csók István Galéria, 1961. szept. 15 - okt. 1.

MDK

Kovács Béla

Karikatura. repr.

A magyar ujságrajzoló müvészek II. karikatura kiállitása. Nemzeti Szalon 1947. okt.

MDK

Kovács Béla, festőművész

Magy. festőművészek párizsi kiáll. Pesti Napló, 1936. nov. 22.

MOK

Kovács Béla

iparművést növendék

(textiltechnikum)

nyerte a Petőfi Muzeum pályázatának

első díját 500 ft.

mozáik

Nepszava 89 évf. 65 sz 1961, márc 17 én

MDK

Kovács Béla

Két fa, o.

Avasi táj, p.

Nő bundában, v.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

Hincz Gyula

~~Gadányi~~

K

Kelemen

Mus Céd.

Kovács Béla

— **Magyar festőművészek párizsi kiállítása.** November 20-án, péntek estére a Fészek Klubba hívta össze Henry *Valensi* francia festő azokat a magyar művészeket, akik művészetükben azonos utakon járnak a »Les Artistes Musicalistes« francia festőcsoporttal. Ezek a zenei festők elhatározták, hogy résztvesznek egy párizsi kiállításon az ottani »Függetlenek« rendezésében, mint külön csoport. A kiállítás 1937 első hónapjaiban lesz és hat hétig tart. A magyar csoport tagjai: Gadányi, gróf Krui, Kelemen, Hincz és Kovács Béla festőművészek.

Pesti Napló

1936. nov. 22.

5/Pg

k. Férjhezmenni szándéko-		
8 éves koru fiuknak	2.--	1.--
00 oldal	2.--	-.80
Vidám regény 112 oldal	2.80	-.80
140 oldal	2.80	1.20
etben 638 oldal	6.50	2.80
Kb.1000 anekdota	5.--	4.--
ıséghibáinak gyógyitása		
60 oldal		1.50
lása és bölcsőkora (M.K)	1.20	-.40
gény kötve 203 oldal	3.80	1.20
s gyógyitása	1.60	-.80
tok 260 oldal	2.40	1.20
Regény 395 oldal	5.--	1.80
en 350 oldal tartalmazza		
lete II. Rienzi, A bolygó		
r, Lohengrin drámai és		
ezértéma kotával III. A		
talános ismertetése IV.		
r, Siegfried, Istenek		
enei elemzése vezérmoti-		
tet ára	2.40	1.40
ötve 220 oldal	2.40	1.20
regény (M.K.)	-.80	-.40
ete és munkái 320 oldal	5.60	1.80
Forditotta Radó Antal)	6.--	1.80
	8.50	2.40

. HÉT

MDK

Kovács Béla festőművész

Csárdás, tussrajz.
Heródes, tempera.
Bolygók, "
Liszt, "
Halódó sas, "

Az Alkotás Művészház XXV. kiáll.kat.1944.jan.6-tól
16-ig.

Kovács Béla

Fények és árnyak c.
akvarellje (ennek) szerepel az
alábbi tárlaton

G. T.: Veszprémi vendégszereplés
a győri műcsarnokban

Napló 1971 I. 30

Kovács Béla

Kezepel az alábbi tárlatan
a győri műszaknak

N.N.: A győri művésztelep
kiállítása

Napló 1971 I.26.

KOVÁCS BÉLA, festő

Nagy Emerenciával együtt kiállítasuk a Veszprémi Mú zeum saját rendezésében-E-Takács Margit.1967. XII.2-tól,XII.13.ig. 18.old

ÉRI ISTVÁN: Beszámoló a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság 1967.évi munkajáról 15.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

KOVÁCS BÉLA

Művei szerepelnek a győri Tanítóképző Intézet Gyakorló Iskolájában rendezett kamerakiállításon.

M.Zs. Témákat gyűjtöttek, vázlatokat készítettek a győri művészcsoport vendégei.

Kisalföld, 1971. július 29.

Kovács Béla

Említve

Szarmati: Miskolci Téli Tárlat '70.
Déli Hírlap, 1970. nov. 25. 2. l.

MDK

Kovács Béla festőművész

Az anyag bálványa, olajfm.
Ösztermészet, tempera.
Hullámzás, "
Háború után, "
Múmia, "

Az Alkotás Művészház XXV.kiáll.kat. 1944.jan.6-tól 16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész

Moszkovita, tempera.
Keresztvivő Krisztus, tempera.
Szentlélek, "
Circumdederunt me..., "
Tiber, "

Az Alkotás Művészház XXV.kiáll.kat.1944.jan.6-tól 16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész

A gondolkozás, tempera.
Páncélos rém, "
Örök memento, "
Árnyékvilág, "
Tiborc, olajfm.

Az Alkotás Művészház XXV. kiáll.kat.1944.jan.6-tó
16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész

Hajrá!, tempera.
A rontás, "
A politikus tussrajz.

Az Alkotás Művészház XXV.kiáll.kat.1944.jan.6-tól
16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész

Mezei virágok, tempera.
Uj kisdobos, olajfm.
Matyó asszonyok, tussrajz.
Anyaság, tempera.

Az Alkotás Művészház XXV.kiáll.kat.1944.jan.6-tól 16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész (szül.1892.)

Diósgyőrben született. Az Egészségügyi Múz.grafikus festőjeként is dolgozott.
Első kiáll.-át 1933.-ban Bpesten rend. dr.Karácsony Sándor egyetm tanár a Pro Christo Diákszövetség keretében.

Az Alkotás művészház XXV.kiáll.kat. 1944.jan.6-16-ig.

Kovács Béla festő

Berckplagei halász c. műve Párisban a "Salon" kiáll.-án.

Benedek Károly: Magyar festő Párisban.

Uj Magyarság Képes mell. 1938.ápr.10. 6.lap

MDK

Kovács Béla festőművész (szül.1892.)

1936.őszén a párisi "Les Artistes Musicalites" tagja lett.
1937.tav. résztvett 6 kisméretű képével a párisi Függetlenek Szalonjában rend.nemzetk.kiáll.-on.
1939-ben tanulmányuton volt Olaszországban.

Az Alkotás Művészház XXV.kiáll.kat. 1944.jan.6.-tó
16-ig.

MDK

Kovács Béla festőművész

"Örök memento" tempera c. művének repr.

Az Alkotás Művészház XXV. kiáll.kat. 1944.jan.6-tól 16-ig.

Kovács Béla festőművén

* Diósgyőr 1892
\+ Bp. 1963.

1936-ban a „Les Artistes Musicalistes" tagja.
1944 jan. Alkotás művénház XXV. Ziáltítás
1947 nov. Szalmári Galéria.
1962. febr. 25 Kopenhága. Galéria Galto.

Kovács Béla

festőművész

Kovács Béla, [építész] ⌈ Dk

36000 ft-s díjjal jutalmazták
Balatongyörök rendezésére
kérült tervét.

— : Hír 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. okt. 2.

Kovács Béla

— **Képkiállitás.** A Budapesti Evangéliumi Keresztény Diákegyesület Üllői-ut 19. számu helyiségében vasárnap nyilik meg Kovács Béla képkiállitása.

PH 933 XI.30

P.H. 933. XI. 30.

M.D.K.

Kovács Béla festőművész

"Az elvont müvészek csoportjához tartozik." 66 képet állitott ki s ezek közül "...nem egynek van figyelemreméltó mondanivalója." -irja Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában.

"Szinház, Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. nov. 4-lo. III. évf.
45. sz.

Kovács Béla

Szerepelt az I. debreceni nyári Harlatan.

Hajdú-Bihar megyei Nú. 1967. aug. 12.

Kovács Béla

Kovács Béla fiatal festőművész a Pro Christo Szövetség termében *(Üllői-út 19.)* mutatkozik be ki állításával. Mélyen és sulycsan vivódó művészlélek látomásait, néha inkább csak neki magának érthető. rejtelmes megszólalásait adják rajzai, viz és tempe rafestményei. Elvont lelki dolgokat titokzatos szim bolumok nyelvén fejezi ki a fiatal művész, akinek azonban mindez elhihető. Főként azért, mert érthe tetlenségei mögött komoly rajztudást érez a szemlélő, aki a művésznek a természethez való lassu közeledé sét is megfigyelheti egyes munkáin. *(—y)*

P.H.933.XII.3.

Kovács Béla

M.É.V.

Diplomatervét jutalmazták

Jutalmazta az Építészek Szövetsége a kiváló diplomamunkákat

Magyar Nemzet 1966. okt. 2. 11. 1.

Z.D.K.

Magyar Nemzet 1966. okt.

MDK

Kovács Béla

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

MDK

Kovács Béla

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 dec.

Kovács Béla

Résztvesz az Ajka várossá nyilvánítása 10. évfordulójára hirdetett pályázaton

(b.o.): Képek - születőben

Veszprémi Napló 1969 IV. 20.

Kovács Béla
szobrász

M.D.K.

Gulyás Pál költőről alkotott
portréjával szerepel.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Műveszet, 1968. január – 39 kep.

Kovács Béla

Erdei Ferenc - Kovács Béla: A váraszói templom helyreállitása. Bp, 1966. /1967./ - Múz.soksz. - Helyreállitott müemlékeink, 19.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

77. l.

Kovács Béla

Harcos c. mellszobra /tepsi./
Fegyveres testületek képzőművészeti
pályázatának bemutatójáu.

Hajdu Béla: A mai katona élet képzőművészetünkben

Északmagyarország 1960. dec. 1. 5.l.

Kovács Béla

Fér/ifej, vörös márvány, 40 cm.

Budapest Műcsarnok Kiállítása.
1957. kat. Kisdéginé Kirimi
Irén.

18.

M.D.K.

Kovács Béla

mumkatárs

A Paskál-früdő tervpályázaton 15ooo Ft-os megvétel

Társtervező: Janáky István, Janáky György

Munkatárs: Iványi Kálmán, Busch Béla, Egyedi András,

Magyar Épitőművészet 1968/4. 2-8.l.

MDK

452. Kovács Béla,ép.

Szül.: Zombor,1899 Okl.kelte:1928 Sz.: 9886

A m.kir.József Műegyetemen oklevelet,abszolutóriumot vagy oklevélhonosítást nyert építészek névjegyzéke. 1873-1928.

MP-IP - MP-MÜV. 1931.márc.1. 41.l.

Kovács Béla belsőépitész M.D.K.

Tervei alapján készült butorokat áru itarak a bolt-
ban

Uj iparmüvészeti lakásberendező bolt a Belvárosban

Magyar Nemzet 1963. november 5. 5.1.

MDK

Kovács Béla műkertész Bp.

Betnár, 131.lap

MDK.

Kovács Béla

A veszprémi tárlaton szerepelt

Napló /Veszprém/ 1965 ápr.4. lap -

Kovács Béla.

Szobrai a XX. debreceni Őszi Tárlaton. (Szőlőmetsző; Kukoricaszár vágó lány; Zsuzsi).

említve.

Alföld, 1965 2. szám, 81. lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1961 DEC 15.

Kovács Béla

TÓK

Két ajkai pedagógus-festő

1021

Kovátsné Nagy Emerencia: Japán liliom

Kiállítást rendezett Ajkán a Vasas Művelődési Ház *Kovátsné Nagy Emerencia* és *Kováts Béla* 1951 óta Ajkán működő festőművész-rajztanár házaspár munkáiból.

Kovátsné vízfestékkel dolgozik. Puhán felrakott színek, oldott formák jellemzik virágcsendéleteit, bakonyi és balatoni tájait. A tárlat legjobb darabjaként említhetjük nagyvonalú és színgazdag *Japán liliom* című akvarelljét.

Kováts Béla olajfestményein megragadó hatást keltenek a napszakonként változó világítási effektusok, valamint a lassanként eltűnő régi városrészek öreg házai, utcaképei. Jól karakterizált portréinak egyike a *Kamasz* című festmény.

Az ajkai művész-tanár házaspár festészetének közös jegyeit a derűs, hangulatos látványok megörökítése adja meg.

Heitler László

Kováts Béla: Kamasz

kérdések helyi
rehajtási elvein
ban. A törvényességet és a szocialista erkölcsnek megfelelő bánásmódot sértő intézkedésekkel szemben a kifogásolás jogát csak a vállalati jogkörben eljáró szakszervezeti szervek gyakorolhatják. Önálló döntési jogot kaptak a szociális és kulturális alapok felhasználásában.

Minden szakszervezeti szerv ellenőrzési és javaslattételi joga hatékonyabbá és konkrétabbá vált azzal, hogy a törvény kötelezi az állami vezetőket az indokolt, írásbeli válaszadásra.

A szakszervezeti szervektől véleményezést kell kérni minden olyan intézkedés előtt, amely a jogszabályok és az egyetértésben kialakított általános elvek végrehajtásával függ össze, és a dolgozók nagyobb csoportját érinti. *Változatlan marad a munkaügyi viták eldöntésében való részvétel és a dolgozók képviseletének joga.* Ez utóbbi két jog *helyes gyakorlására nagyobb figyelmet kell fordítani, és erre az aktívákat fel kell készíteni.*

A választott szakszervezeti tisztségviselők védelme bővült: nemcsak munkaviszonyuk felmondásához, hanem fegyelmi elbocsátásukhoz is hozzájárulást kell kérni a felsőbb szakszervezeti szervtől.

A Munka Törvénykönyve munkaügyi- és művelődésügyi miniszteri végrehajtási utasításai számos általános vagy a dolgozók nagyobb csoportját érintő munkaügyi kérdés szabályozását utalták az oktatási intézmények vezetőinek jogkörébe. Ezért feltétlenül szükséges, hogy e kérdésekben az oktatásügyi intézmények vezetői — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — helyi szabályozást, intézkedést adjanak ki.

A társadalombiztosítási feladatok intézése szakszervezeti hatáskörbe tartozik. *Szükséges azonban, hogy e téren is az alsóbb szakszervezeti szervek feladatköre bővüljön,* ezért a nyugdíjelőkészítő és általában nyugdíjügyekkel kapcsolatos munkát, valamint a megnövekedett alapszervi részesedésekből és az állami alapokból a segélyezéssel való önálló foglalkozást át kell majd adni a járási, városi, kerületi bizottságoknak.

d) A munkaügyi döntőbizottságok szerepe és jelentősége a dolgozók érdekvédelmében

A munkaügyi döntőbizottságok több mint két évtizede működnek, és jelentős szerepet töltenek be a törvényesség megszilárdításában, a társadalmi és az egyéni érdek összhangjának megteremtésében, a munkáltatók és a dolgozók nevelésében s nem utolsó sorban a dolgozók jogos érdekeinek védelmében.

A munkaügyi döntőbizottságok megalakításában, működésük segítésében és tagjaik oktatásában mindig nagy szerepük volt a szakszervezeti szerveknek. *Az új Munka Törvénykönyve továbbra is biztosítja a szakszervezetek alapvető jogát arra, hogy részt vegyenek a munkaügyi vitát eldöntő szervek megalakításában és működésében.*

A munkaügyi döntőbizottságokra eddig is jelentős feladat hárult a dolgozók jogos egyéni érdekeinek védelmében, a törvényesség megszilárdításában. A jól működő munkaügyi döntőbizottságok emelték a szakszervezeti bizottságok tekintélyét is. *A jövőben a munkaügyi döntőbizottságokra még nagyobb feladatok vár-*

Az ellenőrzési, a javaslattételi jogtól egészen a kifogásolás jogáig számos eszközük van a szakszervezeti bizottságoknak arra, hogy megvédjék a dolgozók egyéni érdekeit, s az egyén és a társadalom összhangját megteremtsék.

Ehhez az egyik legfontosabb szervezeti keret a munkaügy döntőbizottság, s éppen ezér különösen fontos a munkaügy döntőbizottságokkal kapcsolatos szakszervezeti jogok meg felelő gyakorlása, a munka ügyi döntőbizottságok tekinté lyének növelése mind a dolgo zók, mind az állami szerve előtt, munkájuk állandó segí tése, szakértelmük, jártassá guk fokozása.

Nagyobb felelősség terhe a jövőben a munkaügyi dön tőbizottságokat azért is, mer az állami vezetők az új Mun ka Törvénykönyve előírásc folytán számos területe egyébként is kötetlenül intéz kedhetnek. Kisebb jelentőség fegyelmi ügyekben például fe gyelmi eljárás lefolytatás nélkül szabhatnak ki bünte tést, nagyobb a mérlegelési jo guk az anyagi kártérítésre kö telezésnél. A munkaügyi dön tőbizottságoknak ezekben kérdésekben fokozott gondos sággal kell megvizsgálniuk munkáltatói határozatok és in tézkedések jogosságát, mérle gelniük kell az érintett dolgo zók védekezésének alapossá gát, a fegyelmi büntetés vag kártérítésre kötelezés nevel hatását.

A Területi Munkaügyi Döntőbizottságok tekintetében is fennállnak az eddigi szakszervezeti jogok. *A Területi Munkaügyi Döntőbizottságok a legtöbb vitában végérvényesen döntenek, eredményes működésükhöz tehát még nagyobb érdek fűződik.* Hatáskörük nagy horderejű joggal bővült: vita esetén eldöntik, hogy jogos volt-e a szakszervezet vállalati szervének egyedi esetben emelt kifogása. Az egyedi ügyekben tehát azt a szerepet töltik be, amit a dolgozók csoportja tekintetében emelt kifogásnál a felettes állami és szakszervezeti szervek.

Az eddigiekből kitetszik, hogy a szakszervezeteknek a jövőben még nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a munkaügyi döntőbizottságok munkájára, beleértve a Területi Munkaügyi Döntőbizottságokat is. *A Munka Törvénykönyvében biztosított joguknál fogva — a munkáltatóval együtt — gondoskodniuk kell arról, hogy a munkaügyi döntőbizottságok megalakuljanak.* Elnökként (a szerv vezetőjével együtt) és szakszervezeti tagként (saját hatáskörükben) a jogszabályokat jól ismerő, kellő erállyel fellépni tudó dolgozókat jelöljenek ki. Ellenőrizzék, hogy a munkáltatók biztosítják-e a döntőbizottságok működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket. Gondoskodjanak a munkaügyi döntőbizottsági tagok oktatásáról, ellenőrizzék a döntőbizottságok működését: a határidők megtartását, az eljárási szabályok megfelelő alkalmazását. Tanulmányozzák a döntőbizottsági határozatokat, és ha azok törvénysértőek vagy megalapozatlanok, saját nevükben fellebbezzenek, vagy kezdeményezzenek ügyészségi óvást. Nyújtsanak segítséget a dolgozók jogos fellebbezéseinek intézésében, képviseljék őket a Területi Munkaügyi Döntőbizottságok előtt.

e) A gazdálkodással összefüggő feladatok új meghatározása

Január 1. után a szakszervezeti gazdálkodás és üdültetés területén is sor kerül az egyes

KOVÁCS BÉLA

Diósgyőrben születtem 1892-ben. Ezerkilencszáz év távolsága miatt természetszerűen nem hallhattam Jézus igéit Tőle magától, azonban a Szentírás segítségével mégis az élő Krisztus vezet engem. Ugyanígy vagyok a festéssel meg a rajzzal is. A művészettörténet legnagyobb alakjai neveltek... a remekműveikkel. Két éves koromtól ösztönösen, középiskolai érettségim óta rendszeresen rajzolok-festek, jelenleg az Egészségügyi Múzeum grafikus festőjeként.

Első kiállításomat 1933-ban Budapesten rendezte dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár úr a Pro Christo Diákszövetség keretében. Elsőrendű sajtóbírálatokat kaptam. 1936. őszén felkért a párisi „Les Artistes Musicalistes" vezetője, hogy lépjek tagjaik sorába. Megtettem. 1937. tavaszán résztvettem 6 kisméretű képemmel a párisi Függetlenek Szalonjában megrendezett óriási méretű, nemzetek-közötti kiállításon. Ott ismét „felfedeztek", noha nem lett volna csoda, ha észre sem vesz a művészeti kritika, hiszen mintegy 3.800 kiállító-művész 12.000 körüli műalkotással szerepelt. Többek között azt írták, hogy a legnagyobb művészek között a helyem és hogy eljön még az én időm. 1939-ben végigutaztam Olaszországot tanulmányút során, hogy mindazt színről-színre láthassam, amit a műtörténetből már jól ismertem.

Egyébként az a meggyőződésem, hogy a képzőművészeti kiállítás valamelyik kultúrközösség szellemi ítélőtáblája. Itt dől el, hogy a kiállító csak felkészült mester-e, vagy Isten küldötte vérbeli művész. A mi itthoni kiállításaink ítélőszékének ráadásul azt is meg kell ítélnie, hogy magyar lélek izzik-e a kiállító művészetében. Ha ugyanis nem pusztán a tárgy választásával, nem sallangosan, nem leltári kellékszerűséggel magyar, akkor csakis úgy lehet magyar, ahogyan a nyelvünk: a képszerűségével, a szemléletességével, a mély tömörségével, az ízességével, az egyszerűségével, az erejével, a színvilágával, a vonalmozgásával. Mindezek mellett a perdöntő bizonyíték pedig az, hogy csakis a lényeget adja-e.

Lássuk hát! Valljanak a műalkotások!

Budapest, 1943. december 28.

I. terem

1. Tehenek a füzesben, vízfestmény — — — P 300.—
2. Futó lovak, vízfestmény — — — — — „ 500.—
3. Kiabáló assszony, vízfestmény — — — — „ 300.—
4. Tanulmányfej, pasztell — — — — — „ 300.—
5. Kiabáló asszony, pasztell — — — — — „ 300.—
6. Pihenő asszony, pasztell — — — — — „ 300.—
7. Fiatal parasztasszony, vízfestmény — — „ 300.—
8. Tiszavezseny, vízfestmény — — — — „ 400.—
9. A Tisza Vezsenynél, vízfestmény — — — „ 460.—
10. Átkelés a Zagyván, vízfestmény — — — „ 300.—
11. Napsütés, vízfestmény — — — — — „ 350.—
12. Halász, vízfestmény — — — — — — „ 360.—
13. Tiszakanyar, vízfestmény — — — — „ 400.—
14. Tiszai halász, vízfestmény — — — — „ 450.—
15. Csónakban, tempera — — — — — — „ 480.—
16. Tehenek este, vízfestmény — — — — „ 300.—
17. Lovak a parton, vízfestmény — — — — „ 300.—
18. Két ló, vízfestmény — — — — — — „ 360.—
19. Tiszai halászok, vízfestmény — — — — „ 450.—
20. Kubikusok, tempera — — — — — — „ 360.—
21. Ló csikóval, vízfestmény — — — — — „ 280.—
22. Tehén borjával, vízfestmény — — — — „ 280.—

II. terem

23. Asszony a pusztán, tempera — — — — P 1.500.—
24. Lovak a Tisza partján, tempera — — — „ 1.200.—
25. Tűz van, olajfestmény — — — — — „ 800.—
26. Leány korsóval, tempera — — — — — „ 1.200.—
27. Kocsordi asszonyok, tempera — — — „ 1.900.—
28. Vízmerítő asszony, tempera — — — — „ 500.—
29. Hívják a révészt, tempera — — — — — „ 1.900.—
30. Zagyvai halászok, tempera — — — — „ 900.—
31. Menekülők, olajfestmény — — — — — „ 1.700.—
32. Asszonyok a révnél, olajfestmény — — — „ 800.—
33. Átkelés a Tiszán, tempera — — — — „ 1.500.—
34. Várakozó asszonyok, tempera — — — — „ 500.—
35. November, pasztell — — — — — — „ 1.500.—
36. Két asszony, tempera — — — — — — „ 400.—
37. Ivó tehén, tempera — — — — — — „ 500.—
38. Vízmerítő asszony, tempera — — — — „ 500.—
39. Öreg lovak, tempera — — — — — — „ 400.—
40. Vitorlás halászhajó, tempera — — — — „ 600.—
41. A kisrévnél, tempera — — — — — — „ 800.—
42. Lerici, tempera — — — — — — — „ 600.—
43. Tehenek, tempera — — — — — — — „ 800.—
44. Tiszai komp, tempera — — — — — — „ 1.200.—
45. Horgászók, olajfestmény — — — — — „ 1.500.—
46. Szomjas lovak, olajfestmény — — — — „ 1.500.—
47. Lovak a Tiszában, olajfestmény — — — „ 1.200.—
48. Libapásztor, olajfestmény — — — — — „ 800.—
49. Csónakban, tempera — — — — — — „ 800.—

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN

festőművész, Debrecenben, 1897-ben született. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte, ahol Vaszary János tanítványa volt. Tanulmányúton járt Párizsban, Délnémetországban, Olaszországban. A római Collegium Hungaricumban, mint állami ösztöndíjas, két évig dolgozott (1930—31. és 1938—39. tanévben).

Munkásságának első évtizedében sokat foglalkozott grafikával, főként fametszéssel. Fametszeteit külföldön különösen nagyra értékelik, ezekkel nemzetközi kiállításokon több díjat nyert (Milánó: bronzérem, Varsó, Los-Angeles: kitüntető elismerés). Első olaszországi útján a festészet felé fordul, a mozaik és freskófestés technikáját tanulmányozza, majd 1938-ban megfesti a debreceni Református Kollégium 10 nagyméretű freskóján a kollegium történetét. Második olaszországi útján, 1939-ben nagyméretű freskószerű festményeiből kiállítást rendez Rómában. Budapesten először 1941-ben a Nemzeti Szalon nagytermében mutatkozik be nagyobb anyaggal. Ezen a kiállításon „Gulyásfiú" című festményét megvásárolta a Székesfővárosi Képtár. Többízben szerepelt képeivel a velencei nemzetközi kiállításon. 1938. óta nyaranta a szolnoki művésztelepen dolgozik.

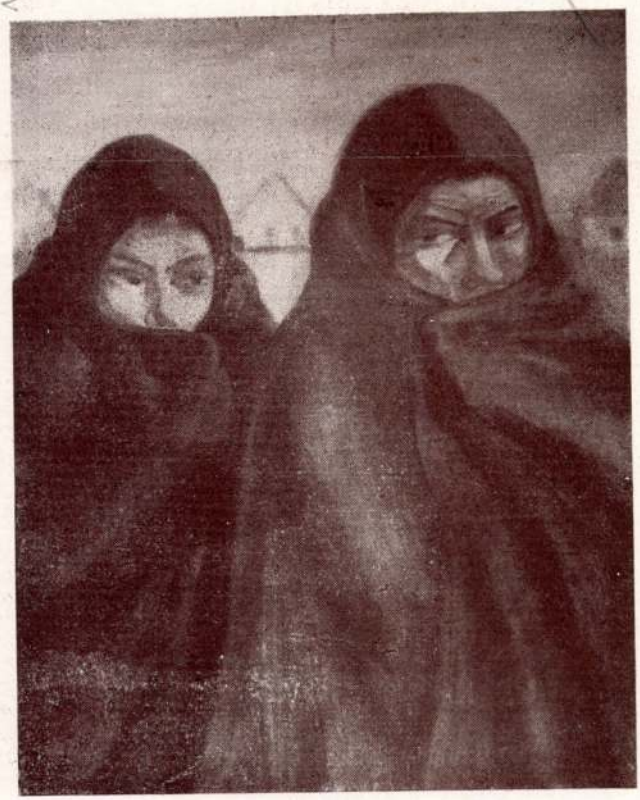

Gáborjáni Szabó Kálmán

Kossordi asszonyok
olajfestmény

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ XXV. KIÁLLÍTÁSÁNAK KATALOGUSA

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN
KOVÁCS BÉLA
FESTŐMŰVÉSZEK

TUSNÁDI FEKETE JÓZSEF
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1944. JANUÁR 6.—1944. JANUÁR 16

ÁRA 1 P.

ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ
IGAZGATÓ: BENDE JÁNOS. TEL. 426-904
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. I.

Kovács Béla „Örök memento"
tempera

III. terem

1.	Csárdás, tussrajz	P	400.—
2.	Heródes, tempera	„	600.—
3.	Bolygók, tempera	„	900.—
4.	Liszt, tempera	„	500.—
5.	Halódó sas, tempera	„	500.—
6.	Az anyag bálványa, olajfestmény	„	1.700.—
7.	Őstermészet, tempera	„	400.—
8.	Hullámzás, tempera	„	400.—
9.	Háború után, tempera	„	1.200.—
10.	Múmia, tempera	„	500.—
11.	Moszkovita, tempera	„	500.—
12.	Keresztvivő Krisztus, tempera	„	500.—
13.	Szentlélek, tempera	„	1.000.—
14.	Circumdederunt me . . ., tempera	„	800.—

Kovács Béla Eger

15. Tibet, tempera — — — — — — — „ 2.000.—
16. A gondolkozás, tempera — — — — — „ 600.—
17. Páncélos rém, tempera — — — — — „ 1.700.—
18. Örök memento, tempera — — — — — „ 1.500.—
19. Árnyékvilág, tempera — — — — — — „ 500.—
20. Tiborc, olajfestmény — — — — — — „ 4.000.—
21. Hajrá!, tempera — — — — — — — „ 2.000.—
22. A rontás, tempera — — — — — — „ 1.500.—
23. A politikus, tussrajz — — — — — — „ 200.—
24. Mezei virágok, tempera — — — — — „ 200.—
25. Új kisdobos, olajfestmény — — — — „ 2.000.—
26. Matyó assszony, tussrajz — — — — — „ 200.—
27. Anyaság, tempera — — — — — — „ 900.—

TUSNÁDI FEKETE JÓZSEF

szobrászművész, született 1903-ban, Vajdahunyadon. Képzőművészeti tanulmányait a bukaresti főiskolán végezte 1927-ben. Tanárai: Paciurea D. és Hán O. szobrászművészek.

1925. óta kiállított a bukaresti hivatalos tárlatokon, amit az ottani kultuszminisztérium rendezett. Ezeken a tárlatokon műveit 1929. évben 10.000 leies, 1931. évben 8.000 leies, 1932-ben 5.000 leies, 1933-ban 5.000 leies díjakkal tüntették ki. Bukarestben 3 gyüjteményes kiállítást rendezett, 1934, 1936, 1937. években.

1941. évben hazatért Budapestre és 1942. decemberében 13 évi munkásságából gyüjteményes kiállítást rendezett, amelyen a Kultuszminisztérium egy, a Főváros két munkáját megvásárolta. Főbb munkái: a bukaresti zöldkeresztes nővérek palotájának kapureliefje; ugyanott az Igazságügyminisztérium kapureliefje; Hubert D. repülőkapitány emlékműve; a moroeni TBC. szanatórium emléktáblája; a BINAG. Bank köreliefjei; az újvidéki Szent Ferenc-rendi templom Szt. Antal szobra.

Kovács Béla festőművén: (: nélsőséges abstrakt. :)

Magyar Nemzet.
1947. X. 26.; III. évf. 244.

5. old.

(: Bezámoló. :)

Kovács Béla festö/vasutas/

Szab.Nép.1950.49.sz.febr.26. 11.1.

Kovács Béla

építész

1957. 12 n. 573. l.

SCHULEK JÁNOS
ÉPITÉSZ
Budapest,
I., Horthy Miklós-út 86.
Telefon: Lá. 10—80.

Budapest,

A Müemlékek Országos

Perjessy Károly ócs
iktatott és véleményezés végett
származtatása mellett van szeren
hogy folyamodónak abbeli kérését
delt munkálatok elvégzésével Sta
meg, csak abban az esetben tarta
vezetéssel és annak ellenőrzésé
ságunk felfogása szerint végezte
zatnék meg. A megszavazott segé
sa után, annak eredményéhez kép
hogy a munkák vállalatba adása

Kovács Béla

kiállítása nyílt Szentes művelődési házában.

Szocialista művészetért 1966. jún.

Kováts Béla

Festőművész; a makói József Attila múzeumban rendezett tárlaton szerepel.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. jún. 25.

MDK

Kovács Béla

Kovács Béla

Zsákon ülő, gipsz

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.
Hmvhely, 196o. okt.

MDK

Kovács Báéa

"Ismerd meg önmagunkat". m.ujságrajzoló müvészek 2. karikatura kiáll. 1947.okt. N.Szal.

Kovács Béla festő

Szöveg által említett mű:
Szőlőmetsző

Lózár István
Murakóri Ágota
Két kritika a XX. őri tárlatról

Hajdubiharm. Népújság. 1964. dec. 13.

Kovács Béla festő

MEGHIVÓ

KOVÁCS BÉLA FESTŐMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁRA

A

SZALMÁSSY GALÉRIÁBAN

IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

MEGNYITJA 1947 OKTÓBER 19-ÉN, VASÁRNAP D. E. 1/2 12 ÓRAKOR

Dr. KARÁCSONY SÁNDOR

EGYETEMI TANÁR, AZ ORSZÁGOS SZABADMŰVELŐDÉSI TANÁCS ELNÖKE

RENDEZI FORBÁT RÓBERT

TISZTELETTEL:

ARÁNYI ÁRPÁDNÉ SZALMÁSSY ZSIGMOND

IGAZGATÓK.

A kiállitás megtekinthető 1947. november 6-ig bezárólag, naponta 10—5 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

NYOMTATVÁNY

Nagyságos

Bródy Zsigmond úrnak
úrnőnek

Budapest

XI ker., Lágymányosi út ~~utca~~ ~~tér~~ 16 sz.

Felelős kiadó: Szalmássy Zsigmond
Dr. Berkes és Gerő Merkur nyomda,
Budapest, IV., Prohászka Ottokár-utca 6.

Kovács Béla

festő

Szabad Művészet

1950. 70. l.

Kovács Béla
karikaturista

wód
„Ismerd meg önmagunkat!" A Magyar Ujságrajzoló Művészek II. karikatura kiállítása. Nemzeti Szalon 1947. okt
Önkarikaturával-

meg.

Tekintetes Bizottságot, hogy
ről előbb kiküldeni ke-

az épület állapota élet-
nekek, mert a falak ár-
ott játszani s így folyton
fenyegetet.

dec. 9.

Kiváló tisztelettel:

Varga József
plebános

Kovács Béla

~~Antalffy Mária~~ 212.l

Jovább

~~Csabai [illegible]~~

~~212.l.~~

Kovács Béla 212.l.

Papp Gyula

212, 213 cl.

l.

Szabad Művészet

1947. 11.7.

Szerdahelyi S.

Kiállitások

József főherczeg lovassági tábor.

Egész alak, állva,
pedrett bajusza rövid. Jobb kez
s bal kezével oldalán lógó ka
valója felett piros szalagon az
szt István rend felett két érdem
prémes mentéje s piros atilla
bal csipője felé a szent István r
jelvény övezi s magas szá
balra a perzsa szőnyeggel leter
tartót veszünk eszre, könyvszek
pagja tűnik szemünkbe. A te
takarja. Alól balra: „Vastag

Olajfestés vászonra, mére
József főherczeg ajándéka
A nemzeti Muzeum-ból
(L. a vallás és kuoktatás ügyi

M. Kép

Jar 1893: VII. 19-diki, 26767 sz. leirat alapján

F mit 1893: IX. 29-én a 44939 sz. leirat vett tudomásul.

Ly társkv. 350.

Kovács Béla

Kovács Béla őrnagy „Katonafej" című munkája a II. díjat kapta

Népszabadság
1963 okt. 1

EGY SZÉLHÁMOS VALLOMÁSAI

Strauss volt bonni hadügyminiszter visszaemlékezései panamáira.

EJTVÉNY

Testedzés. 37. Athúz. 38. Női név. 42. Kártyaműszó az alsósban. 44. Férfinév. 45. Gyógyszertár. 47. Rámutatás valamire. 48. Gyógyszer. 51. Bizakodás a vágyak beteljesedésében. 52. Fél alagút. 54. Női név. 57. Napszak. 59. Kis erdei állat. 60. Turku finn város előbbi neve. 62. Azonos mássalhangzók. 64. Vissza: mesefilm varázslója. 65. Lásd 3. sz. 67. Határozó rag. 68. Kettőzve: Fejér megyei község.

•

A rejtvényben az o és ó, illetőleg az ö és ő betű között nem teszünk különbséget.

Beküldendő folytatólagosan a vízszintes 1. és függőleges 1. számú sor megfejtése.

A beküldés határideje: október 19 Csak levelezőlapon! A helyes megfejtést beküldők között értékes könyveket sorsolunk ki.

38. számunk keresztrejtvényének helyes megfejtése: (Az élet tele van buktatókkal. Tele van akadályokkal, kényszerű nehézségekkel. És . . .) „ . . . **az emberré válás, az emberi kiteljesedés nem ezek mellett, hanem ezeken keresztül vezet."**

A „Néphadsereg" 37. számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtéséért könyvjutalmat nyertek:

Zibriczky István százados, Nagy Lajos százados, Boruzs András főtörzsőrmester, Jakó János őrvezető, Gyenis Péter honvéd, Kertész Zsolt honvéd, Révész Beralan határőr, Baltavári Ferenc honvéd, Keresztes József honvéd és Sándorfi Imréné.

A nyereményeket postán küldjük el.

Kovács Béla

festő Karcag

Szabad Művészet

1957. 423. l.

elején szerződéses viszonyba is lépett, de az ő amúgy is gyéren megjelenő cikkei nem növelhették a lap olvasótáborát. Valamennyi lap már hetenkint négyszer jelent meg, mikor a *Jelenkor* még mindíg a heti kétszeri megjelenésnél tartott, akár a XVIII. század első újságjai. Nem kis megdöbbenéssel fedezték fel az egykorú olvasók újságjuk hanyatlásának újabb jelét, mikor kiderült, hogy a *Jelenkor*ban megjelent országgyűlési beszédek egy tekintélyes része a *Nemzeti Ujság* tudósításaival betűszerint megegyezik. Ezeket a *Jelenkor* „nem csak szórul szóra átveszi, hanem még ki sem szedeti, de egyszerűen a Nemzeti Ujság költségén kiszedett betűkkel nyomatja le" — írja a *Hetilap*,[8] amely Kossuth szócsöve volt s nem volt gyanúsítható elfogultsággal a konzervatív *Nemzeti Ujság* javára. A *Jelenkor* sértett önérzettel próbál védekezni a vád ellen, de igazi mentséget nem tud felhozni eljárására s ezért magukat a szedőket szólaltatja meg. Kiderül ebből, hogy az eljárást a szedők kezdeményezték; nyilatkozatuk érdekes képet ad a szerkesztőségek és nyomdák közötti viszonyról. „A szemes szedő örömmel könnyít munkáján, ahol teheti. Ez okbul mi észrevevén, hogy a k[egyelmes királyi] leiratok, üzenetek s némelly jelesebb beszédek (mellyek, mint hallomásból tudjuk, vagy dictáltatnak, vagy írnokoktól másoltatnak le) majd szóról szóra megegyeznek ... mi a szedés végett kéziratban vagy nyomtatványban nálunk lévő illyen

A kiállított képek, szobrok, kerámiák, bútorok
lakberendezési tárgyak,
kedvező fizetési feltétele
megkönnyíti a vásárlást.

A NÖVÉNY- ÉS VIRÁGDÍSZITÉST

Éliás

virágüzlet

IV., VERES PÁLNÉ UTCA 10.

RENDEZI.

Felelős kiadó Szalmássy Zsigmond
Dr. Berkes és Gerő Merkur nyomda, Budapest, IV, Prohászka Ottokár-utca 6.

KOVÁCS BÉLA

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

RENDEZTE FORBÁT RÓBERT

A kiállítás megtekinthető
a
SZALMÁSSY GALÉRIÁBAN
Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 12. félemelet.
Telefon: 189-554.

1947. évi november hó 6-ig naponta 10—5 óráig
vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

OLAJFESTMÉNYEK

	Forint
1. Tiborc	5000
2. Felrobbantott híd	2000
3. Don Kihóte	2500
4. Tél	1500
5. Az áruló	5000
6. Zsarnokság	1500
7. Jobbágy	2500
8. Őstáj	2500
9. Szatír	1200
10. Fejfák	5000
11. Szfinksz	2500
12. Erotika	1000
13. Őserő	1200
14. Erdő	3000
15. Kapitalizmus	1500
16. Ásatag szüle	3000
17. Erdőzúgás	3000
18. A kisdobos	2500

TEMPERÁK

19. Temető	2000
20. Tibet	5000
21. Békegalamb	600
22. A gondolkozás	400
23. Tank	1500
24. Misztikum	600
25. A dogma	2500
26. „1514“	1500
27. Liszt: Les Preludes	500
28. Halódó sas	400
29. Szélvihar	300
30. Hamis próféta	300
31. Finomkodás	300
32. Naplángok	300

	Forint
33. Mulandóság	250
34. Hivatalnok	250
35. Gulliver	200
36. A kezdet	200
37. Konokság	200
38. Szolgálatkészség	200
39. Hullámzás	250
40. Fény és árny	300
41. Ég—Föld között	200
42. A bosszú	250
43. Didergés	200
44. Unalom	250
45. Rögeszme	250

TUSRAJZOK

46. Ripacs	150
47. Tótágas	150
48. Öklöző	150
49. Vénség	150
50. Matyó nő	150
51. Csárdás	150
52. Labdarugó	150
53. Igavonás	150
54. Járom	150
55. Kerékpárversenyzés	150
56. Unalom	150
57. Női hiuság	150
58. Ugró szarvas	150
59. Tennisz	150
60. Demagóg	150
61. „Jogállat“	150
62. Szolgalelküség	150
63. Hattyu	150
64. Súlyemelő	150
65. Arisztid	150
66. Korcsolyázás	150

Kovacs Béla festő

Guillotin

Toncz Tibor rajzaival

MERT „Guillotin" volt a feltaláló s csak találmányát nevezték el „guillotine"-nak, leánynévvel tüntetve ki a gyilkos bárdot. Ugy látszik, ragaszkodtak hozzá, hogy mindenáron nőnemü legyen, mert eleinte „Louisette"-nek hivták, (egy Louis nevü mechanikus segédkezett a konstruálásában.) Rajtuk kivül egy német zongorakészitő ügyessége is hozzájárult a tökéletes szerkezet megvalósításához.

Most, amikor a levegőben repkedő centenáriumok között Guillotiné is „fejünk felett" lebeg, kénytelenek vagyunk a világsajtóval együtt a nagy napról megemlékezni, melyen a halhatatlan feltaláló meglátta a napvilágot. Ez Saintesben, a barátságos szép kis vidéki városban történt, 1738 május 28-án. Ez az egyetlen nap ezrek és ezrek életébe került, kik a hóhér egyszerü bárdjától valószinüleg megmenekültek volna, — lévén ez mégis kényelmetlenebb, körülményesebb és talán idegölőbb szórakozás.

Igyekezzünk némi jobbindulatú objektivitással megitélni az önhibáján kivül oly kellemetlen nevü doktort. Találmánya nem is olyan kegyetlen dolog, amint első percre látszik, — ha már ilyen találmányokra is okvetlen szüksége volt az emberiségnek. Az elegáns fehérruhás I. Károly angol király biztosan örült volna egy ilyen alkotmánynak. Tudjuk, hogy nem akart reszketni sem a hidegtől, sem a félelemtől, de a bárdra különlegesen gondja volt: „Take care of the axe" ... „A bárd. Uraim, — a bárd!..." mondta ijedten s amikor valaki közeledett hozzá, mindig csak azt kérdezte, vajjon, eléggé éles-e? Aggodalmát könnyen megérhetjük, elég, ha Hunyadi Lászlóra gondolunk ...

Guillotin a legjobbat akarta egalizáló és filantrop buzgalmában. Előterjesztésére szavazta meg a nemzetgyülés 1792 március 20-án, hogy ezentúl mindenkit egyformán, rangkülönbség nélkül és emberségesen fognak kivégezni Franciaországban. Természetesen akkor még csak törvényesen elitélt gonosztevőkre gondolt Guillotin és nekik szánta biztos és fájdalomnélküli eljárását — amire mellesleg szólva, mint vérbeli feltaláló — igen büszke volt.

De találmánya, mint annyi más találmány,— nem ujdonság. Hasonló szerkezetet már a kőkorszakban is ismertek. Később tökéletesebb formájában is megtaláljuk. Olaszországban a középkorban „mannaja"-nak hivták, Angliában „maidnek" ... De Guillotin és a francia csőcselék fejlesztették magasabb tökélyre és utólérhetetlen teljesitőképességre.

Ki is volt ez az orvos, aki orvoshoz annyira nem méltón alapitotta meg hirnevét? A forradalom előtt Párisban praktizált; előkelő páciensei közt találjuk „Monsieurt", a király öccsét — a későbbi XVIII. Lajost is. Guillotin tudományos kérdésekkel és egészségügyi reformokkal, különleges ambicióval foglalkozik: részt vesz abban az akadémiai bizottságban, mely Mesmer sarlatán deleiezését leleplezi — és néhány évvel később egészségügyi szervezet létrehozását javasolja. Közben politizál és állitólag kezdeményezésére választották a hires „Jeu de paumes" termet a nemzetgyülés színhelyévé.

Csak napok kérdése volt, hogy „Guillotin" nem a „guillotine"-on végezte pályafutását. A börtönben érte Robespierre bukásának hire, mely őt is szerencsésen megmentette. 1814-ben halt meg Párisban.

A „guillotine" akkorra kiment a divatból s az emberek már nem tapogatták kétkedve fejüket, hogy igazán vállukon van-e, mint hónapokig Thermidor után. Ökröket sokáig semilyen erővel sem lehetett a borzasztó téren áthajtani, messziről megérezték a vérszagot. Az emberek nem voltak ilyen kényesek, amikor 1794-ben táncoltak és mulatoztak a felvirágzott és sallangozott emelvény körül, külön e célra irott kuplékat énekelve.

Sámson, a hóhér alakja még sokáig magára vonta az érdeklődést; Balzac kezdeményezte a hírhedt név alatt megjelent emlékiratok kiadását. Ez a Sámson, kinek családja 1688 óta királyi engedéllyel üzte mesterségét, állitólag igen derék ember volt és nagy szakértelemmel, jóindulattal és gyorskezüen végezte dolgát. Az áldozatok ruháival és minden egyéb holmijukkal sem kereskedett s a „Thernomètre du jour" 1793 január 29-iki számában a következő önérzetes nyilatkozatot tette közzé:

„AZT A HIRT terjesztik rólam, hogy Capet Lajos haját árulom. Ha valahol tényleg ilyesmi került forgalomba, úgy ezt a gyalátos üzletet csak csirkefogók müvelhették ..."

Samson fia már nem vette olyan komolyan a dolgát, mint apja. — különben is inkább ráért. Kártyázott és mulatozott és végül a guillotinet is elzálogositotta, úgy hogy megfosztották állásától. Samson és családja a restauráció idejében XVI Lajos halálának minden évfordulóján gyászmisét hallgatott. Általában csendes és igen zárkózott volt; emlékeiről semmit sem beszélt. Egyik szemtanu lelkész igy irja le Sámson és segédei „emberséges" működését:

„Meg kell állapitanom, hogy részvétből, vagy megszokásból s hogy mennél előbb végezzenek, a kinszenvedést nagy mértékben enyhitette sietségük és készséges segitségük, amivel az elitélteket kiszállitották s legelőször sorba ültették, háttal az emelvénynek, hogy ne láthassanak. Hálás voltam irántuk, azért is, hogy mindvégig komolyan viselkedtek, gúnyolódás, vagy sértegetés árnyéka nélkül. Amig a segédek a hölgyeket lesegitik a charrette-ről, Noailles grófnő szemével keres engem a tömegben ... tekintetét az égre emeli... A szörnyü megjegyzések a tömegben megduplázódnak. A hóhér és segédei fölmennek és mindent elrendeznek. Előbbi vérvörös köpenyt vesz föl. Baloldalt helyezkedik el, tőle jobbra a segédek. Az egyik hatalmas legény különösen tetszik a kannibáloknak, azt mondják rá, hogy olyan „megfontolt". Először öreg ur kerül sorra, fölmegyen, a hóhérokra támaszkodva. A mester megfogja balkarját, a nagyobbik segéd a jobbat, a másik a lábát, — egyetlen pillanat... Harmadszorra jön a marsallné, ki kell gombolni ruháját, hogy nyaka szabad legyen. Madame d'Ayen a tizedik. Milyen boldognak látszik, hogy leánya előtt kerül sorra és leánya hogy örül, hogy nem kell anyja szeme előtt meghalnia!" ...

Igy haltak meg ezek az az arisztokraták, de még egyszerü, kis házmesterlányok is. Talán csak azért, mert egy darab szárazkenyeret nyujtottak valamelyik fogolynak, vagy résztvevően néztek egy halálraitéltre.

Guillotin nevénél szinte látjuk, amint a szerszám le- és feljár, — villámgyorsan, beretvaélesen ...

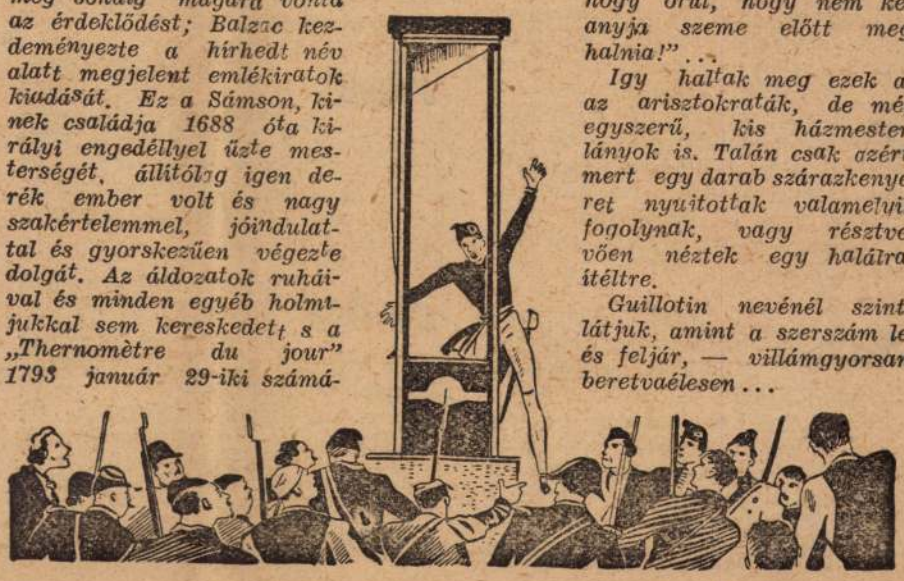

1938. ápr. 10. Új Magyarság képes melléklete

Magyar festő PÁRIS-ban

Toncz Tibor rajzaival

MOST BESZÉLJÜNK a párisi tárlatról. Miből áll a sokszázados híresség párisi „Salon", melynek kiállítói között szerepelni festők ezreinek epedett és sosem teljesülhető álma? Rabitzfalakkal elkülönzött kis és nagy fülkék, amiket „termek"-nek neveznek helytelenül, a helyiségek közepén oszlop köré csavart kanapék, a falakon színes „képek" mindenféle keretekben, továbbá az úgynevezett télikert, telve négyszögletes talapzatokkal, amiken szobor nevezet alatt óriási fehér művek álldogálnak a rézgombos-zekéjű teremőrök között. Mindezeken kívül miniatűrök is vannak a Salonban, mely a Grand-Palais-ban tanyázik, Párisnak e kétségkívül legocsmányabb középületében, továbbá egy csomó jó öreg bútor a közönség kényelmére, mik kétségbeesett idegenkedéssel néznek farkasszemet az ugyancsak kiállított modern iparművészeti tárgyakkal, még koncertek is tartoznak a „Salon"-hoz, előadások és sétahangversenyek, pazar ruhák és tucat ízléstelen sznyeg. Ez a párisi „Salon."

A kiállításra szánt festményeket beérkezett és reménytelenül eltanárosodott művészekből és a hivatalosan felülbélyegzett festenitudás más miniszteri bácsijaiból összeállított irgalmatlan jury rostálja át szabályszerűre és egyhangúra. Ami megmarad és a fent mondott falakra kerül, az csupa garantáltan jeles festmény és a következő hét osztályba csoportosítható:

Egy A történelmi mű. Cézár, Hannibál, Brutus, vagy Nagy Károly, állami felsőbb iskolák díszterméneknek használatára, ahol jó eredménnyel fogják színekbe rögzítve szimbolizálni a serdülő ifjuság épülésére az ókori irodalom klasszikusaiból kiáradó komor uralmat. A különösen nagyszámú, ünnepélyesen merev történelmi figurát láttató, háztetőnagyságú csoportvásznakra erősített H. C. betűk nem a „Hallatlanul Csúnya", hanem a „Hors Concours"-jelzés rövidítései.

Kettő A mezei, erdei, vagy tengeri táj, idillikus lelkületek kielégítésére az ebédlő falán. — „Mi az, Adolf", — mondja *madame* hevesen — „tán csak nem tetszik neked ez a lilaszín erdei út?! Igazán tudhatnád, hogy a lila mennyire öregít engem és hogy elkeményíti az arcvonásokat. Másról, mint fehér festményről, szó sem lehet!" ... Szerencsére, ugyanebben a teremben lógnak a Téli Tájak is.

Három ... a polgári portré. A nagy erőlködéstől vérvörösre felfújódott, vagy viaszfehérre sápadt arcú közéleti férfiak, tudósok, politikusok és más nagyipari bankvezérek, kik erősen igyekeznek aranykeretükből lehető gőgös jóindulattal mosolyogni az idős hölgyekre, akik valamennyit hallatlanul élethűnek minősítik, miután életükben nem látták az így megörökített társaságbeli lények eredetijét. A zsakett hajtókájára ejtett cinóberfoltok a becsületrend különböző fokozatait jelzik az effajta műveken. Ide tartoznak a gyakran kutyával súlyosított *duchesse*-ek, *baronne*-ok és szemkáprázatóan dekoltált színművésznők, kik részben ünnepélyesen a balfenékről libegnek elő, részben fantasztikus kereveteken elnyúlva csillogtatják szilvalekvárszerű arculatukat pazar keretből, mely megnyugtathatja a közönséget, hogy a kép hálisten, jó kézben van már: nincs mitől tartani többet!

Négy a katonai portré, mely a polgáritól legfőként az uniformisban, továbbá a modell prononszált férfiasságában, a nagyobbszámú rendjelhasználatban és a tekintetet kihívó harciasságában különbözik.

Öt a „portrait anonyme", esetleg tanulmányfő néven, melyet a művész kedves nejéről, vagy édes barátnőjéről másol slafrokban, jelmezben, vagy meztelenül, takarítás után, de mosogatás előtt. Néha *Zoé—Phédra—Jeann d'Arc—Modell—Szerelem*, vagy *Mélabú* címek alatt is.

Hat természetesen a csendélet. Néhány óriási gyümölcs, vizeskorsó, japáni kard és a családi biblia. Háttérben a mosogató lábos. Mindez az éjjeli szekrényke lapján, kis asztalterítővel, szép együttesben, amint a végrehajtót várják.

És hét ugyan, mi lehetne? A speciálisan francia tárlatműfaj: a harcikép. Illetve a lovassági roham. A megunhatatlan, az örök téma.

Ezt a tökéletesre megpingált reménytelenségek erdejét jártam kétségbeesetten kapaszkodva katalógusom szárnyaiba, mikor váratlanul megállított egy kép. Egy berck-plage-i halász. Fehér csuklya alatt napverte, szélszántotta arc. A ráncülte kék szemében a tengerek nyugalma és misztikuma tükröződik. Egyvonalúan a vászonra odacsapva: csupa élet, csupa igazság és erő. Megráz és megdöbbent. Egyetlen élő ember a sablonok és konvenciók akadémikus gyülekezetében. Igazabb és emberebb nemcsak a képeknél, hanem a nézőknél is. A tenger szele csap ki belőle. Nem értem, hogy kerülhetett ide. Nézem a katalógusban a festőt: „B. Gyap-Kô." Egy modern japán? Nem! Nincs benne semmi tussos és stilizált. Tán egy ausztráliai — és megnyugszom benne, hogy egy exotikus zseni tévedt a párisi szalonba egy tavaszi reggelen.

De aztán, hogy figyelmessé lettem rá, újra, meg újra találkoztam vele. Egyszer a bercki tárlaton Bretagneban, másszor nizzai kiállításokon. Más tengerészek és matrózasszonyok. Portrék is: oly igazak és művésziek, milyent nem gyakran lát az ember. Megint tengeri látképek csudás és egyéni komponálásban: a hegyek dagadoznak, a pagonyok pihegnek a nem mosókék, hanem óceánkék tenger ölén. Aztán színes délfrancia házsorok; nem részletek, hanem eleven, színtobzódó egész. Mondhatnám: városok lelke. És aztán megtudtam, hogy ez az exotikus és döbbenetes Gyap-Kô = ez *magyar*. A *Kovács* Zsigmond törvényszéki tanácselnök úr és neje, sz. nemes *Gyapay* Mária asszony Béla fia.

Mindehhez pedig nem sok van hozzátenni való. Hacsak az nem, hogy a Kovács (pardon: Gyapkó!) Béla esete az a kivételes eset, mikor a bíró-apa és a földesúri anya nem szörnyed el attól, hogy a Béla „tisztességes munka" helyett pingálni akar. Különben a győri benedekrendi gimnáziumban érettségizett a fiú, Pesten szigorlatozott a jogon, hogy a hagyományokban ne essék hiba, de közben Gács Istvánnál tanult tovább festeni. Hogy sikerei lettek volna, azt nem hiszem: annál eredetibb és tehetségesebb. Most 38 éves, Párisban (kell-e mondanom?) az Académie Julien-ben pingált modell után, aztán Berck-Plage-ban barátkozott a helyi mesterrel, Jan Lavezzari-val, ott Touquets-ben és később a Côte d'Azur-ön barátkozott a tengerrel. És most itt áll: egy ember, aki tud festeni.

Páris már elismerte, tudomásul vette ezt. De Gyap-Kô barátunknak ennyi nem elég. Ő azon bánkódik, hogy miért nem Budapesten vannak sikerei. Neki nem a párisi világsajtó, hanem az „Uj Magyarság" elismerése kell.

Benedek Károly

AZ ELDÖNTETLENÜL VÉGZŐDÖTT SKÓT—OSZTRÁK VÁLOGATOTT FUTBALLMECCS egyik érdekes jelenete: *Kenneway, a skót kapus kivéd egy magas lövést*

A PÓKAFAI HALÁLOS SZERELMI DRÁMA KÉT SZEREPLŐJE: *Czömpöly* Ilona, aki agyonlőtte udvarlóját, *Kurucz* Károlyt

A KALIFORNIAI LINCSELÉS KÉT ÁLDOZATA: Jack *Holmes* és T. H. *Thurmond.* Őket ölte meg ártatlanul a tömeg Brooke *Hart* haláláért

A MOSZKVAI KREML

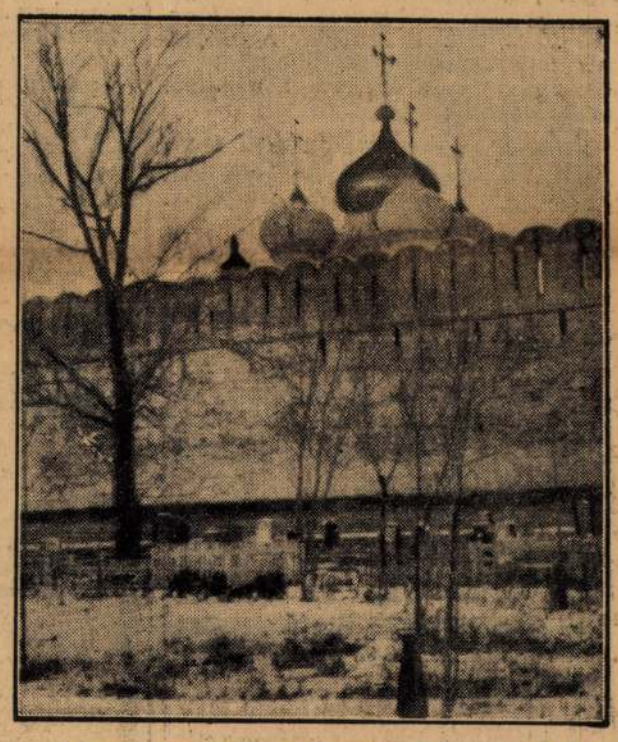

ILYEN HATALMAS FAL ZÁRJA EL A KÜLVILÁGTÓL A KREMLT

(Báró Dobhoff Lilu felvételei)

KITILTOTTÁK

a *Pesti Napló*-t Csehszlovákiából... Kassa, Pozsony, Ungvár után — Budapestet tiltják ki Benesék, Budapest hangját, amely jórészt a magyar ujságokban szállt a Felvidékre. A *Pesti Napló*-t néhány más magyar ujsággal együtt, kitiltották a csehek. Ez a cseh »demokrácia« előbb ősmagyar városok ajkán akarta elnémítani a magyar szót — ősmagyar városok tanácstermeből száműzte a magyar szót, azokból a tanácstermekből, amelyekben magyar szellem uralma alatt az igazság, a jog, az emberség szabályozta mindenha magyarok, tótok, németek, rutének békés együttélését; a magyar szó után a magyar betűre került megint a sor. »Tilos«, ez most az uralkodó politika Prágában — tilos, minden tilos. Minden tilos. Minden aggályos. Minden veszélyezteti a cseh uralmat. Tilos a szó, tilos a hang, tilos a beszéd. Aggályos a gondolat, veszedelmes a vélemény. Ez a cseh »demokrácia«. A magyar könyvnek nincs határátlépési engedélye. Ez cseh értelmezése a »szellemi együttműködés«-nek. A magyarságot meg akarják rabolni nyelvében, kultúrájában, anyagi és szellemi javaiban. Feloszlatták a magyar közvéleményt a Felvidéken, — most el akarják vágni a felvidéki magyarságot az egész magyarság közvéleményétől. Ezt jelenti a magyar lapok kitiltása is. Sikerülhet ez? Lapok kitiltása, — hogyne. De a magyarság kitiltása... az soha. A magyar gondolat csak megnőtt mindig az üldöztetésben. Hogy mondta Napoleon híres minisztere: ha a közvéleménybe belefojtják a szót, akkor majd az lesz a közvélemény, amit nem mondanak. És ennek a közvéleménynek lebirhatatlan ereje van. Evvel nem bir Benes úr. Ezt nem tilthatja be és nem tilthatja ki. Ez a közvélemény világokat hódít meg az üldözött magyarság mellé.

— **A háztulajdonosok és a liftpénz.** A Háztulajdonosok Országos Szövetsége tovább harcol a lakbérleti szabályrendelet ellen. A szabályrendelet kimondotta, hogy a ház lakóitól a jövőben liftdíj nem szedhető. Ezt a határozatot *megfellebbezték és a fellebbezés részletes indokolását ma nyujtották be a polgármesternél.* A Háztulajdonosok Országos Szövetsége fentartja azt az indítványt, amely szerint *a bérlő hat fillért, az idegenek tíz fillért fizessenek a lift használatáért éjjel és nappal.* A szövetség fellebbezéséhez az Építőmesterek Egyesülete és a *liftipar* képviselete is csatlakozott.

— **Decemberi eper.** Ma délelőtt *Az Est* szerkesztőségébe *három szem pompás földi epret hoztak be.* Tegnap szedték Balatonfüreden dr. *Tüske* Jenő MÁV-főfelügyelő kertjében. Napokkal ezelőtt virágba borult az egyik bokor, bár az egész kert fehér volt a hótól. A decemberi epreket Erzsébet körúti kiadóhivatalunk kirakatában állították ki.

Házhoz küldi kitünő ebédjét a
BELLEVUE
Attila ucca 53. Tel. 528-84
P 1.40-ért
Családi menü ára, mely bőségesen elég 2 felnőtt számára P 1.80

— **Inkább a széngáz...** *Gyulai* Ferenc napszámost és feleségét ma reggel holtan találták Pesterzsébeten a Nádor ucca 6. számú házban. A szobában széngáz átható szaga érzett. Megállapították hogy *a házaspár öngyilkosságot követett el.* Megrakták a kályhát, kivették a csövet a falból és várták a halált. A széngáz meg is ölte őket. A rendőrség megállapította, hogy Gyulainé egy közeli szénkereskedésben *faszenet vásárolt tegnap este.* Itt panaszkodott is, hogy milyen nehéz az élet, legjobb volna meghalni. Szinte előre bejelentette öngyilkosságukat.

— **Házasság.** *Vida* Jucit (Mohács) eljegyezte *Honig* József (Mágocs). (Minden külön értesítés helyett.)

— **Lincselési felbujtás címén feljelentették Kalifornia kormányzóját.** *Newyorkból* jelentik: A borzalmas körülmények között meglincselt Jack *Holmes* és Thomas *Thurmond* hozzátartozói *bűnvádi feljelentést tettek Kalifornia kormányzója, James Rolph ellen,* gyilkosságra való felbujtás címén, ismeretes beszéde miatt, amely következtében a lincselés megtörtént. Ugyancsak *feljelentést tettek bűnsegédi bűnrészesség címén a város rendőrtisztviselői ellen,* mert nem akadályozták meg a lincselést. *Maryland* államban új vizsgálatot követelnek a néhány hónappal ezelőtti *négerlincselés* ügyében *Egyesek tudják, hogy kik voltak Lloyd Warner 19 éves néger fiú gyilkosai.* A szemtanuk vallomása szerint a felakasztott néger *még élt, amikor petróleummal leöntötték és elégették.*

— **Két festő és egy szobrásznő kiállítása.** Uj gazdag kollekciót mutat be *Farkasházy* Miklós a Lipótvárosi Társaskör termeiben. Ornamentális fantáziája, mely az utóbbi években a pasztell és olaj, a szín és a vonal lehetőségeinek annyi új irányát tárta fel, most megnyugváshoz érkezik, képei egységesebbek, szervesebbek lettek, a mozgalmas elemek helyett a harmóniabeli egység jut uralomra bennük. Mellette *Donner* Gertrud mutatkozik be régibb és újabb plasztikával, amelyek közül különösen az újabb, modernebb törekvésüek figyelemreméltók. Erős artisztikus tehetség sugárzik rajzvázlataiból.

Uj magyar grafikus mutatkozik be egy szerény eszközökkel, szerény keretek közt rendezett kis kiállításon, a Pro Christo diákegyesület helyiségében. *Kovács* Béla hivatott illusztrátor: tartalmas és ötletes ember, akinek szimbolisztikus vizióiban egy bizonyos leküzdött pátosz birkózik a groteszk hajlammal. Stilizáló eszközei változatosak és a szecessziótól az expresszionizmusig sok mindenfélét felölelnek, de müveit mégis összetartja valami nagyon szerencsés ornamentális egységérzés, a vonalritmus és a szín harmóniája. Kovács tehetségének ez a legigazibb záloga és biztos, hogy a plakát és könyvillusztráció terén sok jót fog tudni alkotni. *(G. Gy.)*

— **Négynyelvű lap a magyar igazság szolgálatában.** A *Magyar Revíziós Liga* szerkesztésében és a *Pesti Hírlap* kiadásában a külföldi közvélemény helyes tájékoztatására most jelentek meg a »*Danubian News*«, »*Nouvelles Danubiennes*«, »*Donau Kurir*« *és* »*Corriere del Danubio*« című lapok. Az azonos tartalmú közlemények a *Dunavölgy problémáival, a magyar kérdéssel és a revíziós gondolattal foglalkoznak.* A lapok vezércikkét *Herczeg* Ferenc írta.

— **Gyászrovat.** Özv. *Kohn* Gáborné szül. Spitzer Klára 78 éves korában ma reggel elhúnyt.

Most jelent meg:
BETHLEN ISTVÁN
ANGLIAI ELŐADÁSAI
A nagy államférfi harca az integer Magyarországért
Ára P4·50 GÉNIUS KIADÁS

Minisztertanács előtt az egyetemi rendzavarások ügye

Hétfőn mindenütt megkezdődnek az előadások

— *Az Est tudósítójától* —

Az egyetemeken az előadások hétfőn, december 4-én kezdődnek meg. A Műegyetemen tegnap olyan események történtek, amelyek miatt *Herrmann* Miksa rektor szükségesnek tartotta *az előadások szüneteltetését december 4-ig a Műegyetemen* is. Nem szüntek még meg az ifjúsági mozgalmak *a vidéki egyetemeken sem,* de a jövő héten valószínűleg minden egyetemen *helyreáll a nyugalom, a rend.*

Hóman kultuszminiszter tegnap este *bizalmas megbeszéléseket* folytatott. Az egyetemek rektorai az általános rend és nyugalom fentartása érdekében *mindenütt megteszik a szükséges intézkedéseket.* Hóman kultuszminiszter a tegnapi minisztertanácson egyébként ismertette a tüntetések hátterét és a kormány tagjai *egyhangúan tudomásul vették azt az előterjesztést,* amelyet az egyetemek rendjének fentartásáról a kultuszminiszter tett.

Nyugtalanság az Iparművészeti Iskolán és az Iparrajziskolán

Az egyetemi tüntetések átcsaptak az Iparművészeti iskolára, sőt a középiskolai jellegű községi iparrajziskolára is. Tegnap az Iparművészeti iskola Kinizsi uccai épületébe a bajtársi egyesületek tagjai felsorakoztak és kiadták a jelszót: zsidó diákokat nem szabad beengedni az iskolába. Meg is kezdték az igazoltatást. Mikor az esetről *Helbing* Ferenc, az iskola igazgatója értesült, azonnal utasítást adott, hogy *az épületet zárják be és kihirdette, hogy a pénteki előadások elmaradnak.* Beszéltünk *Helbing* igazgatóval, aki a pénteki történtekről a következőket mondotta:

— Az iskolában kitört nyugtalanság miatt úgy intézkedtem, hogy a pénteki előadások elmaradtak. Szombaton nincs előadás, a hétfői előadások rendjének fentartására megtettem a szükséges intézkedéseket.

Tumultuózus jelenetek játszódtak le pénteken a budapesti községi iparrajziskola *Török Pál* uccai helyiségében. Fiatalemberek mentek be az épületbe és a tantermeket végigjárva *felszólították a zsidó hallgatókat, hogy távozzanak az intézetből.* Ez meg is történt. Beszéltünk dr. *Vidy* Emil kormányfőtanácsossal, a rajziskola igazgatójával, aki ezeket mondotta:

— Úgy tudjuk, hogy idegen ifjak jöttek be az épületbe és próbálták a rendet megzavarni. A zavar mindössze negyedóráig tartott és *a zsidóvallású diákok visszatértek az előadásra.* Az épületben őröket állítottunk fel és megtettük a szükséges intézkedéseket, hogy *a jövőben hasonló eset ne ismétlődhessék meg.*

— **Trónörökösért imádkozik Japán.** *Londonból* jelentik: A japán császárné *ismét anyai örömök előtt áll.* Az örvendetes esemény körülbelül *egy hónap múlva* fog bekövetkezni. Az ország valamennyi templomában azért imádkoznak a papok, hogy a császári párnak *végre fia szülessen.* Az uralkodó párnak négy leánygyermeke van.

— **XIII. Alfonz részvénypere.** *Londonból* jelentik: A közeli hetekben kezdi tárgyalni a londoni polgári törvényszék *XIII. Alfonz volt spanyol király polgári perét.* A volt királyt Spanyolország egyik legnagyobb bankja, a Banco de Vizcaya perelte be. 11.000 font értékű részvény miatt indult meg a per. A részvényeket mind a két fél magának követeli.

— **Mérgezett zsebkendők.** *Londonból* jelentik: Az indiai *Madrasban* letartóztattak egy terroristát, aki magasrangú rendőrtisztviselőknek és angol katonatiszteknek *névtelen csomagokban méreggel átitatott zsebkendőket küldött.* A mérgezett zsebkendők nem tettek kárt senkiben, mert *szaguk gyanussá tette őket.*

— **Az orgazdák királya fegyházba került.** *Londonból* jelentik: Az esküdtszék *hét évi fegyházra* ítélte E. G. *Tuckert,* az »orgazdák királyát«. Ez a vállalkozó szellemű üzletember éveken át foglalkozott a bűn finanszírozásával. Azonkívül, hogy rendszeresen vásárolta a tolvajok és rablók zsákmányát, más üzleteket is bonyolított le velük. *Fegyvereket adott el a revolveres bandáknak,* autókat adott bérbe magas tarifáért betörőknek, lakást adott körözött tolvajoknak és egyéb élelmes módokon kapcsolódott be a »bűn«-üzletbe.

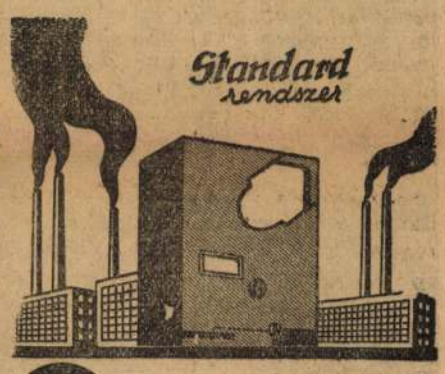

SUPER-OLYMPIKON
ÉS AZ ÚJ NAGYADÓ
Ez biztosítja a legtökéletesebb szelektivitást
...tása a Rádió Kiállításon dec. ? 10-ig
TELEFONGYÁR R.-T.

Nevetséges!

Nem háborogva mondta ki, inkább bosszús nevetéssel. De kimondta még egyszer: Nevetséges! Kimondta hozzá a felkiáltójelet is, azután még kétszer megismételte.

— Mi a nevetséges?

— Hát idefigyelj, kérlek — szólt nem csökkenő bosszussággal —, el tudsz képzelni olyan filmet, mondjuk, egy őstörténeli magyar színjátékot, amelyben mai színészek nyereg alatt puhítják a húst, közben pedig a puszták porát fölverő őrült galoppban nyilazó támadást intéznek az ellenség ellen? Nem, ilyent elképzelni képtelenség!

Megrázta kezében a svájci ujságot s igen határozottan mondta: Az indiánoknak igazuk van!

— Nem értelek, miért van igazuk az indiánoknak?

— Hát te nem olvastad? Nézd, itt az áll, hogy Hollywoodban el akarják készíteni Amerika meghódításának óriásfilmjét, az angol pionirok és az indiánok harcaival és a statisztériához az oklahomai indiánokat kérték föl.

— Nagyon szép.

— Egyáltalában nem szép. Az indiánok meg is mondták, hogy nem vállalkoznak. Megmondták, hogy egyikük sem Winnetou és nem az utolsó mohikán. Nem tudnak olvasni a patkó- és lábnyomokból, a régi jelekből, a faágra kötött füszálból, mert ők nem olvasnak semmit. Nem értik a széljárást, mint ahogy értette Winnetou, mert az időt nekik a rádió jelenti. S főként nem tudnak lovagolni, nem értik a kenu hajtását a folyók örvényein át, mert ők autón járnak... Szóval, barátom, meghalt a romantika, amit hajdan az erdők sűrűjében a lónyerítés jelentett és nyakig benne vagyunk a neoromantikában, ami benzin és nem lónyerítés. Igen, benzin, berregő motor és főként olajrészvény. Mert azt is tudod, ugyebár, hogy Oklahoma a legdúsabb petróleummezeje Amerikának és minden részvény indián kezekben van. Ami egykor nyomorúságos rezervváció volt, az ma csupa gazdagság és jólét. Az indiánok nem mennek el Hollywoodnak statisztálni, mert ők már csak a kupónnyíráshoz értenek. A filmezés nekik idétlen ripacskodás, de az, hogy menynyi lesz az osztalék, számukra a legkomolyabb tudomány. Hát nem éppen mindegyik számára, mert van még köztük ma is egy-két kukoricarágcsáló és wigwamban kuksoló indiánproli, de nagyjában azért bizonyos, hogy Winnetou unokái kapitalisták lettek és az utolsó mohikán utódai Oklahoma első polgárai...

— Hajhaj!

— Bizony, hajhaj! Meghalt itt valami véglegesen, ami egykor szép volt — olvasmánynak legalább is — és ah, olyan romantikus volt. Mondd, kérlek, az oklahomai pocakos főrészvényes üljön lóra s tegye, amit Hollywood kíván? Száguldozzon a mezőkön, bujkáljon erdőkben és játssza le, hogyan kalt meg egykor az indián nemzet?...

Letette az ujságot az asztalra és most már halkan mondta:

— Nevetséges! **(sp. p.)**

Művészet * Irodalom Tudomány

A vasárnap hangversenye

Zongoramatinéjának műsorát jórészt ritkábban hallható művekből állította össze *Faragó György*. Ezekhez tartoztak *Brahms* balladái és intermezzói is, amelyekben önálló, erős művészegyéniség hozza közös nevezőre az ugyancsak erős Chopin- és Schumann-hatásokat.

Szerencsés ötletnek tartjuk továbbá azt is, hogy *Mendelssohn* „Lieder ohne Worte" sorozatából, ezekből a méltatlanul elhanyagolt szép darabokból újított fel egynéhányat *Faragó György*. Az általános tetszés élénken bizonyította, hogy ez a zongora-dalfüzér mellőzésének ellenére sem vesztett semmit életképességéből, üde hangulatosságából. A zongoraművész egyébként is ezekkel a darabokkal aratta matinéjának fősikerét és ráadásul a „Fonódal"-t játszotta el.

Bő műsorát *Lajtha László* szellemesen pergő Scherzójával és *Bartók Béla* 15 magyar parasztdalával fejezte be *Faragó György*.

Délutáni ciklusának *kilencedik* hangversenyén *Laskó Emil* karnagy vezényelte a *Székesfővárosi Zenekart*. A *BHÉV Liszt Ferenc Kórus* művészi célokért küzdő karnagya, természetesen, magával hozta létszámukban gyarapodott dalosait. Ezzel a tekintélyes főnyi együttessel *Bartók Béla* „Cantata profana" című mesterművét adta elő *Laskó Emil*. Két szólistája *Szabó Miklós* és *Liltasy György* volt, akár csak nyáron, a mű szabadtéri előadása alkalmával.

Bartók „Profán kantátá"-ja után *Bach* egyházi remekműve, tömör és hatalmas „Magnificat"-ja hangzott el *Basilides Mária, Farkas Ilonka, Málthé Jolán, Szabó Miklós* és *Liltasy György* szólista közreműködésével. Bevezetésül *Bach* C-dur orgonatoccátáját játszotta el a zenekar *Weiner Leó* kiváló hangszerelésében.

Basilides Mária volt az egyik szólista közreműködője este a *Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége* második hangversenyének is. Ezúttal *Lisznyai Szabó Gábor* karnagy zongorakíséretével énekelt a nagy művésznő. *Lisznyai Szabó Gábor* előzőleg a *Budai Dalárdát* vezényelte. Szünet után a *Székesfővárosi Elektromos, Gáz- és Vízművek Ének- és Zenekara* szerepelt *Kovách Andor* karnagy vezénylete alatt: *Kodály* és *Liszt* kórusműveit adta elő. *Hír Sári* zongoraművésznő *Liszt* „Halálitánc"-át játszotta el zenekari kíséretével és a „Canzonetta del Salvator Rosa"-t adta ráadásul. **(j. s.)**

Munkácsy, Benczur és Mészöly emlékezete

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat közgyülést tartott. Ennek keretében megemlékezett Munkácsy Mihály, Benczur Gyula és Mészöly Géza *születésének századik évfordulójáról*.

Rakovszky Iván elnök rajzolta meg elnöki megnyitó szavaiban a három nagy magyar festőművész alakját és jelentőségét. Mészölyről kiemelte, hogy ő volt az első, aki a magyar táj különleges szépségeit meglátta s azokra az utána következő festőnemzedék figyelmét felhívta. Rámutatott Munkácsy alakjának klasszikus nagyságára, majd Benczur pályafutását méltatta. Vázolta mindhármuk kapcsolatait a képzőművészeti társulattal. Hangsúlyozta azonban, hogy a hármas centenárium megünneplése nem a társulat magánügye, hanem az egész nemzeté.

A tetszéssel fogadott megnyitó után a közgyülés *táviratban üdvözölte a kormányzót*. A továbbiakban *Zombory-Moldován Béla* festőművész tartott emlékbeszédet *Glattfelder Gyuláról*, a társulat néhai elnökéről s méltatta egyéniségét és közéleti jelentőségét.

(•) SZÁZÉVES A „HELYSÉG KALAPÁCSA" ÉS A „JÁNOS VITÉZ". A Petőfi Társaság vasárnap délelőtt tartotta ezévi első felolvasóülését a Tudományos Akadémián *Kornis Gyula* elnökletével. Az elnöki megnyitó és a főtitkári jelentés után *Bán Aladár* „Arcképek a Parnasszusról" címmel aforizmákat olvasott fel, majd *Gáspár Jenő*, a társaság főtitkára mutatta be tanulmányát „Petőfi 1884-ben" címmel. A tanulmány Petőfi 1944. évi életét ismertette, azét az évét, amely a legsorsdöntőbb volt a költő életében. Ebben az évben értek véget Petőfi Sándor vándorlásai, ifjúkori szenvedései, bekerült a főváros irodalmi életébe és elindult a halhatatlanság útján. Ebben az évben látott napvilágot két híres műve, a „Helység kalapácsa" és a „János vitéz".

Kiállítás

Az *Alkotás Művészházban* két festő és egy szobrász munkáinak gyüjteményes kiállítását látjuk.

Gáborjáni Szabó Kálmán olajfestményei, köztük a temperái kifejezik alkotójuk nyersfogalmazású nagyvonalúságát. Mintha a puszták zord szele lengene át tájai és emberei fölött. Erő van megoldásaiban, bár egyszerűek azok, kevés szóval beszélők s a színek és formák mögött mindig ott van valami, amit a néplélek rejtelmességének nevezhetnénk. A „Kocsordi asszonyok" című elmélyülten felfogott, zártan fogott, mélytónusú alakjai talán a legjobban fejezik ki itt ezt a gondolatot. Ilyen a „Menekülők" és a „Leány korsóval" című darabja. Eleven, népies hang szólal meg tiszai jelenetein. Visszatérő gondolat nála a lovak mozgásának megfigyelése a már említett eszmekörben.

Kovács Béla különös látományos világot szólaltat meg. Egyrészt néhány egyszerű, finom, ha nem is közvetlenül meggyőző vonással grafikai úton kíván zenei élményt adni, vagy néhány vonással valami ismeretlennek a lényegét megszólaltatni. A „Tibet" című temperája tesz a többi között tanuságot a művész érdekes képzeletvilága mellett: egy láma fakó, hatalmas, szinte hegyvidékszerüen barázdált, tagolt arca, a koponyája fölött északi fények ragyognak — az egész kompozició valóban megfelel a titokzatos tibeti világgal összefüggő hangulatainknak. „Tibore" című olajfestménye Katona Józsefnek ezt a drámai alakját krisztusi magasságokig emeli. Nem egy darabján szóhoz jutnak geometrikusan zárt erőteljes tömegek. („Háború után.") Szinkompozicióli mozgalmasak, de nem mindig meggyőzőek. Kétségkívül áll a művész magas etikai célzata.

Tusnádi Fekete József szobrászművész egyszerű megoldású, naturális fejmásait, aktjait mutatja be és egy hangulatos Szent Antal-szobrát. Igazi erősségei a népies motivumokhoz közelálló, vagy klasszicizáló féldomborművei. („Magyarázkodás, „Legyezős nő".) Itt közvetlen lírai fínomsággal szólal meg. Viszont egyes nyersen megoldott, groteszk hatású életképein a tiszta művészi célzattól akaratlanul is elkanyarodik.

A kiállítás (VII, Erzsébet körút 19.) *január 16-ig* naponta 10—3-ig, vasárnapon 10—2-ig tekinthető meg. **sz. s.**

Humor az irodalomban

címmel rendezte január 9-én délelőtt a vas- és rézesztergályosok, gépmunkások és rokonszakmák nagy szervezete művészmatinéját székházának dísztermében. A matiné a szokott hatalmas közönség lelkes ünneplése mellett zajlott le. Elsőnek kell megemlítenünk *Orsolya Erzsébet, Neményi Lili* és *Várkonyi Zoltán* előadóművészetét. Számaik valóban az igazi humort képviselték, *Neményi Lili* Emőd—Adorján „Fogas kérdés" s Emőd—Nádor „Maris" című tréfás dalával aratott megérdemelt nagy sikert s ráadásul elénekelte József Attila—Reinitz Béla „Betlehemi királyok" című dalát. *Orsolya Erzsébet* Móricz Zsigmond tréfás, szatirikus verseit és eredeti erdélyi balladákat adott elő értékes művészi tolmácsolásban. *Várkonyi Zoltán* pedig gondos kidolgozással tolmácsolta Garai „Az obsitos" című közismert versét. A műsor többi számai közül *Molière* „Kénytelen házasság" című vigjátékából előadott részletek érdemeltek nagy sikert *Bozóky István, M. Szabó Gábor, Puskás Tibor* előadásában. *Baló Elmér* székely gúnyversek és apró kínai tárgyú költemények előadásával, *Bozóky István* Cyrano-jelenetével, *Tapolczay Gyula* Karinthy humoreszkjével, *Kiss Manyi* ismert székely népdalalval aratott sikert. A matinén közreműködött a vasmunkásszövetség dalkara *Vásárhelyi Zoltán* karnagy vezényletével. Zongorán *Nemes János* kisért. **R. F.**

(*) **KAMARAZENE.** Komolyan képzett, törekvő fiatal gordonkaművész, *Kertész Tibor* hangversenyezett szombaton este *Hegedüs Ágnes* zongoraművésznő kíséretével. *Bach* D-dur szonátájának előadása közben biztos hangadást és gondos szólammintázást figyelhettünk meg *Kertész Tibor* játékán. Véleményünk szerint ízléses, jó gordonkás válnék belőle művészi vonósnégyes-együttesek számára. C-hűrja például azzal a pontossággal szólal meg, amely alkalmas alapul szolgál arra, hogy tiszta vonósakkordok épüljenek fel reá. **(j. s.)**

SZÍNHÁZI ÉS FILMKÖZLEMÉNYEK

A VIDAM SZÍNHÁZ az elmúlt év szeptemberében mutatta be „Ballépés jobbra" című darabját, amely azóta állandóan táblás házak előtt kerül színre. Tekintettel a darab nem lankadó sikerére, a színház igazgatósága úgy határozott, hogy a „Ballépés jobbra" rövidesen bekövetkező 200. előadásán kicseréli a sorozatos előadásokon túlságosan igénybevett díszleteket, bútorokat és ruhákat. Az új díszlet- és ruhabeállítás azt igazolja, hogy a színház még legalább 200 estén át műsoron tartja a rendkívül mulatságos és szórakoztató darabot.

KÓRHÁZ A FILMIRODÁBAN. *Befejezéséhez közeledik a Filmirodában az „Egy nap a világ" című új Erdélyi-film. A műtermi felvételek során egy teljes hadikórházat műtővel, sokágyas kórházteremmel rendeztek be a Filmiroda stúdiójában. Muráti Lili játssza le ilt a film néhány érdekes jelenetét Bilicsi Tivadarral és Pákozdy Ferenccel.*

A FRANCIA FILMGYARTÁS egyik kimagasló eseménye az a drámai sodrú történet, amely izgalmas repülőszerencsétlenséggel kezdődik. Ezt a jelenetet drámai izgalommal örökítette meg Pierre Fresnay rendezésében az operatőr, ellenállhatatlan tempót adva a mese első pillanatainak. Ez a feszültség aztán jelenetről jelenetre nő a váratlan befejezésig. A filmnek nemcsak a mese az erénye, hanem a briliáns szereplőgárda is. A rendező Pierre Fresnay mellett tudniillik Yvonne Printemps és Raimu játszik vezetőszerepeket az „Asszonyért..." lebilincselő meséjében. A filmet, amelyet a közeli napokban mutatnak be, a MIF hozza forgalomba.

Ujabb adományok a kormányzóné segélymozgalmára

A kormányzóné segélyakciójára a 99.000. számú postatakarékpénztári csekkszámlán 1944 január 7-én a következő adományok érkeztek: Budapest Székesfőváros adománya 55.941, Nikotex Rt., Budapest 10.000, dr Fabinyi Tihamér ny. pénzügyminiszter januári havi felajánlott nyugdíja 1153.70, dr Herzog Ferenc, Budapest 200, Szabó Éva Mária, Budapest 200, dr Vajda Ákos, Budapest 100, Skót asztaltársaság, Újpest 47.94, M. Zs.-né takarékbetétje 42.17, Imrei Gyula és Ilona, Rákosszentmihály 40, Jóbarátok asztaltársasága, Budapest 40, vitéz Papp Gyula, Budapest 25, N. N., Budapest 10 pengő. Természetbeni adomány: Kardosné F. Lídia, Budapest 20 méter női kabátszövet.

— **Halálozás.** *Mitylán István* elvtárs január 8-án 38 éves korában hirtelen elhúnyt. Temetése 11-én, kedden délután ½3 órakor lesz a rákoskeresztúri temető halottasházából. — *Csomay Gábor* elvtársunk édesanyja 78 éves korában csütörtökön éjjel váratlanul meghalt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Állókép

Egy összelőtt ház áll a dombon,
Itt lakom én hónapok óta
és a trágyaszagú udvarról
nézem a mozdulatlan tájat.

Mozdulatlanul és mereven
áll a föld, az ég, a levegő,
mint fába belevágott balta,
mint vödör vízbe fagyott szerszám.

Mint élettelen állókép
oly vigasztalan és primitív
e táj, csupán két színben játszó,
fehér, vagy zöld, — de mozdulatlan.

Ilyen vigasztalan állókép
az életem is, helyben topogó.
Gazdag multam dúsan hullámzó
folyója, hogy elcsendesültél!

Mária Béla

A kultuszminiszter mondott búcsúbeszédet Zichy János ravatalánál

Hétfőn délelőtt ½11 órakor a *Nemzeti Múzeum* oszlopcsarnokába szállították *Zichy János* grófnak, a *Néppárt* elnökének holttestét az egyetemtéri templomból. A *Nemzeti Múzeum* oszlopcsarnokában állították fel a katafalkot, amely körül a közéleti és társadalmi, valamint politikai világ szereplőinek koszorúi foglaltak helyet. A koporsó elé *Horthy Miklós* kormányzó hatalmas babérkoszorúját helyezték el. A gyászszertartáson a család tagjain kívül megjelent *József* királyi herceg, valamint a kormány több tagja és a budapesti diplomáciai testületek számos képviselője. Tizenkét órakor érkezett meg *Serédi Jusztinián* hercegprímás, aki nagy papi segédlettel adta meg a végtiszteséget az elhúnyt katolikus pártvezérnek.

Ezután Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter emelkedett szólásra és búcsút vett a kormány nevében a halottól. Méltatta Zichy János emberi és közéleti érdemeit, akinek tetteit nem a rideg és kíméletlen paragrafusok irányították, hanem embertársainak szeretete. Megemlékezett arról, hogy 33 évvel ezelőtt Zichy János nevezte ki őt, a mostani kultuszminisztert fogalmazógyakornokká. Méltatta ezután az elhúnyt érdemeit, amelyeket a népnevelés körül szerzett, majd megemlítette azokat a reformokat, amelyekkel a tanítás ügyét szolgálta az óvodától az egyetemig.

A kultuszminiszter beszéde, valamint a szertartás befejezése után gyászkocsira helyezték Zichy János koporsóját, hogy a család nagylángi sírboltjába szállítsák. Ma, kedden temetik el Nagylángon Zichy Jánost.

Párizsban őrizetbe vették Garbai Sándort?

Párizsból érkezett, meg nem erősített hírek szerint, *Garbai Sándort*, az 1919-es magyar tanácsköztársaság volt elnökét *a német megszálló csapatok a francia fővárosban őrizetbe vették. Garbai Sándor* közel 25 éve él emigrációban külföldön. A februári eseményekig Bécsben élt, *majd őrizetbe vették és rövid fogság után szabadon engedték.* Ezt követőleg Csehszlovákiában élt, innen utazott ki az amerikai Egyesült Államokba.

Kitűnő befektetés

A búzakölcsönnel kapcsolatban mondják szakkörök:

A bizalmat, az üzleti kockázat rideg fogalmait sohasem lehet félretenni akkor, amikor pénzügyi hitelműveletekről van szó, annak pedig, hogy az üzleti szempontok is legalább ugyanolyan mértékben buzdítanak az új kötvények vásárlására, mint a lélektaniak, igen reális okai vannak. Az egyik az, hogy a magyar állam súlyos háborús erőfeszítések, hiányok, nehézségek és akadályok közepette is folyó kiadásainak csak elenyészően kis százalékát fedezi hitelműveletekből. Magyarország nem túladósodott állam, sőt aránylag kis adósságterheket visel ugyanakkor, amikor minden más országban az eljövendő generációk egész sorozatát terheli immár a kölcsönműveletek bonyolult és súlyos szövevénye.

A másik biztató körülmény, mely a legóvatosabb, a legaggályosabb megítélés szerint is fennáll: gazdasági életünk vérkeringésének óriási mértékű meggyorsulása s ennek következtében — valamint a háborús áruhiány miatt — előállott fölös vásárlóerő. Ez a vásárlóerő részint a feketepiacon folytat mindenkire nézve káros tevékenységet, tehát megcsapolásra szükség van, másrészben pedig — azt lehetne mondani, hogy nagyobb részben — tétlenül fekszik a ládafiában, a szekrényekben és a szalmazsákokban. A bankvilág szakemberei, a tőzsdén járatosak és a vidéki takarékpénztárak tisztviselői bizonyíthatják, hogy a fölös vásárlóerő hányszor jelentkezik személyes érdeklődés és tanácskérés formájában: „hogyan helyezzem el a pénzemet?" Így a felhívást már jóval megelőzve az új tőkések tömegének az a kívánsága, hogy az állam valamiből alkalmat nyujtson jó és állandó befektetésre, tartalékok gyüjtésére és a mai pénzbőség későbbi időkre való konzerválására.

A magyar búzakölcsön tehát jókor és jó formában kerül a közönség kezébe. A közönség és a tőkepiac élénk érdeklődése éppen úgy igazolja ezt a megállapítást, mint az állami közérdek.

Reggelire-uzsonnára SALVE tápszer Kicsinek-nagynak!

Morgenthau pénzügyminiszter a tervbevett valutaügyi értekezletről

(Washington, január 10. — „Bud. Tud.") *Morgenthau*, az Egyesült Államok pénzügyminisztere kijelentette, hogy a január hónapra tervbevett nemzetközi valutaügyi és pénzügyi értekezletet valószínűleg csak később, mindazonáltal a közeli jövőben tartják meg Washingtonban. Az értekezlet összeülésének időpontját még nem állapították meg, de a negyvennégy meghívott kormány közül elegendőszámú jelentkező akadt az értekezleten való részvételre, ahhoz, hogy a konferencia megtartását biztosíthassák.

Oroszország, amely ezzel a kérdéssel kapcsolatban negatív magatartást tanusított, most már nem szándékozik távolmaradni. Szovjet szakértők rövidesen Washingtonba érkeznek,

hogy tájékoztatójellegű megbeszéléseket folytassanak államközi valutamegszilárdítás kérdésében. Ez valószínűleg azt jelenti, hogy a szovjet szakértők előbb csupán az amerikai kormánnyal kívánnak az ügyben tárgyalni, amint azt a mult nyáron és ősszel a legtöbb többi szövetséges kormány már megtette. Az oroszok végleges részvétele a nagyobb értekezleten valószínűleg ezeknek a puhatolódzó megbeszéléseknek a kimenetelétől függ majd.

Morgenthau pénzügyminiszter az értekezlet időpontjának eltolódását azzal indokolta meg, hogy

a két angolszász kormány között még nem jött létre teljes egyesség a közös javaslatok tekintetében,

amelyeket a szövetséges értekezlet elé terjesztenek majd. A legutóbbi hetek a brit-amerikai megbeszéléseken biztató előrehaladást hoztak. Ezért jó lenne — mondotta Morgenthau —, ha még az értekezlet előtt létrejöhetne a szükséges brit-amerikai megegyezés. Az értekezletet azonban nem gátolhatja ilyen megállapodás hiánya.

Német hadijelentés

A *német* véderő főparancsnoksága közli:

Ocsakovtól nyugatra a német haditengerészet egységei meghiúsították a bolsevisták partraszállási kísérletét. Kirovgrád térségében erős ellenséges támadásokat vertünk vissza. A bolsevistákat eredményes ellentámadásokkal visszaűztük. Bogrebiscsetól délnyugatra és délre a még mindig előnyomuló ellenséggel kemény és változatos harcokat vívunk. Ellentámadással visszaszereztünk egy átmenetileg elvesztett helységet. Ezekben a harcokban megsemmisítettünk egy bolsevista zászlóaljat. Az ellenségnek nagy és véres veszteségei voltak és 17 löveget is vesztett. Az ebben a térségben az utóbbi napok során vívott harcokban a Von der Meden vezérőrnagy parancsnoksága alatt álló 17. páncéloshadosztály szívósságával és ügyesen végrehajtott ellentámadásaival különösen kitüntette magát. Berdicsevtől délre és nyugatra csapataink sok esetben ellentámadással visszaverték a bolsevisták heves támadásait és megsemmisítettek 81 páncélost. A német légierő a harcok súlypontjain nagy erőkkel újból és újból beavatkozott a küzdelembe. Támadásai során az ellenség készenléti állásait és az összegyülekezett páncélosokat bombákkal darabolta el. A bolsevista utánpótlási forgalom elleni harc során öt tehervonatot szétromboltunk és nyolc egyéb vonatot megrongáltunk.

A Pripet-mocsarak szélén elterülő vidéken ellenséges felderítőkülönítményekkel helyi harcokat vívtunk, Novográdvolszktól és Szárnitól nyugatra. Recsicától nyugatra a bolsevisták folytatták támadásaikat. Az ellenség áttörésre irányuló kísérletei azonban vasárnap is meghiúsultak a súlyos harcok során. Az ellenség helyi betöréseit elreteszeltük. Vitebszktől délkeletre csapataink újból erős ellenséges támadásokat hárítottak el. A vasárnapi jelentés szerint egy hadtest szakaszán 57 szovjet páncélos pusztult el. Időközben ez a szám 71-re emelkedett. Ugyanezen hadtest szakaszán vasárnap újból 87 bolsevista páncélost pusztítottak el. Vitebszktől északnyugatra a bolsevisták újból eredménytelenül támadtak. Egy erdős terület megtisztítása során megsemmisítettünk egy nagyobb harccsoportot. A Sachel főhadnagy vezetése alatt harcoló 456-os szász gránátos ezred az utóbbi napok során az ezen a szakaszon vívott harcokban különösen eredményes volt.

A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán tüzérségünk összpontosított tüze alatt az ellenség sok helyi vállalkozása összeomlott. Az arcvonal többi szakaszán a vasárnapi nap nyugodtan telt el. Rohamcsapataink eredményesen működtek. Német harci repülőgépek január 9-én a kora reggeli órákban Cyrenaika északi partja előtt hajókat támadtak. Négy középnagyságú kereskedelmi hajót sok telitalálat ért. Közülük kettőnek megsemmisülésére számolni lehet. Egy repülőgépünk elveszett.

Életfogytiglani fegyházra ítéltek egy finn írónőt

(Helsinki, január 10. — „M. T. I.") A helsinki katonai törvényszék hazaárulás miatt életfogytiglani fegyházra ítélte Hella Wuolijokit finn írónőt. Wuolijoki 1942-ben a lakásán szállást adott egy ejtőernyős kémnek és őt más módon is támogatta, a többi között titkos katonai adatokat bocsátott rendelkezésére és elősegítette az érintkezést a kém és megbízói között. Ugyanebben az ügyben két másik vádlottat, egy férfit és egy nőt halálra ítéltek. Az ítéletek végrehajtására a legfelsőbb katonai bíróság jóváhagyása után kerül sor.

Munkajogosítvány nélkül nem lehet zsidókat alkalmazni Romániában

(Bukarest, január 10. — „M. T. I.") A zsidóügyek főkormánybiztosságának rendelete szerint zsidó férfiak és nők életkorra való tekintet nélkül nem lehetnek magánvállalatok alkalmazottai, ha nem rendelkeznek a zsidóügyek főkormánybiztossága által kiállított munkajogosítvánnyal.

A tábla évnyitó ülése a kis nemzetek jogállásáról

A budapesti ítélőtábla hétfőn délelőtt tartotta évnyitó teljes ülését, amelyen megjelent teljes számban a tábla bírói kara és a királyi főügyészség tagjai. *Alföldy Dezső*, a tábla elnöke, évnyitó ünnepi beszédében a többi között a következőket mondotta:

— A kis nemzetekre létkérdés, hogy a világ újrarendezésénél elismerik-e a kis nemzetek jogát, szabadságát. A magyarság, mint kis nemzet, annál inkább számíthat önálló jogállásának elismerésére, ha minél inkább adja tanujelét a jogeszme iránti érzékének s ha a háborúadta lehetőségek között is minél jobban igyekszik biztosítani a jogeszme uralmát.

Kivégeztek három olasz partizánt

A „Budapesti Tudósító" közli Chiassóból a „Stampa" jelentését, amely szerint a bolognai hadbíróság három olaszt halálra ítélt, akik résztvettek a partizánok harcaiban. Az ítéleteket végrehajtották.

Adja vissza a sörös üveget, hogy más is ihasson!

M.D.K.

Kovács Béla, grafika

„Gulyás Pál" emlékérmeit állította ki az I. Debreceni Grafikai Nyári Tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10.sz. 81. old.

Kovács Béla

Áhitat, temp.

Borbély, temp.

Él et a halálból, temp.

Alkotás Művészház XVI. kiállítása. 1943.

aug. 3 **l.**

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállítása.

1904. márc. 1.

Kovács Béla szobrász

Petőfi szobrát Sátoraljaújhelyen

avattár fel

Magyar Nemzet 1972 november 21

„Napló"

4. old.

Kovács Béla művészettörténész.
Balassagyarmaton Mészáros András grafikus tárlatát nyitotta meg.

Magyar Hírlap, 1972. május 2.

Kovács Béla művészettörténész.

A boglári temetődombi kápolnában kiállítás nyílt, a lűcsarnok anyagából. Ez anyagot, mely mindössze, tőzenkét festményből áll, Kovács Béla válogatta ki.

Horányi Barna: Fordított torony.
Somogyi Néplap, 1974. júl. 28.

M.D.K.

Kovács Béla és K. Nagy Emerencia, festőművészek

Kiállitása 1963 V.21-től VI 20-ig. Saját rendezésben Veszprémben

Éri István: Beszámoló a Veszprém megyei Múzeumi Igazgatóság 1963.év munkájáról. 27.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2x 2. Veszprém 1964

Kovács Béla

Kovács Gyula

Kovács Pál

[illegible]

Bp.

l.

Betnár

131. l.

K

IRODALOM

JEGYZET

Kovács Béla

"Magyar Iparművészet"-ben tempera illusztrációival szerepelt.

M. 932. XII. 1.

MDK

Kovács Béla

Kalcináló, of.

Vegyipari dolgozók között kiáll. 1961.szept.

Csók-gal.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Béla

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1967 NOV 10

1021

Festőművész-házaspár kiállítása Ajkán

November 3-án Ajkán, az Erőmű Vasas Művelődési Házban kiállítás nyílt az ajkai festőművész-házaspár festményeiből. Felvételünk: Kovátsné Nagy Emerencia: Hóolvadás. (Felső kép.)

Kováts Béla: Régi Ajka. (Jobbra.)

gyártás ért

részleg gyárral ében

j szolgáltató műhelycsar- valamint Balatonfüre- a szolgáltató ház. Az ön- alapanyagok korszerű ását és a Beloiannisz ut- 7. szám alatti telephely ges kialakítását szolgál- közel 600 négyzetméter erületű acélvázas tároló- megépítése.

(H. I.)

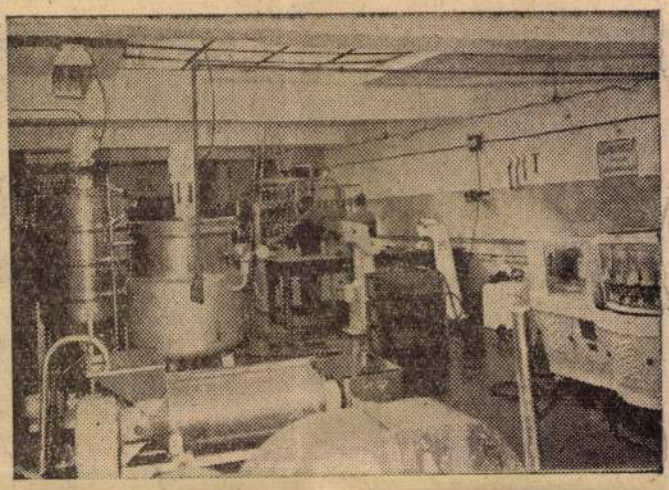

Óránként 500 kg gyümölcsöt dolgoz fel gyümölcslének a balatonaligai új feldolgozó üzem

(Foto: Szabó)

Gyalulható a hazai bauxit

Az iparág egyik legjelentősebb kísérlete

Az iparág történetének ik legjelentősebb kísérlet- ozatát tartják a bánya- rnökök a Bakonyi Bauxit- ya Vállalat kislődi üzemé- . Nem kisebb feladatra alkoztak, minthogy

ülönösebb előpróbák nél- ül ércrétegben indítsanak e egy hagyományos szén- ányász géptípust.

fejtés gépesítésének oldására az NSZK-ban rtott Löbbe-gyalut sze- ték ki. Nagy kérdés volt nban, hogy ez a gép, ely késeivel végigszántja, álulja" a szénfalat, meg- birkózik-e a nedvesebb, tapadósabb érccel.

A gép már eltöltötte első munkanapjait a föld alatt, és a felszínre felszálló kezelőszemélyzet véleménye nagyon biztató. Ezzel kapcsolatban előzetes tájékoztatást kértünk Gádori Vilmostól, a vállalat műszaki osztályának vezetőjétől, aki szerint az első próbák nagyon kellemes meglepetést hoztak: várakozáson felül helytállt Kislődön a gyalu. Beigazolódott, hogy

a gép képes a bauxit „gyalulására", s egyelőre nagy biztonsággal, folyamatosan termeli ki a falból az ércet.

A legérdekesebb talán az, hogy a Löbbe szerkezet késeinek dőlésszögét és nagyságát kifejezetten a szén fejtésére tervezték, de a típus úgylátszik eltérő körülmények között sem jön zavarba.

Megállapították a mérnökök azt is, hogy bizonyos változtatásokra azért szükség lesz.

A gyalu-test alatt működő páncélkaparó szállítóberendezés lényegében megfelel ugyan a célnak, de kisebb átalakításokat kell majd elvégezni.

Jelenleg nincs még összhang-

Kovács Béla művészettörténész.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1968 DEC 22

Zenés tárlatvezetés

A X. miskolci országos képzőművészeti kiállításon december 26-án, csütörtökön délelőtt fél tizenkettes kezdettel zenés tárlatvezetést rendeznek. A kiállítás anyagát Kovács Béla művészettörténész mutatja be. Közreműködnek Nagy László, Nemes László és M. Welter Ilona zeneművészek. Tekintettel arra, hogy a kiállítás előreláthatólag december 27-én zárul, ez lesz az utolsó nyilvános tárlatvezetés.

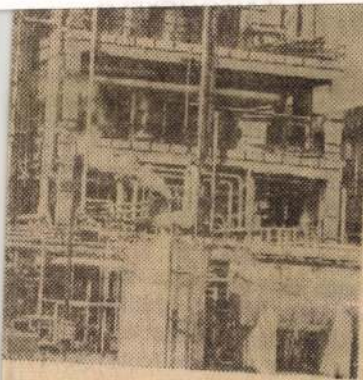

:VK műtrágyaüzeme.
(Foto: Ágotha Tibor)

Kovács Béla

VILATI - vízház-terve
díszoklevelben részesült a MÉSZ díplomu
terv Vállításán

Magy ar Nemzet 1973 október 4. 3.old.

Kovács Béla

Anatás, bronzon Ø 7 cm
Új hatás, -"- Ø 7,5 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely 1973.

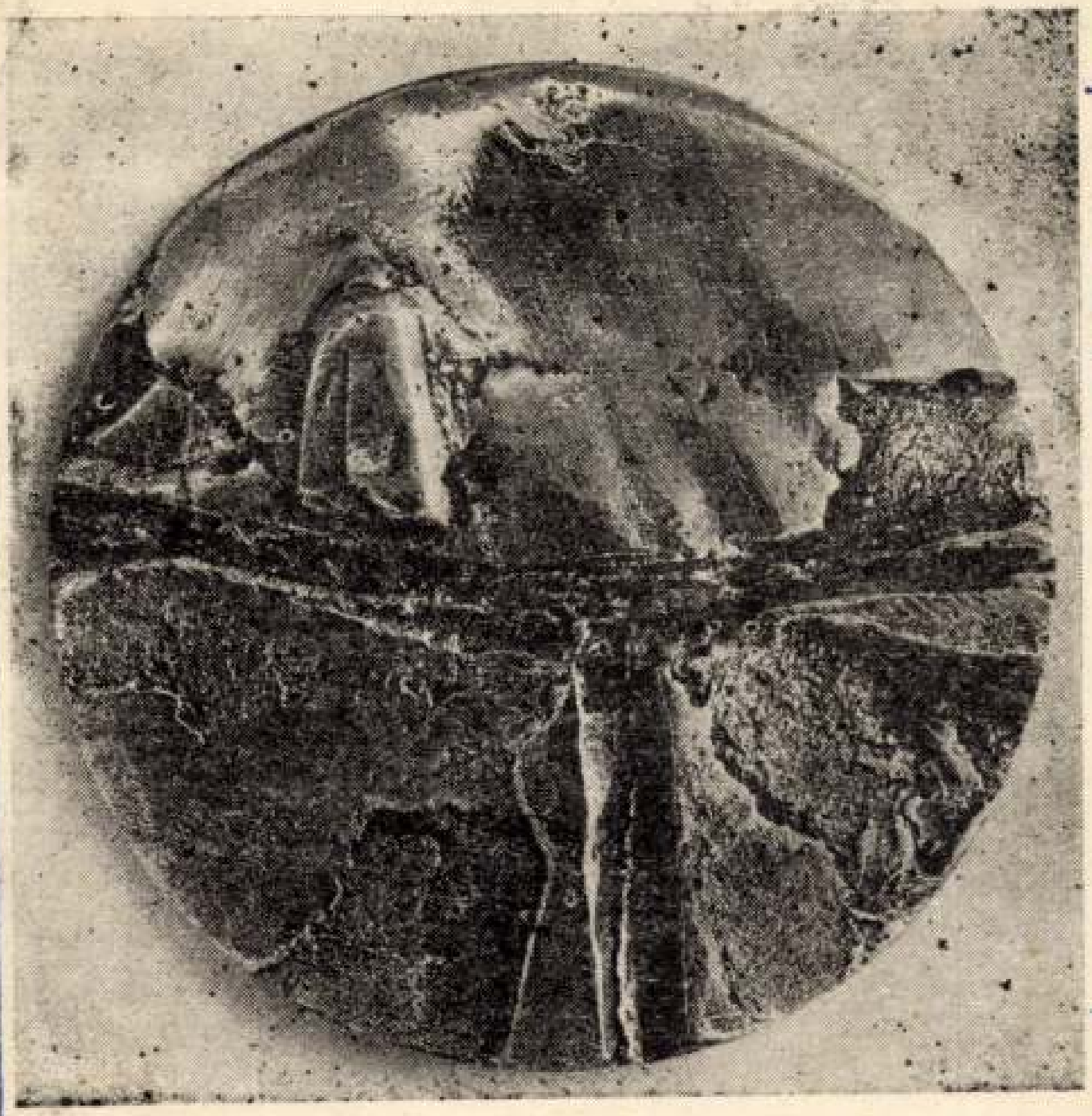

KOVÁCS BÉLA: CSOKONAI EMLÉKÉRE

Kovács Béla

4. Salgótarjáni
Tavaszi Tárlat

Palócföld,
1944/2.

Kovács Béla művészettörténész.

Megnyílt a IV. szabadtéri szoborkiállítás Salgótarjánban két helyen. A kettős tárlatot Kovács Béla rendezte.

TV-hiradó

1974. VIII. 6. 19.30/2/Z.

Kovács Béla

Petőfi szobrát Szatmárnémetiben
állítják fel.

Magyar Nemzet 1972 november 1
4. old.

Kovács Béla szobrász

A Sárospataki Galériában az új szerzeményanyagból rendezett kiállításon szerepelnek érmei.

Északmagyarország, 1974. jún. 26.

Kovács Béla

1514., br.
Gabonai emlékérem (br.
Szabó Lajos festőnek), br.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Kovács Béla

Vasárnap, Sátoraljaújhelyen a költő nevét viselő általános iskola melletti parkban felavatták Petőfi-mellszobrát, Kovács Béla szobrászmüvész alkotását.

A vasárnap kulturális kronikájából.

Magyar Hírlap 1972/321 6 old.

Kovács Béla

Pár

bronz, 30 cm repr.

Angyalföldi képző- és iparművészek kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Béla

„1514" bronz, ϕ 7 cm

Sengyel Tátra, bronz ϕ 14 cm

Angyalföldi kipző- és iparművészek
kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Béla

Napközelben

bronz, 10 cm

Nagyalföldi képző- és iparművészek kiáll. Mátészalka 1974

Kovács Béla

Fiatal, bronz, 18 cm

Pár, bronz, 30 cm

Angyalfoldi képző- és iparmuvének
kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Béla

Szobrászművész alkotását Petőfi Sándor bronz mellszobrát, avatták fel Sátoraljaújhelyen a Petőfi nevét viselő általános iskola előtti téren november 19-én.

Petőfi-szobrot, avattak Sátoraljaújhelyen

Észak-Magyarország 1972/274 4 old.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUN 17
MAGYAR VASUTAS

Kovács Béla László

1021

ELISMERÉSRE MÉLTŐ KEZDEMÉNYEZÉS

Vasutas képzőművészeti kiállítás Nyíregyházán

A debreceni vasutasok szakmai elfoglaltságán kívül eső tevékenységében az élvonalat kétségkívül a sport és a zene jelenti. A DVSC labdarúgócsapatának és a MÁV Szimfonikus zenekar eredményei országosan is ismertek. Ugyanez nem mondható el a képzőművészetről, pedig a debreceni vasútigazgatóság dolgozói közül sokan foglalkoznak festészettel, szobrászattal és grafikával. Ennek a felismerése indította a vezetőket arra az elhatározásra, hogy a vasutasszakszervezet debreceni területi bizottságával közösen széles körű propagandát indítsanak annak érdekében, hogy a képzőművészeti élet is előbbre lépjen, s olyan tehetségeket kutassanak fel, akik megérdemlik a nyilvánosságot, akik ösztönzést kaphatnak a rendszeres továbbképzésre.

A rendezés sokrétű, fáradságos munkáját *dr. Kelemen László* MÁV főtanácsos irányította. Festőket, szobrászokat, kerámikusokat, sőt, faintarziával foglalkozó amatőröket kutatott fel az igazgatóság *Szajoltól Záhonyig* terjedő körzetéből. Tavaly alacsonyra helyezték a mércét, túlságosan is figyelembe véve, hogy ezek az amatőrök elszigeteltségükben irányítás nélkül és teljesen magukra hagyva dolgoztak. A mostani tárlatanyag sokkal jobban állja a kritikát. Ezen a kiállításon olyan nevek is szerepelnek, akiket már debreceni, békéscsabai, sőt, fővárosi tárlatokról is ismerünk.

Kovács Béla nemes egyszerűséggel mintázott leányfeje, és *Anyám* című olajportréja kiemelkedik a festmények közül. *Tar István, B. Szentmiklóssy Erzsébet, s Füredi Tóth Mihály* már a „törzsgárdához" tartozik, s mellettük új, tehetséges fiatalok is növelik a csoport létszámát, elsősorban *P. Németh József* és *Burai István* személyében.

Részlet a képzőművészeti kiállításról

B. Szentmiklóssy Erzsébet tet jelez, bizonyítva, hogy az szín- és szerkezeti tudással festette meg olajképeit. *P. Németh József* elképzeléseit vegyes technikával oldotta meg. *Füredi Tóth Mihály* a pasztell és az akvarell halk szavú lírikusa, a hangulatilag és lélektanilag is hiteles tájakat és csendéleteket festi meg. A fiatal *Burai István* művein elsősorban a geometria uralkodik, erős szerkezetisége majd minden munkáján kimutatható. *Tar István* egy modern felfogású szoborművel mutatkozott be, míg *Kelemen László* ez alkalommal is változatos formai felépítésű kerámiáival emelte a kamaratárlat szintjét. *Siketh Antal* kis méretben is monumentalitást mutató faragványait a tv és a rádió műteremlátogatásain is láthattuk, illetve hallhattuk, míg *Szabó Vince*, aki legutóbb Békéscsabán szerepelt, munkaigényes és a faanyag szerkezetiségére alapozott intarziáit mutatta be.

A Nyíregyházán megrendezett vasutastárlat a tavalyihoz képest emelkedettebb szín-

előrelépés tervei megalapozottak voltak.

Dr. Tóth Ervin

Autós-expressz

—Budapest-Keleti pályaudvar között új szolgáltatásként forgalt autószállító hálókocsis vonat a nyári főidényben hetenként 5 mint az a képen látható, az autós turisták igénybe is veszik.

Kovács Béla művészettörténész.

Bod Éva keramikusművész ma este megnyíló dunaújvárosi tárlatát adja át a látogatóknak.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1972. júl. 28.

Kovács Béla

szerepelt kisplasztikáival az Angyalföldön élő művészek közös kiállitáján, mely a Láng Gépgyárban is bemutatásra került. Egyuttal ő a Műcsarnok rendezője, e kiállitás lelkes szervezője.

Magyar Hirlap 1975/2o4/6
kiállitások a gyárkapuban

Kovács Béla

K.Nagy Emerencia, valamint férje, Kovács Béla, és fiuk, Kovács Gábor alkotásaiból nyilt kiállitás VI.1-én a makói muzeumban.

Magyar Hirlap 1975 151/8

Kovács Béla

a miskolci Galéria ősszel helyiségét megtöltő téli tárlatot Kovács Béla rendezte. Szabóll Edit tervezte a tárlat katalógusát.

(bm): Megnyílt a miskolci téli tárlat.

Esti Magyarország, 1944. dec 3.

Kovács Béla művészettörténész.

Salgótarjánban aug. 4.-én megnyélik ismét a szabadtéri szaborkiállítás Kovács Béla a Múcsarnok művészettörténésze a kiállítás rendezője.

(tóth): Szobrok a téren.

Nógrád, 1975. aug. 2.

Kovács Béla szobrászművész

Okt. 17.- én nyitja meg Kliené Róna Klára festőművész kiállítását VI. Népköztársaság útja 94. alatt.

Magyar Nemzet, 1975. okt. 15.

Kovács Béla festő

a makói József Attila Múzeumban ajkai festőcsalád: K. Nagy Emerencia, férje Kovács Béla és fiúk Kovács Gábor alkotásaiból nyílt kiállítás. Valamennyien a makói Marosmenti művésztelep rendszeres látogatói. Festményeiket, grafikáikat mutatják be.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1975. jún. 3.

Kovács Béla

Úfon kr. Ø. 10 cm

21. Vásárhelyi Ősi Táslat
Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 1974.

Kovács Béla

Érmei szerepelt a salgótarjáni megyei József Attila Művelődési Központban rendezett Tavaszi Tárlaton

Nappalok 1974 június

17. old

Kovács Béla

Sváby Lajos, 1972. br. Ø 7,3 cm

1514, 1973, bronz, Ø 7 cm, repr.

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Kondor Béla

A szegedi Móra F. Múzeum képtárában nyílt nyári tárlaton 1974-ben szerepelt.

Népszava, 1974. aug. 14. 102. évf. 189sz. 5p

Kovács Béla

Veszprémben, a pedagógus festők kiállításan szerepeltek művei.

Balogh Elemér: Megszerettetni a szépet.

Napló (Veszprém) 1972. ápr. 7.

Kovács Béla László

terve: Jászberényi aprítógépgyár A-B

csarnok. Építész.: Király Nagy G. és

Nemessányi L.-né.

Iparterv: Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

278

Kovács Béla László

terve: a Kiskorpádi 500 vagonos gyümölcstároló épülete. Építész: Kapy J.

Sparters. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

271

Kovács Béla László

Terve: Kozmetikai és H.V.V. raktár épület. Építész: Gábor M.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása, Budapest, 1972

Kovács Béla László

épitőmérnök, oklevelet 1966-ban ujerte el. Terve: a Csepreg-i 500 vagonos gyümölcstároló épülete. Építése: Lapy J.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállitása.

Budapest, 1972

201

Kovács Béla

A dánszentmiklósi Hütött Tárolót /épitész: Sebestény Attila, statikusok Koncz Attila, Kovács Béla/ emliti.

Koncz Attila: Könnyüszerkezetü hütött tárolók
Magy.Ép.ip. 1971.4.szl 193-2o2.l. 199.l.

Kovács Béla művészettörténész:

a Műcsarnokban ma megnyílt Marcsa István érdemes művész kiállítását rendezte.

TV-híradó

1973. XII. 21. TV 19.30

Kovács Béla

A miskolci VII. országos grafikai biennálét Kass János és Kovács Béla rendezte, a Miskolci Galériában.

Rózsa Gyula: A VII. országos grafikai biennálé.
Kritika, Budapest, 1974. febr.

Kovács Béla

A Petőfi-téri klubkönyvtárban nov. 5.-én nyílt meg a vasutas képzőművészeti kör V. jubileumi kiállítása, melyen szerepelnek Kovács Béla művei, aki rézdomborításban, faforagásban, olajban és grafikában egyformán jeleskedik. „Forgalmista" c. (említve)

dr. Tóth Ervin: Az V. vasutas képzőművészeti kiállításról.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. nov. 13.

Kovács Béla

A Petőfi téri klubkönyvtárban nov. 5.-én nyílt meg a vasutas képzőművészeti kör V. jubileumi kiállítása. Szerepel munkáival a sokoldalú Kovács Béla. „Gulyás Pál" a domborművek letisztult törvényeit követő, anyagszerűen értelmezett munkája. (említve)

dr. Tóth Ervin: Az V. vasutas képzőművészeti kiállításról.

Hajdu-Bihari Napló, 1946. nov. 13.

Kovács Béla

A Rátkai Márton Munkás-Művész Klubban a "Műgyűjtők és műbarátok köre" bemutatja Csiky Tibor, Halmy Miklós, Kovács Béla, Nagy B. István és Urbán György festő- és szobrászművész alkotásait.

Népszava, 1977. január 30.
8. oldal.

Kovács Béla

Kovács Béla mohászmüvész kiállitása a Csepel galiriában december 5-én nyélt meg.

------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976.december - 48.oldal.

Kovács Béla

A Hatvani Galéria Moldvay Győző és Kovács Béla szakavatott rendezésében mutatta be az első portrékiállítást.

Losonci Miklós: Arcok és sorsok.
Pest Megyei Hírlap, 1977. nov. 22.

Kovács Béla,

festő

Nyíregyházán, † 1928.

Őtvegye vezeti tovább
a mintermet mint igaz-
ban vesz
l.

Hunek

adattár

27. l.

MOB kvt. 3700.

Kovács Béla

festő

koll. kiáll. az

Alkotás Művészházban

irod

Ijjás Antal:

Kiállítás.

Nemzeti Ujság

1944. jan. 8.

Kovács Béla

festő

koll. kiáll. az Alkotás Műcsarnokban.

írod

Hétfő

1944. jan. 10.

(b. j.: Három kiállítás.)

Kovács Béla

festő

illustrációi és képe

Budapesti Pro Christo

Diákegyesület

1933: dec.

1282. Umb

A xv. s

Két consol.

Mellső részükön acanth
voluta a dísz.

Mészkődombormű, méretei
Vétetett 1894 szeptember 13-án
89·70 K-án. — Elszámoltatott 18
— Az elszámolásra nézve lásd az 5
28-iki 61301 sz. min. előadmán

hagyta az 1900 november 28-iki
augusztus 26-iki 373 eln. sz. leir

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr
— Preisliste № 128.

III 3

Pl.
Vét. 1894.

Kovács Béla

festő

l.

Szépmüvészet

1944. 104. l.

105. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Kovács Béla

grafikus

l. koll. kiáll. Bpest

Forum. 1934. 37. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12,
Telefon: 127-837.

Kovács Béla levele

KOVÁCS BÉLA KÉPEI:

62. Magyar Istenháza.
63. Város.
64. Örök sors.
65. Tornász.
66. Mágus.
67. Rohamosztag.
68. Éjfél.
69. Pátosz.
70. Politikai szónok.
71. Erotika.
72. Műkorcsolyázó.
73. Magyar őstökös.
74. Magyar monda.
75. Paragrafus.
76. Matyó asszony.
77. Civilizáció.
78. Futás.
79. Gátfutó.
80. Zápor.
81. Csárdás.
82. Torony.
83. Sürgős zsákolás.
84. Vénség.
85. Hattyudal.
86. Jelenés.
87. A templom egere.
88. A gondolkozás.
89. Bűvész.
90. Magyar táj.
91. Háborus emlékmű.
92. Mese (könyvfedél-terv).
93. Dzsessz (kottafedél).
94. Világváros.

NYOMTATVÁNY

Méltóságos
Nagyságos

---------- *urnak*
urnőnek

BUDAPESTI PRO CHRISTO DIÁKEGYESÜLET

KOVÁCS BÉLA
KÉPKIÁLLÍTÁSA

ÜLLŐI-UT 19. TELEFON: 88-6-68.

MEGNYILIK DECEMBER 3-ÁN,
VASÁRNAP DÉLELŐTT 11-KOR.

NYITVA 1933. DEC. 3—23-IG.
NAPONTA 10—5-IG.
VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN 10—3.

BELÉPŐDIJ KATALÓGUSSAL EGYÜTT 50 FILLÉR
DIÁKOKNAK . . . . . 20 FILLÉR
ISKOLÁKNAK CSOPORTBAN . . . 10 FILLÉR

Ezeket a képeket Magyarországnak csaknem mindegyik számottevő kritikusa látta, mielőtt még nyilvánosság elé kerültek.

Egy idős művészetesztétikus szerint „nem képzőművészet, csak iparművészet".

Egy ugyancsak tekintélyben megőszült kiállító tulajdonosa azt mondta róluk, hogy nem valók kiállításra, olyan kevesen értenék meg.

Néhány nagytekintélyű műértönk viszont a „legmélyebb és legnemesebb" művészetnek vallja.

Próbára szembeállítottunk ezekkel a műalkotásokkal képzőművészeti téren egészen tájékozatlanokat és tapasztaltuk, hogy igen sokan megilletődve éreztek kiáradni ezekből a festményekből valami lélekből sugárzó erőt.

Egy festőtanár féktelenerejű vonaldinamikai ujdonságként üdvözölte, másik kartársa „a színezés hallatlan finomságait és kifejező készségét" méltatta bennük.

De egyben valamennyi kritikus, esztétikus, festőművész és művészetpedagógus megegyezik: ez a művészet sehol sem látott, keresetlenül eredeti művészet.

Lélekből ered és lélekhez talál.

Nem született semelyik iskolában, nem követ semilyen „irányt".

Ez a művészet maga a megtestesült egyszerüség, maga a meztelen kifejeződés.

„Festészet tömondatokban".

Annyira felszabadította magát anyagának kötöttségeitől, hogy szinte zenévé lényegül. Szemen át is fülre hat.

Ilyen művészet csak Krisztus után képzelhető el.

Összemarkolja az élet ezernyi tüneményét és egyszerüsítve, elemi erővel tükrözi elénk színek, vonalak, tónusok néma bűvölésében a rejtett lényeget.

Széttört életünk egységbe olvasztó kohója ez a művészet.

A hétköznapok törődéseiből elvonz ahoz a kincshez, amit annyian elvesztettünk: az összhanghoz.

ornamentumra járó Kör.

KOVÁCS BÉLA KÉPEI:

1. „Legyen világosság!"
2. Hínár.
3. Szent zsellér.
4. Szerelem.
5. A bosszu.
6. Őstermészet.
7. A kereszt.
8. Lélekvesztő.
9. A fájdalom.
10. Áhitat.
11. Virágzó inség.
12. A dogma.
13. A gond.
14. Hősiesség.
15. Unalom.
16. Hamis próféta.
17. Birkózás.
18. „Ég s Föld között bús hazátlanul." (Ady illusztráció.)
19. Önfeláldozás.
20. Vak énekeskoldus.
21. Mélység.
22. Fejfák.
23. Suhanás.
24. Selyemgubó.
25. Anyaság.
26. A kezdet.
27. Repülőtámadás.
28. Mulandóság.
29. Harpagon. (Molière illusztráció.)
30. Tennisz.
31. Életiga.
32. Szélvihar.
33. „Circumdederunt me..."
34. Szűzesség.
35. Mágnes.
36. Özvegység.
37. Járom.
38. A divat.
39. Érzékiség.
40. Rögeszme.
41. Vasfegyelem.
42. Pincér.
43. „Álmodik a nyomor" (Ady illusztráció).
44. Végső pillanatok.
45. A rög.
46. „A pokol". (Barbusse illusztr.)
47. Az örök cirkusz.
48. Ősz
49. Töredelmes fohász.
50. Ősmagyar lovas.
51. Özönlés.
52. Koldusság.
53. A gőg.
54. Gulliver a törpék között.
55. Bálványkő.
56. Elszakadt hid.
57. A nyersanyag.
58. Az iskola félkészáruja.
59. Kész teheroszlop.
60. Fuvott üvegdisz.

Sorozat.

61. Tavasz.

Kovács Béla

festő

1933. dec. 2.

— **Kovács Béla képei.** A budapesti Pro Christo diákegyesület üllőiuti helyiségének disztermében mutatja be müveit Kovács Béla. Ismeretlen név kiállitásaink krónikájában s aki viseli, már nem is fiatalember. Hogyan nevelkedett, milyen hatások között érlelődött, nem tudjuk. Azok közé a telilelkü mesemondók és példázgatók közé tartozik, kik mint a gödöllői Nagy Sándor, a világot és a rajtuk lejátszódó dolgokat keserü kritikával nézik. Kovács Béla minden rajza — mert müvei akkor is inkább rajzok, amikor ecsettel és szinekkel készültek — egy-egy belső élményre válasz. Gondolkodó és tépelődő lélek érzik mögöttük. Mint müvészben azonban a képzeletjárása a legérdekesebb. Igen eredeti módon alakul benne képpé és alakzattá az, ami az életben vagy olvasmányaiban hatással volt reá. Különös, ornamentumra járó kézzel stilizálja a valóságot, sokszor nagyon ötletesen, még többször ugy, hogy a motivumot nem könnyü felismerni. Főfogyatkozása, hogy kompoziciói általában töredékesek, sőt töredékvoltuk gyakran önkényesnek látszik. Mindenesetre érdekes müvész, a vérbeli illusztrátortemperamentumok közül való. *(e. a.)*

Nyíság 1933. dec. 2

következő avatóbeszédet mondja:

Én, *Vajda Ödön*, a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes tanára s a gépész- és vegyészmérnöki kar ezidei dékánja, tisztemhez kötött hatalmamnál fogva Méltóságodat, *Schimanek Emil* műegyetemi ny. r. tanár urat, négy évtizeden át kifejtett tanári működése alatt szerzett rendkívüli érdemeiért a gépészmérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avatom és felruházom mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, melyek a törvény erejénél fogva a tiszteletbeli doktorokat megilletik.

Szívből kívánom, engedje meg az isteni Gondviselés, hogy Méltóságod, mint aki a magyar tudományosságnak eddig is hathatós ápolója és sikerekben gazdag előmozdítója volt, még sok éven át fejthesse ki áldásos tevékenységét egyetemünk, a tudomány és a magyar haza javára.

Kovács Béla

festő

koll. kiáll. az Alkotás

Művészházban,

cród

Nepszava

1944. jan. 11. (sz. e.:

Kiállítás.)

ványi Gyula
ürnak

KOLOZSVÁR
44 I 18.14
DÍJ

Budapest

Högyes Endre ü.

Kovács Béla, festő

koll. kiáll. az Alkotás

műcsarnokban

1944. jan.

Szód

Magyarság –

1944. jan. 12.

(Kiállítók és önjelöltek.)

v á n y i Gyula urnak,

B u d a p e s t.

megküldöm a kolozsvári Mücsarnok leg-
nak katalogusát és egyben a hiányzó
lom.

4. január 15.-én

Teljes tisztelettel:

Kovács Béla
festő

ipod.
Ujság. 1944. jan. 14.
(T.-Sz. G. dr.: Az Almotás Művészház kiállítása.)

965. ÜLŐ MAJOM gránátalmával, barna
braun glasiert.

936. CSIZMADIA CÉHKORSÓ, fajánsz,
kosár virággal. Habán, XVIII. sz. —
Kartusche Zunftzeichen und zwei B

937. ÖBLÖS VÁZA, cserép, kék sáv közé f
modoru festés. Görög ásatás. — Vase
reliefiert, auf der Schulter mykenisch

938. ÖBLÖS VÁZA, cserép, száján barna
Ton, mit geometrischem Dekor. Gri

939. KÉT KÁLYHACSEMPE, zöldmázas
műben. Osztrák, XVIII. sz. e. — Zwe
Georg. Österreich, A. XVIII. Jh.

940. TEÁSKÉSZLET, keménycserép, 12 c
XIX. sz. — Teegarnitur, Steingut,
Dessertteller. Englisch, XIX. Jh.

941. HAT DESSZERTTÁNYÉR, kemény
Steingut mit Imaridekor. Englisch.

Kovács Béla
Jestő

prof

Oltványi Ivor:
Művészeti krónika.
Magyar Nemzet
1944. jan. 22.

1223. NÉGYSZÖGÜ TÁLCA, ezüst, tagoz
Platte, Silber, mit Profilierung. St. l

1224. TALPAS CUKORTARTÓ TÁLKA,
Bécs, 1819. — Kleiner Aufsatz, Silb
1819.

1225. OVÁLIS KOSÁR, ezüst, rácsosan á
artig durchbrochen. Belgien, Rokok

1226. KÉT KANNA, ezüst, elefántcsontfü
gerippt. Wien, 1853. 793 gr.

1227. TALPAS CSÉSZE ALJJAL, ezüst.
200 gr.

1228. KAROS GYERTYATARTÓ, ezüst,
Silber, empireförmig. Wien, 1807. 8

1229. NAGY SERLEG, aranyozott ezüst
három állathermás szárral, kelyhén
Grosser Pokal, Silber vergoldet, am
bilden Tierhermen, am Kelch Kartu

1230. NŐI ZSEBÓRA, arany, szines festett
és csókolódzó galambpár. Francia,
umfasst. Französisch, Louis XVI.

Kovács Béla

Festö

Vod
z

Pester Lloyd

Morgenblatt -
1944. jan. 11.

(c.k. Zwei Maler,
ein Bildhauer.)

KUT

KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

KIÁLLITÁSÁNAK

K A T A L O G U S A

Dělibáb. 1944. 5. n.
(Szemle a kiállító
művészek között.)
P. Ö. G.:

Kovács Béla
festő

Kovács Béla a korszerű modernséget képviseli a jelenlegi kiállítók között. Nemcsak elvont, nemcsak újszerű, de mai is, talán úgy mint a gépi civilizáció. A túlzott mozgalmasság, a kiméletlen dinamika sebességi csúcsteljesítményeket idéz, a képek korlátlan nyugtalansága világhatalmi törekvésekkel analóg. A festő a végtelennel kacérkodik, kilép önmagából és a mindenséget igényli. Pedig meg kellene elégednie a festészettel, a humánummal, azzal a közönséges, emberszabású mértékkel, amely csupán jó műveket feltételez.

P. Ö. G.

Kovács Béla: Örök memento

alaku, bádogbetéttel. Angol, XIX. sz. — Grosser
it Blecheinlage. Englisch, XIX. Jh.

hajlitott körvonalu lappal. Olasz, XVIII. sz. —
veift. Italienisch, XVIII. Jh.

XVI. berakással. Felső része kétajtós. Magyar,
mit Louis XVI. Intarsia. Ungarisch, Louis XVI.

berakással. Felső része üveges ajtóval. Magyar,
mit Bandintarsia. Ungarisch, Louis XVI.

el. Osztrák, XVIII. sz. — Schreibschrank, Nuss-

ileg tagozott, alsó része kétajtós, felső része két-
ank, Hartholz, architektonisch gegliedert, unten

, Nussholz. Biedermeier.

ás lábbal. Louis XVI. — Konzoltisch, vergoldetes

zésü, virágos kárpitozással. Bidermeier. — Kurzes
i. Biedermeier.

anapé, hat szék, gobelinhimzéssel. Bidermeier. —

Kovács Béla
festő

ALKOTÁS
KÉPZŐMŰVÉSZET
IPARMŰVÉSZET
SZÖVETKEZET
1941

MEGHÍVÓ.

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ TISZTELETTEL MEGHÍVJA

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN

KOVÁCS BÉLA

FESTŐMŰVÉSZEK ÉS

TUSNÁDI FEKETE JÓZSEF

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA.

MEGNYITÁS: 1944. JANUÁR 6. D. E. 11-KOR. ZÁRUL: JANUÁR 16.

E MEGHÍVÓ KÉT SZEMÉLY BELÉPŐJEGYÉÜL SZOLGÁL.

AZ *Alkotás* MŰVÉSZHÁZ XXV. KIÁLLÍTÁSA

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. — TELEFON: 426—904
NYITVA: 10—3, ÜNNEP- ÉS VASÁRNAPON 10—2. * IGAZGATÓ: BENDE JÁNOS

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁSUNK:

1944. JANUÁR 23 - FEBR 2.

CZIGÁNY DEZSŐ
FESTŐMŰVÉSZ
HAGYATÉKI KIÁLLÍTÁSA.

MINDEN HÉTFŐN, ÜNNEP KIVÉTELÉVEL, D. U. FÉL 7—FÉL 8-IG

RÓNAY KÁZMÉR
FESTŐMŰVÉSZ
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ELŐADÁST TART.

MÉLTÓSÁGOS
NAGYSÁGOS

Szentiványi Endre
Budapest, XI.,
Lágymányosi út 16.

úrnőnek
úrnak

Kovács Béla festő

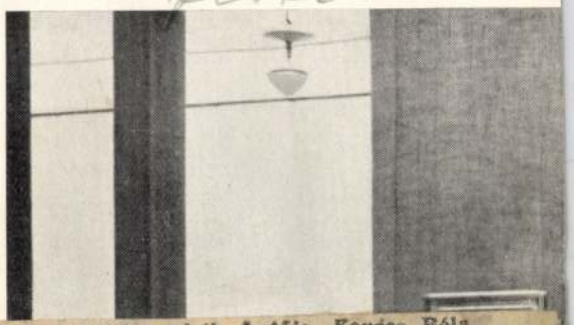

A kiállítás másik festője, *Kovács* Béla, a pár év előtt nálunk is bemutatkozott párisi »muzikális« művészek festői törekvéseinek hazai letéteményese. Azt az »absztrakt« irányzatot követi, amelyben a dekoratívság, a szín- és vonalritmus nem egyszer szimbolikus elemekkel párosul. Temperái fejlett ízlésről, erős és kimüvelt grafikai érzékről tanuskodnak. Alapjában véve mégis inkább plakátművészet ez, amely nem egyszer szellemes karikatúrág viszi a puszta vonal leegyszerűsítését.

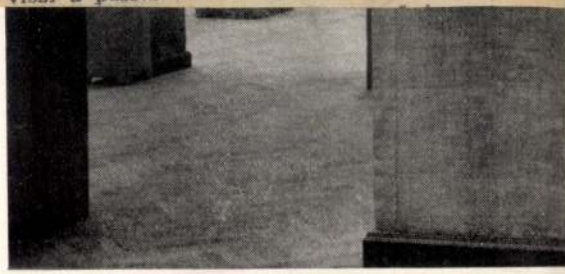

Pest 1944. jan. 8.
(-vp-: Az Alkotás-Művészház kiállítása.)

RÉSZLET A II. TEREM JOBBOLDALÁRÓL.

Kovács Béla

temperafestmennyes -

122

A Eszt ärnyérában,
Repülőtámadás,
Mulandóság.

Repr.

Magyar Iparmüvészet

1932. 141. l.

KERT

újkori eszközével felruházott
Intézet maradandó alkotásai.
művészeti továbbképzés és a
esolatok biztosítására megala-
rlini és római Collegium Hun-
űemlékbecsű palotákban adott
nyeknek. A Corvin-rend alapí-
y, irodalom és művészet kiváló-
b, méltó elismertetését rend-
megértő nagy mecenása volt
. Műtörténeti abszolút tudása,
kifinomult nemes ízlése voltak
os irányítói. A szegedi Foga-
z előtt kialakított tér az ő leg-
lezési elgondolásának szülötte.
yar közéletben ritka szép össze-

gomi székesegyházban a plasztikai Grand Art-ban éppúgy kimagasló alkotása marad művészettörténetünknek, mint Stróbl Alajos Kormányzó-szobra, Róna gödöllői Kálmán királyi herceg lovasszobra, Pásztor tihanyi alkotásai, testnevelési főiskolai szobrai és «Ad Astra»-ja, a Füredi—Lechner-féle Jókai-síremlék, vagy a debreceni négy református nagyság emlékműve. Klebelsberg gróf mindig termékeny fantáziája alkotta meg a szegedi tér árkádjai alatt a Nemzeti Emlékesarnokot, amelynek ötvennél több sikerült emlékműve hirdeti márványban, kőben, bronzban, vasban, majolikában és pirogránitban nemzeti nagyságaink el nem múló emlékezetét. Művészeti politikájának egyik sarkalatos pontja volt képzőművészetünk diadalmas felvonultatása a világ kultúrcentrumaiban és ezért

Kovács Béla
festő

* **Magyar festő párisi sikere.** Több esztendő óta tartózkodik Franciaországban Kovács Béla győri származású festőművész, néhai Kovács Zsigmond törvényszéki bíró fia. A fiatal festő Berck plage-on lakik és az ottani romantikus halászvidék egyik legkiválóbb festője. Képeit Gyap-Ko névvel jelzi. A festő művészetéről Gabriel Darcourt francia író a Gazetta de Hongrie című lapban hosszabb cikket írt, amelyben többek között ezeket mondja: A győri származású művész gyakran rendez műveiből kiállítást, a francia szalónokban, ahol akvareljei, tájképei és különösen kitünő portréi, fehérkendős halászasszonyai, matrózai, élestekintetű fiataljai és nosztalgikus nézésű öregjei, kiknek szemében a mult emléke tükröződik — aratnak sikert. Az ottani sajtó minden esztendőben nagy elismeréssel emlékezik meg a magyar festőről, aki oly csodálatosan tudta megragadni mindazt, ami ennek a vidéknek a báját adja és ami ebben a falusi életben oly festőien jellemzi Bercket és népét.

Uj Magyarság
1936 - febr 2.

Kovács Béla

építész.

Szül. Zombor ~~1899.~~ 1899.

Oklevelet nyert 1928.

Műegyetem II. l.

Pappenheim G.H.

Derékig, kissé jobbra, hadi
Jobbkezében parancsnoki pálcza va
öltözött és az aranygyapjas rend
a kép alatt:

Gottfried Heinr

és ezután jobbra: III.

Rm., mér. a

Szn. 185-9
332-900-13

Cód.??

TÁRLATOK

HOLLAND GRAFIKUSOK REPREZENTATÍV KIÁLLÍTÁSA

Ez a kiállítás valóban megérdemli a reprezentatív jelzőt. Nem csak magas színvonalával szolgált rá erre a kitüntetésre, hanem gondosan összállított anyagának szinte történelmi fejlődést bemutató összetétele révén is. Hiánytalanul sorakozik itt fel Hollandia XIX. és XX. századának valamennyi számottevő grafikusa és ennek a műfajnak valamennyi árnyalata. A rézkarctól fametszeten, linóleumon, litografián át a tusrajzig a grafika egész széles területének minden változatát megtaláljuk ezen a kiállításon.
A XVII. században elért nagy virágzás után

Kovács Béla: A dogma

Képzőművészet
1934. jan. 6 n.

W. A. Oepts: Szobor
A holland grafikai kiállításról

A műtermek mesterséges világítására vonatkozólag részletes előírásokat nehéz adni, mert hisz az azokban végzett munka, a műterem fekvése, az ablakok helyzete, stb., a világítási berendezések kivitelezését erősen befolyásolják. Így csak általános irányelveket adhatunk. Minden műteremben gondoskodnunk kell u. n. általános világításról, amely az egész műteremnek egyenletes, gyenge árnyékú világítást ad, miáltal lehetővé válik a műterem minden pontjában elhelyezett tárgyak könnyű felismerése. Ezen általános világítás mellett szükség van helyi világításra is. A helyi világítás tegye lehetővé a munka jó és kényelmes elvégzését. A helyi világításnak erőssége természetesen a munka minőségétől függ, egy miniatürképeket készítő festőnél sokkal jobb helyi világításra van szükség, mint egy szobrászműhelyben, ahol többszörös embernagyságú szobrokat faragnak. Az általános és helyi világításon kívül még többnyire szükség van különleges modell-világításra is, mert az általános világítással a művész elgondolása szerint megfelelő fény- és árnyékhatásokat beállítani nem lehet. Erre a célra különböző speciális kiképzésű világítótestek szolgálnak, amelyek segítségével alulról, felülről, jobbról vagy balról jövő kemény árnyékú, vagy pedig éppen ellenkezőleg: az árnyékok elmosódását célzó, szórt világítást alkalmazhatunk.

A művészek alkotásai gyakran olyan helyre kerülnek, ahol kellően nem érvényesülhetnek. A templomok freskói, sötét tereken elhelyezett szobrok sokszor nappal sem érvényesülnek, de este még kevésbbé. Nem volna-e helyesebb, ha a freskók megalkotásakor, vagy a szobrok elhelyezésénél necsak a nappali hatásokat figyeljék meg, hanem annak mesterséges világítás melletti hatását is. Errevonatkozólag a művészek a világítótechnikusokkal karöltve adhatnának irányelveket. A lakás, ahol a művészek alkotásának nagyrésze új otthont talál, olyan legyen, ahol a műtárgyak jó megvilágításával a hatás érvényesülhet és a tulajdonos, aki ezekben gyönyörködni akar, erre módot találjon. A művészek beleszólása szükséges a világítási kérdések megoldásába, mert nem elégséges a műtárgyak nappali világítás melletti hatását megfigyelni, hanem törekedni kell az esti órákban való megfelelő érvényesülésre is.

A világítótechnikának egészen új fejezetéről is tudomást kell szereznie a korral haladó művésznek és ez a „fényfestészet". A normális festésnél különböző reflexióju színeket helyeznek a művészek a terem falára és menyezetekre, miáltal azok a ráeső fényt különbözőképpen verik vissza. A „fényfestés"-nél azonban az épületek külső vagy belső részére különböző színű fényt vetítenek és ezzel idéznek elő művészi hatásokat. Ebből a gondolatból kiindulva *Teichmüller* tanár ötlete szerint vetítőgépekkel megfelelő lemezek segítségével freskókat lehetne vetíteni fehérre meszelt falakra. Hiszen a látás szempontjából mindegy, hogy amit látunk, tényleg ott is van-e, amint azt érzékeljük. A fényfestészetnek nagy előnye van a szobrász és festő által megalkotott díszítések fölött, mert ezeket egyszerű módon és gyorsan változtathatjuk. Sokkal megfelelőbb lenne, ha egy terem díszítését — amelyben egyszer komoly, máskor víg tárgyu előadásokat, politikai összejöveteleket, táncestéket stb. tartanak — mindig a megfelelő hangulathoz lehetne alkalmazni.

Ezek a gondolatok újszerüek ugyan és még nem valósultak meg gyakorlati téren, azonban művészeinknek meg kell érezni a technikai fejlődést és az abban rejlő művészi lehetőségeket, mert ezek kiaknázása minden irányban a haladást jelenti. Röviden igyekeztem vázolni a mesterséges világításnak a képzőművészekkel való kapcsolatát. Nem nyugodhatunk bele a mai sulyos gazdasági helyzet következményeibe, hanem éppen ezért meg kell ragadni a művészeknek minden eszközt, mely helyzetükön segíthet. A jól kivilágított kiállító csarnokok, a jól világított lakások és műtermek elősegítik a művészi alkotások értékelését és megbecsülését. Mint ahogy egy vers költői szépsége csak az előadóművész által érheti el csúcspontját, úgy a képzőművészeti alkotások is az elhelyezés, a hatásos világítás előadása által szólaljanak meg művészi teljességükben. Így a nagyközönség közönyös része is megértővé válik és hasznos segítőtársa lehet a művészeknek a szépség kulturájának továbbfejlesztésében.

Dupont: Igásló
A holland grafikai kiállításról

meglehetősen sokáig tartó hanyatlás korszaka állott be Hollandiában egészen a XIX. század impresszionizmusáig. A holland grafika ekkor kezd ismét európai viszonylatban maradandó alkotásokat produkálni. A XIX. század közepe táján már olyan nemzetközi nagyságok, mint Israles és Jongkind teszik a hollandi grafikát jelentőssé. Mindkettőjüket reprezentatív lapok képviselik. Van Gogh, aki csak igen kevés grafikát készített, egy markáns litográfiával szerepel. A XIX. század második felének valamennyi nagysága felvonul. A litográfus Marius Bauer, a boszorkányosan ügyes Theo van *Hoytema*, a nagyvonalú Jan *Toorop*, a forradalmi gondolkodású Roland *Horst*. Külön figyelem illeti meg a bravúros rézkarcoló Pieter *Dupont*. Itt van a holland fametszés nagymestere, J. G. *Veldheer*, a városkép metsző *Nieuwenkamp* és *Mesquita*, aki a legeredetibb művészek közé tartozik.

A XX. század művészete Hollandiában nem mutat olyan szélsőségeket, mint a Nyugat művészete általában, de különösen nem, a grafika területén. A szélsőséges törekvések önkényességeinek a hollandi grafikában kevés nyoma van. A modern grafikusok közül kiválnak Jan *Mankes*, Jan *Boon*, Anton *Pieck*, Van *Gelder*, akik valamennyien rézmetszők. A litográfusok közül kiemelkedik Jan *Sluyters*, van *Hell* és I. *Moulijn*. A fametszet művészetében igen jó névnek örvend I. *Schutter*, W. *Oepts* és *Eeckman*.

Érdemesnek tartjuk külön felemlíteni, hogy *Vilma* holland királynő egyetlen kiállított kőrajza a kiállítás egyik legszebb darabja. A mintaszerűen szép és egyéni stílusú rendezésért Jan *Wilset*, a hírneves építészt illet meg minden dícséret.

KOVÁCS BÉLA

Szürke, semmit sem mondó, kis magyar név volt idáig. Valamelyik a sok közül, amely mellett közönyösen haladunk el, de most egyszerre bontakozott ki és tört elő a név egyszerűségének bástyája mögül az elküldött művész. S aki felvetődött a Pro Christo Diákszövetségnek kiállításra ugyan nem alkalmas helyiségébe, mit kizárólagosan a derék fiúk jövőt és kivételességet megsejtő láza és törekvése a szépség e harcosának a felszínre hozatalával tett széppé — az nem felejti el többé Kovács Béla nevét.

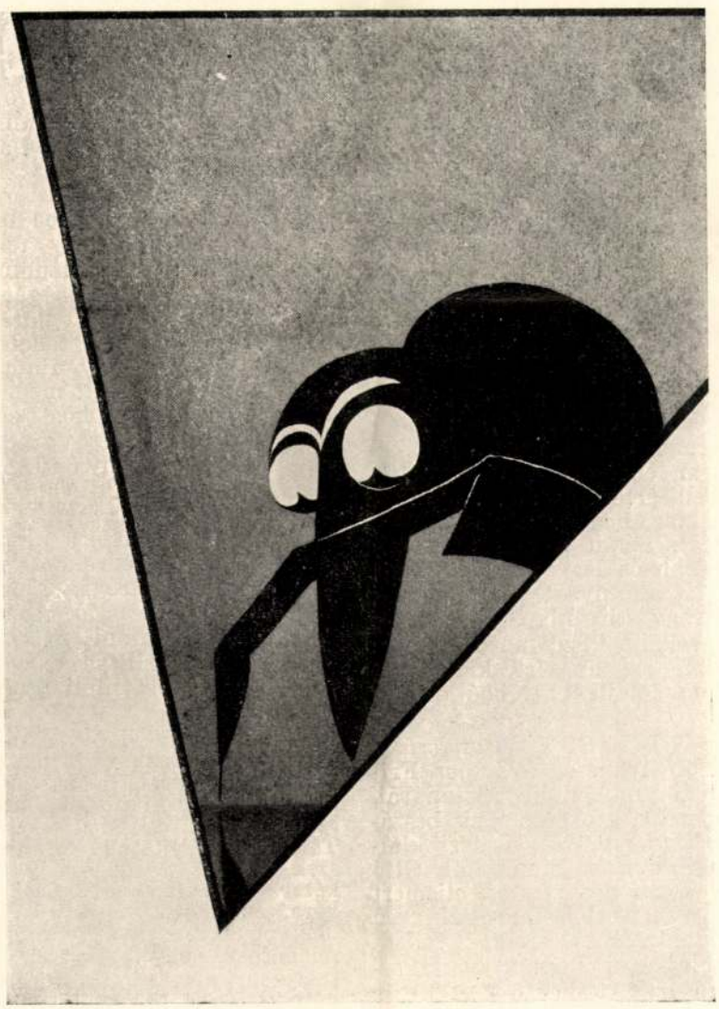

Kovács Béla: A rögeszme

Ki ez az ember? Ha az utcán megy mellettünk hétszer nyűtt, egyetlen ruhájában, nem tűnik fel nekünk — ki is tűnik ma fel az utcán!? —, valaki a tízezrek és százezrek közül, aki nagyon korán kel reggelenként, hogy még idejében bejusson a kőrengeteg másik végpontján lévő hivatalába számgépek, rossz fantáziák közé. Aztán jönnek az órák és a félnapok s ő számoszlopokat ad össze és lázcédulákat egyeztet és statisztikákat egyeztet és aktákat egyeztet és fáj már az agyveleje az egyeztetésben és az összeadásban és valahol a lelke mélyén, úgy, hogy szomszédait se zavarja munkájukban, nagyon halkan zokog valami lélekvonó a másik ceruzáért, amely nem fekete, hanem szín van a belében, sok különös, eleven szín és nem kell ezzel a ceruzával összeadni, hanem vonalakat lehet vele húzni, vonalakat, amelyeknek különös értelmük lesz, mihelyt papírra veti és nagy, viharosan nagy összefüggéseket támasztanak abban, aki azokat nézi. Vonalakat, amelyek olyan vidámmá tudják tenni azt is, aki meghúzza, ezt az élettől megiuttatott, számoló és egyeztető gépet.

Az akadémiákban azt mondták rá, — autodidakta. Lehet, hogy igaz, semmilyen akadémiának, festőiskolának nem volt a tagja. Ám az autodidakta-jelző nem mindig szégyen s ezúttal sem az. Hiszen készen kapjuk ezt a művész-organizmust, amely önmagában zártan és egészen fejlődött ezzé az egyedülálló mesterré, akinek művéhez hiába keresünk analogont. Önmagában csírázott, bontakozott, fejlődött ki, önmagából virágzott és hozta meg ezt a művészet-termést, amelyből semmi sem mutatja az autodidakta szabványait. Mert Kovács Béla feltünően szabatosan rajzol, kitünően ismeri a színek értékeit, van perspektívája s ami a legfontosabb, a tartalom méltó köntösben jelenik meg.

S az élmények gazdag sora, a szimbólikus mélység és a teremtő ihlet és képzelet, ez mindmind rajta van képein. S éppen ez teszi azt, hogy közönyösen nem lehet elhaladni mellette. Igaz, előbb meg kell érteni és meg kell élni, amihez mindhez kell az, hogy tudjuk előzőleg mindig a kép címét s aztán egyszerre feltör belőlünk a legőszintébb és legegyszerűbb szó: Valóban, így van! Ez az anyaság, ez a bánat, ez az ihlet, ez az özvegy stb., stb. S az is igaz, Kovács Béla még sokáig küzd majd a teljes elismertetésig, de aki ezt az első kiállítását megnézte, bizton nem felejti el többé ezt az egyszerű magyar nevet. *Dénes Tibor.*

KARÁCSONYI KIÁLLITÁSOK. *Bundschuh* Ottó, *Demeckyné Volf* Irma és *Wiesner* Frigyes, a Barcsay uccai gimnázium rajztanárai, ezúttal is megrendezték szokásos évi beszámolójukat. Mind a három művész ismert kiállítója a fővárosi tárlatoknak. Bundschuh Ottó és Demeckyné Volf Irma a vízfestés elismert művelői. Gyüjteményeik most is igazolják ezen a területen elért tekintélyes eredményeiket. Wiesner Frigyes olajképei méltán csatlakoznak ehhez a kiváló együtteshez. — *A Veres Pálné uccai leánygimnázium* volt iskolatársainak szövetsége is minden karácsonykor bemutatja a nagy közönségnek képző- és iparművész tagjai munkásságát. Néhány ismert művész neve teszi jelentőssé ezt a kis tárlatot, melynek legfőbb erősségei *Tóbisch* Ilonka, *Weil* Erzsébet és *Zilzer* Hajnalka művei. Kívülük *Bakonyi* Kató, *Schuschny* Erna, *Vámosiné Előd* Karola és *Csányi* Ilus állítottak ki figyelemreméltó munkákat. — *Littkey Antal*, a finom színkultúrájú figuralista festőművész, Pestszenterzsébeten, a Városházán rendezett sikerült kiállítást. Figurális kompozícióin kívül poétikusan átérzett tájképeinek is nagy sikere volt. — *Rainerné Istvánffy Gabriella* műtermében rendezte meg karácsonyi kiállítását, melyen ismert művészetének zsánerképektől tájképekig terjedő egész skáláját mutatta be.

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZ VITÉZEK KIÁLLITÁSA. A Budai Vigadó termeiben ünnepélyes keretek között nyílt meg Horthy Miklós kormányzó védnöksége alatt a Képző- és Iparművész Vitézek kiállítása. A nagy anyag témaköre igen változatos, de, stílusát tekintve, nem lép ki a naturalismus köréből. Ebből a szemszögből a kiállítás egységes hatást mutat. A nagy festői anyagban különösen kiemelkedik v. Darvassy István „Tiszapart"-ja, v. Péterfy Lajos „Napsütéses erdőrészlet"-e, v. Erdős István komoly „Tanulmányfej"-e, v. Bajor Ágos „Dunarészlet"-e, v. Pataky Ferenc uj utakat jelző tanulmányai, v. Komárnoki Klaudy Gyula friss aquarelljei. Továbbá meg kell említenünk néhai v. Somos István Bálint emlékkiállítását is, mely egy teljes falat foglal el. Képei, rézkarcai, linoleummetszetei egyformán bizonyítják sokoldalúságát és művészi rátermettségét; ötletes meglátásai, szín- és tónusérzéke pedig nagy tehetségről tanuskodnak. Nagy kár, hogy oly fiatalon, pályája fölfelé lendülése közben halt meg. A szobrászok közül v. *Székely* Károly hősi emlékműve, v. Técsy László plakettjei és v. Neszthyné, Haich Erzsébet akttanulmánya tűnik fel. Az iparművészeti anyagban v. Erdős István „Vitézi földtartó"-ja, v. Fehér Xavér ötletes, színpompás párnatervei qualitásos munkák. Az építészetet jól átgondolt tervekkel v. Katona Mihály (Genfi Népszövetségi palota terve, hősi emlékek) és v. Irsy László (csepeli róm. kath. templom terve, balatoni villák) műépítészek képviselik. A kiállítás ízléses megrendezéséért v. Fehér Xavért illeti őszinte elismerés.

Sárkány Lóránd.

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK. A karácsonyi kiállítások változatos sorához tartozik az *Orsz. Iparművészeti Társulat* és a *Székesfővárosi Iparrajziskola* kiállítása. Mind a kettő felöleli az iparművészet egész területét. Az Iparművészeti Társulat kiállításán a legjobb nevű iparművészek vesznek részt. Az Iparrajziskola kiállítása két részre oszlik: a tanárokéra és a tanítványokéra. Az iparművész tanárok kiállításának különösen az a nagy jelentősége, hogy a megoldott feladatokat egy egységben mutatja be és igy tulajdonképpen egy lakásberendezési tárlatot csináltak. Ezzel fokozták a kiállítás érdekességét. A növendékek kiállításán is sok szép, művészi gonddal készített darabbal találkoztunk.

Kovács Béla

A apáti művésztelepre évek óta meghívást kap Kovács Béla és K. Nagy Emerencia.

Vadat Istvánt: Apáti Művésztelep 44.
Napló /Veszprém/, 1977. aug. 13.

Kovács Borz Sándor, iparművész

A Miskolci Galériában az Iparművészeti Múzeum anyagából válogatva, megnyílt a „Kortárs iparművészet" c. kiállítás, melyen szerepel a művész hajlított vonalu, modern butorai. (emlétve)

M–: Kortárs iparművészet.

Déli Hírlap, 1947. okt. 6.

Kovács Béla

Megnyílt a tizenegyedik salgótarjáni szabadtéri szoborkiállítás, melyet Kovács Béla rendezett.

Tóth Elemér: A szabadtéri szoborkiállításról.
Nógrád, 1981. aug. 30.

Kovács Béla, MDK
építész

Pécs, Tolbuchin uti lakóházak egyik tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

MDK

Kovács Béla épitész

Pécs, Sztálin-uti lakóházak repr.

Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.11-12.sz.333.l.

MDK

Kovács Béla festő

Kollektiv kiállitás. 1947. nov. Magy. Művészet. 1948. 43 l.

KOVÁCS BÉLA

1929 augusztus 2-án született Legenyén. Művészeti tanulmányait Mikus Sándor növendékeként végezte 1954—1962. között. 1971-ben Szobrászati Díjat nyert Salgótarjánban. A budapesti Rátkay Klubban nyílt kiállítása 1975-ben. Szobrát felállították Sátoraljaújhelyen.
Lakcíme: Budapest IV., Berda József utca 38.

Fertőrákos (érem), 1976, bronz, 9,5 cm ∅
Veresegyháza Tanács érme (érem), 1976, bronz, 10,2 cm ∅

Magyar szobrászati kiállítás Bp. Műcsarnok, 1978. V. 5-28.

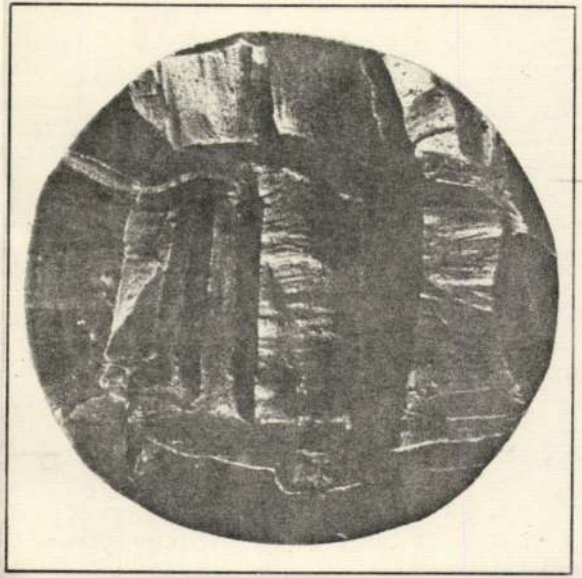

DR. KOVÁCS BÉLA fotós

A Kalmopyrin diszkrét bája

Dr. Kovács Béla nevét az őszi megyei fotótárlat alkalmával ismerhette meg a nagyközönség, elnyerte ugyanis az egyik fődíjat. A Hévízen megfordulók azonban egészen más apropóból is találkozhatnak vele, s ezen alkalmakkor mindig nagyra tátják a szájukat. Alanyunk ugyanis fogorvos. December végéig „Mikrovilág és fantázia" címmel az egerszegi MMIK-ban látható fotótárlata. Külföldön és idehaza több alkalommal mutatta már be sikerrel rendhagyó kollekcióját.

Gyógyszeralapanyagokat, vegyszereket s egyéb, egészen hétköznapi anyagokat örökít meg képein, sokszoros nagyításban. De miként is került Zalába egy Budapesten praktizáló fogorvos? Mi késztette arra, hogy az anyag szerkezetének, „magánéletének" rejtelmeit örökítse meg? Erről beszélgettünk vele.

Mint kiderült, fiatalabb korában versenyszerűen szörfözött, s egy keszthelyi bajnokság alkalmával elvetődött Cserszegtomajra is. Megtetszett neki a környék, nyaralót épített. A vonzás egyre erősebbnek bizonyult, így néhány éve végleg ideköltözött, családostul.

— A fotózás atyai örökségnek is nevezhető, édesapám jól fotózott, s én is végigjártam az összes fokozatot; Pajtás géppel kezdtem — mondja. — A kristályfotózás, amivel végül is a sikereimet elértem, a szakmámból eredeztethető. Sok mikroszkopikus felvétellel találkoztam, s úgy éreztem, ebből a témából más, több is kihozható, mint ami a szigorúan tudományos értelmezéshez szükséges. Technikailag meglehetősen bonyolult az eljárás, de csodákat rejt. Én magam is átélem minden alkalommal a felfedezés élményét, örömét.

Vesz egy kristály-szerkezetű anyagot, lehet az éppen E-vitamin vagy Kalmopyrin alapanyag, netán vanilin. Feloldja a megfelelő oldószerben, s amikor újraindul a kristályosodási folyamat, speciális szűrőkkel, fényekkel, s néha egyéb adalékokkal avatkozik bele a látványba. Az eredményt rögzíti a mikroszkóphoz épített fényképezőgéppel.

— Fénnyel „festett" képek ezek, hiszen az anyagok eredetileg abszolút színtelenek, akár egy jégvirág az ablakon. Megvilágítva szonban fantasztikus látvány születik... Van olyan képem, például a Tűzkerék című, amelyen egy zsebóra glicerinbe mártott fogaskereke is része a kompozíciónak. A Becsapódás című kép alapja pedig egy E-vitamin kapszula, ami a felvételen már úgy fest, mint egy földgömb, belül izzik a magma, s a világűrből meteoritok csapódnak a légkörbe. A meteoritok ez esetben konyhasóból vannak... Apró tűkkel igazgatom, „odajátszom" a mikroszkóp alatt a megfelelő helyre a megfelelő anyagokat, s exponálok.

— *Gondolom, nem remeg a keze...*

— Valóban türelemjáték ez, számos éjszakát töltök el vele otthon. Néha órákon át vadászok a mikroszkóp fölé görnyedve valami érdekes részletre, egy-egy kiadósabb kalandozás után alig bírok felegyenesedni, de nehéz abbahagyni, ha belefeledkezik az ember.

— *A kristályok világa hidegrideg. Miért éppen ez ragadta meg?*

— Pont az izgatott, hogy miként tudom ezt a világot életre kelteni, érzelmekkel, akciókkal megtölteni, hogy ha valaki rá néz, azonnal beinduljon a fantáziája, s megkeresse bennük a saját képi élményeit. Hiszen rengeteg közünk van ezekhez az anyagokhoz. A cukor, a konyhasó naponta megfordul a kezünk között, mindannyian találkozunk velük a konyhában, mégsem gondolunk arra, mit rejtenek magukban.

— *Mennyit tesz hozzá ön a látványhoz?*

— Mindegyik képnek ezernyi variációja létezhet. Amelyik itt tűzpiros, az lehetne citromsárga is, ez attól függ, hogy a struktúra milyen formai tartalmakat kínál, milyen érzelmeket, hangulatokat indít el bennem. A néző persze lehet hogy mást fedez fel bennük, de ez egyáltalán nem baj.

— *Ilyen élmények után képes „csak" tárgyként tekinteni mondjuk egy kockacukorra?*

— Persze. Bár ha édesítem a teámat, mindjárt az ugrik be, hogy milyen gyönyörűséges dolgot teszek én az italomba.

— mh —

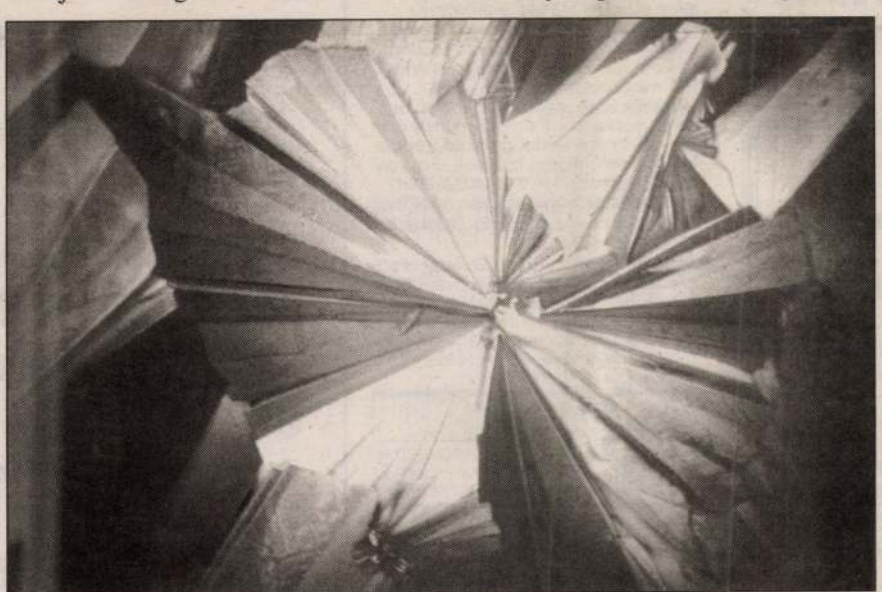

Dr. Kovács Béla: Pasztell színek. **(Pezzetta Umberto reprodukciója)**

ÁLLÁST KÍNÁL

Karácsonyi akció! Viszonteladók figyelem! Kannás és folyóbor értékesítésére partnereket keresek. 06/60/389-459, 78/310-313, 7—18 óráig. (406556/5H)

30.000 Ft alap + jutalékkal kérdezőbiztosokat keresünk: 06/1/210-0150/157, 158, 159, 161-es mellék. (278782/1H)

Keresünk napközbeni szabadidővel rendelkező munkatársakat ingyenes újságok terjesztésére, kérdőíves felmérésre megyeközpont kivételével. Jelentkezés: 06/1/215-3473. (278785/1H)

Zalaegerszegi eszpresszóba fiatal felszolgálót felveszek. Jelentkezni: 06/20/249-537, 06/30/571-388. (409226/1K)

Alakuló bt. vezetői feladatra hölgy munkatársat keres. Feltétel: középiskolai végzettség, számítógépes gyakorlat, telefon. Kereset: 30.000—50.000 Ft/hó. Érdeklődni: Lukács József 93/373-164. (409275/1K)

Otthon végezhető, szaktudást nem igénylő munkát ajánlok válaszborítékért. 8900 Zalaegerszeg, Lőrinc Barát u. 10. (409287/1K)

Fiatal női eladókat felveszünk. Jelentkezni: Kínai Diszkont, Zalaegerszeg, Ady u. 13.

Nagykutas és Kiskutas Községek Önkormányzatának Képviselő-testületei

PÁLYÁZATOT HIRDETNEK

áthelyezés miatt megüresedő körjegyzői állás betöltésére.

A pályázathoz csatolni kell:
— szakmai önéletrajzot
— 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
— oklevélmásolatot.

Pályázati feltételek és bérezés a Ktv. szerint.

Az állás betölthető: 1998. január 1-jétől.

A pályázat 1997. december 25-ig nyújtható be Nagykutas község polgármesteréhez (8911 Nagykutas, Fő u. 21.)

A KHG KFT.
Nagykanizsai Üveggyár

FELVESZ

ELEKTRIKUS
vagy ERŐSÁRAMÚ,
villamos szakképesítésű
nagykanizsai munkavállalót.

Cím:
Nagykanizsa, Vár u. 12.

A SCHOTT EUROVIT KFT.

FELVESZ

3 műszakos munkarendbe
nagykanizsai
női betanított dolgozókat
és középiskolai végzettségű
lakatos szakmunkásokat.

Cím:
Nagykanizsa, Vár u. 12.

Irodabútor forgalmazására
ÜZLETKÖTŐKET
keresünk.
Sóház Bútorszalon
Zalaegerszeg, Deák tér 2.
Telefon/fax: 92/323-740

Állást ajánlunk 1 fő középfokú műszaki végzettségű pályakezdő férfi részére,
aki rendelkezik
AutoCAD ismeretekkel.
Bagodi Mezőgép Kft.
Bagod, Gépállomás u. 9.

Azonnali munkábaállással keresünk munkatársakat könyv és vegyes iparcikk nagyker. raktáriroda beindításához Nagykanizsán és Zalaegerszegen. Munkakörök betanítását biztosítjuk. Telefon: 92/317-706. (408862/3H)

Épületgépészeti végzettséggel rendelkező üzletkötőt keresünk (saját gépkocsi szükséges). Érdeklődni: 30/597-882-es telefonszámon. (408924/3H)

Akarja jövedelmét megduplázni? (Kötetlen időben, másodállásként) Hívjon! 83/376-130. (409019/1K)

RUBAU Kft. felvételre keres ács, asztalos, tetőfedő és kőműves szakmunkásokat azonnali belépéssel, állandó foglalkoztatással. Jelentkezés: RUBAU Kft. 8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 2. (409181/2H)

CSALÁDI HÁZ-NYARALÓ

Zalaegerszegen, 2 szobás, telefonos kertes családi ház eladó. 92/318-263.

Téliesíthető 12 m²-es faház eladó. Irányár: 120.000 Ft. Érdeklődni: 83/314-622.

Zalaegerszegen vagy környékén kisebb családi vagy lakható hétvégi házat vennék. Lehet kis felújításra szoruló is. Ajánlatokat 92/362-603-as telefonra várok.

Régi, nagyméretű paraszti ház eladó. Érdeklődni: 83/376-157. (409309/1T)

Molnári központjában családi ház gazdasági épületekkel, nagy kerttel eladó. Telefon este: 93/383-644. (409348/1K)

Söjtörön sürgősen eladó 2 szoba, konyha, fürdőszobás, gázas családi ház. Érdeklődni: Pete Csaba Söjtör, Deák Ferenc út 206. mindennap: 16.00 óra után.

Nemesbük központjában 2 szobás, összkomfortos lakás + 150 m²-es műhely ipari árammal, nagy kerttel, gazdasági épületekkel eladó. Telefon, központi fűtés van! Telefon este: 83/319-072. (408367/2H)

Zalaegerszeg-Csácsi hegyen, iskolához közel lakható épület eladó. Érdeklődni: 92/330-322. (409021/1K)

Zalaegerszegen, a Dózsa György utcában szintes családi ház sörözővel eladó. Érdeklődni: 92/325-885. (409157/1K)

Keresek gondozott, mutatós falusi házakat, pincéket Zalaegerszeg 30 km-es körzetében, külföldiek részére. Érdeklődni: 92/318-230. (409160/1K)

TELEK

Zalaegerszegtől 8 km-re 3000 négyzetméteres, beépíthető telkek eladók. Érd.: 92/365-181-es telefonszámon. (278635/1T)

LAKÁS

Nagykanizsán Magyar u. 76. alatt 2 szobás, egyedi gáztűtéses, volt IKV-ház külön bejárattal elcserélhető keleti városrészben, második emeletig 2 szobás lakásra értékegyeztetéssel. Érd.: 93/323-640. (278636/1T)

Zalaegerszeg, Kossuth utcai, 76 m²-es, parkettás, gázas, beköltözhető, felújított lakás eladó. 92/360-289. (409229/1K)

Nem kell már halogatnia lakás, ház, ingatlan vásárlását, építését, bővítését! Hosszú lejáratú, kamatmentes részletfizetés! Érdeklődni: 92/320-583, 06/30/289-270. (405774/4K)

Zalaegerszegen 1,5 szobás lakást vásárolnék 2 millióig. Érdeklődni: 92/312-361-es telefonszámon, 17.00 után. (409255/1K)

Nagykanizsa belvárosában keresek hosszabb távra bérelhető vagy eladó (kb. 100 m²-es lakást, esetleg családi házat) maximum I. emeletig. Ajánlatokat a 06/30/272-329-es telefonszámra kérek.

Nagykanizsán, a Munkás utcában 2,5 szobás, I. emeleti, felújított, vízórás lakás eladó. Telefon: 93/314-092. (409333/1K)

Zalaegerszeg központjában 60 m²-es, I. emeleti lakás eladó garázzsal vagy anélkül. Érdeklődni: 92/314-651, 06/30/571-818. (409368/1T)

Kovács István világbajnok

- páratlan árked
Bravo, Brava: **1**
Marea: akár **33**
- ajándék metál
- a lehető legke
- ellenállhatatl
- vásárlás eseté

Mindehhez ráadá
Fiat Nyílt H
várjuk Önt dec
és 20-21-é
az ország 35 Fia

TOP GARANCIA FIAT FINANSZÍROZÁS

NÉHÁNY „AJÁNDÉK
— SUZUKI MANAGER (szervókormán
— SUZUKI 1.3 VAN haszongépjármű,
— SUZUKI BALENO 1.6 WAGON
— Ha

AUTÓ SZÁNTÓ KE

Zalaegerszegen 66 m²-es, belvárosi, összkomfortos, hideg-meleg víz órás, bővíthető lakás eladó. Irányár: 3,2 millió Ft. Érdeklődni: 92/320-272. (408302/3H)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980

3

TÁRSADALMI SZEMLE

Kovács Béla

Kovács Béla: A közművelődésért

feladat; van mit megőriznünk. Kiderül
sokból, mind fogyasztási szerkezetünk h
Már a hetvenes évek elején-közepén vé
jelezték, hogy a magyar lakosság életszí
felel a népgazdaság átlagos fejlettségi s
sonlításban jó néhány országhoz képest n
ségben elfoglalt helyünk.

Az ENSZ keretében végzett egyik széles körű összevetés már 1973-ra vonatkozóan azt jelezte, hogy az egy főre jutó személyes fogyasztás tekintetében helyzetünk viszonylag kedvező: 16 különböző fejlettségű ország mezőnyében a nyolcadik helyen voltunk. Ezek között az országok között több fejlett tőkés ország szerepelt, mint például az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Japán, néhány fejlődő ország, mint például Malaysia vagy a Fülöp-szigetek és néhány közepesen vagy annál jobban fejlett európai ország, köztük Belgium, Hollandia és Olaszország. Ebben az időszakban az egy lakosra jutó fogyasztás színvonala Olaszországban mintegy 13 százalékkal, a japán színvonal is csak 28 százalékkal haladta meg a hazait. Ezekben az országokban azonban a munka termelékenységének átlagos színvonala jóval előttünk járt.

Különösen figyelemre méltó, hogy az összfogyasztáson belül az egy lakosra jutó élelmiszerfogyasztásunk volt kiemelkedően magas; elérte például a holland fogyasztásnak több mint 80 százalékát, Belgium egy főre jutó lakossági élelmiszerfogyasztásának csaknem 70 százalékát. Ruházkodási kiadásaink átlagos szintje ennél jóval alacsonyabb volt a vizsgált nemzetközi mezőnyben. Ezeket az adatokat az árszínvonalkülönbségek kiküszöbölésével állapították meg, így összevetésük reális képet ad.

Ugyancsak nemzetközi tapasztalatok utalnak arra is, hogy a személyes fo-

Kovács Béla

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

A VEGYIPARI DOLGOZÓK KÖZÖTT

CÍMŰ

KÉPKIÁLLÍTÁS

1961. szeptember 15 - október 1.

Fotó:

KOZMA PÁL

Címlapon:

NAGY GYULA: LABORATÓRIUMBAN

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

A VEGYIPARI DOLGOZÓK KÖZÖTT

CÍMŰ

KÉPKIÁLLÍTÁS

1961. szeptember 15 - október 1.

Vegyipari dolgozók között

A Csók-galéria mostani kiállításának anyaga nem máról-holnapra jött létre, nem röpke, üzemekben, gyárakban tett úgynevezett turisztikai kirándulások, futó benyomások művészi áttétele kerül most a közönség elé. Több évi, az egész magyar képzőművészet korszerű kibontakozását célzó, tervszerű kulturális munka, nemes ösztönzés szántotta termékennyé a talajt ahhoz, hogy a kiállítás képei megszülethessenek.

Róma sem épült egy nap alatt, — mint tudjuk — és az is kétségtelen, hogy a művészi alkotó munka kedvező feltételeinek megteremtése, művészek és pártfogók munkaközösségének baráti kapcsolata nélkül Veszprém megye eleven művészeti élete, a sokoldalú festői tevékenység nem hozhatott volna ilyen gazdag termést aránylag rövid idő alatt. A munkaközösség fogalma Veszprém megyében elválaszthatatlan az új mecénások cselekvő szerepétől, tágabb értelmet nyert, tartalmilag gazdagodott. Horatius ódája örök időre megőrizte a művészetpártoló Mecenas nevét, míg nem akad költő, aki megénekelje a mi új társadalmunk mecénásait, néhány szerény prózai sor kívánkozik ide, elsősorban két intézmény, két közület széles látókörű megértéssel és a művészet iránti őszinte szeretettel végzett munkájáról.

Hogyan is indultak el, mi volt az első lépés? A megyei párt vb. irányításával a Veszprém megyei Tanács és a szakszervezetek megyei tanácsa harmonikus egyetértésben hívták életre mindenekelőtt a megye negyven tagból álló képzőművészeti munkacsoportját. Megbízásokat adtak, pályázatokkal serkentették alkotó munkára a megye képzőművészeit, kezükre jártak gyárakkal való szocialista szerződések kötésében. De az adminisztratív és szervező természetű támogatás nem vezethet egymagában a célhoz. Elégtelen, ha nem párosul művészi és emberi problémák megértésével, a művészi munka iránti őszinte érdeklődéssel, a kísérletezésre, az

újszerű törekvésekre való bátorítással. „A szívek kapcsolata nélkül" — ahogy az egyik megyei művész megjegyezte, valóban nem lehet igazi alkotó munkát végezni. Veszprém megye képzőművészeinek alkotó lendületét jellemzi, hogy 1959-ben már sor kerülhetett az első megyei tárlat megrendezésére, s a következő évben a művészi alakításban fejlettebb színvonalú, átfogóbb jellegű seregszemlén adhattak számot festői tevékenységük többrétűségéről.

Most pedig a fővárosban állnak a nagy vizsga elé, hogy a formák és a színek nyelvén tolmácsolják, mit láttak Veszprém megye vegyi gyárainak gázoktól és gőzöktől, ízzón párolgó műhelyeiben, ahol az illanó gázok olyan ragyogó, különös látványt nyújtó színekbe mártják a belső teret, mint a francia katedrálisok színes üvegablakain beszűrődő fénysugár. Megfigyelték a nem könnyűnek mondható munkát végző dolgozó embert a komplikált, óriási, okos gépek mellett a laboratóriumokban, az esztergapadnál, a vegyipari munka minden fázisában, portrékon mutatnak meg árnyalatosan jellemzett típusokat, egyéneket s elmondhatjuk, hogy festészetüknek közös fő jellemvonása a szakmai igényesség, az élményszerűség.

Új festői mondanivalóval állunk itt szemben, és az új tartalom kényszerítően követeli az újszerű művészi formát. Az ember teremtette gép éppúgy bevonult a festői motívumok kelléktárába, mint az ősi Pannonia finom lejtésű lankái között feltűnő ipari létesítmények megragadó látványa. A hatalmas, modern gyárak megváltozott életformánkat tükrözve éppoly korszerű romantikával illeszkednek a tájba, mint egykor a büszke várkastélyok. S mennyi, festő ecsetjére kívánkozó téma adódik éppen Veszprém barátságos környékén!

A megye képzőművészei között a Tihanyban élő Bartha László fedezte fel először egy gyár belső életének sajátos festő atmoszféráját. Az Ajkai Alumíniumkohó és Timföldgyárban készült festményei meleg sikerrel és elismeréssel bejárták már Párizst és Itáliát.

E szép kiállításnak Bartha László a legrégibb gyakorlattal bíró művésze, s ebből következik, hogy ő alakítja legönállóbban saját képére, festői stílusára hangszerelve az élményt és a látványt, amit a gyár arculatából kiemelésre méltónak talál.

A másik két, jelentékeny anyaggal szereplő művész csaknem egy időben végezte a Képzőművészeti Főiskolát. Gulyás Jenő (született 1920-ban) másfél éve él Peremartonban, szocialista szerződés köti az Ipari Robbanóanyaggyárhoz. De ezenkívül szívbéli kötelékek is fűzik festői munkálkodásának színhelyéhez. Neve nem ismeretlen a tárlatlátogatók előtt, állandó résztvevője a nagy nemzeti kiállításoknak, a legutóbbi dunántúli tárlaton a festészeti és az Alba Régia díjakkal tüntették ki. „Minden feszmérő személyes jóbarátom a gyárban" — mondotta egy beszélgetés alkalmával, s a peremartoni gyár életét megjelenítő, komoly hangú festményei e vallomás nélkül is megmutatják menynyire odanőtt szűkebb pátriájához, amely lehetővé tette egyéni stílusának, férfias, lírai hangvételének kibontakozását. A környezet döntő hatást gyakorolt Gulyás piktúrájára. Festményeiben a vegyipar nagy kapacitása impozánsan jut kifejezésre, festői nyelven szinte a munka himnuszát pendíti meg. Jeles emberismerő Soós Lajos művezető portréja, és emberábrázolásai általában kitűnő megfigyelőre, érző szívre utalnak.

Nagy Gyula (született 1922-ben) a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Firenzében a Felice Carena osztályában folytatta tanulmányait. Több ízben volt Budapesten kiállítása, bejárta a Szovjetuniót és fél Európát, a Mediciek városában rendezett két kiállítása élénk visszhangot keltett. Vele a Péti Nitrogénművek kötött szocialista szerződést, ahol „úgy dédelgetik, mint sehol, soha életében." Együtt indult Gulyás Jenővel a főiskolán, két évtizednél hosszabb barátság fűzi össze őket. A festői előadásmód, a látvány és élmény megjelenítésének módja azonban nem utal a közös iskolapadra, de még az azonos témakörre sem. Ha Gulyást

úgy jellemezzük, hogy üzemi festményein mindig ott remeg az őszintén átérzett pátosz kifejezése, Nagy Gyula képeinek oldottabb kolorizmusában, közvetlenségének frisseségében, eredeti meglátása, ötletes képfogalmazásában érezhető a környezet ihlette lelkesedés derűje.

Vágfalvi Ottó (született 1925-ben) a Képzőművészeti Főiskola elvégzése óta Fűzfőgyártelepen dolgozik. Művészi pályája meglehetősen göröngyös. A tematikus festészettel a barátsága ugyancsak új keletű. A finom árnyalatú üzemi tájképei — különösen a Medicolorban festettek — igazi művészi átélésről tanúskodnak. Egyike a szellemileg legképzettebb festőknek, ha megtalálja a neki legjobban megfelelő kifejezésmódját, műveiben sok művészbarát gyönyörködhet majd.

A Veszprém megyei képzőművészek együttes munkásságának bemutatója a Csók-galériában még csak kezdete egy nagy reményekre jogosító művészi programnak. De számottevő esemény egész képzőművészetünk útkeresésének tekintetében is. Esemény azért, mert vegyipari gyárak életét tükröző festmények emóciót keltve, igazi átéléssel közvetítenek élményeket, kiszélesítve és egyúttal elmélyítve a sokrétű művészi ötletet nyújtó, szinte kimeríthetetlen témakört, s miközben széles lehetőség nyílik a művészek előtt kísérletezésre, az új tartalmú mondanivalók korszerű kifejező eszközeinek kutatására. És ők, mint a kiállítás megmutatja, élnek a lehetőségekkel.

Dutka Mária

A KIÁLLÍTÁSON SZEREPLŐ MŰVÉSZEK
ÉS MŰVEIK:

BARTHA LÁSZLÓ

1.	KOHÁSZ I.	olaj	60x80 cm
2.	KOHÁSZ II.	olaj	60x80 cm
3.	KALCINÁLÓ I.	olaj	90x70 cm
4.	KALCINÁLÓ II.	olaj	60x80 cm
5.	KOHÓ I.	olaj	65x90 cm
6.	KOHÓ II.	olaj	60x80 cm
7.	CSENDÉLET	olaj	60x80 cm
8.	TIMFÖLDGYÁR	olaj	60x80 cm
9.	ÜZEMRÉSZ	olaj	60x80 cm

GULYÁS JENŐ

10.	ALUMÍNIUMFLUORIT ÜZEM	olaj	90x120 cm
11.	ANYAGPRÓBA	olaj	90x120 cm
12.	FLUIDÁCIÓS PIRITPÖRKÖLÉS	olaj	90x120 cm
13.	HIDROSZULFIT CSAPOLÁS	olaj	80x100 cm
14.	HIDROSZULFIT ÜZEMRÉSZ I.	olaj	90x100 cm
15.	HIDROSZULFIT ÜZEMRÉSZ II.	olaj	90x100 cm
16.	IFJÚMUNKÁS	olaj	80x100 cm
17.	IFJÚMUNKÁSOK	olaj	90x120 cm
18.	KÉNKEMENCÉK	olaj	80x100 cm
19.	KÉNSAV HŰTŐK	olaj	80x100 cm
20.	MŰTRÁGYA RAKODÁS	olaj	80x100 cm
21.	MŰTRÁGYA KAPARÁS	olaj	80x100 cm
22.	REDIT GÁZOSÍTÁS	olaj	80x100 cm
23.	REDIT PÁROLÁS I.	olaj	80x100 cm
24.	REDIT DARÁLÁS	olaj	80x100 cm
25.	SOÓS LAJOS MŰVEZETŐ	olaj	80x100 cm
26.	SZILIKON ÜZEM	olaj	90x120 cm
27.	ÜZEMI TÁJ	olaj	80x100 cm
28.	VEGYIPARI MUNKÁS	olaj	90x120 cm

KOVÁCS BÉLA

29.	KALCINÁLÓ	olaj	60x80 cm

KRIEG FERENC

30. KÉNESFEKETE	tus (papír)	37x29 cm
31. LABOR CSENDÉLET	olaj (karton)	50x60 cm
32. REDUKÁLÓ	olaj (karton)	27x37 cm

MÓROCZ MIKLÓS

33. ÜZEMI TÁJKÉP	olaj	30x40 cm

NAGY GYULA

34. GYÁRRÉSZLET ÖREG MOZDONNYAL	olaj	80x100 cm
35. GYÁRUDVAR	olaj	80x100 cm
36. ARGONÜZEM	olaj	80x100 cm
37. HŐFOKOZÓ	olaj	80x100 cm
38. HŰTŐTORONY	olaj	70x100 cm
39. LABORÁNSOK	olaj	80x100 cm
40. LABORATÓRIUMBAN	olaj	80x100 cm
41. MŰVEZETŐ	olaj	80x100 cm
42. MŰTRÁGYAGYÁRI RÉSZLET	olaj	80x100 cm
43. OLAJOZÓ NŐ	olaj	50x 60 cm
44. OXIGÉNÜZEM	olaj	160x200 cm
45. SAVGYÁRI VÁZLAT	olaj	50x 60 cm
46. SALÉTROMSAV ÜZEM	olaj	80x100 cm
47. SZÁLLÍTÁS	olaj	80x120 cm
48. SZÍNES ABLAKOK A SAVÜZEMBEN	olaj	80x100 cm
49. SZAKMUNKÁS	olaj	80x100 cm
50. SZÉNTÉR	olaj	70x100 cm
51. ÜZEMI CSENDÉLET	olaj	50x 60 cm
52. ÜZEMI TÁJ	olaj	70x100 cm

SOMOGYI ISTVÁN

53. KOMPRESSZORHÁZ	olaj	60x80 cm

A. TÓTH SÁNDOR

54. ÉPÍTKEZÉS A VEGYIPARI EGYETEMEN	vízfestmény	30x45 cm

ÚJHELYI GÁBOR

55. HŐKICSERÉLŐ	olaj (papír)	30x40 cm

VÁGFALVI OTTÓ

56. MŰSZAK-KEZDÉS	olaj	80x100 cm
57. ÉPÍTKEZÉS	gouache	40x 50 cm
58. HORDÓMOSÁS	gouache	40x 50 cm
59. KÉNESFEKETE ÜZEMBEN	gouache	40x 50 cm
60. SAVGYÁRI RÉSZLET	gouache	30x 40 cm
61. PIHENÉS A BALATONON	gouache	40x 50 cm
62. TARTÁLYOK I.	gouache	40x 50 cm
63. TARTÁLYOK II.	gouache	40x 50 cm
64. ÜZEMRÉSZLET	gouache	30x 40 cm

GULYÁS JENŐ:

ÜZEMI TÁJ

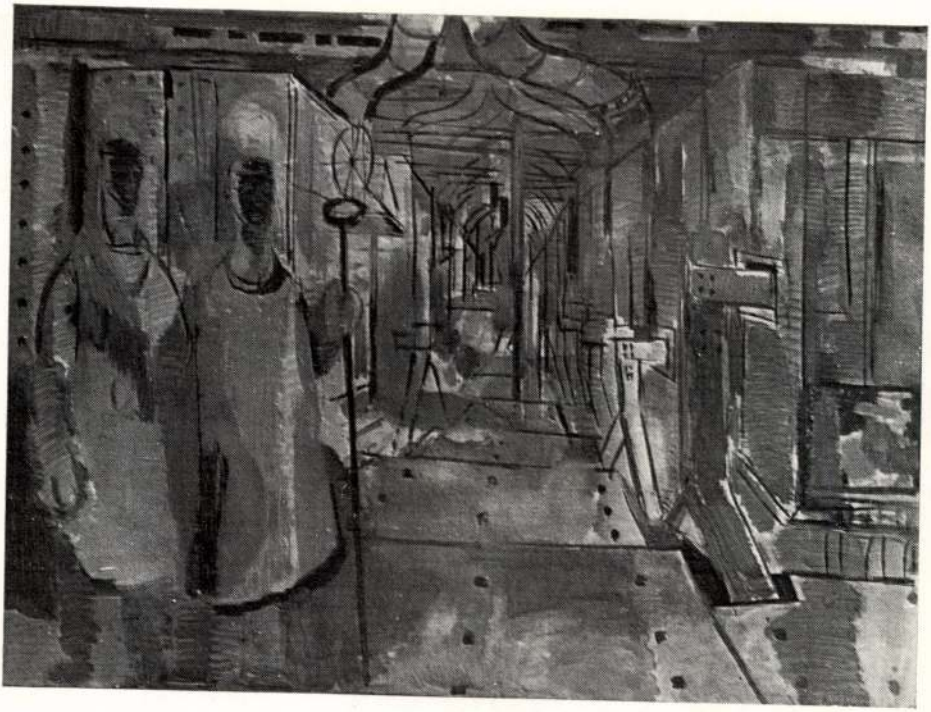

BARTHA LÁSZLÓ:

KOHÁSZ I.

NAGY GYULA:

MŰVEZETŐ

NAGY GYULA:

HŐFOKOZÓ

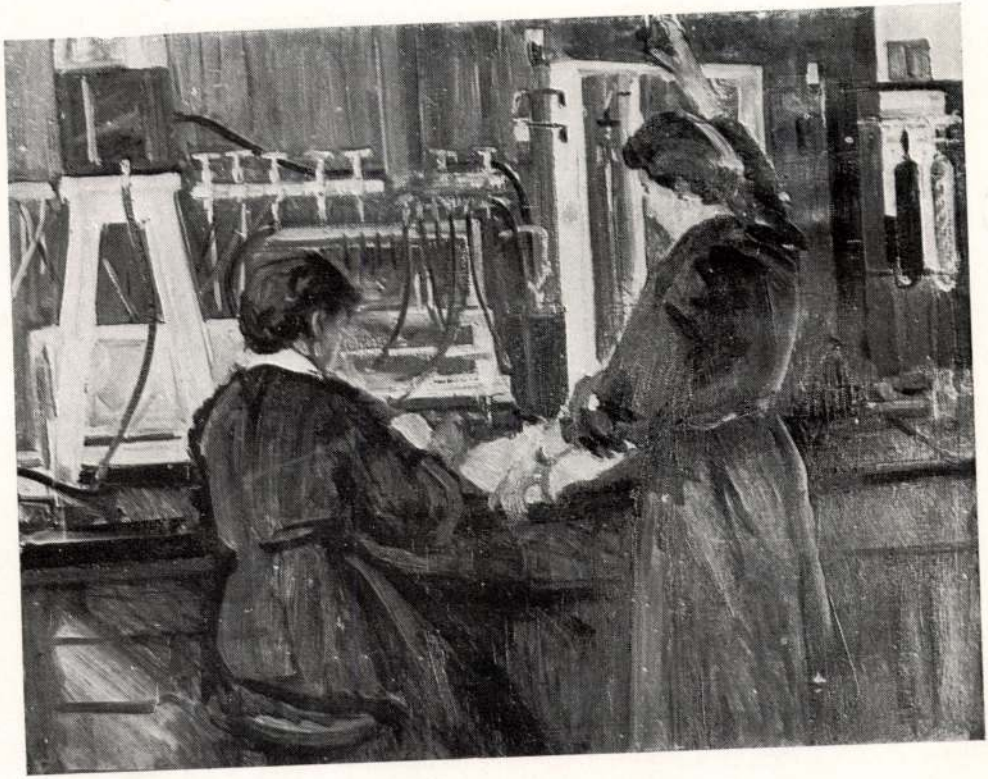

NAGY GYULA:

LABORÁNSOK

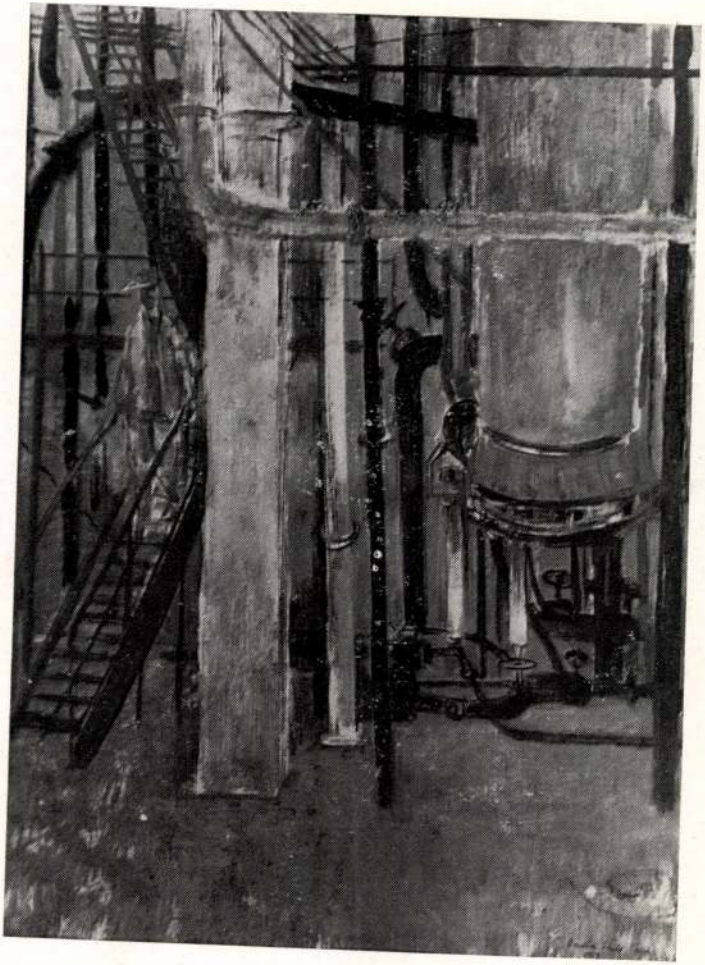

BARTHA LÁSZLÓ:

KALCINÁLÓ

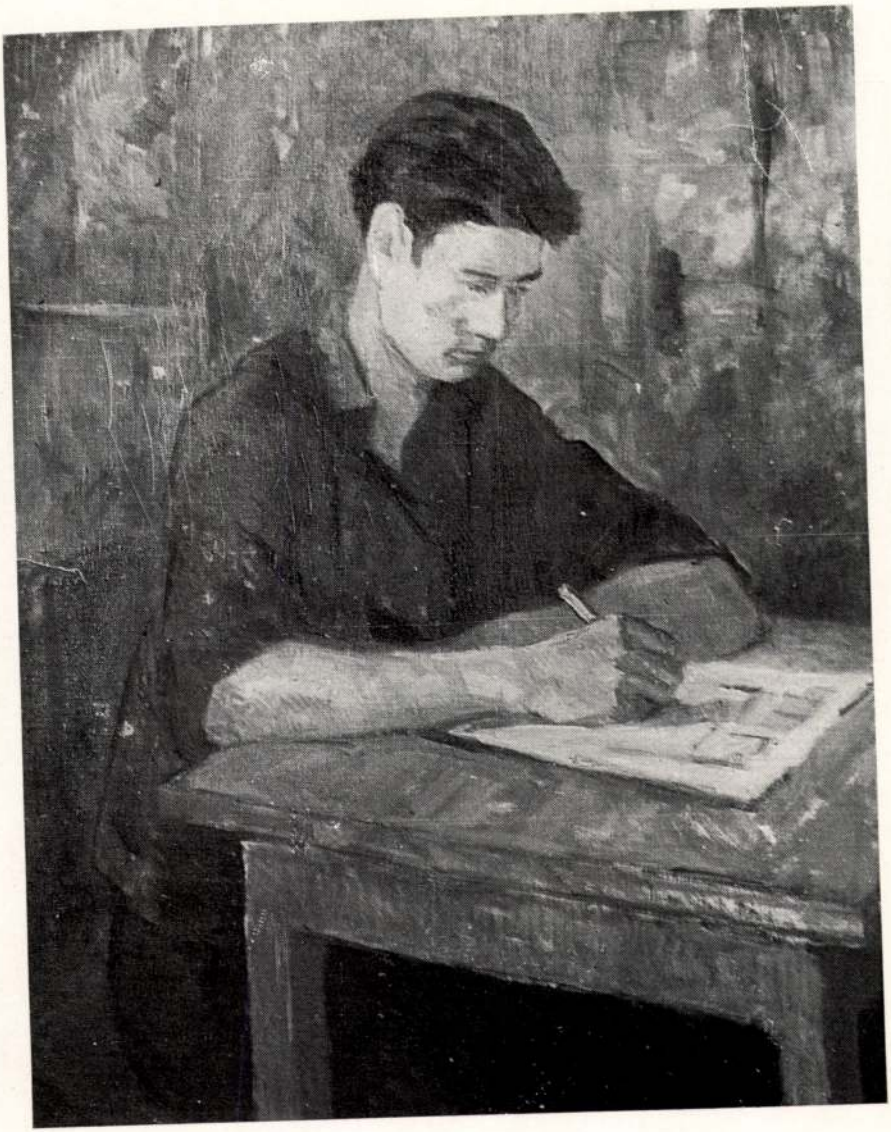

GULYÁS JENŐ:

IFJÚMUNKÁS

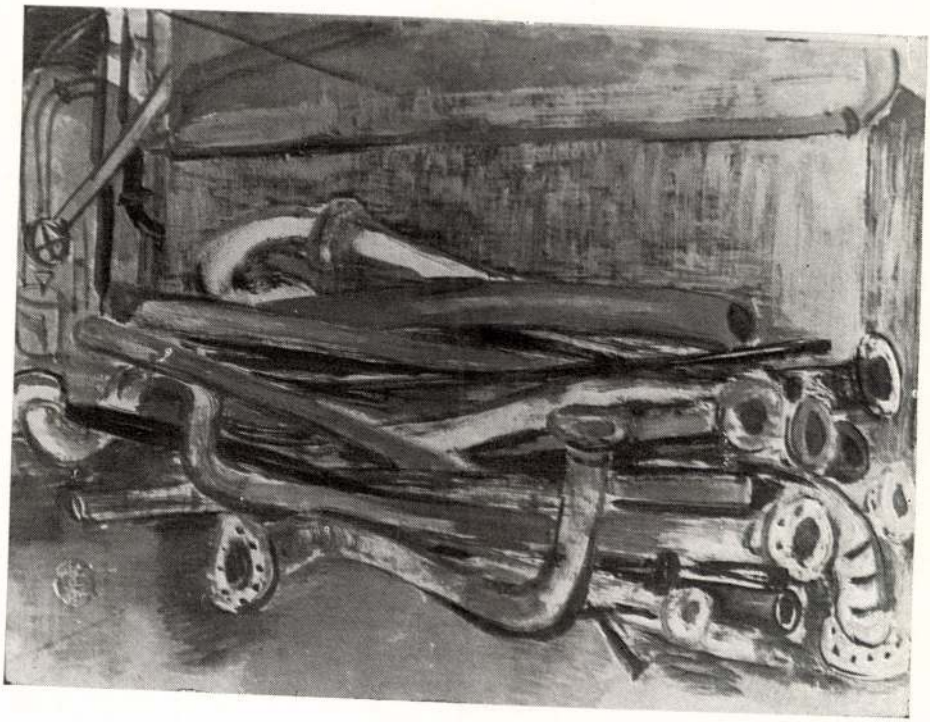

BARTHA LÁSZLÓ:

CSENDÉLET

GULYÁS JENŐ:

HIDROSZULFIT CSAPOLÁS

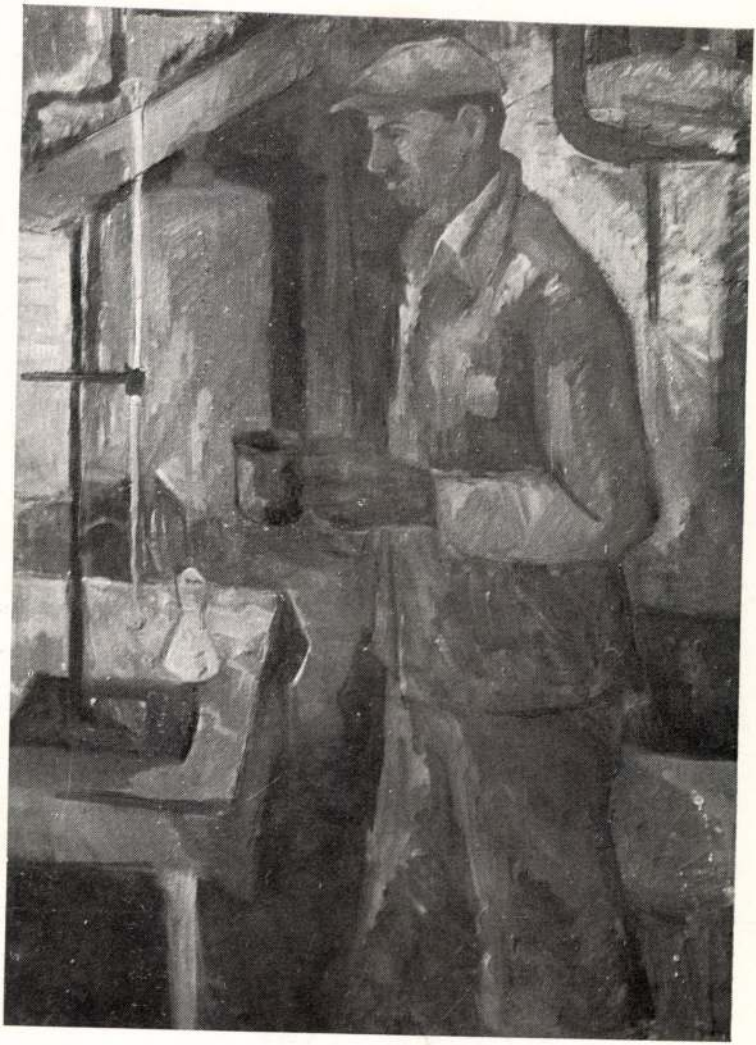

GULYÁS JENŐ:

ANYAGPRÓBA

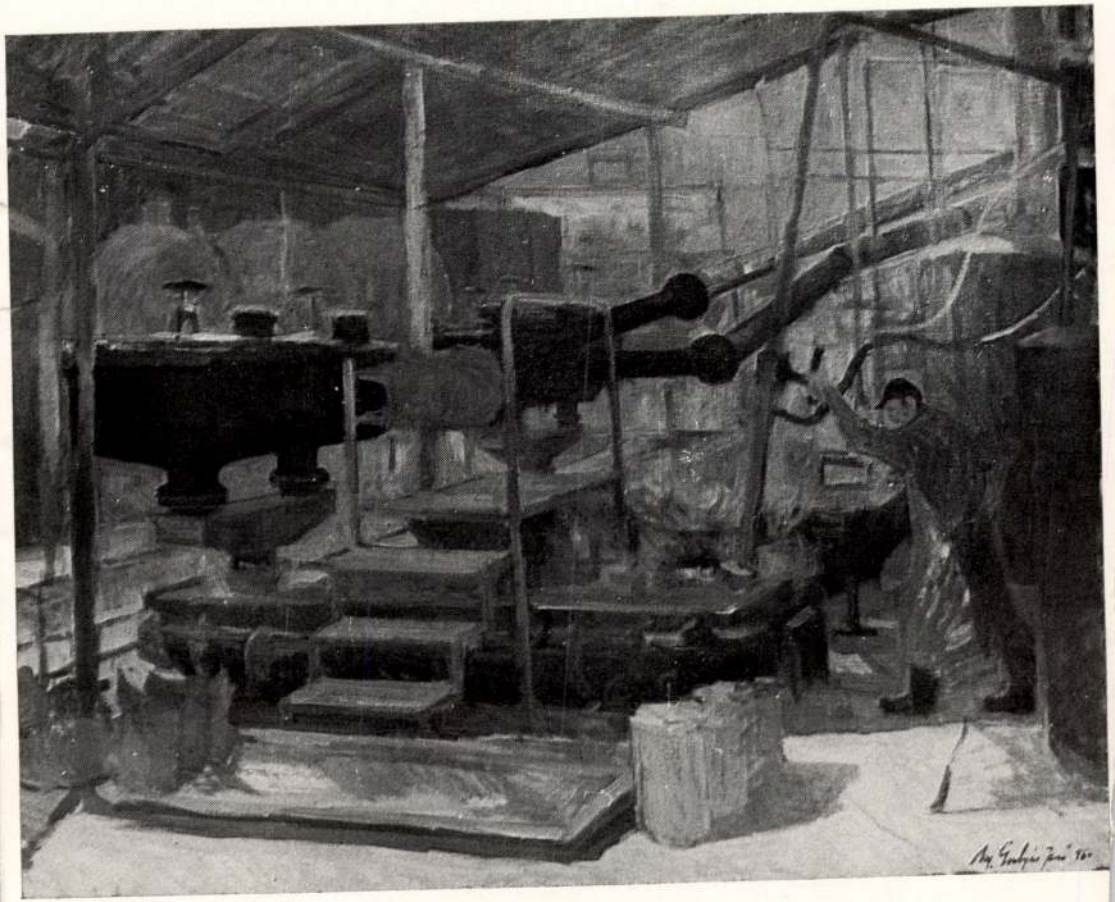

GULYÁS JENŐ:

KÉNKEMENCÉK

BARTHA LÁSZLÓ:

KOHÁSZ

GULYÁS JENŐ:

REDITDARÁLÁS

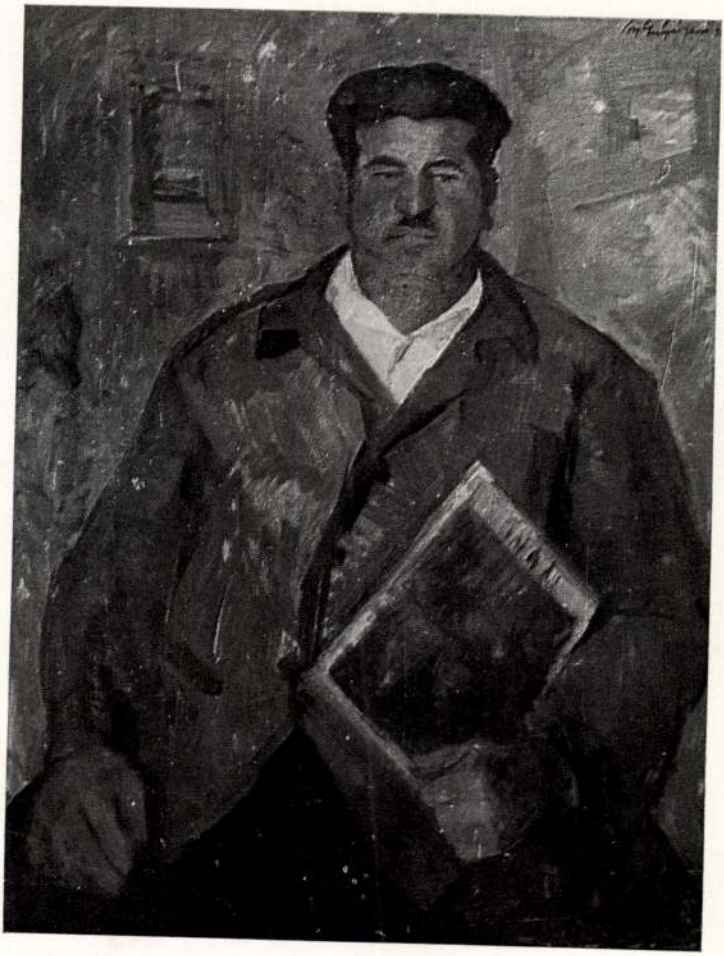

GULYÁS JENŐ:

SOÓS LAJOS MŰVEZETŐ

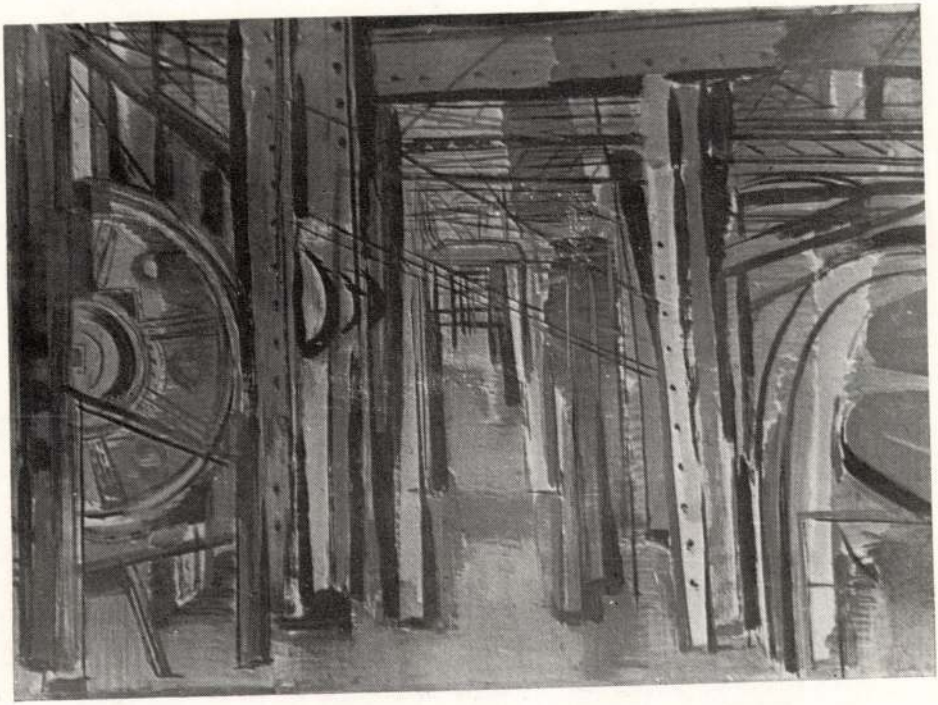

BARTHA LÁSZLÓ:

KALCINÁLÓ

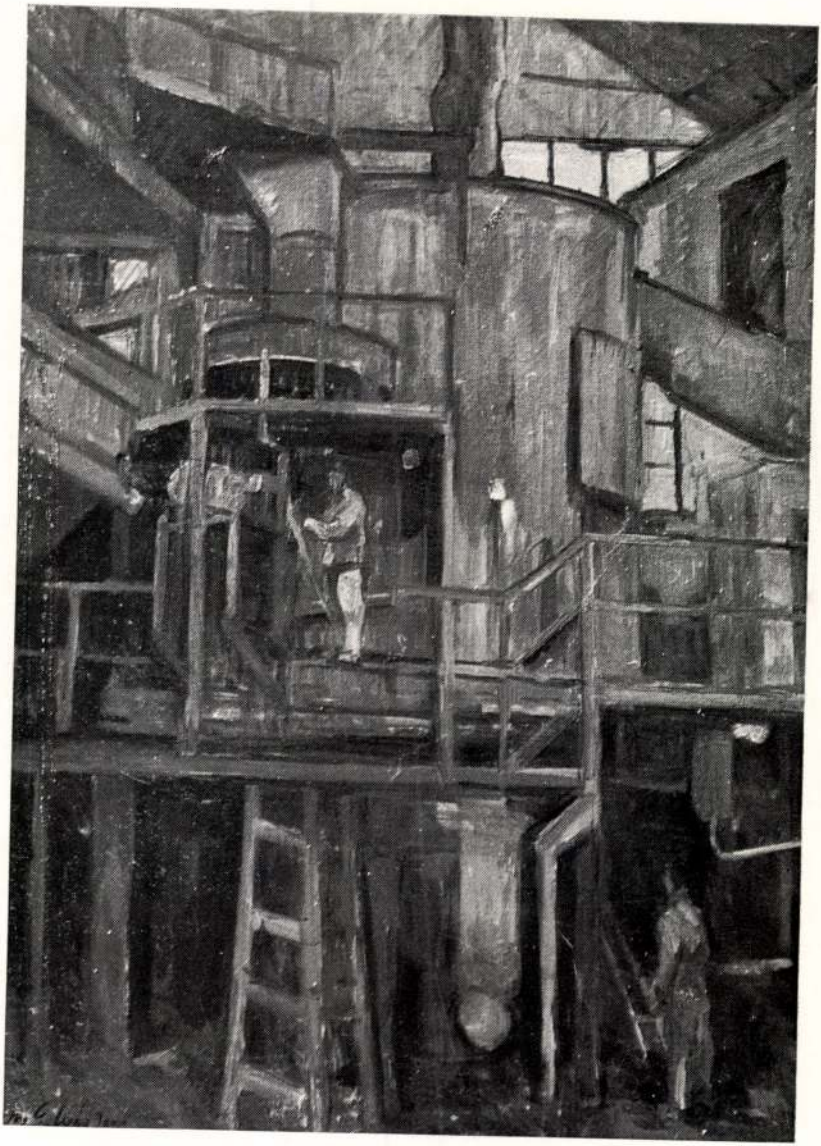

GULYÁS JENŐ:

FLUIDÁCIÓS PIRITPÖRKÖLÉS

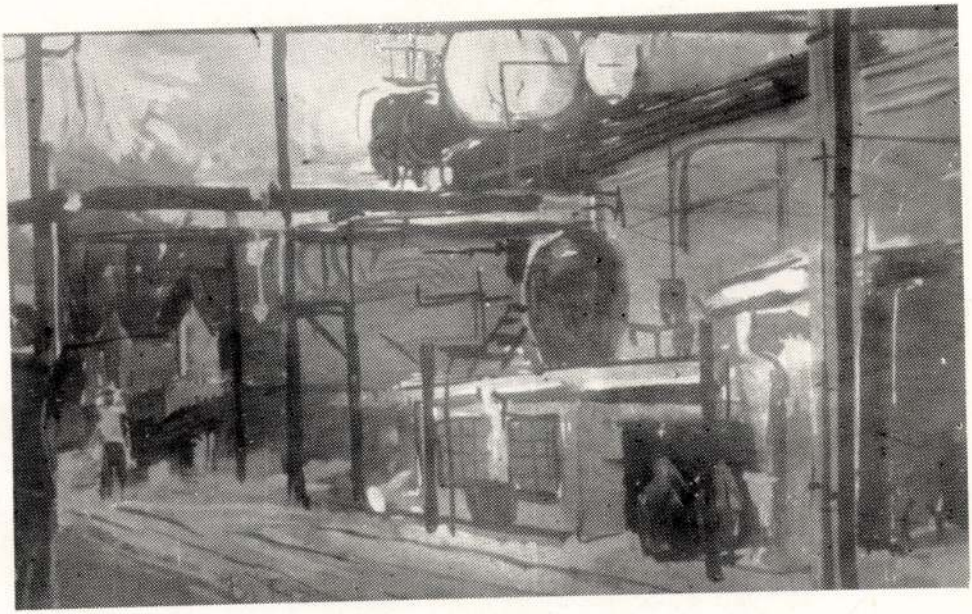

VÁGFALVI OTTÓ:

SAVGYÁRI RÉSZLET

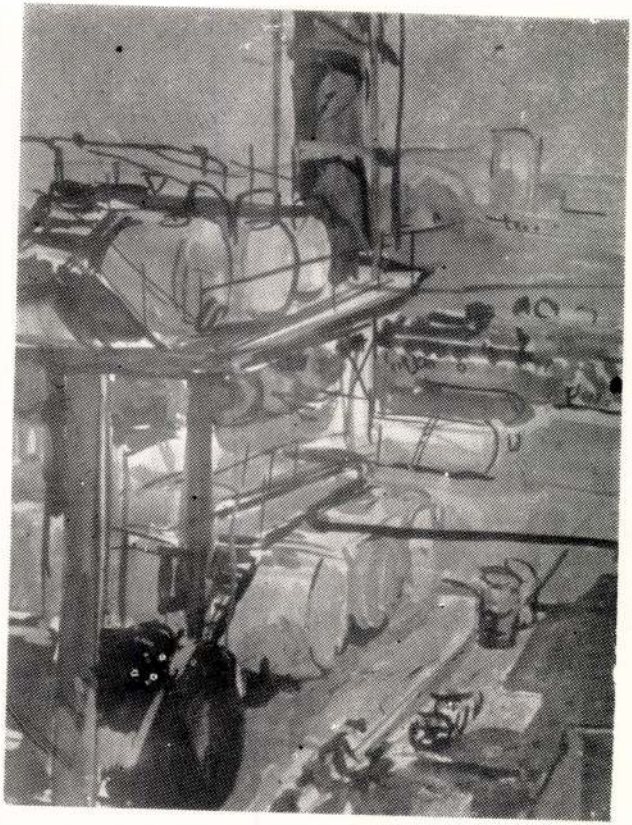

VÁGFALVI OTTÓ:

TARTÁLYOK I.

VÁGFALVI OTTÓ:

TARTÁLYOK II.

VÁGFALVI OTTÓ:

ÜZEMRÉSZLET

Készült 800 példányban 2 ív (A/5) terjedelemben
Kiadja: Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsa
Felelős kiadó:: Varga Gyuláné
61—15816 Veszprém megyei Nyomda V. Felelős vezető: Steltzer Ferenc

Kovács Béla épitész MDK

3.sz. terv repr.

Schmiedl Ferenc:Négytantermes felsőtagozatu általános iskola Tervpályázata Magyar Épitőművészet 1955. IV.évf.7-8.sz. 229.l.

Kovács Béla

Úton, br. Ø 10 cm

21. Vásárhely Tárlat, 1974.

KOVÁCS B. /?/
1900 körül

B. Kovacs zugeschrieben:
Blumen in Vase.
Öl auf Holz, 19x15 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
446. Kunstversteigerung
Jänner 1980.
Katalogus 80.sz., 22.old.

KOVÁCS B.

1900 k.

B. Kovacs: Stilleben.
Öl auf Holz, 11x16 cm. - Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
625. Kunstauktion
18. bis 21. Sept. 1979.
Katalogus 81.sz. 24.old. Kép: 80. t.

Kovács Béla
végész

Kovács Béla végész a gyöngyös-
patai falu fölé emelkedő Vár-
hegyen, az omladozó földvár
romjai között dolgozott.

Lévárdi Ferenc: A gyöngyöspatai templom vallatása.
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 2. lap.

Kovács Béla, amatőr grafikus

A múlt év végén adtak hírt először arról az amatőr művészeti körről, melyet a Szabó Pál Művelődési Ház támogat. — Kovács Béla 28 éves, elektronikai műszerész, autodidakta módon jutott el tudása jelenlegi szintjére. Lehelletfinom tónusokkal dolgozik, rajzai rendszerint elvontak, jellemző a szaggatott látásmód, a bizarr ábrázolás.

– fmv –: Fotósok, grafikusok, költők.
Budapesti Közlekedési Hírlap, 1983. jan. 20.

Kovács Béla

Gajdy Virág és Löblin Judit kompozíciók kiállítását Kovács Béla rendezte a Helikon Galériában, – a kiállítás 6 hó 12.-ig látható.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1983. június

Kovács Béla, a kiállítás rendezője

Állami vásárlások 1982.

Megtekinthető 1983. július 14.-ig, az Ernst Múzeumban.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1983. július.

Kovács Béla

A Garabonciás utcai kiállítóteremben 1983. okt. 6–29.-ig látható „Kínai papírkivágások" c. kiállítás, melyet Kovács Béla rendezett.

Az Ernst Múzeumban 1983. okt. 28–nov. 20.-ig látogatható René Portocarrero /Kubai festőművész/ kiállítását, melyet Kovács Béla rendezett.

Műcsarnok és kamaratermei, 1983. október

Kovács Béla

A művész kiállításához írt előszavában a következőket mondja önmagáról:

„Diósgyőrben születtem 1892-ben. Ezerkilencszáz év távolsága miatt természetszerűen nem hallhattam Jézus igéit Tőle magától, azonban a Szentírás segítségével mégis az élő Krisztus vezet engem. Ugyanígy vagyok a festéssel meg a rajzzal is. A művészettörténet legnagyobb alakjai neveltek... A remekműveikkel. Kétéves koromtól ösztönösen, középiskolai érettségim óta rendszeresen rajzolok, festek, jelenleg az Egészségügyi Múzeum grafikus-festőjeként. Első kiállításomat 1933-ban Budapesten rendezte dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár úr. Elsőrendű sajtóbírálatokat kaptam. 1936 őszén felkért a párizsi »Les Artistes Musicalistes« vezetője, hogy lépjek tagjaik sorába. Megtettem. 1937 tavaszán részt vettem 6 kisméretű képemmel a párizsi Függetlenek Szalonjában megrendezett óriási méretű, nemzetek közötti kiállításon. Ott ismét »felfedezték«, noha nem lett volna csoda, ha észre sem vesz a művészeti kritika, hiszen mintegy 3800 kiállító-művész 12,000 körüli műalkotással szerepelt. Többek között azt írták, hogy a legnagyobb művészek között a helyem, és hogy eljön még az én időm. 1939-ben végigutaztam Olaszországot tanulmányút során, hogy mindazt színről színre láthassam, amit a műtörténetből már jól ismertem. Egyébként az a meggyőződésem, hogy a képzőművészeti kiállítás valamelyik kultúrközösség szellemi ítélőtáblája. Itt dől el, hogy a kiállító csak felkészült mester-e, vagy Isten küldötte vérbeli művész. A mi itthoni kiállításaink ítélőszékének ráadásul azt is meg kell ítélnie, hogy magyar lélek izzik-e a kiállító művészetében. Ha ugyanis nem pusztán a tárgy választásával, nem sallangosan, nem leltári kellékszerűséggel magyar, akkor csakis úgy lehet magyar, ahogy a nyelvünk, a képszerűségével, a szemléletességével, a mély tömörségével, az ízességével, az egyszerűségével, az erejével, a színvilágával, a vonalmozgásával. Mindezek mellett a perdöntő bizonyíték pedig az, hogy csakis a lényeget adja-e."

Mi nem tudjuk osztani azok véleményét, akik szerint Kovács Bélának a legnagyobb művészek között van a helye, s azt hisszük, hogy a *Csontváry*ra élénken emlékeztető *Örök mementó*n kívül Kovács Béla legtöbb képének főleg a címben elárult szimbólizmusa, elvont ábrázolásmódja épp a képszerűséggel és a szemléletes egyszerűséggel áll szöges ellentétben. De hisz művészünk értéke nem is ezekben a tulajdonságokban rejlik. A vonalritmusra, az ábrázolás nélküli színhatásra épített absztrakt művészet újabban ismét mind gyakoribb művelői közül Kovács Béla azáltal válik ki, vagy azáltal különül el a többi absztrakt festőtől, hogy középúton halad az ábrázoló– és a tárgyi ábrázolást mereven elutasító festészet között. Szívesen él olyan eszközökkel is, amilyeneket merevebb elvtársai lenéznek. Néha egy képen

belül viaskodik a két irányzat, máskor az egyik képen legföljebb a mértéktelen idomtorzítás hajlik az elvontság felé, a másikon pedig tisztára a színek és vonalak fejezik ki a képcímben megadott tartalmat. Ezek a lendületes abrakadabrák legtöbbször módfelett ízlésesek, jól esnek a színre éhes szemnek, azonban a magyar lélek különleges izzását aligha érzékeltetik. Osztatlanul élvezheti ellenben mindenki Kovács Béla szellemes rejtvényrajzainak kitűnő humorát. (23, 26.).

KOVÁCS Béla fecit

Oltvány 1991

Kovács Béla

ERNST MÚZEUM

RENÉ PORTOCARRERO

festőművész kiállítása (Kuba)

1983. november 20-ig

René Portocarrero Kuba művészetének meghatározó mestere. Ez alkalommal átfogó képet kapunk a 70 éves művész munkásságáról, mert a havannai Museo Nacional de Bellas Artes gyűjteményéből 100 festményét és grafikáját tekinthetjük át. Hogy milyen a művész festői világa, hadd szóljon erről ő maga: „Ez a világ az én esetemben Kuba: koloniális tájai, falvai és városai; népünnepélyeinek színes forgataga; asszonyai, állhatatos szentjei, melyek szigetükön egy ősi erejű valamit hirdetnek; népük rendkívüli hősiessége történelmünk folyamán; és persze a sugárzó napfényben mindent elborító növényzet ereje."

A kiállítás rendezője: Kovács Béla

FÉNYES ADOLF TEREM

VII., RÁKÓCZI ÚT 30.
TELEFON: 225-818

NAPJAINK NÉPBETEGSÉGEI
URBÁN TAMÁS
SZOCIOFOTÓ KIÁLLÍTÁSA

1983. november 13-ig

Vannak-e népbetegségek napjainkban? Alkoholfogyasztásban és dohányzásban a világ vezető országai közé tartozunk. A fiatalok körében terjedt a narkotikumok élvezete. Ezekről a betegségekről és következményeikről szól Urbán Tamás fotókiállítása.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya

1984.VI.17. Petőfi S.Gyné

Kovács Béla festőművész

Szivárvány

- Ez a dolog már '42-ben indult kb. közöttünk, még akkor javában háboru volt és bizony jöttek a légiriadók, bombázások is. Sokszor szaladtunk le a főiskolának a vastagfalu pincéjébe. Egy alkalommal, mikor már beszélő viszonyban voltunk a feleségemmel és már ő könnyü ruhába ment le és már sokáig tartott a légiriadó, jó hideg volt, leültünk ott egymás mellett és megengedte, hogy rászoritsam a kabátot, helyesebben, közös kabát alá bujtunk. Hát valahol itt kezdődött. '44-ben be kellett, egy szerelvénnyel kiszállitottak Németországba, végül is '46. május 3-án végződött a hadifogságunk. Miután haza jöttem, attól kezdve vannak ezek a levelezések és egykettő van még az előtti időről.

- Kovács Béla festőművészt most a fiánál találtam. De a levelek a régi családi otthonban maradtak. Oda ment értük és hozta el ide a beszélgetésünkhöz. Megnézhetnénk őket?

- Ezeket, amiket én lapozgatok éppen, feleségemnek a levelei.

- Kovács Bélának iródtak. Képzőművészeti főiskolai hallgató. Még az is rajta van.

- Itt van egy levél, rá van irva, hogy zurück, tehát vissza. Wangelsbe irta a feleségem, de hát visszajött azzal, hogy ismeretlen vagyok. Akkor kaptam meg, mikor ujra találkoztam a háboru és a hadifogság után vele.

- Tehát ez egy utólag elolvasott levél volt már akkor is. Beleolvasna most?

- Kérem szépen. Kicsi fiam, kedves. - Igy irja. - Októberben irt leveledet megkapta édesanyám, aki irt szüleidnek, Ágnesnek. Ágnes irta, hogy nagyon megörültek a levélnek, mert holthiredet tudták. Én is igy hallottam, de valahogy egészen hinni sosem tudtam. Nem éreztem ugy.

- És az a kis kép, amit a levéltárcájában őriz, az megjárta a ha-

difogságot is?

- Hogyne. Természetesen. Az első fénykép, amit tőle kaptam, az nálam itt van.

- Emerencia, kicsit bánatos szemü, finom, vékony arcu lány. Ha a fiaira nézek, őt látom bennük. Mert, hogy Nagy Emerencia festőművész már nem él. Ez a kis csomó levél őrzi többek között az emlékét. És itt laktak Ajkán, rajztanárok voltak mind a ketten. Mikor házasodtak össze?

- 1947. december 28-án házasodtunk össze. Karácsonyi szünet volt. Volt egy albérleti szobám, ahova elmentünk. Nagy szüken és nehezen éltünk, ugy, hogy ha festékanyagot akartunk vásárolni pl., az csak ugy volt lehetséges, hogyha egy képet sikerült eladni.

- És ha most megsimogatom az ujra felbontott boritékokat, az éveknek valamilyen hüvös, hideg nedvességük lappang bennük. Vagy talán egy lakásnak?

- A lakásnak a nyirkossága. T.i. kénytelen voltam beiratkozni a Bauxit és Aluminiumkohó lakásépitő szövetkezetébe azzal a feltétellel, hogy a 800 Ft-os havi fizetésemből 150 Ft-ot befizetek lakásra és ha elkészülnek a házak és kisorsolják, utána 200 Ft-ot kell fizetnem 25 éven keresztül. Mikor mi ezt a lakást megkaptuk, '52. december 24. volt. Karácsonyi ajándékképpen kaptuk meg, de nem volt nagyon sok köszönet benne, mert a vezető kőmüves, akivel aztán tegező jó viszonyba lettem, utólag azt mondta, Béla, ha tudtuk volna, hogy a lakást nektek sorsolják ki, akkor nem loptunk volna el annyi cementet belőle, mint amennyit elloptunk. Szóval ez az igazság.

- Igen. Hát ez is a család sorsához tartpzik. Na, nézzük már meg ezeket a szépen rendberakott boritékokat.

- Ez az első levél, amit tőle kaptam.

- Kis boritékban egy kis kártya

- Kellemes karácsonyi és ujévi ünnepeket kiván és köszöni kedves levelét Emerencia. Külön is megköszönöm szivességét, haragját reménhetőleg elfelejti, mire ujra találkozunk. Nagyon szivemre venném, ha kénytelen lennék civakodni magával. Egy nagy felkiáltójel és kérdőjel. Mivel buta fejjel apró betüvel kezdtem, jut még hely egy megjegyzésre. Önbizalma egyenesen megható.

- Komiszkodó ez a levél. Ugye?

- Hát az is. Olyan is vagyok.

- Nézzük, itt egy kék levélpapir. Tessék csak elolvasni.

- Devecser, 1946. junius 21. Azt hiszed, olyan könnyü arról beszélni, bevallani, hogy jobban uralkodsz a lelkemen, mint valaha is csak elképzelni tudtam? Ne haragudj, hogyha mód van, ez ellen néha olyan erősen küzdöttem. Veled is, magammal is magamban. Én nem szégyelem, hogy tőled győzettem le, csak legfeljebb most néha jobban félek az élettől, ne fájjon néked ez a mondat, nem tőled félek.

- De hát itt legyőzetésekről és küzdelemről van szó, nem volt ez könnyü szerelem.

- Kicsi fiam, kedves. Amióta áttetted barátságunkat az esetek szinvonalára is kissé, nagyon ne sértődj meg, azt elhiszem, hogy nem olyan eset, mint a többi. Ez más. De melyik nem más, mint a többi?

- Hát biz, ez kis kételkedő levél.

- Hát kérem szépen, nem voltunk mi egymásba mindig és feltétlenül biztosak. Aminek tulajdonképpen alapja, hogy feleségem mindig is tudta rólam, hogy a szépet szeretem. Hát hogy a csodába, különben nem is lettem volna festő. Legalábbis szemmel.

- Tehát a szép lányokat.

- Igen. Hát ezt nem mindenki veszi jó néven, még akkor sem, ha művészfeleség. Mint ahogy én sem vettem örömmel, amikor észre vettem, hogy az ő szeme is megakad a nálam sokkal jobbképü férfiakon.

- Hát ezek is benne vannak ezekben a levelekben.

- Hogyne, természetesen.

- Ezek az apró gyanakvások. De én már találtam itt egy másik levelet, csaknem egy év mulva. Édes - most már csupán ennyi a megszólítás - megérezted-e, hogy most nem tudok hosszan irni? Annyira tele van a lelkem minden idegszálam veled, hogy kevésnek, üresnek érzem a leirt szavakat. Ha már távol kell lennem tőled, legjobban szeretnék csak leülni a divány sarkába, csak rád gondolni, állandóan téged idézni. De Édes, azért most is érzem, hogy néha hozzám simul az arcod, érzed te is? mert én ott vagyok veled most is. - Azt hiszem, hogy ezzel befejeződött a hóditás.

- Hát nem vagyok benne biztos, hogy teljesen meghóditottam.

- Még most sem?

- Még most sem egészen. Világ életemben nem voltunk meg, nagyon szép, közös hangulataink voltak. Igen. És ezek felejthetetlenek. De viszont voltak csatározások köztünk. Elég mozgalmas volt a mi életünk. Egyszer fent, egyszer lent, anyagiakra vonatkozik is, egyszer sütött, aztán beborult, csattogott, villámlott, aztán ujra kiderült. Nem volt olyan egyöntetüen zavartalan langymeleg és nagyon simogató ez egyikünk számára se, ez az igazság.

- És milyen egyedül? Most, mióta nincsen a felesége.

- Én valahogy ugy vagyok evvel, lehet, hogy ez nekem hitem, hogy nem érzem ugy, mint hogyha ő olyan távol volna tőlem. Nem is igen járok a temetőbe. Én mindig egy kicsit furcsán érzem magamat. Jó. Ott van a sir, ott van a fejfa. Nekem nem kell feltétlenül a temetőbe menni azért, hogy mi gondolatot váltsunk, vagy beszélgessünk. Hát ez valahogy igy van.

Zene

- Kovács Béla festőmüvész leveleit Széll Julia lapozta át.

KOVÁCS Béla

171, 172-173, 215

Oltványi 1991

KOVÁCS

Béla

Kiállítások:

1992. 03. GATE Fotókör Országos fotópályázat, Gödöllő

1992. 05. IX. MAFOSZ SZALON, Dunaújváros

1992. 09. IX. Rosti Pál emlékkiállítás, Dunaújváros

1992. 12. SOTE önálló kiállítás, Budapest

1993. 02. Vizuális Művészeti Hónap BMK, Budapest díjazott

1993. 03. I. Országos Compur Dia pályázat, Kaposvár

1993. 04. NAP-TV riportfilm, Budapest

1993. 04. Fasori Evangélikus Gimnázium, Önálló kiállítás, Budapest

1993. 05. Első Fogorvosi Világkongresszus, Önálló kiállítás, Budapest

1993. 06-07. Hotel Duna Club , Önálló kiállítás, Szentendre

Előkészületben:

1993. 06. 20.-26. ART JAM Art Week (Budapest Week) Szentendre, Önálló kiállítás

1993. 07. Hotel Hilton, Önálló kiállítás, Budapest

1993. 09. Thermal Hotel Aqua, Hévíz

FUJIFILM

Exhibitions:

3 1992 National Photographic Competition organized by the Photographic Circle of the Gödöllő University for Agricultural Sciences, GATE, Gödöllő

05 1992 Saloon of the National Federation of Hungarian Photographers, MAFOSZ, Dunaújváros

09 1992 Commemorative exhibition on Pál Rosti, Dunaújváros

12 1992 Individual exhibition at Semmelweis Medical University, SOTE, Budapest

02 1993 Visual Art Month at Budapest Cultural Centre, BMK, Budapest (prize-winning)

03 1993 1st National Compur Slide Competition, Kaposvár

04 1993 Report film on the "NAP-TV", Budapest

04 1993 Individual exhibition at "FASOR" Evangelical Grammar School, Budapest

05 1993 Individual exhibition at the Dentists' First World Congress, Budapest

06-07 1993 Individual exhibition at the Danube Club Hotel, Szentendre

In preparation:

06 20-26, 1993 ART JAM Art Week (Budapest Week), Szentendre

07 1993 Individual exhibition at Budapest Hilton Hotel, Budapest

09 1993 Exhibition at Thermal Hotel Aqua, Hévíz

Ausstellungen:

03 1992 Landesfotowettbewerb des Fotokreises der Agrarwissenschaftlichen Universität Gödöllő

05 1992 Salon des Verbandes Ungarischer Fotografer, MAFOSZ, Dunaújváros

09 1992 Pál Rosti Gedenkausstellung, Dunaújváros

12 1992 Semmelweis Medizinische Universität, SOTE, Budapest (selbständige Ausstellung)

02 1993 Visualer Kunstmonat, Budapester Kulturzentrum, BMK, Budapest (preisgekrönt)

03 1993 1. Landeswettbewerb für Compur Dia, Kaposvár

04 1993 Reportagefilm im Program "NAP-TV" des Ungarischen Fernsehens, Budapest

04 1993 Evangelisches Gymnasium "Fasori", Budapest (selbständige Ausstellung)

05 1993 Erster Weltkongress von Zahnärzten, Budapest (selbständige Ausstellung)

06-07 1993 Donau Club Hotel, Szentendre (selbständige Ausstellung)

In Vorbereitung:

20-26 06 1993 ART JAM Kunstwoche (Budapest Week), Szentendre

07 1993 Budapest Hilton Hotel, Budapest (selbständige Ausstellung)

09 1993 Thermal Hotel Aqua, Hévíz

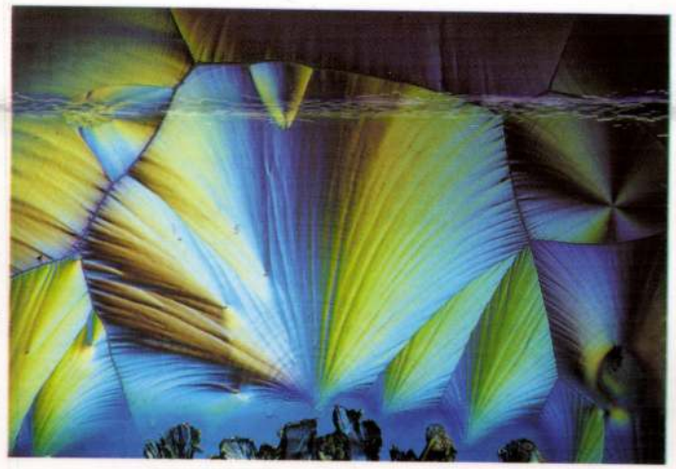

Koncert / Concert / Konzert

MED ART stúdió

VOLVO
Biztonságot a mindség ed

DENZEL Hungaria Kft.
1081 Budapest, Andrássy út 8.
Tel.: 269-1130 Fax: 269-5171

Kapcsolatfelvétel:
Dr. Kovács Béla
MED-ART STÚDIÓ BT.
1195 Budapest
Petőfi u. 7. I. 4.
Tel.: 147-6544 vagy
277-5533/71 mellék
Szentendrei Műhely Galéria,
2000 Szentendre Fő tér 20.
Tel.: 26/ 310-139

For further information contavt:
Béla Kovács D.D.S.
MED-ART STUDIO BT.
Petőfi u. 7. I. 4.
H-1195 Budapest, Hungary
Tel.: /36-1/ 147-6544 /privat/ or
/36-1/ 277-5533 /71 /official/
Szentendre Workshop Gallery,
H-2000 Szentendre, Fő tér 20.
Tel.: /36-26/ 310-139

Kontaktaufnahme und weitere Informationen:
Dr. Béla Kovács, Zahnarzt
MED-ART STUDIO BT.
Petőfi u. 7. I. 4.
H-1195 Budapest, Ungarn
Tel.: /36-1/ 147-6544 /privat/ oder
/36-1/ 277-5533/71
Werkstattgalerie Szentendre
H-2000 Szentendre Fő tér 20.
Tel.: /36-26/ 310-139

MIKROVILÁG ÉS FANTÁZIA
MICROWORLD AND PHANTASY
MIKROWELT UND PHANTASIE

Dr. Kovács Béla
Béla Kovács D.D.S./Dr Béla Kovács zahnarzt

1943-ban születtem. Foglalkozásom fogorvos. A fotózással néhány éve kerültem kapcsolatba. Az utóbbi időben a különböző anyagok kristályszerkezeteit (főként gyógyszerek, gyógyszeralapanyagok, vegyszerek stb.) vizsgálom.

Célom, hogy a különleges technikával készült képek esztétikai élményt nyújtsanak a nézőknek, és egyben aktív gondolkodásra késztessék.

Szeretném minél több ember számára bemutatni az anyagok szemmel nem látható parányi részeinek elképzelhetetlen szépségű és érdekességű világát.

Jellemzője a képeknek, hogy *egyszeriek és megismételhetetlenek.*

Munkásságom kiszélesítése, művészi és gazdasági kapcsolataim kibővítése érdekében létrehoztam a MED-ART STÚDIÓ BT-t, megkönnyítve ezzel a különböző partnerekkel való kapcsolattartást.

I was born in 1943. I am a dentist. Several years ago I began to deal with photography, and lately I have been examining the structures of crystallization of various materials (mainly pharmaceuticals and their basic materials, chemicals, ect.).

My aim is to give the visitors aesthetic experience by means of my photographs taken with a special technique, and at the same time to give food for active thought.

I wish to show as many visitors as possible the inconceivably beautiful and interesting world of the minute parts of materials imperceptible to the eye.

It is characteristic of these pictures that they are *non-recurrent and irreproducible.*

In order to extend my activity and to further my artistic and economic relations, I established the MED-ART STUDIO BT., facilitating in this way to form connections with various partners.

DUNA CLUB

Ich wurde im Jahre 1943 geboren. Ich bin Zahnarzt von Beruf. Seit einigen Jahren beschäftige ich mich mit Fotografieren. In den letzteren Zeiten prüfe ich die Kristallstruktur von unterschiedlichen Materialien (hauptsächlich Medikamente, Heilmittel-Grundstoffe, Chemikalien, usw.).

Ich habe mir zum Ziel gesetzt, den Besuchern durch meine mit besonderer Technik gemachten Bilder ästhetisches Erlebnis zu bieten, und sie zugleich aktiv denken zu machen.

Ich möchte je mehr Menschen mit der unvorstellbar schönen und interessanten Welt der mit blossem Auge nicht sichtbaren winzigen Teile von Materialien vertraut machen.

Bezeichnenderweise sind meine Bilder *einmalig und unwiederholbar.*

Um meine Tätigkeit zu erweitern, und meine künstlerischen sowie wirtschaftlichen Beziehungen zu vertiefen, habe ich die Kommanditgesellschaft MED-ART STUDIO BT. etabliert, und damit erleichtert, die Verbindung zu unterschiedlichen Partnern aufrechtzuerhalten.

Harmónia / Harmony / Harmonie

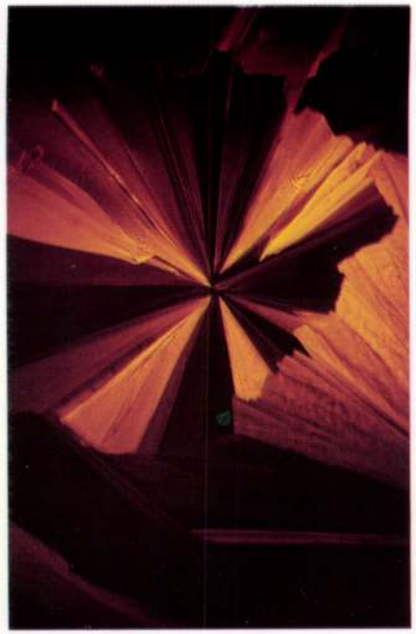

Belső béke / Inward peace / Innenfrieden

Trópusi hangulat / Tropical mood / Tropische stimmung

MEGHÍVÓ

A Szerző művészi módon kapcsolja össze és jeleníti meg a medicinában használatos anyagok és a fotózásban ritkán alkalmazott technikai megoldásokat, ezáltal nyújtva különleges élményt laikus nézőnek és szakembernek egyaránt.

Bizaglich Jenő
a MAFOSZ elnöke

Önülnék, ha látogatásával szerintelni kiállításomat

A kiállított munkák megvásárolhatók ill. előjegyezhetők

A MED ART STÚDIÓ BT.

tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját

DR. KOVÁCS BÉLA

MIKROVILÁG ÉS FANTÁZIA

című

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1993. július 13-án 18 órakor

a HOTEL HILTON BUDAPEST
DOMINIKÁNUS UDVAR KERENGŐJÉBE

A kiállítást megnyitja:

BIZAGLICH JENŐ
a Magyar Amatőr Fotóklubok és
Szakkörök Szövetsége
(MAFOSZ) elnöke

A kiállítás megtekinthető:

1993. július 13-tól augusztus 7-ig
naponta 10–19 óráig

Kovács Béláné

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1958 OKT 29

Szerda, 1958. október 29.

OLVASÓINK, LEVELEZŐINK ÍRJÁK

A hegyaljai kiállítás tapasztalatai

A sátoraljaújhelyi hegyaljai napok alkalmából a sok más látnivaló mellett egy rendkívül érdekes kiállításban gyönyörködhettek a látogatók. A Művelődési Ház földszinti termében a hegyaljai festőművészek tárlata, az emeleten fénykép és bélyegkiállítás, valamint egy hatalmas gyufacímke gyűjtemény és különleges látványosságként egy »Dugóváros« volt látható.

Hegyalja festőművészeinek ez a képkiállítása az első ilyen közös tárlat Ujhelyben. 14 hegyaljai alkotóművész, közöttük 8 újhelyi mutatta itt be alkotásait. A fényképkiállítás is igen nagy meglepetést jelentett. Eddig ismeretlen volt az újhelyi fotósok ilyen művészi színvonalú munkája.

Különleges műgonddal elkészített és ízléses kihelyezésben bemutatott bélyegkiállításban gyönyörködhettek a látogatók a harmadik teremben. A másik szobában bélyeggyűjtéshez hasonló kép fogad. Csakhogy itt nem bélyegek, hanem gyufásdoboz címkék vannak kiállítva, a világ minden tájáról.

A kiállítás legkisebb szobájában egyetlen bútordarab egy hatalmas asztal, rajta a »Dugóváros«, mely arról tanuskodik, hogy mire képes az emberi kézügyesség, türelem és fantázia. Kovács Béláné tanítónő, a mű készítője elmondotta, hogy évek óta dolgozik ráérő perceiben a »Dugóváros«on és nagyon örül, hogy ennyire megnyerte a közönség tetszését.

Mindent egybevetve a kiállítás értékes és hasznos volt.

Fekésházy Géza

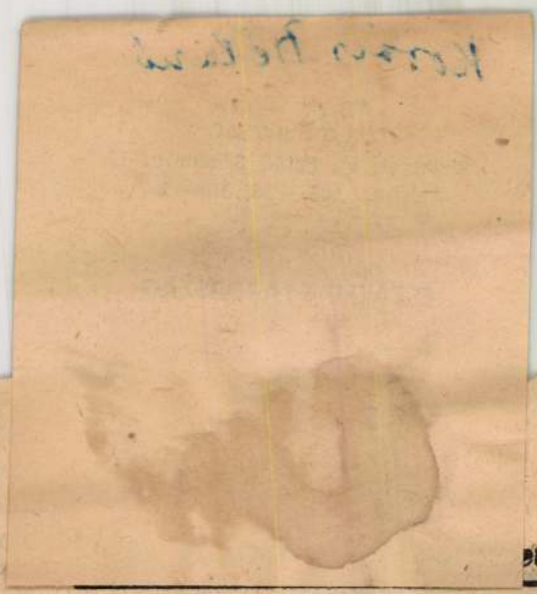

ÉSZAKMAGYAR

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPART BORSOD MEGYE

XIV. évfolyam 255. szám Ára 50 fillér

40 éves a lenini Komszomol

Írta: PATAKI LÁSZLÓ, a KISZ Borsod megyei titkára

Ma 40 éve, hogy 1918 október 29-én Lenin elvtárs kezdeményezésére létrejött a Szovjetunióban a kommunista ifjúsági szövetség, a Komszomol. Nehéz idők voltak akkor. Egy év telt el, hogy győzött a szocialista forradalom és a nép minden külső-belső ellensége csatasorba állt, hogy leverje a fiatal szovjet államot. A Komszomol legfőbb fel-

KOVÁCS BÉLA

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

RENDEZTE FORBÁT RÓBERT

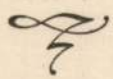

A kiállitás megtekinthető
a
SZALMÁSSY GALÉRIÁBAN
Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 12. félemelet.
Telefon: 189-554.

1947. évi november hó 6-ig naponta 10—5 óráig
vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

OLAJFESTMÉNYEK

	Forint
1. Tiborc	5000
2. Felrobbantott híd	2000
3. Don Kihóte	2500
4. Tél	1500
5. Az áruló	5000
6. Zsarnokság	1500
7. Jobbágy	2500
8. Őstáj	2500
9. Szatír	1200
10. Fejfák	5000
11. Szfinksz	2500
12. Erotika	1000
13. Őserő	1200
14. Erdő	3000
15. Kapitalizmus	1500
16. Ásatag szüle	3000
17. Erdőzúgás	3000
18. A kisdobos	2500

TEMPERÁK

19. Temető	2000
20. Tibet	5000
21. Békegalamb	600
22. A gondolkozás	400
23. Tank	1500
24. Misztikum	600
25. A dogma	2500
26. „1514“	1500
27. Liszt: Les Preludes	500
28. Halódó sas	400
29. Szélvihar	300
30. Hamis próféta	300
31. Finomkodás	300
32. Naplángok	300

	Forint
33. Mulandóság	250
34. Hivatalnok	250
35. Gulliver	200
36. A kezdet	200
37. Konokság	200
38. Szolgálatkészség	200
39. Hullámzás	250
40. Fény és árny	300
41. Ég—Föld között	200
42. A bosszú	250
43. Didergés	200
44. Unalom	250
45. Rögeszme	250

TUSRAJZOK

46. Ripacs	150
47. Tótágas	150
48. Öklöző	150
49. Vénség	150
50. Matyó nő	150
51. Csárdás	150
52. Labdarugó	150
53. Igavonás	150
54. Járom	150
55. Kerékpárversenyzés	150
56. Unalom	150
57. Női hiuság	150
58. Ugró szarvas	150
59. Tennisz	150
60. Demagóg	150
61. „Jogállat“	150
62. Szolgalelküség	150
63. Hattyu	150
64. Súlyemelő	150
65. Arisztid	150
66. Korcsolyázás	150

A kiállított képek, szobrok, kerámiák, bútorok
lakberendezési tárgyak,
kedvező fizetési feltétele
megkönnyíti a vásárlást.

A NÖVÉNY- ÉS VIRÁGDÍSZITÉST

Éliás

virágüzlet

IV., VERES PÁLNÉ UTCA 10.

RENDEZI.

Felelős kiadó Szalmássy Zsigmond
Dr. Berkes és Gerő Merkur nyomda, Budapest, IV, Prohászka Ottokár-utca 6.

Kovács Béláné MDK

a kiállitáson szerepelt.

"Ajkai részlet2
"Nyári alkonyat"

Dr. Vajkai Aurél: A magyar képzőművészek és iparművészek szövetsége Veszprém megyei munkacsoportjának kiállitása a Bakonyi Múzeumban. KÖZEPDUNÁNTULI NAPLO 1957. nov. 15.

KOVÁCS BÉLÁNÉ

„Fertődi kasi kövek" c. műve (eml.)
kiállítva a győri Tanítóképző Gyakorló Iskolájában rendezett kamarakiállításon.

M.Zs. Témákat gyűjtöttek, vázlatokat készítettek a győri művésztelep rendezői

Kisalföld, 1971. július 25.

Kovács Benedek

faragómester

Bethlenfalvi (Udvarhelym.) galambduc
dísze 1880-ból. Fenti
műve Repr-
Huszturámmo

7.1

Martinez: Egy öreg férfi arczképe. — 1881: 780. *J. Martinez:* Öreg ember feje. — 1888: XXII. 792. *J. Martinez:* Egy agg férfi képe. — 1896, 1897: XXII. 792. *J. Martinez:* Agg férfi képe. — 1897: XXII. 792. *J. Martinez:* Kopf eines alten Mannes. — 1898: XXII. 792. *J. Martinez:* Tête d'une vieillard. — 1901, 1904: XXII. 792. *J. Martinez:* Agg férfi képe.

Kovács Bóna Károly

szobrász

készítette a borsod-
nádasdi gyári
hősi emléket 1934-
ben.

Csikv Borsod
községi adattár
25.l.

Ugy emlékszem
Bóna Kovács K.

alatt vettem
be!

Kovács Borbála

sextil

1929

Eimisk 1930. 85. l.

Hetes csoport

Budapest képv

A főváros kép
zolváks Deák Ferer
Pauler Tivadar, S
pedig Wahrmann
képeit szemléljük.
vannak. Középütt
na nélküli czimere
látképe köti le figye
ban:

MAGYARORSZÁG
19ér MEGVÁLASZT

Az országház s
s a nevek után balra
s jobbra: Tisztelőik
Tilos az

Könyvnak, mérete

97

L czimerespajzsa és

Kovács Bornemisza

László

fcotó

Gödöllő

Antalhegyi ut 7

MKSz 1947

Kovács Borz Sándor

Tálkör, Mytr. szál. 2.

Belső konfliktus és maximális telje

Átforrósodott a levegő a szigeti sportuszodában és ezt nemcsak a nyári nap heve okozza. A vízilabdázók a kolumbiai világbajnokságra készülődnek. Közöttük mostanában egyre feszültebb a légkör, s időnként viharok is kitörnek.

Víz alatt és felett

Senki sem tudná megállapítani, hogy pontosan mikor kezdett romlani a helyzet. A legellenőrizhetetlenebb

kedvezőtlen változást a szigeti sportuszodában, amikor a kirívó sportszerűtlenségek immár a víz szintje fölött történtek és a játékosok nem törődtek már vele, hogy mindezt látja-e a bíró és a közönség. Példa erre a Vasas—OSC mérkőzés botrány

Olyan magasra csaptak a indulatok, hogy a küzdelem hevében többen egymásnak estek. Ez már nem is birkózás volt a vízben, nem is vízletlen pofozkodás, (mer gyakran előfordul

KOVÁCS
BORZ
SÁNDOR
ÚJGÁRNITÚRA

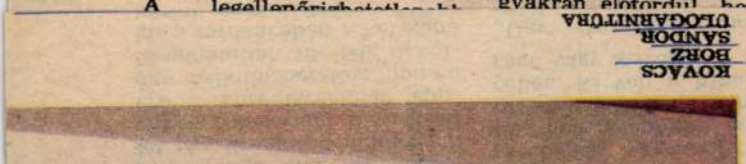

Kovács (Borz) Sándor iparművész

A Jubileumi Iparművészeti Kiállításon szerepelnek a néhány éve elhúnyt lámpatestei. (ambitne)

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészetünk 30 éve.
Dolgozók Lapja (Komárom), 1975. júl. 27

Kovács Borz Sándor

Hozzászólása az „Otthon '73" kiállítás ankétján. Az Iparművészeti Főiskolán foglalkoznak a funkciókörök vizsgálatával.

Belsőépítészetünk néhány kérdése; Ipari Művészet, 1973/3-32. 7. l.

Kovács (Borz) Sándor

Munkájának reprodukciója

Jubileumi parmüvészeti kiállítás
1975. Műcsarnok, jún-jul

Kovács Bori Sándor
ipaminűvész

Fémmaiás asztal és
szék (repro)

Herczeg Ilolya: A jubileumi ipaminűvészeti...
Művészet, 1975. május - 8 oldal.

Kovács Bors Sándor

ipanművész

„Lámpák"

" (repro)

Herczeg Ibolya A jubileumi iparművészek...

Művészet, 1975. május – 8 oldal.

Kovács Borz Sándor

belsőépítész

Méltatás

Herczeg Ibolya: A jubileumi ipamúvészeti...

Művészet, 1975. május - 8 oldal.

Kovács Csaba, farekas,
népművész

Balatonföldvárom nyílik
meg tárlata júl. 21-én.

– : Népművészeti hét a Balatonon
2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 20.

Kovács Csaba, Jarekas

Veres kaposvári agyagműves.

Gerencsér Miklós: Flóra majolika

4-5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 szept. 4.

Kovács Csaba

fafaragó művész

a Balatonföldvári üdülőhelyen

Ujabban július 21-től nyílik kiállítása

június 4.

4. old.

Kovács Csaba, Jarekas,
[népművész?]

Balatonföldvárcon mutatják be
műveit.

— : Bábtörténeti bemutató nyílik 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 29.

Kovács Csaba, építész

a Magyar Építőművészet 1988.évi Pályázata.

Jelenkori Építészeti Múzeum. (említve).

Építész: Kovács Csaba, Bérvzes László.
Budapest.

Magyar Epttőművészet, 1989., 1-2 szám, 114-old,

KOVÁCS Csaba építész

Aláírója a Hívjuk életre az építészkamarát c. felhívásnak. ld. Magyar Nemzet 1990. máec.14. 6.p.

Mihály. [Bev.] Kovács Endre.) Bp. 1963, Európa. 420 p. 20 cm.

86/55
JÓKAI Anna: A reimsi angyal. [Novellák.] Bp. (1975), Szépirod. K. 436 p. 19 cm.

87/12
JÓKAI Mór: Akik kétszer halnak meg. Regény. (Sajtó alá rend. Vécsei Irén. [Ill.] Keserü Ilona.) [Bp.] 1961, Szépirod. K. 703 p. táblák. 20 cm.

/- - válogatott müvei./

88/20
JÓKAI Mór: Az arany ember. Regény. (Sajtó alá rend. Fónagy Iván. Jegyz. [ell.] Lengyel Dénes.) [Bp.] 1954, Szépirod. K. 364 p. 20 cm.

Kovács Csaba

Tamás László tanítványa

Magyar Hirlap 1977/2o2/13

Sárközi:Habán hagyatók

KOVÁCS CSALÁD, fazekasok

Mezőcsatiak. Két zöld butykos. Perde ágon a család által használt madárabrázolás. Csőrében virágos ág. Felirat egy forma: "Készült ez a Buty kos Mező Csath városában az 1899 ik Esztendőben". 6-7. kép. Fekete Pe rr. 103. old 105. old.

SZALAY EMŐKE: Mezőcsáti kerámiák a Déri Múzeumban 101. old

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közleményei. 13. Miskolc, IX. 1974.

KOVÁCS CSALÁD, fazekasok

Mezőcsatiak. A Déri Múzban két butykosuk. Ezek a Kovács család műhelyéből származnak. Zöld madaras butykos e családtól 1895-ből és k901-ből volt eddig ismert, igy e ez a két butykos ezek közé illeszkedik. 6-7. kép. 104. ol

SZALAY EMŐKE: Mezőcsáti kerámiák a Déri Múzeumban
101. old

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közleményei. 13.
Miskolc, XV/ 1974.

Joshichika Uchida

Kapu keleten

Fotók: Hiroyuki Hirai

Nehéz kimérten írnom Kofu új egyetemi épületéről. Nem tudom úgy nézni a művet, hogy közben ne gondoljak a számomra jól ismert alkotóra, Pálffy Györgyre, aki 22 évvel ezelőtt jelentkezett nálam a tanszéken posztgraduális kurzusra. Kevés japán tudással, de nagy tervekkel, és még nagyobb elszántsággal vetette magát a munkába, és akkoriban még sem én, sem ő nem gondolta, hogy valaha itt, a mi országunkban dolgozó, elismert építésszé válik. Japán nem az ideérkezők befogadásáról híres, hiszen rövid utazásokon kívül lakói sem igen hagyják el az országot – a szigetország mentalitása alapvetően zárkózott, bizalmatlan.

Az épület építészeti értékein túl azért is fontos ez a munka, mert ez volt az a feladat, amely az építész számára a remélt bizalom megszerzését jelentette. Közel tíz éve már, hogy megbízták a Yamanashi Gakuin Egyetem különféle épületeinek tervezésével. Az egyetemet a háború után, 1946-ban alapították, jelenleg a vidék egyik legrangosabb felsőfokú iskolája, közel 80.000 diákkal. Az épületcsoport ötödik tagjaként készült el napjainkban a központi épület, de a rendezési terv még további tizenkét épületet tartalmaz. A ház kötöttségekkel teli területen épült, hiszen a közeli étterem pavilonjai – az itteni fiatalok kedvenc találkozóhelye – lehatárolta a teret.

A központi épületre több tervjavaslat készült. A korábbiak az étterem funkciójának az új épületbe olvasztását, illetve a kis pavilonoktól való elfordulását kínálták. A megvalósult terv az előbbi javaslaton alapul, hisz a teret befedő üvegtető túlnyúlik az új épület tömegén és részben kiterjed a vendéglő fölé. Az üvegtető az objektum meghatározó eleme – alatta levegős térhatást teremtve, lazán, szinte esetlegesen helyezkednek el a különböző funkciójú kisebb épületek. A merész tetőszerkezet, ha végül nem is lett annyira könnyed, mint amilyennek a tervezők elképzelték, 3200 m^2-t fed le. A karcsúbb acélszerkezet helyett feszített vasbetonból megépült raszter 6x6 méteres hálója alatti terület alkalmas tér a diákrendezvények számára is.

A Yamanashi Egyetem egyfajta diák-közösségi központ. A tanulmányi, diákjóléti és hallgatói szervezetek irodáin kívül orvosi rendelők, társalgók, a diákkörök és klubok által használt előadó, színházterem, kávézó található az épületben. A legfelső szintet multimédiás információs központ foglalja el. A házat valójában nem is a benne található funkciók éltetik. Mint valami túlméretezett játszótéri mászóka, a diákok kikapcsolódására, találkozásra biztosít helyet teraszai, hídjai, függőfolyosói révén.

Az épülettömegek esetlegesnek tűnő elrendezése is nagyrészt éppen a funkciók várható változása miatt történt. Az épület egy egységesen alakított geometrikus részből – északi szárny és a negyedik szint –, valamint egy, a benne foglalt funkciókat egyértelműen követő kötöttebb részből – déli szárny – áll. A két szárnyat egy üvegezett és egy nyitott folyosó, valamint a negyedik, könyvtári szint köti össze, így egy bizonyos kapu forma keletkezik.

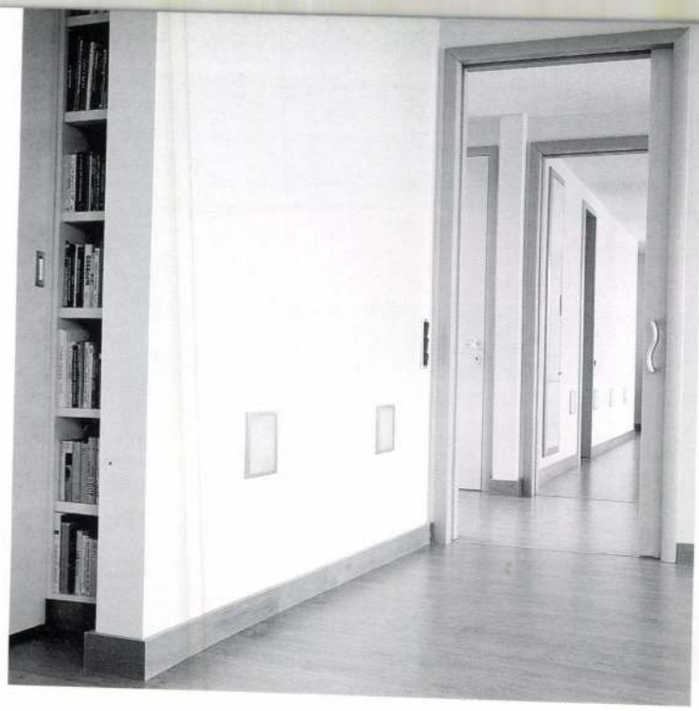

Green Belt

A Studio House in Zugliget

When regarding the Buda Hills as a dwelling environment, the panoramic view of the capital from here is a measurable – and much charged for – parametre of the quality of life alongside social prestige. On second thought one has to admit that besides the whimsically undulating surface of steep slopes there is hardly anything of the natural medium of the Buda hills that survived till now. With its shrubbery, forest edges and the romantic gardens nature itself is to face her total elimination due to exaggerated and far-fetched development.

The designer of the studio house erected on the slope in Zugliget had to cope with the dual challenge described above: the task set for him was to guarantee the most complete experience of the landscape as a view and also to find a sensitive way of embedding the project into the natural setting. With its steep inclination, the building site turns towards the city with a panoramic view of 180 degrees. In revealing the vista there is only a single obstacle: the "detached family house" recently built joining the downhill streetward line of the garden. This makes a disturbance by blocking the view as well as by its appearance in a neo-eclectic pseudo-attic bitumen-shingle attire.

Under compulsion, Csaba Kovács cleverly turned the limitations to advantage. Open to the cityscape, the house he designed with an elliptical horizontal plan is gently arched and positioned on the line of the inclination. As a consequence of his selection of forms, there is no main neither lateral façade: the building turns toward the vista with its whole surface. This also results in the release of the accusation of formalism: ellipse is by no means an architect's exhibitionism or the spell of form – especiallly when closely looking at the structuring of the interior with its ever-changing curvatures.

The discovery of form provides the significant character of the building which, considering all other details as well, is a reference to a resolute constructivist approach. The headers made visible on the wall-face, the pavilion-like framework of the upper level, the overrunning timber blocking of the roof-plane, the stairs connecting all three levels and promoted to be an element of spectacle keep structural components in a delicate balance of stylistic harmony. Although they now only exist in the blueprint, the very same applies to the graceful railing running along the banister of the terraces. A similarly intensive purpose is implemented in the embedding of the building into the landscape. This is mainly supported by the method of "planting" itself: via the appropriate grouping of the rooms each level gently nestle into the steep hillside, thus individually have an access to the garden in an organic way. An efficient device for embedding it into the environment is the selection of natural materials for the façades. The broken flagstone facing from Üröm is laid dry onto the wall-faces, whilst the contours of the are parapets are drawn by carved cope-stones from Süttő. The warm tones of the stone surfaces are sharply contrasted with the wooden elements glazed orange-red – such as the headers, the opening linings, and the apertures themselves. As for the previous ones, it would have been a more consequent solution to let the material qualities of wood visible. Due to the colouring, beams lose some of their structural emphasis which drags along stoned surfaces as well. The latter can thus be interpreted as coating rather than a traditional stone wall. Laid in rows, stones lose much of their sincerity and turn into a kind of trendy solution.

A similar type of communicative disorder is present in the structuring of the girderage of the roof topping the upper level. The designing mood has carried away the architect who did not let the structure make its headway in itself. The overrunning roof thus appears floatingly light, especially when seen against the spotlights directed to the roof plane. Yet the solution by which the trimming rafters were also placed to the ends of the main girder beam lacks elegance: it makes the shorter side of the roof look somewhat on the heavy side. Yet considering the overall composition, these appear as if momentary flashes of disharmony counterbalanced by delicate ideas such as the elliptical form repeated in the shape of the pillar that supports the terrace of the middle level. What is even more, it can as well be regarded virtuosity how the glued wooden beams are bent over onto the wall the surface with ever-changing sweeps.

The main entrance opens from the middle level, emphasized by a break in the elliptical arch here and obtaining a comfortable covered passage by receding the wall-face. This level is the intimate zone of the house, comprising the bedroom, the study and their ancillary rooms. The generous proportions of the spacious bedroom – best labelled a bed hall in its present form – can later on be subdivided. This final condition is referred to by the triple or double window lanes co-ordinated on the façade. In the spirit of the required degree of intimacy the façade is more closed here, rooms are bordered by firm wall sections one can withdraw behind. A witty solution is the design of the wardrobe belonging to the bedroom, also a proof of the consciousness quest of architectural forms: the partition-wall does not run against the arched outer wall so as to create a closed space. Instead, it lets the playful curvatures of the wall make their headway undisturbed.

On several occasions solutions selected by Csaba Kovács in order to structure space appear fresh and pleasing, bravely breaking through the dogmas of residential house design and architecture. Thus the open-plan living-and dining-room incorporating the kitchen is positioned on the top level, as the panoramic view is enjoyable at its best from here for purposes of representation. This justifies why the video studio was moved to the basement level due to its specific requirements. Another example to quote here is the promotion of the stairs to become main elements of spectacle so much as the staircase gains ground as a piece of plastic art.

As for interior decoration, Csaba Kovács and his fellow architect, Kristóf Göbölyös aimed at a unified overall appearance including all details. In the use of materials they avoided heavy, suffocating appearances. This is the sphere where the freshest ideas come to dominate: the silver frame of the switches is repeated on the door frames, the colour schemes of the tiles reappear in the lanes of the interior panelling of the doors. Witty in structure, the study and the periodical inventory which occupies its most important part are joined by a sliding door movable like an accordion, the individually designed counter covered with stones from Süttő suggest reserved elegance in the kitchen opening up from the combined living-dining-room.

In the blueprint version designers have assigned a main role to the colouring of the surfaces, thus also to intensify the dynamism of forms. In two instances this concept is of major importance. In the middle level it results in the clash between the sweep of the arched surfaces and the wall-face (a delicate reference being the repetition of this plane in the communicating corridor), and the from the top-level organized framework the floated-in wall-faces get separated as if tableaux.

The spiritual freshness and the sensitive embedding into the landscape makes this project an outstanding one in the contemporary Hungarian field. Yet its values are fragile and vulnerable. The fever and rush to build on the Buda Hills is unbroken, so the background of the house has been changed. At the time of its designing it had a backdrop of trees and shrubbery which has since then been replaced by a huge block of a freehold flats. Now it is the gardeners' task to save what can yet be saved so that nature will appear as its environment, even though in a limited scope. And it is not the thuya's green that will dominate in this garden.

■ MIKLÓS OKRUTAY

törekedett. Az anyaghasználatban kerülik a fullasztóan súlyos megoldásokat, inkább a friss ötletek dominálnak: a kapcsolók ezüstszínű keretezése megjelenik az ajtótokokon, a vizes helyiségek csempeburkolatának színkombinációi az ajtók belső furnérburkolatának sávozásában. Frappáns szerkesztésű a dolgozószoba kitüntetett részét képező folyóirattár harmonika-szerűen mozgatott tolóajtaja, de egyedi tervezésű a nappali-étkező teréből felnyíló konyha visszafogott eleganciát sugárzó süttői kővel burkolt pultja is. És úgy tűnik, hogy az anyagválasztás – ha kellően indokolt – egészen a szélsőségekig elmehet, bár a radiátor burkolatát adó rétegelt lemez és a nappali tér mennyezetét alkotó „forgácslap" mintha túlzás lenne.

A tervezett változatban a tervezők döntő szerepet szántak a felületek színezésének, hogy ezzel is fokozzák a formák dinamizmusát. Két esetben döntő fontosságú ez az elképzelés. A középső szinten így ütköztethető az íves felületek lendülete a térbe bemetsző falsíkkal (finom jelzés, ahogy ez a sík a közlekedő-folyosón is megjelenik), illetve a felső szint pavilonszerűen szerkesztett vázrendszeréből így válhatnak ki táblószerűen a beúsztatott falsíkok.

Jelenleg valamennyi belső falfelület azonos világos okker színű, a különböző értékű felületeket ez túlságosan összemossa. A különben azonban a felső szint oldalfalának, illetve az alsó és a középső szintek külsőhöz csatlakozó mennyezeteinek mélykék színe igazolja a színezés erejét.

A zugligeti műteremház friss szellemiségével, tájba illeszkedő érzékenységével tűnik ki a kortárs hazai mezőnyből. Értékei azonban sebezhetőek. A budai dombokon az építési kedv töretlen, így a háznak a tervezés idején még meglévő fás-ligetes zöld hátterét azóta egy hatalmas társasház tömbje váltotta fel. Jöhetnek a kertészek, hogy mentsék a menthetőt, és ha szűkebb körbe vontan is, de újra a természet jelenhessen meg környezetként. És ebben a kertben vélhetően nem a tuják zöldje lesz az uralkodó.

Műteremház | Atelier-house
Budapest Zirzen Janka utca

Építésztervező | Architect: Kovács Csaba
Társtervező | Fellow architect: Göbölyös Kristóf
Építész munkatárs | Assistant architect: Józsa Ágota
Statikus tervező | Structure: Puskás Balázs
Gépészet | Plumbing: Fazekas Ákos
Elektromos tervezés | Electrical planning: Naszály Ferenc
Szigetelés | Insulation: dr. Kakasy László
Kertépítész tervező | Garden design: Somjainé Takács Rita
Lebonyolító | Main contractor: Form Color Kft.

A konstruktivista megközelítés az építészeti program homlokzatán és tömegképzésében is megjelenik. Az alsó szint domboldalból előlépő részére a vendéglakásként használt apartman került, ezen a szinten ez az a tájolás, ahol a kert alján álló másik épület látványa kevésbé zavar, ahol egyáltalán érdemes a homlokzatot feltárni.

A főbejárat a középső szintről nyílik, hangsúlyozásaképpen az ellipszis íve itt megszakad, a falsík hátraléptetésével kényelmes fedett előteret nyer. Ez a szint a ház intim zónája a hálóval, a dolgozószobával és az ezeket kiszolgáló mellékhelyiségekkel. A háló nagyvonalúan tágas tere – amelyre jelenleg leginkább a hálócsarnok kifejezés illik – a későbbiekben megosztható, a homlokzat összefogott hármas, illetve kettes ablaksávjai már ezt a végső állapotot jelzik. A megkövetelt intimitás jegyében itt zártabb a homlokzat, a tereket határozott faltestek határolják, amelyek mögé vissza lehet húzódni. Szellemes megoldás a hálóhoz tartozó gardrób terének kialakítása, amely egyúttal az építészeti formakeresés tudatosságát is igazolja: a válaszfal nem fut neki az ívelt külső falnak, hogy zárt teret képezzen, hanem hagyja, hogy a fal görbületének játéka folyamatosan érvényesülhessen.

Kovács Csaba teret szervező megoldásai több esetben is üdítően frissen hatnak, bátran megtörik a lakóépület-tervezés dogmáit. Így kerülhetett az egyterű nappali-étkező-konyha a legfelső szintre, hiszen a reprezentáció szempontjából a feltáruló panoráma innen a legteljesebb, és ezért lehet a videó-stúdió a pinceszinten kialakítva, annak speciális igényei miatt. De említhetjük a lépcsőtér fő látványelemmé emelését is, ahol maga a lépcső már-már plasztikává erősödik.

A belsőépítészeti munkában Kovács Csaba és Göbölyös Kristóf társtervező a minden részletre kiterjedő egységes megjelenésre

Ugyanilyen erőteljes szándék valósul meg az épület tájba illesztésével. Maga a telepítés módja szolgálja ezt leginkább, a helyiségek megfelelő csoportosítása révén az egyes szintek finoman simulnak a meredek domboldalba, ezzel együtt valamennyi szint szerves kertkapcsolathoz is jutott.

A tájba ágyazottság hatásos eszköze a homlokzatok természetes anyaghasználata is. A falsíkokra „szárazon" rakott ürömi tört laposkő burkolat került, a mellvédek kontúrját faragott süttői fedkövek húzzák meg. A meleg tónusú kőfelületből élesen válnak ki a narancs-vörösre lazúrozott faelemek – a kiváltók, a nyílásbélletek, illetve maguk a nyílászárók –; előbbiek esetében konzekvensebb megoldás lett volna a fa anyagszerű megmutatása. A színezéssel a gerenda veszít szerkezeti hangsúlyából és magával húzza a kőfelületet is, ami ezáltal inkább burkolatként élhető meg, mint hagyományos kőfalként. A sorosan rakott kő így sokat veszít őszinteségéből és egyfajta divatos megoldássá válik.

Hasonló jelzésszerű zavar jelentkezik a felső szintet záró tető gerendázatának szerkesztésében. A formatervező kedv itt is tovább szaladt, nem hagyva önmagában érvényesülni a láttatott szerkezetet. A hosszan túlfuttatott tető szinte lebegően könnyed hatású – különösen azzá lesz a tetősíkra irányított reflektorok fényében –, ugyanakkor nem túl elegáns megoldás, hogy a mestergerenda végeire is kerültek fiókgerendák, így a tető rövidebb oldala éppenhogy nehézkesnek tűnik. Ráadásul a fiók- és a mestergerendavégek ugyanazt a visszametszést kapták, így a szerkezeti alá-fölérendeltségük értelmezése is csorbul.

Hozzá kell tegyük, hogy mindezek a kompozíció egészében csupán villanásnyi diszharmóniák, amelyeket olyan finom ötletek ellensúlyoznak, mint az ellipszis forma visszajátszása a középső szint teraszát alátámasztó pillér formájában. Sőt, ha az előzőekben kritika tárgyává tett kiváltókat építőmesteri oldalról vizsgáljuk, egyfajta bravúrként értékelhetjük a ragasztott fagerendák „ráhajlítását" a fokozatosan változó görbületű falsíkra.

Fotók: Szentiváni János

1.

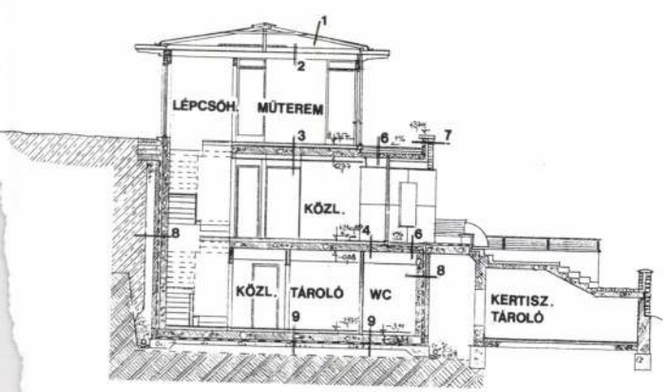

2.

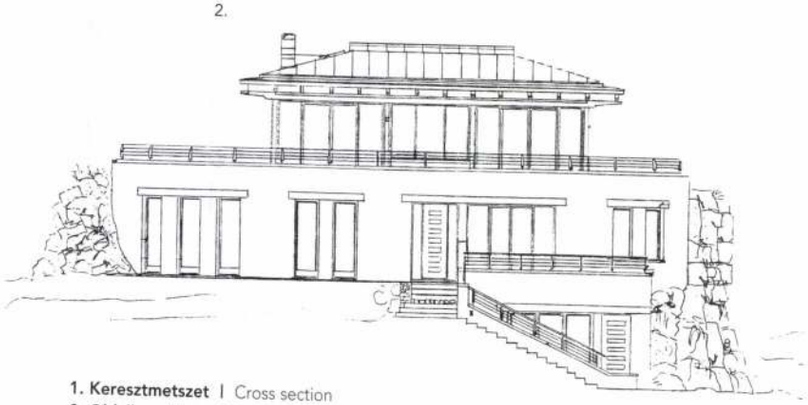

1. Keresztmetszet | Cross section
2. Oldalhomlokzat | Side elevation

Új Magyar Építőművészet | 2001.3
Hungarian Architecture Today

ÚJ MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET
A Magyar Építészek Szövetségének kulturális folyóirata
2001. 3. szám

Megjelenik kéthavonta
ISSN 1417 – 9288
Kiadja: © Gyorsjelentés Kiadó Kft.
Felelős kiadó: Dr. Máté Jánosné

Szerkesztőbizottság és kiadóhivatal:
1075 Budapest, Rumbach Sebestyén u. 14.
Te./Fax: 344-5147, Tel: 341-5500/265
Új Magyar Építőművészet:
www. magyarepitomuveszet.hu,
e-mail: epiac@matavnet.hu
Szerkesztőségi napok: hétfő, szerda, péntek

Szerkesztőbizottság elnöke
Kerényi József
Főszerkesztő
Szegő György
Olvasószerkesztő
Götz Eszter
Szerkesztő
Haba Péter

Regionális szerkesztő
Kovács Ágnes

Vendégszerkesztők
Kertész András
Kőszeghy Attila
Marosi Miklós
Medgyasszay Péter
Tillmann J. A.

Internetes megjelenés
A-NM, Borbás Andrea

Munkatárs
Makádi Lászlóné
Polovitzer Edina
Tukarcs Jánosné

Fordítás
Németh Anikó

Lapterv és logo
Kálmán Tünde
Nyomdai előkészítés
Dupla Studio

Nyomtatás
Publicitás Print Kft., Budapest (200-7329)
Terjesztés
Benyó Kft., Budaörs, tel./fax: 06-23-420-477
Előfizethető a szerkesztőségben vagy átutalással a Gyorsjelentés Kiadó Kft. Budapest Bank 10102244-05983206-00000003 számú egyszámlájára, továbbá a hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóság (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.,
Levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága (Postabank Rt. 219-98636 MP-HI telepi számla: 021-42795) kerületi ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.

Egyes példányok beszerezhetők
a Magyar Építészek Szövetségében (*1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., tel.: 318-24-44, fax: 318-46-99*), a nagyobb könyvesboltokban és az Új Magyar Építőművészet szerkesztőségében.

Előfizetési díj egy évre (ÁFÁ-val): 5.874,–
• **Külföldre:** 13.400 vagy 100 DM
Fél évre (ÁFÁ-val): 2.937,–
• **Külföldre:** 6.700 vagy 50 DM
Egy példány ára: 979,–

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb sajtófigyelője az »OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738 • Fax: 303-4744
http://www.observer.hu

Az Új Magyar Építőművészet alapítói:
Magyar Építészek Szövetsége
Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége
„Az Építés Fejlődéséért" Alapítvány
A folyóirat megjelenését támogatja:
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM

Támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

1 Nyílt levél az „illetékesek"-nek | Szegő György
Public Letter to those who are competent | György Szegő

kilátó | view

páholy | lodge

4 Zöld övezet. Műteremház a Zugligetben. Építész: Kovács Csaba, Göbölyös Kristóf | Okrutay Miklós
Green belt. A studio house in Zugliget | Miklós Okrutay
10 Kapu Keleten. Yamanashi Gakuin Egyetem, Japán. Építész: Pálffy György | Yoshichika Uchida
A Gate in the East. Yamanashi Gakuin University | Yoshichika Uchida
14 Az egészélet szigete. Gondolatok a gödöllői művésztelep centenáriumi kiállításai kapcsán
Island of „Whole Life". Thoughts on the centennial exhibitions of Gödöllő art colony
A kárpit új szálai. A Szépművészeti Múzeum Kárpitkiállítása | Haba Péter
New threads of carpetry. Exhibition in Museum of Fine Arts | Péter Haba
19 Walter Crane emlékkiállítás | Götz Eszter
Memorial exhibition for Walter Crane | Eszter Götz
20 Hűség és újragondolás. Remsey Flóra textilrekonstrukciói | Haba Péter
Faithfulness and re-thinking. Textile reconstructions of Flóra Remsey | Péter Haba
21 Valóságellenőrzés. Gink Judit experimentális textiljei | Szegő György
Controlling reality. Judit Gink's experimental textiles | György Szegő

história | history

22 115 éve született Györgyi Dénes | Gerle János
Dénes Györgyi born 115 years ago | János Gerle
23 Gulyás „Kefi" Zoltán és a mesterjelöltek – Kerényi József, Csanády Gábor, Tótpál Judit, Niszler Katalin, Ormai Rita, Hőnich Richárd, Sólyom Benedek, Tarnóczky Tamás Attila, Kószó József
Zoltán "Kefi" Gulyás and the applicants for DLA Architecture
25 A közép legendája | Götz Eszter
Legend of the Middle | Eszter Götz
27 Műemléki Világnap 2001 | Kovács Ágnes
World Day for historic buildings 2001 | Ágnes Kovács

csarnok | hall

28 Nyakig a globalizációban avagy elkészült az óbudai Globe 3. Építész: Fegyverneky Sándor | Vargha Mihály
Totally in globalization or Globe 3 in Óbuda is ready | Mihály Vargha
32 Építés és építészet – árvíz után | Kőszeghy Attila
Building and architecture after flood | Attila Kőszeghy
34 Bécs alulról / a fenntartható főváros | Szegő György
Vienna underneath: the sustainable metropolis | György Szegő
36 Iskolapélda. Bécs közlekedése felülről | Götz Eszter
Best example. Vienna traffic from above | Eszter Götz

öko-tár | eco-store

38 Szeretetközösségből ökofalu: a skóciai Findhorn | Perlaki Kornélia
From a spiritual community to an eco-village | Kornélia Perlaki
40 Gömörszőlős: a fenntartható falu | Gyulai Iván
Gömörszőlős: the sustainable village | Iván Gyulai
42 A hegedű húrjai csak együtt szólnak szépen | Bugár-Mészáros Károly
Strings can play well only together | Károly Bugár-Mészáros
44 Szabó Júlia: A mitikus és a történeti táj | Götz Eszter
Júlia Szabó: The mythic and the historical landscape | Eszter Götz
Adrian von Buttlar: Az angolkert – Galavics Géza: Magyarországi angolkertek | Götz Eszter
A. von Buttlar: English gardens – Géza Galavics: Jardins anglais in Hungary – Eszter Götz
45 A Védegylet nyílt levele az Országgyűléshez
Public letter to the Parliament – Society for Protection

profil | profile

46 Sáros László. Építész-fotográfus kilencosztatú térben | Kőszeghy Attila
László Sáros. Architect and photographer in a nine-part shared space | Attila Kőszeghy

passzázs | passage

52 És a hajó elindul. Eleőd Ákos budatétényi Tanú tér-terve | Wehner Tibor
And the Ship Leaves. Plan for Tanú square, Budatétény by Ákos Eleőd | Tibor Wehner
53 Budapesti mozik | Haba Péter
Cinemas in Budapest | Péter Haba
54 A lét elviselhetetlen könnyűsége. Pop és építészet a Pompidou Központban | Fekete Vali
Unbearable Lightness of Being. Pop architecture in Pompidou Centre | Vali Fekete
55 Terek, formák, hagyomány, modernség. Családok a kortárs művészetben | HP
Spaces, forms, tradition, modernity. Families in contemporary art | PH
A Tükör Ajtaja. Michelangelo Pistoletto kiállítása a Ludwig Múzeumban | PH
Door of the Mirror. Michelangelo Pistoletto in Ludwig Museum | PH
56 Svájci építészeti újdonságok | Gerle Ákos
Architectural news from Switzerland | Ákos Gerle
57 Üvegművészet és építészet | Polovitzer Edina
Art of glass and art of architecture | Edina Polovitzer
58 Profitkult és kapitalista realizmus? Pest építészete a két világháború között | Mújdricza Péter
Culture of profit and capitalist realism? Pest architecture between the World Wars | Péter Mújdricza
Proletkult és szocialista realizmus? Jánossy György építőművész 1923-1998 | Mújdricza Péter
„Proletar" culture and socialist realism? György Jánossy architect | Péter Mújdricza
59 Magyar kastélylexikon | Fekete Judit
Lexikon of Hungarian Castles | Judit Fekete

hídfő | bridge-head

60 Építészeti Alkotóhét | Koris János, Jancsó Miklós
Architectural workshop on Technical University, Budapest | János Kóris, Miklós Jancsó

A BORÍTÓN: A Yamanashi Gakuin Egyetem központi épülete. Építész: Pálffy György. Fotó: Hiroyuki Hirai

Helyreigazítás

Lapunk 2001/2. számában Rüll Tamás: A kövek nem sírhatnak című írásában két mondat nem a szerző eredeti szándéka szerint jelent meg. Itt közöljük a hiteles szövegváltozatokat:
35. oldal: „...1688-ban a törököt elűzők még láthatták a Nagyboldogasszony templom üszkös maradványait."
36. oldal: „Bár az ünnepségekkel meg volt elégedve mindenki, a kellő körültekintés hiánya miatt hibásan döntöttek a csontok visszatemetéséről."

Lapunk 2001/2. számának Pazár Béla Adeptus-irodaházával foglalkozó cikkében látható vázlatok sajnálatos módon nem a tárgyalt épületet ábrázolják, hanem az építész egy másik épületét, a békásmegyeri templomot.

VÉDELMI HIVATAL ORSZÁGOS MŰEMLÉKEK KÖNYVTÁRA

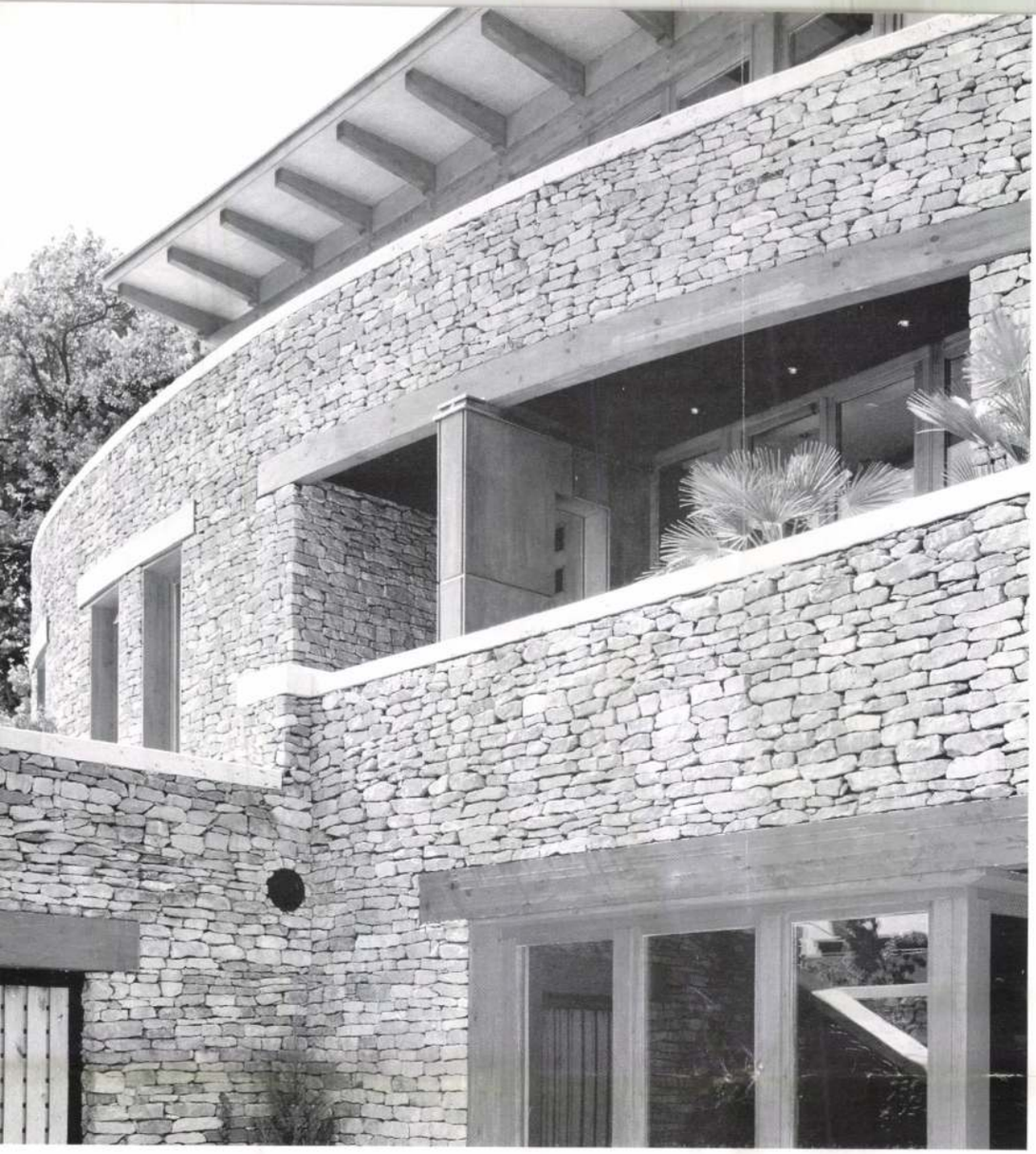

Okrutay Miklós

Zöld övezet

Műteremház a Zugligetben

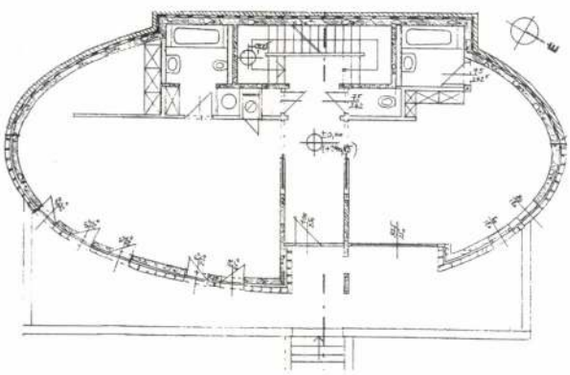

A középső szint alaprajza |
Floor plan of the second floor

A budai hegyvidék lakókörnyezetként való értékelésekor a társadalmi presztízs mellett az innen a fővárosra irányuló panoráma az életminőség mérhető – és megfizettetett – paramétere. Baráti társaságokban irigyelt házigazdává lehet válni a tűzijáték estéjén egy megfelelően tájolt terasszal. Nem mindegy tehát, hogy mire is nyílnak a távlatok, a budafoki lejtők hátránya a csepeli látképpel behozhatatlannak tűnik. Ha jól belegondolunk, a budai dombokon a természeti közegből nem is maradt mára más, mint a szeszélyesen meredek lejtők hullámzása. Maga a természet a ligetes erdőszélekkel, romantikus kertekkel a beépítések túlzott erőltetése nyomán a teljes felszámolás előtt áll. A lélegzetnyi szabad területekre pedig jöhet a terülőtuja.

A zugligeti lejtőn megépült műteremház tervezője az előzőekben felvetett kettős kihívással szembesült: a látkép legteljesebb megélésének biztosítása mellett a tájba illesztés érzékeny módját kellett megtalálnia. Az erősen lejtő telek száznyolcvan fokos panorámával fordul a város felé. A látkép feltárulását zavaró egyetlen akadály a kert lenti, utcai vonalához csatlakozóan a közelmúltban megépített „családi ház", amely nem csupán a látvány kitakarásával kelt zavart, hanem a maga neoeklektikus-álmanzárdos-bitumenzsindelyes megjelenésével is.

Kovács Csaba ügyesen fordította előnyére a kényszer szülte kötöttségeket. A látványra nyitottan a lejtésvonalra állított, lágyan ívelő ellipszis alaprajzú házat tervezett. A formaválasztás következtében nincs fő- és mellékhomlokzat, a ház teljes felületével egyenértékűen fordul a látvány felé. Mindez a formalizmus vádját is feloldja: az ellipszis itt nem építészi magamutogatás, nem a forma bűvölete – különösen, ha a változó görbületű belső tér szerkesztését is követjük majd.

Ugyanakkor a forma megtalálása jellegzetes karaktert ad az épületnek, amely az egyéb részleteket is tekintve határozott konstruktivista szemléletre utal. A falsíkokon láttatott kiváltógerendák, a felső szint pavilonszerű vázszerkezete, a tetősík hosszan túlfuttatott gerendázata, a mindhárom szintet összekötő lépcső látványelemmé előlépő szerkezete és feszített acélsodrony korlátja finom stílusegységben tartják a szerkezeti elemeket, de ide kell sorolni a teraszok mellvédjein végigfutó könnyed korlátot is – ami egyenlőre csak a terveken létezik, de hiánya határozott űrt hagy az épület megjelenésében.

Kovács Gitta
Bródyné Ágnes
Krámer Péter
Gabó Judit

Tervük V. díjban részesült
a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei
családi ház tervpályázaton (1974)

Magyar Építőművészet 1974/4 4.old.

VÍZPRÓBA X.

WATER ORDEAL

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA
Budapest, III. Fő tér 1. (Zichy-kastély)

KOVÁTS BORBÁLA

XEROX-MUNKÁI

Megnyitó: 1995. augusztus 2-án
18 - 20 óra között.

Megtekinthető 1995. augusztus 27-ig,
hétköznap 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óra között.
Hétfőn zárva.

VÍZPRÓBA
Kiállítássorozat az Óbudai Társaskör Galériában
és az Óbudai Pincegaléríában

WATER-ORDEAL
A series of exhibitions at the Óbuda Club Gallery
and at the Cellar Gallery in Óbuda

Budapest
1995

A kiállítás támogatói:
Fővárosi Képzőművészeti Alap
Nemzeti Kulturális Alap
Soros Alapítvány

Kováts (Borz) Sándor, [iparművész:]

Lásd: Kaer Gyula.

Kováts (Borz) Sándor (1940—1973): Lámpák.

em volt talán t
annak megvilágí
be helyezhetünk.
vagyunk.
népköltészet, a n
égű irodalmak és
végeztek óriási t
zer — politikai jó
ad folyamán, kü
ben hátralevő s
lamiság nélküli
gy a prózairo
enstől fogva Go
a szocialista-real
emi értéket vett
adott vissza ezr
k népének is,

ségeszményét hajózta hozzánk. Ám hogy illik be vajon esztétikai elemként egy mindent tudó Picasso művébe egy kunyhólakó pápua szobrának tökéletes

is nyelvre lefordíthatatlan szójáték, rén a magyar világ szó egyaránt a mböt és (eredetileg) világosságot.